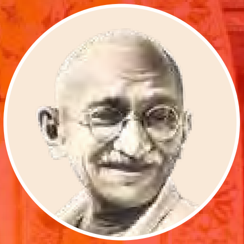

ಸನ್ಮತಿ

SANMATHI

ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ 2019–2020

" ಸತ್ತ್ವಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಜ್ಞಾನಂ "

Mahatma Gandhi Memorial College, Udupi

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ

Accredited 'A' Grade by NAAC

ಸನ್ಮತಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ 2019 - 2020

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ। ಎಮ್. ಜಿ. ವಿಜಯ್
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲತಿ ದೇವಿ ಎ.
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು

ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ। ದೇವಿದಾಸ್ ಎಸ್. ನಾಯಕ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಡಾ। ಪುತ್ತಿ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾರಾಣಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ವಿಶ್ವನಾಥ ಪೈ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೌಮ್ಯಲತಾ
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ

ಡಾ। ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಸುಚಿತ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಬಿ.
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ವನಿತ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿ, ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ವಸುಮತಿ ಭಟ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಲತಾ ನಾಯಕ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಡಿ. ಡಿಸೋಜಾ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.
ನಿರಂಜನ್ ಭಟ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.
ಅನ್ವಯ್ ಎಸ್. ರಾವ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಉಡುಪಿ – 576 102
(ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಮಣಿಪಾಲ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಥೆ)

Annual Magazine of Mahatma Gandhi Memorial College, UDUPI – 576 102
for the year 2019 - 2020.

Edited by Dr. M. G. Vijay, Principal.

Editorial

*It was rather a herculean task for us in bringing out the Annual Magazine of our college, **"Sanmathi"** for the year 2019-2020 under the shadow of COVID-19.*

With the sudden outbreak of a pandemic disease, Corona and its rapid spread over in India, all the academic activities came to a standstill, and a wide chasm has been created between the academic institutions and the students. Hence, the Editorial Board found it very difficult to locate the articles and photos for the college magazine. To overcome this unforeseen development, the online modes were adopted to approach the students and got the required articles and photos. Happy that the students responded beautifully and even two articles were contributed by them on Corona aspects.

*2019-2020 is a bumper crop for M.G.M. College as many of its students participated in the National Level Events and Competitions and brought laurels to their alma mater. Our college drama troupe got the FIRST PLACE at the National Level Drama Competition (AIU) held at Delhi with the presentation of plot **"Panchavati"** that created a lasting impression.*

*As a matter of fact, M.G.M. College is a beehive of activities with multiple talents. This year our students outshone in NSS, NCC, sports and games and took the flag of the college to the greater heights. A happy note is that a record number of students got through in the Campus Drive conducted by the various corporate companies. Above all, the SWC members this year initiated some innovative programmes like **Katte Panchatike, Namma Cafe** which received the high acclaim. We take a great pride in all these achievements and initiatives of our students and place them on record with a sense of gratitude and honour.*

The year 2020 is being marked as the Centennial of Gandhiji's first visit to Coastal Karnataka and M.G.M. College is gladly observing this event with a big sense. To mark this event in our little way, we dedicate the back-cover page of Sanmathi to Gandhi with seven sins expounded by him.

*Lastly, with many hurdles, we are able to bring out **"Sanmathi -2019- 20"** on right time and sure, our students would receive their copies with smiling faces.*

Editorial Board

ಮುದ್ರಣ : ಮಣಿಪಾಲ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರು

ಆಡಳಿತಗಾರ ಕನಸುಗಾರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ

ಡಾ। ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ

(1898 - 1979)

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ। ಎಮ್. ಜಿ. ವಿಜಯ್

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲತಿ ದೇವಿ ಎ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ। ದೇವಿದಾಸ್ ಎಸ್. ನಾಯಕ್
ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ। ಪುತ್ತಿ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್

ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಬಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾರಾಣಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪೈ

ಶ್ರೀಮತಿ ವನಿತ

ಶ್ರೀಮತಿ ವಸುಮತಿ ಭಟ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೌಮ್ಯಲತಾ

ಶ್ರೀಮತಿ ಲತಾ ನಾಯಕ್

ಡಾ। ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು

ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ

ಶ್ರೀ ಸುಚಿತ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಡಿ. ಡಿಸೋಜಾ
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ನಿರಂಜನ್ ಭಟ್
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಅನ್ವಯ್ ಎಸ್. ರಾವ್
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

COLLEGE TRUST

Sri T. Mohandas Pai
President

Dr. Ranjan R. Pai
Registrar, A.G.E., Manipal
Member

Dr. H. S. Ballal
Member

Sri T. Sathish U. Pai
Member

Dr. Vinod Bhat
Member

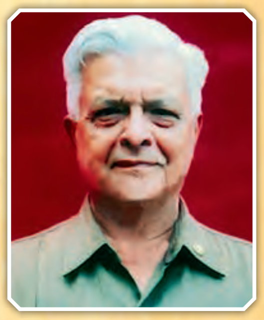

Dr. H. Shantaram
Member

Dr. Narayan Sabhahit
Member

Dr. M. G. Vijay
Principal & Secretary

Mrs. Malathi Devi A.
Principal, P.U. College
Member

Dr. M. G. Vijay, Principal, M.G.M. College

Smt. Malathi Devi A., Principal, M.G.M. P.U. College

EDITOR'S NOTE

Greetings,

I am very happy to present to you our college magazine 'SANMATHI 2019 - 20'. This has been a successful year for us and I write this editorial with a sense of fulfilment and gratitude.

Going through the magazine you will find articles, poems ... written by our students that showcase their creative writing skills. The photo gallery gives you a bird's eye-view of the important events of the academic year 2019 - 20.

I sincerely appreciate the committed work of the editorial team in bringing out this volume of the college magazine. My congratulations to the students who have contributed to the magazine.

Best Wishes,

(Dr. M. G. Vijay)

Principal & Chief Editor

Students' Welfare Council 2019-2020

PRESIDENT

Shreyas Kotian
III B.A.

GENERAL SECRETARY

Mahima Shenoy
III B.Sc.

M.Sc. REPRESENTATIVE

Bharath Poojary
II M.Sc.

VICE-PRESIDENTS

Akshay Bhat
III B.Com.

Aman S. Chikodi
III B.C.A.

Deepthi Patwardhan
III B.Com.

Anusha Rao
III B.Sc.

Prajna Nayak
III B.Com.

JOINT-SECRETARIES

Neha
III B.A.

V. P. Rani
III B.Sc.

Sri Lakshmi
III B.C.A.

Sherlin D'Almeida
III B.Com.

Sheikh Abdul Zahid
III B.Com.

ಒಳನೋಟ ......

ANNUAL REPORT SECTION

1.	71st College Day Report – Dr. M. G. Vijaya, Principal	......	1
2.	MGM PU College Day Report, 2019-20 – Mrs. Malathi Devi A., Principal	......	22
3.	Students' Welfare Council Report – Mahima Shenoy	......	25
4.	Activities of the PU Students' Welfare Council – 2019-20	......	33

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

1.	ಉಂಡಾರಿನ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ	ಅಕ್ಷತಾ ನಾಯಕ್	......	35
2.	ಮಠದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿ	ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್	......	37
3.	ಮನಸ್ಸು ಮೌನದಲ್ಲಿ	ಸದಾಶಿವ ಬಿ. ಎನ್.	......	38
4.	ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	ಅದಿತಿ ಎನ್. ಪ್ರಭು	......	39
5.	ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಸೊಬಗು	ಕುಮಾರ ಎಸ್. ಎಮ್.	......	40
6.	ಬೆಳಗಾವಿ ಕೋಟೆ	ಅಶ್ವಿನಿ ನವಲಗುಂದ	......	42
7.	ಎಂಜಿಎಂ ನೀರ ನಡಿಗೆ – ಮಳೆ ಪೂರ್ತಿ ಇಳೆಗೆ	ಶ್ರೇಯಸ್ ಜಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್	......	44
8.	ಮಹಾತ್ಮ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀಜಿ	ಶಿವಕುಮಾರ್ ಈಬೇರಿ	......	50
9.	ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ	ಪೂಜಾ ರಾವ್	......	51
10.	ಕೊರೋನಾ ಮಹಾಮಾರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ	ಶರತ್ ಕೆ. ಎಸ್.	......	52
11.	ತಾಳ್ಮೆ	ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್	......	54
12.	ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ಸಂದೇಶ	ಆತ್ಮೀಯ ಎಮ್. ಪಿ.	......	55
13.	ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ	ಚಿನ್ಮಯಿ	......	57
14.	ಒಂದು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ!	ಶ್ರೇಯಸ್ ಜಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್	......	58
15.	ಮೊದಲ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ ಮೊದಲ ಕಥೆ.... ಮಧುರ ನೆನಪು	ಅರ್ಚನಾ	......	60
16.	ಸಾಧಿಸು ನೀ, ಕನಸು	ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್	......	61
17.	ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ	ಸಿದ್ದಪ್ಪ ನಾಯಕ ಎಮ್.	......	62
18.	ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು	ನವೀನ್ ಎಸ್.	......	62
19.	ಕಾವಲುಗಾರ	ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಸುವರ್ಣ	......	63

20.	ಕರಗುವಿಕೆಯು...	ರಮ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ.	......	65
21.	ವರುಣರಾಜ	ಪೂರ್ಣಿಮಿ ಕಿರಣ್	......	66
22.	ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿ	ಗೌತಮ್	......	67
23.	ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ	ಸಾಧನ	......	69
24.	ಸಾಧಕನಿಗೆ ಗೆಲ್ಲಲು ಏಕಾಗ್ರತೆಯೆ ಮೂಲಮಂತ್ರ	ಹೆಚ್. ಬಿ. ಸಂಧ್ಯಾ	......	70
25.	ಸಮಯದ ಗೊಂಬೆ	ಪೂಜಾ ರಾವ್	......	72
26.	ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಬಯಸುವ ಮಾತುಗಳು	ಏಂಜಲ್	......	72
27.	ಮರಳಿ ಬಾರದೆ ಬಾಲ್ಯ!	ಚೈತ್ರಾ ಭಂಡಾರಿ	......	73
28.	ಚಿರನಿದ್ರೆ	ರಮ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ.	......	73
29.	ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ	ನವೀನ್ ಎಸ್.	......	74
30.	ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಮೊನಾಲಿಸಾ	ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್	......	75
31.	ಮನೆ ತೊರೆದು ಬಂದಂತಹ ರೈತನ ಒಳಗುದಿ	ಮಂಜುನಾಥ್ ಸಾಂತ್‌ಗೇರಿ	......	76
32.	ಬಡವನ ಕೂಗು...	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	......	77
33.	ಕೃಷ್ಣನಗರಿಯಿಂದ ರಾಜಪಥದೆಡೆಗೆ	ಸ್ಮಿತಾ ಎಸ್. ಬಿ.	......	78
34.	ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು	ನಯನ	......	81
35.	ಜಲಸಾಕ್ಷರ	ಸಮೀಕ್ಷಾ	......	82
36.	ನಗುವು	ಸದಾಶಿವ ಬಿ. ಎನ್.	......	83
37.	ಭಾರತದ ಕನಸಿನ ಕೂಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದೇ?	ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್	......	84
38.	ಆರ್ಯಭಟ	ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ.	......	85
39.	ವಿ–ಭ್ರಮೆ	ನೇಹಾ ಮಹೇಶ್ ಕೋಟೆಮನೆ	......	86
40.	ಜೋಗತಿ ಮಂಜಮ್ಮ	ಕೃಷ್ಣ ಜಾದವ	......	87
41.	ಬನ್ನಿ ಒಂದಾಗೋಣ ''ಬನ್ನಿ'' ಮರದಲ್ಲಿ	ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.	......	88
42.	ಇರುವೆಯೇ ಇದರ ಆಹಾರ!	ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್	......	89
43.	ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಜೀವ ವಿರೋಧಿಯೋ, ಜೀವ ಪರವೋ...?	ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.	......	90
44.	ವನ್ಯಜೀವಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ: ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ನವ್ಯಶ್ರೀ ಶೆಟ್ಟಿ	......	92
45.	ನಿರ್ಬಂಧನ	ಪಲ್ಲವಿ ಕೊಡಗು	......	93
46.	ಕರೆ ತಂದ ಕೆರೆದಂಡೆಯ ಕೇದಿಗೆ	ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.	......	94
47.	ಕನಸೆಂಬ ಕುದುರೆ, ಮುಖವಾಡಗಳ ನಡುವೆ...	ಭೂಮಿಕ ಎಂ. ಯು.	......	95
48.	ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ (ಲ್ಯೂಕೇಮಿಯಾ)	ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ.	......	96

49.	ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ – ವಿಷಜಂತುಗಳ ಕುರಿತು ವರ್ಣನೆ	ಏಂಜಲ್	 98
50.	ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ	ರಕ್ಷಾ ಪೈ	 99
51.	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಧನೆ	ಸುಪ್ರೀತಾ ನಾಯಕ್	 100
52.	ಮಾತು ಮೌನವಾದಾಗ	ಭೂಮಿಕ ಎಂ. ಯು.	 101
53.	ತೊತ್ತೊ ಚಾನ್‌ಳೊಂದಿಗಿನ ನನ್ನ ಬೇಸಿಗೆ	ಪಲ್ಲವಿ ಕೊಡಗು	 102
54.	ಗುರಿ	ಏಂಜಲ್	 103
55.	ಈ ಕಡಲ ತೀರ, ನಡೆದಷ್ಟು ದೂರ	ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.	 104
56.	ಕುಂದಾಪ್ರ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು	ಆಶಿಕಾ ಕೆ.	 108
57.	ಪ್ರಾಣಿ–ಪಕ್ಷಿ–ಸರೀಸೃಪಗಳು (ಕುಂದಾಪುರ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ)	ಆಶಿಕಾ ಕೆ.	 109

ENGLISH SECTION

1.	Dr. Rajendra Chenni: A Nonpareil Professor!	Opt. English Students	 111
2.	What are we becoming?	Aishwarya V. Jois	 115
3.	Make in India	Kavya Kamath	 116
4.	PUBG: A New Addiction	Anisha	 117
5.	World Distribution, Diversity and Endemism of Aquatic Macrophytes	Shruthisha R. Sanil	 118
6.	Communalism & Regionalism	Teena Dias	 119
7.	No Tobacco - To become a Better Human	Prathiksha	 120
8.	Sweet Mother	Sushmitha M.	 120
9.	Simulated Reality	Srijana G. Rao	 121
10.	The Changes in the Ocean	Ranjitha Shetty	 122
11.	Personality Development	Vinutha	 123
12.	The Iconic Brand Ambassador	Megha Nayak	 124
13.	Mistake	Swathi K. V.	 124
14.	Funny Truth of Life	Swathi K. V.	 125
15.	My Mom	Prathiksha	 125
16.	Book Talk - A Unique Programme	Chinmayi	 126

17.	The Moment of Hope	Anvitha Gowda B. G.	 127
18.	Gandhiji's Hind Swaraj and Idea of Civilization	Shivani	 128
19.	Inspiring Gems from Mahatma Gandhiji	Sharath K. S.	 130
20.	Silent Ambassadors of Humanity	Shubha S. Revankar	 133
21.	Some Compelling Facts...	Chaithra Pai	 134
22.	Déjà Vu	Shreejaya Karantha	 135
23.	The Physics of a Perfect Pizza	H. D. Chinmayi	 137
24.	Mergers and Acquisition of Public Sector Banks	Anvith Shetty	 138
25.	Darpan Inani	Shrikrishna Adiga	 139
26.	Do Smartphone work in Space?	Suraj Acharya	 140
27.	Indian Classical Dances	Vidmahi	 142
28.	Travelling	Stalin Danson D'Souza	 143
29.	Legend of Vitthal Temple	Jyoti Kamath	 144
30.	Mysore – A Cultural City	Supreeth	 145
31.	Why don't Clouds Fall?	Disha	 147
32.	College Life	Huda, Shreya Kamath	 148
33.	Best Decision I ever made	Seema Pathak	 148
34.	Importance of Commerce Stream - Why should one Study Commerce?	Sowmya R.	 149
35.	Digital Commerce	Ananya P. Hegde	 150
36.	Micro and Small Scale Industries	Amaika Arya	 151
37.	Co-operative Society	Chandni Kamath	 152
38.	Income Tax Act, 1961	Deepthi Prabhu	 153
39.	Changing Economic Conditions in India	Vaishnavi Shenoy	 154
40.	The Unplanned Journey	Stalin Danson D'Souza	 154
41.	Stock Market - How to Invest	Shreya S. Prabhu	 155
42.	Amazon Rainforest	Vaishnavi Shenoy	 156
43.	Skill Development	Vidyashree	 157
44.	Silence Speaks	Swathi K. V.	 158
45.	Internal Audit	Sneha K. V.	 159

46.	The Need to Raise the Minimum Driving Age	Anvitha R. B.	......	160
47.	Digital Banking in India	Suhas K.	......	161
48.	Business Communication	Gowri	......	162
49.	Lead Prayana... 2K20!	Vaishnavi	......	163
50.	Time...!	Swathi K. V.	......	164
51.	College Fest	Alfiya Shaikh	......	165
52.	Stepping Stone	Rashmi R.	......	165
53.	Education Loans be like!	Akshay Bhat	......	166
54.	Patriotism Life Saver?, The Magic in You	Arpita S.	......	167
55.	Businesses responsibilities with respect to the Environment Commerce	Shifali G. Poojari	......	168
56.	Origin of Bharathnatyam	Sharanya	......	169
57.	Chemistry in Everyday Life	Reshma Naik	....	170
58.	Direct Selling in India - A new Approach	Riza	......	171
59.	Forensic Chemistry	Manasa P. Gunaga	......	172
60.	The Chemistry of Feelings	Suma G. Bhat	......	173
61.	Chemistry of Fireworks	Bhoomika V. R.	......	174
62.	Chemistry of Cosmetics	Uthvika J. U.	......	176
63.	Importance of Chemistry	Nishanth	......	178
64.	Interesting Chemistry Facts	Chaithra	......	179
65.	Chemistry behind Tea	A. V. Pooja	......	180
66.	Plastic to Fantastic!!	Apoorva	......	181
67.	The Lost Church Girl	Stalin Danson D'Souza	......	182
68.	Ants Intelligence	Maithri K.	......	183
69.	Soft Drinks are Far from Soft	Apporva	......	184
70.	Nature's Dancer	Deepa Shetty	......	186
71.	Ragging is a Crime and Reward is Jail	Manasa Bhat	......	187
72.	Bugs or Beetles! Beetles or Bugs!	Manasa Bhat	......	189
73.	Feeding India's Billion plus Population, the Roadmap ahead	Harshitha Haridas	......	192

74.	Gene Network	Sudheer	......	193
75.	Diversity & Use of Ethnomedicinal Plants in Coastal Karnataka	Chethana	......	194
76.	Green Tea	Maithri K.	......	195
77.	The Endangered Medicinal Plant Species of India	Shamitha	......	196
78.	Calculus in Real Life	Greeshma Bangera, Sulaxmi	......	196
79.	Traveler's Palm	Ayeesha Afnan	......	197
80.	Role of Statistics in Actuarial Science	Akshitha K.	....	198
81.	Sushma Swaraj – Symbol of Revolution	Chinmayi	....	199
82.	Health – Indicator of Economic Development	Chinmayi	....	200
83.	To all the Men in our Society	Ayesha Imthiaz	....	201
84.	Becoming – Michelle Obama: A Book Review	Medha Bhat	....	202
85.	Needn't Pray for Amazon	Sakshi	....	204
86.	Problems and Failures	Sudarshana P. G.	....	205
87.	The Palace of Illusions – A Review	Vidmahi	....	206
88.	Sasya Ayurveda – 2019 a Report	Nayana	....	207
89.	Symmetries in Nature	Varshini, Prasad Shetty	....	209
90.	Amasing Facts in Mathematics	Thilaka, T. A. Anagha	....	210
91.	Prime Numbers – Why are they So Exciting?	Shubha S. Revanakar	....	211
92.	What is Mathematical Research?	Harshitha Haridas	....	212
93.	Maths in Cooking	K. Nirutha Bhat	....	213
94.	Mathematics in Astronomy	Shreejaya Karantha	....	214
95.	Math, not for everyone, fact or myth?	Sharon J. D'Souza	....	215
96.	BBM Batch 1975-78: Memorable Reunion-2020		....	217
97.	National Seminar: Advances in Nanotechnology and Environmental Chemistry for Sustainable Development	Adarsh	....	219
98.	My Camp Experience	CPL Sanjana G. Kunder	....	221

99.	Gandhi in Indian English Literature: A One-day Symposium	Chinmayi	......	222
100.	Optimistic Impact of Corona Virus in our Lives	Syeda Reha Khadri	......	224
101.	COVID-19: Rise of Online Classes during the Pandemic	Shamayil	......	225
102.	Placement Cell	Manoj	......	227
103.	A Journey that Changed My Life	SGT Pratiksha Shenoy	......	228
104.	National Cadet Corps Live a Life Less Ordinary!	SGT Rachana	......	229
105.	The Beauty of Music	Sushmitha M.	......	230
106.	'Spectrum' – A Multi-coloured Umbrella!	Mahima Shenoy	......	231
107.	Renaissance : A Learning Space for the Young Business Minds	Deeksha P.	......	234
108.	Inclusive Growth in Need for India	Shivani	......	235
109.	Waiting for "You"	Stalin Danson D'Souza	......	236
110.	Namma Café: A Novel Idea!	Deepthi Patwardhan	......	237

हिन्दि विभाग

1.	अस्साम् कि मर्दानी – ऐ. पि. एस्. संजुक्त पराशर	अक्षता नायक	.....	239
2.	एक कदम स्वच्छता की ओर	अक्षित के.	.....	240
3.	कॉलेज जीवन	गायत्री सालियान	.....	240
4.	महिला सुरक्षा	दीक्षा यु.	.....	241
5.	बातें	सिम्रान	.....	242
6.	वर्षा जल संरक्षण	शुभा एस. रेवणकर	.....	243
7.	जज़्बात	अनीषा	.....	244
8.	नागरिकता संशोधन अधिनियम	पंचमी	.....	245
9.	महिलाओं पर बढते अत्याचार–कारण एवं निवारण	प्रशांत	.....	246
10.	मेरा सुंदर भारत देश	पंचमी	.....	248
11.	वर्तमान परिप्रेक्ष्य में हिन्दी भक्ति साहित्य का पुनर्मूल्यांकन	पंचमी	.....	249

12.	राष्ट्रभाषा के रूप में हिन्दी	दीपा शेट्टी	.....	250
13.	भारत देश की उन्नति (अब और आगे)	हर्षिता हरिदास	.....	251
14.	राजनीति	अनीषा	.....	252
15.	प्राथमिक शिक्षा का माध्यम – अंग्रेजी	चिन्मयी	.....	254
16.	लौटा दो बचपन	अक्षिता के.	.....	255
17.	जननि जन्म भूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी	वैभव आर. भंडारी	.....	256
18.	फूल और काँटा	दीपा	.....	257
19.	कल करे सो आज कर आज करे सो अब	कृपा बि.	.....	258
20.	भारत में महिला सुरक्षा!	नयना	.....	259

संस्कृत विभाग:

1.	बहुभूषणा भारतीयसंस्कृति:	वैष्णवी	.....	260
2.	मृत्परीक्षणात् वृष्टिसम्भावनज्ञानम्	पल्लवी भट्	.....	261
3.	डा. ए.पि.जे. अब्दुल् कलाम:	रञ्जिता नायक्	.....	262
4.	पावन्यै तुलस्यै नम:	मेघना शानुभोग्	.....	263
5.	न मातु: परदैवतम्	विद्याश्री कल्कूरा	.....	264
6.	शालग्रावशिलामहिमा	वैष्णवी एस्.	.....	265
7.	दानमहिमा	हर्षिता एन्.	.....	266

ಉರ್ದು ವಿಭಾಗ

1.	Poetry	Ayesha Imthiaz	......	268
2.	ہماری زندگی میں تاریخ کی اہمیت (مضمون)	Simran	......	269
3.	بیٹی	Riza	......	270

MAHATMA GANDHI MEMORIAL COLLEGE, UDUPI – 576 102

71ST COLLEGE DAY REPORT

Dr. M. G. Vijaya, Principal

Honorable President of the function, Dr. H. Shantaram, Secretary and A.O. of the Academy of General Education, Manipal; distinguished Chief Guest of the Day, Dr. M. S. Moodithaya, Pro-Vice Chancellor, Nitte University, Mangalore; Guest of Honour, Mrs. Malathi Devi A., Principal, MGM PU College; President of the P.T.A., Sri J. P. Rao, Secretary, Sri Vishnuprasad; dear Rank holders, esteemed faculties, non-teaching staff, members of the alumni association, members of the media, dear students, invitees, parents, ladies and gentlemen.

I deem it a great pleasure to place before you all,a comprehensive Annual Day Report of our college. The report highlights the important events and activities taken place during the year 2019-20.

As you know that Mahatma Gandhi College was founded in 1949 by an eminent educationist, banker and philanthropist, Dr. T. M. A. Pai. Ever since its inception, the college has been imparting the education based on the ethical values and societal relevance. It is the first college that has been functioning under the aegis of the Academy of General Education, Manipal. Today, as we celebrate 71st College Day, we pay homage to our revered founder, Padmashree, Dr. Tonse Madhava Anantha Pai.

Management:

The management of the college is vested in the Mahatma Gandhi Memorial College Trust with Sri T. Mohandas Pai as the President. The members of the Trust are:

- Dr. Ranjan R. Pai
- Dr. H. S. Ballal
- Shri T. Sathish U. Pai
- Dr. H. Shantaram
- Dr. Vinod Bhat
- Dr. Narayana Sabhahit
- Smt. Malathi Devi
- Dr. M. G. Vijaya – Principal & Secretary

The Governing Council of the college with Sri T. Mohandas Pai as the President, consists of the following members in addition to the members of the Trust. They are:

- Dr. Devidas S. Naik – Teacher Representative
- Sri Jayaprakash Rao – PTA President
- Sri Vishnu Prasad P. – PTA Secretary

The Principal is assisted in the administration of the college by the Staff Council comprising all Heads of Departments, the Physical Director and the Librarian.

Faculty:

We have this year **79** teaching and **29** non-teaching staff. The staff who joined the college during this year are

1. Mr. Prashanth - Dept. of Kannada
2. Ms. Vijayalakshmi M. - Dept. of Sanskrit
3. Ms. Swathi - Dept. of Hindi
4. Ms. Gayathri - Dept. of Zoology
5. Mr. Yogeesh Nayak - Dept. of Chemistry
6. Mrs. Poornima Shetty - Dept. of Computer Science
7. Ms. Rathna Bhat - Dept. of Computer Science

Superannuation:

Mr. Kokkarne Surendranath Shetty, HOD of Political Science retired on 31st Dec., 2019 after putting 30 years of service in various academy colleges. Smt. Vilashini, Clerk cum Typist retired on 29th Feb. 2020 after putting 30 years of service in various colleges of the Academy. We place on record his services rendered to this institution in various capacities.

Student Strength:

We have **1646** students on our rolls of which **599** are boys and **1047** are girls in UG section. The M.Sc. Computer Science course has **15** boys and **32** girls.

Results:

The pass percentage in the university examination held in May 2019 is as follows:

1. **III B.A.**
   a) HEP - 86.20%
   b) EHE - 95.45%
   c) JKP - 100%
2. **III B.Sc.**
   a) MPC - 91.42%
   b) MPS - 57.14%
   c) BZC - 100%
   d) MPCs - 82.35%
   e) MSCs - 70.58%
3. **III B.Com.**
   a) Voc - 100%
   b) Gen - 94.44%
4. **III B.C.A.** - 95.50%
5. **II M.Sc.** - 100%

Ranks:

Three students of our college secured ranks in the degree examinations of Mangalore University of May 2019. They are:

1. Ms. Dhatri K. S. II Rank in B.Com. (Voc.)
2. Ms. Sadhana III Rank in B.C.A.
3. Ms. Madhavi VII Rank in B.Com. (Voc.)

I congratulate the Rank holders for their outstanding performance.

National Recognitions:

I am very happy that our students brought laurels to their alma mater with their National Level participations. The details are given below:

- Our College Drama Troupe won the First Place, for drama, ***'Panchavati'*** in the National Level Inter-University Competition held at Delhi. I congratulate the team Members headed by Mr. Prashanth, Lecturer in Kannada.
- Mr. Shreyas Kotian, III B.A., President of the Students Welfare Council secured the Second Place in the National Level Inter-University Extempore Speech Competition held at Delhi.
- Ms. Smitha S. B., II B.Com. participated in the Republic Day Parade under the NSS Stream at Delhi on 26th Jan. 2020.
- Mr. Abhin Devadiga, I B.Com. created a New Meet Record in 200 m run (21.33 sec) in KHELO INDIA Youth Games held at Gauhathi.

Ph.D. Awards:

1. **Sri Vishwanath Pai**, Head of the Department of Computer Science, has been awarded Ph.D. for his thesis 'Factors Influencing Innovation: An Empirical Study in Information Technology Sector' by MAHE, Manipal on 14th August, 2019.
2. **Smt. Vasumathi Bhat**, Head of the Department of Sanskrit has been awarded Ph.D. for her thesis '*Murari Kavi Praneetha – 'Anargharaghavam' Natakada Sameekshe*' by the Mangalore University on 26th Sept. 2019.
3. **Smt. Vijayalakshmi M.,** Lecturer in Sanskrit has been awarded Ph.D. for her thesis 'An Economic Analysis of Health Insurance in India: A Study of Udupi District' by Tumkur University in July 2019.

02 Pg_001-034 TY200028

Books Authored:

1. **Dr. Devidas S. Naik**, HOD of English wrote a book ***'Honna Harivaana'*** – A field study on the popular culture of the North Kanara District, '*Bandi Habba'*. It has been published by Bhava Sinchana Publishers, Tumkuru.
2. **Dr. Vishwanath Pai**, HOD of Computer Science wrote his Coffee table book '*Alak Niranjan'* with ISBN number.
3. **Dr. N. T. Bhat**, Faculty of German, has written a book, 'Poles Apart; Roles Alike – Henriech Boll and Mahatma Gandhi' with ISBN number, published by R.G. Pai Research Centre, Udupi.

Katte Panchathike:

A new concept "Katte Panchathike" has been introduced in this year by the Students Welfare Council. The celebrities of different walks addressed the students under the Mango grove and shared their successful stories. The details are given below:

- **Mr. Mandya Ramesh**, a well-known stage actor addressed the students on 4th Jan. 2020.
- **Mr. Vijaya Raghavendra**, a popular film actor addressed the students on 16th Jan. 2020.
- **Sri P. B. Acharya,** former Governor of Nagaland and proud alumnus of the first batch of the college released the MGM App 'notify mgm' on 22nd Jan. 2020. The app was prepared by our student Mr. Ziad of III B.C.A.
- **Dr. Sripad Bhat**, a noted Stage Director addressed the students on 10th Feb. 2020. He honoured the members of our College Drama Troupe on this occasion for having secured the First Place at the National level.

Seminars / Conferences:

1. The college has taken an initiative to harvest rain water to address the problem of water scarcity. Five recharge wells were constructed and water from the roof was directed towards the recharge wells to rejuvenate four old wells. This initiative received wide coverage in the media. *Sudha*– Kannada Weekly highlighted this as a lead story and DD news Kannada had exclusively reported it in *Suddhi Sourabha*.
2. In order to create the awareness among the students and public, a One-day workshop on **'rain water harvesting'** was organized on 20-7-2019 in association with the Udayavani, Manipal.
3. A State Level Seminar, **'Wildlife Journalism and Forest Conservation',** was organised by the Dept. of Journalism on 30th Aug. 2019 in association with the Karnataka Forest Department and Udupi *Nirmithi Kendra*. Green Oscar Award Winners and Wildlife Film Makers, Mr. Kripakar and Mr. Senani were the Resource Persons.
4. **An Endowment Lecture** in memory of Prof. B.V. Acharya, was arranged on the Teacher's Day on 5th Sept. 2019. Dr. Talthaje Vasanthakumar, Former Professor of Kannada, Mumbai University, delivered the endowment lecture.
5. To mark the Sesquicentennial of Mahatma Gandhi, a One-day Symposium, on **'Gandhi in Indian English Literature'** was organised by the Dept. of English in association with the Gandhian Study Centre on 21st Sept. 2019. Dr. M. G. Hegde, former Professor and Chairman of English, Rani Chennamma University, Belgavi was the Guest Speaker. Prof. Varadesh Hiregange, Director, Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, MAHE, Manipal inaugurated the symposium by lighting the lamp.
6. A One-day National Seminar on topic **'Advances in Nanotechnology and Environmental Chemistry for Sustainable Development'** was organised by the Department of Chemistry on 19th Feb.

2020. Total of 434 delegates participated in the seminar. On this occasion a drama 'Madame Currie' was presented by the B.Sc. students.

7. A One-day Webinar on "Post Covid Scenario: Role of Teachers in Building Future Generation" organised by the Dept. of Commerce on 1st June 2020.
8. A One-day Webinar on "Creative Teaching Techniques" was organised on 15th June 2020.

Departmental Activities:

1. **Dept. of English:**
   - **Dr. Devidas S. Naik,** Head of the Dept. of English took the sessions for the students of Optional English on the topics, **'The Ant Philosophy'** and **'Appreciation of Poetry'** on 4th July 2019 and 18th July 2019 respectively.
   - **Dr. N. T. Bhat,** former Head of the Dept. of English took a session on **'Structural English Grammar'** for the students of Optional English on 19th December 2019.
   - II B.Sc. Students were shown a film on the prescribed text, ***"Chemmeen",*** on 18th Sept. 2019.
   - A Group Discussion on **Our Notion of College Education** was conducted on 5th Sept. 2019 for the students of Second Year B.A.
   - **'The Muse'**, the In-house Bulletin of English Department was released on 21st Aug., 2019 by Dr. Hayavadan Upadhyaya, Retd. Professor of English, Bhandarkars' College, Kundapura.
   - Ms. Amylin Ben Thomas, II B.A. (Opt.), secured the First Place in Poetry Recitation Competition conducted by Dept. of English, Poorna Prajna College, Udupi on 18th Feb. 2020.
   - Ms. Harshita Haridas, I B.Sc., secured the First Place in PPT Presentation Competition conducted by the Dept. of English, Poorna Prajna College, Udupi on 18th Feb. 2020.
   - A debate on **'Gender Equality'** was conducted on 25th Feb. 2020 for the students of II B.A. Opt. English.

2. **Dept. of Commerce:**
   - The Departmental Bulletin, ***Educom*** was released on 28-8-2019 by CA Mallesh.
   - Career development programme, 'I Dream Bangalore' was conducted on 26-9-2019. Mr. Shashiranjan was the Guest Speaker.
   - Final year Students attended program on 'Small business' on 27-9-2019 organized by MSME branch Mangalore at Purabhavana, Udupi.
   - Hosted a one-day workshop 'Investors Awareness' in collaboration with MUCTA on 30-9-2019. 10 nearby colleges students participated.
   - Final year students participated in 'Skill Development' programme at Sahyadri College of Engineering and Management on 20-9-2019.
   - Organised a Vocational Conference on 25th January, 2020. Our proud alumnus, CA Sandesh Kumar inaugurated the conference.
   - Organised a one-day soft skill training programme for Final B.Com. students under the leadership of CA Sridhar Kamath on 24-1-2020.
   - Department of Management, Sahyadri College, Mangalore, organised a quiz program 'Sahyadri Whiz-quiz' for B.Com. final year students in our college campus on 5-2-2020.
   - Students participated in Commerce fest at Besant College on 06-09-2019, and Milagres College, Kallianpur on 19-02-2020 and won overall prizes. They also participated in Alvas College

02 Pg_001-034 TY200028

Management Fest on 24 – 25 Jan. 2020 and Manipal School of Management Fest on 19 – 20 Feb. 2020 under the guidance of Mrs. Mallika A. Shetty and won prizes.

- Organised a Budget – 2020 session for Final year and Vocational students on 11th Feb. 2020. CA Andrea Lewis of Brahmavar was the Guest Speaker.
- Our Students participated in a Panel discussion on Union Budget organized by PP College, Udupi on 2-2-2020.
- SWAP seminar was organized from 18 – 20, Feb. 2020 under the guidance of CA Sridhar Kamath.
- ISDC certificate course on CMA – orientation program was organized on 11-2-2020.

3. Dept. of Computer Science:

- Orientation programme was conducted for I M.Sc. students on 15th August 2019.
- One-Day Workshop on PHP on 23rd Aug. 2019. Mr. Ganesh Hegde was the Chief Guest.
- Interaction with Alumni on 10th Oct. 2019. **Mr. Sujay,** an alumnus who is presently working in Axis Bank, Mangalore was the Chief Guest.
- An inter-class competition, Pradeeptha-19 was conducted on 24th Oct. 2019. **Mr. Dinesh Karnik,** Managing Director, Preuba India Software Private Limited, Manipal, was the Chief Guest.
- A One-Day Workshop on **'Bootstrapping'** was conducted on 31st Oct. 2019. Ms. Krithika Pai was the Resource Person.
- Ms. Vaishnavi of I BCA participated in the 'LEAD PRAYANA 2020' conducted by DESHPANDE Foundation, Hubli for 14 days from 19 Jan. 2020. She had the opportunity to interact with ten different role models in different fields of Industry and education by travelling 1800 km. all over Karnataka.

4. Dept. of Economics:

- Observed the 'World Population Day' on 11th July 2019. Mr. Rohith Amin, Vaikunta Baliga Law college was the Guest Speaker.
- Organised AD Shroff Memorial Elocution Competition for the Degree Students on 28th Aug. 2019. Akshaya Hegde, III B.Sc., Amylin Ben Thomas, II B.A. and Amritha Varshini, I B.Com. won the First, Second and Third Places respectively.
- An Interactive Session was arranged with the proud alumnus, Ms. Shwetha Rao, IES, Govt. of India on 4th Sept. 2019.
- A Group Discussion for B.A. students was arranged on 23rd Dec. 2019. Harshitha, II B.A., Shivakumar, II B.A., Vasanthi, II B.A., Mythreyi, II B.A. and Bhagyashree, II B.A. were the participants.
- A Special Talk on 'Endangered Species' was arranged on 14th Feb. 2020. Dr. Vijayalaxmi, Lecturer in Sanskrit was the Guest Speaker.
- Mr. Shivakumar and Mr. Harshith of II B.A. participated in the SD Samrajya Memorial Inter-collegiate Debate Competition on 'Gandhian Thoughts' on 26th Sept. 2019 at Mahaveera College, Moodabidri.

5. Dept. of Journalism:

- The Press Day was observed on 1st July 2019 in association with the Vijayavani, a Kannada daily. Prof. Varadesh Hiregange, MAHE, Manipal was the Guest Speaker.
- A Half-day workshop on **Basic Photography** was conducted on 20th July 2019. Mr. Dinesh Maneer, Kumta was the Resource Person.
- The ***Spectrum***, a five-day Photography Exhibition of International fame

photographer, Focus Raghu, was arranged on 2nd Sept. 2020.

- A Guest Lecture on '*kathe heluva kathe*' on 11th Jan. 2020. Sri Bhanuteja, a senior journalist was the Resource Person.

6. **Dept. of Political Science:**
   - 'Voters Enrolment programme' was conducted on 25th Sept. 2019. Mr. Pradeep Kurdekar, Tahsildar of Udupi was the Chief Guest.
   - An Interactive Programme with Mr. Jayaprakash Hegde, the Ex-M.P., was conducted on 25th Jan. 2020.
   - Ms. Amylin Ben Thomas, II B.A., secured the First Place in the Inter-collegiate Competition on 'Indian Constitution and Women Empowerment' held at St. Mary's College, Shirva on 11th Feb. 2020.

7. **Dept. of Kannada:**
   - '*Na. Mogasale Sahitya Vihara'* in honour of his 75th Birth Anniversary was conducted in association with the Mogasale Felicitation Committee on 25th July 2019.
   - '*Vishwa Kundapura Kannada Day*' was celebrated on 1st Aug., 2019 in association with the Journalism Department.
   - The world famous Magician Prof. Shankar shared his 'magic' life with our students on 5th Feb. 2020.
   - A yakshagana plot '*Nala Karkotaka'* was being presented by our students under the guidance of Sri Bannanje Sanjeeva Suvarna on the Founder's Day on 27th Feb. 2020.
   - Under the Tulu Sahitya Academy and Tulu Koota® '*Tulu Sangama – Tulu Aisiri*' programme was being arranged on 28th Feb. 2020.

8. **Dept. of Chemistry:**
   - Started a certificate course in 'Green Chemistry and Everyday Chemistry' for first year Students.
   - Conducted Industrial visit for the students of Certificate course. Along with the students of Certificate course, staff members visited traditional Pot making, Jaggery preparation, Hangyo Ice Cream Pvt. Ltd. and Rudset Institute on 24 December 2019.
   - Conducted Industrial visit for final year B.Sc. students. Along with the students, staff members visited industries Bisleri Water Company, Solara Pharma Industry, Pilikula Science Centre on 15th January 2020.
   - Conducted extension activities for students in various schools in and around Udupi.
   - Conducted classes for M.Sc. entrance exams like JAM for the interested students.
   - Conducted competitions to expose the creative skills of Chemistry for students.
   - Students performed various Chemistry Projects:
     1) Synthesis of Dibenzal-acetone by Aldol condensation.
     2) To study the presence of insecticides or pesticides (Nitrogen Containing) in various fruits and vegetables.
     3) Quantity of case in present in different samples of milk.
     4) Determination of citric acid content in citrus fruits.
     5) Water analysis in the College Campus.
     6) Analysis of some parameters of Petrol Samples collected from nearby Petrol Bunks.
     7) Data Collection and study of chemical and botanical aspects of traditional medicines.

9. Dept. of Physics:

- A special guest lecture on **'The Making of Great Scientist'** by Dr. Raviprakash Y., Assistant Professor, Department of Physics, MIT, Manipal was arranged on 21st August 2019.
- 'Pick and Speak' activity for the students was conducted on 28th Aug. 2019.
- Extension activity was conducted at Volakadu School on 11th Dec. 2019.
- Annular solar eclipse watch programme was arranged on 26th Dec. 2019.
- Seminar Competition was conducted on 11th January 2020.
- Essay competition on 'Chandrayaana' was conducted on 24th Feb. 2020.
- Quiz competition was held on 25th February 2020.
- Ms. Disha of III B.Sc. MPCs attended Summer Research Fellowship Program at Indian Institute of Astrophysics, Bengaluru.
- Ms. Shreejaya Karanth of III B.Sc. MPC has attended Summer Research Fellowship Program at Inter-University Centre for Astronomy and Astrophysics, Pune.
- The following students are undertaking project at MIT, Manipal:

1) Ms. Chaithra Pai of III B.Sc. MPC
2) Ms. Vinanthi of III B.Sc. MPC
3) Ms. Deeksha Shetty of III B.Sc. MPC
4) Ms. Ananya of III B.Sc. MPC
5) Ms. Gauthami of III B.Sc. MPC
6) Mr. Raghavendra Kaushal of III B.Sc. MPC has secured centre top 10% in National Graduate Physics Examination conducted by Indian Association of Physics Teachers.
7) Ms. Shreejaya Karanth of III B.Sc. MPC participated in Radio Astronomy Winter School 2019 at Inter-University Centre for Astronomy and Astrophysics, Pune.

10. Dept. of Botany:

- Regularly 'Plant A Week' program was organised by the students all through the academic year. Mr. Kripakar and Senani, well known Wildlife Photographers participated in one of the Plant a week program held on 11-1-2020.
- Students and faculty of the Department of Botany went on a botanical field trip to study Plant Biodiversity at Varanga forest, Hebri on 31-12-2019.
- Two of the faculties of Botany Department along with six students of I B.Sc. BZC participated in a National Level Workshop on 'Identification of Microfungi & Lichen' at University College, Mangalore on 6th and 7th December, 2019.
- Five students of II B.Sc. BZC participated in State Level Workshop on 'Identification of Pteridophytes' at Poorna Prajna College, Udupi on 19-2-2020.
- Authentication of plants was done by the HOD of Botany Department for the Ph.D. & M.Pharm students of Manipal College of Pharmaceutical Sciences, Manipal.
- Departmental in-house bulletin S-S-S was released on 13th March 2020 by Dr. Chaitra Hebbar, Prof. & HOD of Agamatanthra and Convenor of Folklore Medicine, SDM College of Ayurveda. On this occasion she delivered a lecture on antihelmenthic medicinal plants through Power Point Presentation.

11. Dept. of History:

- Conducted Peer Teaching for the students on regular basis. Final year Degree Students taught to First Year Degree Students.
- First Year Degree Students visited the Gandhi Adhyayana Kendra on 7th Sept. 2019 and learnt the relevance of Gandhian Thoughts. Mr. Vineeth Rao, faculty of Gandhian Study Centre was the resource person.

12. Dept. of Hindi:

- Hindi Utsav was celebrated on 8th January 2020. Mr. Mrityunjai Mishra, AGM, Official Language Division, Syndicate Bank, Head Office, Manipal was the chief guest. Dr. N. P. Narayana Shetty, Principal, Bhandarkars' College, Kundapura was the Guest of Honour.

13. Gandhian Study Centre:

- The Gandhi Jayanthi was celebrated on 2nd Oct. 2019 by marking the 150th Birth Anniversary of Gandhi with a Special Guest Lecture. Mr. Shreeraj Gudi, Assistant Professor, Manipal Institute of Communication, MAHE, Manipal gave a talk on **'The Relevance of Gandhian Thoughts'**. The programme began with a melodious rendition of Bhajans and Interfaith prayers signifying Sarva Dharma Samabhava by our students. The programme was followed by a Cleanliness Drive by our NSS, Rovers, Rangers, YRC Volunteers and enthusiastic students on the public roads around the College.
- A Symposium on **"Gandhi in English Literature"** was organized on 21st September, 2019 by the Department of English with the active collaboration of Gandhian Study Centre. Dr. M. G. Hegde, Kumta, Former Professor and Chairman, Department of English, Rani Chennamma University, Belagavi, was the main resource person. Prof. Varadesh Hiregange, Director, Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, MAHE, Manipal, delivered the keynote address.
- An Extension Lecture on 'Gandhi for Children' and Certificate Distribution Programme was held on 14-12-2019. The certificates of appreciation were given to the school children for their performance in the essay writing on the book 'Papu Gandhi Gandhi Bapu Aada Kathe' and 'Bariya Batte Alla Bharatada Baavuta'. The Certificates were jointly awarded by Gandhian Study Centre, MGM College, BVT, Manipal, Karnataka Gandhi Smarak Nidhi and SELCO Foundation. Mr. Vinith Rao, Co-ordinator and Faculty member in Gandhian Study Centre was the resource person who delivered a lecture for children on Reading Gandhi. Mr. Premachandra Thingalaya, of Jnanodaya Samaj, Mangalore, presided over the programme. Dr. M. G. Vijaya, Principal, MGM College, Mr. Jagadish Pai, Selco Foundation, Mr. Manohara Katageri, CEO, BVT, Mrs. A. Lakshmibai, Rtd. Teacher & Trainer, spoke about Gandhiji with anecdotes for children. Selected children and teachers from around 30 schools participated in the programme.
- The Centre has undertaken a research project on 'Understanding the Misunderstood Mahatma: A Study of select instances where Gandhi was misunderstood or wrongly interpreted'. Mr. Vinith Rao, Coordinator and Researcher of the Centre is carrying out this project.
- The Centre co-hosted a Jatha and the inaugural event of the Anti-Drug Awareness Week on 26th June, 2019 jointly organized by Karnataka State Temperance Board, Bangalore, District Administration, Udupi, Vartha Elakhe, Udupi in association with the NSS, NCC, YRC units of our College. Dr. Ravindra Munoli, Associate Professor, Department of Psychiatry, KMC, Manipal spoke on Addiction and the aspects of Awareness and De-addiction.
- Organised a lecture on 'Social Harmony'

on account of Sadbhavana Diwas on 20th August, 2019 in association with the NSS Units of the College. Mr. Santosh Nayak Patla, Theatre personality and teacher, delivered a lecture.

- On account of Gandhi-150 the Centre organized an Essay Writing Competition on the topic Gandhiji's Message of Ahimsa for PUC, Degree and PG students in the month of September.
- *Gandhi Darshana* a week long exhibition on Gandhian Books, photographs and documents was organised by the Centre in association with the College Library from 25th September 2019. In addition to the students of Degree and PU Colleges, the students and NSS volunteers from Hiriyadka NSS-Gandhi Camp and Children from the nearby schools also visited the Centre.
- Gandhi Documentaries were screened for students and visitors during the last week of September to mark Gandhi-150.
- Certificate and Awareness Course in Gandhian Studies was conducted for interested students from January to March 2020. The course was taught by the Coordinator of the Centre.
- Gandhi Punya Divas also known as Sarvodaya Day and Martyrs Day was observed on 30th January 2020 with two minutes silence. It was followed by the screening of a bhajan dear to Gandhi and a mini documentary on Gandhi. The day was also observed as Anti-Leprosy Day. A pledge was taken to create awareness and eradicate the disease. The relevant handouts were displayed and shared on our social media page.
- The 90th Year of the historic Salt March or Dandi Yatra and Salt Satyagraha was observed on 12th March 2020.
- The Times of India dated 2-10-2019 had exclusively mentioned the information and opinion provided by the Centre regarding Gandhiji's only visit to Udupi. The words of Vinith Rao, Researcher & Head of the Centre have been extensively quoted in that feature. The information and photo were provided by the Centre as a part of its dissemination activity. Thus, the research findings are shared with the academia and the public through media, facebook page, twitter and occasional blogs.
- **Special Initiatives:** Under its initiative on "Architects of Liberated India" the Centre conducted Study Circles on Kasturba Gandhi, Subhas Chandra Bose, Sardar Patel, Dr. B. R. Ambedkar, and Lal Bahadur Shashtri for interested students.
- Under the initiative titled "Makers of Awakened India" the Centre introduced study circles on Sri Madhwacharya, Saint Poet Kanakadasa, Swami Vivekananda and Narayana Guru.
- The Centre under its Social Observatory Initiative has prepared and distributed special handouts mentioning Gandhiji's teachings to create awareness on various social issues. It has conducted a study circle on the contributions of Dr. T.M.A. Pai & T.A. Pai with reference to Gandhian ideals.
- The instances of early uprisings against colonial power and the instances of Freedom Movement in the erstwhile South Canara were revisited in an academic way under the initiative for studies on Freedom Movement.
- The Centre has planned to develop a composite archival collection on Gandhi and the Freedom Movement by collecting the materials and facsimiles through simple digital archiving techniques. It has also planned to carry out studies on Karnad Sadashiva Rao.

02 Pg_001-034 TY200028

14. Dept. of Library:

- The Students of Masters in Library and Information Science, MAHE, Manipal visited our College Library for their fieldwork on 22nd Feb., 2020. Mr. Kishore H. V., Librarian demonstrated them Specific Accession and Classification Processes.
- Latest volumes have been added to the Library in commemoration of 150th Birth Anniversary of Mahatma Gandhi.
- The Librarian's Day was observed on 12th Aug. 2019 to pay homage to Dr. S. R. Ranganathan. On this day the students who make the best use of the library facilities were honoured.
- An innovative programme, **'Book Talk'** was organised by the library on 6th March 2020. Dr. Devidas Naik, author of ***Maddalevadana*** and ***Honna Harivanna*** spoke on the writer's journey and interacted with the students.

Staff Achievements:

I am happy to place it on record that the salary of the management staff was revised. I, on behalf of all staff members thank the benevolent management.

- **Dr. Devidas S. Naik**, HOD of English:
  1) Two articles – Bayalata and Bandihabba, have been published in "Tuluva" a magazine published by RRC, Udupi.
  2) Gave the talks at Nitte, Maladihalli and Mallapur on Ethical Values on different occasions.
  3) Attended the Workshop at Poorna Prajna College, Udupi on 1st August 2019 conducted by the AET.
  4) He has been appointed as a Member of BoE for the year 2020-21.

- **Mrs. Usharani Diwakar,** HOD of Botany:
  1) Participated in University level Workshop on CBCS Syllabus for UG Botany Teachers held at St. Philomina College, Puttur on 27th July 2019.
  2) Participated and chaired a session in the National level Workshop on "Identification Techniques of Macrofungi and Lichens" on 6th and 7th Dec. 2019 at University College, Mangaluru.
  3) Presented a Paper on Significance of Aati Kashaya – A folklore Tradition of Coastal Karnataka in International Conference on Karmasiddi – 2020 at SDM College, Udyavara, Udupi on 14th and 15th February 2020.
  4) Attended Science Academies Lecture workshop on "Priming in Plant Taxonomy and Systematics" on 4th and 5th January 2019 organised by Department of Botany, St. Agnes College, Mangaluru and NECTAR Trust, Mangaluru.
  5) BOS member of Mysore University for UG Botany and SDM College, Ujire.

- **K. Bhaskar Acharya,** Associate Professor of Chemistry:
  1) Participated as a delegate in the One-day National Seminar on "Current Trends in Chemical Research and Development" held at Vivekananda College, Puttur on 18th Sept. 2019.
  2) Participated as a delegate in the One-day National Seminar on "Advances in Electro Chemical Research" held at Poorna Prajna College, Udupi on 15th Feb. 2020.
  3) BoE Member of St. Agnes College, Mangalore.

- **Laxminarayan Karanth,** HOD of Economics:
  1) Attended the National Level Seminar on MOOC at St. Agnes College, Mangalore on 28th June 2019.
  2) Gave a Talk on 'Slow Economic Development of India' at Poorna Prajna College, Udupi on 25th July 2019.

3) Attended a SVEEEP meeting at DC Office, Udupi on 26th July 2019.
4) Attended the Red Cross meeting at Mangalore on 20th Aug. 2019.
5) Attended a two-day International Seminar at Srinivasa College, Mangalore on 16th Aug. 2019 and presented a paper on 'Growth and Challenges of Tourism in Udupi'.
6) Attended a two-day International Conference at Govinda Das College, Surathkal on 13th Feb. 2020 and presented a paper on 'Intellectual Capital Flight'.
7) Attended a one-day training for Youth Red Cross Officers at Govt. Women's College, Udupi on 16th Jan. 2020.
8) Attended a one-day National Level Seminar at Govt. Women's College, Udupi on 31st Jan. 2020 and presented a paper on 'Management of Public Sector Enterprises in India.'
9) Attended a two-day National Seminar at University College, Mangalore on 19th Feb. 2020 and presented a paper on Cooperative and Micro Finance.

- **K. Surendranath Shetty,** Dept. of Political Science:

1) Spoke on "Challenges in Primary Education and Remedies" at the Mysore Zonal Level Primary Teachers' Conference at Udupi on 22nd Feb. 2020.
2) Spoke on 'Role of Parents and Teachers in the Intellectual and Academic Growth of Students' in the PTA Session at Gokarnanatheshwara College, Mangalore on 20th Feb. 2020.
3) Delivered a Lecture on 'Preamble of the Indian Constitution' to the members of Zilla Panchayat, Taluka Panchayat and Grama Panchayat on 30th Jan. 2020.
4) Delivered a lecture on 'CAA-2019' to members of Udupi-Manipal Rotary Club on 30th Jan. 2020.
5) Delivered a talk on 'Dimensions in the Study of Humanities' at Besant Evening College, Mangalore on 22nd Jan. 2020.
6) Gave a talk on 'One Nation and One Constitution' at Katpady on 16th Dec. 2019 organised by Mahila Okkuta and Nehru Yuva Kendra, Udupi.
7) Gave a talk on 'Indian Foreign Policy' to PU Political Science Teachers Association, Udupi on 23rd Dec. 2019.
8) Spoke on "The Uses of Digital Libraries for Competitive Exams" at Udupi on 16th Jan. 2020.
9) Did a political analysis and election reviews to various state and local channels in 2019-20.

- **Mrs. Vijayalakshmi M.,** Lecturer in Sanskrit:

1) Wrote an article "Health Micro Insurance – A Study of Udupi District" which has been published in Indian Journal of Research (ISSN-2250-2019) in Vol. 8, June 2019.
2) Wrote an article "Organisational Arrangement for the Welfare of Informal Economy – A Health Prospective" which has been published in Indian Journal of Research (ISSN-2250-2019) in Vol. 8, Sept. 2019.
3) Delivered a talk on "Bharathiya Samskriti" in Taluk Level Tulu Shivalli Mahila Samavesha held at Ujire on 17th Nov. 2019.
4) Was selected as one of the Members in the Editorial Committee of II Semester B.Com. Sanskrit Text Book – 'Padyavaibhavam'.
5) Participated in a Mangalore University Level Workshop on 'Revised Sanskrit Text Books' held at Poorna Prajna College, Udupi on 19th Dec. 2019.
6) Gave a talk on 'Bio-diversity: Traditional

02 Pg_001-034 TY200028

Perceptions and Prescriptions' in the Guest Lecture Series organised by the Dept. of Economics, MGM College, Udupi on 14th Feb. 2020.

- **Mrs. Veera Ida Pinto,** Assistant Professor of Chemistry:
  1) Attended a One-day National Seminar "Chemistry in Everyday Life" at Sri Bhuvanendra College, Karkala on 12-2-2020.
  2) Participated in One-day National Seminar "Advances in Nanotechnology and Environmental Chemisty for Sustainable Development" at MGM College on 19-2-2020.

- **Saraswathi T.,** HOD of Mathematics:
  1) Member of BoE – St. Agnes Autonomous College, Mangalore and a member of Lab Manual Preparation Committee.
  2) Along with her colleagues – Ms. Chaithra Poojary and Ms. Umadevi attended a two-day workshop on Scilab/maxima organised by the Dept. of Mathematics, Canara College, Mangalore on 10-11 June, 2019.
  3) Attended a workshop on Lab Manual at University College, Mangalore on 6th Nov. 2019.

- **Vishwanath Pai,** HOD of Computer Science:
  1) He visited Chomnan International Consultancy, Phnom Penh, Cambodia in Sept. 2019, in connection with his research work.

- **Dr. Puthi Vasanth Kumar,** HOD of Kannada:
  1) Has been selected as a Ph.D. Guide of MAHE, at the Centre of RRC, Udupi.
  2) He is also a Member of BoS of Mangalore University.

- **Rajamoorthy,** Lecturer in Computer Science:
  1) Has participated in B.C.A./B.Sc. Syllabus revision workshop conducted at Canara College, Mangalore.
  2) He also participated as a Resource person for Mangalore University sponsored Logical Reasoning Classes at Govt. PG Centre, Udupi.
  3) He actively involved in the Campus recruitment drive, trained Our MGM College B.Sc. and B.C.A. students in Aptitude and Reasoning.
  4) Conducted logical reasoning/Aptitude workshop for PG students at Govt. PG College, Tenkanidiyur, Udupi.

- **Mrs. Jayanthi R. Prabhu,** Lecturer in Computer Science:
  1) Has cleared the NET exam in Dec. 2019.
  2) She attended the Subject Revision Workshop held at Canara College, Mangalore on 5th July 2019.

- **Mrs. Mallika Shetty,** Lecturer in Commerce:
  1) Presented the papers in the Indian Commerce Association held at KIIT University, Bhuvaneshwar, Orissa on 20-22, Dec. 2019.
  2) Presented a paper in the National Conference at Savitha Engineering College, Chennai on 20-9-2019. The paper has been published in UGC Care listed Journal.
  3) Presented a paper in the National Conference organised by Srinivasa College of Management on 16th and 17th Aug. 2019.
  4) Attended a National Seminar organised by DOC, Manipal and National Women Commission on 10-1-2020.
  5) Presented a paper at Govinda Dasa College, Surathkal.

02 Pg_001-034 TY200028

- **Mr. Manjunath Kamath,** HOD of Journalism, gave a talk on "Meaning and Importance of Freedom" on 15th Aug. 2019 at Chinmaya School, Mangalore as the Chief Guest of the Independence Day.

- **Mr. Suchith Kotian**, Lecturer in Journalism has interviewed several personalities for the Daijiworld TV Channel. He has conducted 15 such programmes in series this year.

- **Ms. Swathi**, Lecturer, Dept. of Physics, attended National Level Seminar on "Renewable Energy Sources" on 29th February, 2020 at Shri Bhuvanendra College, Karkala.

- **Ms. Raksha Shenoy K.**, Lecturer in Commerce:
  1) Presented a paper in the National Conference at Dr. G. Shankar Govt. Women's First Grade College, Ajjarakadu, Udupi on 31st Jan. 2020. The paper has been published in Asia Pacific Journal of Research, a Peer Reviewed International Journal, ISSN2320-5504.
  2) Attended the First Year Second Semester B.Com. subject Workshop at St. Aloysius College, Mangalore on 3rd Jan. 2020.

- **Mr. Vinith Rao,** Researcher and Coordinator, Gandhian Study Centre:
  1) Spoke on 'Gandhian Perspective and Gandhian Action against drug addiction' at the International Day against Drug Addiction organized by Karnataka State Temperance Board on 26th June 2019.
  2) Delivered a special lecture on 'Freedom Movement in South Canara - With Special reference to Mangalore and Gandhiji's visits to Mangalore' at St. Agnes (Autonomous) College, Mangalore on 14th August 2019.
  3) Delivered a special extension lecture to school children on "Reading Gandhiji and lessons for better living" on 14th December, 2019 in the programme co-hosted by BVT, Manipal and Karnataka Gandhi Smarak Nidhi.

- **Mr. Kishore H. V.,** Librarian:
  1) Participated in the workshop on Easylib Software and Digital E-Resources at the Shri Madhwa Vadiraja Institute of Technology and Management on 24th July 2019.
  2) Presented a paper titled "Building Digital Collection and Online Exhibition Using Omeka: A Case Study of Department of Applied Geology, Kuvempu University" in the International Conference on "Digital Technologies and Transformation in Academic Libraries" at National Institute of Technology, Surathkal on 26th to 28th December 2019.
  3) Presented paper on "Citation Counts and H-index of Health Science Scholars: Measuring the Research Productivity using Google Scholar" in the 4th National Conference on Management of Modern Libraries organized by MAHE, Manipal on 10th and 11th January 2020.
  4) Participated in a three-day workshop on "Scholarly Writing: Strategies and Techniques" held at Tumkur University, Tumkur on 7-9 February 2020.

- **Mr. Ramachandra Bhat K.,** Lecturer in Commerce:
  1) Presented a research paper titled **'E-Banking Services – Evolution, Challenges and Opportunities in India'** at the National Level Conference organized by Poorna Prajna College, Udupi, on 10th of April, 2019. (International Journal of Social and Economic Research, ISSN: 2249-6270).
  2) Presented a research paper titled

‘Performance of Mutual Fund Schemes in the period of Financial Crisis’ at the International Level Conference organized by Shri Dharmasthala Manjunatheshwara Institute for Management Development (SDMIMD), Mysore, on 15th and 16th of November 2019 (ISBN: 978-93-83302-40-6).

3) Addressed over 1000 students across more than 25 UG and PG colleges of Udupi and Dakshina Kannada district during this academic year.
4) Attended a day’s workshop on ‘Research Methodology’ organized by University College, Mangalore on 28th July 2019.
5) Attended a day’s Faculty Development Program ‘Data Analytics for Teachers’ organized by Department of Business Administration at Sahyadri College of Engineering & Management, Mangalore on 19th September 2019.
6) Attended a day long Executive Development Program ‘Equity Mutual Funds for Wealth Creation’ organized by Justice K.S. Hegde Institute of Management at Nitte Education International, Mangalore on 16th Oct. 2019.
7) Organized Certificate Program in Banking, Finance and Insurance in the month of December 2019 in association with Bajaj Finserv Ltd. for the final year students of Mahatma Gandhi Memorial College, in the capacity of the Skill Development Officer of the college.

- **Lt. Navya Athradi,** Associate NCC Officer and Lecturer in Mathematics:

1) Was the yoga instructor to NCC cadets of MGM College for International Day of Yoga, 2019.
2) Attended Pre-IGC-RDC-3 at Alvas College, Moodabidre and guided flag area for Mangalore group RDC Cadets from 22nd to 31st Oct. 2019. She was the Board Member for NCC “C” Certificate examination 2019-20.
3) Attended the two days’ workshop on Maths Lab (Maxima and Scilab) at Canara College, Mangalore on 17th and 18th June 2019.
4) Attended a one-day workshop on Maths Lab (Maxima) at University College, Mangalore on 26th Nov. 2019.
5) Attended Group Commander NCC Conference on 15-11-2019 and Commanding Officers NCC Conference on 11-3-2020 at NCC Battalion, Udupi.
6) Attended the online training on “COVID-19 training for NCC cadets” during April-May 2020 conducted by Department of Personnel and Training (iGOT).
7) Participated in online “Spitting Kills” campaign in April-May, 2020 conducted by NSS and Narayana Health Units, Bangalore.

- **Avinash Acharya,** Lecturer in Chemistry:

1) Participated in National Level seminar “Advances Electrochemistry” held at PPC on 15th Feb. 2020.
2) Participated as a Chief Guest in the Training program for SSLC students organized by Vishwakarma Educational Trust, Udupi in the month of August, 2019.
3) Participated as a resource person for the Jnanavikasa program and gave a talk on “Water pollution-causes & management” organized by SDM Rural Development organization, held at Govt. School, Neelavara on August 11, 2019.
4) Participated as a resource person for the Jnanavikasa program and gave a talk on “Best practices applied in the usage of Mobile Phone” organized by SDM Rural development organization, held at Govt.

School, Yellampally, Brahmavara on January 19, 2020.

- **Ms. Akshatha Adiga,** Lecturer in Statistics:
  1) Attended the University level seminar on "Statistics in Pharma Industries" held at Poorna Prajna College, Udupi on 16-8-2019.
  2) Attended the University level workshop on "Statistics syllabus for 1st Semester B.Sc. 2019-20" on 3-9-2019, held at Poorna Prajna College, Udupi.
  3) Attended a One-day workshop on "Biostatistics for Health Professionals" at Yenepoya Institute of Arts, Science, Commerce and Management (YIASCM), Balmatta, Mangalore on 24-11-2019.
  4) Participated in the University level workshop on "Statistics syllabus for 2nd semester B.Sc. 2019-20" on 11-1-2020, held at MGM College, Udupi.

- **Mrs. Vanishree,** Lecturer in English attended the Workshop at Poorna Prajna College, Udupi on 1st August, 2019 conducted by the AET.

- **Mrs. Ashwini Acharya,** Lecturer in English attended the Workshops at Poorna Prajna College, Udupi on 1st August, 2019 and at Canara College, Mangalore on 28th Jan. 2020 conducted by the AET.

- **Ms. Mithali Hegde,** Lecturer in English attended the Workshops at Poorna Prajna College, Udupi on 1st August 2019 and attended the Workshop at Canara College, Mangalore on 28th Jan. 2020 conducted by the AET.

- **Mr Subhod Pai**, Head of Department of History is the member of BOE, Mangalore University.

- **Mrs. Swarnalatha Acharya** attended the Workshops at Poorna Prajna College, Udupi on 1st August 2019 and at Canara College, Mangalore on 28th Jan. 2020 conducted by the AET.

- **Mrs. Latha Nayak,** Lecturer in History attended a one-day workshop on History held at Sri Gokarnanatheshwara College, Mangalore on 19th Aug. 2019.

- **Ms. Shruthi Nayak**, Lecturer in Botany participated in the National level Workshop on "Identification Techniques of Macrofungi and Lichens" on 6th and 7th Dec. 2019 at University College, Mangaluru.

- **Ms. Sharanya Kumari**, Lecturer in Statistics attended the University level workshop on "Statistics syllabus for 2nd semester B.Sc. 2019-20" on 11-1-2020, held at MGM College, Udupi.

- **Ms. Sandhya Prabhu,** Lecturer in Physics attended the National Level Workshop on 'Physics of Toys' at St. Aloysius College, Mangalore on 13-14 Dec. 2019.

- **Mrs. Praveena Kumari M. K.,** Lecturer in Computer Science:
  1) Has cleared the K-SET exam.
  2) Was the Chief Guest for Prathibha Puraskara Programme held at Puttur on 18th August 2019.
  3) Participated in a three-day National Workshop on "SMART CITY, IoT - BASED TECHNOLOGY" from 11th to 13th December 2019 organized by the Department of PG Studies and Research in Computer Science, Mangalore University, Mangalagangothri, in association with Department of Science and Technology, Government of India.
  4) Attended a one-day workshop on 'Machine Learning using Python' on 23-11-2019 at St. Aloysius College, Mangalore.

02 Pg_001-034 TY200028

- **Rekha Chandra,** Lecturer in Computer Science:
  1) Presented a paper on "Study of Knowledge Management Policies and Knowledge Sharing in Software Industries" in Manegma 2019 - held at Srinivas University, Mangalore.
  2) Her paper on the Effectiveness of Knowledge Management in Software has been published in the International Journal of Computer Sciences and Engineering. Research Paper Vol. 7, Issue-6, June 2019 E-ISSN: 2347-2693.
- **Mrs. Anupama Ajith,** Lecturer in Computer Science attended the Subject Revision Workshop at Canara College, Mangalore on 5th July 2019. She is a BOE member and BCA Practical Coordinator for the year 2019.
- **Mrs. Shilpa Shanubhag,** Lecturer in Computer Science attended the Subject Revision Workshop at Canara College Mangalore on 5th July, 2019.
- **Ms. Ramya,** Lecturer in Computer Science attended the Subject Revision Workshop at Canara College, Mangalore on 5th July, 2019.
- **Ms. Meghavarsha Padiyar,** Lecturer in Physics attended a One-day Workshop on 'Astronomy and Eclipses' on 24th Sept. 2019.
- **Ms. Surabhi P. P.,** Lecturer in Physics attended a One-day Workshop on 'Astronomy and Eclipses' on 24th Sept. 2019.
- **Mrs. Spoorthi K.,** Lecturer in Physics attended a One-day Workshop on 'Astronomy and Eclipses' on 24th Sept. 2019.
- **Ms. Swathi,** Lecturer in Physics attended a One-day Workshop on 'Astronomy and Eclipses' on 24th Sept. 2019.
- **Mrs. Ramyashree,** Lecturer in Physics attended a One-day Workshop on 'Astronomy and Eclipses' on 24th Sept. 2019.
- **Pavithra K. and Deepali Kamath,** Dept. of Computer Science have jointly presented a paper titled **"Data Mining techniques applied in Banking Sector – A Review"** in National Conference on 'Innovative Banking in Digital Era' organized by Department of Commerce and Management, Poorna Prajna College and Post Graduate Centre, Udupi on 10th April, 2019. The article has been published in International Journal of Social and Economic Research, Vol-9, Issue-3 (July – Sept.) 2019.
- **Mr. Yogeesh Nayak,** Lecturer in Chemistry:
  1) Has cleared the K-SET exam in 2019.
  2) Published a Review paper "Zeolite Catalysed Friedel-Crafts Reaction – a Review" in the Journal "Letters in Organic Chemistry".
  3) Participated in the National Level Seminar on "Advances in Nanotechnology and Environmental Chemistry for Sustainable Development" at MGM College, Udupi on 19th Feb. 2020.
  4) Attended the National Level Seminar on "Chemistry in Everyday Life" at Sri Bhuvanendra College, Karkala on 12th Feb. 2020.
- **Priya S. Acharya,** Lecturer in Chemistry:
  1) Has cleared the K-SET exam in 2019.
  2) Participated in One-day National Seminar on "Advances in Electrochemical Research" held at Poorna Prajna College, Udupi on 15-2-2020.
  3) Participated in one-day National seminar on "Advances in Nanotechnology and

Environmental Chemistry for Sustainable Development" on 18th Feb. 2020.

- **Ms. Swathi K.,** Lecturer in Hindi:
  1) Attended a workshop on 'Compulsory Foundation Language' (CBCS) on 6th September 2019 conducted by Mangalore University Hindi Adhyapak Sangh at Dr. P. Dayananda Pai – P. Sathish Pai Govt. First Grade College, Carstreet, Mangalore.
  2) Attended a National level seminar on "Adhunik Hindi Kavya: Ek Avalokan" conducted by Mangalore University Hindi Adhyapak Sangh, held on 10th January 2020 at SDM College, Mangalore.

NCC Army Wing:

This year 52 SW Cadets and 3 SD Cadets have been enrolled. Regular parades are conducted on every Saturday from 1.30 p.m. to 5.30 p.m. The following activities have been conducted during the year 2019-20:

- Yoga classes were conducted from 18th to 20th June 2019.
- NCC Oath Taking ceremony conducted on 6th July 2019.
- Third issue of Souvenir Memorabilia-2, released on 6th July 2019.
- An inspiration Talk was given by Ex-CSUO Ancilla M. Saldhana, on 6th July 2019.
- Self Defense class was inaugurated on 6th July 2019 by Ex-Cadet SGT Chaithra Upadhya.
- Kargill Vijay Diwas was observed on 26th July 2019. Subedar Udayaveer, Staff of 21 KAR BN NCC Udupi was the Chief Guest.
- Surgical Strike Day was observed on 29th Sept. 2019.
- NCC Day was celebrated on 24-11-2019.
- Indian Army day was observed on 15th Jan. 2020. CHM Karti, Staff of 21 KAR BN NCC Udupi gave a talk on Indian Army Day.
- Weapon Training Class was conducted on 8th Feb. 2020.
- 49 cadets attended online training on "COVID-19 Training for NCC Cadets".
- Conducted trekking camp at Kavaledurga on 29th Dec. 2019.

NCC Naval Wing:

We have 50 cadets enrolled, under our sub-unit, out of them 33 SD's and 17 SW's have been enrolled. The following activities have been conducted:

1. Adventure activities:

1) **Firing:** Our cadets have undergone firing practice during CATC and NSC I, II & III phases held at Udupi during September and October 2018.
2) **Boat Pulling:** All cadets have undergone boat pulling practice during CATC and NSC I, II & III phases held at Udupi during September and October 2019.
3) **Ship Modeling:** Our cadets have undergone ship modeling practice during CATC and NSC I, II & III phases held at Udupi during September and October 2019.

2. Social Activities:

1) **International Yoga Day:** 5th year anniversary of International Yoga Day was held on 21st June at Geethanjali at MGM, College, Udupi.
2) Cadets participated in ***Vishwa Madakavastu Virodhi Saptaha*** Day on 26th June 2019 at Board High School, Udupi.
3) Cadets participated in ***Swachch Bharath Program.*** It was held on 7th Dec. 2019 at Malpe Beach and MGM College, Udupi.
4) Cadets participated in hand wash day program on 9th Dec. 2019 at sub-unit MGM Naval Wing, Udupi.
5) **Tree Plantation** programme was conducted in our College in the month of July 2019.

3. **Other Activities:**

1) Our cadets participated in **Independence Day** Drill Parade held in our College and District Parade Ground, Bidinagudde on 15th Aug. 2019 and secured 2nd prize in Drill Parade.
2) **Cdr. Nanda Kishor (Commanding Officer) 6 Kar NCC** visited to MGM Naval sub-unit.
3) 14th Nov. 2019 **(Group Commander Mangalore group) Col. A. K. Sharma** visited to MGM Naval sub-unit.
4) On 27th Nov. 2019 our cadets participated in **Firing Training Camp** conducted by 6 Kar naval unit, Udupi.
5) Our cadets attended **Army Fest** program held on 15th Jan. 2020 at MIT, Manipal.
6) On 12th Dec. 2019 our cadets participated in **Trekking Camp** at Naval Wing to Tadiyandamol Madikeri.
7) Our cadets participated in **Republic Day 19** drill parade held at **MGM College** and **District Parade Ground, Beedinagudde.**
8) Our cadets participated in **PU Sports day and Degree Sports day Drill** Parade held in MGM college ground, Udupi on 1st Feb. 2019.
9) Our cadets celebrated **Kargil Vijay Diwas** on 26th July 2019.
10) Our 20 cadets attended **"B" CERTIFICATE** Examination held at MGM College, Udupi on 15th & 16th Feb. 2020.
11) Our 8 cadets attended **"C" CERTIFICATE** Examination held at St. Alloysius College, Mangalore on 23rd & 24th Feb. 2020.

National Service Scheme:

- Orientation and Personality Development Session was conducted on 19th July, 2019. Dr. Arunkumar S. R., Associate Professor of Kannada, Bhandarkars' College, Kundapur was the Chief Guest.
- NSS Volunteers actively participated in the Independence Day and Republic Day Parades.
- Visited an Orphanage 'Planet Mars Foundation' on 15th Aug. 2019 and spent some time with the Children. Some fun games were conducted on this occasion.
- Sadbhavan Day was celebrated on 20th Aug. 2019. Mr. Santhosh Nayak Patla, the theatre artist and Director was the Chief Guest.
- Actively participated in the Vanamahotsava Programme and planted the saplings on the college ground.
- A documentary on Cancer Awareness was shown to the NSS Volunteers on 28th Aug. 2019.
- NSS Volunteers participated in the Jaatha of Awareness of Drug abuse and intoxicating drinks on 26th July 2019.
- Annual Special Camp was conducted at Neelavara Goshala from 27-11-2019 to 3-12-2019. 100 volunteers actively participated in the Camp and performed various cleaning and awareness activities.
- Volunteers participated in 'Youth Day Jaatha' organised by Udupi District Administration on 12th Jan. 2020.
- 20 NSS volunteers attended a Seven day camp organised by NDRP held at Vijayawada, Andhra Pradesh from 8-2-2020 to 17-2-2020.

Youth Red Cross Unit: The following activities have been conducted:

- Inauguration of the activities was conducted on 10th July 2019. Mr. Rohith Amin, Law College, Udupi was the Chief Guest.
- 'Vanamahotsava' was conducted on 17th July 2019.
- A talk on 'Drug Abuse' was arranged on 4th Sept. 2019. Smt. Jyothi N., Excise Inspector, Udupi addressed the students.

- Participated in the 'Swachcha Sarvekshana Abhiyana' organised by the DC, Udupi on 12th Sept. 2019.
- Participated in the 'Voters Awareness Programme' organised by SVEEP Udupi on 25th Sept. 2019.
- Participated in the Jatha from Ajjarakadu to Sri Krishna Mutt, Udupi in connection with Geneva Agreement and Collection of Funds on 14th Aug. 2019.
- YRC volunteers Yashwant Moti, Shodhan Kumar, Akash, Prathiksh and Shashank Hegde of II B.Com. attended a Two-day Search Volunteers Training Programme on 28-29 Sept. 2019 at YRC Bhavan Udupi.
- Organised a Special Talk on 'Youth in Nation Serving' on 18th Sept. 2019. Mr. Raveendra Rai, DGM, Bank of Baroda, Udupi was the Guest Speaker.
- A Blood Donation Camp was organised on 11th Jan. 2020 in association with KMC Blood Bank. 98 units of blood were collected.
- A Special Talk on "Bio-Diversity and Endangered Species" was arranged on 14th Feb. 2020. Dr. Vijayalaxmi, Lecturer in Sanskrit was the Guest Speaker.

Rovers and Rangers:

- Inauguration of the annual activities was held in Geethanjali. Mr. Jairam Naik, retired BSF inaugurated the program.
- Students actively participated in the Independence Day, Republic Day parade.
- Shramadan program was conducted on the occasion of Gandhi Jayanthi.
- Two-day service and Personality development camp was conducted on 27th and 28th November, at Sharada Sabhabhavan, Neelavara. This camp included social service, yoga, and different personality development sessions by resource persons.
- Three students participated in NDRF (National Disaster Response Force) camp held at Vijayavada, Andhra Pradesh in the month of February 2020.
- Four students participated in coastal trekking adventure camp in the month of April 2019.

Sports Club:

- The Annual Sports Meet was held on 1st Feb. 2020. The meet was declared open by Dr. Kemparaj, former Director of Physical Education, MAHE, Manipal and Principal of Alva's College of Physical Education, Moodabidri. In this Meet the Individual Championship was shared by Mr. Shashank Shetty, II B.Com. and Mr. Rahul, III B.A. in Men's section and Ms. Ananya P. Hegde, II B.Com. in the Women's section.

Students Achievements:

Mr. Abhin Devadiga, I B.Com. secured the Silver Medal in 200 m in 17th Federation Cup National Junior Athletic Championship on 24-26 Sept. 2019 in Tamilnadu.

He bagged individual Championship (Gold Medal in 100 m & 200 m race) in the Karnataka State Inter District Junior Athletic Championship held at Udupi on 14-15 Sept. 2019 at MG Stadium, Ajjarkadu, Udupi.

He also bagged gold Medal in 200 m race, Silver Medal in 100 m race in the 35th National Junior Athletic Championship 2019 held at Vijayawada on 5-6 Nov. 2019.

He secured the Third Place in 4x100m relay in the All India University Athletic Meet held at Alva's College, Moodabidri on 3-6 Jan. 2020.

Mr. Sangamesh Handi, III B.Com. secured Silver Medal in 21 km Marathon in the Mangalore University Inter-Collegiate Athletic Meet held at Moodabidri on 25-27 Sept. 2019 and 6th Place in the All India Inter University 42 km Marathon held at Alva's College, Moodabidri on 3-6 Jan. 2020. He bagged Gold Medal in Goa River Marathon (42 km run) held in Goa on 17th Nov. 2019. He also secured the First Place in 10 km Manipal Marathon 2020.

02 Pg_001-034 TY200028

Ms. Ananya, III B.Sc. secured the 2nd place in High Jump in Karnataka State Inter District Junior Athletic Championship held at Udupi on 21-22 Aug. 2019.

Mr. Vishesh, III BCA got the 3rd place in Discus Throw in the Divisional Level Dasara Sports held at Mangala Stadium, Mangalore on 21-22 Sept. 2019.

Mr. Shashank, II B.Com. bagged 1st place in Manipal Marathon 2020 category 5 km.

Mr. Pranav Achar, III B.Com. participated in the All India Inter University Karate held at Satyabhama University, Chennai on 8-10 Jan. 2020.

Placement Cell:

161 students have been selected for various companies in the Campus Drive conducted during the year. The details are given below:

UG: Deloitte – 05, Infosys Technology – 70, Cognizant – 29, Infosys BPM – 11, Wipro Technology – 15, TCS – 10

PG: M.Sc. Internship/placements – 21

MGM College Students' Co-operative Stores provides books and stationery to students at a reasonable rate.

Department of German:

The German courses in the college are run and examinations held internally under the auspices of the Dept. of German. Dr. N. T. Bhat and Ms. Amitha Rao are holding classes.

Teaching - Learning Centre:

The Teaching and Learning Centre, sponsored by Dr. A. Krishna Rao and his daughters Dr. Girija, Dr. Gowri and Dr. Shubhageetha has been running effectively in our college. The following activities were conducted during the year:

- **An Interactive Session** was held at the Manipal Residence of Dr. A. Krishna Rao on 18th Aug. 2019. Dr. Girija Rao, Dr. M. G. Vijaya, Principal, Dr. Devidas S. Naik, Coordinator, Smt. Usha Rani, HOD of Botany, Smt. Vinodini Shetty, HOD of Zoology, Smt. Saraswathi, HOD of Mathematics, Smt. Shailaja, HOD of Physics, Dr. Vishwanath Pai, HOD of Computer Science participated in the discussion and worked out the plans and projects for the effective functioning of the Centre.
- **Sri J. P. Rao**, President of the Parent-Teachers Association took a session on "Effective Communication" on 18th June 2019.
- **Dr. Devidas S. Naik**, HOD of English and the Coordinator of the Centre took a session on "Look Beyond the Context" on 23rd July 2019.
- **Prof. Kokkarne Surendranath Shetty**, HOD of Political Science gave a talk on the topic, "Article 370 and 35A" on 30th Aug. 2019.
- **Dr. Shyamala Hande**, MAHE, Manipal addressed the faculties on the topic, "Guidelines to Start Ph.D." on 7th Sept. 2019.
- **Mr. Laxminarayana Karanth**, HOD of Economics took a session "Slowdown of Indian Economy" on 4th Oct. 2019.
- **Dr. Puthi Vasanthkumar**, HOD of Kannada gave a talk on *'namma ahara - namma samskruthi'* on 11th Oct. 2019.
- **Mr. Ramachandra Bhat**, Lecturer in Commerce gave a talk on "Personal Finance" on 10th Jan. 2020.
- A One-day workshop on 'Working Internets and Online Classes' was conducted on 13th June 2020. The Dept. of Computer Science under the leadership of Dr. Vishwanath Pai Co-ordinated this workshop.

Developmental activities:

Complete puffed sheet roofing and

renovation work was undertaken under the guidance of benevolent trust.

Vadiraja Vidyarthini Nilaya:

The Ladies Hostel has 188 inmates. Mrs. Jayalaxmi M. Rao, the Warden manages the hostel and takes good care of the inmates.

Mid-day Meal Scheme:

The College provides free mid-day meals to needy students. Many donors and our staff donate towards the fund.

Library:

The Library has a collection of over 1 lakh books, 150 journals and magazines catering to nearly 2,500 students. With the growth of technology, we have introduced digital services like INFLIBNET, DELNET and e-library. We have 75,000 e-books and 2,600 e-journals on a variety of subjects.

Students' Welfare Council:

We have a very energetic and enthusiastic team of Students Council headed by Mr. Shreyas Kotian, III B.A. as the President and Ms. Mahima Shenoy, III B.Sc. as the General Secretary.

The Student Welfare Officer has been guiding them time to time. We have more 16 clubs and all the members of these clubs are actively involved in various activities. I am very happy that the Council has been extending full Cooperation and Support in all the activities of the college.

This year 'Short Course in Tailoring' was conducted in association with BVT, Manipal for the benefit of interested students and staff.

I am happy to inform you that, this year we have 10 students, who are receiving ₹ 60,000 each as prestigious INSPIRE scholarship.

Parent-Teacher Association:

New team of PTA for this year is as follows:

1. Sri J. P. Rao – President
2. Sri Vishnu Prasad – Secretary
3. Sri Krishna – Treasurer

and Sri Sathyananda, Sri Krishnamurthy Bhat and Mrs. Prathibha as members.

Alumni Forum:

1. Prof. M. L. Samaga – President
2. Mr. Chittaranjan Hegde – Secretary
3. CA Bharathesh Ballal – Treasurer

PTA members and the Alumni are actively involved in the betterment of the College and donate to the Mid-day meal and Scholarship fund.

Acknowledgements and Conclusion:

By paying homage and tributes to our founder Dr. T.M.A. Pai, I express my gratitude to the President Shri T. Mohandas Pai, Dr. Ranjan R. Pai, Registrar, Academy of General Education, Manipal and all the members of the College Trust for giving me the opportunity to take up this responsibility.

I am specially indebted to Dr. H. S. Ballal, Pro-Chancellor of Manipal Academy of Higher Education and President of the Academy of General Education for reposing confidence in me and being my cherished mentor. I wholeheartedly thank Dr. H. Shantaram, Secretary & Administrative Officer, AGE for his support and guidance throughout.

I place on record the unconditional support extended to me by the teaching and non-teaching staff. I sincerely thank each one of them. I thank the office bearers of PTA and the Alumni Forum, all parents, alumni, well-wishers who have been very supportive.

I heartily appreciate each one of the vibrant, energetic students of this prestigious college. I wish the outgoing students a fine future and all the students the very best in the forthcoming examinations.

Thank you one and all. ●

02 Pg_001-034 TY200028

MAHATMA GANDHI MEMORIAL PU COLLEGE, UDUPI – 576 102

COLLEGE DAY REPORT 2019-20

Mrs. Malathi Devi A., Principal, MGM P.U. College

Esteemed President of this function Dr. M. G. Vijaya, Principal of MGM Degree College, today's Chief Guest Sri Rohith Chakratirtha, Writer and Columnist, Mr. Athradi Prithviraj Hegde, Advocate and Notary and the President of P.T.A., dignitaries on the dais, invitees, my dear colleagues, parents and my dear students.

On this memorable day I deem it my privilege to present the Annual Report of MGM Pre-University College before this august gathering. On this momentous day we pay homage to our founder Padmashree Dr. T. M. A. Pai.

Management:

The management of the College is vested in the Mahatma Gandhi Memorial PU College Trust with Sri T. Mohandas M. Pai as the President and Correspondent. The members of the Trust are Dr. Ranjan R. Pai, Dr. H. Shantaram, Dr. Narayan Sabahit, Dr. H. Vinod Bhat, Dr. M. G. Vijaya and Smt. Malathi Devi A.

Parents-Teacher's Association:

The Parents-Teachers Association is a bridge between parents and teachers. The main objective of this association is to create a healthy spirit of fellowship and co-operation to strengthen the responsibilities of students and mould them into better citizens. Mr. Athradi Prithviraj Hegde is the President, Mr. Sudheer Moorkoth is the Secretary and Mr. Subrahmanya Basri K. S. is the Treasurer of the P.T.A.

Staff:

We have 6 permanent teachers and 6 permanent non-teaching staff. Besides we have 46 management teaching staff with student teacher ratio as 22:1.

Student Strength:

This being the 19th year of functioning of the MGM PU College after its bifurcation from degree college, the academic year began with the admission of 983 students of which 448 are boys and 535 are girls. There are 620 students in Science, 293 in Commerce and 70 in Arts.

Courses:

The College offers a two year course of study in Arts, Science and Commerce stream. There are three combinations in Science, four in Commerce and one in Arts.

Results:

546 students appeared for the II PUC Board Examination in March 2019 out of which 131 have secured distinction, 328 students have secured 1st class, 29 students have secured 2nd class and 14 students with pass class. I congratulate Swathi who has secured highest in Science stream and secured 3rd rank in State, Fidha Shabbir who has scored the highest marks in Commerce stream and Shravya Rao who has scored the highest marks in Arts stream. The over all percentage is 91.94.

02 Pg_001-034 TY200028

Developments in the academic activities:

MGM PU College strives hard to bring the best out of each and every student. Tests are conducted periodically. Staff advisors of each and every class send the marks and attendance reports to the parents. They constantly take care of each and every student to promote their academic progress. A squad, raids the classrooms to ensure that the students do not bring mobile phones to the campus. Extra care is taken to maintain a disciplined academic atmosphere. In case of irregularity of attendance or misbehavior of the students, the concerned parents are informed immediately and the problems are set right.

Endowment prizes were distributed on 27th November 2019.

The Parent-Teachers Association meeting was held on 17-8-2019. Dr. M. G. Vijaya, Principal, Degree College was the Chief Guest on this occasion. 123 poor students of our College have benefited from the mid-day meal scheme. As decided in the Executive Committee meeting which was held on 14th August, 2019, The PTA has donated ₹1,00,000/- towards mid-day meal fund. The PTA has also contributed ₹5,000/- each to 16 students of 2019 SSLC toppers of different schools who have joined our college. The PTA has awarded ₹5,000/- each to Swathi and Fidha Shabbir who have secured ranks in II PU Board Exam 2019. PTA also has contributed a cash prize of ₹5,000/- to Nidhi M. Shetty who represented at the National level in Sports.

The academy of General Education, Manipal has given a merit scholarship to our student Sumanth S. Karanth of I PU PCMB who has secured 99.52% in SSLC exams and Medha Bhat of II PU PCMS who has secured 98% in I PU Annual Exam.

The Sports Field:

The Achievements are as follows:

1) Our college volleyball group emerged winners at the taluk level.
2) The college table tennis group emerged as the district level winners and were runners at the state level.
3) The boys basketball team was the runners at the district level.
4) The girls basketball team emerged as the winners at the district level.

In the Athletics:

1) Nidhi M. Shetty of I Arts won the 1st place at the district level Javelin throw competition and she won the 2nd place in the state level tournament. She has also participated in the national level athletics. i.e. Javellin throw held at Punjab.
2) Sahana of I Arts won the 2nd place in shot put at the district level competition.
3) Khalid Abdullah of II PU won the 3rd place at the district level pole vault competition.

State level participation by our College Students in athletics is as follows:

1) Nidhi M. Shetty and Sahana from I PU.
2) Srajan and Ritesh of I PU have participated in the Table Tennis competition.
3) Danish of II C2 has participated in the Volleyball competition.
4) Abdul Hannan of II S5 has participated in the Football competition.
5) Khalid of II PU has participated in Kabaddi.
6) Navneet, Manvit from II PU and Lanceler of I PU have participated in the Basketball competition.

The girls Basketball team consisted of the following participants:

Prathvi, Deepthi, Prassidhi, Prajna and Madhusmitha from 2nd PU and Vindhya from I PU.

Vidmahi of I PU Arts won the 1st place at the district level Karate competition. She has also participated at the State level.

In the Throwball and Chess Competitions, Sahana from I PU Arts and Ananya Shetty of II PU have participated respectively.

Prajwal of I PU has been selected to participate at the State level jump rope.

Annual Sports Day:

The Annual Sports Day was held on 20th November 2019.

The individual championship among the boys has been bagged by Abdul Hanan, Vishal from II PU.

The individual championship among the girls has been bagged by Nidhi M. Shetty from I PU.

These were the various competitions in which our college students have participated.

A word of gratitude:

I wish to express my deep sense of gratitude to the management which gives support and guidance throughout. I am thankful to Dr. Ranjan Pai, Registrar of AGE, Manipal, Dr. H. S. Ballal, President of AGE, Manipal, Dr. H. Shantaram, Secretary and Administrative Officer, Academy of General Education, Manipal, Dr. M. G. Vijaya, Principal, MGM College. Members of the Trust and Governing Council for all the guidance, co-operation and help extended to me.

I am fully aware that the success of each and every activity in the college is mainly due to the commitment and hard work of our teaching and non-teaching staff. I express my sincere gratitude to all the teaching and non-teaching staff who have tirelessly extended their service and co-operated with me in all respects.

I am grateful to all the parents who work like a single team for success and progress of this institution.

I thank my dear students of their co-operation and I wish them good luck and bright future.

●

02 Pg_001-034 TY200028

STUDENTS' WELFARE COUNCIL REPORT

✍ **Mahima Shenoy,** III B.Sc., General Secretary

Honorable President, Distinguished Chief Guest, Revered Teachers, Parents, Invitees, Ladies and Gentlemen. It gives me an immense pleasure to place before the Report of the Students' Council for the year 2019-2020.

The Students Welfare Council (SWC) was inaugurated on 30th July 2019. Dr. Vincent Alva, Principal of Milagres College, Kallianpur was the chief guest. Dr. M. G. Vijaya, Principal presided over the programme. Prof. Ramesh Karla, the Student Welfare Officer administered the oath to the members of the council.

The members of the Students' Welfare Council for the year 2019-20 are as follows:

1. **President:** Mr. Shreyas Kotian, III B.A.
2. **General Secretary:** Ms. Mahima Shenoy, III B.Sc.
3. **P.G. Representative:** Mr. Bharath Poojary, II M.Sc.
4. **Vice Presidents:**
   1) Mr. Akshay Bhat, III B.Com.
   2) Mr. Aman Sameer Chikodi, III B.C.A.
   3) Ms. Deepthi Patwardhan, III B.Com.
   4) Ms. Anusha Rao, III B.Sc.
   5) Ms. Prajna Nayak, III B.Com.
5. **Joint Secretary:**
   1) Ms. Neha, III B.A.
   2) Ms. V. P. Rani, III B.Sc.
   3) Ms. Sri Lakshmi, III B.C.A.
   4) Ms. Sherlin D'Almeida, III B.Com.
   5) Mr. Sheikh Abdul Zahid, III B.Com.

The SWC has taken part and conducted the following activities:

- The office bearers of the SWC participated as guests in the 'Plant A Week' programme conducted by the Botany Dept. on 28th Aug. 2019. The members planted a sapling of the Jackfruit and the President of the Council, Mr. Shreyas Kotian addressed the gathering.
- On 3rd Sept. 2019, Manjunath of III B.A. met with an accident. His condition was critical and a huge amount of money was necessary for the treatment. Hence, the SWC raised money through crowd funding and collected an amount of ₹95,000 from students and staff. The same was handed over to his mother on 5th Sept. 2019.
- Under the initiative of the SWC, speed breakers were installed on 19th Sept. 2019 near the campus premises to help the students cross the roads and control the traffic.
- Student Welfare Council had organised a discussion session with the Principal of our College Dr. M. G. Vijaya, where he briefed regarding the recharge wells constructed in the College which has been a great step towards Rain Water Conversation.
- On 20th September 2019, the Students and Principal had an interactive session. Here issues and suggestions were received by the Principal and SWO, Professor Ramesh Karla. Most of the demands of students have been fulfilled.
- Udupi Election Commission in collaboration with our Students Welfare Council organised voter ID verification and Voter's Awareness Programme. Students were given an opportunity to verify, create and correct various details in their voter ID. The Election Commission also spoke to students and made them aware of their votes.
- **Katte Panchatike:** Learning doesn't mean

only gaining knowledge amidst 4 walls. To make this more effective, Students Welfare Council, this year initiated a new series of programme called **Katte Panchatike**. Just like the old education system, students here sat below a tree and gained life lessons from few celebrities. The sessions were conducted under mango trees planted by then **Ashta Yathis** of Krishna Mutt in 1951.

- The first interactive session was on 4 January 2020 with **Mandya Ramesh** a renowned theatre personality and Film Actor. Here various aspects regarding his life, theatre, communication skills, movies were discussed. He emphasized the role and need of cultural activities in one's life.
- The second interactive session was on 16 January 2020 with **Vijaya Raghavendra.** He spoke about his college days, his failures, necessity of college and the struggles he faced in his life.
- On 18th and 19th January 2020 a half day theatre workshop called **Arena** was organised for the students of MGM. Different experts in this field trained students on various aspects of theatre. Mr. Bhuvan, Mr. Prashanth sir and Mr. Raju trained the students.
- Our own student, Zaid of III B.C.A. has developed an app to notify students about the activities of the college. This app involves various features like Principal's Desk, SWC Notice Board and separate notice boards for various clubs. The official launch of this app was held on 22nd January 2020 by the 18th Governor of Nagaland Mr. Padmanab Acharya. The app is named as **Notify MGM**.
- On the occasion of sports day held on 1st February 2020, a canteen was organised by SWC named as **Namma Cafe.** It included variety of food beginning from Juice items to Vada-Pav. Approximately 800 students gathered for the day. We had Mr. Raj B. Shetty, Vasu Malpe and Cheer boy Chetan with us who added more colours to the occasion.
- For the first time in MGM history, the college achieved prize in National level theatre - One act play and literary events. To felicitate the winners, the SWC organised a felicitation programme where Dr. Shripad Bhat was the chief guest.
- As a start to the Spectrum events, Principal launched the most awaited Pre Spectrum on 11th Feb. 2020 where the Spectrum logo and the events were launched.
- For the first time, a Spectrum Anthem was composed by Rajath of III B.A. and released on 24th Feb. 2020.

Subject Association Activities:

1. The 'English Forum':

- Dr. Devidas S. Naik, Head of the Dept. of English took the sessions for the students of Optional English on the topics, "The Ant Philosophy" and "Appreciation of Poetry" on 4th and 18th July 2019 respectively.
- Dr. N. T. Bhat, former Head of the Department took a session on 'Structural English Grammar' for the students of Optional English on 19th December 2019.
- II B.Sc. students were shown a film on *"Chemmeen",* a prescribed text for them on 18th Sept. 2019.
- A group discussion was conducted to the II B.A. students on "Our Notion of College Education" on 5th Sept. 2019.
- 'The Muse', the In-house Bulletin of the Department was released by Dr. Hayavadan Upadhyaya, Retd. Professor of English, Bhandarkars' College, Kundapura on 21st Aug. 2019.
- Ms. Amylin Ben Thomas, II B.A. (Opt.) secured the First Place in Poetry Recitation Competition conducted by

02 Pg_001-034 TY200028

Dept. of English, Poorna Prajna College, Udupi on 18th Feb. 2020.

- Ms. Harshit Haridas, I B.Sc. secured the First Place in PPT Presentation Competition conducted by the Dept. of English, Poorna Prajna College, Udupi on 18th Feb. 2020.

2. Dept of Kannada:

- On the 75th birth anniversary of Dr. N. Mogasaale, who is one among the famous writers of Kannada, Kannada Dept. conducted a Saahitya Vihaara programme on 25th July 2019.
- Kannada and Journalism Depts. jointly held 'Vishwa Kundapura Kannada' day on 1st Aug. 2019.
- World famous magician Professor Shankar's programme, 'Jaadu Lokada Payana' was held on 5th Feb. 2020.

3. Department of Hindi:

- Hindi Utsav was conducted on 8th Jan. 2020 at MGM College, Udupi where Mr. Mrithyunjaya Mishra, AGM Officer of Syndicate Bank, Manipal and Professor Dr. N. P. Narayana Shetty, Principal of Bhandarkars' College, Kundapura were the guests.
- Students attended the Hindi essay competition conducted in St. Aloysius College, Mangalore on 20th Aug. 2019 and Milagres College, Kallianpur on 25th Aug. 2019.
- Students participated in the Hindi fest 'Taare Zameen Par' at PPC, Udupi where our students bagged first place in drama and Hindi story telling.
- First place in War of Dance was bagged by the students of MGM College in St. Aloysius College, Mangalore.

4. Department of Political Science:

- Arts club was inaugurated in July, 2019.
- Voters Awareness Programme was conducted.
- There was an interaction session with the Former MP Mr. Jayprakash Hegde.
- Ms. Amylin Ben Thomas, II B.A., secured the First Place in the Inter-collegiate Competition on "Indian Constitution and Women Empowerment" held at St. Mary's College, Shirva on 11th Feb. 2020.

5. Dept. of Journalism:

- Journalism Dept. in association with Karnataka Forest Dept., Udupi District and Udupi Nirmithi Kendra organised a state level seminar on Wildlife Journalism and Forest conservation. Chief Guests were the Green Oscar award winners and wildlife film makers Kripakar and Senani on 30th Aug. 2019.
- The Press Day was observed on 1st July 2019 in association with the Vijayavani, a Kannada daily newspaper team where Prof. Varadesh Hiregange, MAHE, Manipal was the Guest Speaker.
- A Half-day workshop on Basic Photography was conducted on 20th July 2019 where Mr. Dinesh Maneer, Kumta was the Resource Person.
- The 'Spectrum', a five-day Photography Exhibition of International fame photographer, Focus Raghu, was organised on 2nd Sept. 2020.
- A Guest Lecture on 'Kathe Heluva Kathe' on 11th Jan. 2020 where Sri Bhanuteja, a senior journalist was the Resource Person.

6. Dept. of Computer Science:

- Orientation for I M.Sc. on 15th August 2019.
- One-day Workshop on PHP on 23rd Aug. 2019 where Mr. Ganesh Hegde was the Chief Guest.
- Interaction with Alumni on 10th Oct. 2019 where Mr. Sujay, an alumnus

who is presently working in Axis Bank, Mangalore was the Chief Guest.

- An interclass competition, Pradeeptha-19 was conducted on 24th Oct. 2019 where Mr. Dinesh Karnik, Managing Director, Preuba India Software Private Limited, Manipal was the Chief Guest.
- A One-day Workshop on 'Bootstrapping' was conducted on 31st Oct. 2019 where Ms. Krithika Pai was the Resource Person.

Club Activities:

NCC Naval Wing:

- This year the NCC Naval sub unit of MGM College has entered its 25th year of functioning after its timely rejuvenation in 1995. This year 50 cadets have been enrolled, out of which are 33 SDs and 17 SWs. The following activities have been conducted:

Cadets Achievements:

- Snr. P.O. Cdt. Praful K. Poojary and P.O. Cdt. Mohd. Zahid Sultan completed their National level Ship Attachment camp at Mumbai from 27 May to 7 June 2019.
- L. Cdt. Vipul Prabhu, L. Cdt. Gauthamraj, Cdt. Nithin and Cdt. A. V. Pooja completed their All India Nau Sainic Camp at Vishakhapatnam from 3 Oct. to 13 Oct. 2019, where Cdt. Nithin secured Gold Medal in Ship modeling.
- L. Cdt. Pareekshith, L. Cdt. Sushma, Cdt. Mahesh Nayak, Cdt. A. V. Pooja, Cdt. Sampath J. B. and Cdt. Poojana Gattigaru attended the Ocean Sailing camp at Karwar/Goa from 3 Oct. to 12 Oct. 2019.
- Cdt. Roshan B. Anchan attended the Ek Bhaarath Shreshtha Bharath Camp at Bellari from 16 Jan. to 27 Jan. 2020. Cdt. Varna and Cdt. Dhanya attended the same in Mysore from 5 November to 16 Nov. 2019.
- Cdt. Pramod R. Nayak and Cdt. Varna attended the Yatching Regatta Camp pre phase-I.
- Cdt. Dharmaraj attended Pre RDC Phase-I from 27 Sept. to 6 Oct. 2019.
- 9 cadets attended the CATC held at JNV Chara from 15 Nov. to 24 Nov. 2019.

Participations:

- The following cadets attended All India Nau Sainik Camp at Vishakapattanam on 3-13, October 2019:
  1. L.Cdt. Vipul Prabhu K., II B.Com.
  2. L.Cdt. Gauthamraj, II B.Sc.
  3. Cdt. Nithin, II B.Sc.
- The following cadets attended Ocean Sailing Camp at Karwar/Goa on 3-12, October 2019:
  1. L. Cdt. Pareekshith, III B.Sc.
  2. L. Cdt. Sushma, II B.Sc.
  3. Cdt. Mahesh P. Nayak, III B.Sc.
  4. Cdt. A. V. Pooja, II B.Sc.
  5. Cdt. Poojana Gattigaru, II B.Sc.
- The following cadets attended Annual Training Camp at JNV Chara on 15-24, November 2019:
  1. Cdt. Sudarsh, III B.Sc.
  2. Cdt. Shreeshaila Adiga, III B.Sc.
  3. Cdt. Kavya, II B.Sc.
  4. Cdt. Vinitha Cardoza, II B.Sc.
  5. Cdt. Capt. Vignesh, III B.Sc.
  6. L. Cdt. Siddharth, III B.Sc.
  7. Cdt. Vaibhav, III B.Sc.
  8. Cdt. Vasavi Pai, III B.Sc.
  9. Cdt. Prathiba U. Padiyar, III B.Sc.

7. NCC Army Wing:

This year MGM Army Wing is running through its 21st year of functioning. It is working smoothly under the guidance of Lt. Navya. This year 52 SW cadets and 3 SD Cadets have been enrolled. Regular parades are being held on every Saturday from 1.30 p.m. to 5.30 p.m.

Cadets Achievements:

- SGT Rachana D., completed the All India ThalSainik Camp at New Delhi from 16 Sept. to 30 Sept. 2019 and won the silver medal in Judging distance Competition.
- SGT Pratiksha Shenoy, attended Advanced leadership Camp at Agartala, Assam from 17 to 26 Nov. 2019 and won 2nd place in Group song. She also attended the CATC Camp at Alvas College, Moodbidre from 27th Sept. to 6th Oct. 2019.
- CPL Sanjana, attended Ek Bharath Shreshta Bharath Spl. Camp at Amritsar from 4th to 15th June 2019 and CATC Camp at Alvas College, Moodbidre from 27th Sept. to 6th Oct. 2019.
- CPL Namitha and CPL Shreya attended IGC-TSC at Tumkuru from 12th to 21st Aug. 2019.
- SGT V. P. Rani and CPL Wilma attended Basic Leadership camp at Mysore, from 5th to 14th June 2019.
- SGT Prasanna attended Basic Leadership camp at Mysore, from 5th to 14th June 2019 and Pre-IGC-TSc – Phase-2 at Shivamogga from 2nd to 11th Aug. 2019.
- SGT Charith attended Basic Leadership camp at Mysore, from 5th to 14th June 2019 and Pre-IGC-TSc – Phase-1 at MIT, Manipal from 5th to 14th July 2019.
- JUO Hiba Kulsoom attended Pre-IGC-RDC – Phase-2 at Alvas College, Moodbodri from 9th to 18th Oct. 2019.
- CPL Pratheek, CPL Pooja and CPL Pranamya attended Pre-IGC-TSc – Phase-2 at Shivamogga from 2nd to 11th Aug. 2019.
- CPL Pallavi, attended Pre-IGC-TSc – Phase-1 at MIT, Manipal from 5th to 14th July 2019.
- 22 Cadets attended CATC Camp at Alvas College, Moodbidri from 27th Sept. to 6th Oct. 2019. Our cadets won several prizes in the competitions which were held during the period of camp.
- 48 cadets participated in the International Day of Yoga at MGM College, Udupi on 21st June 2019.
- 25 Cadets participated in “Vishwa Madaka Vasthu Virodhi Sapthaha” walkathon on 26-6-2019 conducted by Udupi District.
- JUO Spoorthi, guided for pledge taking ceremony of Mega Pollution Awareness Pakhwada on 6th July 2019.
- “Swachh Bharath” and “Tree Plantation” Programmes were conducted on 6th July 2019.
- 32 cadets participated in “Swami Vivekananda Birth Anniversary Jaatha” from Udupi Board High School to Ajjarakadu District ground on 12-1-2020.
- Our cadets voluntarily participated in blood donation camp on 11-1-2020 and 10 of our cadets donated the blood.
- Kargil Vijay Diwas on 26th July 2019.
- 20 cadets attended the “B” Certificate examination held at MGM College on 15th and 16th Feb. 2020.
- 8 cadets attended the “C” Certificate examination held at St. Aloysius College, Mangalore on 23rd and 24th Feb. 2019.

8. National Service Scheme:

- Orientation and personality development session was conducted by Dr. Arun Kumar S. R. on 10 July 2019.
- NSS volunteers actively participated in the Independence and Republic Day parade.
- Visited an orphanage ‘Planet Mars Foundation’ on the occasion of Independence Day and spent some quality time with the children.
- Sadhbhavana Day was celebrated on 20 Aug. 2019. Theatre artist and director, Santhosh Nayak was the guest of honour.
- A documentary on Cancer Awareness

was shown to the NSS volunteers on 28 Aug. 2019.

- Actively participated in the Vanamahotsava and planted new saplings.
- NSS volunteers participated in the Jaatha of Awareness of Drug abuse and intoxicating drinks on 26th June 2019.
- Annual Special Camp was held at Neelavara Goshala from 27th Nov. to 3rd Dec. 2019. 100 volunteers actively participated in the camp.
- Volunteers participated in the Youth Day Jaatha organised by The Udupi District Administration on 12 Jan. 2020.
- 20 NSS volunteers attended a 7 days camp organised by NDRF held at Vijayavada, Andhra Pradesh from 8 Feb. to 17 Feb. 2020.
- Smitha S. B., a II year NSS volunteer participated in the RD Parade held at Rajpath, New Delhi on 26 Jan. 2020.

9. Rangers and Rovers:

- Inauguration of the annual activities was held on 6th Sept. in Geethanjali. Mr. Jayram Naik, a retired BSF inaugurated it.
- Students actively took part in the Independence Day and Republic Day parades.
- Shramadaan programme was conducted on the occasion of Gandhi Jayanthi.
- A two-day service and personality development camp was conducted on 27th and 28th Nov. 2019 at Sharada Sabhabhavan, Neelavara.
- Three students participated in the NDRF (National Disaster Response Force) camp held at Vijayavada, Andhra Pradesh in Feb.
- Four students took part in the coastal trekking adventure camp in April 2019.

10. Youth Red Cross:

- It was inaugurated on 10th July 2019.
- Vanamahotsava was celebrated on 17th July 2019.
- On 4th Sept. 2019 there was a talk by Jyothi N.
- A programme on Swachh Sarvekshana Abhiyana by DC, Udupi was observed on 12th Sept. 2019.
- Voters Awareness Programme by SWEEP Udupi was on 25th Sept. 2019.
- A Jatha from Ajjarkad to Sri Krishna Mutt in connection with Geneva agreement and collection of fund was on 14th Aug. 2019.
- Organised a special talk on Youth in Nation Serving by Raveendra Rai, DGM, Bank of Baroda, Udupi on 18th Sept. 2019.
- On 11th Jan. 2020, YRC organised a blood donation camp in association with KMC, Manipal and collected 98 units of blood.
- Organised a special talk on Biodiversity and Endangered Species by Dr. Vijayalaxmi, Dept. of Sanskrit, MGM College, Udupi on 14th Feb. 2020.

11. Sports Club:

- The Annual Sports Meet was held on 1st Feb. 2020. The meet was declared open by Dr. Kemparaj, former Director of Physical Education, MAHE, Manipal and Principal of Alva's College of Physical Education, Moodabidri.

Students Achievements:

- **Mr. Abhin Devadiga,** I B.Com. secured Silver Medal in 200 m in the 17th Federation Cup National Junior Athletic Championship from 24th to 26th Sept. 2019 in Tamilnadu.
- **Mr. Sangamesh Handi,** III B.Com. secured Silver Medal in 21 km Marathon in the Mangalore University Inter-Collegiate

Athletic Meet held at Moodabidri from 25th to 27th Sept. 2019 and 6th Place in the All India Inter-University 42 km Marathon held at Alva's College, Moodabidri from 3rd to 6th Jan. 2020. He bagged Gold Medal in Goa River Marathon (42 km run) held in Goa on 17th Nov. 2019.

- **Ms. Ananya**, III B.Sc. secured the 2nd place in High Jump in Karnataka State Inter District Junior Athletic Championship held at Udupi on 21st and 22nd Aug. 2019.
- **Mr. Vishesh**, III B.C.A. got the 3rd place in Discus Throw in the Divisional Level Dasara Sports held at Mangala Stadium, Mangalore on 21st and 22nd Sept. 2019.
- **Mr. Shashank**, II B.Com. bagged 1st place in Manipal Marathon 2020 category 5 km.
- **Mr. Pranav Achar**, III B.Com. participated in the All India Inter-University Karate held at Satyabhama University, Chennai from 8th to 10th Jan. 2020.

12. Commerce Club:

- The Club was inaugurated on 17th July 2019. CA Ganesh Kamath inaugurated the club activities for the year 2019-20. Sanitation workers who help in maintaining the cleanliness in the college were honoured on this occasion.
- Vanamahotsava was celebrated by Commerce Club on 17th July 2019 by planting saplings in front of the Commerce Block.
- The 'Talent Hunt' was conducted on 30th July 2019.
- Organized a 'Fund Collection Drive' on 8 August 2019 and the collected funds were sent to the flood affected areas of Uttara Karnataka.
- The Dept. Bulletin – EduCom was released on 28th of August 2019. CA Mallesh was the Chief Guest.
- Organized 'The Invitation Making' competition on 4th of September 2019. 'Art from Waste' was the theme of the competition.
- 'Pick and Speak' was conducted on 18th September 2019.
- 'Cooking without fire' competition was conducted on 27th September 2019.
- 'Investment Awareness Program' was organized by Commerce Club in association with MUCTA, Mangalore and Franklin Templeton Mutual Fund on 30th September 2019. Leo Amal of Franklin Templeton Mutual Fund was the Chief Guest.
- Dhatri and Madhavi who secured 2nd and 7th ranks respectively in the University semester exams were felicitated on 1st January 2020. CA Ananth Narayan Pai felicitated the Rank holders.

13. Science Club:

The following activities were conducted under the guidance of Mrs. Shailaja, HOD of Physics.

- Ms. Shubha Revanakar and Mr. Linton Cannet Fernandes presented a seminar on 10th July 2019.
- Vanamahotsava was celebrated on 17th July 2019.
- Dr. Raviprakash, Assistant Professor, Dept. of Physics, MIT, Manipal gave a special talk on 'The making of great scientists' on 21st Aug. 2019.
- Pick and speech competition was conducted on 28th Aug. 2019.
- Mr. Praveen Kumar of 2nd B.Sc. presented a seminar on 4th Sept. 2019.
- Ms. Disha of II B.Sc. gave a talk on summer research fellowship programme on 19th Feb. 2020.
- An essay competition on Chandrayaana was conducted on 24th Feb. 2020.
- A quiz competition was held on 25th Feb. 2020.

02 Pg_001-034 TY200028

Prizes won by Science club members for different competitions are as follows:

- Students participated in the Science fest held at the Pilikula Regional Science Centre on 3rd and 4th Jan. 2020 where Mr. Hariprasad of III year won first place and was selected for the state level. Along with that, 11 students bagged first place in the drama competition and got selected for the state level.
- Mr. Varun Bhat and Mr. Vikram Prabhu bagged first place in the inter-collegiate quiz competition on 8th Feb. 2020 at Vijaya College, Mulki.

14. The Eco Club:

- The convener is Mrs. Usharani S. Suvarna, Associate Professor and HOD of Botany.
- The members of Eco Club celebrated Vanamahotsava by successfully grafting a rare species of Clitorea arborea i.e., Shankhapushpa and planting it in Botanica along with old students on 3 July 2019.
- Even celebrated Vanamahotsava in the college campus on 17 July 2019.
- A seminar on Rainwater Harvesting was given by Ms. Nayana of III B.Sc. who won the first place in State level Kannada Science Elocution competition organised by the Karnataka Rajya Vijnana Parishad on 10 July 2019.
- Members of Eco club gave a demonstration of vermicomposting to the High school students of Girls School, Udupi on 1 Feb. 2020.

15. IT Club:

- Quiz Time (Prelims) on 27th June 2019.
- The IT Orientation on 3rd July 2019.
- Crossword Competition on 10th July 2019.
- Vanamahotsava on 17th July 2019.
- A Seminar on 'How to Monetize Android App' on 21st Aug. 2019.
- Essay Writing competition on 28th Aug. 2019.
- App Launch Prelims on 4th Sept. 2019.
- Logology (Select the Correct Logo) on 18th Sept. 2019.
- Toggle Talk on 1st Jan. 2020.
- Product Launch on 5th Feb. 2020.

16. Literary and Fine Arts Club:

- Talent Search programme was held on 19th Aug. 2019.

17. Yakshagana and Theatre:

- Mr. Prashanth, Lecturer in Kannada directed a drama 'Panchavati' which was performed by our students in Inter-college fest bagged first place in National level.
- The College Yakshagana team, presented a Yakshagana programme Nala Kaarkotaka on the occasion of Founders Day directed by Sri Bannanje Sanjeeva Suvarna.

18. Tulu Sangha:

- The Tulu Sangha of our college in collaboration with Karnataka Tulu Sahitya Academy and Tulu Koota (R.), Udupi organised Tulu Isiri 2020 on 28th Feb. 2020.

With this presentation, I would like to conclude the SWC Report. I sincerely thank the Principal, the faculties and my fellow friends for their support and cooperation.

●

ACTIVITIES OF THE PU STUDENTS' WELFARE COUNCIL 2019-2020

According to Walter Annenberg "Many activities and team play participation will give you a training that will prove invaluable later on in life".

A pleasant morning to you all. I Lerisa of 2nd Arts deem it my priviledge to present before you the student report for the year 2019-2020.

The office bearers for the academic year 2019-2020 are: Shravya Pai from Science, A. Krishnaraj Hegde from Commerce and Lerisa D'Souza from the Arts stream.

The Inaugural Ceremony of Co-curricular and extra curricular activities for the year 2019-20 was held on the 13th of August, 2019. Vidhushi Manasi Sudheer inaugurated the cultural activities by lighting the lamp.

To begin with, the achievements of our students for the academic year 2019-2020 are as follows:

1) Our college students participated in the "Navarang 2019" held at Milagres College, Mangalore on 6th September 2019.
2) The 'Cooking without Fire' competition was held at Srinivasa College, Mangalore on 7th November in which Nisha Sheriff and Amritha of I PU won the 3rd Prize.
3) The PU Board District level competitions were held in the month of November.

   The following students won prizes in different competitions and have been selected to represent our college at the zonal level to be held in Chickmagalur this month:

   i) Adeline of I PU won the 2nd prize in the English Essay competition.
   ii) Anish of II PU won the 2nd prize in the mono acting competition.
   iii) Vivek Poojary of I PU won the 2nd place in the drawing competition.
   iv) Nandana of II PU and Rajath Adiga of I PU won the 3rd place in the 'Bhakthigeethe' competition.
   v) Vidmahi of I PU won the 3rd place in the mono acting competition.
4) Sumanth S. Karanth of I PU and Salwan Ibrahim of I PU won the 3rd prize in the LIC Insurance week quiz.
5) Our students represented our college at the 'Nitte Ashwamedha' of which the result are as follows:

   i) In the Icebreaker's competition, our college group which consisted of the following participants:

      Anagha of II S3, Chethan of II S3, Shannon of II S1, Vidmahi of I PU Arts, Sumanth of II S1, Sohan of I S2, Damodar of II S5, Sanjana of II C2, Sunil of II S1, have bagged the 1st place.
   ii) In the 'Cyber quest' competition Damodar of II S5 won the 1st place.
   iii) In the quiz competition A. Krishnaraj Hegde and Anantha Krishna from II C1 won the 2nd place.

   Our college students won the 'runners-up' in the competitions held at Nitte in the month of September.
6) The results of the competitions held at Aloysius College are as follows:

   i) Varshini of II S3 and Sanjana of II S5 won the 1st place in rangoli competition.
   ii) In the 'Icebreakers' competitions, our college group won the 2nd place.
   iii) Our group consisting of the following participants: Damodar of II S5,

02 Pg_001-034 TY200028

Shravya Pai from II S1, Suraj from II S3, won the 2nd place at the Interactive Chemistry.

iv) Shravya from II S1 won the 2nd place in the seminar competition.

7) Our college participants Veeresh Rao H. and M. Rohan Pai from II C2 won the 1st place and S. Harshavardhan from II S4 and Anish from II S5 won the 2nd place in the 'Rural IT' quiz competition.

8) The Taluk level competitions conducted at the Government PU College, Udupi of which the results are as follows:

   i) Pallavi Kodagu of I PU won the 2nd place in the English essay competition.

   ii) Simran Sheikh and Vidmahi of I PU won the 3rd place in the quiz competition.

   iii) Thejaswi U. Poojary of I PU won the 3rd place in the Kannada essay competition.

   Competitions were conducted on election awareness and Systematic Voter's Electrol and Educational Programme (the SVEEP). The Competitions aimed to create election awareness among the young generation.

9) The Sports field: The Achievements are as follows:

   i) Our college volleyball group emerged winners at the Taluk level.

   ii) The college table tennis group emerged as the District level winners and were runners at the State level.

   iii) The boys basketball team was the runners at the District level.

   iv) The girls basketball team emerged winners at the District level.

10) In the Athletics:

   i) Nidhi M. Shetty of I Arts won the 1st place at the District level Javelin throw competition and she won the 2nd place in the State level tournament. She has also participated in the National level athletics. i.e. Javelin throw held at Punjab.

   ii) Sahana of I Arts won the 2nd place in shotput at the District level competition.

   iii) Khalid Abdullah of II PU won the 3rd place at the District level pole vault competition.

The State level participation by our College students in athletics is a follows:

1) Nidhi M. Shetty and Sahana from I PU.
2) Srajan and Rithesh of I PU have participated in the Table tennis Tournament.
3) Danish of II C2 has participated in the Volleyball Tournament.
4) Abdul Hannan of II S5 has participated in the Football Tournament.
5) Khalid of II PU has participated in Kabaddi.
6) Navneet, Manvit from II PU and Lanceler of I PU have participated in the Basketball Tournament.

The girls basketball team consisted of the following participants:

Prathvi, Deepthi, Prassidhi, Prajna and Madhusmitha from 2nd PU & Vindhya from I PU.

Vidmahi of I PU Arts won the 1st place at the District level Karate competition. She has also participated at the State level.

In the Throwball and Chess competitions, Sahana from I PU Arts and Ananya Shetty of II PU have participated respectively.

Prajwal of I PU has been selected to participate at the State level jump rope.

In the Annual Sports Day:

The individual championship among the boys has been bagged by Abdul Hanan, Vishal from II PU.

The individual championship among the girls has been bagged by Nidhi M. Shetty from I PU.

These were the various competitions in which our college students have participated.

We congratulate all our college participants and prize winners on their commendable achievements.

02 Pg_001-034 TY200028

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಉಂಡಾರಿನ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ

✍ **ಅಕ್ಷತಾ ನಾಯಕ್,** ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 15 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಶಂಕರಪುರದ ಹತ್ತಿರದ ಗ್ರಾಮವೇ ಇನ್ನಂಜೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯ ಉಂಡಾರು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇನ್ನಂಜೆ. ಉಂಡಾರು ಈ ಊರಿನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ...

ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಾಲಯದ ಅರ್ಚಕರು ಒಂದು ದಿನ ಬೇರೊಂದು ಊರಿಗೆ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಮಡದಿಯನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಅರ್ಚಕರು ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ... ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದಂತಹ ತನ್ನ ಮಗನಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡ ವಟುವು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪುವನು. ಆತನು ತುಂಬಾ ಮುಗ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಾಲೆಂದೇ ನಂಬುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನೈವೇದ್ಯ ಎಂದಾಗ ವಟುವಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಯೆಂದರೆ ''ದೇವರೇ ನಮ್ಮೆದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನಾವು ಇಟ್ಟ ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು'' ಎಂದು. ಆಗ ವಟುವು ತಕ್ಷಣ ಅರ್ಚಕರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ದೇವರು ಬರುವನೋ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಚಕರು ತಮಾಷೆಗೆ 'ಹೌದಪ್ಪ... ದೇವರು ಬರುವನು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ''ದೇವರು ಬರುವನು'' ಎಂಬ ಅರ್ಚಕರ ಉತ್ತರವು ವಟುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾಗಿ ಬೇರೂರಿತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅರ್ಚಕರು ಕೈಗೊಂಡ ಯಾತ್ರೆ ಆರಂಭಿಸುವರು.

ಸಮಯ ಕಳೆಯಿತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೈವೇದ್ಯದ ಸಮಯ ವಾಯಿತು. ವಟುವು ಸ್ನಾನಾಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ ''ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ'' ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯ ಎದುರು ತಂದಿಟ್ಟು ಮನಸಾರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ತೆರೆದು ನೋಡಿದಾಗ ನೈವೇದ್ಯವು ಖಾಲಿಯಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇದು ವಟುವನ್ನು ಬೇಸರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇಸರಗೊಂಡ ವಟುವು

ದೇವರಲ್ಲಿ ''ನಾನೆಂದರೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನಿಂದ ಏನಾದರು ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯೇ?'' ಇಂತಹ ಅಸಮಾಧಾನಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವನು.

ಅನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಬೇಕೋ ಏನೋ? ಎಂದು ಎಣಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ತಂದು ನೈವೇದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇರಿಸಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ತನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವನು ಆದರೂ ದೇವರು ಬಾರದ ಕಾರಣ ತುಂಬಾ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವನು.

ಶಿಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಜಜ್ಜುತ್ತಾನೆ. ರಕ್ತವು ಬರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ... ತಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಅಶರೀರವಾಣಿ

03 Pg_035-110 TY200028

ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಏನಿರಬಹುದು ಎಂದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರ ವಿಗ್ರಹದಿಂದ ''ಮಗೂ.... ನನಗೆ ನೀನು ನೀಡಿದ ನೈವೇದ್ಯವು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆ''.... ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಭ್ರಮೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನೈವೇದ್ಯದ ಪಾತ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಶ್ರೀ ದೇವರೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಮನೆ ಕಡೆ ತೆರಳುವನು.

ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಚಕರು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದು ನೈವೇದ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ವಟುವು ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ದೇವರು ಬಂದು ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಕೋಪಗೊಂಡ ಅರ್ಚಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗಲೂ ವಟುವು ಅದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೋಪಗೊಂಡು ಬೆತ್ತದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆದರು.

ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಅರ್ಚಕರು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕನಸೊಂದು ಬಿತ್ತು. ಆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ''ನೀನು ಆ ಮುಗ್ಧ ವಟುವಿಗೆ ನೋಯಿಸಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತುಂಬಾ ನೋಯಿಸಿದೆ. ನೀನೊಮ್ಮೆ ವಟುವಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕಿತ್ತು. ವಟುವು ನೀಡಿದ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿ ನೈವೇದ್ಯದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನೂ ನಂಬಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರಿನ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸು'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಣವೇ ದೇವರು ಅರ್ಚಕರ ಕನಸಿನಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಎಚ್ಚರವಾದ ಅರ್ಚಕರು ಕೊಳದ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ನೈವೇದ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯು ಒಂದು ಚೂರೂ ಕೊಳೆಯಾಗದೆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಇನ್ನಂಜೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪವಾಡ ನಡೆದ ಅನಂತರದಿಂದ ಇನ್ನಂಜೆಯನ್ನು ದೇವರು ಉಂಡ ಊರು ''ಉಂಡಾರು'' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಇಂದಿಗೂ ದೀವಿಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಆಟಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ)ಯ ದಿನ ಅಂದು ವಟುವು ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿ ನೀಡಿದಂತಹ ಬೇಯಿಸಿ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸಹಿತ ನೈವೇದ್ಯವು ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಸಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಲಿರುವುದು.

ಕವನಗಳು

ತಿನ್ನಲು ಊಟವೇ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ
ಶುರುವಾಗಿ
ತಿನ್ನಲು ಸಮಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ
ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುದೇ
ಮನುಷ್ಯನ ನಿಜವಾದ ಜೀವನ.

* * *

ಗುಡಿಗೆ ಗೋಪುರ ಚೆಂದ
ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೂ ಚೆಂದ
ಮನೆಗೆ ಮಗ ಚೆಂದ
ನನಗೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಚೆಂದ.

ಮೈಲಾರ, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

(ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ)

ಮಠದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿ

✍ **ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್**, ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವಿರಲಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರಲಿ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಈ ಪರಮಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಮತಾಂಧತೆಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಪವಾದ ಶಿರಹಟ್ಟಿಯ ಶ್ರೀ ಫಕೀರೇಶ್ವರ ಮಠ. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅಪರೂಪ ಎನಿಸುವ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ, ಬರಹಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಫಕೀರೇಶ್ವರ ಮಠ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಪವಾದ. ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯ ಮಠದ ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸೌಹಾರ್ದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕಳಶವಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. 1927ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಫಕೀರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಮಠದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯರು ಇದನ್ನು ನಗಾರಿಖಾನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಫಕೀರೇಶ್ವರರ ಗದ್ದುಗೆಯ ಎದುರಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನ 8 ಮಿನಾರ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದ ಲಾಂಛನಗಳಿವೆ.

ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಫಕೀರೇಶ್ವರರ ಗದ್ದುಗೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಜಗದ್ಗುರು ಫಕೀರ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗದ್ದುಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆ 786, ಮೆಕ್ಕಾ-ಮದೀನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳಾದ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ನಂದಿ, ಗಣೇಶರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೂತನವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಮೇಲೂ ಮಿನಾರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ನಗಾರಿ, ಟಕೂರಿ, ತಾಳ, ಕರಣಿ, ಸನಾದಿ ಹೀಗೆ ಪಂಚವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಉರೂಸ್ ಆಚರಣೆ ವೇಳೆ ಜಾತಿ, ಮತ, ಪಂಥವೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಧರ್ಮೀಯರೂ ಬಂದು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಫಕೀರೇಶ್ವರರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ; ಭೂತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರು ನಿತ್ಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಫಕೀರೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪವಾಡ

16ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಫಕೀರೇಶ್ವರರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ವಿಜಯಪುರ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿವಯ್ಯ - ಗೌರಮ್ಮ ದಂಪತಿಗೆ ವಿಜಯಪುರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಖಾಜಾ ಅಮೀನರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ 4 ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ಖಾಜಾ ಅಮೀನರು ಮೊದಲ ಮಗು ತಮಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಪುತ್ರ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ನೀಡಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಚನ್ನವೀರನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಜ್ವರ ಬಂದು ಸಾವು-ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಖಾಜಾ ಅಮೀನರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.

ಖಾಜಾ ಅವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಉಳಿದ ಆ ಮಗು ಮುಂದೆ ಅಮೀನರ ಜೊತೆಯೇ ಬೆಳೆಯಿತು. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಎರಡೂ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಖಾಜಾರಿಂದ ಫಕೀರ ಚನ್ನವೀರರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಒಮ್ಮೆ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ವಿಜಯಪುರದ ಸುಲ್ತಾನ ಆದಿಲ್‌ಶಾ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ; ಚನ್ನವೀರ ಅನ್ಯಧರ್ಮೀಯ ಬಾಲಕನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಗೌರವ ತೋರಿದ. ಆಗ ಖಾಜಾ ಅಮೀನರು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಜಮಖಾನವನ್ನು ಹಾಸಲು ಹೇಳಿ, ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನಮಾಜ್ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ ಆದಿಲ್‌ಶಾ ಮತ್ತು ಅವನ ವಂಶಸ್ಥರು ಫಕೀರ ಪರಂಪರೆಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು.

ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಫಕೀರನಿಗೆ ಗುರು ಖಾಜಾ ಅಮೀನರು, ''ನೀನಿನ್ನು ಲೋಕಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡು, ನಾವು ಈ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಗೋನಾಳದಲ್ಲಿ ಮೌನೇಶ್ವರ ಶರಣರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ'' ಎಂದರು. ಅದರಂತೆ ಲೋಕಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊರಟ ಫಕೀರೇಶ್ವರರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಮುರುಘಾ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದು, ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಶಿರಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮಠವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯರಾದರು.

03 Pg_035-110 TY200028

ಶತಮಾನಗಳ ಐತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಠದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ 13ನೇ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಜಗದ್ಗುರು ಫಕೀರ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಠಗಳಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಕೂಡ 50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖಾ ಮಠಗಳಿವೆ. ಅಚ್ಚರಿ ಎಂದರೆ ಶಾಖಾ ಮಸೀದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಮೂಲಮಠ, ಸಂಶಿ ಮತ್ತು ಸವದತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಸೀದಿಗಳಿವೆ. ಧಾರವಾಡದ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಓಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫಕೀರೇಶ್ವರ ಮಠವು ಫಕೀರೇಶ್ವರ ದರ್ಗಾ ಎಂದೇ ಜನಜನಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕೋಮಿನವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದರ್ಗಾದಲ್ಲಿ 3 ಮುಸ್ಲಿಂ ಪಂಜಾಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗವುಳ್ಳ ಗುಂಡಗಡಿಗೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಭಸ್ಮ, ಗಂಧ ಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಕಾಯಿ, ಸಕ್ಕರೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಖಾ ಮಸೀದಿಯ ಮುಲ್ಲಾಗಳಾಗುವವರು ಶಿರಹಟ್ಟಿಯ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಂದ ವಸ್ತ್ರ, ಕರಡಿಗೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖಾ ಮಠ ಮತ್ತು ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉರೂಸ್, ಮೊಹರಂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎರಡೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಬ್ಬ, ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳೂ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನೂತನ ಗುರುಗಳ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳು ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದಾಗ ವಿಜಯಪುರ ದರ್ಗಾದ ಖಾಜಾಗಳು ಬಂದು ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರದ ಮುಂದೆ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ●

ಮನಸ್ಸು ಮೌನದಲ್ಲಿ

ಮರೆಯದೇ ಮರೆತು ಹೋಗಿರುವೆ
ಮಳೆಯಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನೆನೆಯುವೆ
ಮರೆಯುವ ಮನಸು ಮರುಕಾಡಿದೆ
ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳು ಮರೆಯುತ್ತಿವೆ

ಮುದ್ದು ಮುಖವು ಕಾಡುತಿದೆ ಮನದಲ್ಲಿ
ಮರೆಯದೇ ಮುದ್ದಿಸು ಮನದಂಗಳದಲ್ಲಿ
ಮುದುರಿಟ್ಟ ಆಸೆಗಳು ಉಳಿದಿವೆ ಮನದಲ್ಲಿ
ಮಧುರ ಮಾತುಗಳಾಡುವ ಮನಸು ಮೌನದಲ್ಲಿ

ಮುಗುಳುನಗೆ ತುಂಬಿರುವ ಮುದ್ದು ಮುಖವು
ಮಾತುಗಳೇ ಮರೆತು ಹೋಗಿವೆ.
ಕನಸುಗಳೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ
ಮೌನವೇ ಮಾತಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಮನದಲ್ಲಿ.

ಸದಾಶಿವ ಬಿ. ಎನ್., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

✍ **ಅದಿತಿ ಎನ್. ಪ್ರಭು,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಸೂರ್ಯಾರಾಧನೆಯ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದ ಹಬ್ಬ, ಪೈರು ತೆಗೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ ವೇದಾಂಗ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತಳಹದಿ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದವರಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಒಂದು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ''ಎಳ್ಳುಬೆಲ್ಲ''. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳುಬೆಲ್ಲವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ರೈತರಿಗೆ ಇದು ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಬ್ಬ. ಎಳ್ಳಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಅಚ್ಚುಗಳು, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಂಚುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಕಬ್ಬು ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಹಬ್ಬದ ಋತುವಿನ ಸುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ದನಕರುಗಳ ಮೈತೊಳೆದು ಸಿಂಗರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ''ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸುವುದು'' ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ''ಪೊಂಗಲ್'' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ''ಜಲ್ಲಿಕಟ್ಟು'' ಎಂಬ ಗೂಳಿಯನ್ನು ಪಳಗಿಸುವ ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿನದಂದು ಗಾಳಿಪಟಗಳನ್ನು ಹಾರಿಬಿಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಟು.

ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 12 ಮಾಸಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿರುವರು – ಉತ್ತರಾಯಣ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಎಂದು. ಸೂರ್ಯನು ಒಂದು ರಾಶಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಶಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಂಧಿಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ರಮಣ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸೂರ್ಯ ಧನಸ್ಸು ರಾಶಿಯಿಂದ ಮಕರ ರಾಶಿಗೆ ಸೇರುವ ಸಮಯವನ್ನು ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜನವರಿ 14 ಅಥವಾ 15ರಂದು ಮಕರ ರಾಶಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಅನಂತರ ಆತನ ಪಥವು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಉತ್ತರಾಯಣ ನಂತರ ಅಂದರೆ ಜೂನ್ 15ರ ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರಾಯಣ ಪುಣ್ಯಕಾಲ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಉತ್ತರಾಯಣ ಪುಣ್ಯಕಾಲವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಯಣ ಅತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹನು ಬಾಣಗಳ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣಾಯನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಒಪ್ಪದೆ ಉತ್ತರಾಯಣದ ಪುಣ್ಯಕಾಲದ ಅಷ್ಟಮಿ ದಿನ ಸಾವನ್ನು ಬರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತರಾಯಣ ದೇವತೆಗಳ ಕಾಲ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಪಿತೃಗಳ ಕಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳಿಗೆ, ಸಮಸ್ತ ದೇವತಾ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಾಯಣ ಕಾಲ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಎಳ್ಳು ಸೇವನೆಯಿಂದ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮದ ಕಾಂತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ಹಬ್ಬವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯರು ಲೋಕ ಸಂಚಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ಈ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಕಾಲದ ಗೋಧೂಳಿ ಲಗ್ನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ಪುಣ್ಯದಿನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಸೇನ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಸಂಜೆ ಶಬರಿಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜ್ಯೋತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ●

03 Pg_035-110 TY200028

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಸೊಬಗು

✍ **ಕುಮಾರ ಎಸ್. ಎಮ್.**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಇದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಳಗಾವಿ, ಗದಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ ಬಿಜಾಪುರ (ವಿಜಯಪುರ) ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 1997ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಇದನ್ನು ಕೋಟೆ ನಾಡು ಹಾಗೂ ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು ಅವುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1) ಬಾಗಲಕೋಟೆ :

ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಶ್ರೀಮಂತರ ನಗರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ನಾಡು ಬಾಗಲಕೋಟೆ. ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲು ಬಾಗಡಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ನಾಡು ಇಂದು ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ನಗರದ ಹೃದಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಎಸ್ಐ (CSI) ಸಂತ ಪಾಲನ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಕಟ್ಟಡವು ನೂತನವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲೇ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಭೆ ಭಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇರುವುದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಈ ನಗರವು ಸಿಮೆಂಟ್ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2) ಬಾದಾಮಿ :

ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳು ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಗುಹಾಲಯಗಳು ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಈ ಗುಡ್ಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಊರು ಹಬ್ಬಿದೆ. ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಹಾಗೂ ಕೆರೆಯ ಉತ್ತರದ ದಡದ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಮುನ್ನಿದ್ದ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿರುವ ಪಲ್ಲವರ ದೊರೆ ನರಸಿಂಹನ ಜಯ ಶಾಸನವನ್ನು ನಾವು ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

3) ಐಹೊಳೆ :

ಐಹೊಳೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ತೊಟ್ಟಿಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದೀ ತೀರದ ಮೇಲಿರುವ ಈ ಐಹೊಳೆಯು ಚಾಲುಕ್ಯರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರ ವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿ ದೇವಾಲಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೂಲತಃ ಸೂರ್ಯದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಇನ್ನಿತರ ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದರೆ ಮೇಗುತಿ ದೇವಾಲಯ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ, ಹುಚ್ಚುಮಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ, ಹುಚ್ಚಪ್ಪಯ್ಯನ ಮಠ, ಕಂಚಿಗುಡಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

4) ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು :

ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಆರ್ಯ ಶೈಲಿ ಎರಡನ್ನೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದ ಅರಸರು 7ರಿಂದ 8 ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ 9 ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೈನ ಬಸದಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು 1987ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

5) ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಿಂದ 47 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಗುರು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಐಕ್ಯ ಮಂಟಪದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವು ಲಿಂಗಾಯತ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಪಂಗಡದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈಶಾನ್ಯ ಗುರುಗಳೆಂದು ಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಾತವೇದ ಮುನಿಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ

03 Pg_035-110 TY200028

ನದಿಗಳು ವಿಲೀನವಾಗಿ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಪ್ಪಟ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

1. ಚಾಲುಕ್ಯ ಶೈಲಿಯ ಶ್ರೀ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ. ಈ ದೇವಾಲಯ ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿದೆ.
2. ಬಸವೇಶ್ವರರ ಐಕ್ಯ ಮಂಟಪ
3. ಬಸವ ಧರ್ಮ ಪೀಠದ ಮಹಾಮನೆ
4. ಬಸವ ಆಶ್ರಮ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
5. ಪೂಜಾವನ
6. ಗುಮ್ಮಟ ರೀತಿಯ ಬೃಹತ್ ಸಭಾಭವನ. ಇದು 6 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಭಾಂಗಣ. ಈ ಸಭಾಂಗಣವು 4 ಪ್ರಮುಖ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ 1. ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ 2. ನೀಲಾಂಬಿಕೆ 3. ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ 4. ಅಕ್ಕ ನಾಗಮ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.
7. ಬಸವ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೇಂದ್ರ
8. ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಮತ್ತು ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
9. ಬಸವಾದಿ ನಿಜ ಶರಣರ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜನವರಿ 11ರಿಂದ 15 ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮಣದವರೆಗೆ ಶರಣ ಮೇಳ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

6) ಮಹಾಕೂಟ :

ಇದು ಕೂಡಾ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಾದಾಮಿಯಿಂದ 5.8 ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಚಾಲುಕ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮಹಾಕೂಟ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶಿ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅತೀ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ವಿರಳವಾದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಸಂಪತ್ತು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕ್ರಿ.ಶ. 602ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿವಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಮಂಗಳೇಶ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಂಗಳೇಶನ ಶಾಸನವುಳ್ಳ ಅಷ್ಟಕೋನದ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭವಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಪೀಠ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಕೊಡೆ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

7) ಇಲಕಲ್ (ಇಳಕಲ್):

ಇದು ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಲಕಲ್ ಸೀರೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿರುವ ಸೀರೆಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇಲಕಲ್ ನಗರವು ಗ್ರಾನೈಟ್ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

8) ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ:

ಇದು ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಕುಪ್ಪಸದ ಕಣಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ, ಅಮೀನಗಡದ ಕರದಂಟು ಮತ್ತು ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದ ಕಣ ಇದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಸೋಲಾಪುರ, ಮುಂಬೈ, ಪುಣೆ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ 2018ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೊಸ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಇಲಕಲ್, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ರಬಕವಿಬನಹಟ್ಟಿ. ಈ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಹೊಸ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ನೆಲಕಡಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ, ಗುರೆಳ್ಳು ಚಟ್ನಿ, ಸಜ್ಜೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೊಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬದಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹೋಳಿಗೆ, ಹುಗ್ಗಿ, ತುಪ್ಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಸಂಕ್ರಮಣ, ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ದಸರಾ, ಮಹಾನವಮಿ, ಯುಗಾದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮವರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಿಮ್ಮ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಬನ್ನಿ ನಿಮ್ಮವರನ್ನೂ ಕರೆತನ್ನಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ●

03 Pg_035-110 TY200028

ಬೆಳಗಾವಿ ಕೋಟೆ

✍ **ಅಶ್ವಿನಿ ನವಲಗುಂದ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಕೋಟೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1204ದಲ್ಲಿ ರಟಾ ರಾಜವಂಶದ ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಬಿಚಿ ರಾಜ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಜಯರಾಯರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಉತ್ತಮ ಕೋಟೆಗಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕಂದಕದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಕೋಟೆಯು ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯು ಇಂಡೋ-ಸಾರ್ಸೆನಿಕ್ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೋಟೆಯಾಗಿದೆ. 13ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಟಾ ರಾಜವಂಶದ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನರ ಯಾಕೂಬ್ ಆಲಿ ಖಾಸ್ರಿಂದ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಗ್ರಾನೈಟ್ ಸ್ಟೋನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯು ಬೆಳಗಾವಿ ಪಟ್ಟಣದ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ) ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿದೆ. (ಇದು ಬೆಳಗಾವಿ ಅಥವಾ ವೆಂಬುಗ್ರಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬಂಬೂ ಗ್ರಾಮ ಅಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.) ಸುಮಾರು 762 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೋಟೆಯು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೋಟೆಯ ಒಳಗಡೆ ಇರುವ ಎರಡು ಜೈನ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಬಸದಿ, ಜೈನ ಬಸದಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನೇಮಿನಾಥ ವಿಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ (ಸಮೀಪದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಗ್ರಹ) ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1204ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಿ ಬಸದಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ದೇವಾಲಯವು ಈಗ ಅವಶೇಷದಲ್ಲಿದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಒಳಗೆ ಜೈನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ''ಮುಖಮಂಟಪ'' ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ, ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಒಂದು ಅಂದವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಮಲದ ಕೆತ್ತನೆ ಮಂಟಪ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಗುಮ್ಮಟದಿಂದ ಭಾಗಶಃ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರವು 72 ದಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಮಲ್ ಚಿತ್ರಣದ ನಂತರ ಕಮಲ್ ಬಸದಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಸ್ತುತ 24 ತೀರ್ಥಂಕರರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯ: ಕೋಟೆಯ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಗಣೇಶನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ದೇವತೆ ದುರ್ಗಾ. ದುರ್ಗಾ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಬಹು ಸಶಸ್ತ್ರ ದೇವತೆ ದುರ್ಗಾನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಟೆಗಳ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ದೇವತೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೋಟೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಹೊರ ಮುಂಭಾಗವು ಪೌರಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಸೀದಿಗಳು: ಈ ಕೋಟೆಯು ಎರಡು ಮಸೀದಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸಫಾ ಮಸೀದಿ ಮತ್ತು ಜಾಮಿಯಾ ಮಸೀದಿ. ಸಫಾ ಮಸೀದಿ 1519ರಲ್ಲಿ ಅಸದ್ ಖಾನ್ ಖಾರಿ ಅವರಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಮಸೀದಿಯ ಸ್ತಂಭಗಳು ನಗರಿ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶೈಲಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಸ್ತಂಭಗಳು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ನಗಾರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1199ರವರೆಗಿನ ಒಂದು ಕಂಬವನ್ನು ರಟಾ ಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ತವೀರಿಯ IV ಮತ್ತು 1261 ಎ.ಡಿ.ನ ಇತರ ಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಸವಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. 1585-86ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀಯಾ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಶೇರ್ ಖಾನ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಪುರಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ: ಚಾಲುಕ್ಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪುರಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಮೂರು ಅರ್ಧ ಮಂಟಪಗಳು, ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನವರಾಂಗ ಮತ್ತು ಎರಡು ಮುಖಮಂಟಪಗಳೊಂದಿಗಿನ ತ್ರಿಕುಚಲ. ಗುರ್ಲೋಹೋರು ಚಿದಂಬರ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಐತಿಹಾಸಿಕ

03 Pg_035-110 TY200028

ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಮುಚ್ಚಿದ ಕಿಟಕಿಗಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಗೃಹಗಳು ಶಿವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಗರ್ಭಗೃಹವು ಕದಂಬ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ನವರಾಂಗ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಲೇತ್ ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನವರಾಂಗದ ಗೂಡಿನ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ವೀರಭದ್ರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯುಗಾದಿ ದಿನದಲ್ಲಿ, ಏರುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಮುಖ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಹೊರಗಿನ ಗೋಡೆಗಳು ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ತೆರೆದ ಮುಖಮಂಟಪದ ನಂತರದ ಸೇರ್ಪಡೆಯೂ ಸಹ ಬೃಹತ್ ಸ್ತಂಭಗಳೊಂದಿಗಿನ ಒಂದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕುಂದಾನಗರಿ ಬೆಳಗಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸುಂದರ ಹಸಿರುಮಯ ಪ್ರದೇಶ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ತಾಣವು ಇತರೆ ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಂತಿರದೆ ಸದಾ ತಂಪಾಗಿದ್ದು ಹಿತಕರ ಎನ್ನುವ ವಾತಾವರಣವಿದೆ.

ಗೋಕಾಕ : ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರದ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 67 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಗೋಕಾಕ್ ಪಟ್ಟಣ. ಗೋಕಾಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವುದು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮೈ ಝುಮ್ಮೆನ್ನಿಸುವ ರುದ್ರಭಯಂಕರ ಜಲಪಾತದಿಂದಾಗಿ. ಈ ಜಲಪಾತವನ್ನು ಗೋಕಾಕ್ ಫಾಲ್ಸ್ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯಿಂದುಂಟಾದ ಈ ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ತೂಗು ಸೇತುವೆಯೊಂದಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವಾಗ ರೋಮಾಂಚನ ಪುಳಕವುಂಟಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ''ಗೋಕಾಕ್ ಕರದಂಟ್''.

ಹಳಸಿ : ಹಳ್ಳಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣವು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣವು ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಕದಂಬರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದಿದ್ದು, ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅದ್ಭುತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಭೂವರಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಗರ್ಭಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಬಲಬದಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ 4 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಗ್ರಹವಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ಇನ್ನು ಎಡಬದಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿ (ಪೃಥ್ವಿ)ಯನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ 5 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವರಾಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೂಲಿ : ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಸವದತ್ತಿಯಿಂದ ಕೇವಲ 9 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾತನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಹೂಲಿ ಹಳ್ಳಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಆಕರ್ಷಕ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಸುಂದರ ಅನುಭವ. ಕಲ್ಲಿನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲೂ ತಂಪಾದ ನೆರಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸವದತ್ತಿ : ಸವದತ್ತಿಯು ಒಂದು ಯಾತ್ರಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸುಮಾರು 78 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಸುಗಂಧವರ್ತಿ, ಸೌಗಂಧಿಪುರ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇದು ರಟಾ ವಂಶದ (875-1230) ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿ ದೇವಿಯ ಆರಾಧಕರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ರೇಣುಕಾ ದೇವಿ/ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯ ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ. ಬನದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನಗಳಂದು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ದೇವಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿಗೆ ಭಂಡಾರ ಸೇವೆ, ಹಣ್ಣು-ಕಾಯಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಾಯಿ ರೇಣುಕಾ ಮಾತೆಯ, ಪರಶುರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಜೋಗುಳ ಭಾವಿ, ಏಕನಾಥ ಮತ್ತು ಜೋಗಿನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಕರ್ನಾಟಕವಲ್ಲದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಬೋಲಿ ಘಾಟ್: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಿಂಧುದುರ್ಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವು ಇದಾಗಿದೆ. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಸುಂದರ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಬದಿ ಆಳವಾದ ಕಣಿವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಚಾಚಿರುವ ಬೆಟ್ಟ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆದ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಜಲಪಾತಗಳು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿನ ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮನಮೋಹಕ ದೃಶ್ಯಗಳು.

ಶಿರಸಂಗಿ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನ : ಶಿರಸಂಗಿ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ. ಇಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ದೇವಾಲಯವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಶೃಂಗ ಮಹರ್ಷಿ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಸ್ಥಳವು ಇದಾಗಿದೆ. ಬಡಿಗೇರ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲದೇವಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

●

03 Pg_035-110 TY200028

ನೀರು-ನಿಧಿ

ಎಂಜಿಎಂ ನೀರ ನಡಿಗೆ – ಮಳೆ ಪೂರ್ತಿ ಇಳೆಗೆ

✍ **ಶ್ರೇಯಸ್ ಜಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಉಡುಪಿಯ 'ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು' ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 5 ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಹುಶಃ, ಈ ಮಳೆನೀರ ಸಂಗ್ರಹ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದಿರಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮನ ಹೆಸರಿನ ಕಾಲೇಜು ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆ. ಭೀಕರ ಬರ ಹಾಗೂ ಮಹಾಪೂರ ಎರಡನ್ನೂ ನಾಡು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಮ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ನೀರ ಶೇವಣೆಯ ಇಲ್ಲಿನ ರೋಚಕ ಕಥನ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೊಸ ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆ

ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಚೇರಿ ಕಟ್ಟಡ

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕುಕ್ಕರುಗಾಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಆ ಮಹನೀಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪಗಿನ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕರು. ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಅವರು ಆಗಾಗ ಆ ಬಾವಿಗೆ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ತಲೆ ಮೇಲೆತ್ತಿದಾಗ ಮುಖ ಅರಳಿ ದುಂಡಗಾಗಿತ್ತು!

ಬಾವಿಯ 'ಇಣುಕು ಕಿಂಡಿ'ಯ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಕಂಡಂತಿತ್ತು ಅವರ ಮುಖಭಾವ. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಅವರ ಉಚ್ಚಸ್ವರದ ಘೋಷಣೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುತ್ತದೆ. 'ಬಾವಿ ಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿದೆ; ಇನ್ನೂ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಓವರ್‌ಫ್ಲೋ ಆಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ'.

ಅವಿಭಜಿತ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು. ಆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಇವರು, ಡಾ. ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್. ಉಡುಪಿ ಮಣಿಪಾಲಗಳ ನಡುವಣ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಮಳೆ ಕುಡಿಯುವ ಬಾವಿ!

ವಿಜಯ್ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದ ಬಾವಿ ಅಂತಿಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಇಂಗುಬಾವಿ ಅಥವಾ ರೀಚಾರ್ಜ್ ವೆಲ್. ಮಳೆನೀರು ಇಂಗಿಸಲೆಂದೇ ತೋಡುವ ಬಾವಿಯಿದು. ಎಂಜಿಎಂ, ಅಂದರೆ ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು ಈಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡಲ್ಲ, ಐದು ಇಂಗುಬಾವಿ ತೋಡಿಸಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಇವು ಈಗ ಆರಿಂಚಿನ ಪೈಪಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬರುವ ಚಾವಣಿ ನೀರನ್ನು ಗಟಗಟನೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ತನ್ನ ಏಳು ದಶಕದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಅನುಭವಿಸದಷ್ಟು ನೀರ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ 'ಮುಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರ ಬರಬಾರದು' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಈಗ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎಸ್ಟೇಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಶ್ರೀಧರ ನಾಯಕ್ ಈಗ ಮಳೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಚಾವಣಿಗಳನ್ನು ಅಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಐದಾರು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು 1,450 ಚದರ ಮೀಟರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇದೆ. ಅಂದರೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನಿವರು ಶೇವಣಿ ಇಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ? ಒಂದು ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಮಳೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ, ಅಷ್ಟೇ ಅಗಲದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯನ್ನು ಮಿಲಿಮೀಟರುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ಚದರಮೀಟರ್ ಜಾಗದ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಬಹುದು.

ಉಡುಪಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ 3,500 ಮಿ.ಮೀ., ಚಾವಣಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 1,450 ಚ.ಮೀ. ಅಂದರೆ 3,500 x 1,450ರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ 5,075,000 ಲೀಟರ್ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಎನ್ನಿ. ಇಳೆಗೆ ಇಷ್ಟು ನೀರಿಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬರನಿರೋಧಕ ಆಗಬಹುದು.

ಕಾಲೇಜಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಲಾಕುಗಳು, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಲೇಡೀಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲು ಸೇರಿದಂತೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರು

ಇಂಗುಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೊದಲ ಹಂತ

ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಚಾವಣಿ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಪಕ್ಕದ ಇಂಗುಬಾವಿ ಸ್ವಾಹ

ಚೇಂಬರ್ ಮೂಲಕ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಮಳೆನೀರು ಇಂಗುಬಾವಿಗೆ

ಬೇಕು. ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾವಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ನೀರಾಶ್ರಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಅವೂ ಈ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಳಕ್ಕಿಳಿದು ಒಲ್ಲೆ ಎಂದವು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂತು.

ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀಧರ್ ನಾಯಕ್, ಬರ ಇದ್ದಾಗ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರಿನ ಶುಲ್ಕವೂ ದುಪ್ಪಟ್ಟು. 2,000 ರೂ. ತೆರಬೇಕು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಾವು 20 ಟ್ಯಾಂಕರ್ ತರಿಸಿರಬಹುದು. ಟ್ಯಾಂಕರು ನೀರಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕಾಲೇಜ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ನೀರಿಗಾಗಿ 'ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕು' ಅನಿಸಿತು.

ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಬೇಡ !

ಕಾಲೇಜಿನ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪ ಮತ್ತು ಲೇಡೀಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನ ಬಳಿಯ ಎರಡು ಬಾವಿ ಇವರಿಗೆ ಭರವಸೆಯ ಮೂಲಗಳು. ಮೊದಲು ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪದ ಬಳಿಯ ಬಾವಿಯ ಕೆಸರು ತೆಗೆಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಸರು ಮೇಲೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. 'ಅದನ್ನು ಬ್ಲಾಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಆಳ ಮಾಡಿಸಿ' ಎಂಬ ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ 'ಅಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಇದೆ' ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇನ್ನೇನು ದಾರಿ ? ಈ ವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಕೊರೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಆಘಾತದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡುವ ಸಲಹೆ 'ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಕೊರೆಸಿ' ಎನ್ನುವುದು. ಇವರಿಗೂ ಅಂಥಸಲಹೆಸಾಕಷ್ಟುಬಂತು. ಆದರೆಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರುಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ಈ ದಾರಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಮತ್ತು ಎಸ್ಟೇಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಂಥನ ಮಾಡಿದರು. 'ಕೊಳವೆಬಾವಿ ತೋಡಿದಾಗ ನೀರು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?', 'ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ?' – ಈ ಎರಡು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ' ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟವು.

ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೇನು ? ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಹಲವು ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು. ಆಗ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹಲವರಲ್ಲಿ ನೆನಪಿತ್ತು. ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಡಾ. ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್, ಡಾ. ಹೆಚ್. ಎನ್. ಉದಯಶಂಕರ್ ಅವರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದರು. ಉದಯಶಂಕರ್ ಮಣಿಪಾಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಅವರು ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಥಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರು.

03 Pg_035-110 TY200028

ನೀರು ತುಂಬುವ ಬಾವಿ !

ಆ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 40-45 ಅಡಿ ಆಳದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾವಲಯ ಇದೆ. ಅವು ಬಿರುಕೇ ಇಲ್ಲದ ಶಿಲೆಗಳು. ಹಾಗಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಬಾವಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಿದರೆ ಅದು ಹೊರಗಡೆ ಹರಿದುಹೋಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲ ಸಿಗದು. ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರಗಳು ನೀರು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಉದಯಶಂಕರ್.

ಇಂಗಿಸಲು ಸಿಗುವ ನೀರು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಇಂಗುಗುಂಡಿ ತೋಡುವ ಬದಲು ಐದು ಇಂಗುಬಾವಿಯನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಾವಿಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ನೀರಾಶ್ರಯವಾಗಿರುವ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳ (ನೀರು ಕೊಡುವ ಬಾವಿ, ಸರ್ವೀಸ್ ವೆಲ್) ಹತ್ತಿರವೇ ಇವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸೂರಿನ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಈವರೆಗೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಸಿಕ್ಕುಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿಗಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿನವರು ಮೊದಲು ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ್ದು ಚಾವಣಿಯಿಂದ ನೀರಿಳಿಸುವ ಇಳಿ ಪೈಪುಗಳ (ಡೌನ್ ಪೈಪು) ಮೇಲೆ. ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ ಈ ಇಳಿ ಪೈಪುಗಳ ಕೆಳತುದಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಹೊಸ ಪೈಪು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಪೈಪುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿ ಆರಿಂಚಿನ ದೊಡ್ಡ ಪೈಪಿನ ಮೂಲಕ ನೀರು ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಹತ್ತಿರದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಚಾವಣಿ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಆಯಾಯ ಇಂಗುಬಾವಿಗಳ ಒಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಿಮೆಂಟಿನ ಚೌಕಾಕಾರದ ಚೇಂಬರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಗ್ಗೂಡಿದ ಇಳಿ ಪೈಪು ಈ ಚೇಂಬರಿನೊಳಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಪೈಪಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗುತ್ತದೆ. 'ಅನ್ಯ' ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟ ನೀರು ಚೇಂಬರಿನ ಎದುರುಬದಿಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಬಾವಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಂಗುಬಾವಿಯ ವ್ಯಾಸ ಐದು ಅಡಿ, ಆಳ ಇಪ್ಪತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಡಿ ವ್ಯಾಸದ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಿಂಗುಗಳನ್ನು ತಳದಿಂದಲೂ ಹಾಕುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗುಬಾವಿಯ ಗೋಡೆ ಕುಸಿದು ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅಪಾಯ ಬಾರದಂತೆ ಬಾವಿಯ ಮೇಲ್ಬದಿಗೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟಿನ ಮುಚ್ಚಳ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾರವಿದ್ದು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ತೆಗೆದಿಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಬಾವಿಯ ಒಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಅರಿಯಲು ಈ ಮುಚ್ಚಳದ ನಡುವೆಯೇ ಒಂದು ಪಿವಿಸಿ ಪೈಪ್ ಇಟ್ಟು 'ಇಣುಕು ರಂಧ್ರ' ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ರಚನೆ

ಅಗಲ ಕಿರಿದಾದ ಬಾವಿ ತೋಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಜೂಕಿನ ಕೆಲಸ. ಇಂಗುಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಮೂರಡಿಯದ್ದೂ ತೋಡುವುದಿದೆ. ಬಾವಿ ತೋಡುವ ವೃತ್ತಿಯವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಕೆಲಸ

ಇಳಿ ಪೈಪುಗಳ ನೀರಿನ್ನು ಇಂಗುಬಾವಿಗೆ

ಸಿದ್ಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾಸದ ಬಾವಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ತೋಡುವ ತಂಡಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಾದರೆ ನೂರಾರು ಮಣ್ಣು ವಡ್ಡರ ಕುಟುಂಬ ಇದ್ದು ಅವರೀಗ ಇಂಗುಬಾವಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಬಾರಿ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಮಳೆಗಾಲ ಆರಂಭವಾದದ್ದೇ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ಮಳೆಯ ಭರ ಆರಂಭವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐದೂ ಇಂಗುಬಾವಿಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಾಯ್ತೆರೆದು ನಿಂತಿದ್ದುವು. ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ ಒಟ್ಟು ಹದಿನೈದು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಚಾಚಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಇಂಗುಬಾವಿಗಳು ಈಗ ಈ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸಿನ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಇಂಗುಬಾವಿಗಳು, ಪೈಪುಗಳ ವೆಚ್ಚ, ಪ್ಲಂಬಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೆಲಸ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಪೂರ್ತಿ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಬೇಸಿಗೆಯವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾದರೂ, ಯಶಸ್ಸಿನ ಸೂಚನೆ ಈಗಲೇ ಕಾಣಹತ್ತಿದೆ

ಏನಿದು ಇಂಗುಬಾವಿ ?

ನೀರಿಂಗಿಸಲೆಂದೇ ಇಂಗುಬಾವಿ ತೋಡುವ ಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಚೆನ್ನೈಯಲ್ಲಿ, 90ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಅಲಾಕ್ರಿಟಿ ಫೌಂಡೇಷನ್' ತನ್ನ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಳಿ ಈ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿತು.

ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಚನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿನ 'ರೈನ್ ವಾಟರ್ ಕ್ಲಬ್' ಇದನ್ನು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿತು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಂಗುಬಾವಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು.

ರೈನ್ ವಾಟರ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾಸಕ್ತರು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಒಂದು ಮಿಲಿಯ ಇಂಗುಬಾವಿ' ಎಂಬ ಅಭಿಯಾನ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸುವಷ್ಟೂ ಮಳೆ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ. ದಶಲಕ್ಷ ಇಂಗುಬಾವಿ ಮಾಡಿ ನೀರಿಂಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಈಗ ಕಾವೇರಿ ಕೊಡುವಷ್ಟೇ ನೀರನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ್.

ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ನೀರೊಟ (ರನ್ ಆಫ್) ಇರುವಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಲು, ಇಳಿದ ಜಲಮಟ್ಟ ಏರಿಸಲು ಇಂಗುಬಾವಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಡಿ ವ್ಯಾಸ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿ ಆಳದ ಇಂಗುಬಾವಿಗೆ ಸುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಂಗುಬಾವಿ ನಗರದ ಕೃತಕ ನೆರೆ ಕುಗ್ಗಿಸುವ, ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಏರಿಸುವ – ಎರಡೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಗರ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆನೀರು ಹರಿದೋಡುವಲ್ಲಿಗೆ ಇದು ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ 'ಮಾಡಿ–ಬೇಡಿ'ಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಯೇ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು.

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಕೋಟೇಶ್ವರ ಬಳಿಯ ಗುರುಕುಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ 2016ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಗುಬಾವಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೀರ ತಲೆನೋವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಬಾವಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಜಾಗಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇಂಗುಬಾವಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ್. ದುರದೃಷ್ಟ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರೇತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇಂಗುಬಾವಿ ಮತ್ತದರ ಮಹತ್ವ ಇನ್ನೂ ಅಪರಿಚಿತ.

ಹಳೆ ಬ್ಲಾಕಿನ ಚಾವಣಿ ನೀರು ಒಟ್ಟುಮಾಡಲು ಸ್ಟೈನ್‌ಲೆಸ್ ಸ್ಟೀಲ್ ದಂಬೆ

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್, ನಮ್ಮ ಸರ್ವೀಸ್ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮಳೆಗಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಏರದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಏರಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ನಾವು ಗಮನಿಸದೆ ಹೊರಹರಿಯಬಿಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ನಾವೇ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಹಿತಾನುಭವ ಬೇರೆಯೇ.

'ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವೇ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ನೀರಿಗೆ ಹಣ ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ', ದನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀಧರ್ ನಾಯಕ್.

ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸುಲಭ, ಉತ್ತಮ ಅನಿಸಿದರೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಉಪಾಯವಲ್ಲ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಕೊರೆತ. ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಹು ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಹಾರದ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಇವರನ್ನು ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯತೆ

ಈಗ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು ಮಳೆ ಹಿಡಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ 'ನ್ಯೂಜೆನ್' ಆಗಿದ್ದಂಥವು. ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಚಾವಣಿಯವು. ಆದರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳ ಬ್ಲಾಕ್ ಒಂದಿದೆ. ಇದು ಮಂಗಳೂರು ಹಂಚಿನ ಚಾವಣಿಯದು. ಈ ಚಾವಣಿ ಈಗ ಪೂರ್ತಿ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸತರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಆ ಚಾವಣಿಯ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಟಿನ್ ಶೀಟುಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಖರೀದಿಸಿ ತಂದು ಆವರಣದೊಳಗೆ ಪೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಕಾಸು, ಹಂದರ ಜೋಡಿಸಿ ಟಿನ್‌ಶೀಟು ಹೊದೆಸುವುದೊಂದೇ ಬಾಕಿ. ಮಳೆನೀರು ಅಪೂರ್ವ ಸಂಪತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿದೆ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಡಾ. ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್ ಶ್ರೀಧರ್ ನಾಯಕ್

ಟಿನ್ ಶೀಟು, ಹಂಚಿನ ಚಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಚಾವಣಿಯ ಕೆಳಗೆ ದಂಬೆ (ದೋಣಿ) ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯದಾದರೂ ಇವರು ಸ್ಟೈನ್‌ಲೆಸ್‌ಸ್ಟೀಲಿನದನ್ನೇ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆನೀರು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಲಿ ಎಂಬ ದೂರಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ನಾವು ಮಳೆ ಹಿಡಿದದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಚಾವಣಿ ಈ ಹಳೆಯ ಬ್ಲಾಕಿನದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಈಗ ಇಂಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಇನ್ನು ಇಂಗಿಸಲು ಲಭ್ಯ ಎಂದಾಯಿತು. ಹಿಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಗಳೂ ಇವೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ತುಂಬಿ ಮತ್ತೆ ಬಳಕೆಗೆ/ಓವರ್‌ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ರೂಢಿ. ಮಳೆಗಾಲವಿಡೀ ಈ ಸಂಪುಗಳು ಬಳಸದೆ ಬಾಕಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಸಿಗುವ ಚಾವಣಿ ನೀರನ್ನು ಫಿಲ್ಟರ್ ಮಾಡಿ ಈ ಸಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಳಿ ಪೈಪುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಣೆ

> 'ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು ಹಳೆಯ ಬ್ಲಾಕಿನ ನೀರನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಿದರೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದ ಜಲಮಟ್ಟ ಏರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾದೀತು.'
>
> – ಡಾ. ಉದಯಶಂಕರ್

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರೇ ಸಾಕು

ಮೂರೂ ಸಂಪ್‌ಗಳ ಒಂದು ದಿನದ ಶೇಖರಣೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೂರು ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಕು! ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರೆತ್ತಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ! ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಅಂತರ್ಜಲ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲೇ ಉಳಿದಂತಾಯಿತು. ನೇರ ಮಳೆನೀರಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಳೆಗಾಲ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಮಾದರಿ ಆಗಬಹುದು.

ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಈ ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ್ದು ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಕಾಲೇಜು, ದೊಡ್ಡ ಆವರಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಹೊಂದಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಆಯಾಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿಯೇ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಮಣ್ಣಿನ ವರ್ಗ, ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯ, ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಇರುವ ಅನುಕೂಲತೆ, ಅನನುಕೂಲತೆ – ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಯಾವ ವಿಧಾನ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಾವಣಿ ನೀರನ್ನು ಸೋಸಿ ನೇರ ಬಾವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಇಂಗುಗುಂಡಿಗಳ ಮೂಲಕ

ಚಾವಣಿ ರಿಪೇರಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಮಂಗಳೂರು ಹಂಚಿನ ಚಾವಣಿಯ ಹಳೆ ಬ್ಲಾಕು

ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಕಮ್ ರೀಚಾರ್ಜ್ (ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಇಂಗಿಸುವ) ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಡಾ. ಉದಯಶಂಕರ್ ತನ್ನ ಕನಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಎಂಜಿಎಂ' ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಈಗಿನ ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೊಡಬಹದು. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ತಯಾರಾದರೆ, ಎರಡನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಹಳೆಯ ಬ್ಲಾಕಿನ ನೀರನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಲು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾದರೆ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದ ಜಲಮಟ್ಟ ಏರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾದೀತು'. ಈ ಕನಸೂ ನನಸಾದರೆ ಅದು ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬಲ್ಲುದು.

ಜಲಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ

ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಓದುತ್ತಿರುವ 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ'ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೇಯಸ್ ಜಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಈ ಜಲಕಾಯಕ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹೆಮ್ಮೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಒಯ್ದು ತೋರಿಸಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದಿನ ಅಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಹೊರಹೋಗುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಕಿಂಗ್ ನಾಲೆಜ್ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ದಾರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಗಬಹುದಲ್ಲ?' ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೆದುರೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅವರು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೀರ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಗಾಗಿ ಇಂಥ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಜಲಜಾಗೃತಿಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಕಾಲೇಜು ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಪುಟ್ಟ ಮಳೆ ಕೇಂದ್ರವಾದರೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ಆಗಬಹುದು.

ಮಳೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಲಿ

'ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ಮಳೆ ಕೇಂದ್ರ (ರೈನ್ ಸೆಂಟರ್)' ಎನ್ನುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ದಶಕ ಮೀರಿದ ಆಗ್ರಹ. ನಗರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಚೆನ್ನೈಯ 'ರೈನ್ ಸೆಂಟರ್' – ಇದು ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದೆ – ಸೊಗಸಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ನೆಲಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರತಿಕೃತಿ, ವಿಡಿಯೋ, ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ ದಾಖಲಾತಿ, ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದವರ ಯಶೋಗಾಥೆ, ಸಂಪರ್ಕ ನಂಬರು, ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ, ತರಬೇತಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯ – ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ವಿಜಯಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನಿರ್ಮಿತ ಮಳೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಗುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಸುಸಜ್ಜಿತ ಮಳೆ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಈವರೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೋ ಬಿಡುತ್ತೋ, ಏಕೆ ಎಂಜಿಎಂನಂತಹ ಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಣ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು? ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗವಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕ ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತರಬೇತಿಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ತೋರಿಸಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸಿನೊಳಗೇನೆ ಸುಸಜ್ಜಿತ 'ಮಳೆಕೊಯ್ಲಿನ ಟೂರ್' ನಡೆಸಲು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಬೇಕಾದ ಕರಪತ್ರ, ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಪತ್ರ, ಮಡಚುಕಾಗದ ಬರೆಯಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂಚಬಹುದು.

ಒಂದೆಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿರಹತ್ತಿರ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಳೆಯ ಸಖ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ಬರ ಈ ಕಡೆ ಎಂದೂ ಸುಳಿಯದು. ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಡೀ ಎಂಜಿಎಂ ಈ ಸರಳವಾದ ನೀರಿನ ಪಾಠ ಹೇಳುವಂತಾಗಲಿ.

ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ : 9844897478

●

ಮಹಾತ್ಮ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀಜಿ

✍ **ಶಿವಕುಮಾರ್ ಈಬೇರಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಆದರ್ಶರಾಗಿ ಪೂಜ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಠಗಳೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಗೌರವ ಭಾವನೆ ಒಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಸದಾ ಗೌರವಿಸುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆವು. ಕಾಲೇಜ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ತರಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಓದುವ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಗಾಂಧಿ ನೂರೈವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಎರಡು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಚರಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ನಮಗೂ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರ ದರ್ಶನ ಆಯಿತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಹಾತ್ಮರಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಓದಿದೆ. ಅದರ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಎಂದೂ ಮಹಾತ್ಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಬಂದಿರುವ ''ಮಹಾತ್ಮ'' ಎಂಬ ಬಿರುದು ತನಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಿರುದು ತನಗೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡಿದೆ, ಆ ಬಿರುದಿನಿಂದ ತಾನು ಎಂದಿಗೂ ಉಬ್ಬಿಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಓದಿ ತುಸು ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ''ಮಹಾತ್ಮ'' ಪದವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ನೈಜವಾದ ಅನಾಸಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವು ಹೀಗಿವೆ: ''ಮಹಾತ್ಮ ಪದವಿಗಿಂತಲೂ ಸತ್ಯವು ನನಗೆ ಕೋಟಿಪಾಲು ಪ್ರಿಯ. ಮಹಾತ್ಮ ಪದವಿಯು ನನಗೊಂದು ಭಾರ. ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಮಿತಿಮೇರೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ನಾನೊಂದು ಧೂಳಿನ ಕಣ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನರಿತಿರುವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಎಂಬುದರ ಭಾರವು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಈ ಬಿರುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಆನಂದವಾದ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೊಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮನೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಪದವಿಯು ನನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ದೊರೆತಿರಬಹುದಾದ ಬಿರುದು. ಅದು ನನ್ನ ಜೀವಿತದ ಕ್ಷಣಭಂಗುರ ಅಥವಾ ನಶ್ವರ ಭಾಗ. ನನ್ನ ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ತಿರುಳು ಹಾಗೂ ಸನಾತನ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನನ್ನ ಆಗ್ರಹ. ಅವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾಂಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅದು ತಿರಸ್ಕರಣೀಯವಲ್ಲ; ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ. ಆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನನಗಾದ ಸೋಲು, ಭ್ರಮನಿರಸನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಹ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಬೆಲೆಬಾಳುವವು. ಅವು ನನ್ನನ್ನು ಗೆಲುವಿನತ್ತ ಒಯ್ಯುವ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು. ನಾನು ಸಾಧುವೂ ಅಲ್ಲ, ಪಾಪಿಯೂ ಅಲ್ಲ ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ.'' ಹೀಗೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಕರ್ಮವೀರ, ಮಹಾತ್ಮ, ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಎಂಬ ಯಾವುದೇ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದವರೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಹಲವಾರು ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಣ್ಯರುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜನರೂ ಅವರನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ''ಬಾಪೂ'' ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ವಿನೀತ್ ಸರ್ ಅವರೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆ ಕಾಲದ ಜನರು ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯ ದೇವರಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ನೇರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ''ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ದೇವನಿಂದೆಯೇ ಸರಿ. ಆ ದೇವರ ಅನೇಕ ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ನಮ್ರ ಸೇವಕನು. ಸೇವಕನ ಮಹಿಮೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಯದ ಹಾನಿಯೇ ಆಗಬಲ್ಲದು'' ಎಂದು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ''ನಾನು ನನ್ನ ಪಥವನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಅದು ಸರಳ ಹಾಗೂ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನದು. ಅದು ಖಡ್ಗದ ಮೊನೆಯಂತೆ. ಆ

03 Pg_035-110 TY200028

ಧಾರೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಲು ನನಗೆ ಆನಂದ. ಆದರಿಂದ ಜಾರಿದಾಗ ನಾನು ಕಣ್ಣೀರಿಡುವೆ. ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲನು ಎಂದೂ ನಾಶ ಹೊಂದಲಾರ ಎಂಬ ದೈವೀ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ದುರ್ಬಲತೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾವಿರ ಸಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಕುಂದಾಗದು. ನಾನು ಪೂರ್ಣ ಸಂಯಮಿಯಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವುದು ಎಂಬ ಸದಾಶಯವಿದೆ!'' ಎಂಬ ಗಾಂಧಿ ವಾಣಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದ ಅರಿವಿನ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ರತೆಯೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ವಿನೀತ್ ರಾವ್ ಅವರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿತು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅವರ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ಅರಿವಾಯಿತು – ''ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಘಾತಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹಲವು ಆಗಿವೆ. ಕೊಲ್ಲಲು ಬಂದವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಖಳನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಯಾರಾದರೂ ಈಗ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿನ ಖಳನನ್ನು ಕೊಂದಂತಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾದ ಗಾಂಧಿಯನ್ನಲ್ಲ!'' ●

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ

ಕಾರ್ಮೋಡ ಕವಿದಿಹುದು ಮನದ ಬಾನಿನಲಿ
ಬೇಸರದ ಬಿಸಿ ಉಸಿರ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬರುತಿರಲು
ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಮರದಂತೆ ರಾಧೆಯ ನಯನ ನಲುಗಿರಲು
ಮಳೆಗಾಗಿ ನವಿಲು ಕಾದಂತೆ, ನವಿಲುಗರಿಯ ನಲ್ಲ ರಾಧೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತಿರಲು
ಕಾರ್ಮೋಡ ಕರಗಿ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿದು ರಾಧೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲು
ಬೇಸರದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬದಲಾಗಿ ಕೇಶವನ ಕೊಳಲ ನಾದ ಇಂಪಾಗಿ ತಂಪಾಗಿ ಬೀಸಲು
ಯಮುನೆಯ ತಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಒಂದಾಗಲು
ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿರಹವೆಂಬ ಪ್ರಳಯ ಕಳೆದು ಜಗದಲಿ ಪ್ರೇಮ ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸಿದನು.

ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಡುವಣದ ಬಾನಿನಂಚಿಗೆ ರವಿ ಜಾರುತಿರಲು
ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ರಾಧೆಯ ಮುಂಗುರುಳ ಬಳಸಿ ಸಾಗುತಿರಲು
ಬಾನಾಡಿಗಳು ಜಗವೇ ಮಲಗುತಿಹುದು ಎಂದು ಗೂಡು ಸೇರುತಿರಲು
ದಿನಮಣಿ ಇಲ್ಲದೇ ಬರಿದಾದ ಆಗಸದ ಶೃಂಗರಿಸಲು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಬರುತಿರಲು
ಶ್ಯಾಮನ ಮುರಳಿಯ ದನಿಗೆ ಮೂರು ಜಗವು ಕಾಯುತಿರಲು
ಗೋಕುಲದ ಗೋಪಿಯರು ಮೋಹನನ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿರಲು
ಕೇಶವ ತನ್ನ ಕೊಳಲಿನ ಮಾಯೆಯಲಿ ಎಲ್ಲರನು ಬಂಧಿಸುತ್ತಾ
ತಾ ರಾಧೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ ''ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ''ನಾದ.

ಪೂಜಾ ರಾವ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಕೊರೋನಾ ಮಹಾಮಾರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ

✍ **ಶರತ್ ಕೆ. ಎಸ್.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ

ಕೋವಿಡ್ – 19 ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರೋಗವನ್ನು ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರೋನಾ ಮಹಾಮಾರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್ ಡಿಸೀಸ್ – 2019 ಎಂಬುವುದು ಕೋವಿಡ್ – 19 ಎಂಬುದರ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೊರೋನಾ ವೈರಾಣು ಪ್ರಭೇದದ ಸಾರ್ಸ್–ಕೋವ್–2 (SARS-CoV-2 ಅಂದರೆ Severe Acute Respiratory Syndrome – Corona Virus -2) ಎಂಬ ವೈರಾಣುವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸೋಂಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೋಗವು ಚೀನಾದ ವುಹಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2019ರ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಚೀನಾ ವೈರಸ್ ಅಥವಾ ವುಹಾನ್ ವೈರಸ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಸರಕಾರವು ಈ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡದ ಕಾರಣ 2020ರ ಮಾರ್ಚ್ 11ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇದು ಜಗದ್ವ್ಯಾಪೀ ಮಹಾಮಾರಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿತವಾಗುವಷ್ಟು ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಖಂಡಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಲಿತ್ತು. ಈ ವೈರಾಣು ಕಾಯಿಲೆಯು ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ಹಡಗಿನ ಮೂಲಕ ಚೀನಾದಿಂದ ಸಂಚರಿಸಿದವರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಮೇ ತಿಂಗಳ 11ನೇ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವದ 187 ದೇಶಗಳ ಒಟ್ಟು 41,42,970 ಜನರಿಗೆ ಈ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ 2,83,861 ಜನರು ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 70,600 ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದ್ದು ಸುಮಾರು 2,290 ಮರಣಗಳು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಗಿವೆಯಾದರೂ 22,411 ಜನರು ಗುಣಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ತನಕ 862 ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದ್ದು ಇವರಲ್ಲಿ 426 ಜನರು ಗುಣಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಗುಣಮುಖರಾಗಿ ಸದ್ಯ ಉಡುಪಿ ಕೊರೋನಾ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಈ ವೈರಾಣು ಸೋಂಕಿತರ ಸೀನು ಅಥವಾ ಎಂಜಲ ಹನಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾತಾಡುವಾಗ, ಸೀನುವಾಗ, ಉಗುಳಿದಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಮ್ಮಿದಾಗ ಹಾರುವ ಹನಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗ ದೇಹವನ್ನು ಸೇರಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ಸೋಂಕಿತರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಆಯಾಸ, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗಾಂಗಗಳ ವೈಫಲ್ಯ ಉಂಟಾಗಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಸದಾದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಮಾರಿಯು ಮಹಾ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಾ ಅಮೇರಿಕಾ, ಚೀನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಐರೋಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಅಸಹಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊರೋನಾ ಸಮರ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ ಡೌನ್ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಸರಣದ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಹಂತದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸೋಂಕಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ತ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ ರೋಗ ಸೋಂಕದಂತೆ ಬದುಕುವ ಸವಾಲಿದೆ. ಮಾಸ್ಕನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಧರಿಸುವುದು, ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದು, ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಬಳಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಕಾಪಾಡುವುದು, ಸೀನುವಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಮ್ಮುವಾಗ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಉಗುಳದಿರುವುದು, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ರೋಗದಿಂದ ದೂರ ಇರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ :

ಮಾರ್ಚ್ 17 ರಿಂದ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದಾಗಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಈ ಬಾರಿ ಏರುಪೇರಾಗಿದೆ. ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಜಾತ್ರೆಗಳು ರದ್ದಾಗಿವೆ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದ ಮುಖಾಂತರ ನೀಡಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ವಿನೀತ್ ರಾವ್ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೀಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ಲೇಗ್, ಸಿಡುಬು, ಕಾಲರಾ, ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಫ್ಲೂ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಮಾರಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪಾಠಗಳು ಈಗಿನ ಕೋವಿಡ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆವು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯ ನೆನಪು :

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕಾಡಿದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. 1899ರಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕರಪತ್ರವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಮಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ಪುರಸಭೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. 1904ರಲ್ಲಿ ಜೋಹಾನ್ಸ್ ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ಮಹಾಮಾರಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದವರಿದ್ದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ಹಾಗೂ ಸಹೃದಯ ವೈದ್ಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತುರ್ತಾಗಿ ಸೋಂಕಿತರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಟ್ಟು ಶುಶ್ರೂಷಾ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಆರೈಕೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡಗಿದರು. ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದವರಿಗೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ರೋಗದಿಂದ ದೂರವಿರಲು ತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದರು. 1912ರಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ಬಂದಾಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದವರಿದ್ದ ಪ್ಲೇಗ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಡುಬು ರೋಗ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾದಾಗಲೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಅದೇ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಂಡಿಯನ್ ಒಪೀನಿಯನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ರೋಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಡುಬು ಮಹಾಮಾರಿಯ ಎರಡನೇ ಅಲೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು.

1915ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಸ್ತು, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಜೀವನ, ಸಹೃದಯತೆ, ದಯಾಪರತೆ, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಜನರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರದ್ದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದರು. 1918ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಫ್ಲ್ಯೂ ಮಹಾಮಾರಿ ಕಾಡಿದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ತೀವ್ರತರವಾದ ಡೀಸೆಂಟ್ರಿಗೆ (ಆಮಶಂಕೆಗೆ) ತುತ್ತಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಆಗ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನರ ಸಾವು ನೋವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದರು.

1929ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುಗರೊಬ್ಬರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಕಾಲರಾ ಹಾಗೂ ಸಿಡುಬು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಶುಚಿತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದಲ್ಲಿನ ಚೈತನ್ಯವು (ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬರುವಂತಹವು. ಸಿಡುಬಿನಂತಹ ಮಹಾಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡಿ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಂತಹ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಪಾಠಗಳ ಭಾವವು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ :

1. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೋಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಾನಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ರೋಗದಿಂದ ನರಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದಂಡನೆಗೂ ಒಳಗಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಇಡಿಯ ಸಮುದಾಯವೂ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.
2. ರೋಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ರೋಗವೇ ಶತ್ರುವಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಯಾರೂ ಕೂಡಾ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಉಗುಳಬಾರದು ಅಥವಾ ಮೂಗನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬಾರದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಗುಳು, ಕಫ, ಸೀನು, ಸಿಂಬಳ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಾಣುಗಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡಿ ಸೋಂಕನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
4. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು, ಮೂಗನ್ನು ಸುರಿಯುವುದು, ಉಗುಳುವುದು ಎಲ್ಲಾ ನಾವು ದೇವರ ಹಾಗೂ ಮಾನವತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಸಗುವ ಪಾಪಗಳಾಗಿವೆ.

5. ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಉಗುಳುವುದು ದಂಡನಾರ್ಹವಾದದ್ದು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು.
6. ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ, ರೋಗಿಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ದಯಾಪರತೆಯಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಬೇಕು. ಯಾವತ್ತಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧವೇ ಹೊರತು ರೋಗಿಯ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ!

ಕೊರೋನಾ ಅಥವಾ ಕೋವಿಡ್ 19 ಮಹಾಮಾರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

●

ತಾಳ್ಮೆ

ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಇತರರು
ನಮಗೆ ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ
ತಾಳ್ಮೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಇತರರಿಂದ
ನಮಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ
ತಾಳ್ಮೆಯು ಹುಟ್ಟುಗುಣವಲ್ಲ
ತಾಳ್ಮೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗದ
ಗುರಿಯಲ್ಲ.
ತಾಳ್ಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೂರು ಸಲಹೆಯನ್ನು
ಇತರರು ನೀಡಬಹುದು.
ನೂರು ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿ ತಾಳ್ಮೆ
ಸಾಧಿಸು ಎಂದು ನುಡಿಯುವರು
ಆದರೆ ತಾಳ್ಮೆಯ ಮಹತ್ವ, ಅದರ
ಅನುಕರಣೆ, ಅದರ ಆರಾಧನೆ
ಮತ್ತು ಅದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು
ಸಮಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ
ಮಾಡುವೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ
ಜಾಣ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ಸಂದೇಶ

✍ **ಆತ್ಮೀಯ ಎಮ್. ಪಿ.,** ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿ ಈ ನಾಡಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಾಡಿನ ಬಹುಪಾಲು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಮುಗ್ಧರೂ, ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧರೂ ಆಗಿದ್ದ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮನೇ ಆಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ನಾಯಕನೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರು.

1869ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಜನ್ಮದಿನ. ಗಲಭೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಭೂಕಂಪದ ಕಂಪವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಗುಜರಾತಿನ ಕಾಥೇವಾಡದ ಪೋರ್‌ಬಂದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಜನನವಾಯಿತು. ಇವರ ತಂದೆ ಕರಮ್‌ಚಂದ್ ಗಾಂಧಿ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಪುತ್ಥಲೀಬಾಯಿ. ಇವರು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ 13ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರ್ಬಾ ಅವರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ತೆರಳಿ ಕಾನೂನು ಪದವಿ (ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್) ಪಡೆದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ 1891ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜ್‌ಕೋಟ್ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ 1893ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳಿದ್ದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ಮತ್ತು ಕರಿಯರ ವಿರುದ್ಧದ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ''ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ '' ಎಂಬ ಹೊಸ ಅಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. ಅವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು 1915ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ 1920ರ ನಂತರದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಆಂಗ್ಲರ ವಿರುದ್ಧ ''ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ''ಯನ್ನು ಹೂಡಿದರು. 1920ರಿಂದ 1948ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ''ಗಾಂಧೀ ಯುಗ '' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ''ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ'', ''ಕಾಯಿದೆ ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ'' (1931), ''ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿರಿ'' (1942) ಮುಂತಾದ ಚಳುವಳಿಗಳ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ''ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ '' ಎನ್ನುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಳಸಿ ಅವರನ್ನು ಮಣಿಸಿದರು. ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಮಡಿ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಹಾಡಿ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. 1948 ಜನವರಿ 30ರಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾಥೂರಾಂ ಗೋಡ್ಸೆ ಎಂಬುವವನ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರು. ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ''ಬಾಪೂಜಿ'' ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ ಅಹಿಂಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಉಪದೇಶ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗಳು. 1920ರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ – ''ಹೇಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಕಾಡುಮೃಗಗಳ ನಿಯಮವಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೇ ಅಹಿಂಸೆಯು ನಮ್ಮ ಮಾನವ ವಂಶದ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಆದರೆ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವುದರೆಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವರೋ ಆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.'' ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಲ್ಲ, ಹೃದಯಾಂತರಾಳದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವದ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತರಬಲ್ಲ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯವು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ದೇವರೊಂದಿಗೂ, ದೇವರನ್ನು ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೂ ಸಮೀಕರಿಸಿದರು. ಈ ಸತ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯು ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಜಯವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸಾಧಿಸ ಬಹುದು. ಹೋರಾಟದ ಕಾರಣ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಾನು ಸತ್ಯದ ದಾರಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿ ಪಡೆದ ಲಾಭವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಿಂಜರಿಕೆಯೂ ಇರಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು 1922ರಲ್ಲಿ ತಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಜಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸತ್ಯವೇ

03 Pg_035-110 TY200028

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಅಂದರೆ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಹಗುರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಹಿಂಸೆಯು ಧನಾತ್ಮಕವಾದ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ವಿನಾ ಋಣಾತ್ಮಕವಾದುದಲ್ಲ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಶಾಂತಿವಾದವಲ್ಲ ಅಥವಾ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಶರಣಾಗುವುದಲ್ಲ. ಅದು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಲದ ಮೂಲ ಕೆಡುಕನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಧನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ''ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು, ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸಬಹುದು'' ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ''ಅದೊಂದು ನಾನು ಜೀವಿಸುವ, ಜೀವಿಸಲು ಬಯಸುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನೋ ಅಂತಹ ತತ್ವವಾಗಿದೆ''. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ''ಆತ್ಮ ಧೈರ್ಯ'' ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಸಾಹಸ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀವಾದ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ: ''ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದು ಆಚರಣೆಯ ಸ್ಥೂಲ ನಿಯಮವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಮನೋವೃತ್ತಿ. ಯಾವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದ ವಾಸನೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನೇ ಅಹಿಂಸೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯವೇ ''ಸಾಧ್ಯ'' ಅಥವಾ ''ಧ್ಯೇಯ''(ಗುರಿ)ವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ''ಅಹಿಂಸೆ'' ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವೇ ಹಿತಕರವಾದುದು ಅಥವಾ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಅಹಿಂಸೆ ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೇ ಇದೇ ಗಾಂಧೀವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಐಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಸುವ ಸಾಧನಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಚರಣೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಗುಂಪುಗಳ, ಸಮಾಜಗಳ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಗಳು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದೊಳಗಷ್ಟೇ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಸದ್ಗುಣಗಳಲ್ಲ; ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ, ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ, ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಸದ್ಗುಣಗಳಾಗಿವೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯೆಂದರೆ ಹಿಂಸೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಪ್ರಿಯವಾದಂಥದ್ದೇನನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹಿಂಸಾ ತ್ಯಾಗ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಅಹಿಂಸಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ತ್ವದ ವೀರನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯವರ ಕೃತಿ ''ದೇವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ'' [The kingdom of God within you] ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ''ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋದರೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನಾಶವಾಗುವುದು'' ಎಂಬುದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ''ನಾನು ಪ್ರಾಣ ತೆರಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ, ಆದರೆ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ'' ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ದರ್ಶನವೇ ಸರ್ವೋದಯ. ಇದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. 'ಸರ್ವೇಜನಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು, ಸಮಸ್ತ ಸನ್ಮಂಗಳಾನಿ ಭವಂತು' ಎನ್ನುವಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಸರ್ವರ ಹಿತ, ಸರ್ವರ ಏಳಿಗೆಯ ದಿನ. ಹಲವರ ಏಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವೋದಯ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಮುಖ ಕನಸುಗಳೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ, ಭಾಷೆ, ಮಾದಕ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ, ಕುಷ್ಠ ರೋಗಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಇವರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತವು ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲವಿಲ್ಲದೇ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಾರದು.

ಇನ್ನು, ಗಾಂಧೀಜಿ ಯಾರು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹಲವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಗುಜರಾತಿನ ಕರಮಚಂದ್ ಮತ್ತು ಪುತ್ಥಲೀಬಾಯಿಯವರ ಪುತ್ರ, ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದು ಕೊಟ್ಟವರು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಅಥವಾ ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಗಾಂಧಿ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಪ್ರಯೋಗಕಾರ, ಸಸ್ಯ ಆಹಾರದ ಪ್ರಯೋಗಕಾರ, ನಯೀತಾಲಿಂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಯೋಗಕಾರ, ಅಸಾಧಾರಣ ಚಾಣಾಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೇಲೆ ಜೀವನವಿಡೀ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಸಾಧಕ, ಹರಿಕಾರ, ಆತ್ಮಸಾಧಕ, ಅಪ್ಪಟ ಕರ್ಮಯೋಗಿ, ಆದರೆ ಇದಾವುದೂ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಉತ್ತರವಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಉತ್ತರಗಳು ಅವರ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಾಧನೆ. ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಅವರ ಅಂತಃಸತ್ವವನ್ನಾಗಲೀ, ಅವರ ನಿಜವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನಾಗಲೀ ವಿವರಿಸಲಾರವು. ●

03 Pg_035-110 TY200028

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ

✍ **ಚಿನ್ಮಯಿ,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಇವತ್ತಿನ LPG ಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಆ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ, ಸೇವಾ ವಲಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ. ಕೃಷಿ, ಸೇವಾ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳ ಜೊತೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು (co-operative societies) ಕೂಡ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಆ ದೇಶದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ''ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ''ದ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಡೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರ ಜೀವನಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚುಳ್ಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯು ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರತಲ್ಲ. ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾ 'ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ'ಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಅದರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಮೂಲ್ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತು 72 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ, ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾತು ಕನಸಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಉನ್ನತಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. 'ಶ್ರೀ ಮಹಿಳಾ ಗೃಹ ಉದ್ಯೋಗ ಲಿಜ್ಜತ್ ಪಾಪಡ್' ಎಂಬ ಮಹಿಳಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 42,000 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತಾ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಇದು ದೇಶದ ತಲಾ ಆದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ GDPಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸಮಾಜದ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ, ಅವರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾದ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಹೂವಿನ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯವಸಾಯ, ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ – ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಾ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸೇವಾ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಕ್ಕಿಂತ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಈ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು 'ಕಾಣದ ಕೈಯಾಗಿ' ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಂತೆ ಸೇವಾ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಸರಬರಾಜು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ, ಸೇವಾ ವಲಯದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಭಾರತವನ್ನು ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ತನ್ನ ಆಜಾನುಬಾಹುವನ್ನು ಚಾಚಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ●

ಒಂದು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ !

✍ **ಶ್ರೇಯಸ್ ಜಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಕಟ್ಟೆಗಳಿರುವುದು ಜೋಡಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಲಿಕೆಯಿರುವುದು ಕ್ಲಾಸಿನೊಳಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ... ಕಾಲೇಜಿನ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳು. ಮರದ ಕಟ್ಟೆಗಳ ಸುತ್ತ ಕೂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪಾಠ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್‌ರೂಮಿನ ಋಣಾತ್ಮಕ ಶಿಸ್ತು ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಚು, ಡೆಸ್ಕುಗಳ ಏಕತಾನತೆ ಇಲ್ಲ. ಸೆಮಿನಾರ್ ಹಾಲ್‌ಗಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದದ್ದು ಮುಕ್ತ ಮಾತುಕತೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳು ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮರೆತ ಲವಲವಿಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕ್ಷೇಮಪಾಲನಾ ಸಂಘ ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಹೆಸರೇ 'ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆ'.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಫಾರ್ಮಾಲಿಟೀಸ್. ನೇರವಾಗಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಸ್ವಾಗತ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಣೆ ಅನ್ನೋ ರೀತಿ-ರಿವಾಜುಗಳು. ಜಗತ್ತೇ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನೋ ಮೌನ. ''ವರ ಉಂತಲೆ''ಎಂಬ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಕೂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವೇದಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ನಡುವೆ ಅಂತರವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಈ ಸರಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

ಉಡುಪಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಬಂದ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಎರಡನೇ ಸೆಮ್ಮಿನ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಸರಣಿ ಶುರು. ಮೊದಲ ಅತಿಥಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಖ್ಯಾತ ರಂಗನಿರ್ದೇಶಕ ಹಾಗೂ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟ ಮಂಡ್ಯ ರಮೇಶ್. ರಂಗಭೂಮಿ (ರಿ.) ಉಡುಪಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದಕ್ಕೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. 1951ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳು ಓಲ್ಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಮುಂದೆ ನೆಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಜನವರಿ ನಾಲ್ಕರಂದು ಮೊದಲ ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆ.

ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಎರಡನೆ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿ ವಿಜಯ ರಾಘವೇಂದ್ರ. ಈ ಸರಣಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಉಡುಪಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಒಂದರ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಗುಲಾಬ್‌ಜಾಮುನ್ ರಾಘು ಅವರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಬರುವ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಪಾಠದವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಈ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಕೇವಲ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಹಾಡು ನೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಕಡೆ. ಆದರೆ ಅದರ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಮಂಜಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಕ್ಲೀನಿಂಗ್ ಮೈಂಟೆನನ್ಸ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಿಜಯ ರಾಘವೇಂದ್ರರ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಫೀಸಿನವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ

ಹಿಂದೆ, ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಾಘು ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕಾಲೇಜಿನ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೌರಿ ಅಕ್ಕ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ನೋಡಲು ಸಿಗದ ದೃಶ್ಯಗಳಿವು. ಎಲ್ಲಾ ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ಹಾಗೆ, ಕಾಲೇಜಿನ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಷ್ಠಿ ಹೊರ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು.

ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟರನ್ನು ಕರಿಸೋ ಹಿಂದಿದ್ದ ಉದ್ದೇಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಸಂಚಿಕೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ಆಲೋಚನೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಹೊಸತು ಏನೋ ಬೇಕು ಅಂತ ಅನಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮೂರನೇ ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಅತಿಥಿ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡಿನ 17ನೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ಬಿ. ಆಚಾರ್ಯರವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವುದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ notify mgm ಆ್ಯಪ್ ಅನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯೇ ಇತ್ತು. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕೇವಲ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳ ಮುಖ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ನಮಗೆ ಖಾತ್ರಿ.

ಕಟ್ಟೆ ಪಂಚಾತಿಕೆಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದದ್ದು ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೇವಲ ಕ್ಲಾಸ್‌ಬಂಕ್ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೂರುವವರು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದು ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರಣ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದು ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಡವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂತಿರುವುದು ಇದರ ಯಶಸ್ಸು ಅಂತಾನೇ ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ತಿಂಗಳುಗಳ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಚಾತಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದದ್ದು ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿನದ ಮುಂಚೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಾಡಿಮಿಡಿತ ಅರಿತು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು. ಜೊತೆಯಾಗಿ ಸದಾ ನಿಲ್ಲುವ ಲೆಕ್ಚರರ್‌ಗಳು. ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರಿಸರ. ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿದೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ವಾಗತ. MGM is just different!

●

ಮೊದಲ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ ಮೊದಲ ಕಥೆ... ಮಧುರ ನೆನಪು

✍ **ಅರ್ಚನಾ,** ಪ್ರಥಮ ಎಮ್.ಎಸ್ಸಿ.

ಆಗಷ್ಟೇ ಅಮ್ಮನ ಮಡಿಲಿಂದೆದ್ದು, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆಡುವ ತುಂಟಾಟಗಳಿಗೆ ಫುಲ್‌ಸ್ಟಾಪ್ ಇಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಸುದಿನ. ಭವಿಷ್ಯದ ಭವ್ಯ ಅರಮನೆಯ ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಕಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆರಂಭಿಸಿದ ದಿನ. ನಾನೊಬ್ಬಳು ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ ಮೀಡಿಯಂ ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್. ತುಂಬಾನೆ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೆಮ್ಮೆನೂ ಆಗುತ್ತೆ.

ನಾನು ಓದಿದ್ದು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲೇ ಇರುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ. ಆ ಶಾಲೆ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೂರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ತಂದೆ ಇದೇ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಆಗಿತ್ತು. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡವೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ''ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಕಟ್‌ಬೇಲ್ತೂರು'' ಈ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದಾಗ ಮುಖದಲ್ಲೊಂದು ಸಣ್ಣ ನಗೆ. ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಶವ ಸರ್. ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೇ ಗ್ರೇಟ್. ಏನೂ ಅರಿಯದ ಆಗತಾನೇ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿಗೆ ಆಶಾಕಿರಣಗಳಾಗುತ್ತಾರಲ್ಲ ಅವರೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಗ್ರೇಟ್. ಏನೇನೂ ಗೊತ್ತಿರದ ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚ. ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅದ್ಭುತ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಅರಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಪ್ರತಿಮ ಶಿಲ್ಪಿಗಳವರು. ನಾವು ಪಡೆವ ಮುಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣವೆಲ್ಲ ಆ ಶಿಲೆಗೆ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳಷ್ಟೆ.

ಕಥೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಬರೆದು ಇದೇನಪ್ಪಾ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಕೊಡ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನ್ಕೋಬೇಡಿ. ಕಥೆ ಹೇಳ್ಬೇಕು ಅಂತ ಕೂತ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೋ ನಿಜ. ಆದ್ರೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ರೂವಾರಿಯಾದ ಆ ಟೀಚರ್ ಬಗ್ಗೆನೂ ಹೇಳ್ಬೇಕಲ್ಲಾ. ಆ ದಿನಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ದಿರೊಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ. ಕಥೆ ಈಗ ಶುರುವಾಯ್ತು ನೋಡಿ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯರಿರ್ತಾರಂತೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಇಬ್ರೇ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾ? ಅಂತ ನಗ್ಬೇಡಿ. ನಾನು ಐದು ವರ್ಷದವಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಕೇಳಿರೋ ಕಥೆ. ಅದೇ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹುಡ್ಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಆ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯರು ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾರಂದ್ರೆ ಕೆಲಸ ಹುಡ್ಕೊಳ್ತಾ ದೂರದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆದ್ರೂ ನಡೆದ್ರೂ, ನಡೆದಷ್ಟೂ ದಾರಿ ಸಾಗ್ತಾ ಹೋಯ್ತು. ಹೀಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ದೇವಸ್ಥಾನ ನೋಡಿದ್ರು ಆಗ ಆ ಇಬ್ರು ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ದೇವರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿಯುವುದು ಇರಲಿ, ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡಿದಿಲ್ವಂತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೈ ಮುಗಿದ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೂ ಬೈತಾನಂತೆ ಈ ದೇವ್ರು ಅನ್ನೋದೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಸುಳ್ಳು ಅಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ. ಆದ್ರೆ ಕೈ ಮುಗಿದ ಆ ಸ್ನೇಹಿತ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚಲನಾಗಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ತುಂಬಾ ದೂರ ಸಾಗಿದಾಗ ದೇವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದ ಆ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿತು. ಆದರೆ ದೇವರಿಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಅಂತ ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಒಂದು ರೂ. ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈಗ ಸ್ನೇಹಿತ ಹೇಳ್ತಾನೆ ನೋಡಿದ್ಯಾ, ದೇವರಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನೋದು ಈಗಲಾದ್ರು ಗೊತ್ತಾಯ್ತಲ್ಲಾ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ಮುಗಿದ ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನೋವು. ಆದ್ರೆ ಏನೂ ಮಾಡದ ನನಗೆ ಒಂದು ರೂ. ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹೇಳಿ ಹಂಗಿಸಿ ನಗ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದ್ರೆ ದೇವರಿಲ್ವಾ ಇದ್ರೂ ಯಾರ ಪರ? ಕಥೆ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹಂಗಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಆ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟ ಭಕ್ತನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸಲ್ಲೂ ಈ ಘಟನೆಯೊಂದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಾಗ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ ಬರುವುದು ಸಹಜ ತಾನೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ದೇವರಲ್ಲೇ ಕೇಳೋಣ ಬಾ ಅಂತ ವಾಪಸ್ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹುಂ ಈಗ ದೇವರ ಎಂಟ್ರಿ. ಕಥೆ ಕಣ್ರೀ ಕಥೇಲಿ ದೇವ್ರು ಮಾತಾಡ್ತಾನೆ. ಹಲ್ಲಿ, ಹಾವು, ಚೇಳು ಮಾತಾಡ್ತವೆ. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ ಈಗ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವನೇ ತಾನೆ ! ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ ಆ ಭಗವಂತ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು : 'ನನಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ಮುಗಿದ ನನ್ನ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿತು ಕಾರಣ ಆತ ಸಾಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬರಿ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿತು. ನಿಜ ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ದೇವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆತ ಆ ಚಿನ್ಮಯಿ ಸ್ವರೂಪಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ಕೈ ಮುಗಿದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ

ಅಹಂಕಾರದ ವರ್ತನೆಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಷ್ಟೇ. ಹೀಗಿತ್ತು ದೇವರ ಉತ್ತರ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಉಸಿರು ಉಳಿದ ಖುಷಿ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನ ದಡ್ಡತನ, ಮನದ ಅಂಧತ್ವದಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುಃಖ. ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ. ಅರೇ ಕಥೆ ಮುಗಿದೇ ಬಿಡ್ತು. 'ಆಗೋದೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದಕ್ಕೆ' ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ.

ನಾನು 16 ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ ಕಥೆಯಿದು. ಐದು ವರುಷದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಇದು. ಅವತ್ತು ಆ ಪುಟ್ಟ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಕಿವಿಯರಳಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ ಕಥೆ ಇದು. ಮನಸಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೆ ಕೂಡ. ದೇವ್ರು ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಇದ್ದಾನೆ ಮಕ್ಕೇ ಎಂದು ಅಂದು ನನ್ನ ಟೀಚರ್ ಆಡಿದ ಆ ಮಾತು ತುಂಬಾನೇ ನಾಟಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದದನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಬೇಗ ಮರೆಯಲ್ವಂತೆ, ಮರೆತರೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಸವಿನೆನಪಿನ ಕಥೆ ನನ್ನಲ್ಲೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ನೆನಪಿನ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದೆ.

●

ಸಾಧಿಸು ನೀ

ಕನಸು ನುಚ್ಚು ನೂರಾಯಿತೆಂದು ಮರುಗಬೇಡ
ಮನಸ್ಸು ಛಿದ್ರವಾಯಿತು ಅಂತ ರೋದಿಸಬೇಡ
ಅಪೇಕ್ಷೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ದುಃಖಿಸಬೇಡ
ಜೀವನ ಕ್ರೂರ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ
ಸಮಯ ಉತ್ತರ ನೀಡುವುದು... ಸಮಯ ಉತ್ತರ
ನೀಡುವುದು ! ಕತ್ತಲು ಕಳೆದು ನಂತರ ಬೆಳಕು
ಪುನಃ ಮೂಡುವುದು, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ
ಇರುಳಿನ ಕತ್ತಲಿಗೆ ಕುಗ್ಗಬೇಡ, ಆ ಕತ್ತಲಲ್ಲು
ತಂಪಾದ ಚಂದಿರನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವನು
ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಬೇಡ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಯು
ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಇರುವ ಸೂರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮಾಡುವನು, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯಿಂದ
ಇವೆರಡನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು ಆಗ ನೀ ಸೂರ್ಯನಂತೆ
ಬೆಳಗುವೆ, ಬಾಳು ಚಂದಿರನಂತೆ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗುವುದು.

* * *

ಕನಸು

ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆ, ಕಾಣದ ಲೋಕದ
ವೀಕ್ಷಣೆ, ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ
ನನಸಾದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಅದರ ಆಚರಣೆ
ನುಚ್ಚುನೂರಾದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು ರೋದನೆ

ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ

ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು
ಹೊರಹಾಕದೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ನುಂಗಿ
ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ ತೆರೆಮರೆಯ ಅಂಗಿ
ನಾ ಯಾರು ಬಲ್ಲಿರಾ?
– ನಾನೊಬ್ಬ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ

ಗಂಧದ ನಾಡಿನಲಿ ಚಂದದಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲುಗಳ ಕಟ್ಟಿ
ಕವನಗಳ ಇಂಪು ಸಾರುವ
ನಾ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ ?
– ನಾನೊಬ್ಬ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ

ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವ ನೋಡಿ
ತೆಕ್ಕನೆ ಮೈ ಮರೆತು ಚೊಕ್ಕದಿ
ಗಾನ ಸುಧೆಯ ಚೆಲ್ಲುತ
ಇಂಪ ಸೂಸುತ ನಲಿವ
ನಾ ಯಾರು ಬಲ್ಲಿರಾ?
– ನಾನೊಬ್ಬ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ

ಅದೆಷ್ಟೊ ದಿನಗಳು ಕಳೆದರೂ
ಈ ಪುಟ್ಟ ಹೃದಯದಿ
ಹೊರಸೂಸುವ ಹನಿಗವನಗಳೆಷ್ಟೊ
ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ನುಂಗಿದ
ನಾ ಯಾರು ಬಲ್ಲಿರಾ?
– ನಾನೊಬ್ಬ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕವಿ

✍ **ಸಿದ್ದಪ್ಪ ನಾಯಕ ಎಮ್.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು

ಅದೋ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು
ಅದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜ್ಞಾನದ ಖಜಾನೆ
ಓದಿದರಷ್ಟೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ
ಓದುವುದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಣೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಂಗದಲ್ಲೂ
ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು
ಲೋಪ ದೋಷದೊಡನೆ ಕಾಳಗ
ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಆಗುವುದು
ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶದ ಯೋಗ

ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಸಾಧನೆ
ಅದು ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸೂಚನೆ
ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವೆವು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆ
ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲೆಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ–ಗುರುಗಳ ಸಹಕಾರ
ಕಾಲೇಜಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಆಧಾರ
ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಬಂಧ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲಿ
ಯಶಸ್ಸು ತುಂಬಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ನಿರಂತರ

''ವಿದ್ಯೆ ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ''

✍ **ನವೀನ್ ಎಸ್.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಕಾವಲುಗಾರ

✍ **ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಸುವರ್ಣ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

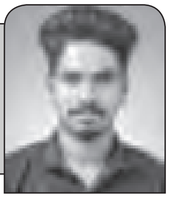

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆದು ಕಟಾವಿಗೆ ತಯಾರಾಗುವ ಮೊದಲೇ ವಾನರ ಪಡೆಗಳ ಆಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಗಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ರೈತರು ಪಡುವ ಪಾಡು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ.

''ಹುಡಿ ಹುಡಿ... ಹತೋ ಹತೋ...'' ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಮಂಗಗಳತ್ತ ಕಲ್ಲೆಸೆದು ಅಟ್ಟಿಸಲು ಹರಸಾಹಸ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಮನೆಯ ನಾಯಿಗಳನ್ನಂತೂ ಆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಗದ್ದೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂಗಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ನಾಯಿಗಳ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಕ್ಯಾರೇ ಎನ್ನದೆ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ಬಂದೂಕು ತೋರಿಸಿ ಹೆದರಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿ ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಮಂಗಗಳು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿದವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರೆ, ಅತ್ತ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ದಂಡು ಔತಣಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಂಗಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಮನೆಯವರು ಗದ್ದೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಆ ಕಾವಲುಗಾರ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ... ನಾನೇ...

ನಾನು ಪ್ರೈಮರಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗಿನ ದಿನವದು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯಾವಧಿ ರಜೆ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಏನೋ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇಳಿ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಅಪ್ಪ ಅರಚಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಧಡಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ.

''ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಅವ'', ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಕರೆಯುವುದು ಕೇಳಿತು.

''ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ'', ಎಂದರು ಅಮ್ಮ.

''ಅವನಿಗೆ ಇಡೀ ದಿನ ಮಲಗುವುದೇ ಆಯ್ತು. ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿ ಬೊಗಳುವುದು ಕೇಳಿಸಲ್ವಾ. ಮಂಗ ಬಂದಿದೆಯಾ ಅಂತ ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿಸು ಅವನನ್ನು'' ಎಂದರು ಅಪ್ಪ.

ನಾನು ಅಮ್ಮ ಕರೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದು ಗದ್ದೆಯ ಬಳಿ ಓಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂಗಗಳು ಭೋಜನ ಶುರು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ನಾನು ''ಹುಡಿ... ಹತೋ...'' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳತ್ತ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆದು ಕೊನೆಗೂ ವಾನರ ಪಡೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲೇ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಾಯಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ. ಪಾಪ, ಅದು ಇಡೀ ದಿನ ಭಯದಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಟ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ದೆಗೂ ಮಂಗಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಹೊಲವಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಗಗಳು ಆಗಮಿಸುವುದು ಇದೇ ಕಾಡಿನಿಂದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾಯಿಯನ್ನು ಆ ಕಾಡಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಾಯಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ಮನೆಗೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ದಿನೇಶಣ್ಣ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಂಗಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೆ ದಿನೇಶಣ್ಣ ಬಂದಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊರಗಿನಿಂದಲೇ...,

''ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೇ ತಡ, ಮಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಮಂಗ ಮಾಯ'', ಎಂದೆ.

''ಇವನಿಗೆ ರಜೆಯಾ ಈಗ?'', ಕೇಳಿದರು ದಿನೇಶಣ್ಣ.

''ಹೌದು'' ಎಂದರು ಅಪ್ಪ.

''ಹಾಗಾದ್ರೆ ಇನ್ನು ಮಂಗ ಓಡಿಸ್ಲಿಕ್ಕೆ ಇವ ಇದ್ದಾನಲ್ವಾ...''

''ನಾನೇ ಯಾಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು...? ನೀವಿಲ್ವಾ...?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಅಕ್ಕ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಗುತ್ತಾ,

''ಅದು ಯಾಕಂದ್ರೆ, ಮುಳ್ಳನ್ನ ಮುಳ್ಳಿಂದಲೇ ತೆಗೀಬೇಕಲ್ವಾ... ಅದ್ಕೆ'', ಎಂದಳು.

''ನಿಮ್ಮರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂಗನಾ...?'' ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ.

''ಅವಳದ್ದು ನೀನು ಕೇಳ್ಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿ ಮಂಗನನ್ನು ಓಡಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಇರೋದು ನಿನ್ನತ್ರ ಮಾತ್ರ. ನಾವು ಹೋದ್ರೆ ಅವುಗಳು ಕದಲಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನೀನೇ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಾವಲು ನಿಲ್ಲು ಆಯ್ತಾ...'' ಎಂದರು ದಿನೇಶಣ್ಣ.

ಅವರ ಹೊಗಳಿಕೆ ಕೇಳಿ ನಾನು ಉಬ್ಬಿಹೋದೆ.

''ಹಾಗಾದ್ರೆ ಆಯ್ತು'' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದೆ.

ಅಪ್ಪನ ಬಳಿ ಹಣ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಪಟಾಕಿ ಖರೀದಿಸಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಶುರುವಾಯಿತು ಮಂಗಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದ ಕಪಿಚೇಷ್ಟೆ...

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಮೊದಲು ಗದ್ದೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಂತರ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ನನ್ನ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾಡಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ. ಪಟಾಕಿ, ಅಗರಬತ್ತಿ, ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ, ಬೋರಾದಾಗ ಓದಲು ತುಂತುರು ಪುಸ್ತಕ, ಒಂದು ಬಾಟಲ್ ನೀರು. ಇವೇ ನನ್ನ ಅಸ್ತ್ರಗಳು.

ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದರೂ ಮಂಗಗಳು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಗರಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿದೆ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಪಟಾಕಿ ಕೊಂಡದ್ದು ಮಂಗ ಓಡಿಸಲು ಅಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಪಟಾಕಿಯ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ. ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೈ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿ ಇರುವುದರಿಂದ ದೀಪಾವಳಿಗೂ ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸಲು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಚಾನ್ಸ್ ಎಂದು ಮಂಗ ಅಟ್ಟಿಸುವ ನೆಪ ಹಾಕಿ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ಹೀಗೆ ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿದ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂದೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಪಿಸೇನೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದವು. ನಾನು ಪಟಾಕಿ ಉರಿಸಿ ಮಂಗಗಳತ್ತ ಎಸೆದೆ. ಕೆಲವು ಮಂಗಗಳು ಮರದ ತುದಿಗೇರಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪರಾರಿಯಾದವು. ನನಗೆ ಪಟಾಕಿ ಎಸೆಯುವ ಭರದಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮರದ ಗೆಲ್ಲುಗಳಿರುವುದು ಹೊಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಟಾಕಿ ಆ ಗೆಲ್ಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಸೀದಾ ನನ್ನತ್ತಲೇ ಬಂತು. ನಾನು ಓಡಲು ಕಾಲ್ತೆಗೆಯುವ ಮುಂಚೆಯೇ ನನ್ನ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ 'ಢಮಾರ್' ಎಂದು ಹೊಡೆಯಿತು. ಮುಖವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೇನೂ ಅಪಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಿವಿ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ಆ ದಿನವಿಡೀ ಕಿವಿ ''ಡುಂಯೀ'' ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪಟಾಕಿಯನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿಟ್ಟೇ ಸಿಡಿಸತೊಡಗಿದೆ.

ಅಂದು ತುಂತುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣದ ಮಾನವ ದೇವತೆಯಾದ ಹೆರಾಕ್ಲಿಸ್‌ನ ವೀರ ಸಾಹಸ ಕಥನವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮರದ ರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಕಂಬಳಿ ಹುಳಗಳ ಕಾಟ ಎಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅಗಲವಾದ ಬೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೈತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರು, ಮಹಾಸರ್ಪಗಳು, ಡ್ರ್ಯಾಗನ್‌ಗಳ ಕುರಿತು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ನಡುವೆ ಹಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೇರೆ ಹಾವಿನ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದು ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ನಂತರವೇ. ಅದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಕತೆಗಳ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದು ಮಹಾಸರ್ಪದ ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡಿತು.

ನಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆಯು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾವು ತನ್ನ ಬೇಟೆಗಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಅದು ನನ್ನನ್ನೇ ಕಚ್ಚಲು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಬಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚೀಂವ್-ಕೀಂವ್ ಎಂದು ಕಪ್ಪೆಯ ಕೊನೆಯ ಆರ್ತನಾದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅಷ್ಟೇ... ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ಕಿತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಅಕ್ಕನ ಬಳಿ,

''ಅಕ್ಕಾ, ನಂಗೆ ಗದ್ದೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬೋರಾಗುತ್ತೆ. ಪದ್ಯ ಕೇಳೋಕೆ ನಿಂದು Earphone ಕೊಡು'' ಎಂದೆ.

ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವವಳು ಆವತ್ತು ಯಾಕೋ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಳಾದ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಮೊಬೈಲ್ ಇತ್ತು. F.M. ಕೇಳಲು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವುದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗದ್ದೆಗೆ ಬಂದೆ. ಅಂದು ಮಂಗಗಳು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾರಿ ಕೂರಲು ಸೂಕ್ತ ಜಾಗ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಿವಿಗೆ ಇಯರ್‌ಫೋನ್ ಏರಿಸಿ FM ಆನ್ ಮಾಡಿದೆ.

ನಾನು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದೆ. ''ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯೇ ಏನು ನಿನ್ನ ಹನಿಗಳ ಲೀಲೆ...'' ಎನ್ನುವ ಹಾಡು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನಾನೂ ಹಾಡನ್ನು ಗುನುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಾಡಿನ ನಡುವೆ ಏನೋ ಕರ್ಕಶ ಅಪಸ್ವರ ಕೇಳಿಸಿತು. FMಗೆ ರೇಂಜ್ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಪುನಃ ಅದೇ ಕರ್ಕಶ ಸ್ವರ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಂಗಗಳ ಎಲ್ಲಾ ದಂಡು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಅಪ್ಪ ಮಂಗಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಮಂಗ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅದರ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೋ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ತಿಳಿಯದು. ಅಂದು ಅಪ್ಪ ಅಲ್ಲೇ ಗದ್ದೆಯ ಬದಿಯ ಹುಲ್ಲು ಕೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದೆ.

''ನಿಂಗೇನು...? ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಎರಡೂ ಪೊಟ್ಟಾ...? ಇಲ್ಲಿ ಮಂಗ ಬಂದಿದ್ದೂ ಕಾಣಿಸಲ್ವಾ... ನೀನೆಂತ ಚೆಂದ ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತದ್ದಾ... ಆಗದಿಂದ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆತಿದ್ದೇನೆ'' ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಬೈಗುಳದ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದರು. ತಟ್ಟನೇ ಎದ್ದು ಮಂಗಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಲು ಓಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅಪ್ಪನ ಭಯದಿಂದ ಸ್ವರ ಬರಬೇಕೇ...

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಭತ್ತದ ಕಟಾವು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೂ ನನಗೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನಾಯಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಪ್ಪನ ಬೈಗುಳ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

''ಮಂಗಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಲು ಮಂಗನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಗದ್ದೆ ಕಾಯಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಬೀಳುವುದು ಗ್ಯಾರಂಟೀ...'' ಎಂದು ಬೈಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ ಆಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾದೆ.

•

ಕರಗುವಿಕೆಯು...

✍ **ರಮ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ.,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ ಹನಿ ಹನಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಮಂಜಿನ ಹನಿ. ಚಳಿ ಚಳಿ ಎಂದು ಚೌಕ ಆಕಾರದ ಒಲೆ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ ಬೆಂಕಿಯ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು, ನವಿಲು ನರ್ತನ ಆ ಸುಂದರ ಹೊಲದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನೃತ್ಯ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಂಟು-ಪಿಂಟುಗಳು, ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ನಗೆ, ಪರಿಮಳವನ್ನರಸುತ್ತಾ ಹೊರಟ ದುಂಬಿ, ಆಹಾರವನ್ನರಸುತ್ತಾ ಹೊರಟ ಕೋಳಿ, ಜಿಂಕೆಯ ಕಳ್ಳ ನೋಟ, ಮಂಜಿನ ಹನಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದ ಗಿಡಗಳು, ಒಂದು ರೌಂಡ್ ವಾಕ್ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಎಂದು ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟ ನಾಯಿ ಮತ್ತದರ ಮರಿ ಸೈನ್ಯ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಂದರ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಊರೇ ಕೆಳಗೂರು.

ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಜಾತಿ, ಕೀಳು ಜಾತಿ ಎಂಬ ವಿಂಗಡನೆ ಅಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳು. ಪ್ರೀತಿ, ಬಾಂಧವ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಸೋಮ ನಾಯಕರು ಎಂಬುವವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಯಜಮಾನ, ಆ ಊರಿನ ಹಿರಿಯ, ಆತನ ಸತಿ ದೀಪಾ. ತನ್ನ ಪತಿಯ, ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತವಳು. ಆ ಊರಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ''ನಾಯಕ ಅಂದರೆ ನಾಯಕ ಅದು ಸೋಮ ನಾಯಕರು'' ಎಂಬ ಘೋಷ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವರು. ದಣಿದು ಬಂದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿಯಾದವರು ದೀಪಾ. ''ನ್ಯಾಯ ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಯ ಸೋಮ ನಾಯಕರ ನ್ಯಾಯ'' ಎಂದು ಹೆಸರುಗಳಿಸುವರಿಗೆ ಒಂದು ಮುದ್ದಾದ, ದುಂಡು ಮುಖದ, ಸೌಂದರ್ಯದ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಆತನ ಮಗಳು. ಅವಳೇ ಚೈತ್ರ.

ಮಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದಲು, ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ಅವಳನ್ನ ಪರಿಚಯಸ್ಥರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ''ಅಹಂಕಾರ ನೆತ್ತಿಗೆ ಏರಿದಾಗ, ಯಾರೊಬ್ಬರ ಬುದ್ಧಿವಾದವೂ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.'' ಅದರಂತೆ ಚೈತ್ರಳು ಆದಳು. ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚಲನಚಿತ್ರ, ಶಾಪಿಂಗ್ ಅಂತಾ ತಿರುಗಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಆ ಮನೆಯವರು ಏನೋ ಹುಡುಗಿ, ಆಸೆ-ಗೀಸೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ವಾ? ಅವಳಿಗೂ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಏನೊಂದೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಹುಡುಗರೊಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಫೋನು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರೊಟ್ಟಿಗೆ ಚಾಟ್ ಮಾಡುವುದು. ಪರಿಣಾಮ ಅವಳ ಅಂಕ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂತು.

ಅವರು ಒಂದು ದಿನ ಚೈತ್ರಾಳನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಇನ್ಯಾರೋ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಸೇವಿಸೋ ಹುಡುಗನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿ, ನೇರಾ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು ಕಾಲೇಜ್‌ಗೆ ನಾಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸೋಮ ನಾಯಕರ ಬಳಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಮಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿ, ಅವಳ ಬಾಳು ಹಾಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಹೊಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಚೈತ್ರಾಳು ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಆಗೋಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಳು.

ಒಂದು ಚೂರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಹೋಟೇಲ್ ರಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರಿತು ರವಿಯವರು ಬಂದು ರೈಡ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಗ ಜಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರಾಳು ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ ನಂತರ, ನಾಲ್ಕು - ಐದು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಊರಿಗೆ ಅವಳ ಮುಖದರ್ಶನ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಚೈತ್ರಾಳು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಊರೇ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಡ್ರಗ್ಸ್-ಮಾಫಿಯಾ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ''ಪೊಲೀಸ್ ಅಂದರೆ ಭಯವಲ್ಲ, ಗೆಳೆಯರು'' ಎಂದು ತಿಳಿ ಹೇಳಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನೆರವಾದಳು. ಬಡಮಕ್ಕಳ, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಅನ್ನಕ್ರಾಂತಿಯ ರೂವಾರಿ ಆಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅನ್ನ, ತಿಂಡಿ ಸಿಗಲು ಸ್ಟೇಷನ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹೋಟೇಲ್ ತೆರೆಸುತ್ತಾಳೆ. ''ಕೂಡಿ ಬಾಳಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ'' ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ದರೋಡೆಕೋರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಿಸಿ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆದನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಕಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ-ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ರಚನೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲೆಳೆಯುವವರ ಮುಂದೆ ಎತ್ತರೆತ್ತರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣರಾದವರು ಅಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ರವಿ. ಅವಳ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಾ, ಉಳಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಿ, ಕೇಸ್ ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ಯಜಮಾನರನ್ನಲ್ಲ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಹೀನಾಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಇದುವೇ? ನೀವು ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಒಬ್ಬರೇ, ಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಿ. ಹೋಗೋವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆ ಇದೆಯೇ? ಸಾಯುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹೊಗಳುವ ಹಾಗೇ ಸಾಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತರಲು ಅಲ್ಲಾ. ನಿಮ್ಮ ಓದಿಗೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಬಡವರ-ದೀನ ದಲಿತರ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಭಕ್ಷಕರಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆ. ''ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆದರ್ಶದ ಜೀವನ, ಮದರ್ ತೆರೇಸಾರ ಸೇವೆ, ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಲಿ''. ''ಏಳೀ, ಎದ್ದೇಳಿ, ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ ನಿಲ್ಲದಿರಿ''. ಅಣ್ಣನಾಗಿ ಸದಾ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಾ ಇರುವೆನು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಮ ನಿಮಗೆ ಫಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದದ್ದರ ಪಾಠ ಮರೆಯದೆ, ಘಟನೆಯ ಮರೆತು ಸಾಗಿಸಿ ಜೀವನ. ನಿಮ್ಮ ಬದುಕೇ ಸಾವಿರ ಜನರ ಚೇತನವಾಗಲಿ. ಆದದ್ದು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಅದರ ಚಿಂತೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಿ ಕಳ್ಳ ಬೆಕ್ಕಂತೆ ಅಲ್ಲಾ.

ಹೌದು, ಇದೇ ಮಾತು ಅವಳ ಬದುಕನ್ನು KAS ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಬಂದು, ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ತೆರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವಳು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅಷ್ಟೇ. ಇನ್ನೂ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಾಯಲು ತೆರಳುವವರಿದ್ದಾರೆ ಕಷ್ಟ ಎಂದು. ಜೀವನ ಚಿಕ್ಕದು, ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಮದ ಫಲ ನಿಮಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೈಯ್ಯುವ ಬದಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ, ಕ್ರಾಂತಿಯ ರೂಪ, ಕ್ರಾಂತಿ-ಶಾಂತಿನೂ ಆಗಬಹುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ.

''ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗೆಲವು.''

●

ವರುಣರಾಜ

ಆಹಾ! ಎಂಥ ನಿನ್ನಯ ಸೊಬಗು
ನೋಡಲೆಷ್ಟು ಮನೋಹರ ನನ್ನೀ ವರುಣ
ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಮುದನೀಡೋ ನಿನ್ನಯ ದನಿಯ
ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ನಾ ಪ್ರತಿ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೂ
ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನೀನೇ ಹರ್ಷಧಾರೆ
ಸುಡುತಿಹ ಭೂಮಿಯ ತಣಿಸುವ ಜಲಧಾರೆ
ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಮನಮೋಹಕ ದೃಶ್ಯ
ಬಿಸಿಲಿನೊಡನೆ ನೀ ಬೆರೆತ ವರ್ಣನೆ
ತಂಪು ತಂಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಮನತಣಿಸುವ ನೀ
ತೋರುವೆ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನ ನರ್ತನ
ನಿನ್ನ ಅಗಲಿ ಉಳಿಯಲಾರೆವು ನಾವು
ಭೇಟಿ ಮಾಡು ಕಾಲಚಕ್ರದ ದಿನಗಳಲಿ.

ಪೂರ್ಣಿಮಿ ಕಿರಣ್, ದ್ವಿತೀಯ ಎಮ್.ಎಸ್ಸಿ

ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿ

✍ **ಗೌತಮ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿ ಎರಡು ಮನೋರಂಜನೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿತೆರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಿರುತೆರೆ. ಈ ಬೆಳ್ಳಿತೆರೆಗೂ ಕಿರುತೆರೆಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಹಾಗೇ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಇದೆ. ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಬೆಳ್ಳಿತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿ ಎರಡೂ ಅದರದೇ ಆದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಮನೆಯ ಗೃಹಿಣಿಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರೆ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರನ್ನು, ಯುವಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ನಡೆದು ಬಂದ ಹಾದಿ ಅವು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ವಾಕ್ ಚಿತ್ರವಾಗಿ 1934ರಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ 70-80ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರೂ ಆನಂತರದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಿಮೇಕ್‌ನ ಮೊರೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸದಾ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

''ನಾಂದಿ'' ಸಿನಿಮಾ ಬರುವವರೆಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಎಂದರೆ ಸಿನಿಮಾ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ 'ಹೊಸ ಅಲೆ' ಚಿತ್ರಗಳೆಂಬ ವಿಭಜನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಬರುವ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವವು ಎಂಬ ಅಪರಾಧ ಇದೆ. ಈ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಥಿಯೇಟರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ.

'ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ' ಸಿನಿಮಾನ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗದ ಮರುಹುಟ್ಟು ಎಂದೇ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ ಸತ್ತುಹೋಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಲ್ಲಾ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗೂ ಮುನ್ನ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಲಾಂಗು ಮಚ್ಚಿನದೇ ದರ್ಬಾರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ 'ಕರಿಯ' ಮತ್ತು 'ಜೋಗಿ'. ಈ ಸಿನಿಮಾಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಂತರ ಬಂದ 'ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ' ಮತ್ತು 'ದುನಿಯಾ' ಸಿನಿಮಾಗಳ ಸಕ್ಸಸ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಅದರ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ಸಿನಿಮಾಗಳು ಬಂದವು. ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮ ನೇರವಾಗಿ ತಟ್ಟುವುದು ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ. ಹಳೆಯ ಗೆಲುವನ್ನೇ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಮಾಡಿ ಆ ಸಿನಿಮಾದ ಕಥೆ ಚಿತ್ರಕಥೆಗೆ ಗಟ್ಟಿ ತಳಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮರುದಿನವೇ ಎತ್ತಂಗಡಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತದೆ. ಆಗಿನ ಸಿನಿಮಾ ತಂತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಅಂದರೆ ಬರಿ ಹಣ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ, ಸಿನಿಮಾ ಅಂದರೆ ದೇವರು, ಉಸಿರು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಸಿನಿಮಾಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸ್ಪಂದಿಸುವಂತೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಜಕ್ಕೊಂದು ಸಂದೇಶವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಿನಿಮಾದ ಕಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಂದ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಥೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ನಂತರ ಕಥೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಶ್ಲೀಲತೆ, ಪಾತಕ ಲೋಕದ ಚಿತ್ರಣವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂತಹ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಂದಲೇ ಅದೆಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿನ ದರೋಡೆಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಇನ್ಯಾವುದೋ ಭಯಾನಕ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಸತ್ತೇ ಹೋದನಂತೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಂದಿನ ಸಿನಿಮಾಗಳು ತಂದೊಡ್ಡುವ ಫಜೀತಿಗಳು.

ಬರೀ ಕೆಡುಕುಗಳೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಒಳಿತುಗಳು ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಯಜಮಾನ ಸಿನಿಮಾದಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಒಡೆದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. 'ಉಪ್ಪಿದಾದಾ MBBS' ಚಿತ್ರದಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ರೋಗಿಗಳೆಡೆಗೆ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ಸಿನಿಮಾದ ಕಥೆಗಳಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ 'ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಮಾತು' ಚಿತ್ರದ ಏನಾಗಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗು ನೀ ಎಂಬ ಹಾಡು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗಿದವರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ರಿಮೇಕ್ ಎಂಬ ಭೂತದೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ನಿರ್ಮಾಪಕರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೋ ಹಿಟ್ಟಾದ ಚಿತ್ರದೆದುರಿಗೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿತ್ರತಂಡ ಅದರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಯಥಾವತ್ ರೂಪ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ನೇಟಿವಿಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಜಪಾನಿನ ಸಿನಿಮಾವೊಂದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ನೆಲಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಭಾವಾನುವಾದಿಸಿ ಚಿತ್ರಕಥೆ ರಚಿಸಿ, ಕಾರ್ನಾಡರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ

03 Pg_035-110 TY200028

ಚಿತ್ರ 'ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ'. ಇದು ಭಾವಾನುವಾದವಾದರೆ ಇಂದಿನ ಸಿನಿಮಾಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಭಾಷಾಂತರವಷ್ಟೆ. ಚಿತ್ರರಂಗದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಏಳುಬೀಳುಗಳ ನಡುವೆ ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅನೇಕ ಯುವಕರು ತಮ್ಮ ಮೌನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಒಳರಾಜಕೀಯದ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಈ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕಥೆಗಾರರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಿನಿಮಾ ಎಂಬ ಬಣ್ಣದ ಲೋಕವಾದರೆ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು, ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬರೀ ಸುಳ್ಳುಗಳು, ಬಾಲಿಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲೋಕವೇ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿ ಲೋಕ.

ಧಾರಾವಾಹಿ ಎಂಬ ಈ ಕಿರುತೆರೆಯ ಲೋಕ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಹಿರಿಯ ವರ್ಗದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದೆಷ್ಟು ಜನರು ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಬೆಳ್ಳಿತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಇದೀಗ ಸುಳ್ಳುಗಳ ಕಂತೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೆಷ್ಟು ಅರ್ಥಹೀನವೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಥೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವೇ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಒಡೆಯುವಂತಾಗಿದೆ ಇದರ ಕಥೆಗಳು. ಈಗಿನ ಅನೇಕ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ದೃಶ್ಯ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರವಾಗಲಿ, ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳಾಗಲಿ ನೋಡುಗನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಖಂಡಿತ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಅದನ್ನು ಮರು ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಟಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ.

ಇಂದಿನ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣದ ಮುಂದೆ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಅಳುವುದು, ತನ್ನ ಗಂಡನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಆರಂಭವಿದ್ದಂತೆ ಅಂತ್ಯವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಿರುತೆರೆಯ ಇಂದಿನ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಅಂತಹ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥಾಹಂದರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟುವ ಧಾರಾವಾಹಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಟಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಎಂಬ ಆರೈಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತಾ ಉಳಿದವು ಸೊರಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದ ಕೊಂಬೆ ಟಿಸಿಲೊಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಅದರ ಬೇರು ಅಂದರೆ ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಮೂಲ ಕಥೆ ಎಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದೇ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ದಂಪತಿಗಳು 700ನೇ ಕಂತಿಗೆ ನಮಗಿರೋಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯವರ ಒಳಿತಿಗೆ ಯಾವ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದ ತಾಯಿ 850ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಕು ಮಗನನ್ನು ಉಳಿಸಲು ನಾದಿನಿಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನೈತಿಕವಾಗಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಕಥೆಗಳು ಸಾಗುತ್ತವೆ. ನಾನು ತಿಳಿದಂತೆ ಜನ ಕೇವಲ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಆನಂದಿಸಿ ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಧಾರಾವಾಹಿಗೂ ನಿಯಮಿತ ಸಂಚಿಕೆ ಇದ್ದು ಅಂತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಂತ ಬರುವ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಭಿನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಅದೆಷ್ಟೊ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಹೀಗೆಂದಾಗ ಮೊದಲಿಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಟಿ. ಎನ್. ಸೀತಾರಾಮ್ ಅವರ 'ಮುಕ್ತಾ ಮುಕ್ತಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ. ಹಾಗೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಸಿನಿಮಾ ಶೈಲಿಯಂತೆ ಪತ್ತೇದಾರಿಯ ಶೈಲಿಯಂತೆ ಬಂದು ಧಾರಾವಾಹಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯೊಂದೇ ಧಾರಾವಾಹಿಗೆ ಆರಂಭವಿದ್ದಂತೆ ಅಂತ್ಯವಿರಬೇಕು. ಪ್ರತೀ ಕಥೆಯು ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪ್ರತೀ ಧಾರಾವಾಹಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಂತಿರಬೇಕು. ನಿಜ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿನಿಮಾ ಕೂಡ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಸದಭಿರುಚಿಯ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಬರಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿರದ ಮನರಂಜನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮ.

ಧಾರಾವಾಹಿ ನಿಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿನಿಮಾ ನಿಜ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಮಾಧ್ಯಮ. ●

ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ

✍ **ಸಾಧನ,** ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರವಂತ ಪ್ರಾಣಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ತನಗಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇತರ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಜೀವನ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಆಯ್ಕೆಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸವಾಲು ಎದುರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಸುವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸುರನೂ, ದುರ್ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅಸುರನೂ ಆಗಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಒಳ್ಳೆತನದಿಂದ ಕೆಟ್ಟತನವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನಗಿಂತ, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ, ಮಾನವ ಸಮೂಹ ದೊಡ್ಡದು ಎಂಬ ವಿಶಾಲ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸದ್ಗುಣವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಪರರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಇರದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಗೌರವಿಸುತ್ತ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳು ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ನೇರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಹಿತವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯ ಬಯಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣ ಅಡಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಬಲ್ಲವರ ಮಾತು.

ಕವಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರ ನುಡಿ ಹೇಳುವಂತೆ ; ಹುಲ್ಲಾಗು ಬೆಟ್ಟದಡಿ, ಮನೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಆಗು, ಕಲ್ಲಾಗು ಕಷ್ಟಗಳ ಮಳೆಯ ವಿಧಿ ಸುರಿಯೇ, ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗು ದೀನ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ, ಎಲ್ಲರೊಳು ಒಂದಾಗು ಮಂಕುತಿಮ್ಮಾ ! ಇದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಉಪಮೆಯಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ ಬಂದಾಗ ಅತಿಯಾಗಿ ಹಿಗ್ಗದೆ, ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಕುಗ್ಗದೆ ಸಮಭಾವದಿಂದ ಬಾಳ ಪಥವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮದಾಗಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನು ವಿಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯತ್ತಲೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯತ್ತಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಾಧನೆಯತ್ತಲೂ ಸಾಗುವ ಮನೋಭಾವ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದ ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸಾಧುಸಂತರ ನುಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಚೆಲುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವುದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲೆ. ಆದರೆ, ನಾವು ಜೀವಿಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸುಖಮಯವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ತುಂಬಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವಂತೆ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ:''ಹೊಡೆಯಲೆಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ, ಹೇಗೆ ಹೊಡೆಯಲಿ; ಶತ್ರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿರುವಾಗ?'' ಇಂತಹ ಮನೋಭೂಮಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಕೆಡುಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಡುಕನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೆಡುಕಿನ ಮೇಲೆ ಜಯ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಗೆಲುವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

(ಸಂಗ್ರಹ)

03 Pg_035-110 TY200028

ಸಾಧಕನಿಗೆ ಗೆಲ್ಲಲು ಏಕಾಗ್ರತೆಯೆ ಮೂಲಮಂತ್ರ

✍ **ಹೆಚ್. ಬಿ. ಸಂಧ್ಯಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ, ಏಕಾಗ್ರತೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿಸುವುದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವಾಗ, ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಇರುವಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಏಕಾಗ್ರತೆ ಪಾಠ ಕೇಳುವಾಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಓದಿದರೂ, ಬರೆದರೂ ತಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಹಾಗಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವಿರುವ, ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವರು.

''ನಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧಿರಯುಕ್ತಸ್ಯ ನಚಾಯುಕ್ತಸ್ಯ ಭಾವನಾ।
ನ ಚಾಭಾವಯತಃ ಶಾಂತಿರಶಾಂತಸ್ಯ ಕುತಃ ಸುಖಮ್॥''

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗದ 66ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ನಮ್ಮ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರ ಮನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸಂಯಮಿತವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯತ್ಮಿಕಾ ಬುದ್ಧಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯತ್ಮಿಕಾ ಬುದ್ಧಿಯು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆ ಅಯುಕ್ತ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವ ಅಥವಾ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಯಣತೆಯ ಭಾವವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಶಾಂತಿಯು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿರಹಿತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಖವು ಹೇಗೆ ಸಿಗಬಲ್ಲದು? ಎಂದು ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಮ್ಮೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು, ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಯುವುದು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನ, ಉಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಮೂಲಮಂತ್ರದ ಸವಾಲನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನರೇಂದ್ರನಾಗಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ಕುಳಿತ ಹಲವು ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಅವರುಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನರೇಂದ್ರ ಮಾತ್ರ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹಾವನ್ನು ಕಂಡು ನರೇಂದ್ರನ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ದೂರ ಓಡಿ ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ, ''ಓ ನರೇಂದ್ರ, ಹಾವು ಬಂದಿದೆ, ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಎದ್ದು ಓಡು'' ಎಂದು ಚೀರಿದರೂ ಕೂಡ ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಕೇಳಿಸದು, ಏನೂ ತಿಳಿಯದು, ಏನೂ ಕಾಣದು, ಏಕೆಂದರೆ ಆತ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಧ್ಯಾನ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆತನ ಜೊತೆಗಾರರೂ ಸಹ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ನರೇಂದ್ರನ ಜೊತೆಗಾರರು ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿ, ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ ಎಂಬ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. [ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್ನು ಎಂಬ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.] ಎಲ್ಲರೂ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವಾಗ ನರೇಂದ್ರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಇದ್ದ ವಸ್ತುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

[ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೂ ಸಹ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಊಟ, ಸಿನಿಮಾ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.]

ಆದರೆ ನರೇಂದ್ರನೊಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತು ತಾನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಅಂತರಂಗದೊಳಗೆ ಮಗ್ನವಾಗಿ ಕುಳಿತ. [ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನಂತಹ ಒಬ್ಬರೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರೋ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಆಲೋಚನೆ, ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಓದಿನ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿರುತ್ತದೆ.] ಇದೇ ನಿಜವಾದ

03 Pg_035-110 TY200028

ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ. ಇಂತಹವರೇ ಯುವನಾಡಿನ ಸಾಧಕರು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೀರತ್‌ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜಾನ್ ಕೆಲಬೆಕ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಲು ಹೋದಾಗ ಆ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ''ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಓದಿರುವಿರೋ ಅಥವಾ ಒಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಿರೋ'' ಎಂದು. ಆಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು. ''ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ. ಅದು ಯಾವ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದರು. ಆತನಿಗೆ ಇವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಬಾರದೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್‌ರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲವೇ ನಿಜವಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆ?

ಇಂತಹ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಇದ್ದರೆ ನರೇಂದ್ರನಂತಹ ಸಾಧಕರಾಗ ಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದೆಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮೂಲ ಹಾದಿ ಎನ್ನಬಹುದು.

●

ಮಾತು ಮುತ್ತಿನಂತಿರಬೇಕು
ಮನಸು ಹೂವಿನಂತಿರಬೇಕು
ಹೃದಯ ವಜ್ರದಂತಿರಬೇಕು
ಕೇಳುವ ಕಿವಿ ಚೂಪಾದ ಕತ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು
ಮುಖ ಹೊಳೆಯುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದಂತಿರಬೇಕು
ನಗು ಬಿಳಿ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚಬೇಕು
ಕಣ್ಣು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿರಬೇಕು
ನಡೆ ನುಡಿ ಕ್ರಿಯೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿರಬೇಕು
ಎಲ್ಲೇ ಹೋದರೂ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು
ಗುರಿಯ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು
ಮೌನ ತಂಗಾಳಿಯಂತಿರಬೇಕು
ಗುಣ ಅರಳುವ ಕಮಲದಂತಿರಬೇಕು
ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಹೊಂದುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನಮ್ಮದಾಗಿರಬೇಕು
ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಪ್ರೀತಿ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗಬೇಕು.

ಏಂಜಲ್, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಸಮಯದ ಗೊಂಬೆ

✍ **ಪೂಜಾ ರಾವ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಸಮಯದೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಾ, ಗುರಿ ಮೊದಲು ತಲುಪುವವನೇ ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಗುರಿ ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಮಯದೊಂದಿಗೆ ಓಡಿದ ಆತ, ಕೇವಲ ಗುರಿ ತಲುಪಿರುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಜೀವನವನ್ನು ಜೀವಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕುಟುಂಬಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಕೂತು ಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಳೆದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆತ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧನೆ ಅಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ, ಬ್ಯುಸಿ ಎಂಬುದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರ ಜೀವನ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಓಡುತ್ತಿರುವ ವಾಹನಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ತರಹನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನ ನಾನು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಒಮ್ಮೆ ''ಸಮಯವಿಲ್ಲ'' ಎಂಬುದರಿಂದ ಆದ ಅನುಭವ ಎಂದಿಗೂ ನನಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂಬ ಪಾಠ ನೀಡಿದೆ. ಅಂದು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೊರಡುವ ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದ ನನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಬೆಕ್ಕು ನನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಇಂಗಿತ ತೋರ್ಪಡಿಸಿತು. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಈಗ, ಸಂಜೆ ಸಿಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಸಮಯ ನನಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಕ್ಕಿನೊಂದಿಗೆ ಕಳೆಯುವ ಎಂದುಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಯ ಸಮಯ ಮೀರಿಹೋಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು ಹಾತೊರೆದ ಜೀವ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು.

ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಗೆಳೆಯರು, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರು, ಸಾಕಿರುವ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಯಾರಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಓಡಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಾಗ ಅವರ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸಮಯ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಮಯದ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಡಿ ಸಮಯವ ಸ್ವಾದಿಸಿ ಬದುಕಿ, ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿ. ●

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಬಯಸುವ ಮಾತುಗಳು

✍ **ಏಂಜಲ್**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟದು ಮಾಡುವವನನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಮೊದಲು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಮೊದಲು, ಹೇಳುವವರು ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸೋತು ಹೋದವನಿಗೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಹೇಳಬೇಕು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ನಮ್ಮದಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಇರುವವನಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕು, ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರನ್ನು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯುವವರು ನಾವುಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಎಡವಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿದವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಎತ್ತುವವರು ಇಲ್ಲವೇ ಬೀಳುವ ಮೊದಲು ಕೈಹಿಡಿಯುವವರು ನಾವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವವರಿಗೆ ನಾವು ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆ ಮಾತು ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು, ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಕಪಟ ಪ್ರೀತಿ, ಮಾತು ಇದ್ದರೆ ನಿಜ ಬಣ್ಣ ಒಂದು ದಿನ ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ●

03 Pg_035-110 TY200028

ಮರಳಿ ಬಾರದೆ ಬಾಲ್ಯ!

✍ **ಚೈತ್ರಾ ಭಂಡಾರಿ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಬಾಲ್ಯ ಎಂದರೆ, ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಹಾತೊರೆಯುವ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಾಲ್ಯದ ಆಟ-ತುಂಟಾಟ ನೆನಪಾದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಖುಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ನಗು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತ-ಬಡವ ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಸಾಕು ದೋಣಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವ ಖುಷಿಯೇ ಬೇರೆ! ಲಗೋರಿ, ಗೋಲಿ, ಚಿಣ್ಣಿ ದಾಂಡು, ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಕಳ್ಳ-ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಹುಲಿ-ದನ ಮುಂತಾದ ನಮ್ಮದೇ ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಸಂತೋಷವೇ ಬೇರೆ.

ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಎಂಬ ಪರಿವೇ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ-ಮಳೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಸಾಕು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಖುಷಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮರುದಿವಸ ಶಾಲೆಗೆ ರಜೆ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲುಗಳು ನಮಗೆ ಆಟದ ವಸ್ತುಗಳೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕೈ, ಕಾಲು, ಮೈಯ್ಯನ್ನೆಲ್ಲ ಗಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಮ್ಮನ ಬಳಿ ಉಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಪದಗಳೇ ಸಾಲದು.

ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಚರಿ ಸದಾ ಬ್ಯುಸಿ! ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಟ್ಯೂಷನ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರದ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೋಡಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಡುವೆಂಬ ಪದವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೊಬೈಲ್, ಗೇಮ್, ಟಿವಿ ನೋಡುವುದರಲ್ಲೇ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವುದಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಏನೋ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಣಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನೇ ಗ್ರೇಟ್! ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆ ಅಂಕ ಗಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಪೋಷಕರದ್ದು. ಅಂಕವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಲೆಗೆ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಈಗಿನ ಜೀವನ ಶೈಲಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಕಥೆ ಕೇಳುವ ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಅತಿಯಾದ ಕಾಳಜಿಯೇ ಇಂದು ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು ತರುತ್ತಿದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಬೇಕಾದ ಮಗು ಇಂದು ನರ್ಸರಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ವಿಷಾದನೀಯ.

ಅಬ್ಬಾ! ಆಧುನೀಕತೆಯ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯವೇ ನನಗೆ ಅತಿ ಮಧುರ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹತ್ತು ಚಾಕಲೇಟ್ ಚೀಪುತ್ತಾ ಮನೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಅಮ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಬರೆಯುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಅಮ್ಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದದ್ದು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಖಾಯಂ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುಟ್ಟ ಮರಿ ಸೈನ್ಯ, ಮಾವಿನ ಮರ, ಗೇರು ಮರದಡಿಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಮನೆಯ ದಾರಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತುಂಟಾಟದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ತುಟಿ ಅಂಚಲ್ಲಿ ನಗು ಮೂಡಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ''ಮರಳಿ ಬರಬಾರದೇ ಬಾಲ್ಯ'', ಆ ಬಾಲ್ಯದ ಒಡನಾಡಿಗಳು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ●

ಚಿರನಿದ್ರೆ

ಭಾವಗಳ ಅಲೆ ಬೀಸುತಿರಲು
ಮನಸ್ಸೆಂಬ ನದಿಯು ಸೇರುವ ತವಕದಲ್ಲಿರಲು
ಸುಯ್ಯನೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ
ಹಡಗ ಮುಳುಗಿಸಿತು ಚಿರನಿದ್ರೆಯಲಿ

ರಮ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ

✍ **ನವೀನ್ ಎಸ್.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

''ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ'' ಎಂಬ ಸಾಕ್ಷರತ ಆಂದೋಲನದ ಘೋಷ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮನಗಂಡು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಗಂಡೊಬ್ಬ ಕಲಿತರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಕಲಿತರೆ ಆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವಿಡೀ ವಿದ್ಯಾವಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಪಡೆದ ವಿದಾಭ್ಯಾಸದ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೂ ಆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸತ್ಪರಿಣಾಮ ಒತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾನ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅಂತರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚೇಕೆ ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸೋಣ. ಮೊದಲ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ವಿದ್ಯಾವಂತೆ. ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘರ್ಷದ ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು, ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಜೀವನಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ.

ಆದರೆ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ.

ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಹೆರಿಗೆ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳು. ಮೂರು ಹೊತ್ತಿನ ತುತ್ತಿಗೆ ಪರದಾಟ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಕಾಡುವ ಎಳೆ ಕೂಸುಗಳ ದುಡಿತ. ಆಹಾರ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಹಸಿವು ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಕಾಡುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿ, ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತು ಯೋಜನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭವಿಷ್ಯ ಕತ್ತಲೆಯೇ ಸೈ.

ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆಗಳು, ದುಶ್ಚಟಗಳು ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ದುರಂತದ ಹಾದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕಲಿತವಳಾದರೆ ಎಂತಹ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲೂ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಳು ಮತ್ತು ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕಲಿತರೆ ಆ ಒಂದು ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ ತೆರೆದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯೊಂದು ಮಾಡುವ ಪ್ರಭಾವ, ಪರಿಣಾಮಗಳು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವಿನ ದೀಪ ನೂರಾರು ಸಾವಿರ ಹಣತೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾವಿರ ಹಣತೆಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ಬೆಳಕು ಅಜ್ಞಾನದ ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಕತ್ತಲನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ನಲಿವು ಗೆಲುವಿನ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನ ಲೋಕದ ಬಾಗಿಲನ್ನೇ ತೆರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯ ಅತೀ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಮತ್ತು ಆಪ್ತವಾದುದು. ಮಗು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತಾಯಿರೂಪ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಗುರುವೇ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ''ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠ ಶಾಲೆ ಜನನಿ ತಾನೇ ಮೊದಲ ಗುರುವು'' ಎನ್ನುವುದು.

●

03 Pg_035-110 TY200028

ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಮೊನಾಲಿಸಾ

✍ **ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

‘‘ಸಮುದ್ರ ಬದಿ ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ’’ ಅಂತ ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಮನವು ಜಿಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದ್ರ ಶಬ್ದದ ಮಾಯೇನೆ ಹಾಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ಸಾಹ! ಅಲೆಗಳ ಜೊತೆ ಆಟವಾಡಲು ಹಂಬಲಿಸುವುದು ಮನ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಮೊನಾಲಿಸಾಗೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ.

ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ಡಾ ವಿನ್ಸಿ ರಚಿಸಿದ ‘‘ಮೊನಾಲಿಸಾ’’ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದರೂ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ರಹಸ್ಯಗಳು ಆಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಳು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಮೂಲ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಪರಿಧಿ ಕೇವಲ 77x54 cm ಮತ್ತು ಇದು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿದೆ. ನವೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 14 ರಿಂದ 16 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಯುವತಿ ಇರುವಳು ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಪರ್ವತ ಭೂದೃಶ್ಯ ಇರುವುದು. ‘ಮೊನಾ’ ಅಂದರೆ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗೌರವ ನೀಡಿ ಕರೆಯುವಾಗ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಮೇಡಂ’ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಲೀಸಾ ಯುವತಿಯ ಹೆಸರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ನವೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಉದಾತ್ತ ಮಹಿಳೆ ‘ಲಿಸಾ ಗೆರಾರ್ಡಿನಿಯ’ ಭಾವಚಿತ್ರ ಎಂದು ವಾದ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1962ರಲ್ಲಿ ನೂರು ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮೊತ್ತದ ವಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಮಾ ಮೊತ್ತ ಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಗಿನ್ನಿಸ್ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ನ್ಯೂಸ್ ಚಾನೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ‘‘ಮೊನಾಲಿಸಾ’’ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ‘‘ಮೊನಾಲಿಸಾಳನ್ನು ನಾವು ಯಾವುದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಆಕೆಯು ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತಾಳೆ.’’ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾವು ಖುಷಿಯಿಂದ

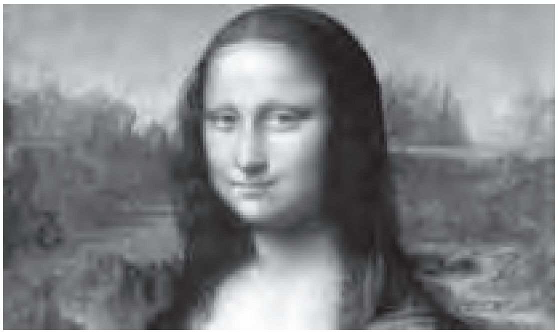

ಮೊನಾಲಿಸಾಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಕೆಯು ಕೂಡಾ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಅನಿಸುವುದು, ಹಾಗೆ ದುಃಖದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಆಕೆಯು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಅನಿಸುವುದಂತೆ. ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುವುದು.

ಆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಎಂಬ ಚಿತ್ರಗಾರ ರಚಿಸಿದ ಈ ಸಮುದ್ರ ಎಂಬ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮೊನಾಲಿಸಾ ಚಿತ್ರಕಲೆ ತರಹಾನೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಸಮುದ್ರ ದಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತಾಗ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಆ ಸಮುದ್ರ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದರ್ಪಣ ಹಿಡಿಯುವುದು. ಖುಷಿಯಿಂದ ಕಡಲನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಅಲೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಸಂತೋಷದ ದಿನಗಳು ಎಂದು ಮನವು ಅರಳುವುದು, ಆದರೆ ದುಃಖದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಅದೇ ಅಲೆಗಳು ಆಗಾಗ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳು ಎಂದು ಮನವು ರೋದಿಸುವುದು – ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು. ಈ ಬದುಕನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಅದು ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಚಿತ್ತಾರಕ್ಕೆ ಋಣಾತ್ಮಕದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೇವಾ ಅಥವಾ ಸಕಾರಾತ್ಮಕದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೇವಾ ಇದು ನಮ್ಮ ಜಾಣ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

●

03 Pg_035-110 TY200028

ಮನೆ ತೊರೆದು ಬಂದಂತಹ ರೈತನ ಒಳಗುದಿ

✍ **ಮಂಜುನಾಥ್ ಸಾಂತ್‌ಗೇರಿ**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಸಾಗುವ ಉಗಿ ಬಂಡಿ ಹತ್ತಿ ಹೊರಟೆ. ಮಡಗಾಂವ್ ತಲುಪಲು ಸುಮಾರು 4–5 ತಾಸು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಉಗಿಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುವ ಮನ ಎನ್ನದಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಡಗಾಂವ್ ಹೋಗುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎನಗೆ ಶುದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಬರಲ್ಲ ಆದರೂ ಹಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿ ಮಾತು ಶುರು ಮಾಡಿದೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿರುವವರ ಬಳಿ ಮಡಗಾಂವ್, ಗೋವಾದ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತಸವಾಯಿತು ಹಾಗೆ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಮತ್ತೆ ವಾಪಾಸ್ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ನಂತರ ಅವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉಗಿಬಂಡಿಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತು ಹೊರಗೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಸಿರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತೆ. ಆಗ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಟ್ರೈನಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ, ಆಗ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣಾಗಿರುವ ಒಬ್ಬಾತ ಬಿಳಿಯಂಗಿ ತೊಟ್ಟು, ಹಸಿರು ವಸ್ತ್ರವನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕೊಂಡ ಮುದುಕ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗೆ ಬಲಿಯಾದಾತನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ, ನನ್ನ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲ್ಲೇ ಕೂತು ಆ ಮುದುಕ ಮನೆ ತೊರೆದು ಬಂದ ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಆಲಿಸಿ ಆಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ ಯಾವ ಊರು ತಾತ ನಿಮ್ಮದು ಎಂದು. ಆಗ ಮುದುಕ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದು ಊರು ಮೈಸೂರು, ನಾನೊಬ್ಬ ರೈತ, ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ... ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. 2 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಹೆಂಡತಿಯು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ತೀರಿಹೋದಳು. ಬೆಳೆ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆದೆ. ಆದರೆ ಬೆಳೆ ನಾಶದಿಂದ ಫಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಪ್ಪ. ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು ನೋಡಿ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅವರಿವರ ಬಳಿ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂಗಳೂರಿನ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಗಬಹುದೇನೊ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಪರದಾಡಿದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟ ಒಂದು ಜೊತೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನು ಇಲ್ಲಪ್ಪ, ಅದೂ ತುಂಬಾ ಕೊಳೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಕಾರವಾರದ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಉಗಿಬಂಡಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಹತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಯ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆ ಮುದುಕ ಆಕಾಶವೇ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನ ಆ ನೋವು ತುಂಬಿರುವ ಜೀವನದ ಕಥೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ. ನನ್ನ ಮನ ನೊಂದು ಯಾಕೆ ತಾತ ನಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಇರಬಹುದಲ್ಲ ಎಂದೆ. ಆಗ ಆ ಮುದುಕ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಪ್ಪ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಹೊರಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವರೊಂದಿಗಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ರೈತ ಮುದುಕ ತನ್ನ ಒಳಗುದಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ... ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಮೂಡತೊಡಗಿತು.

●

ಬಡವನ ಕೂಗು...

✍ **ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಬಡತನವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದುಂಟೆ? ಆಶಿಸಿದ್ದು ಉಂಟೆ? ಬಡತನ ಎಂಬ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಓಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಸದಾ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ವಿಸ್ಮಯದ್ದೇ ಸಂಗತಿ. ಬಡತನ ಮನುಷ್ಯ ಆಶಿಸಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬಂದು ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಸತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಗತಿ–ಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವವನನ್ನು ''ಬಡವ'' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಬಡತನ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಹನುಮಂತನ ಬಾಲದಂತೆ ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ. ದುಃಖ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಸಂಕಟ, ಹಸಿವು, ರೋಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿ – ಇವೆಲ್ಲ ಬಡವರ ಭಾರೀ ಸಂಪತ್ತಾಗಿ ಸದಾ ಅದರ ವಿಕ್ರೂರ ಪೀಡನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ''ಬಡವ''ರೆಂಬ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಲು ಹತ್ತಾರು ಕಾರಣಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಬರಿಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲ; ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನ, ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸೋಲಿನ ಭಯ, ಅಪಾಯದ ಭೀತಿ, ಅಸಹಕಾರದ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ದೇವರ ಭಯ, ಸಮಾಜವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಬಡತನಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯ ಚಟ್ಟ ಏರುವವರೆಗೆ ಅವನ ಆಶಾಭಿಲಾಶೆಗೆ ಮಿತಿ ಎಂಬುದೆಲ್ಲಿದೆ!? ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು. ಬಡತನವನ್ನು 'ಅಕ್ಟೋಪಸ್' ಎಂದು ಎಂಟು ಕೈಗಳುಳ್ಳ ಮೀನು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ರುದ್ರಜೀವಿ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರ ಜೀವನ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಜೀವನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವಿನ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೂ ಅವರು ಯಾರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಅವರೇ ಅದನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆಯ ವಿಪುಲ ಸಂಪತ್ತಿರುತ್ತದೆಂಬ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಲೇಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇದ್ದಿದ್ದಕ್ಕೇ, ಆ ಆಶಾಬಳ್ಳಿ ಬಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಬಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಕೊರತೆಗಳ ಬೀಡು; ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ 'ಮಿತಿ'ಯ ಗೂಡು ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಗಳಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಡವನನ್ನು ಜಗತ್ತು ಎಂದೂ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ದೂರ ಇಡಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಡತನವು ಹಸಿವು, ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ, ನಿಷ್ಫಲ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಣ್ಣೀರು, ನಿರಾಕರಣೆಗಳೆಂಬ ಎಂಟು ಪಾದಗಳ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಕ್ಟೋಪಸ್‌ನ ವಿಕ್ರೂರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕೆಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬದುಕು ದುರ್ಭರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಾತ್ಸಾರದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಎಬ್ಬಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಬಡತನ'ವು ತಮ್ಮದೇ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ಕರ್ಮಫಲ–ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಬಾಯಿಮಾತಿನ ಅನುಕಂಪಧಾರೆ ಉದುರಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ–ಅನುಕಂಪಾದಿ ದಯಾಭಾವ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗುವ ಮಂದಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೋ–ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿಯೋ ಬಡವರು ಕೃಶರಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವ ಹಸಿವು, ಕಷ್ಟ–ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಿರಿವಂತರ ಪಾಲಿಗದು ಅಲರ್ಜಿಯೆ!

ಉಪಕರಿಸಿ ಸಹಾಯಗೈಯ್ಯುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಇದ್ದ ಸಿರಿವಂತರಲ್ಲೂ ಸಹ ಕರುಣಾರಸದ ಆರ್ದ್ರತೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುದೇ

ಹೆಚ್ಚು. ಬಡವರ ಬಗೆಗೆ ಬಾಯ್ತುಂಬಾ ಕೃತಕ ಕನಿಕರದ ಮುತ್ತು ಉದುರಿಸುವ ಶ್ರೀಮಂತರ ಎದೆ ಕಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಟುಸತ್ಯ ಬಡವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೆಲ್ಲಿದೆ?

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೆ, ವಾಸಕ್ಕೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಂತಾ ಉಳ್ಳವರು ಶೇ. 23.50 ಎಂದು ಅಧಿಕೃತ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲೇ ಶ್ರೀಮಂತರ ವರ್ಗ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅದು ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಅರ್ಥಾತ್ ಊಟಕ್ಕಿಂತ ಅಂದರೆ ಊಟಕ್ಕಿದ್ದರೆ ವಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇ. 5 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಅದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 1/4 ಭಾಗವನ್ನೂ ದಾಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ವಿಷಾದನೀಯಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಬಡತನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಎಂತಹ ಜೀವಿತ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ●

ಕೃಷ್ಣನಗರಿಯಿಂದ ರಾಜಪಥದೆಡೆಗೆ

✍ ಸ್ಮಿತಾ ಎಸ್. ಬಿ.

ಬದುಕು ಎಂದರೆ ನದಿಯ ಹಾಗೆ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲದ ಪಯಣ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಶಾಶ್ವತವೂ ಅಲ್ಲ ಯಾರೂ ಉಳಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಉಳಿಯುವುದು ಒಂದೇ ಹೃದಯ ತಟ್ಟಿದ ನೆನಪುಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನನ್ನ ಆರ್. ಡಿ. ಕನಸು.

ಅಂದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 28, 2019. ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಸುಸ್ತಾಗಿತ್ತು. ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ಬರೋಬ್ಬರಿ ನಾಲ್ಕು ಬ್ಯಾಗುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ತಲುಪಿದೆವು. ಒಮ್ಮೆ ಉಡುಪಿಯನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಇರಬೇಕಲ್ಲ ಅಂತ.

ಅದಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಅಣ್ಣಂದಿರೆಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಇನ್ನೇನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಸ್ ಹತ್ತೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉಳಿದ ಮಿತ್ರರು ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ನಾಗರತ್ನ ಮೇಡಂರವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲಾ ಆದ ನಂತರವೂ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಿ.ವಿ. ಆವರಣದೊಳಗೇ ಇದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಂಯೋಜಕಿ ಆದಂತಹ ವಿನಿತ ಮೇಡಂ ಬಂದರು. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನ ಒಂದು ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದೆವು. ಆ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೊಂದು ಗಾದೆ ಮಾತಿದೆ... ''ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲು, ವೈದ್ಯ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಹಾಲು'' ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕರೆಸಿ ಮೇಡಂ ನಮ್ಮನ್ನ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಂತೂ-ಇಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪಿದೆವು. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಾಗ ಆದ ಅನುಭವ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಅದು ಬೆಳಗಿನ ಮೈ ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಲೋಡುಗಟ್ಟಲೆ ಬ್ಯಾಗುಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಗಾಂಧಿ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹುಡುಕುವ ಯೋಚನೆ. ಇನ್ನೂ ಆ ಆಟೋ ಚಾಲಕರ ಕಿರಿಕಿರಿ ಇದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ ಅದು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ 5 ಗಂಟೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೇ...? ಅಂತೂ ಓಲಾ ಸಿಕ್ಕೇಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಮೇಲೆ ಗಾಂಧಿ ಭವನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆವು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಭವ. ನಾವು ಹೋದಾಗ ಕೇವಲ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿ ಭವನ ಮಾತ್ರ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರಾಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್.

03 Pg_035-110 TY200028

ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಅವರು ಬರುವತನಕ ಅಲ್ಲೇ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದೆವು. ಆಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ನಮಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅಂತೂ-ಇಂತೂ ಬ್ಯಾಗುಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದ್ದೇ ಮಲಗಿದ್ದು. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಬೆಳಗ್ಗೆ 10.30 ಗಂಟೆ. ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೇ ಭವನದ ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಹೋದೆವು.

ಇನ್ನೇನು ಹಸಿವಿನ ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾರುತಿದೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಲು ಹೊರಟೆವು. ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ನಾವೇ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ನಾವೇ ತರಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೋ ಹೀಗೋ ದೋಸೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ತರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸಾಂಬರ್ ನೆಲಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೈದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಹೊಟೇಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರಿಗೂ ಬೈದೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ತಟ್ಟೆ ನಾವೇ ಹಾಕಿದೆವು. ನಂತರ ಗಾಂಧಿ ಭವನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಉಳಿದ ಮಿತ್ರರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಿ, ಕುಣಿದು ಹಿಂದಿನ ಶಿಬಿರದ ಸವಿನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಾರೋಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಸೂಟ್ ವಿತರಿಸಿದರು. ಟೀಮ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್.ಆರ್.ಡಿ. 2020 ಅಂತ ಬರೆದ ಹೊಸ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ್ದೇ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ್ದು. ಸಮಯ ಕಳೆದದ್ದು ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ಗಾಂಧಿ ಭವನದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಅನ್ನೋದು ಬೇಸರ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಜೋಗಿ ಮೇಡಂ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಓಲಾ ಮೂಲಕ ಯಶವಂತಪುರ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಓಲಾದಿಂದ ಇಳಿದು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಬರೋದು ಬೇಡ ಅನ್ನುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬ್ಯಾಗುಗಳು, ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಲ್ದಾಣ, ಅದನ್ನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅರ್ಧ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಯಿತು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಹಾಗೋ ಹೀಗೋ ಕಷ್ಟವಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಲುಪಿದೆವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಆ ರಾಜಪಥ. ಇನ್ನೂ ಅಸಲಿ ಆಟ ಶುರು... ಅದೇ ಎರಡು ದಿನಗಳ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ. ಅಂತೂ-ಇಂತೂ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ರೈಲಿನ ಒಳಗೆ ಇಟ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದೆವು.

ಅದೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅರ್ಧ ಆಯಸ್ಸು ರೈಲಿನಲ್ಲೇ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದುಪ್ಪಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತಿನಿಸುಗಳು, ವೆಜ್ ಬಿರಿಯಾನಿ... ಚಿಕನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ... ಅಂಡ ಬಿರಿಯಾನಿ... ಅಗ್ರಕ್ವಾಲಿ ಚಾಯ್... ಕಾಫೀ... ತಂಬಾಕು ಅಂತ ತಮ್ಮದೇ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ನೂರು ಸಲ ಆಚೆ ಈಚೆ ತಿರುಗುವ ಮಂಗಳಮುಖಿಯರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇನ್ನು ಮಧ್ಯಭಾರತ ದಾಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಶುರುವಾದ ಚಳಿ ನನಗೆ ನನ್ನ ಉಡುಪಿಯೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಎರಡು ದಿನಗಳ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣದ ನೆನಪಿನೊಂದಿಗೆ ದೆಹಲಿಯ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ತಲುಪಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೂತ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣ- ಅದು ಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ 8.00 ಗಂಟೆ. ಕೊಠಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ 113ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ, ಶಿಬಿರ ನಾಳೆಯಿಂದ ಶುರು ಎಂದು ಏನು ಮಾಡುವುದು. ಅದಲ್ಲದೆ 2019 ಕಳೆದು 2020 ಬರುವ ದಿನ. ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು, ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬಂದು ಬನ್ನಿ, ನಾವು New Year Celebration ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟರು. ಏನಿರಬಹುದು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಪಂಜಾಬ್ Volunteer ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಣ್ಣ Sound Systemನಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ಹಾಡು ಹಾಕಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಕೂಡಲೇ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಂತೆ ನಾಟಕ ಮಾಡಿದೆವು. ಮೊದಲನೇ ದಿನ ಬೇರೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ ಅಂತ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಏಳಬೇಕಾದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಸ ಊರು, ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ, ಹೊಸ ಜನ, ಹೊಸ ಭಾಷೆ, ಮೈ ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿ ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು Jogging, ಯೋಗ, ಉಪಾಹಾರ ಆಮೇಲೆ ಪರೇಡ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಊಟ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಉಪಾಹಾರ ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ಪರೇಡ್ ಅಭ್ಯಾಸ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಯಾರಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಮೋಜು ಮಸ್ತಿ... ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಯ ಹೀಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಅಂದು ನಮ್ಮ ಜವಾನರು ಅಂದರೆ drill ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲನೇ ಸುತ್ತಿನ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದರು. ಇದು ಕೇವಲ ಟ್ರೈಲರ್ ಮಾತ್ರ, ಪ್ರತಿದಿನ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೊದಲನೇ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ troopನಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಯಾರ ಜಾಗವು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಅಂದು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕದಂತಾಲ್ ಇಂದಿಗೂ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸಿದರು. ಆ ದಿನ

ಕಾಲಿನ ತೊಡೆಗಳು ಸೀಳಿ ಹೋದಂತೆ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರು 'ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸಿ' ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ನೋವಿನಿಂದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಜವಾನರು ಆದೇಶ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಏಕ್ ದೋ ಏಕ್ ಅಂತ ಸೈನಿಕರ ಹಾಗೆ ಎತ್ತರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅತ್ತ ಕಡೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇರೆ ಅನ್ನದ drill instructor, how is the josh ಅಂತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. High ಸಾರ್ ಅಂತ ಕಿರುಚಿದ ಕ್ಷಣ ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಆ ದಿನ ನನಗೆ ಸೈನಿಕರ ಜೀವನದ ದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ ಎಂದಂತೆ, ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ, ತುಂಬಾ ನೋವಾದಾಗ ಅಮ್ಮನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಮ್‌ಗೆ ಹೋದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅತ್ತರೆ ಆಕೆಯೂ ಅಳುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಅವಳ ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿ ಫೋನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯೋಧ ಜಾಗೃತನಾಗಿದ್ದ. ನೋವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಿತ್ತು.

ಅಂದು ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ರಾಜಪಥದೆಡೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ರಾಜಪಥ ನೋಡಿ ಖುಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ದಾರಿದೀಪಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದಿಂದ ಪರೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆವು. 4–5 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಪರೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಮಂಜುವಿನ ಮಧ್ಯೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ 'ಇಂಡಿಯಾ ಗೇಟ್'. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆದ ಆನಂದ, ಖುಷಿ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹರಿದ ನೀರು, ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಲ ರಾಜಪಥ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಏನೋ ಒಂದು ಖುಷಿ. ಅಂದು ದಿನಾಂಕ 23, ರಾಜಪಥಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಹಿಂದೇನೆ ಇಳಿದು ನಮ್ಮ ಚೆಕಿಂಗ್ ಪೂರೈಸಿ ಒಳ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೈನಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದು ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅಂತೂ–ಇಂತೂ ಆ ದಿನ ಸುಮಾರು 6 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಪರೇಡ್ ಮಾಡಿ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮರಳಿದೆವು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಥ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಕರಾವಳಿಯ ಗಂಡುಕಲೆ 'ಯಕ್ಷಗಾನ 'ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಹೆಮ್ಮೆ ನನಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನು...?? ಮಾರನೇ ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಕಾದ ಘಳಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಮೋಜು–ಮಸ್ತಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ನಾಳೆ ಇಳಿಯಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ದಿನ ಮಲಗಿದೆವು.

ಅದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ದಿನ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ದಿನ ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಮರೆತು ನೋಡುವ ರಾಜಪಥದಲ್ಲಿ ಪಥಸಂಚಲನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿದ್ದೆಯೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ರಾಜಪಥ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯ ಜವಾನರು ಕೂಡ ಪರೇಡ್‌ಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಪರೇಡ್ ಸುಮಾರು 9.54ಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕು ಎಂದಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆವು. ಸೇನೆಯ ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬಾನೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧವಿಮಾನ, ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು ಹೋದವು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಾಗೂ ಅತಿಥಿಗಳೂ ಹೋದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಸೈನ್ಯ ಪರೇಡ್ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕೂಡ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪರೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಂತೆ ದೈನೇ ದೇಖ್ ಎನ್ನುವ ಆಜ್ಞೆ ಬಂತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಮರರಾದ ಜವಾನರಿಗೂ ಗೌರವ ನೀಡಿದೆವು.

ಪರೇಡ್ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಅತ್ತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಪರೇಡ್ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿನ ಋಣ ತೀರಿತಲ್ಲ ಅಂತ. ಅದು ಅಲ್ಲಿನ ಮಹತ್ವ. ರಾಜಪಥ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರತೀಕ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪ್ರತೀಕ, ವೀರ ಮರಣದ ಪ್ರತೀಕ, ವೀರಯೋಧರ ಪ್ರತೀಕ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರತೀಕ ಇರುವ ರಾಜಪಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಸರಿ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳನ್ನ ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆವು. ಅಲ್ಲದೆ ನವದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್, ತಾಜ್‌ಮಹಲ್, ರಾಜ್ ಘಾಟ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆವು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್.

ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನಾನು ಇಂದು ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ದೇವರಿಗೆ ನನ್ನ ನಮನ.

●

03 Pg_035-110 TY200028

ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು

✍ **ನಯನ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸ್ಸಿ

ಬೇಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ತಡ! ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಉದ್ಗಾರ! ನೀರಿಲ್ಲ... ನೀರಿಲ್ಲ ... ಏತಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ?! ಕಾರಣ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ – ನಮ್ಮ ಇಳೆಗೆ ನೀರು ಬರುವುದೇ ಮಳೆಯಿಂದ. ಬೆಳೆ ಸೊಂಪಾಗಿ ನಳನಳಿಸುವುದೇ ಮಳೆಯಿಂದ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ವರ್ಷಧಾರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಿಷ್ಟು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹರಿದುಹೋಗುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆದು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ?!

''ಇಳೆಗೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯನ್ನು ಹರಿಯಲು ಬಿಡಿ...
ಹರಿಯುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಇಂಗಲು ಬಿಡಿ...''
ಇದೇ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲಿನ ಮೂಲತತ್ವ.

ಸುರಿಯುವ ವರ್ಷಧಾರೆಯನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸುಮ್ಮನೇ ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸುವುದೇ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು.

ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೃಹತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ, ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಇಂಗಿಸುವುದರಿಂದ, ಕೇವಲ ಆ ಪ್ರದೇಶದಷ್ಟೇ ಜಲಮಟ್ಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದೇ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು?

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅನೇಕ ಸರಳ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಧಾನಗಳು :

1) **ಛಾವಣಿ ವಿಧಾನ :**

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇಷ್ಟಪಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಛಾವಣಿ ವಿಧಾನ. ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಮನೆಯ ಛಾವಣಿ/ ತಾರಸಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಾರಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಾದರೆ, ನೀರು ಹಾಗೇ ಹರಿದು ಭೂಮಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ತಾರಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನಿಲ್ಲುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಈ ನೀರು ಸುಮ್ಮನೇ ಪೈಪ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆದು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಪೈಪ್‌ನ ಒಳಗೆ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಫಿಲ್ಟರ್, ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಫಿಲ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪೈಪ್‌ನ ಕೊನೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ಫಿಲ್ಟರ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕು.

2) **ಇಂಗು ಗುಂಡಿ :**

ಛಾವಣಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅತ್ಯಧಿಕ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾದರೆ, ಉಳಿದ ನೀರನ್ನು ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಜಲಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವ ಗುಂಡಿಯ ಅಳತೆ $2 \times 3 \times 3$ ಅಡಿ. ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಪದರ ಮತ್ತು ಮರಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಳವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಇಂಗಿಸಬಹುದು. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲುಗಳ ಪದರವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ನೀರು ಶುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇಂಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಅಳತೆ $8 \times 8 \times 8$ ಅಡಿ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ತೀರಾ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೀರಿಲ್ಲ! ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಹೋದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ತೋಡುವುದು ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಇರುವ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರು ಮರುಪೂರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಗು ಗುಂಡಿಯನ್ನು 20 ಮಿ.ಮೀ. ಕಲ್ಲುಗಳು, 40 ಮಿ.ಮೀ. ಕಲ್ಲುಗಳು, ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳ ಪದರ, ಜಾಲರಿಗಳು, ಮರಳಿನ ಪದರ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನ ಕೇಸಿಂಗ್ ಪೈಪ್‌ನ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನೂ ಶುದ್ಧವಾದ ಜಾಲರಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

03 Pg_035-110 TY200028

3) ಮಳೆ ತಟ್ಟೆ :

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಿಕರು ಅವರದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶುದ್ಧವಾದ ಸೀರೆ/ಬಟ್ಟೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ, ತಳದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಆಗಸದ ಅಮೃತಧಾರೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನೀರನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಮಳೆ ತಟ್ಟೆ ವಿಧಾನ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್/ಫೈಬರ್ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು, ಬ್ಯಾರಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಲರಿಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ತೆರೆದ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ನೀರು ಜಾಲರಿಯ ಮೂಲಕ ಒಳನುಗ್ಗಿ, ಶುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಬ್ಯಾರಲ್ ಅನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ಬಳಸಬಹುದು.

ಜಲಾಶಯಗಳು :

ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಜಲಾಶಯಗಳು ತೀರಾ ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಿಂದಲೇ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ರಾಜ–ಮಹಾರಾಜರು ಕೆರೆ–ಕಟ್ಟೆ–ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಜಲ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಉದಾಹರಣೆ ಹೊಯ್ಸಳ ವಂಶದ ದೊರೆ ಮಹಾರಾಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ. ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕನಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಗೆದ್ದುದಕ್ಕೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ಊರಿಗೇ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ.

ಮುಕ್ತಾಯ :

ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರಿವಿರಬೇಕು. ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗಿದ್ದ ಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಲಿ. ಜಲ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಎಂಬುದು ನಿನ್ನೆ–ಮೊನ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಅದು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಿಂದಲೇ ಭಾರತೀಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬೃಹತ್ ಮಟ್ಟದ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಳೆ ನೀರು ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ.

''ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಣೆ''

ಜಲಸಾಕ್ಷರ

✍ **ಸಮೀಕ್ಷಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಳಜಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಉದಯವಾಣಿ' ಆರಂಭಿಸಿರುವ 'ಜಲಸಾಕ್ಷರ' ಅಭಿಯಾನದ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ನೂತನ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಜರಗಿತು. ಉದಯವಾಣಿ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ನಿರ್ಮಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಜಲತಜ್ಞ ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರು ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ನೀರಿನ ಜಾಗೃತಿ ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಲಜಾಗೃತಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ. 2019ರ ಬರದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ದುರಂತ ಎದುರಾಗಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೋರ್ವರ ಮೇಲೂ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದ್ದು ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲೂ ನೀರನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಬಳಸುವ ಪರಿಪಾಠ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಚದರ ಮೀ. ಜಾಗದ

03 Pg_035-110 TY200028

ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ 1 ಲೀಟರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಅಡಿಯ ಮೇಲೆ 3.5 ಸಾವಿರ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕದಿರುವುದು ಇಂದಿನ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಲತಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀಪಡ್ರೆ ಹೇಳಿದರು. ಮಳೆ ಕೊಯ್ಲು ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು.

ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ :

ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಜನಜೀವನ ಸುಗಮವಾಗಿರಲು ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯವಿರಬೇಕು. ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಕಾಡು ನಾಶವಾದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ನೀರಿನ ಪೋಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧ :

ನಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಹನಿಯಷ್ಟು ನೀರು ಸೋರಿ ಹೋದರೂ ದಿನಕ್ಕೆ 50 ಲೀ. ನೀರು ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಬೇಕು ಎಂದರು.

ಹೀಗೊಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ :

ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 3,500 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದಾದರೆ 1 ಚ.ಮೀ. ಮೇಲೆ 3,500 ಲೀ. ನೀರು, ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಾಗದ ಮೇಲೆ 1.4 ಕೋ.ಲೀ. ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ 8ರಿಂದ 10 ಶೇ. ನೀರು ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಗಮನಹರಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡಬೇಕು ಎಂದರು.

ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಮದಗಗಳು :

ಮದಗಗಳು ನೀರು ಇಂಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಆಗಬೇಕು. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಾಗಿನಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮದಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಹರಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಮರಳು ಚೀಲಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ 15ರಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಷ್ಟು ಕಾಲ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಹೆಪ್ಸಿಬಾರಾಣಿ ಕೊರ್ಲಪಾಟಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಜಿ.ಪಂ. ಸಿಇಒ ಸಿಂಧೂ ಬಿ. ರೂಪೇಶ್, ಜಿ.ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದಿನಕರಬಾಬು, ಜಿ.ಪಂ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶೀಲಾ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಡಾ। ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಜಲಸಂರಕ್ಷಣ ಆಸಕ್ತರು, ಉಡುಪಿ ನಗರದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಕಾಲೇಜು, ಉಪೇಂದ್ರ ಪೈ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಅಜ್ಜರಕಾಡು ಸರಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಾರದಾ ರೆಸಿಡೆನ್ಶಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಹಿರಿಯಡಕ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾನೂನು ವಿ.ವಿ. ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

●

ನಗುವು

ನಗುವು ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ
ನನ್ನದೊಂದು ನಗು ನಿನಗಾಗಿ
ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ...!
ನಗುವು ಕನಸಿನ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ
ನನ್ನದೊಂದು ನಗು ಆಸೆಗಳಿಗಾಗಿ
ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ...!
ನಗುವು ಜೀವನದ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಮರೆಸುತ್ತದೆ
ನನ್ನದೊಂದು ನಗು ನಿನ್ನ ಒತ್ತಡಕ್ಕಾಗಿ
ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ...!
ನಗುವು ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪುಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ
ನನ್ನದೊಂದು ನಗು ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ
ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ...!

ಸದಾಶಿವ ಬಿ. ಎನ್., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಭಾರತದ ಕನಸಿನ ಕೂಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದೇ?

✍ **ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್,** ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಏನಿದು ''ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆ''?

ಒಂದು ನದಿಪಾತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ಕೊರತೆ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ನದಿಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 3 ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. 1. ಹಿಮಾಲಯ ಭಾಗ, 2. ಪೆನಿನ್ಸುಲಾರ್ (ಪರ್ಯಾಯ) ದ್ವೀಪ, 3. ಆಂತರಿಕ ನದಿ ಘಟಕಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (NWDA) ಯು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಮಾಲಯನ್ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ 14 ಅಂತರ-ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು 37 ನದಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು NWDA ರೂಪಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಈ ನೀರನ್ನು ನದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂತರ-ಸಂಪರ್ಕ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ವಿತರಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜ್, ಚೆಕ್‌ಡ್ಯಾಮ್, ಜಲಾಶಯ ಸೇರಿದಂತೆ 3,000 ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೋಡಣೆಯ ಕಾಲುವೆಗಳು 50 ರಿಂದ 100 ಮೀ. ಅಗಲ ಮತ್ತು 6 ಮೀ. ಆಳವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ 3,000 ಕಿ.ಮೀ. ಆಗಬಹುದು. 35-37 ದಶಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ 34,000 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ 5,60,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನದಿ ಜೋಡಣೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಚಿಗುರಿತ್ತು. 1838ರಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸರ್ ಎ. ಆರ್ಥರ್ ಕಾರ್ಟನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನದಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೂಡಾ ಈ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. 1972ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಜೋಡಣೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವು. 1972ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜನ್ಸಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಿಮಾಲಯ ಹಾಗೂ ಪೆನಿನ್ಸುಲಾರ್ ನದಿಗಳ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ 9 ಮತ್ತು 10ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ ಪರಾಮರ್ಶೆ, ಪರಿಸರದ ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳ ಅವಲೋಕನ ಮೊದಲಾದ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ 2002ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಎ. ಪಿ. ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ನದಿ ಜೋಡಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. 2002ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನದಿ ಜೋಡಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಅಟಲ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಕಾರಣ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರದ ಯುಪಿಎ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪುನಃ ಬಿಜೆಪಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆಸೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದೆ.

ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ನದಿ ಜೋಡಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಮುಂದಿನ 10-15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿ ದೇಶದ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಭದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ.

ನದಿ ಜೋಡಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

1) ಬರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಭಾರತ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 4,000 ಕ್ಯೂಬಿಕ್ ಕಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 1 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಷ್ಟು ತಾಜಾ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಳೆ ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗದು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಾದರೆ ಬಯಲುಸೀಮೆ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ

ನದಿಗಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬಯಲುಸೀಮೆಯ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಿಲ್ಲದೇ ನರಕ ಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

2) ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ 10 ರಿಂದ 15 ದಶಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು 140 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಫಲವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಧ್ಯ. ●

ಆರ್ಯಭಟ

✍ **ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ.,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಭಾರತದ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹ ಯಾವುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಥಟ್ಟನೆ ನಾವು ಆರ್ಯಭಟ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದ್ಯಾಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರು, ಮೂಲತಃ ಅದು ಯಾರ ಹೆಸರು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಯಭಟ ಎಂಬವ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತಜ್ಞ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಿ ಅದರ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟವ. ಆತನ ನೆನಪಿಗಾಗಿಯೇ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಭಟ ಹೆಸರು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಯಭಟ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆದು ಓದಿದ್ದು ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿ. ಈತ ಬರೆದ ಶ್ಲೋಕವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧವಾಗಿ 3600 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಯಭಟ ಜನಿಸಿದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ. 476ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈತ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದ ನಳಂದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಓದಿ, ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಈತನ ಕೃತಿ 'ಆರ್ಯಭಟೀಯ', ಇದು 121 ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಣ್ಣಗ್ರಂಥ, ಇದನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭದ ದೇವತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳು, 'ದಶಗೀತಿಕಾ' ಎಂಬ 10 ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹಾಗೂ 'ಆರ್ಯಾಷ್ಟಶತ'ವೆಂಬ 108 ಶ್ಲೋಕ. ಕೊನೆಯ ಆರ್ಯಾಷ್ಟಶತದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಉಪವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಕೇವಲ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ 'ಗಣಿತಪಾದ'ದಲ್ಲಿ 33, ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಕಾಲಕ್ರಿಯಾ'ದಲ್ಲಿ 35 ಶ್ಲೋಕಗಳು, ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರ ಕುರಿತಾದ 'ಗೋಲ'ದಲ್ಲಿ 50 ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ಈತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆರ್ಯಭಟನೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. 15ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಭಾಷಾಕಾರನೊಬ್ಬ 'ಭಟ ದೀಪಿಕಾ' ಎಂಬ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆರ್ಯಭಟನ ಬಳಿಕ ಬಂದ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ, ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದವರೂ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಭೂಮಿ ದುಂಡಗಿದೆ, ತನ್ನದೇ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸುತ್ತುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಈತ. ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದ. ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ದಿನ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 365 ದಿನಗಳಿವೆ ಎಂದ. ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಿದ. ಹೀಗಾಗಿ ಆತನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯಕೇಂದ್ರಿತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಹು ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನುಂಗಿದಾಗ ಗ್ರಹಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನ ನಂಬಿದ್ದರು. ಆರ್ಯಭಟೀಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆತ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಚಂದ್ರನ ನೆರಳಿನಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಭೂಮಿಯ ನೆರಳಿನಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ. ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುವಾಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತೆ

ನಮಗನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದ. ಇದೇ ವಾದವನ್ನು ಅದೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ.

ಗಣಿತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಈತ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಪೈ ಮೌಲ್ಯ 3.1416 ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗ ಆರ್ಯಭಟ. ಇದು ಆರ್ಕಿಮಿಡೀಸ್ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾಗಿತ್ತು. ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿಯ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ. ಈತ ನೀಡಿದ $ax - by = c$ ಎಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದ.

ಸ್ಥಾನ ಮೌಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೂ ಆರ್ಯಭಟ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ, ಅಂಕೆಯ ಬೆಲೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗದು, ಅದು ಅದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ. ಉದಾ: 8ರ ಮೌಲ್ಯ, 48ರಲ್ಲಿ ಎಂಟನ್ನೂ, 480ರಲ್ಲಿ 80ನ್ನೂ, 4840ರಲ್ಲಿ 800ನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಸ್ಥಾನವೇ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಸ್ಥಾನಮೌಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ. ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಅಕ್ಷರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ (ಉದಾ: 1,00,000,000,000). ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಜ್ಯಾಮಿತಿ, ಸ್ಕ್ವೇರ್‌ರೂಟ್, ಕ್ಯೂಬ್‌ರೂಟ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ. ಸೊನ್ನೆಯನ್ನು ಚಿಹ್ನೆಯ ಮೂಲಕ (0) ಬರೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವನು.

ಈತನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ 'ಆರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ'. ಇದು ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರದ ದಿನನಿತ್ಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಂತಿದೆ. ವಿವಿಧ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಗಳ ಮುಹೂರ್ತ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ಯಭಟ ತನ್ನ 74ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 550ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದ.

ಆರ್ಯಭಟ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಇಂದು ಜಗತ್ತು ಬೆರಗುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬೀಗುತ್ತಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಆರ್ಯಭಟ ಅಂದೇ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದ. ಇಂದಿಗೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೀಯರು ಪಂಚಾಂಗ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಆರ್ಯಭಟ ಅಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ●

ಏ – ಭ್ರಮೆ

ಮಸುಕು ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ನಗುತ್ತಿರುವ ಏ ಹಸಿರೇ !
ರವಿಯ ರಶ್ಮಿಗೆ ಮನಸೋತು ನಾಚಿ ನೀರಾಗುವ ಓ ಇಬ್ಬನಿಯೇ !
ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸದಾಕಾಲ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ತಂಗಾಳಿಯೇ !
ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕನಸೆಂಬಿಸುವ ನಿಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ತವಕ ನನಗೆ...

ಮೊಗ್ಗೆಂಬ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೂವಾಗಿಸಬೇಕಿದೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ
ನಿಂತಿರುವ ಜೀವನದ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿ
ಸೋತು ಗೆದ್ದೆನೋ, ಗೆದ್ದು ಸೋತೆನೋ ಈ ಬಾಳೆಂಬ ನೌಕೆಯ ಪಯಣದಲಿ
ಅರಿತಿಹೆನು ಈಗ ಬಾಳೆಂಬುದು ಶಾಶ್ವತದಲಿ ನಶ್ವರವೆಂದು

ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು ಉಸಿರಾಡುವ ರಭಸಕ್ಕೆ
ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವೆ ಮರೆಯಲಿ
ಅರಸಿಹೊರಟಿರುವೆ ನವೀನವಾದ ದಾರಿಯನು
ಕತ್ತಲೆಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಕಾಶದೆಡೆಗೆ
ತಟ್ಟುತ್ತಿದೆ ಯಶಸ್ಸಿನ ಬಾಗಿಲು ಹೃದಯದೊಳಗೆ

ಹಾಗೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ
ಏನಿದೆ ಈ ಬದುಕಿನಲಿ ?
ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅರಿತೆನು
ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಬದುಕು.

ನೇಹಾ ಮಹೇಶ್ ಕೋಟೆಮನೆ, ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಜೋಗತಿ ಮಂಜಮ್ಮ

✍ **ಕೃಷ್ಣ ಜಾದವ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಜೋಗತಿ ಮಂಜಮ್ಮ ಮೂಲತಃ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲ್ಲುಕಂಬದವರು. ತಂದೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ. ಇವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಮಂಜುನಾಥ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಗಂಡುಮಗುವಾಯಿತೆಂದು ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಮಂಜುನಾಥ ಏಳನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವರ ತಂದೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವರ ಕುಟುಂಬ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಸಮೀಪದ ಕುಕ್ಕವಾಡ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು.

ಹೀಗೆ ಮಂಜುನಾಥ 10ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ನಡವಳಿಕೆಯು ಓರ್ವ ಹುಡುಗನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಹೋಲತೊಡಗಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೋವು ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಇರುಸು-ಮುರುಸು, ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯೂ ಸಂಕೋಚ, ಮುಜುಗರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ದೇವತೆಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಜೋಗತಿಯಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ತೀವ್ರ ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆಗೊಳಗಾದ ಮಂಜುನಾಥ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮಂಜುನಾಥ ಇಡ್ಲಿ ಮಾರಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಂತರ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಮಂಜುನಾಥ, ಮಂಜಮ್ಮನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮಂಜಮ್ಮಳಿಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೋಗತಿ ಕಾಳವ್ವ ಗುರುವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಂಜಮ್ಮ ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯದ ತಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದೆಲ್ಲೆಡೆ ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಘನತೆಯನ್ನು ಇವರು ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಜೋಗತಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯವಲ್ಲದೆ ಮಂಜಮ್ಮ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಭಸ್ಮಾಸುರ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಜಮ್ಮ ತಂಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ

ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಹಂಪಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಅಥಣಿ, ಧಾರವಾಡ, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದೆಡೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ 2010ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಂಜಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಾನಪದ ಲೋಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಮಾಜ ಸಖೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇವರ ಜೀವನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಜಯಪುರದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಮಂಜಮ್ಮನ ತಂಡದವರು ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಜೋಗತಿ ಮಂಜಮ್ಮನವರನ್ನು ಈಗ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಯೊಬ್ಬರು ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾದದ್ದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಂಜಮ್ಮ ಮಂಗಳಮುಖಿಯಾಗಿ, ಛಲಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೋಗತಿ ನೃತ್ಯವಲ್ಲದೆ ಮಂಗಳಮುಖಿಯರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಛಾಪನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮನೆ-ಮನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ●

03 Pg_035-110 TY200028

ಬನ್ನಿ ಒಂದಾಗೋಣ ''ಬನ್ನಿ'' ಮರದಲ್ಲಿ

✍ **ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಎಂದೊಡನೆ ಮೊದಲು ನೆನೆಯುವುದು ಜಂಬೂ ಸವಾರಿ. ಜಂಬೂ ಸವಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಬನ್ನಿ ಪೂಜೆ (ಬನ್ನಿ ಮಂಟಪದ ಪೂಜೆ). ನಮ್ಮೂರು ಮಲೆನಾಡ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನವರಾತ್ರಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಮ್ಮೂರ ಬನ್ನಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೊಯ್ದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಜಯದಶಮಿಯ ದಿನ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ''ಬನ್ನಿ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ''. ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾವೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬನ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಬನ್ನಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ಬನ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ''ಬಾಳು ಬಂಗಾರವಾಗಲಿ, ಶುಭವಾಗಲಿ'' ಎಂದು ಹಾರೈಸುವ ಶುಭನುಡಿಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನನಗೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಈ ದಿನ ಯಾಕೆ, ಬನ್ನಿ ಗಿಡದ ಎಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಲ್ಲೇ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಇದ್ದಂತಹ ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೆಲವು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಷ್ಟನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಉತ್ತರಗಳು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ನನ್ನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಬನ್ನಿ ಮರವು ನೋಡಲು ಒಂದು ಕುರುಚಲು ಗಿಡದಂತೆ, ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳುಗಳು, ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಎಲೆಗಳು, ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು ಮೊದಮೊದಲು, ಆದರೆ ನಿಜಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ...!

ಬನ್ನಿ ಮರಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಪದವೆಂದರೆ ''ಶಮೀವೃಕ್ಷ'' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಸಹ ಇದೆ. ಶಮೀವೃಕ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು, ಶಮೀವೃತ ಮತ್ತು ವೃಕ್ಷತ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಶಿಷ್ಯಂದಿರ ಕಥೆ ಇದೆ. ಬನ್ನಿ ಮರದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಅಕೇಸಿಯಾ ಫಾರ್ನೆಸಿಯಾನ. ಈ ಮರವು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮರವು ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಮರವು ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದು, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯ ಮರ ಎಂದು ಘೋಷಿತವಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿ ಮರವು ಸುಮಾರು 10-12 ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮುಳ್ಳುಗಳು 15 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಾಗಿವೆ, ಕೆಲವು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಬರ ನಿರೋಧಕ ಮರವಾಗಿದೆ. ಕೊಂಬೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಹೂಗಳು ಗೊಂಚಲುಗಳ ಹಾಗೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಸುಂದರವಾದ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹಲವಾರು ಉಪಯೋಗಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಮರದ ಸಾರವನ್ನು ಕುಷ್ಟ ರೋಗ (ಚರ್ಮ ರೋಗ), ಬಾಲ ರೋಗಗಳು, ವಾತ, ಪಿತ್ತ, ಕಫ, ಕೆಮ್ಮು, ಅತಿಸಾರ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಸಂಬಂಧಿ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮರದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ಯಾಂಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಮರದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಸಂಧಿವಾತದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ (ಪೈಲ್ಸ್) ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.
5. ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ವಿಷದ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
6. ತೊಗಟೆಯ ಕಷಾಯವು ಆಮಶಂಕೆ, ಭೇದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಔಷಧಿ.
7. ಬನ್ನಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ರೋಗಗಳಿದ್ದರೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ.
8. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಇದರ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಹೃದ್ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ಇತರೆ ಉಪಯೋಗಗಳು

ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು, ಸೌದೆ, ಫರ್ನಿಚರ್, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿಗಳು, ಇದರ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಲ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯವರೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವುದು. ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೀಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೋಮ-ಹವನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವರು.

ಬನ್ನಿ ಮರವು ಹಲವಾರು ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ, ಹಲವು ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು, ಆದರೆ ಆ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಆ ಮರದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾರಣ ತುಕ್ಕು ಸಹ ಹಿಡಿದಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ, ಈ ರೀತಿ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀರಾಮನು ರಾವಣನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಬನ್ನಿ ಮರಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹೊರಟಿದ್ದನು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ವಿಜಯದಶಮಿಯ ದಿನ ಬನ್ನಿಮರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬನ್ನಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಶುಭದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ''ಬನ್ನಿ ಕೊಡುವ'' ಪದ್ಧತಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬನ್ನಿ ಮರವು ಪವಿತ್ರ ಮರ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

ಹೀಗೆ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ, ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಬನ್ನಿ ಮರವು ಕೆಲವು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯ ಹಾದಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮರಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ''ಯಾವುದೇ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಚರ್ಚ್, ಮಸೀದಿಗಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಧರ್ಮದವರು ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವಾಗ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದರ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಕುಲವನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ''. ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ ಮರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಮರಗಳು ಜನರನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮರವನ್ನು ಉಳಿಸಿದರೆ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಬನ್ನಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರೆ, ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮರದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗೋಣ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋರಿಕೆ. ''ನಾವು ಬೆಳೆಯೋಣ, ಮರವನ್ನು ಬೆಳೆಸೋಣ, ಹಸಿರ ಮಡಿಲನ್ನು ಹಾಸೋಣ''.

●

ಇರುವೆಯೇ ಇದರ ಆಹಾರ !

✍ **ಪ್ರಮೋದ್ ಆರ್. ನಾಯಕ್,** ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ತಲೆಬರಹ ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡಿರಾ! ಹೌದು ಇದು ಒಂದು ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಾಣಿ, ಇದು ತಿನ್ನುವುದು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಘನ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ''ಆ್ಯಂಟ್ ಈಟರ್'' ಅಂದರೆ ''ಇರುವೆ ಭಕ್ಷಕ'' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು. ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು "Vermilingua".

ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಗೊತ್ತ?

ಎರಡು ಅಡಿ ಉದ್ದನೆಯ ನಾಲಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡು ಕಂಡರೆ ಸಾಕು, ಗಬಕ್ ಎಂದು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತೂರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾಲಿಗೆ ತೂರಿತೆಂದರೆ ಅದರೊಳಗಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಇರುವೆಗಳು ಖತಂ! ಅಂದಹಾಗೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ದಿನಕ್ಕೆ 35 ರಿಂದ 40 ಸಾವಿರ ಇರುವೆಗಳು ಬೇಕಂತೆ. ಇದು ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 150-160 ಬಾರಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತದೆ. ಇರುವೆಗಳೇನು ಕಮ್ಮಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ! ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ವಸ್ತು ತನ್ನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದ ತಕ್ಷಣ ಅವು ಓಡಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೆ? ಇರುವೆ ಭಕ್ಷಕಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇವು ತಮ್ಮ ಉದ್ದನೆಯ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೇನೋ ಗೂಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಚಾಚುತ್ತವೆ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಇರುವೆಗಳೆಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಬಿಡುತ್ತವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಇರುವೆ ಭಕ್ಷಕ ''ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಪಂಚಾಮೃತ'' ಎಂದುಕೊಂಡು ಸಿಕ್ಕ ಇರುವೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೂಡು ಬಗೆದು ಕೆಲಸ

ನೀವು ಗೆದ್ದಲುಗಳ ಗೂಡನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೆ? ಈ ಗೂಡು ಬೇರಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಹಾವುಗಳಿರುವ ಹುತ್ತಗಳೇ. ಆ ಹುತ್ತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಗೆದ್ದಲುಗಳು. ಆ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಲು ಇರುವುದನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಇರುವೆ ಭಕ್ಷಕಗಳು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ 4 ಇಂಚಿನ ಪಂಜಿನಿಂದ ಹುತ್ತವನ್ನು ಅಗೆಯುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಗುಳುಂ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ತಿನ್ನುವ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಾಡಿದರೂ

ಇರುವೆಗಳು ನಾಲಗೆಯನ್ನೇ ಕಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಎಂದರೆ, ಇವು ಪೂರ್ತಿ ಗೂಡನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗೂಡು ಹಾಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಇರುವೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವೆಗಳ ಇರುವಿಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ ಈ ಜಾಣ ಭಕ್ಷಕಗಳು.

ದೇಹ ರಚನೆ ಹೀಗಿದೆ

ಇರುವೆ ಭಕ್ಷಕಗಳು, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಉದ್ದ 5 ರಿಂದ 7 ಅಡಿ, ತಲೆ ಚಿಕ್ಕದಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕವು. ಬಾಲ ಎರಡು ಅಡಿಗಳಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕಿವಿ ಗೋಲಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೈತುಂಬಾ ದಟ್ಟವಾದ ಕೂದಲು, ತಿನ್ನುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಲಗುವುದೇ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಮಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ 15 ಗಂಟೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಸಾಕುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಅಪಾಯ ಎದುರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರುತ್ತವೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಆಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷ. ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಆ್ಯಂಟ್ ಈಟರ್ ಇದ್ದು, ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದವು ಮರವನ್ನೂ ಏರಬಲ್ಲವು.

ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ

ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂತಿಯ ಮೂಲಕ ವಾಸನೆಯ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಇರುವೆ ಗೂಡಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವು ತನ್ನ ಮೂತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಲದತ್ತಲೇ ಇಟ್ಟು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ, ಇದರ ಮೂಗು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ 40 ಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಉತ್ತಮ ಈಜುಗಾರ ಕೂಡ.

●

ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಜೀವ ವಿರೋಧಿಯೋ, ಜೀವ ಪರವೋ...?

✍ **ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಾನವನು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಜೀವಿ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಹಲವಾರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾನವ ತಾನು ಕೃತಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ (ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ) ವಸ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮವಾಗಿ, ಸಮವಾದ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರ, ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಎಂತಹ ಸಯಾಮಿ ಅವಳಿಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿನ ವಂಶವಾಹಿನಿ (ಜೀನ್). ಈ ಜೀನ್ ಗಳು ಪೋಷಕರಿಂದ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಜೀನ್‌ಗಳ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಅನುವಂಶೀಯತೆ (Genetics). ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಲವಾರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀನ್ ಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಅಥವಾ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವಂತಹ ಕ್ರಿಯೆಯೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಜೀನೋಮ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್.

ಮಾನವನ ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿ 23 ಜೊತೆ ವರ್ಣತಂತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ವಿಶಿಷ್ಟ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಮಿಶ್ರಣ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಅಡಿಸಿನ್, ಥೈಮಿನ್, ಗ್ವಾನಿನ್ ಮತ್ತು ಸೈಟೋಸಿನ್. ಈ ವರ್ಣತಂತುಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ರೋಮೋಸೋಮ್) ನಮ್ಮ ದೇಹದ ರಚನೆಯ ಸೂತ್ರ ಅಡಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿ DNA (De-Oxyribose Nucleic Acid) ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಡಿಎನ್‌ಎಗಳ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಆಯಾ ಜೀವಿಗಳು ಅದರ ಬಣ್ಣ, ಆಕಾರ, ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ವರ್ಣತಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಗಾಧ ಮಾಹಿತಿಯಿರುತ್ತದೆ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಎಂಬುದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಜೀವಿಗಳ ಡಿಎನ್‌ಎ ಬದಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ತಂತ್ರಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜೀನೋಮ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಂಶವಾಹಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು, ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತವೆ. ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರನಾಳಶಿಶು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಲಾಯಿತು. ಪ್ರನಾಳಶಿಶು ಅಂದರೆ ಗಂಡಸಿನ ವೀರ್ಯಾಣು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಂಡಾಣುಗಳನ್ನು ಪ್ರನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಉತ್ತಮವಾದ ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಮಗುವು ಜನಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಸಹ ಉಂಟಾದವು, ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳಾದವು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

ಕ್ರಿಸ್ಪರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀವಿಯೆಂದರೆ ಇಲಿ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಇತರ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ, ಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಯ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಸೋಲುವ ಗುಟ್ಟು ಸೂಚನೆಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಸೂಚನಾ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದು. ಚೀನಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಜೀಯನ್ ಕ್ವಾಯಿರವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಎಳೆ ಬಸಿರು (ಭ್ರೂಣ)ಗಳ ಮೇಲೆ, ಆ ಭ್ರೂಣವು ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸೂಚನಾ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮಗುವನ್ನು ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾಯಿತು.

ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಎಷ್ಟೇ ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಮಾನವನ ಅತೀ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಂತೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಲವು ಜೀವ ವಿರೋಧಿ ಗಳಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವಾಗ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಸೂಚನಾ ಸಾಲು ಕತ್ತರಿಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹರಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುಣಗಳು ಇಲ್ಲವಾಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಂಗವೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬೇರೆ ಸೂಚನಾ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆ ಜೀವಿಯು ಮನುಷ್ಯ ರೂಪವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸೂಚನಾ ಸಾಲುಗಳು ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರು ಒಂದೇ ತರಹದ ಜೀವ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೇ ಆಗಬಹುದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೇ ಹಲವು ಗೊಂದಲಗಳುಂಟಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ ಎಂದು ಹಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಸಹ, ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸೂಚನಾ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಕುಲ ನಾಶವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸಹ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್‌ನ ಕುರಿತಾದ ಗೊಂದಲವು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀನ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಜೀವ ಸಹಕಾರಿಯಾದರೆ ಉತ್ತಮ, ಜೀವ ವಿರೋಧಿಯಾದರೆ ತೊಂದರೆಯೇ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವಷ್ಟೇ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅದು ಸಹ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ... ●

ವನ್ಯಜೀವಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ: ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

✍ **ನವ್ಯಶ್ರೀ ಶೆಟ್ಟಿ**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಸದಾ ಹೊಸತನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ದಿನ ಆಚರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನದ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ.

ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಕೇಂದ್ರ ಉಡುಪಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ''ವನ್ಯಜೀವಿ **ಪ**ತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ'' ಎನ್ನುವ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರಣಾ ಸಂಕಿರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ನೂತನ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರೀನ್ ಆಸ್ಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗಸ್ಟ್ 30ರಂದು ನಡೆದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಜಿ. ಜಗದೀಶ್ ಅವರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ಎಂ. ಜಿ. ವಿಜಯ್ ಸರ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಡುಪಿಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಿತಿ ಕೇಂದ್ರದ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ – ಹೀಗೆ ಹಲವು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ನಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರೀನ್ ಆಸ್ಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕುತೂಹಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಅವರ ಜೀವನಗಾಥೆ ತಿಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಹೆಸರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎಂದು ಹಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಒಡನಾಟ, ಅವರ ಜೀವನದ ಒಂದಷ್ಟು ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿ ಅಂಶ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆಗಿತ್ತು.

ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೇಯಸ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೃಪಾಕರ, ಸೇನಾನಿ ಅವರ ಜೀವನ ಕಥೆ ತಿಳಿಯುವ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ವೀರಪ್ಪನ್ ಸೆರೆವಾಸದ ಆ 14 ದಿನ ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ಒಡನಾಟ – ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲೋ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದಷ್ಟು ಆಸೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎನ್ನುವಂತೆ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪದ ಹೊರಗಡೆ ಕರಾವಳಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ

03 Pg_035-110 TY200028

ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪರಿಣಿತರೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಚರ್ಚಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆ ಒಂದು ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಂದಷ್ಟು ಸಂದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸತನದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನಾಟಕ ತಂಡದಿಂದ 'ಪಂಚವಟಿ' ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಕಾಡು, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಳೆದು ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಕಳೆದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಂದಿಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಕಲಿತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿ ಅವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಹು ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಖುಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ತೀರಾ ಆತ್ಮೀಯರು ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೂಡಿದೆ. ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಮೂಡಿದೆ. ಸದಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸದಾ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಸದಾ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹಲವಾರು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೌತುಕಗಳಿಂದ ನೋಡುವಂತಾಗಿದ್ದಂತೂ ನಿಜ. ●

ನಿರ್ಬಂಧನ

ನಿರ್ಬಂಧನವೆಂಬ ಬಂಧನದ ಕಿಡಿ
ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾದಿ

ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ
ನಗುಮುಖದ ಮನ ಸಾಕು, ಸಿಗುವುದಿನಿಗೆ ಜೋಡಿ

ಕಲುಕಬೇಡ ಮನವ ಕೀಳಬೇಡ ಹೂವ
ಕಿತ್ತರೂ ಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೋ, ಹೃದಯದ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

ಈ ನಿರ್ಬಂಧನದ ಬಂಧವೋ? ಅಥವಾ
ಬಂಧನದ ನಿರ್ಬಂಧವೋ? ಆಯ್ಕೆ?!

ನಿರ್ಬಂಧನವೆಂಬ ಬಂಧನದ ಕಿಡಿ
ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾದಿ

✍ **ಪಲ್ಲವಿ ಕೊಡಗು**, ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಕರೆ ತಂದ ಕೆರೆದಂಡೆಯ ಕೇದಿಗೆ

✍ **ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಮಲೆನಾಡು, ಮುಂಜಾನೆಯ ಮುಸುಕು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗಳು ಮಂದಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಏನೋ ಒಂದು ಸೊಬಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಗದ್ದೆ, ತೋಟದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಮನೆಯ ಕಡೆ ಒಂದು ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಸಹ ಆ ಪರಿಮಳ ಬಂದು ತಾಗಿತು. ಆ ಪರಿಮಳ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಾ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟೆ, ತೋಟವನ್ನು ದಾಟಿ ಗದ್ದೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಪರಿಮಳ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಗದ್ದೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆರೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪರಿಮಳ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಹೊರಟೆ, ಕೆರೆದಂಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇದಿಗೆ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೂವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಈ ಪರಿಮಳ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಕೇದಿಗೆ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಹೂವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದರ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ತುಂಬಾ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೇದಿಗೆಯ ಹೂ ನೋಡಲು ಅಷ್ಟೇನೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎತ್ತರದ ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಆ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳ ನನ್ನನ್ನು ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೂಗಳಿವೆಯೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅದರ ಆ ಸೊಬಗನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇದಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಕೇಳಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಷ್ಟನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊರಟೆ...

ಕೇದಿಗೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳ, ಹೊಳೆ-ಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ. ಕೇದಿಗೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಪೆಂಡಾನಸ್ ಒಡೊರಾಟಿನೆಮಸ್. ಕೇದಿಗೆಯಂತೆಯೇ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡ ಮುಂಡಿಗೆ (ಮುಂಡೇಯಿ). ಕೇದಿಗೆಯು ಸುಮಾರು 10 ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ನಂತರ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗಿಡದಲ್ಲಿನ ಕೊಂಬೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲವು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಲಂಬಕೋನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಂಡದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾದ ಎಲೆಗಳ ಕಿರೀಟ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಮುಳ್ಳುಗಳಿವೆ. ಕೇದಿಗೆಯ ಹೂವೆಂದು ಬಳಸುವುದು ನಿಜವಾದ ಹೂವನ್ನಲ್ಲ. ಹೂವು ಬಲು ಕಿರಿದು. ಹೂವಿಗೆ ಪಕಳೆ (ದಳ)ಗಳಿಲ್ಲ. ಹೂವಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲೆಯಾಕಾರದ ರಚನೆಯೇ ಹೂ ಎಂಬ ಅಂಕಿತ ಇದೆ. ಕೇದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಹೂಗಳಿವೆ. ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ಬಿಳಿಯ ಹೂ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹೂ ಬಿಡುವ ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ್ದು. ಕೇದಿಗೆಯ ಹೂವು ನೋಡಲು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೋಡಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ ಕಳಸದಂತೆ. ಹೂ ವರ್ಷದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ರೆಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಕೇದಿಗೆ ಹೂವಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಾಗರಹಾವಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ನಂಟು ಇದೆ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಮಳೆಗಾಲದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಾಗರಪಂಚಮಿಯ ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೂಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಹಾವು ಬರುವ ಕಾರಣವೂ ಇರಬಹುದು.

ಕೇದಿಗೆಯ ಸುಗಂಧ ತೈಲವೊಂದನ್ನು ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಇದು ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧ ಸುಗಂಧ ತೈಲವಾಗಿ ಸುಗಂಧ ವಸ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಲು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗಂತೂ ಕೇದಿಗೆಯ ಹೂ ಮುಡಿಯುವ ಸಂಭ್ರಮ ಹೇಳತೀರದು. ಜನಪದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇದಿಗೆ ವರ್ಣನೆ ಧಾರಾಳ. ಹಲವು ಆಭರಣ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಾಧನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೇದಿಗೆ ಹೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದೆ. ಹೂವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಸುಗಂಧ ತೈಲವನ್ನು ಕೇಶ ತೈಲ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ (ಸೆಂಟು), ಲೋಶನ್, ತಂಬಾಕು ಸುಗಂಧಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಎಳೆಯ ಹೂಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉಪಯೋಗಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಗುಡಿಸಲ ಚಾವಣಿಗೆ, ಬಡವರ ಜೀವನಾಧಾರವಾದ ಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯಲು, ಬುಟ್ಟಿನೇಯ್ಗೆಗೆ, ಕಡುಬಿನ

03 Pg_035-110 TY200028

ಕೌಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಔಷಧೀಯ ಅಂಶಗಳಿವೆ.

ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳು

1. ಹೂವಿನ ಪನ್ನೀರು – ನೇತ್ರರೋಗ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಿತಕರ.
2. ಹೂವಿನ ಅತ್ತರು – ಉಲ್ಲಾಸಕಾರಿ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಶಾಮಕ.
3. ಗಾಳಿ ಬೇರು ಕಷಾಯ – ಕಾಮಾಲೆ (ಜಾಂಡೀಸ್), ಮೂತ್ರದ ತೊಂದರೆ, ನರಬಿಗಿತ, ವಾತರೋಗ.
4. ಹೂವಿನ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿದ ನೀರು – ಜ್ವರ ತಾಪವಿಳಿಸಲು, ಬೆವರಿಳಿಸಲು (ಕೇತಕ್ಯಾರ್ಕ)
5. ಕೇತಕೀ ತೈಲ ಮಾಲೀಸು – ತಲೆನೋವು, ಕೀಲುನೋವು, ಗಂಟುನೋವು.
6. ಎಲೆಯ ಕಷಾಯ – ಚರ್ಮರೋಗ.
7. ಎಲೆ ಸುಟ್ಟ ಭಸ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಕ್ಷಾರ ಸೇವನೆ – ಗುಲ್ಮ ರೋಗ (ಹೈಪರ್ ಅಸಿಡಿಟಿ).
8. ಹೂವಿನ ರಸ ಸೇವನೆ – ಕೀಲುಗಂಟಿನ ವಾಯು, ಮೂತ್ರರೋಗ.
9. ಎಲೆರಸ ಸೇವನೆ – ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಮೆದುಳಿನ ರೋಗ.

ಕೇದಿಗೆಯು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವಿರುವ ಕೇದಿಗೆಯು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಯಬೇಕಿದೆ. ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿ ಉತ್ತಮ ವಾಕ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಮರಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳಿವೆ, ಇಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು/ಪರಿಸರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ●

ಕನಸೆಂಬ ಕುದುರೆ

ಕನಸೆಂಬ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಹೊರಟ ಕಾಯಕ್ಕೆ
ಕಾರೆಂಬ ಕಾರ್ಮೋಡ ಕಾಲ್ಚಾಚಿ ಬೀಳಿಸಿದೆ, ಕುರುಡಾಗಿಸಿ ಕಣ್ಣನ್ನು
ಕುರುಡಾದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ...
ಕಾರಣ ಕಂಡೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ಮಸುಕಾದ ಮಬ್ಬಿನಲಿ
ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲೆಡವಿ ಬಿದ್ದ ಕುದುರೆಯನ್ನು
ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣವೂ ಮೇಲೆತ್ತುವ ಕಾತರ
ಆದರೇನು ಮಾಡಲಿ?
ಕಣ್ಣೆಂಬ ಕಡಲಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವ ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ
ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಕನಸೆಂಬ ಕುದುರೆ ಕಡಲ್ಗುದುರೆಯಾಗಿ...

❖ ❖ ❖

ಮುಖವಾಡಗಳ ನಡುವೆ...

ಭಾವನೆಗಳ ದಂಡಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ ಮನಸ್ಸು
ಕಾಣದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾಳ ಮುಖವಾಡಗಳ ನಡುವೆ
ಹುಡುಕಲೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ನನ್ನವರ್ಯಾರು ಪರರಾರು...
ಮಾಯಾವಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮನದಾನಂದ ಮರೀಚಿಕೆಯಾದರೂ
ಮಸುಕಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಹುಡುಕುವ ಹುಚ್ಚಾಸೆ
ಸಂತಸ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ
ಮತ್ತೆ ಮರುಗದಿರಲಿ ಮನ ಕೊರಗಿ
ಮುಖವಾಡ ಧರಿಸದಿರಲಿ ನಾನೆಂದೂ ಬದಲಾಗಿ.

✍ **ಭೂಮಿಕ ಎಂ.ಯು.**, ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

03 Pg_035-110 TY200028

ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ [ಲ್ಯೂಕೇಮಿಯಾ]

✍ **ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ.,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂದಾಗ ಹೌಹಾರದೆ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯರೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಹೆಸರು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಅರ್ಧ ಸತ್ತಂತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವಿಧಗಳಿದ್ದು ಅದು ಚರ್ಮ, ಎಲುಬು, ಮೆದುಳಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳು, ರಕ್ತದ ಕಣಗಳು, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿ ಅಥವಾ ರಕ್ಕಸ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂಬ ಕುಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಹಳೆಯ ಹಿಂದಿ ಸಿನೆಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೀರೋಗಳು ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದು ರಕ್ತ ಕಾರುತ್ತಾ ಸಾಯುವ ದೃಶ್ಯದಿಂದಾಗಿಯೂ ಜನರಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅವ್ಯಕ್ತ ಭಯ ಮತ್ತು ಅಂಜಿಕೆ ಯಾವತ್ತೂ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿ ಭಯಾನಕ ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಂತೂ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು.

ಏನಿದು ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್

ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣ, ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣ, ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಮಾ ಇರುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದಾಗ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಹಜ, ಅಪಕ್ವ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಒಂದು ಮೈಕ್ರೊಲೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ 5,000 ದಿಂದ 10,000 ವರೆಗೆ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣ ಇರುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆ 50,000 ದಿಂದ 75,000 ವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಎಲುಬಿನ ಒಳಭಾಗದ ಮೂಳೆಯ ತಿರುಳಿ [ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆ] ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿಯಾದ, ಅಪಕ್ವವಾದ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದಾಗ, ಅವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಸೈನಿಕರು ಇದ್ದಂತೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಸೋಂಕು ತಗುಲದಂತೆ ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪಕ್ವ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗದೆ ದೇಹ ಪದೇ ಪದೇ ಸೋಂಕಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೂಳೆ ತಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಆಮ್ಲಜನಕ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗಿ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದಾಗಿ ಉಸಿರಾಟ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದರಿಂದ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಗಾಯವಾದರೂ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಒಸರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟದೇ ಇರಬಹುದು. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಒಸಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂತಾನೇ ರಕ್ತ ಒಸರುತ್ತದೆ.

ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಏನು ?

1) ಪದೇ ಪದೇ ಕಾಡುವ ಜ್ವರ, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಜ್ವರ ಕಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ್ಯಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸದೇ ಇರಬಹುದು.
2) ವಿಪರೀತ ಆಯಾಸ, ಸುಸ್ತು, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
3) ದೇಹದ ತೂಕ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಬೆವರುವುದು, ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ವಿಪರೀತ ಬೆವರುವಿಕೆ.
4) ಊಟ ಸೇರದಿರುವುದು, ಹಸಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಬಾಯಿರುಚಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
5) ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಒಸಡಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಒಸರುವುದು, ದೇಹಕ್ಕೆ ಗಾಯವಾದಾಗ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟದೇ ಇರುವುದು.
6) ಪದೇ ಪದೇ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸೋಂಕು ತಗಲುತ್ತದೆ. ಕೆಮ್ಮು, ಶೀತ, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಔಷಧಿಗೂ ಈ ಸೋಂಕು ಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
7) ಗಂಟುನೋವು, ಎಲುಬುಗಳಲ್ಲಿ ನೋವು, ಮೈಯಲ್ಲಿ ತುರಿಕೆ, ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣಗಳು ಏನು ?

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 55ರ ವಯಸ್ಸಿನ ನಂತರ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 15 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ತೀವ್ರತರವಾದ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಮೂರು

03 Pg_035-110 TY200028

ಅಷ್ಟೇನೂ ತೀವ್ರತರವಾಗಿರದು. ತೀವ್ರತರವಾದ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅತೀ ಬೇಗನೆ ಕೆರಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಮೂರು ಬಗೆಯ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ, ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳು ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ವರ್ಣತಂತುವಿನ [ಜೀನ್] ಒಳಗಿನ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. [D.N.A.] ನಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಏರುಪೇರು ಅಥವಾ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 50 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಓಂಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಎಗ್ರಾಬಿರ್ರಿಯಾಗಿ ಸಿಡಿದು ನಿಂತು, ಅಪಕ್ವ ಮತ್ತು ಅಸಹಜವಾದ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿ ಎಲುಬಿನ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಹಜ ಮತ್ತು ಪಕ್ವವಾದ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರೋಗವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪಕ್ವ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿ ಹಲವಾರು ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡುತ್ತದೆ.

ಯಾಕಾಗಿ ವರ್ಣತಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುತ್ತದೆ ?

1) **ವಿಕಿರಣ ಸೂಸುವಿಕೆಯಿಂದ :** ವಾತಾವರಣ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅತಿಯಾದ ವಿಕಿರಣ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಮಾಡಿ DNAಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
2) **ವೈರಾಣು ಸೋಂಕು :** HTLV-1 ಮತ್ತು HIV ವೈರಾಣು ಜೀವಕೋಶಗಳ DNA ಮೇಲೆ ನ್ಯೂನತೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3) ಬೆನ್ಜೀನ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಕೆಮಿಕಲ್ (ರಾಸಾಯನಿಕ) ಕೂಡಾ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
4) ಅತಿಯಾದ ಧೂಮಪಾನ, ಹೇರ್ ಡೈ, ಮೊದಲು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ನೀಡಿದ ಕಿಮೋಥೆರಪಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿನDNA ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
5) ವಂಶಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ, ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿಯೂ ವರ್ಣತಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ.

ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ?

1) **ರಕ್ತದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಖಾಂತರ :** ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಅಪಕ್ವವಾದ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
2) ಪೆರಿಫೆರಲ್ ಸ್ಮಿಯರ್ ಎಂಬ ರಕ್ತದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಖಾಂತರ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಆಕೃತಿ, ಬಣ್ಣ, ರಚನೆ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ರೋಗವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
3) ಎಲುಬಿನ ಒಳಗಿನ ಮೂಳೆ ತಿರುಳು ಅಥವಾ ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರನ್ನು ದೃಢೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೇಗೆ ?

ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಒಳರೋಗಿಯಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ತಗಲುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಹಜ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇಹದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ, ನಂಜು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ ಕವಚ ಧರಿಸಿ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಬಿಳಿ ಸಹಜ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಿ ಆಗುವವರೆಗೆ ಒಳ ರೋಗಿಯಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಜರಿ ಮುಖಾಂತರ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಎಲುಬಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿಮೋಥೆರಪಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಅಪಕ್ವ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ಪೂರಣ, ರಕ್ತ ತಟ್ಟೆಗಳ ಪೂರಣ ಮಾಡಿ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ್ಯಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ ಔಷಧಿ ನೀಡಿ ಸೋಂಕು ಬರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆ ಕಸಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಪಕ್ವ ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಎಲುಬಿನೊಳಗೆ ಕಸಿ ಮಾಡಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು :

1) ಶಿರಿಡಿ ಸಾಯಿಬಾಬಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಮಣಿಪಾಲ್, ಉಡುಪಿ.
2) ಮಂಗಳೂರು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಆಂಕೋಲಜಿ, ಮಂಗಳೂರು.
3) HGG ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
4) ಸಿಟಿಕೇರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5) ಮಲೆನಾಡು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
6) ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ : ಬೆಂಗಳೂರು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕೊನೆ ಮಾತು :

ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲ್ಯೂಕೋಸ್ ಎಂದರೆ ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಹೈಮಾ

ಎಂದರೆ ರಕ್ತ ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಲ್ಯೂಕೇಮಿಯಾ ಎಂದು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದರಿಂದ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಖಾಯಿಲೆ ಎಂದು ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ ಬಂದಿದೆ. ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಯಾರಿಗೂ ಬರಬಹುದು. ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ರಕ್ತದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕಲ್ಮಶ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಪೂರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಮನೋಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೋಗವನ್ನು ಜಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆಧುನಿಕ ಕಿಮೋಥೆರಪಿ, ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯ ಕಸಿಯ ಮುಖಾಂತರ ರಕ್ತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರನ್ನು ಕೂಡಾ ಜಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬದುಕಿದ್ದೂ ಸಾಯಬೇಡಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆಯೂ ಬದುಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಕುಲದ ಒಳಿತು ಅಡಗಿದೆ.

●

ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ – ವಿಷಜಂತುಗಳ ಕುರಿತು ವರ್ಣನೆ

✍ **ಏಂಜಲ್**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ತಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಹಾವಿನ ರೀತಿ ಎತ್ತಬೇಕು
ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದ್ರೆ ಆನೆಯ ರೀತಿ ಬಗ್ಗಿಸಬೇಕು
ಕೈ ಎತ್ತಿದ್ರೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ರೀತಿ ಎತ್ತಬೇಕು
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಾಯಿಯ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು
ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಿದ್ರೆ ಸಿಂಹದ ರೀತಿ ಗರ್ಜಿಸಬೇಕು
ಅಮ್ಮ ಎಂದು ಮೃದುವಾಗಿ ಕರೆಯುವ ದನದ ಹಾಗೆ ಕರೆಯಬೇಕು
ಸುಂದರವಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ರೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗೆ ಹಾಡಬೇಕು
ಕಿರುಚಿದ್ರೆ ಕಾಗೆಯ ಹಾಗೆ ಕಿರುಚಬೇಕು
ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ರೆ ಪ್ರೇಮ ಪಕ್ಷಿ (Love Birds) ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು.
ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ ಇದ್ರೆ ಪಾರಿವಾಳದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ್ರೆ ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ್ರೆ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು
ಸುಂದರ ರಾಣಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವ ಆಸೆ ಇದ್ರೆ ನವಿಲಿನ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕನಂತೆ ಕಂಡು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನ ಮೋಸಮಾಡುವ ಮೊಸಳೆಯಂತೆ ಇರಬಾರದು
ಜಿಗಿದು ಜಿಗಿದು ಪ್ರಾಣ ಭಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಬಂದು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಜಿಂಕೆಯ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು
ಹೇಳಿದನ್ನು ಕೇಳುವ, ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಲಿಯುವ ಹಂಬಲವಿರುವ ಗಿಳಿಯ ಹಾಗೆ ಇಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರಬೇಕು.
ವಿಧೇಯತೆ, ಗೌರವ, ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾಯಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಕಲಿಯಬೇಕು.
ಕೆಸರು ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆದು ಮೈಗೆ ಕೆಸರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಹೀನ ಜನರನ್ನು ಹಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಇತರರಿಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವ ನರಿಯ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು ಆದರೆ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.
ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗುರುತು ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು.

●

03 Pg_035-110 TY200028

ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ

✍ **ರಕ್ಷಾ ಪೈ,** ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

'ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ' ಎಂದರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ನಾವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಾಹನಗಳು, ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಾಹನಗಳು. ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಚಲಿಸಲು ಬೇಕಾದುದು ರಸ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಸುರಕ್ಷತೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ಉಪಯೋಗಗಳಿವೆ. ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತೊಂದರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಗರ, ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ, ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನರಿಗೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿ ರಸ್ತೆ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಪಘಾತವಾದಾಗ ಆ್ಯಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಹೋಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಗಳು:

- ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು.
- ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತುರ್ತು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು.
- ರಸ್ತೆ ದಾಟುವಾಗ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿಗರು, ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪಾದಚಾರಿ ರಸ್ತೆ (footpath) ಬಳಸಿ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದ ರಹಿತ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡದೆ ಚಲಿಸುವುದು.
- ಅಪರಿಚಿತ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.
- ವಾಹನವನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕುವಾಗ ಬಲಬದಿಯಿಂದಲೇ ಹಿಂದಿಕ್ಕುವುದು.
- ಅಪಘಾತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಇತರರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸದೇ ಹೋದರೆ, ಬೇಗ ಹೊಂಡ, ಗುಂಡಿ, ಕೆಸರು ಕಲ್ಲು ತುಂಬಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಧೂಳು, ಪ್ರದೂಷಣೆ ಉಂಟಾಗಿ ಉಸಿರಾಟ, ಚರ್ಮರೋಗ, ಮುಂತಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಲಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ರಸ್ತೆಯ ಪ್ರಗತಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ರೀತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಳಪೆ ಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು. ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಧೂಳು, ಮಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ-ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೀಜವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿಡುವುದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಬೀಜ ಒಡೆಯದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಬಿರುಕು ಬೀಳುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು, ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಕರಿಸೋಣ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ಅದರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ನೀಡಿ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಬಿರುಕನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸೋಣ. ಭಾರತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. ●

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಧನೆ

✍ **ಸುಪ್ರೀತಾ ನಾಯಕ್**, ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ, ವ್ಯಾಯಾಮ, ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯದೊಂದಿಗೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರೀಡೆಗಳೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ, ಆಡಿ ಆನಂದಿಸದ ಮನುಷ್ಯ ಇರಲಾರನು. ಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಶಿಸ್ತಿನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಅದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ಹಲವಾರು ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ, ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಆಟಗಳು. ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರು ಈ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಟವಾದ ಹಾಕಿಯು, ಇಂತಹ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. 1927 ರಂದು ಹಾಕಿ ಆಟದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ತಂಡವು ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗಳಿಸಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, 1975ರಂದು ಭಾರತದ ಹಾಕಿ ತಂಡವು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ, ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಅನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ನಡೆದ ಎಫ್‌ಐಎಚ್ ಟೂರ್ನಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಮಹಿಳಾ ಹಾಕಿ ತಂಡದ ನಾಯಕಿ ರಾಣಿರಾಮ್‌ಪಾಲ್ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಅಮೆರಿಕಾ ತಂಡವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ 2020ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಟೋಕಿಯೋ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗೇ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕುಸ್ತಿ, ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಎಂಬ ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಹೊರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗೆ, ಭಾರತೀಯರು ಕೂಡ, ಇಂತಹ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಭಾರತದ ಶಿವಥಾಪ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾರಾಣಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಟೂರ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಶೀಶ್ ಎಂಬುವವರು ಕೂಡ, ಈ ಟೂರ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಶಾಂಫೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 15ನೇ ಪುರುಷರ 48 ಕೆ.ಜಿ. ವಿಭಾಗದ ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಈ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ, 48 ಕೆ.ಜಿ. ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಮಂಜುರಾಣಿ ಅವರು ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಕುಸ್ತಿಪಟು ಪೂಜಾ ಗೆಹ್ಲೋಟ್ ಅವರು 23ರ ವಯೋಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಕುಸ್ತಿ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗು 2017ರಲ್ಲಿ, ಪೋಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕುಸ್ತಿ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ರೀತು ಪೊಗಾಟ್ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ಜಯಿಸಿದ್ದರು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಬಾಕ್ಸರ್ ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಎಂ. ಸಿ. ಮೇರಿಕೋಮ್, ಈ ಸಾಲಿನ ವಿಶ್ವ ಮಹಿಳಾ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಚು ಪದಕವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಭಾರತ ದೇಶವು, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ. 1980ರಲ್ಲಿ 'ಆಲ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಓಪನ್'ವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪಡುಕೋಣೆ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಪಿ. ವಿ. ಸಿಂಧುರವರು ಕೂಡ 10 ಆಗಸ್ಟ್ 2013ರಂದು ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಂತಹ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೈನಾ ನೆಹವಾಲ್ ಕೂಡ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಆಟಗಾರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು. 2008ರ ಬೀಜಿಂಗ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ ಫೈನಲ್ಸ್ ತಲುಪಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತದ ಡಬಲ್ಸ್ ಜೋಡಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಸಾತ್ವಿಕ್ ಸಾಯಿ ರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಚಿರಾಗ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಓಪನ್ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಟೂರ್ನಿಯ, ಡಬಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರನ್ನರ್ ಅಪ್ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಅತ್ಯಂತ ಇಷ್ಟವಾದ ಕ್ರೀಡೆ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಚಿನ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ. ಇವರು ವಿಶ್ವದ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಟಗಾರರೆಂದು

ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹಲವು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ: ವಿಶ್ವಕಪ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರನ್ನುಗಳು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಂದ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡವು 1983ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಪುನಃ 2011ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ, ಭಾರತವು ವಿಶ್ವಕಪ್‌ಅನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ಪ್ರಸಂಗವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಅವರೇ ಉದಾಹರಣೆ. ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಅವರು ಭಾರತದ ಒಬ್ಬ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚೆಸ್ ಆಟಗಾರ. ಇವರು 18ರ ವಯೋಮಿತಿ ವಿಭಾಗದ ವಿಶ್ವ ಯೂತ್ ಚೆಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ, ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೇವಲ ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲದೆ ಜಾವೆಲಿನ್, ಶೂಟಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕ್ರೀಡೆಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಅನುಭವಿ ಶೂಟರ್ ದೀಪಕ್ ಕುಮಾರ್ 32ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದೇ 14ನೇ ಏಷ್ಯನ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಚು ಗೆದ್ದು ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಅರ್ಹತೆ ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಟೋಕಿಯೊ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕೋಟಾ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ ಭಾರತದ 2ನೇ ಶೂಟರ್ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ ಜಾವೆಲಿನ್ ಪಟು ಶಿವಪಾಲ್ ಸಿಂಗ್ ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ 7ನೇ ವಿಶ್ವಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಜಾವೆಲಿನ್ ಥ್ರೋ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಪದಕ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಗುರುಪ್ರೀತ್ ಸಿಂಗ್ ಕಂಚಿನ ಪದಕವನ್ನು ಶೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಅವಿನಾಶ್ ಸಾಬ್ಲೆ, ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ಪುರುಷರ 2000 ಮೀ. ಸ್ಟೀಪಲ್ ಚೇಸ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ 13ನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿ, ಟೋಕಿಯೋ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತ ಪರ ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆ ಬರೆದ ಮೊದಲನೆಯ ಓಟಗಾರ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಅಮೋಘ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಭಾರತದ ರಮಾನಂದ ಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಜೋಡಿ 10ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಏಷ್ಯನ್ ಏಜ್ ಗ್ರೂಪ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನ 2 ಮೀಟರ್ ಡೈವಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಪದಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಎಲ್ಲದರ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲು-ಗೆಲುವು ಇದ್ದದ್ದೇ. ಆದರೆ, ಕ್ರೀಡಾಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ಇದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರೂ ಕೂಡ ಕ್ರೀಡಾಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ನಮಗೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾತು ಮೌನವಾದಾಗ

ಮೌನವೆಂಬ ಮೋಡ ಮುದುಡಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ ಮುಗಿಲೆತ್ತರದಲ್ಲಿ
ಮಾತೆಂಬ ಮಯೂರ ಮಂಕಾಗಿ ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದೆ ಮನದಲ್ಲಿ
ಮುದುಡಿರುವ ಮೋಡ ಚದುರಿ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು
ಮೌನಿಯಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿರುವ ಮಯೂರದ ಮನದಾಸೆ
ಮೃದು ಮಯೂರದ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಮನ್ವಂತರವೇ ಮುಗಿದರೂ...
ಮೋಡ ಕರಗಿ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ
ಮಯೂರ ನೃತ್ಯವೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ
ನರ್ತಿಸುವ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸದ ಮಯೂರ
ಮಂದ ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿದೆ
ಮೋಡದ ಮೃತ್ಯುವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯಲು
ತಾನಾ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಗರಿಗೆದರಿ ಕುಣಿಯಲು.

✍ **ಭೂಮಿಕ ಎಂ.ಯು.,** ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

03 Pg_035-110 TY200028

ತೊತ್ತೊ ಚಾನ್‌ಳೊಂದಿಗಿನ ನನ್ನ ಬೇಸಿಗೆ

✍ **ಪಲ್ಲವಿ ಕೊಡಗು**, ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ರಿಸಲ್ಟ್ ಡೇಟ್ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಪ್ಪ – ಅಮ್ಮನಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೆಳಕ್ ಹರಿಯೋದ್ರೊಳಗೆ ಹುಬ್ಬಿಯಾಗ್ ಇದ್ದೆ ನೋಡ್ರಿ ನಾನ್ ! ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೇನು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗಶಿಬಿರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತೆ. ಅದರ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದೆ. ರಂಗಶಿಬಿರದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾಯಿತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ ತನಕ ಚಿಳ್ಳೆಪಿಳ್ಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಯ ಕಳೆದು, ಸದಾ ನಗುಮುಖದ ಅಭಿ ಸರ್ ಜೊತೆಗೋ, ಅಥವಾ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ನಗುವ ಅವರ ಗೆಳೆಯನ ಬುಲೆಟ್‌ನಲ್ಲೋ ಕೂತು, ನಾನು ಅತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಿದ್ವಿ. ಇಡೀ ದಿನದ ಸುಸ್ತು. ಹೋದ ಕೂಡ್ಲೆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ರೆ, ನಿದ್ದೆ ಮುಗಿಸಿ ಅರ್ಧ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಆದ್ಮೇಲೆ ಎಳ್ತಿದ್ದೆ. ಅತ್ತೆ ಆಗ್ಲೆ ಎದ್ದು ಮನೆಗೆಲ್ಸ ಶುರು ಮಾಡ್ತಿರ್ತಿದ್ರು. ನಾನು ಅವ್ರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅತ್ತೆಯ ಲೈಬ್ರೆರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದ್ತಿದ್ದೆ. ರಂಗಶಿಬಿರದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಗುಲ್ಪುಟ್ಟಿ–ಮುನ್ಪುಟ್ಟಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಪುಟಾಣಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕದ ತಯಾರಿ, ದೊಡ್ಡಾಟ (ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ), ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕಲಿಕೆಗಳು ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಸೆಟ್ ವರ್ಕ್ ಶುರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ವಿ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಂಜೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದೆ. ನಾಳಿನ ಸಂಜೆ ''ಬೋರ್ ಆಗ್ತುಂಟು ಅತ್ತೆ'' ಅಂದೆ. ಆಗ ಆಕೆ ''ತಗೋ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಓದು'' ಎಂದು ಕೊಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವೇ 'ತೊತ್ತೊ–ಚಾನ್'.

''ತೊತ್ತೊ–ಚಾನ್'' ಈ ಪುಸ್ತಕವು ತೆತ್ಸುಕೊ ಕುರೊಯಾನಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದು, ಬಿ. ಗಾಯತ್ರಿಯವರು ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಘಟನಾವಳಿಗಳೂ ಕಲ್ಪನೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ತೆತ್ಸುಕೊ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ತೊಮೊಯೆ ಎಂಬ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ನಾನೂ ತೊಮೊಯೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ತೊತ್ತೋ–ಚಾನ್, ಯಾಸುಕೀ–ಚಾನ್, ಮಿಯೋ–ಚಾನ್ ಮಿಯಾಜಾರ, ಕಾವಲುಗಾರ ರಯೋ–ಚಾನ್, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿಸುವ ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರು, ರಾಕಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಾಲೆ ತೊಮೊಯೆ ಈಗಿಲ್ಲ. 1945ರಲ್ಲಿ ಟೋಕಿಯೋ ಮೇಲಿನ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೊಮೊಯೆ ನಾಶಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರು ತಮ್ಮದೇ ಹಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ಯುದ್ಧಾನಂತರ ಅವರ ಅದೇ ಹಳೆಯ ಕನಸಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಲೇಖಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಜಾರಿನ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ದಾಳಿ, ಸಾವಿರಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ಶಿಕ್ಷಣವಿದ್ದ ಒಂದೇ ಒಂದು ತೊಮೊಯೆ ಸರ್ವನಾಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳ ಹಾಗೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ರೂಂಗಳಿರಲಿಲ್ಲ, ನಿಗದಿತ ಪಿರೇಡ್‌ಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಭೇದವಿರಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿ–ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳು ಹಳೆಯ ರೈಲುಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ(ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್) ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದ್ರು ಏನು ಬೇಕಾದ್ರು ಕಲಿಯುವ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣು ನಡುವೆಯ ಭೇದ–ಭಾವ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈಜುಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಲೆ ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಈಜನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಭವಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಕಕ್ಕೂಸುಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಬೈಯ್ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದಿತ್ತು. ಮರ ಹತ್ತಿ ಆಡಬಹುದಿತ್ತು. ತೊಮೊಯೆದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಮರ ಎಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಆ ಮಗು ಆ ಮರದ ಜತೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಕನಸು ಕಾಣಬಹುದಿತ್ತು. ಮನ ಬಂದಾಗ ಟೀಚರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ನಡೆದಾಡಿಕೊಂಡೇ, ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕಲಿಯಲಾಗದ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳು ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅಪ್ಪ–ಅಮ್ಮನ ಚಂದದ ಬೆಡಗಿ, ತೊತ್ತೊ–ಚಾನ್. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈಕೆಯ ಮುಗ್ಧ, ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಯೋಚನೆಗಳು, ಅವಳ ತುಂಟಾಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇವಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಶ್ ಆಗೋದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಹಾಗಂತ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅವಳು ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಲೋವರ್ ಪ್ರೈಮರಿಯ ಮುದ್ದು ಮರಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು, ತೊಮೊಯೆ

ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದ ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರು. ತೊತ್ತೊ-ಚಾನ್‌ಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಇವರ ಮಾತುಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕಿ. ''ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿ'' ಎಂದು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಕೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ದೊಡ್ಡವರೂ ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇವರೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಇವರು ಕಲಿಸುವ ಶೈಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ, ತಾಳ್ಮೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬ ಪೋಷಕ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ಪೋಷಕ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ, ಆ ಮಗು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಜೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಂತಹ ಪೇರೆಂಟಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದರೆ, ಅಪರಾಧಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ನಮನಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ, ಶಾಲೆಯ ಕಾವಲುಗಾರ ರಯೋ-ಚಾನ್. ರಯೋ-ಚಾನ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಪುಟ ಇದ್ದರೂ, ತೊತ್ತೊ-ಚಾನ್ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಗೌರವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಯೋ-ಚಾನ್ ಇತರ ಕಾರ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ತೊಮೊಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ.

ತೊಮೊಯೆದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂತು ಉಣ್ಣಬಹುದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಲದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಜಲದ್ದು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರದ್ದಾದರು ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ್ದು ಅಥವಾ ಜಲದ್ದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರ ಪತ್ನಿ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲದನ್ನು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ನೆಲದ್ದು-ಜಲದ್ದು ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುವುದನ್ನು ನೀವೇ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ರಚನಾರೀತಿಯು ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಿಜ ಕತೆಯಾದರೂ, ಓದುವಾಗ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನೀಲಿ ಕವರ್‌ಪೇಜ್ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವು ನನ್ನಾಣೆಗೂ ನನ್ನ ಓದಿನ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹುರುಪು ತುಂಬಿದೆ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ನನ್ನ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ. ರಿಸಲ್ಟ್ ಬಂದು, ಕಾಲೇಜು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಏರಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ''ತೊತ್ತೊ-ಚಾನ್'' ಓದಿ ಕೊನೆಯ ಪುಟ ಮಗಚಿ ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬಂದ ಪದ ''ಮುಗೀತು''. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ''ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಓದು'' ಎಂದು ಕೊಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಖುಷಿ ಪಡಲೇ ಅಥವಾ ತೊಮೊಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ದುಃಖ ಪಡಲೇ, ಕೊಬಾಯಾಶಿಯವರು ಈಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೌನವಾಗಿರಲೇ ಒಂದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಮೌನವಾಗಿತ್ತು. ಪುಸ್ತಕ ತಿರುಗಿಸಿ ಮೇಲಿನ ಪುಟ ನೋಡಿದೆ. ನೀಲಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊತ್ತೊ-ಚಾನ್ ಹೂಗುಚ್ಛ ಹಿಡಿದು, ಎರಡು ಜಡೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳು ಹಾಗೇ ಮರುಕಳಿಸಿ ಹೋದವು. ''ತೊತ್ತೊ-ಚಾನ್'', ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿಯೂ ಹೌದು, ನನ್ನ ಓದಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕವೂ ಹೌದು.

●

ಗುರಿ

ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಚರ್‌ಗೆ syllabus ಮುಗಿಸುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಯೌವನಸ್ಥರಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ಎದುರುಗಡೆ ಮಿಂಚುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ನಡೆಸುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡಿಸಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ನೇಗಿಲು ಹೂಳುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಓಟಗಾರನಿಗೆ ಮೊದಲು ತಲುಪುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಓದುವ/ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆಗಿ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಬರುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೂವಿಗೆ ತನ್ನ ಮೊಗ್ಗನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ಪರಿಮಳ ಬೀರಿಸಿ ಆಕರ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಧು-ವರನಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುವ ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಎಂಬುದು ಇರಲೇಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಏನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವನ/ ಅವಳ ಜೀವನ ಕತ್ತಲು ತುಂಬಿದ ಅಂಧಕಾರ, ದಾರಿ ಕಾಣದ ರಸ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಏಂಜಲ್, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಈ ಕಡಲ ತೀರ, ನಡೆದಷ್ಟು ದೂರ

✍ **ನಾಗರಾಜ ಹೆಚ್. ಕೆ.,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

''ದೇಶ ತಿರುಗು, ಕೋಶ ಓದು'' ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಸುತ್ತುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದರು ಸಹ, ನನಗೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗುವ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆತವು, ನನಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಸುತ್ತಾಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡಲ ತೀರವನ್ನು ನೋಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ, ಈ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ 'ರೋವರ್ಸ್ ತಂಡ'ದಿಂದ ದೊರಕಿತು. ಅದೇ ''ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ರೋವರ್ಸ್ ಕಡಲ ತೀರ ಚಾರಣ ಶಿಬಿರ''. ಈ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ರೋವರ್ಸ್ ಯುನಿಟ್‌ನ ನಿರ್ವಾಹಕರಾದ ಅವಿನಾಶ್ ಸರ್‌ರವರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಚಾರಣವು ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಭಟ್ಕಳ ಸಮೀಪದ ಅಳವೆಕೊಡಿ ಎಂಬ ಊರಿನವರೆಗೆ, ದಿನಾಂಕ: 22-03-2019ರಿಂದ 26-03-2019ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿತ್ತು. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಚಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕುತೂಹಲ, ಅದರಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಮೊದಲೆರಡು ದಿನಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ: 22-03-2019ರ ಶುಕ್ರವಾರ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದೆವು. ಅದರಂತೆ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆವು. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊನ್ನಾವರವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತೇವೋ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ. ಅದರಂತೆ 3 ಗಂಟೆಯ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರವನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಶಿಬಿರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸ್ಥಳ ಹವ್ಯಕ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪ, ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ 3 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಟೆಂಪೊವನ್ನು ಹತ್ತಿದೆವು. ಆದರೆ ಆ ಟೆಂಪೊದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಊರಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆವೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದೇವೊ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ನ ಬಾಯಿಯನ್ನೇ ಹತ್ತು ಹಲವು ಬಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಊರಿನ ಹೆಸರೇನೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಸಹ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆ ಟೆಂಪೊಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೋ ಲಾರಿಗೆ ಕುರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಹಾಗೆ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿದ, ಹೇಗೋ ನಗುತ್ತಲೇ ಹವ್ಯಕ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪವನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು.

ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು 10 ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾವು ಇಷ್ಟೇ ಜನ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಖುಷಿಯಿಂದ ಹೋದ ನಾವು ತುಂಬಾ ಬೇಗ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ನಂತರವೇ ತಿಳಿದಿದ್ದು ನಾವು ''ಕೊನೆಯವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು'' ಎಂದು. ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ 150ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳು ಸಮವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು, ನಾವು ಸಹ ಅವರಂತೆಯೇ ಸಿದ್ಧರಾದೆವು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ 4 ರೋವರ್‌ಗಳು ಪರಿಚಯವಾದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಉಡುಪಿಯವರೇ 8 ಜನ ಒಟ್ಟಾದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಒಬ್ಬ ರೋವರ್ ಬಂದು ಉಡುಪಿಯ ರೋವರ್ಸ್ ಗೆ ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಬಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದರು. ಅದರಂತೆ ಊಟವನ್ನು ಬಡಿಸಿದೆವು, ಊಟ ಬಡಿಸುವಾಗ ನನಗೆ ಒಂದೇ ಚಿಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಬಂದು ಅನ್ನವನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ನಮಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಯಿತು. ಕೊನೆಗೂ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಊಟ ಬಡಿಸುವಾಗ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲು, ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸ ಮುಖಗಳೇ, ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಪದವಿ ಓದುತ್ತಿರುವರು, ಊಟವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ 3 ಗಂಟೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಶಿಬಿರದ ನಾಯಕರಾದ ಪ್ರತಿಮ್ ಕುಮಾರ್ ಸರ್ ಹೇಳಿದರು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3 ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆವು. ನಂತರ ನಮ್ಮ ರೋವರ್ಸ್ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಾಯಿತು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ನಂತರ ವೇದಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿಬಿರ (ಕ್ಯಾಂಪ್)ವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ವೇದಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಮಗೆ ಚಹ ಮತ್ತು ಬಿಸ್ಕತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಜೆ 7 ಗಂಟೆ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ ಹೇಳಿದ್ದರು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದರಂತೆಯೇ

ಎಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿದೆವು. ಒಟ್ಟು 21 ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ 170 ಜನ ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ 7 ಜನ ಸರ್ ಗಳು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರು. ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಹಾಡಿದವರಲ್ಲ, ಬೇರೆಯವರ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿದವರು, ಆದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದ್ದವರಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಿದೆವು ಎಂದು ಸರ್ ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೂ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದಂತಹ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವು, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ರಾತ್ರಿಯೇ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ನಂತರ ನನ್ನ ಮೊಬೈಲ್ ನೋಡಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು, ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕೋಣ ಎಂದು ಸ್ವಿಚ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಕಡೆ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಿಚ್‌ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳು ಒಂದೇ ತರ, ಬಾವಲಿಗಳು ಮರಕ್ಕೆ ನೇತಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದಲ್ಲದೆ ಆ ಮೊಬೈಲ್‌ನವರು ವಾಚ್‌ಮ್ಯಾನ್ ತರ ಅದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತು-ಇಂತು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಮೊಬೈಲನ್ನು ಚಾರ್ಜಿಗೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ 11 ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಏಳುವುದು ತಡವಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮನ್ನು ಅಂದರೆ 170 ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು 4 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ (ಪ್ಯಾಟ್ರೋಲ್) ಮಾಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೋ-ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವನು ನಾನೊಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದೆ, ಆದರೂ ನಾನಿದ್ದ ಗುಂಪಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಂತರ ನಮ್ಮ ಚಾರಣವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹವ್ಯಕ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪದಿಂದ ಸುಮಾರು 3 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಚಲಿಸಿದಂತೆ ನಮಗೆ ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಸೇತುವೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಮಲೆನಾಡ ಹುಡುಗ, ನಮ್ಮ ಊರು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ, ನಮ್ಮ ಊರಿನಿಂದ 7 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ನದಿಯ (ಉಗಮ) ಮೂಲ 'ಅಂಬುತೀರ್ಥ' ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ನದಿ ಹರಿದು ಬರುವಾಗ ಒಂದು 30 ಅಡಿ ಅಗಲವಿದೆ ಅಷ್ಟೇ, ಆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮದು ಎಷ್ಟೋ ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನಗಳು ಆಗಿವೆ, ಅಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಳೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1 ಕಿ.ಮೀ. ಅಷ್ಟು ಅಗಲವಿದೆ, ಈ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು 1 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕು. ಸೇತುವೆ ದಾಟಿದ ನಂತರ ಸುಮಾರು 2 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಚಲಿಸಿ ಇಕೊ ಬೀಚ್ (Echo Beach) ತಲುಪಿದೆವು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಾನು ಸುಮಾರು ಬೀಚ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಏನೋ ಒಂದು ತರದ ಮನಃಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಾರ್ಕ್ ಇತ್ತು, ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕುಣಿಯ ತೊಡಗಿದೆವು, ನಾವೆಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 18 ವರ್ಷದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು 8 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು 9 ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಅಲ್ಲೇ ತಿಂಡಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಚಾರಣ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯಲ್ಲೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಮ್ ಕುಮಾರ ಸರ್‌ರವರು ಸೇನೆಯ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಬಾವುಟದೊಂದಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಸಹ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹೀಗೆ ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ದೂರ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದೆವು, ಕೆಲವರು ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ ಗಳು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಶೂಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನಗು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆದ ನಂತರ ನಮಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು, ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ನೀರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ದೂರ ತಲುಪಿದಾಗ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾವು ಮೊದಲು ನೋಡಿದಾಗ ಆ ಬೆಟ್ಟ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವೆಲ್ಲ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿದೆವು. ಆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ಸಮುದ್ರವು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹಸಿರಾದ ಗಿಡ ಮರಗಳು, ಇನ್ನುಳಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಂದರವಾದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ದೋಣಿಗಳು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಆಮೆಗಳಂತೆ ನಾವು ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳು ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಈ ಬೆಟ್ಟವು ''ಅಪ್ಸರಕೊಂಡ'' ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿತ್ತು, ಆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾನೀಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನಮಗೆ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಓಯಸಿಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಆ ಬೆಟ್ಟವು ಸುಮಾರು 1 ಕಿ.ಮೀ.ಗೂ ಅಧಿಕ ಎತ್ತರವಾಗಿತ್ತು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಗಿಡ ಮರಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಂಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಗಾರಗಳು (Compound) ಇದ್ದವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಾಜನ ಬಗ್ಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದು ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೇಳಲು ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಚಲಿಸುವಾಗ ನಾವು ಪ್ರಾಣೇಶ್‌ಗಿಂತ ಏನೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲ

ಎಂಬುವಂತೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರ ಜೊತೆ-ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಶಿಸ್ತು-ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲು ಕೆಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಅದರಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಸಾಗಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ದಿನ 20 ಕಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆದೆವು. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಚಾರಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಮುಗಳಿ ಎಂಬ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು.

''ಮುಗಳಿ'' ಇದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ, ನಾವು ಹೋಗಿದ್ದ ಶಾಲೆಯು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾವು ಹೋದದ್ದು ಶನಿವಾರವಾದುದರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ್ದರು, ನಾವು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರೋವರ್ಸ್ ಧ್ವಜವನ್ನು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಏನು ಮಾಡುವುದು ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಒಂದು ಸ್ನಾನದ ಕೊಠಡಿ, ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಬಟ್ಟೆಯೆಲ್ಲ ಒಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಂದೆವು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆವು. ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮ Fire Camp ಶುರುವಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಊರಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರ ಊಟವಾಯಿತು.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅಂದರೆ ದಿನಾಂಕ: 24-03-2019ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮವಸ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಾದೆವು. ನಾವು ತಂಗಿದಂತಹ ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7.30ಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆವು. ನಮ್ಮ ಸಾಲುಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಸುಮಾರು 2 ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಊರಿನ ವಾತಾವರಣ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗಿದಂತೆ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ, ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದು ಎಂದು ಫೋಟೋವನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಮುಗಳಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ 2 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ಚಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರವನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು.

ಮುಂಜಾನೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಸ್ತರು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಬೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹಿಂತಿರುಗುವವರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಕೆಲವರು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂತಹ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಬೋಟುಗಳು. ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಬೆಸ್ತರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಮೀನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಬರೀ ಬೆಸ್ತರೇ! ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮಂಕಿ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆವು. ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದಂತೆ ನಮಗೆ ಮುರುಡೇಶ್ವರದ ಶಿವನ ವಿಗ್ರಹ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಮುರುಡೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆವು, ಆದರೆ ನಾವು ಮುರುಡೇಶ್ವರದಿಂದ 18 ಕಿ.ಮೀ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದೆವು. ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಮುದ್ರ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳು. ಸಾಲಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ರೋವರ್ಸ್ ಸಾಲುಗಳು. ಹೀಗೆ ಬರುವಾಗ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತಹ ಚಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಕೆಲಸ ನೋಡಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಮುರುಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಗಲ್ ನಕ್ಷೆ ತೆರೆದು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದು, ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದೇ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ ಎಲ್ಲವನ್ನು ದಾಟಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮೀನುಗಳು, ಆಮೆಗಳು, ಏಡಿಗಳು ಕಂಡರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು.

ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪಾನೀಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೊರೆಯಿತು. ನಾವು ಕೆಲವರು ಉಳಿದ ಪಾನಕವನ್ನು ಬಾಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದೆವು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಮುರುಡೇಶ್ವರದ ಶಿವ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು ಸಹಾ ನಮಗೆ ಅವನು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಸಾಗಿತು. ಅಂತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.30ಕ್ಕೆ ಮುರುಡೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೋಟುಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆವು. ನಂತರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆವು. ನಂತರ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಲು ಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೇ ಬೀಚ್, ಅಂಗಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದೆವು, ಬೀಚ್ನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಆಟ ಆಡಿದೆವು.

ಸಂಜೆ 7 ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮುರುಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಮೀಪ ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದೆವು. ರಾತ್ರಿಯ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದೆವು. ನಂತರ ಪ್ಯಾಟ್ರೋಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿದೆವು.

ಮುರುಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ 3 ಭಾಗವು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ 1 ಭಾಗದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಇದೆ. ನೋಡಲು ನಯನಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಸೆಕೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಲಗಲು ಒಳ್ಳೆಯ

03 Pg_035-110 TY200028

ಜಾಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಶಾಲೆಯ ಟೆರೆಸ್. ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಗವಿತ್ತು, ನಾವು ಉಡುಪಿಯವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದೆವು.

ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದ ಆಕಾಶ, ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ, ಸದಾ ಬೀಸುತ್ತಿರುವ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು, ತಂಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಗುಳ ಹಾಡುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಸಹ ಬಂದಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಸೋಮವಾರ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಮವಸ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೊರಟೆವು. ಅದೇ ಕಡಲ ತೀರ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಶಿವನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಇದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಶಿವನನ್ನು ಹಿಂದೆಯೆ ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆವು. ಮತ್ತೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಬಿಸಿಲು ಒಂದು ಕಡೆ, ಇನ್ನೊಂದೆ ಕಡೆ ನಡಿಗೆ ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕುವ ಕೆಲಸ, ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ನೋಡಿ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಚಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಷ್ಟು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬರೀ ನೀರು ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರ ತೀರ. ಆದರೂ ಬಿಡದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗಂಟೆ 12ಕ್ಕೆ ಆಳವೆಕೊಡಿ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿತು. ಆಳವೆಕೊಡಿ ಊರು ಬಹಳ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನದಿ ಬಂದು ಸೇರುವಂತಹ ಸ್ಥಳ. ನಮಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಡೆದು ಬರುವಾಗ ಕೆಲವು ಬೆಸ್ತರು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಅದೃಶ್ಯವಾದರೆಂಬಂತೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 18 ಕಿ.ಮೀ. ಚಲಿಸಿ ಬಂದು ಒಂದು ದೇವಾಲಯ ಸೇರಿದೆವು. ಅದು ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಿತು. ಅಂತು ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ 60 ಕಿ.ಮೀ. ಚಾರಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಳ ಆಳವೆಕೊಡಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು.

ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಯ ದಿನ ಅಂದರೆ 26-03-2019ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ಐದು ದಿನಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಳೆದವೆಂಬುದು ಅರಿವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬರುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಮನಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಚಾರಣ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದ್ದಂತಹ 170 ರೋವರ್ಸ್‌ಗಳು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ 5 ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದೆವು, ಮತ್ತೆ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಸದಾ ಕಾಯುವೆವು.

ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಹ 60 ಕಿ.ಮೀ. ಒಬ್ಬರಿಂದ ನಡೆಯಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ. ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ಚಾರಣದಂತೆ ಕಡಲತೀರ ಚಾರಣವು ಸಹ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಸಮುದ್ರ ತೀರವು ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆಯೆಂದು ಕಂಡರು ಸಹ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಷ್ಟು ನಮ್ಮಿಂದ ಬಹುದೂರವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸದಾ ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ನೆರಳೇ ಹೊರೆತು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವು ಹುಡುಕಿದಾಗ ನಮಗೆ ಅದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸಂತೋಷ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ●

ಸದಾ ಭ್ರಮೆ ಎಂಬ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬೀಗಿದ
ಮನಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಈ ಭ್ರಮೆ ಜಾಲ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಾಗ
ವಾಸ್ತವ ಎಂಬ ಕಹಿಯಾದ ಮದ್ದನ್ನು ಸೇವಿಸಲೇಬೇಕು.
ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರ
ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಬದುಕು
ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ
ಮನಸ್ಸು ತೀವ್ರವಾದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು. ಆ
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಅಥವಾ ಸೋಲು ಮನಸ್ಸಿನ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ.

✍ **ದೀಪ್ತಿ ದಿನೇಶ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಕುಂದಾಪ್ರ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು

✍ **ಆಶಿಕಾ ಕೆ.,** ಪ್ರಥಮ ಎಮ್.ಎಸ್ಸಿ.

ಹಬ್ಬುತಪ್ರೂ ಹೋಳ್ಗಿ ತಪ್ಪುದಿಲ್ಲ
ಎತ್ತಿಗ್ ಜ್ವರು ಬಂದ್ರ್ ಎಮ್ಮಿಗ್ ಬರಿ ಹಾಕ್ದಂಗ್
ಅಡ್ಡ್ ಗೋಡಿ ಮೇಲ್ ದೀಪು ಬೆಚ್ಚ್‌ದಂಗ್
ಕುಟ್ಟಿಕುಂದಾಪ್ರಕ್ ಹೋದಂಗ್
ಬೆಳ್ಳಂಗಿಪ್ಪುದೆಲ್ಲ ಹಾಲಲ್ಲ
ಚಿಂತಿ ಇಲ್ದಿನಿಗ್ ಸಂತೇಲು ನಿದ್ರಿ
ಗಂಡ-ಹೆಂಡ್ರ್ ಜಗ್ಳ ಉಣ್ಕ ಮನ್‌ಕಂಬೊಲೊರಿಗೆ
ನಾಯ್ ಬೊಗಳ್ರ್ ದೇವ್‌ಲೋಕ ಹಾಳಾತಿಲ್ಲ
ಹಣ್ಣೆಲಿ ಉದ್ರುವತಿಗ್ ಕಾಯ್ ಎಲಿ ನಗ್ಯಾಡತ್ ಅಂಬ್ರ್
ಇದ್ದದ್ ಇದ್ದಂಗ್ ಹೇಳ್ರೆ ಎದ್ದ್ ಬಂದ್ ಎದಿಗ್ ಒದ್‌ದ್ರಂಬ್ರ್
ಆರ್ ಕೊಟ್ರೆ ಅತ್ತಿ ಕಡಿ ಮೂರ್ ಕೊಟ್ರೆ ಸೊಸಿ ಕಡಿ
ಹೆತ್ರರಿಗ್ ಹೆಗ್ಣು ಮುದ್ದ್
ಅಯ್ಯೋ ಅಂದ್ರ್ ಆರು ತಿಂಗ್ಳ್ ಆಯ್ಸು ಕಡ್ಮಿ
ಯಾರದ್ದೋ ದುಡ್ಡ್ ಎಲ್ಲಮ್ಮ್‌ನ್ ಜಾತ್ರಿ
ಕೊಂದ್ ಪಾಪು ತಿಂದ್ ಪರಿಹಾರ
ಹನಿ – ಹನಿ ಗೂಡಿ ಹಳ್ಳು
ಗುಂಬ್ಳಕಾಯ್ ಕಳ್ಳ ಅಂದ್ರ್ ಹೆಗ್ಲ್ ಮುಟ್ಟಿಕಾಂತ
ತಾನ್ ಕಳ್ಳ ಪರರ್‌ನ್ ನಂಬ.

ಒಗಟುಗಳು

ಅಂಗಿ ಕಳ್ಚಕ ಬಾಮಿಗ್ ಹಾರ್‍ತಾ – **ಬಾಳಿಹಣ್ಣ್**
ಒಂದಜ್ಜಿಗ್ ನೂರಾರ್ ಕಜ್ಜಿ – **ಹಲ್ಸಿನಣ್ಣ್**
ಹಸ್ರ್ ಗಿಡ್ದಂಗ್ ಮೊಸ್ರ್ ಚೆಲ್ಲಿತ್ – **ಮಲ್ಲಿಗಿ**
ಒಬ್ಬಣ್ಣ ಹತ್ತತಾ, ಒಬ್ಬಣ್ಣಾ ಇಳಿತ – **ಚೌಳಿ**
ಅಟ್ಟಂಗ್ ಆರ್ ಕಣ್ಣ್, ಮುಟ್ಟಂಗ್ ಮೂರ್ ಕಣ್ಣ್, ಸಿದ್ದಾಪ್ರು ಕೊಂಕಣಿಗ್ ಒಂದ್ ಕಣ್ಣ್ – **ಕೊಳಲ್, ತೆಂಗಿನ್ಕಾಯಿ, ಅಡ್ಕಿ**
ಹಳು ಹೊಗ್ಗಿಗಳು ತಂದ್ ಕರಿ ಕಬಾರ – **ಕತ್ತಿ**
ಕಾಲ್ ಇಲ್‌ದಿದ್ದನಿಗ್ ಕೊಲಲಿಗಿ ಕೊಟ್ರ್ ಕೂಗ್‌ಕಂತಾ ಕುಂದಾಪ್ರಕ್ ಹೋತಾ – **ದೇವಸ್ಥಾನದ್ ಗೆಂಟಿ**
ಒಂದಜ್ಜಿಗ್ ನೂರಾರ್ ಉಡ್ದಾರ – **ತಿರಿ**
ಸತ್ತ್ ಎತ್ತ್ ಗುಟ್ರ್ ಹೊಡಿತ್ – **ಡೋಲ್**

✍ **ಆಶಿಕಾ ಕೆ.,** ಪ್ರಥಮ ಎಮ್.ಎಸ್ಸಿ.

03 Pg_035-110 TY200028

ಪ್ರಾಣಿ– ಪಕ್ಷಿ– ಸರೀಸೃಪಗಳು

(ಕುಂದಾಪುರ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ)

✍ **ಆಶಿಕಾ ಕೆ.,** ಪ್ರಥಮ ಎಮ್.ಎಸ್ಸಿ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳು	ಪಕ್ಷಿಗಳು	ಹಾವುಗಳು	ಹುಳಗಳು
ಚಣೆಳ	ಟ್ಯಾಂಟ್ರಕ್ಕಿ	ಹೈಂಸರ	ಎರು
ಮುಂಗ್ರಿ	ದರ್ಲಿಹಕ್ಕಿ	ವಳ್ಳಿ	ಚೌಳಿ
ಕೆಂಜಳಿಯ	ಗುಮ್ಮಕ್ಕಿ	ದೇವ್ರ್ಹಾವ್	ಕಟ್ಟಿ
ಕುರ್ಕ	ಬಾಗಳಕ್ಕಿ	ಹೊಗ್ಲ/ ನೈಬ	ನಕ್ಕುಳ
ಕಣೆಹಂದಿ	ಕೆಂಭೂತ	ಎಲಿ ಹ್ವಾವ್	ಗೊಬ್ರದ್ ಹುಳ
ಮಿಗ	ಕರ್ಕೆರಕ್ಕಿ	ಮರಾವ್	ಚಾಂಟಿ
ಹೆಗ್ಗುಳ	ಕಾಕಿ	ಕಂದಡಿಯ	ಪರ್ಚುಳ
ಕೂಮ	ಪಾರ್ವಾಳ	ಜಡಿ ನಾಗ	ಕಂಬ್ಳಿಹುಳ
ಮಣ್ಕ	ಗುಬ್ಬಕ್ಕಿ	ಕುಂಟ್ ಕುದ್ರಾಳ	ನೆಳ
ವಡು	ಮಿಂಚ್ಳ	ಕೊಳ್ಕ ಮಂಡ್ಲ	ನುಸಿ
ಬರ್ಕ	ಮರ್ಕುಟ್ಕ	ನೀರ್ ಮಂಡ್ಲ	ಸಾಲಿ
ಹರ್ಗ	ಕುಪ್ಳ	ಹುಲಿ ಕಂದಡಿಯ	ವರ್ಲ
ಜೀವಾದಿ	ಹುಂಡ್ಕೋಳಿ	ಎಯ್ಡ್ ಮಂಡಿ ಹ್ವಾವ್	ಹಳ್ಳಿ
ಗಮಿ	ನೈಲಕ್ಕಿ	ಹೆಬ್ಬಾವ್	ಅಡ್ಕಿ ಚೇಳ್
ಕಡ	ಗಿಡ್ಗ	ಬಿಲ್ಮ್ರಿಯ	ಒಣ್ಗ್
ಬೆಕ್ಕ್	ಹದ್ದ್	ತೊಡ್ಪರಿಯ	ಹೇನ್
ದೆನು	ರಣ್ಹದ್ದ್	ರಕ್ತ್ ಕಂದಡಿಯ	ಇಂಬ್ಳ
ಎತ್ತ್	ಕಾಡ್ಕೋಳಿ	ನೀರ್ ಕಂದಡಿಯ	ಮರ್ಚೌಳಿ
ಸೀಳ್ನಾಯ್	ಮಳಿ ಕಾಕಿ		ಬಸ್ವನುಳ
ಒಂಟಿ	ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ		ಚೌಳಿ
ಕುದ್ರಿ	ಹಂಜ		ಕುದ್ರಿ
ಆಡ್	ಹೈಡಿ		ಬೆದ್ರ್ಕಟ್ಟಿ
ಕಾಳ್ಬೆಕ್ಕ್			ದೀಪದ್ ಹಾಂತಿ
ಆನಿ			ಅವ್ಲಕ್ಕಿ ಹುಳ
ಕಾಯ್ಕಳ್ಳ			ಮಿನ್ಚುಳ

●

03 Pg_035-110 TY200028

Ranjitha G. Acharya

Smitha, II B.Com.

03 Pg_035-110 TY200028

DR. RAJENDRA CHENNI: A NONPAREIL PROFESSOR!

✍ **Opt. English Students**

Dr. Rajendra Chenni was a former Professor of English at Kuvempu Univesity, Shivamogga and is presently the Director, Manasa Centre for Cultural Studies, Shivamogga. He is a bilingual writer, writes in Kannada and English. He is a storyteller, critic and teacher par excellence. He has authored 12 books in Kannada and four in English. He is the recipient of several honours including the Karnataka State Sahitya Akademi Life Time Achievement Award (2012), Karnataka State Sahitya Akademi Award (1987 & 2003), GSS Award (2009) and BA Shridhara Award (2012) and Vardamana Udayonmukha Award (1992). He was an activist participated in several people's movements in Karnataka to protect the Baba Budan Giri Shrine, against mining at Kudremukh and for saving the Tunga River.

Above all, he is a teacher par excellence and a distinguished scholar visiting several universities as a Resource Person for the seminars and workshops.

In fact, he had come to MGM College to receive the 'Muddanna Sahitya Award' on 27th Feb. 2020. After the awarding ceremony, we the students of Optional English (Amilyn, Maithreyi, Chinmayi, Shreevidya) approached him for a 'chit-chat'! He was rather happy to associate with us and shared his views to our queries.

Dr. Chenni spoke about an hour with us and recollected the days of his school life and the factors that influenced him to become an English Teacher as well as a writer. The session was a memorable event for us and even, Dr. Chenni expressed his happiness over this interactive session. We were accompanied by Dr. Devidas S. Naik, HoD of English and Prof. Varadesh Hiregange, Director, RRC, Udupi. Here is the gist of our informal chatting with him:

04 Pg_111-152 TY200028

1. **Sir, was there any incident or person that triggered your interest in Literature?**

- My mother remains a great inspiration for us till date. All her life she used read books. She created a kind of book culture at home. I can't recollect a day when she had not read her books. Listening to her recitations of slokas was an inevitable part of my life. My father had done his first year of BA at that time and he had built a 'home library' in the name of my sister, Saroja. So, books were around us. First thing as children we saw only books! Then we would also listen to not reciting, but saying aloud the vachanas which created an impression on us. That is how we were introduced to language and literature.

  Then fortunately our teachers at the primary level were efficient. They had love for language and literature. They were not highly qualified. At that time no B.Ed. or M.Ed. like. But they were extremely competent. They made us to read the books and also made us to speak about the books we read in the classes.

  And the last person I want mention about my cousin, Rihanna Alavalli, one who brought me to Kannada criticism. He was a senior Police Officer who passed his IPS, spent most of his career there. Unfortunately, he met with the terrorist attack and had to undergo a surgery because of the bomb blast. But he was very much interested in literature and encouraged us in our vacations to read classics of Kannada and write essays on them.

2. **Sir, you mastered Kannada language and literature. And then, why did you choose English for your studies? Why did you think it was important?**

- If I look back, I did my schooling in Kannada Medium till my Seventh Standard. Thereafter, I studied in the Municipal School where we had one section meant for the English medium of instruction. So, I decided to opt for English Medium because I was basically a student of Science. And that helped me our English language teachers though we read only one or two text books each year. They had the ability to teach us the basics of English. Then I became very fascinated with the idea of becoming an English language teacher right from my Eighth Standard.

3. **Sir, while you start reading a book, do you read with any pre-conception or go with first thoughts?**

- Books come to you or you go to books for many reasons as part of our study or part our preparation for our teaching or just interest of the books that are going around. There may be many reasons why certain books come at certain times. But as far as possible I try to avoid of going to a book with a pre-conceived framework. I mean, even if it is a known author, if you begin with a readymade kind of pre-conceived framework, you may be able to see the things that you are looking for, not what the text really gives you. That is important. Reading is also un-learning. You have to give up many biases, prejudices. More than that even if it is with the very admired writer you need to be very critical and open.

4. **Sir, its learnt that you did a comparative study between T. S. Eliot and Adiga in your Ph.D. thesis. What exactly you found between them?**

- My basic interest was in how two cultures which come together historically. How do the negotiations take place between two cultures or two literary traditions? There was English literature which came to us as part of colonial modernity. On the other hand, we have our Indian literatures which had very long and rich histories. But because of

the other factors I don't want to go into it right now. But there was a propelling effect of the study of English literature. You know in all our languages including Kannada the so-called renaissance happened because of contact with the English literature and with the West. But in my thesis, I primarily wanted to deconstruct this idea of influence. Because the narrative that went round at that time was a theory of hegemonic western tradition which was given to us as universal and greater than any of our traditions. This is what has caused Dr. Ganesh Devy and others. Dr.Devy discussed these issues in his magnum opus, *After Amnesia* (means the forgetfulness of the past) got the Sahitya Akademi Award. Because of that we have been working in our Ph.D. program in a very asymmetrical fashion. Always assuming that this is the master code, master culture and thereby others are only imitative.

But my thesis tries to prove that a culture takes from another culture only what it needs first. Secondly, it reinterprets it. It doesn't swallow it. According to its own heats of the time, say because of the 'Yuga Dharma' (Spirit of the time), we choose to read and sometimes misread. And that is how the Kannada Romantic Poetry was able to emerge not by copying but by of course inspired by Wordsworth. But a Kuvempu or a Bendre takes that from the point of origin. It stimulates them. That's it! Rest is your own rediscovery of the things.That's why I chose these two authors who represented two different cultures.

5. **Sir, do you think, is it wrong to take something from other culture or literary sources? Has it got any ethical incorrectness in being able to adapting?**

- Not at all. Because this argument has two problems and two fallacies. One is, assuming that a culture can be pure or you can always go back to a particular point of time when there was no outside influence. This doesn't exist. Myth of purity and origin which have been rejected. So that's one thing. The other is, as I am trying to say assuming that you lose your originality if you borrow. As Eliot has said, as I think correctly, 'it is only the minor poets who steal, the major poets borrow'. Anywhere in the world, you don't have a writer who has not opened himself to some other influence. And texts are inter-textual and all traditions are inter-related in some way or other. I don't think that in our intellectual context we can still talk about right or wrong. Not at all.

6. **Sir, did you first specifically study Eliot and Prof. Adiga and then decide to go for the comparative study?**

- No, my original idea was to compare the two modernist traditions. It had a very big canvass when I began to work on it. My idea was to understand the Kannada Modernity and see how it took many things from Anglo-American literary modernity. But something very different emerged ultimately! But my Guide said that comparing two traditions would be too vast for a thesis. You have to choose two authors more or less represent very comprehensively what was happening in those two respective traditions. So, I did it.

7. **Sir, please tell us something about your family? Your children, are they following the dad's path?**

- I have two daughters. First one is doing her B.Sc. at St. Joseph College, Bangalore. Second one is studying in First PUC at Shivamogga. I am not very sure about my elder daughter. She used to write very well in English. At St. Joseph College, they have many competitions in creative writings and she always wins the first place. They have

very good Department in English. But her stated intention is to do Computer Science.

Second one is totally anti-signing. She is more inclined towards literature. Somehow, I want her to survive one more year in PUC. She writes poetry. And she is a good speaker. She wants to become a writer.

And My wife also teaches English in a Govt. College. So, we're settled in Shivamogga.

8. Presently you are the Director of MANASA and what is this Centre for?

- MANASA an institution which has been created to support the higher research in Humanity, Literature, Psychology and Psychiatry. The last two because it is the unit MANASA Trust which was founded by very famous Psychiatrist, Dr. Ashok Pai. He was a BC Roy Awardee and film maker, got the President's award for his films. It was his dream that we should have an institution meant to support the higher research. That is what we have been doing there. What we do is we organise research workshops for those who are doing Ph.Ds. or they want to do Ph.Ds. We organised so far workshops for seven days on these lines. And also take up research books which needs to be discussed. Only four days ago we organised a discussion on Dr.RahmathTarikeri's book "Raja Dharma", a very unusual book extremely well researched about the idea of polity, politics and political values in the colonial period focussing on the Mysore Dynasty. But also brings in so many questions about the Kannada Modernity.

9. Are you enjoying your sabbatical period or the present tenure as the Director of MANASA?

- Ha. I am enjoying. Because I am busier than I used to be. And this is the kind of work that I love to do. I am totally engaged in talking to the students and organising the programmes. I am very happy that the Manipal Academy of Higher Education (MAHE) has given us the recognition and signed an MoU with them for running their Ph.D. Programs. It is a joy to pursue our passion!

10. Sir, one last question. We are all the students of English Literature. So, what message you would like to give us?

- First of all, don't get persuaded that there is no future for literary studies. No! there is! Despite the problems which have nothing to do with us like funding, etc. may have come down. But at the same time qualitatively, I am not talking about State Universities. I am talking about many institutions where our scholars are doing extremely well. Isn't it? From Homi K. Baba and Gayatri Spivak down to research scholars everywhere around us, they are the ones who are now doing the meaningful works. And they are now able to what you need to do. You have to develop a multi-disciplinary perspective. This is important to us. Because we don't believe in disciplinary borders. And anything if you want to do in the way of research, it demands an educative competence in others spheres we should cultivate. The most important thing is don't imagine that you are going into work on the canonical western writers. The west wants from us not that. It wants us to talk about Bendre, Kuvempu. Because that is what they want from us. I do not think that I can say anything worthwhile about Shakespeare. The whole industry (Shakespearean) is doing that since centuries. But who is going to talk about Kuvempu? So, develop the bilingualism focusing on our local culture is far more important. ●

04 Pg_111-152 TY200028

WHAT ARE WE BECOMING?

✍ **Aishwarya V. Jois,** II B.C.A.

Just a flash memory of good-old school days can make us delighted for no specific reason. What do you think makes the cause? Is it just because we were young? Had many excuses and played funny games? Wah… it ain't that simple. If it were, we wouldn't even recall them.

We did enjoy every bit and bit of our lives on those pretty days. We laughed at silly jokes, played ringa-ringa roses, even had some competitions which helped cheer us a lot. A mere fight with the best friend, following the re-union is the best part in everyone's life. And yeah, who can miss the quarrel with my-sister part? Of course, mom would always support the little one and then console us with tasty hand made chocolates and sweets. We would wait for a whole year just to cut the cake on our birthday, which made us feel special everytime. To put-on the make-up and dance in the annual day celebrations was the biggest dream of all the time. Playing with my dog, feeding it was my favourite part. Though we didn't realize at that time, that we were making memories admit it, we did live our lives to the fullest.

But, then the things changed gradually and so did we as the result of adulthood. I wonder why is it so? Forget waiting for an year, people nowadays can't even remember their own birthdays! And, the saddest part is we'd prefer watching Netflix to some friendly chat with our parents. Perhaps, the only thing that I found advantageous in adulting is quarrel-free life. Contrarily, it too hardly makes any sense as we neither have the special bond in our friendships nor do we try to make one. We often get bored with the things which we liked the most once. So, what do you think is the reason for the change? Is it the grand entry of gadgets in our lives? Or the universities we've joined? People we are friends with? No right? All of these reasons are uncertain.

Apparently, 'we' ourselves are the reason for 'what we are becoming'. Even the busiest man can spare some time if he really wants to. Thus, it really depends on 'us' whether to make our life beautiful as it was before or to just let it go waste.

They often add the phrase 'Life happens' to justify this unusual change in one's life. Diversely, life never happens unless we let it happen. So, if you wanna live happily, pull yourself from the boredom, be happy, spend time with your loved ones for "If you change, things around you will also change". And, that's how you can live your good-old life again.

●

04 Pg_111-152 TY200028

MAKE IN INDIA

✍ **Kavya Kamath,** I B.Com.

India is the largest economy and second largest highly populated country in the world. India is highly affected by unemployment, illiteracy and poverty. In order to solve all these problems, people in India need more employment opportunities along with other facilities.

'Make in India', a type of Swadeshi movement is an initiative launched by Prime Minister Narendra Modi on 25th September, 2014 at Delhi. The primary goal of this movement is to encourage both domestic and multinational companies to manufacture their product within the country. It is the initiative all across the world for investment in India. It is big opportunity for all the investors to set up their business in any field anywhere in the country. "Come make in India. Sell anywhere but make in India" is the motto of this campaign. This campaign attracts foreign investors to invest in India and manufacture goods in India. Due to increase in manufacturing companies across the country, it leads to employment of millions of people inside the country.

The symbol of make in India is a 'Lion' with many wheels, which is inspired from national emblem of India. The symbol indicates courage, strength, wisdom etc.

Recently make in Maharashtra was started by the Government of Maharashtra to create a business friendly atmosphere in Maharashtra. A make in India week was held in Mumbai and was attended by numerous domestic, international, foreign government delegations.

Sectors in Focus

For the Make in India Campaign, the government of India has identified 25 priority sectors that shall be promoted adequately. These are the sectors where Foreign Direct Investment is the highest and investment shall be promoted by the government of India. These sectors include automobiles, biotechnology, construction, electronic system etc.

There are certain benefits of 'Make in India' campaign.

1) Flow of capital
2) Ease of business
3) Employment opportunities
4) Development of country

Apart from benefits there are some disadvantages which may lead to big problems.

1) Negligence of Agriculture
2) Environment Pollution
3) Loss of Small Entrepreneurs
4) Depletion of Natural Resources.

Ease of doing Business

India jumped to 63rd place out of 190 countries in the World Bank's 2019' Ease of doing business index from 130th in 2016. The Campaign was designed by Wieden & Kennedy with the launch of a web portal and release of brochures on the 25 sectors, after foreign equity caps, norms and procedures were formulated, including application made available online and the validity of licenses was increased to three years. "Zero Defect Zero Effect" slogan was coined by Prime Minister, Narendra Modi as essence of the 'Make in India' initiative that manages advanced processes, materials and technologies, to guide the production

of products which produces goods with no defect and which does not have any impact on environment.

To make India free of unemployment by bringing development and growth this policy is in need. We can control poverty in India to a great level by solving the unemployment issue for youths. Thus the country's economy will achieve a new height after the success of this campaign. This may solve various social issues in the country.

PUBG : A NEW ADDICTION

✍ **Anisha,** II B.A.

'Player Unknown's Battle Grounds', popularly known as PUBG. PUBG is an online multiplayer battle royale game developed and published by PUBG Corporation, a subsidiary of South Korean video game company Bluehole. PUBG was released in December, 2017.

This game is the latest and popular game among the students and youth in India. Several people around the world suffer from different kinds of addictions like TV, mobile and drugs etc. The latest to join the bandwagon is the PUBG and this one is proving worst of all. People addicted to PUBG are so hooked to the game that they often skip their meals and important tasks just to play the game. This addiction also resulted in erratic sleep patterns and numerous mental and physical health issues like, chronic migraine, weakened eyesight, obesity, insomnia, alzheimer's, heart problems, depression and spondylitis.

PUBG mobile game addiction is ruining the personal and professional life of the youth. Hinders students, learning students spend most of their time playing PUBG which causes hindrance to their studies and even when they are forced to study by their teachers and parents, they are unable to concentrate. Research shows students who are addicted to PUBG are seeing a dip in their academic performance.

The over addiction of PUBG ruins personal relationships. People addicted to PUBG spend most of their time playing the game the time they should spend with their family and friends is taken away by this addiction. This spoils personal relationships and causes a lot of stress.

PUBG mobile addiction is thus hampering people's personal as well professional life. The problem should be taken seriously and addressed before it is too late.

04 Pg_111-152 TY200028

WORLD DISTRIBUTION, DIVERSITY AND ENDEMISM OF AQUATIC MACROPHYTES

✍ **Shruthisha R. Sanil,** II B.Sc.

- Aquatic macrophytes generally show narrow distribution range at world scale.
- Only 42 species (1.21%) of the total 3457 macrophyte species have broad world range.
- A non-linear latitude-diversity gradient for macrophyte peaks in the sub-tropics.
- Macrophytes exhibit pronounced endemism at both world ecozone and smaller scales.
- The richest world hotspots for macrophyte diversity all lie in the Neotropics.

To that the hitherto generally accepted hypothesis and most aquatic.

Macrophytes have broad world distribution, we investigated the global distribution, diversity and endemism patterns of 3457 macrophyte species that occur in permanent, temporary or ephemeral inland fresh water and brakish water bodies worldwide. At a resolution of 10x10° latitude x longitude, most mycrophytes species were found to have narrow global distribution : 78% have ranges that individually occupy <10% of the world area present within the six global ecozones which primarily provide habitat for macrophytes. We found evidence of non-linear relationships between latitude and macrophyte a-and g-diversity, with diversity highest in sub-tropical to low-tropical latitudes, declining slightly towards the Equator and also declining strongly towards higher latitudes. Landscape aridity and to a lesser extent, altitude and land area present per grid cell also influence macrophytes diversity and species assemblage worldwide. The Neotropics and Orient have the richest ecozone species – pools for macrophytes, depending on g-diversity metric used. The region around Brasilia (Brazil : grid cell 10 – 20°S; 40 – 50° W) is the richest global hotspot for macrophyte a-diversity (total species a-diversity, S_T:625 species/grid cell, 350° of them Neotropical endemics). In contrast, the Sahara/Arabian Desert and some Arctic areas have the lowest macrophyte a-diversity (S_T<20 species/grid cell). At ecozone scale, macrophyte species endemism is pronounced, through with a>5 fold difference between the most species-rich (Neotropics) and species – poor (Palaearctic) ecozones. Our findings strongly support the assertion that small – ranged species constitute most of earth's species diversity.

Aquatic macrophytes play an important role in the structure and function of aquatic ecosystem. Many of the threats to fresh water result in reduced macrophyte diversity, which in turn, affects the faunal-diversity of aquatic ecosystem and supports the introduction of exotic species at expense of native species. Pereira et. al. (2012) studied the potential of aquatic macrophyte communities as bioindicators in six small shallow lakes and water temperature, dissolved oxygen, ρH, conductivity, total alkalinity, chlorophyll-la, suspended matter, total nitrogen (Nt) and total phosphorous (Pt) were measured. Certain macrophytes species (e.g. rice) are cultivated for human consumption, yet several of the worst invasive weeds in the world are aquatic. Many of the threats to the fresh water (e.g., climate change, eutrophication) will result in reduced macrophyte diversity and will, inturn threaten the faunal diversity of aquatic ecosystem and favour the establishment of exotic species, at the expense of native species. ●

04 Pg_111-152 TY200028

COMMUNALISM & REGIONALISM

✍ **Teena Dias,** II B.Com.

It all started when the country was going through the best and also the worst phase of it's history. The Quit India movement was a success and the Britishers were slowly abandoning their colonies.

August 10th, 1947

Borders were already drawn. India was going to break into two parts in less than five days. Thousands of people were being killed in the riots. The land which was believed to emit gold and diamond was full of blood and dead bodies. People along with their families were running from one side of the border to the other in search of refuge in their own country.

In that flock of people, there were two kids, running for their life without any idea of all the happenings with bare chests, without any knowledge of the directions, they were running along with the flock of people. Fear was clearly visible in their innocent face, lips were dried up, they were running in search of food, water and home. But everything was in vain. They tripped, they got up again and ran and ran.

August 15th, 1947

Ghandhiji was fasting in Bengal to stop the riots. Around 3,000 kms away in New Delhi, Jawaharlal Nehru was about to sign one of the most important papers of Indian history and around 2,000 kms away from there, near the border, the two kids were fighting for their last few breathes. As the Independence papers were signed at the stroke of midnight, both kid also found salvation from their tiring life. Their bodies laid dead, beholded by mother earth. While some slept the first night of Independence, many along with both the kids, slept forever.

I woke up frightened, switched on the lights and took a gulp of water, "Dreams can't be any more worse", I said to myself.

Conditions today aren't much different from those days. People are still fighting in the name of religion. The fire of partition is still burning masses. The country still is being partitioned in the name of religion, caste, region, language, colour and economic status.

Communalism and regionalism are like the two kids who are running in all directions. I wish their fate to be same as those kids, dead and gone.

●

04 Pg_111-152 TY200028

NO TOBACCO – TO BECOME A BETTER HUMAN

✍ **Prathiksha**, II B.Com.

'Tobacco' is a terrifying word isn't it ? But this is the reason every majority of the people in our country are suffering from a deadly disease called as 'Cancer'.

It becomes an addiction once eaten, tried or consumed. It is very difficult for a person to leave or quit it later. Though there are many health care centres or precaution unlike before. As we all know 'cancer' is a very deadly disease. All are not so wealthy or economically strong that they can bear the expenses for the complete cure or free the person completely from their disease. We must bring some awareness among the people so that they don't consume tobacco. Tobacco is very injurious to health. Most people who live in villages consume tobacco. According to me, The production of tobacco must be completely banned. It is a means of spending money so, there are some places where consuming tobacco is completely restricted. Every year 31st May is celebrated as 'No Tobacco Day', specially to bring awareness among the youth. Today's youth are easy prey to bad habits. To bring awareness or to tell them the effects of consuming tobacco this day is celebrated.

Never consume tobacco, nor allow others to. Bring awareness about it. Celebrate 'No Tobacco Day' every day. Lead a happy life by keeping yourselves away from bad habits and become a better and healthy human being.

●

SWEET MOTHER

Who is she ?
Who takes care of us
Who loves us so much
Who teaches us right and wrong
Who helps us in all work
Who struggles for us
Who is there with us at all times
Who is known as the second God
She is none other than our Mother
Oh! Sweet Mother!
A friend forever!

✍ **Sushmitha M.**, II B.Com.

SIMULATED REALITY

✍ **Srijana G. Rao,** I B.Sc.

'The matrix' a 1999 scientific action film depicts a dystopian future in which humanity is unknowingly trapped inside a simulated reality, the Matrix, created by intelligent machines to distract humans while using their bodies as an energy source. This movie was not only a break-through in science fiction but also lead to a lot of speculations about the nature of things that existed around us. Nick Bostrom, a renowned philosopher, put forward his idea of simulated reality. Simulated reality is the hypothesis that reality could be simulated for example by a quantum computer simulation to a degree indistinguishable from "true" reality. His arguments stated that one of the four following arguments is very likely to be true.

- Human civilization is not likely to attain the technological maturity of creating a simulated reality or such simulations are not possible to construct physically.
- Human civilization or any other comparable civilization shall reach the technological maturity but will not create simulated realities (it could be for many reasons like ethical issues, lack of interest, lack of funding, artificial intelligence directed towards other necessary tasks etc.).
- Any entities with our general set of experience are almost certainly living in a simulation.
- Posthuman have not yet reached that state, and we are actually living in reality.

This tells that humans, if ever were to reach such technological milestones and by also assuming that there could be no legal restrictions or moral compunctions against simulating biospheres, then it would be unreasonable to count ourselves among the small minority of genuine organisms who sooner or later, will be vastly outnumbered by artificial simulations.

Elon Musk, one of the biggest technological minds of our time agrees to this concept of a simulated world. If games today can create 3-D virtual worlds which is very close to reality, in a few hundred years from now will be able to create simulated artificial realities indistinguishable from reality. We may one day, in the future be able to create virtual brains with artificial consciousness, much like the one we have, if we now assume that we live in a simulated world. But why would our descendents want to reate a virtual world with conscious simulations? A few guesses is that they might be trying to recreate their past to learn more about it, they might be looking for solutions to several problems which they think the artificially conscious humans will be able to answer, to study human life or may be simply just for entertainment.

So how will we come to know of this? Hypothesis states that there could be minor glitchs in the functioning of this simulation. One of the major cited glitches is the dual nature of photons which behave both like a particle and as a wave. Many people argue that this switching nature is a glitch in the simulation. Another proposal is to further study cosmic waves at better resolutions. It is argued that if indeed we are in a simulation the very fabric of these waves will be pixelated or appear as chunks.

04 Pg_111-152 TY200028

But what if we are indeed in a simulation? Does that mean that we should stop trying to live as we are artificial anyway. No, certainly not. Even if we are living in a simulated reality our pain, our happiness, our love and our thoughts are very much our own and very much real. As Rene Descartes once said, “I think, therefore I am” which means the very nature of existence and reality only exist ultimately in our own conscious and for each their own reality. ●

THE CHANGES IN THE OCEAN

✍ **Ranjitha Shetty,** II B.C.A.

Oceans play a very important role in moderating climate change by helping in the regulation of both heat and carbon dioxide levels. It is therefore very important to understand the inter-relationship between the oceans and climate change so as to come up with better climate change policies. The oceans are vulnerable to adverse impacts from human emissions of greenhouse gases. These impacts majorly include air and water temperature changes, rising ocean water levels, increased levels of ocean acidification, coastal erosion and seasonal shifts. Ocean Acidification is brought about by rising in atmospheric carbon and makes survival harder for planktonic organisms that depends on calcium carbonate to form their shells.

The effects of acidification have been happening since the start of the famous industrial revolution, where pH levels of the ocean have dropped. This has led to coral bleaching where the organisms that help make up the coral die (Buchheim, 1995). It is important to note that it is from these unicellular organisms that the coral feed form for proper nutrition. As a result, they are left so weak and malnourished hence unable to offer protection and shelter to other marine organisms. This poses a threat to the marine food chain and ecosystem.

The rise in ocean’s temperature is another change of concern because increased warming in the ocean enhances ocean stratification. Ocean stratification hinders important processes such as photosynthesis and constraining primary production hence disrupting the marine food web. As the ocean water warms, many species will be forced to migrate. So they can maintain the temperature conditions they need for feeding and reproduction. This affects the people and industries that rely on the ocean for food and other natural resources. The upwelling areas, for instance, provide some of the richest fishing grounds. It is known that the coral reefs provide habitat for fish and other protein-rich food sources for people as well as tourist attraction. ●

PERSONALITY DEVELOPMENT

✍ **Vinutha,** II B.C.A.

The word 'personality' is a board. It combines in itself the characteristics and qualities which give him a distinct identity. These things distinguish him from others.

Thus, personality development is not an overnight task. It requires lot of time and efforts to groom and shape personality. However, personality development is the outcome of so many factor which include will-power, confidence, concentration, memory and smile, humour. Will-power is one of the key factor necessary to develop personality. It is a phenomenon which lies in human mind. It needs to be groomed, shaped and exploited. Concentration, meditation and faith can be of great help in this regard. All the geniuses, scholar and eminent personalities had this trait in abundance. It was their will which helped and guided them to rise against all odds. They change the direction of wind in their favour. Men of will never step back in face of adversaries. They have full confidence in their will. Thus, they believe and taste success at the end of the day.

Strong will leads to the development of self confidence. Self confidence is very important to succeed in life. A person who has confidence in his work will not give up in the face of difficulties. He will fight courageously unless and until he succeeds in getting his target achieved. Failures and hardship do not discourage a confident person. It is his confidence which promotes him to try again and again.

Concentration is an important ingredient of personality development. Concentration helps in exploiting the potentiality hidden in human beings. Good habit and memory vitalize the efficiency of mind. They help in acquiring the power of concentration. They contribute in success. It is the power of concentration which gives power to even the weakest creature. Memory has close relation with concentration. Memory comprise retention, recollection and recognition. Sharp memory helps to retain and recall various facts, figures and other things whenever required.

Humour adds colour to personality. It makes personality interesting. It removes boredom. It keeps his spirit high. Humour lends charm even to dull and dreary subject of life. A hearty laugh wipes out misery and gloom and kindles a spirit to struggle and fight against the adverse situation fails to bring him down. A humorous person keeps himself above all scares and worries. He spreads cheerfulness around him and becomes popular among his circles.

In addition, a large number of external inherent acquired qualities contribute to build up the personality. These qualities include integrity, humility, self-respect etc. All these factors combine to shape the personality of man. These cannot be cultivated within a day or two. It should be inculcated from early childhood. Both parents and teachers have a significant role in the personality development of a man. ●

04 Pg_111-152 TY200028

THE ICONIC BRAND AMBASSADOR

✍ **Megha Nayak,** I B.C.A.

The iconic brand Ambassador, which used to be a symbol of the high and mighty in power corridors, has changed hands, with Hindustan Motors selling it to French auto major Peugeot for ‘80 crore.

The CK Birla group firm has inked an agreement with Peugeot SA to this effect. The iconic brand Ambassador which has been owned by most of the politicians and has been a major attraction since the 70’s.

The Hindustan ambassador was based on the Moris Oxford Series III model, which Morries Motors Limited manufactured from 1956 to 1959 at Cowley, Oxford, in UK. The original Made-in-India car, the Ambassador was considered as status symbol during early 60’s and late 70’s. Hindustan Motors had already raised the benchmark by making the first Made-in-India Car, the iconic Ambassador.

The Ambassador was also the first diesel car of India and was known as the “King of Indian Roads” for its sturdy build and its comfortable ride. The Hindustan Ambassador is also India’s longest production car, from 1958 to 2014, when it was discontinued. Since 1958, there have been seven generations of the Ambassador.

Ambassador Mileage – ARAI: As per ARAI, the mileage of Hindustan Motors Ambassador Manual Transmission Petrol variant is 10 Kmpl, for Diesel variant is 14 Kmpl and for CNG variant is 10 Kmpl. The first generation Ambassador had a 1,489CC diesel engine – the first diesel engine in any car in India – while the Ambassador Auigo came with a 2.0 L and a 1.8 L diesel engine that measures 4,325 mm in length, 1,662 mm in width, 1,593 mm in height and a wheelbase of 2,464 mm.

The Hindustan Ambassador may have lost out to the more modern competitors such as those produced by Maruthi Suzuki, Hyundai, Toyota and Honda but the good old Ambassador has once ruled the roost in India ●

MISTAKE

If god makes a mistake	It is a fate
If a barber makes a mistake	It is a new hair style
If a tailor makes a mistake	It is new fashion
If a doctor makes a mistake	It is an operation
If an engineer makes a mistake	It is a venture
If a lawyer makes a mistake	It is a point
If a teacher makes a mistake	It is a theory
If a politician makes a mistake	It is a law
If a scientist makes a mistake	It is an invention
If a driver makes a mistake	It is an accident
BUT	
If a student makes a mistake then	It is a **MISTAKE**

✍ **Swathi K. V.,** I B.C.A.

04 Pg_111-152 TY200028

FUNNY TRUTH OF LIFE

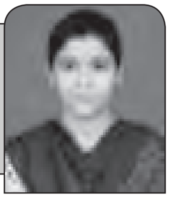

✍ **Swathi K. V.,** I B.C.A.

God created donkey and said “you will be a donkey. You will work from sunrise to sunset carrying burden on your back, you will eat grass, you will have no intelligence and you will live for 50 years. You will be a donkey forever.” The donkey answered, “I will be a donkey, but to live for 50 years is too much for me, give me only 20 years.” God granted it.

God created a dog and said to that, “You will guard the house of man. You will be his good friend, you eat the scrap that he gives you and you will live for 25 years. You will be a faithful dog forever.” The dog answered, “Sir, to live for 25 years is too much, give me only 10 years.” God granted his wish.

God created a monkey and said, “You will swing from branch to branch doing tricks. You will be amusing and you will live for 20 years. The monkey answered “To live for 20 years is too much, give me only 10 years” god granted monkey’s wish.

Finally god created man and said, “you will be a Man, the only rational creature on the face of the earth. You will use intelligence to master over all the animals. You will live for 20 years”. Man responded “Sir, I will be a man but to live for 20 years is very little, give me the 30 years that the donkey refused, the 15 years that dog did not want, and the 10 years the monkey refused.” God granted his wish.

Since then, a man lives the first 20 years as a man, then marries and spends 30 years like a donkey, working and carrying all the burdens on his back. When his children leave his house, he lives for 15 years like a dog, taking care of the house and eating whatever is given to him. When he retires he lives the last 10 years as a monkey, going from house to house from one son or daughter to another, doing tricks to amuse his grandchildrens.

MY MOM

You Stay in my dreams
You Stay in my heart
You Stay in every drop of my blood
I dedicate this life to you
This life which is given by you
You are the one who made me smile
You are the one who wiped my tears
You are the one who woke all nights
And made me sleep very tight
You bare me nine months and
Taught me to walk holding my thumbs
You made all sacrifices possible
I promise to give you all possible
I promise never to bring a tear in you
I promise to be the best daughter
Because I am made by you
And when you are in me
Then why to be like others
You’re the best, you’re my mom
I Love you mom…

✍ **Prathiksha**, II B.Com.

04 Pg_111-152 TY200028

BOOK TALK – A UNIQUE PROGRAMME

✍ **Chinmayi**, I B.A.

Library is a place where students can acquire knowledge and also get peace of mind for their ambition. It is the temple of knowledge. Personally I believe that library plays a vital role in shaping the future of students. It is the place where we can shape our personality. By God's grace, our college has a very good library. Our library has got enough collections of books to fulfil the needs of students.

Our library always attracts the students by adopting newer techniques. It encourages the students to develop a good reading habit. It has good building, lovely staff members, enough stock of books, magazines etc. This year our library has started a new programme named "Book Talk" in order to attract the students towards a variety of books. The main purpose of this programme is to establish a healthy and good interaction between readers and author. This programme is a series of dialogue between readers and the writer of a book. And the library organized its first 'Book Talk' in premises of the library on 6th March 2020. It was inaugurated by our beloved Principal Dr. M. G. Vijaya. We had invited Dr. Devidas Naik, Head of the Department of English who wrote two outstanding books in Kannada by name "Honna Harivana" and "Maddhale Vaadana" as our resource person. He spoke about his journey to be an author. He shared some of his childhood memories. He spoke about his father. His father was a pommel artist. The cultural atmosphere where he lived is also responsible for the creation of the outstanding book by name "Maddhale Vaadana". It is an autobiographical book where he mentions about his journey. When he spoke about this book, as a listener I was thrilled. I got to know that one can take inspiration from his/her father and also from our traditional art form. Today we are living in the world where we considers film actors, cricket players, politicians and others as our role models but the words of the author has changed my view and thought.

"Honna Harivana" is another book which beautifully describes the unique concept 'Bandi Habba' which is quite common in certain areas of Uttara Kannada district of Karnataka. It is a thoroughly researched and well documented work. It deals with the customs, traditions,

rituals, festivals that associated with the 'Bandi Habba'. Here he has beautifully described about our customs, traditions etc. He also connects the reader to this religious, cultural and traditional world. His effort behind this book was just awesome. I feel that our hard work will definitely connect us with success and I also learnt that it is our responsibility to protect our inherited cultural background.

Dr. Devidas Naik sir also interacted with students and answered to their questions. He gave few writing and reading techniques to the students. He also insisted the students to cultivate the habit of reading. His words were just memorable. Our beloved principal Dr. M. G. Vijaya also spoke about this book and requested all the students to read books as much as possible. Mr. Kishore H. V., Librarian and other staff members are also participated in this discussion. This programme is really useful to students. Through this programme students can interact with writers and receive some ideas from them and inculcate the habit of reading and writing. This programme provides a good opportunity for skill development as well as self development of the students. ●

THE MOMENT OF HOPE

✍ **Anvitha Gowda B. G.**, II B.C.A.

Hope!!! Every successful story begins with a hope, even every failed story started with a small hope for success. Though we work hard we lose sometimes, we fall, we fail, we get depressed, we lose hope. Hopes are windows into the wonder possibilities life has offered us.

A small word of 4 letters can change your entire story. Our day begins with a hope where a baby cries with a hope that its mother stretches her hand with love. No father doubts his children because he will be having a hope that they will never commit a mistake. Our Army man keeps a ray of hope in his brave heart before entering the battle field for achieving the success. A student writes his exam with a hope of scoring atleast 35 out of 100. A hope never remains same for every individual, the magnitude of hope differs from one man to other. For a beggar the word hope means earning enough for a day's food but for a business man hope is gaining crores in the calculated investment. It was state level throwball match the moment when I stepped out of my home I saw the crystal clear hope in my parents eyes, then among my teammates though there was a fear of losing I saw a grim of hope and later a crowded field cheered us, yelled our teamnames, there was a equal success sound from the opponent team and the match begun, scores of both the team were like the waves. Symmetrical competition fired in the field, they had a lead by 4 points, still we had desperate hope. We fought and finally we couldn't stand on the top of the victory stand.

'Keep hope keep hope' is a common standard line people quote, but handling hope through thick and thin of our journey counts a lot for success. Sometimes even the hope kills us in the horrible way. Hoping above the possibility and its failure takes time to heal the same wound. Only a corpse never hopes.

Every species in the globe lives with the hope that their routine will continue. We mix hope in planning assuming that they never die. Therefore hoping that hopes will never down us helps for the healthy success. Ensure that your Mind has strong hope at the moment you enter the unfavorable situation.

"Never lose hope! Tomorrow could be the day you have been waiting for". ●

GANDHIJI'S HIND SWARAJ AND IDEA OF CIVILIZATION

✍ **Shivani**, I B.Com.

Hind Swaraj or Indian home rule is the first definitive work written by M. K. Gandhi. He wrote it in 1909, during his voyage from London to South Africa in the ship named Kildonan Castle. Gandhiji wrote it in 10 days, between November 13 and November 22, 1909. Originally written in Gujarati, it was later serialized in the Gujarati edition of Indian Opinion in South Africa. It was soon banned by Government in India because it contained 'Matter declared to be seditious'. On that, Gandhi published the English translation from Natal to show the innocuous nature of its contents. Later it was published as a booklet in January 1910. The ban on it was finally lifted on 21 December, 1938. A number of editions have been published thereafter. The Navjivan press published it under the title 'Hind Swaraj: the Indian Home Rule' in 1938.

Hind Swaraj is considered as Gandhiji's manifesto. It contains the essence of Gandhian ideas. It is written in conversational style, between the reader and the editor. The book *"Its cause and cure"* by *Edward Carpente*r very much influenced Gandhi in developing ideas in Hind Swaraj. The book has 20 chapters and 2 appendices. Appendix I lists twenty references for further reading, including six by Tolstoy, two by Thoreau, two by Ruskin, one by Plato (Defence and Death of Socrates), and one by Mazzini (Duties of Man), and one each by Dadabhai Navroji, and R. C. Dutt on the economic condition of colonial India. Gandhiji's thoughts were influenced by many people in developing his ideas in Hind Swaraj. *Leo Tolstoy, John Ruskin, R. C. Dutt, Edward Carpenter* were few among them. The sense of the book is very technically exhibited with its simplicity as it was written in a dialogue form using simple English.

The aftermath of the revolt of 1857 developed a sense of nationalism in Idia. Later, the statement *"Swaraj is My Birth Right and I Shall Have It"* by Balgangadhar Tilak was adopted as a slogan by the patriotic youth of India. The partition of Bengal in 1905 also aroused a revolutionary form of nationalism in India. This resulted in violent protests against the British rule in India. English men were attacked and government properties were destroyed. His first visit to England and his encounter with Indian anarchists and their cult of violence persuaded Gandhiji to write Hind Swaraj. The wide spread of materialistic civilization also provoked Gandhiji. In this book he wanted to tell his countrymen that Britishers (as people) were not the real enemies but the real enemy was modern civilization that had come here through British colonialism or imperialism.

Hind Swaraj and Civilization

The literal meaning of word Swaraj is self rule. Popularly and commonly means independence or home rule. But according to Gandhiji's concept Swaraj is more than attainment of home rule. In his terms Swaraj means *"Real home rule is self rule or self control. Self control means control of senses and emotions"*. He suggested passive resistance as way to Swadesi. In Hind Swaraj Gandhiji views civilization as that mode of conduct which points out to the man the path of duty, performance of duty and observance of morality. They are

04 Pg_111-152 TY200028

convertible terms. To observe morality is to attain mastery over our mind and our passions. Hence it is "Good Conduct". According to Gandhi the Civilization India has evolved is not to be beaten in the world. Nothing can equal the seeds sown by our ancestors. Rome went, Greece shared the same fate; the might of the Pharaohs was broken; Japan became Westernized; of China nothing can be said; but India is still, somehow or other, sound at the foundation. He also says, "The people of Europe learn their lessons from the writings of the men of Greece or Rome, which exist no longer in their former glory. In trying to learn from them, the Europeans imagine that they will avoid the mistakes of Greece and Rome. Such is their pitiable condition. In the midst of all this India remains immovable and that is her glory. It is a charge against India that her people are so uncivilized, ignorant and stolid, that it is not possible to induce them to adopt any changes. It is a charge really against our merit. What we have tested and found true on the anvil of experience, we dare not change. Many thrust their advice upon India, and she remains steady. This is her beauty: It is the sheet-anchor of our hope."

"Our mind is a restless bird" says Gandhiji. The more it gets the more it wants, and still remains unsatisfied. "The more we indulge in our passion the more uncontrolled they become. Therefore our ancestors set a limit to our indulgences. The true civilization meant village oriented, promoting simple living, based on belief in god, no rooms for touts or lure people, aimed at moral progress, and based on services and self denial.

Gandhi and Modern Civilization

In Hind Swaraj Gandhiji's strong critique towards modern civilization is seen. According to Gandhi *"Modern civilization is soulless system based on materialistic aspect in life".* Modern civilization involves machinery which is a great sin as men became the slave of machinery. It is because of machines the Indian handicraft has all disappeared. He was against all labour saving machinery. He believed that mechanism is the root of unemployment and poverty in India. So he always said that it was necessary to realise that machinery was bad. Then only we shall be able to gradually do away with it.

Gandhiji viewed the modern civilization as a way of exploitation and corruption which makes man selfish. The chief symbol of modern civilization is mechanism which replaces physical labour with machine. Here man is enslaved in temptation of luxury and money. And mainly it concentrates wealth and power in the hands of few. Thus Gandhiji uses harsh words such as "soulless", "satanic" to show its materialistic concept than development of nation. He also says that the principles of *"Might is right"* and *"Survival of the fittest"* will make nation interiorly weak.

This book by Gandhiji not only speaks about the independence, freedom, but also about culture, ethical and moral duties of all individuals that are citizens of India. The exact weak points and sectors we are lagging behind are focused here by Gandhi. Gandhi is more than a person and I think Gandhian ideals can guide a change which can bring a better tomorrow with respect for moral and ethical values.

Sources Referred:

1. Hind Swaraj by M. K. Gandhi
2. Articles: Hind Swaraj, www.mkgandhi.org
3. https://www.mkgandhi-sarvodaya.org/hindswaraj.htm
4. SCERT Kerala Text book – Gandhian Studies
5. Source books and study materials of Gandhian Study Centre, MGM College.

●

INSPIRING GEMS FROM MAHATMA GANDHIJI

✍ **Sharath K. S.**, III B.Sc.

Mohandas Karamchand Gandhi is the most remarkable personality of all times who continues to inspire me in one or the other way. My interest in Gandhi and his philosophy increased as I joined the Mahatma Gandhi Memorial College, Udupi. Here, I became a regular visitor to the Gandhian Study Centre of our College which is also known by the names Gandhi Adhyayana Kendra and the Centre for Gandhian Studies and Research. I used to follow the interactive lectures of Mr. Vinith Rao who is the faculty and head of the Gandhian Study Centre. Vinith sir always encouraged the interested students to study history, politics and Gandhian philosophy. He taught us to discuss and do research on variety of topics on the relevance of Gandhian ideals based on the works of Gandhi and works about Gandhi. This made me very much impressed and inspired by the Gandhian ideals of Truth and Non-violence. So I began to collect Gandhiji's sayings and quotations on various aspects of life and society. In due course of my study I began to understand the timeless relevance of Gandhian teachings and felt that my College was meaningfully dedicated to the Mahatma as Mahatma Gandhi Memorial College by our founder late Dr. TMA Pai. If we can go through Gandhian literature there are many valuable gems of knowledge that can guide us forever. I would like to place before the readers some of the great sayings of Gandhiji that are simple and self explanatory. I have also mentioned the source and date along with the quotations wherever possible. I feel them as gems for better living.

1. MORALITY

True morality consists not in following the beaten track, but in finding out the true path for ourselves and in fearlessly following it. (Ethical Religion)

2. VISION OF TRUTH

I. My uniform experience has convinced me that there is no other God than Truth. The little fleeting glimpses that I have been able to have Truth can hardly convey an idea of the indescribable lustre of Truth, a million times more intense than that of the sun we daily see with our eyes. (Young India, 7.2.1931)

II. Truth resides in every human heart, and one has to search for it there, and to be guided by truth as one sees it. But no one has a right to coerce others to act according to his own view of truth. (Harijan, 24.11.1933)

III. Truth is like a vast tree, which yields more and more fruit the more you nurture it. The deeper the search in the mine of truth the richer the discovery of the gems buried there, in the shape of openings for an ever greater variety of service. (Navjivan, 13.2.1927)

3. CONFESSION

To err is human. By confessing we convert our mistakes into stepping stones for advance. On the contrary, a person who tries to hide his mistakes becomes a living

fraud and sinks down. Man is neither brute nor God, but a creature of God striving to realize his divinity. Repentance and self-purification are the means. The moment we repent and ask God for forgiveness for our lapse, we are purged of our sin and new life begins for us. True repentance is an essential requisite of prayer. (Harijan, 21.4.1946)

4. AHIMSA (NON-VIOLENCE)

I. Violence can only be effectively met by non-violence. This is an old, established truth that the weapon of violence, even if it was the atom bomb, became useless when matched against true non-violence. That very few understand how to wield this mighty weapon is true. It requires a lot of understanding and strength of mind. It is unlike what is needed in military schools and colleges. The difficulty one experiences in meeting himsa with ahimsa arises from weakness of mind. (Harijan, 1.6.1947)

II. I am trying every moment of my life to be guided by ahimsa, by love. I am essentially a lover of peace. I do not want to create dissensions. And I assure those who oppose me that I shall not do a single thing which I know may be contrary to truth and love. (Harijan, 12.1.1934)

III. Non-violence in its dynamic condition means conscious suffering. It does not mean meek submission of the will of the evil-doer, but it means putting of one's whole soul against the will of the tyrant. Working under this law of our being, it is possible for a single individual to defy the whole might of an unjust empire to save this honour, his religion, his soul, and lay the foundation for that empire's fall or its regeneration. (The Mind of Mahatma Gandhi, P. 27)

5. WORKING OF NON-VIOLENCE

For me non-violence is not a mere philosophical principle. It is the rule and the breath of my life. I know I fail often, sometimes consciously, more often unconsciously. It is a matter not of the intellect but of the heart. True guidance comes by constant waiting upon God, by utmost humility, self-abnegation, by being ever ready to sacrifice one's self. Its practice requires fearlessness and courage of the highest order. (Young India, 13.9.1928)

6. WORLD PEACE

If we are to reach real peace in this world and if we are to carry on a real war against war, we shall have to begin with children; and if they will grow up in their natural innocence, we won't have to struggle, we won't have to pass fruitless, idle resolutions, but we shall go from love to love and peace to peace, until at last all the corners of the world are covered with that peace and love for which, consciously or unconsciously, the whole world is hungering. (Young India, 19.11.1931)

7. INTOLERANCE

I. I have repeatedly observed that no school of thought can claim a monopoly of right judgement. We are all liable to err and are often obliged to revise our judgements. In a vast country like this, there must be room for all schools of honest thought. And the least, therefore, that we owe to ourselves as to others is to try to understand the opponent's view-point and, if we cannot accept it, respect it as fully as we expect him to respect ours. It is one of the indispensable tests of a healthy public life and, therefore,

fitness for Swaraj. (Young India, 17.4.1924)

II. Evolution of democracy is not possible if we are not prepared to hear the other side. We shut the doors of reason when we refuse to listen to our opponents or, having listened, make fun of them. If intolerance becomes a habit, we run the risk of missing the truth. Whilst with the limits that nature has put upon our understanding, we must act fearlessly according to the light vouchsafed to us, we must always keep an open mind and be ever ready to find that what we believed to be truth was, after all, untruth. This openness of mind strengthens the truth in us and removes the cross from it if there is any. (Harijan, 31.5.1942)

8. MUTUAL TOLERATION

The golden rule of conduct is mutual toleration, seeing that we will never all think alike and we shall always see Truth in fragment and from different angles of vision. Conscience is not the same thing for all. Whilst, therefore, it is a good guide for individual conduct, imposition of that conduct upon all will be an insufferable interference with everybody's freedom of conscience. Even amongst the most conscientious persons, there will be room enough for honest differences of opinion. The only possible rule of conduct in any civilized society is, therefore, mutual toleration. (Young India, 23.9.1926)

9. ONE FAMILY

The golden way is to be friends with the world and to regard the whole human family like members of one family. (Harijan, 17.11.1946)

10. ECONOMICS AND ETHICS

I must confess that I do not draw a sharp or any distinction between economics and ethics. Economics that hurt the moral well-being of an individual or a nation are immoral and, therefore, sinful. Thus the economics that permit one country to prey upon another are immoral. (Young India, 13.10.1921)

11. KNOWLEDGE OF LIVING

Persistent questioning and healthy inquisitiveness are the first requisite for acquiring learning of any kind. Inquisitiveness should be tempered by humility and respectful regard for the teacher. It must not degenerate into impudence. The latter is the enemy of the receptivity of mind. There can be no knowledge without humility and the will to learn. (Harijan, 8.9.1946)

●

04 Pg_111-152 TY200028

SILENT AMBASSADORS OF HUMANITY

✍ **Shubha S. Revankar,** II B.Sc.

'How far have we gone in space?' This is a question that is of deep interest to many and also a benchmark of human scientific endeavour.

The answer has many layers. A human being has gone no further than the moon. Of course other animals have done no better. In 1968, two tortoises and some insects were the first 'Earth borns' to circle the Moon. Beyond living beings, our technology has fared much better. The farthest edge of the signal's wave is now 73 light-years away from Earth for comparison, our nearest star Proxima Centuri is 4.2 light-years away.

But, perhaps the most exciting pieces of our presence in space are the Voyager 1 and Voyager 2 probes that were launched on September 5, 1977 and August 20, 1977, respectively. The probes are travelling at a speed of around 55,000 kilometers per hour away from us. Interestingly, Voyager 2 was launched before Voyager 1 as they went on different paths with Voyager 2 having longer journey to cover. They are now around 21.8 billion kilometers away from us and have escaped the boundaries of the Solar System and are travelling deep into space towards next star.

Both these probes are still communicating with us, sending photos from distant space. A lot of what we know about our Solar System and its planets, moons is credited to the Voyager probes. But Voyager was not just about our desire to know more about space. It was about our unflinching hope of finding a different life from somewhere beyond the Earth. That hope was translated into action in the form of the Voyager Golden Record. What if someday, these spacecrafts were found by some an advanced, alien species? Scientists felt that it was necessary to communicate the story of humanity to them.

The Golden Record is a 12 inch gold plated copper disk that is travelling with a needle and a phonograph cartridge, along with symbolic instructions on how to put all the three items together to play the record. It consists 115 images of planet Earth and natural sounds. There are several drawings made on it. There are some scratches also made on it which is the 'address' of the Earth.

Each Voyager probe is armed with a radioisotope thermoelectric generator. Both Voyagers are expected to continue operating with at least one scientific instrument on till 2025. However they will remain in the radar of deep space Network till about 2036. Beyond that, their ability to transmit signals back to Earth will fade away.

Voyager 1 is heading towards the Ophinchus constellation covering 3.5 times the distance between Earth and Sun every year. Voyager 2 is heading towards the Pavo and Sagittarius constellations. Though we know the direction, of course will not be able to spot any spacecrafts in the sky, but they are right there, functioning as the silent ambassadors of humanity from Earth to a distant species. ●

04 Pg_111-152 TY200028

SOME COMPELLING FACTS...

✍ **Chaithra Pai**, III B.Sc.

The world is full of mysteries and astounding facts and here are some of them…

1. There are no rivers in Saudi Arabia.
2. You have to spend ‘ 7015000 to visit the Titanic’s wreck in the Atlantic.
3. If you search for “241543903” in Google images, you will find a lot of pictures of people putting their heads in Refrigerators.
4. E. C. George Sudarshan is an Indian Theoretical Physicist from Kerala. He is the first scientist in the world to Disprove Einstein’s Theory that Nothing can travel faster than light. He found a particle called Tachyon which can travel faster than light. He is a well known figure in the world, yet most of Indians don’t even know him.
5. In Iraq, in the book market, books remain in the street at night because Iraquin say: The Reader does not steal and the thief does not read.
6. Nasa will send you a text message whenever the International spaces station passes over your location.
7. In 2003 Andrew Carlssin claimed to come from the future and knows exact results of share market, so to prove he invested $800 in stocks which made profits of $350 million. FBI arrested him, he told FBI future events and FBI waived all his charges. He left by saying Everything is time. Later FBI denied his existence.
8. There is a planet “Gliese 436b”, which is covered in burning ice. The temperature of this planet is approx. 712k (439 degree Celsius).
9. The climbing Gourami is a fish that has the ability to climb out of water, breathe oxygen, and even walk for short distances.
10. Jellyfish and Lobsters are considered Biologically immortal. They don’t age and never die unless they are killed.
11. If you could produce a sound louder than 1100 dB, you would possibly create a black hole, sufficient to destroy our entire galaxy.
12. The phone number 1-800-876-5353 was used to be a tip line for unsolved mysteries. But if you call it now, it will say “this service has now been suspended” but if you wait for 15 seconds after the company’s voice you will hear a growling lol and will record everything you say.
13. Taj Mahal stay in dark at night and for 400 years there are no lights at Taj. Once government tried to put lights in garden of Taj but on the first night all lights got broken. Same happened second time. It is written Mumtaz’s soul rests every night and some power protects it. It is impossible to illuminate Taj.
14. Earth doesn’t complete it’s rotation in 24 hours. It takes 23 hours, 56 minutes and 4.2 seconds.
15. There is a website www.twinstrangers.net that takes your photo and finds people around the world who look like you.

04 Pg_111-152 TY200028

16. This story tells about a ship which sank in the Menai strait of the coast of whales on December 5, 1664. All 81 passengers died except one. His name was Hugh Williams. Then on December 5, 1785 another ship with 60 aboard passengers sank in the Menai strait. The only Survivor Hugh Williams. In 1820 on December 5, a third ship sank in the Menai strait. All 25 drowned except, you guessed it right Hugh Williams.

17. The World war 3 was just 2 minutes away, but Russian army officer Vasili Arkhipov refused to drop nuclear bomb on America on October 27, 1962. He saved the whole world. But it is very sad to know that no one knows him.

18. Recently in Peru, a new possessed doll is found. When the batteries of the doll were removed, the doll started to move. All the people started to freak out. It is found that the doll is carrying someone's dead soul. Owners are selling that doll for $66. Anyone can buy that.

19. In 1978, a plane suddenly disappeared flying over Australia. When heard the last communication of pilot, he said "Huge strange aircraft is hovering on top of the plane". Just after 2 seconds he said "It's not an aircraft". Just after 3 days of incident we received a signal from outer space and nobody till now knows where it came from.

20. The Apple tree where Issac Newton discovered gravity is still alive and well outside his childhood home. ●

DÉJÀ VU

✍ **Shreejaya Karantha,** III B.Sc.

For centuries people have made efforts to understand dreams, pondered to analyze dreams. Even now they are an enduring source of mystery for scientists and psychological doctors. While they are still being worked upon, we are now exposed to more intriguing phenomena of the mind called Déjà vu**.**

What is Déjà vu?

Have you ever got an 'I have seen this before' or 'I have lived this exact moment before in life' feeling? Or a feeling that you've had the exact same conversation with someone before? This feeling of familiarity is known as Déjà vu**.**

It is a feeling of having lived a moment in past while you're experiencing it for the first time. It is a feeling of familiarity when you are in a completely new surrounding or situation, or when meeting a person you have never met in life. You feel as though you know what is going to happen next (it may or may not happen like you predict).

What causes it?

The term Déjà vu is French for "already seen". The phenomenon is complex to understand and there are plenty of theories which try to explain Déjà vu. It may occur to

04 Pg_111-152 TY200028

people with or without medical condition. Some say that such experiences are illusionary while some say that it is related to past-life experience while some psychiatrists ascribe it to a mismatching in the brain that causes the brain to mistake the present for the past.

The dual processing theory suggests that two cognitive processes that normally run parallel are, for a moment, uncoupled. It says the memory and retrieval taking place simultaneously in the brain causes déjà vu. Even in this theory, there are about 4 types of explanations for déjà vu. Although they are food for thought, there is no empirical evidence to back them up.

The neuroscientists have claimed that déjà vu is a minor type of seizure and occurs to individuals with epilepsy. However, there is no data to back this us. Déjà vu is not common in people with epilepsy, and people who have déjà vu are not prone to seizures.

There are a couple of categories of theory based on neural transmission delay. This theory attributes to a delay in neuronal transmission between the eyes, ears, or other perpetual organs and higher order processing centers in the brain. Neurological explanations are appealing in their neurological basis and seem logical, but yet there is lack of advanced technology to test them.

Déjà vu was thought to be caused by brain making false memories, but researchers at the University of St. Andrews, UK, Akira O'Connor and his team now suggest another theory.

These scientists managed to induce déjà vu in non-epileptic people, by doing a word experiment in which they were made to feel that a word was 'familiar' even though it hadn't been recently mentioned. For example, the subjects were made to hear the words: bed, pillow, night but not the term 'sleep'. When they were asked if they had heard any word beginning with "S", they responded in negative. But later on when they were asked to tell one of those words mentioned before, most tended to remember hearing the word 'sleep', resulting in an eerie sense of Déjà vu. They examined the brains of the subjects as they experienced this induced déjà vu and discovered that instead of activity in the hippocampus or other areas of brain related to memory retrieval, the frontal areas of the brain (which are typically involved in decision making) were active. In this context, frontal areas seem to be checking for inconsistencies between what they remember happening and what they know happened. Though more work is needed in order to validate the theory, the brain experiment showed us that brain engages in quality control, monitoring its own activities and flagging up any errors that might occur.

To conclude, there is no simple explanation regarding the occurrence of Déjà vu. It is an individual experience, which shows that memory process in brain happens in series of steps, some of which can go wrong. It is hard to do experiments to make people have déjà vu and examine their functioning of their brains during Déjà vu, but it makes it a very interesting topic for scientists to investigate and for us to ponder about. Thanks to advance neuro-imaging technology, we may soon narrow down the science of why Déjà vu occurs.

Reference:

Frontiers for young mind – Scientist American
How déjà vu works? – examinedexistence.com
4 possible explanations for Déjà vu – psychologytoday.com ●

THE PHYSICS OF A PERFECT PIZZA

✍ **H. D. Chinmayi,** II B.Sc.

While working in Rome, two physicists and a food anthropologist marveled at just how quickly the “pizzaiolo” as man who makes pizza, could transform a disc of raw dough into the perfect Margherita pizza, with a crisp, golden brown crust topped with enticing bubbly buffalo mozzarella and savory tomato sauce. So in true scientist fashion, they decided to analyse the secrets of the perfect pie, and even concocted a thermodynamic equation.

According to the paper in the journal “IOP Science”, it all comes down to the oven. Seasoned pizza makers told the researchers that only wood-fired brick ovens that produce dry heat and a whiff of woodsmoke can create the perfect crust. Modern electric ovens, they argue, just couldn’t replicate the pies. They also revealed that the oven needs to be heated to 620 to 660 degrees, which should crisp up the average pie in about two minutes.

In a series of thermodynamic equations the researchers determined the formula for exactly how the brick oven imparts the perfect amount of heat to the pie. In general, heat is released relatively slowly from the brick, causing the crust to crisp up without burning while the toppings cook more quickly and give off some of their moisture, leading to the perfect balance.

Of course, not everyone or every restaurant can construct an authentic Roman brick oven. So, the researchers tried to convert the perfect pizza formula for an electric oven with a metal surface. Because metal conducts heat so much more quickly than ceramic bricks, cranking up the oven to over 600 degrees would simply produce a charred pie. Instead, they found that to replicate what is happening in the wood oven, the heat needs to be reduced to 450 degrees and the dough should stay in the oven for 170 seconds. However they suggest that pie with toppings containing a lot of water, including most vegetables, needs more time. The truth is, the researchers admit, it’s close to impossible to replicate brick oven pie with electricity.

Even if thermodynamics can incrementally improve pizza, it’s unlikely many pizza lovers will cash in their beloved pepperoni slices for a mathematically perfect Margherita. Perhaps, the only math pizza lovers are interested in is figuring out how much to tip the delivery guy.

●

MERGERS AND ACQUISITION OF PUBLIC SECTOR BANKS

✍ **Anvith Shetty**, II B.Com.

Recently, the Union Ministry of Finance decided to merge three public sector banks namely Bank of Baroda, Dena Bank and Vijaya Bank. However, the decision to merge at the time of weakening trend of banks has raised concerns.

Why Banks Merger/Consolidation?

→ Public Sector Banks (PSBs) in India is highly fragmented compared to other key economics.

→ The merger will facilitate the government to pay closer attention to the enlarged institution.

→ It will protect the financial system and depositors money since the enlarged institution will be more profitable and better deal with any stressed loans.

→ To develop the capacity to satisfy the demand for credit (loan) and sustain economic growth.

→ In 1991 itself, Narasimham Committee recommended that India should have fewer but stronger PSBs.

What is the procedure for Banks Merger?

→ Bank consolidation procedures are provided under the Banking Regulation Act, 1949.

→ Any two PSBs can initiate merger discussions, however, the merger scheme should be finalised by the government in consultation with RBI and it must be placed in Parliament for approval.

→ Parliament has the right to modify or reject the merger scheme.

→ Parliamentary approval is also necessary for the merger between a public sector bank and a private bank.

What is the significance of PSBs Mergers? (PROs)

→ It will reduce their dependence on the government for capital since it will increase the role of internal and market resources.

→ It will open up more capital generation opportunities, both internally and from the market, for the merged entity.

→ For the government, it will enable more dividends which forms part of their non-tax revenue.

→ It will lead to greater concentration of payment and settlement flows since there will be lesser competitors in the financial sector.

→ It will help to better deal with their credit portfolio including stress or Non-Performing Assets (NPAs). Because consolidation will prevent more resources being spent in the same area and strengthen banks to deal with shocks.

What are the concerns regarding the merger? (CONs)

→ Weaker banks would make an unhealthy impact on the operations of the stronger one after the merger.

→ The strategy to ask healthily banks to take over weak banks is less likely to solve the bad loan crisis in the banking system.

→ Minority shareholders will be affected by the decision of dominant shareholder

i.e., the government, as the former left with no say in the matter.

→ Human resource and cultural issues can also impede the success of mergers.

What are the challenges with the merger?

Management: With the merger, the management will bear critical challenges with respect to staff integration, rationalization of branches, synchronizing accounting, cultural compatibility, policies for recognition of bad loans etc.

Employees: The whole process face resistance from employee unions, who are fearful of losing their jobs. Their promotion prospects may be affected due to a reduction of seniority in the merged entity. Further, the rationalisation of branches will lead to their relocation.

Pensions: Pension would be affected due to different employee benefit structures.

Process: A merger in the private sector will include changing the shareholders. But this is difficult with PSBs since the government is the dominant shareholder.

●

DARPAN INANI

✍ **Shrikrishna Adiga**, III B.A.

Darpan Inani is a prolific blind Indian Chess player from Vadodara. He is rated ELO of 2053 and has been a bronze medalist at 2013 World Junior Championship in Belgrade.

Inani's parents are Satish Inani and Vimala Inani. As a 3 year old, he was affected by the Steruns – Johnson syndrome and lost his vision completely. He completed his entire schooling from a normal school, Baroda High School, Vadodara, Gujarat. He opted for Commerce stream in his 11th and scored 99.75% in his 12th. He later cleared CA entrance and intermediates in first attempt and later completed his B.Com. from Maharaja Suyajirao University, Vadodara. He is an inspiring Chartered Accountant.

His first victory came at the age of 14 at Baroda defeating a sighted opponent. He became youngest to win the National blind chess championship in Mumbai in July 2010. He also became the youngest to represent India at the World Blind Chess Championship in Serbia 2010 and even in World Junior Chess Championship for visually challenged held at Rhodes in Greece in 2011.

He won an International prize at the Creon Open Chess Tournament (open sighted tournament) in his rating category (ELO 1800-1999) in France in August 2018.

Inani is honoured with the Yuva Ratna award by All India Marwari Yuva Manch in April 2018 in Siliguri, West Bengal. He is the recipient of the Navaratna Award 2018 awarded by Yuma Television.

Inani is associated with Project checkmate an initiative to spread blind chess in India. He has assisted this project with his inputs and advices and has also mentored its students.

●

DO SMARTPHONE WORK IN SPACE?

✍ **Suraj Acharya,** I M.Sc.

Yes..!!!! Exactly what you read is correct "Do Smartphone Work in Space?"

Now the imagination of space would have come into your mind...

A smartphone can't make or receive calls in space, at its dependence on ground based antennas.

So you can't use it as a phone, but we want to know is whether a smartphone would still work after being left floating in space.

Let us go through how will be temperature in space (hot and cold)

Space can get as cold as –270.4 degree Celsius, while directed to sunlight in high earth orbit can lead to temperature of 120 degree Celsius. Even with comparatively normal temperature, many smartphone don't work brilliantly. For example, Apple reports that the iPhone 6 can withstand temperatures between 0 and 35 degree Celsius when turned on, and between –20 and 45 degree Celsius when off. This is nowhere near the extremes you'd encounter in space.

Even a phone designed specifically to be durable and withstand the elements, like the cat-B15, can only operate at between –20 and 55 degree Celsius. Despite this, Samsung galaxy S6 Active, which meets the mil-STD – 810G standard, including support for temperature of between –10 and 55 degree Celsius and storage temperature of between –51 and 71 degree Celsius. This is an exception, most handsets ain't even close to that standard and smartphone screens may not function in extreme temperatures. If it's cold enough there is even a chance of the screen could shatter. Gorilla glass has made our screen stronger, but they are not immune to the elements.

The bigger problem is a phone's battery. If it gets too hot it will degrade quickly, too cold and it will drain rapidly, and at extreme temperatures the electrolyte in the battery may ignite.

So whether hot or cold, conditions can potentially cause a phone to shut down or break.

Some Radiations

But it's not as simple as the phone being hot or cold. Rather than being hot or cold though this means it could fare better as it wouldn't have time to reach either temperature extreme. The temperature of the phone would depend on a range of factors including its construction and whether it was turned on. The battery would be the primary concern as this will likely get too cold, certainly for optimal performance and may even cause a leak or burst, but it might work once the phone is warmed up.

If the phone is operating then that might be enough to keep everything warm enough. But then of course you have the increased chance of failure from random radiation events.

04 Pg_111-152 TY200028

Harmful Rays

Speaking of radiations, cosmic rays can cause great damage on electronic integrated circuits by changing the states on elements in them. This leads to errors, corrupt of data and inappropriate performance of CPU's. Cosmic rays can cause problems for electronics on earth, but out in space they are big problem, so phone ideally need shielding when turned on.

The simple solution is to just turn off the phone. Leaving electronics turned off makes them harder against the space environment, that is single event upsets, bit flips, latch-up etc. failure rates are reduced to 80% compared to when they are turned on, so electronic are more likely to work when they are switched off. But it will be subject to lower temperature as the on-board power consumption will in effect, provide an on-board heater.

Satellite Phone

The Nano satellite didn't just consist of a Nexus One but phone was mounted to one of the satellite's panels and sent into space in its entirety. While in space a number of apps were run from the phone to collect data and the handset's camera was used to take pictures.

You might think that answers the question, but it's a bit more complicated than that, as the satellites contained precautions to protect the phone.

For example on board computer on STRaND-1 would monitor the temperature of the battery and if it started getting cold a processor – intensive programme would be triggered to warm it up. The phones are enclosed by satellites which giving them certain protection. But it still doesn't tell us whether a smartphone could survive unassisted.

So could a phone survive in space? Sure, but it would need some help. Inside the international space station where it is not subjected to harshness of space it wouldn't have a problem and astronauts are known to carry phones with them. A smartphone can even fare pretty well as part of a satellite if STRaND-1 and PhoneSat are anything to go by. But without certain protection and precautions it would be subjected to a lot of hazard and turning off the smartphone would give best chance overall. The STRaND-1 and PhoneSat tests were in large part carried out to see if smartphones could function in that capacity because they usually have faster CPU's and more memory as they are produced in mass they are also cheaper than a satellite computer.

If projects like this continue, smartphone may soon be giving us an eye on solar system and it would work fare far better in space than you imagine. The temperatures and radiation would likely stop the phone from working properly, but if the phone was then retrieved and returned to normal temperature it might still work. ●

04 Pg_111-152 TY200028

INDIAN CLASSICAL DANCES

✍ **Vidmahi,** I P.U.C.

The Indian Classical dance or "Shastriya Nritya" is a huge topic which covers various performing arts with religious backgrounds whose roots can be traced to the age old Sanskrit text 'Natya Shastra'.

Beliened to be written by Bharata Muni, this is often considered as the fifth veda. There are many stories regarding the birth of this text. One such story is that, when the gods were tired defending themselves and protecting the world against evil. Indra the King of Gods went to Brahma and asked him to create something that gives joy as well as entertainment. So Brahma chose the verse from Rigveda, Music from Samaveda, Abhinaya from Yajurveda and Rasa from the Atharvanaveda. This gave birth to the Natya Shastra.

After Brahma created this, he gave it to India. But Indra refused it saying that it was very difficult for the Gods to memorise and practise it. So Brahma decided to hand it over to Bharata Muni. He along with his 100 children and 24 apsaras practised this. As it spread across, the dance changed some of its movements making it more regional and giving it a geographical identity. Mainly there are 7 classical dance forms in India which has its roots in the Natya Shastra. Here are the 7 dances:

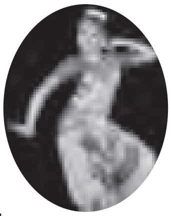

- **Bharatanatyam:** This was highly influenced by the ancient kingdoms of South India especially in Tamil Nadu. The Tanjavur Brothers contributed extensively towards it. They also introduced it in the royal court of Mysore.

- **Kathakali:** This is the traditional dance form of Kerala which is prominent for male participation. With rich costumes and makeup, Kathakali gives great importance to navarasa and abhinaya.

- **Mohiniattam:** This dance form also belongs to Kerala. But unlike Kathakali, this is a female art form as it gives prominence to 'lasya' or grace.

- **Kuchupudi:** It was previously an art form in which men dressed up as women and performed it. It was then known as Bhama Kalapam. Then as even female artists took interest in it, and practised it from the past 40 – 50 years, it came to be known as Kuchupudi.

- **Kathak:** It is believed that the name Kathak is derived from the word "Katha" which means "story". So Kathak means the one who performs the story. This dance was highly influenced in the Mughal Courts.

04 Pg_111-152 TY200028

- **Odissi:** Traditionally performed in the temples of Odisha, Odissi is usually a dance-drama which praises lord Vishnu or Jagannatha. It gained support from the Odia kings and was performed in the festivals at Puri Jagannatha temple.

- **Manipuri:** Depicting the exquisite performances of love-inspired dance drama of Radha-Krishna known as Rasleela, Manipuri got greatly influenced by Vaishnavism. During the British rule, this dance form saw a tough time. A new birth was given to it by Rabindranath Tagore.

Though there are 7 major dance forms and many minor ones which are a part of it, the base or foundation for all these remains the same. That is Natya Shastra. Though all of us are different in appearance and talents, we are all human beings. Similarly, the forms of dance and way of presentation may differ but the idea to tell stories and give happiness not only to the audience but also to the performer remains as it is and is found in all types of dance forms. This idea keeps all of us united though different. That is why it is popularly said “Unity in Diversity”.

●

TRAVELLING

A day we travelled together by car,
Though we started before the sun rise.
We just see a moon getting disappear,
And enjoy the cool weather.

My heart was warm with the friends I was with,
The day had just begun with chirping voices.
Yes there were so many options,
But we just visited few.

No one realizes how beautiful it is to travel,
Until and unless they try it on their own.
That feeling which you have is just imaginary,
But when you experience its just wonderful.

The fog filled estate which we jumped in,
And the river which we sat beside
It’s just a day out
But memory is forever.

✍ **Stalin Danson D’Souza,** III B.A.

LEGEND OF VITTHAL TEMPLE

✍ **Jyoti Kamath,** II M.Sc.

The “Vi” in Lord Vithoba’s name denotes knowledge and “Thoba” denotes shape. Another interpretation is that the word “Vitthala” is said to be derived from the Marathi word “Vit” meaning brick. “Ba” is used to denote “father” in Marathi.

Lord Vitthal/Vithoba is none other than Lord Vishnu or Lord Krishna. It is believed that Lord Krishna had incarnated at the end of Dwapara Yuga on the eighth day of the dark fortnight in the holy month of shravan. His worship has been made well known by the teachings, poems, kirtans and pads of great Vaishnava saints of Maharashtra from the 13th through the 17th centuries. They were saints like Sant Namdev, Sant Jnaneshwar, Sant Eknath, Sant Tukaram. Pundalik, a saint was closely associated with this shrine and hence this shrine is also known as Pundarika Pura.

According to the legend, there was once a devoted son called Pundalik. He looked after the needs of his father Janudev and his mother Satyavati. But things changed when Pundalik got married. He started illtreating them, tired of his tyranny, the parents decided to head for Kashi. It is said that those who die in Kashi attain salvation and liberation from the cycle of birth and death.

Hearing his parents plans, Pundalik and his wife decided to join them. His treachery continued so much that he made his old parents walk throughout the journey while he and his young wife rode on a horse. On the way, they came across the hermitage of the venerable sage, Kukkut Swami. Tired of the long journey, the group decided to spend some days there. That night, Pundalik lay awake and witnessed something remarkable. Just before dawn, he saw a group of beautiful, young women dressed in dirty clothes, enter the sage’s hermitage. They did chores like cleaning the floor, fetching water and washing the sage’s clothes. After that, they went to the prayer room. When they came out, their clothes were spotlessly clean and they disappeared. Pundalik wasn’t alarmed seeing this but rather he felt at peace. He kept thinking about the incident the following day. He wanted to be sure that he was not day-dreaming but had truly witnessed such a glorious incident. So he remained awake again. But this time, he got closer and decided to speak to the women.

“Who are you all?”

“We are Ganga, Yamuna and all the holy rivers of India. People take a dip and bathe in us to wipe away their sins. The impurity of their mind, body and souls make us dirty. That’s why you see our clothes in such a filthy condition.” Pundalik was amazed with their answer.

“But you are the biggest sinner of all because of the way you treat your parents.”

This was a rude awakening for Pundalik. He realized his mistake and changed his ways. He served his parents well and looked after all their needs and comforts. It is said that devotion in any form reaches God. Seeing Pundalik’s sincere devotion towards his parents, Lord Vishnu was extremely pleased.

He left his abode – Vaikuntha Lok to bless Pundalik.

Lord Vishnu reached Pundalik’s house and knocked on his door but he was serving food to his parents. Pundalik saw the Lord at his door but his devotion to his parents was so intense that he wanted to finish his duties first and

04 Pg_111-152 TY200028

then attend to his guest. It didn't matter to him whether the guest was a mere mortal or God.

Pundalik gave the Lord a brick to stand on and asked him to wait until his duty was completed. The ever-loving Lord was so pleased with his devotee that he waited for him. When Pundalik came out, he asked God's forgiveness for neglecting Him, but the Lord instead asked him to request a boon and it would be fulfilled. What more could a devotee ask when his Lord was standing right in front of him? Pundalik asked that He should remain on earth and bless all His devotees. His wish was granted and the Lord remained behind and is known as Vithoba or the Lord who stands on a brick. This form of the Lord is called Swayambhu which means that his idol has not been carved or etched but it came into existence on its own. He is accompanied by His consort Rukmini.

●

MYSORE – A CULTURAL CITY

✍ **Supreeth,** III B.A.

Mysore was the handlocked interior of the previous Mysore Kingdom was turned into a princely state under the suzerainty of the British crown. The former wodeyar rulers were reinstated as puppet monarchs. Now styled Maharajas. The British Administration was assisted locally by Diwan (Chief Minister) Purnaiah is credited with improving Mysore's Public Works. Mysore lost its status as the administrative centre of the kingdom in 1831 when the British Commissioner moved the capital to Bangalore it regained that status in 1881 and remained the capital of the Princely state of Mysore within the British Indian Empire until India became Independent in 1947. After Indian Independence Mysore City remained as part of the Mysore State. Now known as Karnataka. Jayachamarajendra Wodeyar then king of Mysore was allowed to retain his titles and was nominated as the rajapramukh (appointed Governor) of the state. He died in September 1974 and was cremated in Mysore City. Over the years Mysore became well known as a centre for tourism; The city remained largely peaceful except for occasional riots related to the Kaveri river water dispute.

Historical and Tourism Places

Mysore is also called as Heritage City because it is famous for its tradition and culture. It attracts highest number of tourist during the time of Dasara festival. Mysore is famous for its Historical and Tourism places such as

1. Mysore Palace:

Among the most popular tourist places in Mysore, Mysore Palace was once the residence of Wodeyar dynasty rulers who ruled Mysore for seven centuries. The palace consists of pavilions, large halls and various shrines. During the time of Dasara festival the palace is richly decorated to display the culture and heritage of those times. In the evening time, when illuminated by 98000 light bulbs it is a spectacular sight worth capturing in your minds forever.

04 Pg_111-152 TY200028

2. Lalitha Mahal

The Second Largest palace of Mysore, Lalitha Mahal was initially built to serve as a guest house to the royal family's guests. It is located at the foot of Chamundi Hills and also offers Scintillating views of the Hills around the part of the palace. Now it has been converted to a heritage hotel and has been managed by India Tourism Development Corporation (ITDC).

3. Chamundi Hills and Chamundeshwari Temple

Chamundi Hills are located 13 km from Mysore and there lies a beautifully sculptured Chamundeshwari temple atop the hills. To reach the temple the flight of 1000 steps needs to be taken. The architecture of the temple is unique and eye catching with 7 tier gopuram and 7 golden Kalash at the top handicrafted with excellence. The temple is dedicated to goddess Durga and depicts her with 8 hands (also known as Ashta Bhujas). This is one of the most famous places in Mysore for visiting with family.

4. Sri Nandi Temple

Adjacent to Chamundi Hills in the halfway while climbing up to the Chamundeshwari temple lies the Nandi temple. One of the best must visit places in Mysore for religious tourists. In the mythology Nandi is depicted as a sacred bull and the friend of Lord Shiva. The 5 meters tall idol of Nandi is believed to be carved out of a single rock.

5. Sri Chamarajendra Zoological Gardens (zoo)

Popularly known as the Mysore zoo Sri Chamarajendra zoological gardens was established in 1892. Today it expands over an area of 78 acres. Other than the animals found in our country this zoo also has some exotic animals acquired from foreign zoos.

6. KRS Dam

KRS Dam is also known as Krishna Raja Sagara Dam. The architecture of dam is Chief Engineer of Mysore Sir M. Visweswaraya. The Dam was built over river Kaveri. There was also a garden built across the KRS Dam known as Brindavan garden. In this garden the magical fountain show is the highlight, ornated with beautiful lights and cheerful music.

7. St. Philomena Church

St. Philomena Church which is one of the largest cathedrals of South Asia built in gothic style. The construction plan of the church has been laid very thoughtfully. The Church's basement has catacombs below the main altar. The floor plan is laid in the shape of the holy cross with congregation hall, choir and transepts over its ends. The stained glass windows depict the paintings of famous events of Christ's Era. ●

04 Pg_111-152 TY200028

WHY DON'T CLOUDS FALL?

✍ **Disha,** III B.Sc.

Everything on this earth is attracted by its force of gravity. We have seen big puffy clouds floating in the sky that doesn't fall down. Are they defying the law of gravity? Or its floating can be considered similar to that of helium balloons. This can't be true as water is more denser than air, whereas in the latter case, helium is lighter than air which makes the balloon float. So then why don't clouds fall?

Clouds are primarily composed of tiny water droplets or ice crystals. High altitude clouds are completely made up of ice crystals because of low temperature and pressure. Clouds contain heavy amount of water which can weigh upto several hundred tons. The water is present in the form of tiny water blobs which makes them to have a large surface area compared to their size.

There are two major reasons for the clouds to stay up:

1) Drag force: The force on an object that resists its motion through the fluid is called drag force. Air, a fluid, also exerts drag force on the objects that moves through it. This is also called air resistance as it opposes the flow of motion. This force is dependent on the mass and surface area of the object. As in the case of falling feather, air resistance dominates over the gravitational force because of its light mass and large surface area, which makes its falling velocity low. Similar analogy can be seen with the floating of clouds. As the water droplets have very less mass and clouds have large surface area, drag force pushes them up rather than gravity pulling them down.
2) Air current: The earth's surface is constantly being heated up by the Sun. This causes the air above the surface to heat up. The warm air then rises up and it becomes less dense. So there's a column of warm rising air which is pushing upwards and this hits these tiny water particles which are trying to fall down under their own weight and it keeps them up there.

Precipitation of water droplets happen when they collide with each other and form a giant blob. This causes the shower of these droplets…

●

04 Pg_111-152 TY200028

COLLEGE LIFE

✍ **Huda, Shreya Kamath**, III B.C.A.

College life is one of the most confusing phases in one's life. We have experienced so many mixed emotions which make it very memorable. The 3 years of college life will leave a mark in our minds forever. There is friendship, there is hatred, there are competitions, there are fights, there are patchups, there are gossips and many more crazy things which enhances our memories.

It is entirely different from school life. College life exposes us to new experiences and things that we are not familiar with earlier. For some people, college life means enjoying life to the fullest. While for others, it is time to get serious about their career.

College life experience is truly one of a kind. The most common memories people have of college life are definitely goofing around with friends. The best part about college is friends. Without them, surviving three years would be a tough job. Those endless gossips, laughing and laughing and laughing for absolutely no reason, crying on each other's shoulder, studying together to not studying at all, bunking college, coming late to class and many other countless memories are to be cherished.

College life is a mixture of Friendship, studies and fun. It teaches us to be independent and to socialize. It gives us more exposure and also makes us more confident. These are one of the best years of our lives.

●

BEST DECISION I EVER MADE

✍ **Seema Pathak**, III B.A.

It was all sudden
I was dropped somewhere in the middle of the hill.
And can clearly hear the sound of the flowing river.
I could sense the fragrance of sand near its bank.
The wind gentle touched my face.
The sound of the water flow seems to be sweetest music ever heard.
Visiting there with my friends became the best decision ever made.
As it was said "Slow down and enjoy life. Its not only the scenery you miss by going too fast, you will also miss the sense of "Where you are going and why".

●

04 Pg_111-152 TY200028

IMPORTANCE OF COMMERCE STREAM – WHY SHOULD ONE STUDY COMMERCE?

✍ **Sowmya R.,** II B.Com.

The Commerce stream is quite popular choice in India, as most students feel that the stream offers them a wide arena of career options to pursue that would bring them both success as well as financial security easily. Some students may choose the Commerce stream for this reason. However, it is a fact that if they have a mind that is more suited to a career in the humanities stream or even the Science stream, they would find it hard to survive and perform well in Commerce.

Meaning of Commerce:

Commerce as a stream of education can be defined as a study of trade and business activities such as the exchange of goods and service from producer to final consumer. The main subjects that are taught in the Commerce stream : Economics, Accountancy and Business Studies. Choose this field if you have a genuine interest in these subjects and have an affinity for numbers, the economy and business!

Students who wish to take up the Commerce stream should keep in mind that this subject is not an easy alternative as compared to science. Both science and Commerce are complex study in their own ways and cannot be compared. Hence, if a student wishes to pursue the Commerce stream only because they feel that science is not suitable stream for them, they need to rethink their choice. The Commerce stream should be pursued by students who have an aptitude as well as avaid interest in it.

5 Things every Commerce student can relate to:

1. *Debit – what comes in, Credit – what goes out:*
   Initially every Commerce student is taught 3 basic rule of accountancy and this is one of them. You will definitely see a Commerce student mugging up this rhyme at least for 2 years.
2. *The eternal struggle of matching Ledgers and Balance Sheet:*
   The entire years will be spent busy matching the balance sheet and ledgers. And trust me, matching both the side is not an easy task.
3. *Borrowing a ruler from friends just for that one mark:*
   If accountancy is known for its balance sheet and ledger entries, economics is master of graph. As each mark counts, why not earn mark from these drawings.
4. *Planning your own business:*
   We study so much about business, partnership, etc. that you wonder whether you should start your own business. Studying topics like how to start a business and its principles no doubt makes each of you a virtual business man.
5. *Calculator and Scale are your best friends:*
   These 2 are the only items that can help you in exams. A calculator for your different answers whether we don't know if it is right or wrong simply match the balance sheet and a ruler for drawing our balance sheet and ledgers.

●

04 Pg_111-152 TY200028

DIGITAL COMMERCE

✍ **Ananya P. Hegde,** II B.Com.

Digital Commerce or D-Commerce is the activity of buying and selling of goods and services through multiple digital channels. Digital commerce can also encompass the entire processes of development, marketing and servicing through a digital channel as well. It enables customers to purchase goods and services through an interactive and self service experience. It includes the people, processes and technologies to execute the offering of development content, analytics, promotion, pricing, customer acquisition and retention and customer experience at all touch points throughout the customer buying journey. We can also give an example i.e. A manufacturing company needs to do more than just launch a B2B E-Commerce for their customers. They need to provide branded and consistent content to their customers, allowing them and sales representative to interact online through tools such as portals. This also gives customers the tools to find the right product or content and a place to purchase it.

There are 10 key functional categories in digital commerce that must be considered:

1. Catalog Management – Administer product data and supporting content across multiple product catalogs and complex product hierarchies. These capabilities enable content orchestration and change management, including sharing of data and assets across lines of business and partner sites and handling new product introductions and product lifecycles.
2. Guided Buying/Selling – Self service models are most effective when direction can be given to users on products that match requirements and offer relevant alternatives and add-ons.
3. Product Configuration – Configurators define and manage relationships, rules and constraints that drive unique combinations of components, products, options and services. The administrative environments should make it easy for business practitioners to define, test/update and deploy configuration models.
4. Pricing – These tools automate processes for price setting, price administration and price execution that defend and bolster firms pricing power. Such automation vastly improves efforts to develop, maintain, analyze and update pricing lists, policies and discounts.
5. Promotions and Rebates – Systematic approaches to managing any type of incentives is invaluable to marketing campaigns and channel strategies for building awareness, demand and loyalty.
6. Contract Management – Critical automation for accurately managing the terms and conditions that define commercial relationships, eliminating bottlenecks with closing transactions.
7. Ordering and Billing – This functionality ties buying experiences and fulfillment together. Processes for generating orders must be fast, seamless and flawless.
8. Renewals – In conjunction with contract management, automated and managed renewals capabilities underpin business models based on subscriptions and recurring revenues.

9. Usability and Mobility – User adoption is critical to any digital business. Ultimately, high quality user experiences based on popular web design principles and intuitive access to resources will collapse learning curves, ensure the success of a system and advance the brand of an online presence.

10. Analytics – Understanding in real time trends in buying patterns and incoming business is a significant advantage, such as demand for products, realized prices and discounting activities.

●

MICRO AND SMALL SCALE INDUSTRIES

✍ **Amaika Arya,** I B.Com.

The Small Scale is one of the most vital sectors of the Indian. At present, the Small Scale Industry (SSI) constitute a very important segment of the Indian Economy and has emerged as Dynamic and Vibrant sector of the Economy. This sector accounts for about 40% of the Country's total exports. A significant feature of the Indian economy since independence is the rapid growth of the small scale industrial sector. The small scale industrial sector comprising micro and small enterprises has been recognized as an engine of growth all over the world. The small scale industrial units are the roots and fruits of economic activities. The SSI is phenomenal in our country that it has started thinking global in the wake of liberalization in the nineties. Small business has played a very crucial role in transforming the Indian Economy from a backward agrarian economy to its present stature. The SSI sector in India is the second largest manpower employer in the country next only to the agriculture sector. The most significant contribution of the SSI has been in the field of exports. The importance of small scale and cottage industries for the development of Indian economy, the government has come forward to aid the entrepreneurs through financial agencies. Before Independence, the Britishers followed the "Laissez-faire" policy, which did not provide any opportunity to the Indians to flourish in the industrial sector.

Since Independence, our country has its own parameters in defining small scale industries. Small units are indigenous industries, and therefore can be located anywhere. At present, several changes and policies are under consideration of the government. In India, small enterprises whose employment potentiality is generally considered to be very high, have been assigned a greater role through the economic reforms initiated in the recent past, in view of the growing unemployment which could be the result of many factors including a shift that has been taken place from labour intensity to capital intensity in Indian agriculture over a period and the increasing nature of capital intensity of large industries.

Prime Minister Narendra Modi announced 12 measures to boost the MSME sector, including a portal that would enable them to get a loan in just 59 minutes and interest subvention of 2%. The 12 decisions by PM Modi for the MSME sector are:

59 – minutes loan, computerized random allocation and a time-frame, loan option, cash flow certainty, interest concession, quick loan access, MSME's led women, trade receivables and e-discounting systems, Pharma clusters for MSMEs, Government and e-Marketplace, Environmental Laws and Relaxation in Labour Laws. ●

04 Pg_111-152 TY200028

CO-OPERATIVE SOCIETY

✍ **Chandni Kamath,** I B.Com.

A Co-operative Society is an organization or enterprise owned and operated for the benefit of those using its services.

It is voluntary association of persons who undertake business and economic activities not for purpose of making profits only but to bring about equality for promotion of economic interest.

Robert Owen is considered as the father of Co-operative movement. In India Co-operative Society started when farmers of Poona and Ahmednagar protested against money lender who were charging more rate of interest and then British passed Co-operative Credit Society in 1904. Then “Urban Co-operative Credit Society” in Kanjivaram at Madras became India’s First Co-operative Society.

It is owned by group of persons who are called as members living generally in same locality or working at same place. Minimum number offer is prescribed to start society.

The capital is supplied by members jointly. Each member has usually one vote. It may be organized on basis of either limited or unlimited liability.

The Co-operative Society must be registered under the Co-operative Societies Act, 1912.

Types of Co-operative

1. **Co-operative Credit Societies:** These are basically financial organization. These are formed by members to pool their saving and interest. The resource collected is used to give loans and credit facility to member on easy term of interest and repayment.
2. **Producers Co-operative Society:** It is organized by small industrialist in urban area by producers. They collectively produce goods and sell at effective price.
3. **Consumer Co-operative Society:** It is alternatively called as retail society. It is formed with object of eliminating the role of middle man from distribution process. Here they get goods at lower price.
4. **Agricultural Co-operative Society:** It is formed by farmer for sale of their own farm products as well as for obtaining the necessary requisites for agricultural operations.
5. **Service Co-operative Society:** Its main objective is to render different types of services to their member at nominal charge e.g. Insurance, housing loans, transport etc. Housing Co-operative are very famous in urban area.

For development of society various measures can be taken

1. Formation of National Co-operative Farming Advisory Board.
2. Establishment of National Co-operative Federation and many wholesale and retail stores for distribution of goods.
3. Strengthening the staff of Co-operative department of state government.
4. Granting of subsidies towards meeting the managerial express of new Co-operative for first three year.
5. Liberalization of industrial licensing for Co-operative sector. ●

04 Pg_111-152 TY200028

OUR FACULTY ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದ

ENGLISH DEPARTMENT

Dr. Devidas S. Naik

Sowmyalatha K.

Sindhu K. K.

Sharada U.

Ashwini Acharya

Vanishree Rao

Mithali Hegde

Swarnalatha

KANNADA DEPARTMENT

Dr. Puthi Vasanth Kumar

Dr. Kathyayini Kunjibettu

Sheela

Prashanth

SANSKRIT DEPARTMENT

Dr. Vasumathi Bhat

Muralidhara N.

Dr. Vijayalakshmi

HINDI DEPARTMENT

Nayana Atthavara

C. Santosh Shetty

Kalpana R. Shet

Swathi

SOCIOLOGY DEPT.

Rohith Amin

ECONOMICS DEPARTMENT

Laxminarayana Karanth

Meenakshi G.

Priyashree K. T.

Jyostna

HISTORY DEPARTMENT

Subodh Pai

Latha Nayak

POLITICAL SCIENCE DEPARTMENT

Vidyanath K.

Adithi Bhat

Surendranath Shetty

COMMERCE DEPARTMENT

Ramesh Karla

Vanitha

Geetha Naik

JOURNALISM DEPARTMENT

Manjunath Kamath

Suchith Kotian

Anil Kumar B.

Chanchalakshi P. Rai

Mamatha

Mallika A. Shetty

Ramachandra Bhat

Raksha Shenoy K.

Sangeetha Pai

C. A. Sridhar Kamath

Pritish D'Sa

ZOOLOGY DEPARTMENT

Vinodini B.

Yashaswini B.

Dr. Maneetha T. K.

Gayathri Serigar

Anand Theertha G

MATHEMATICS DEPARTMENT

Saraswathi T.

Pratheeksha U.

Navya

Vijetha Rao

Chandrika Shetty

Sandhya N.

Soumya K.

Chaithra Poojary

Umadevi

STATISTICS DEPARTMENT

Shyamala V. G.

Akshatha Adiga

Sharanya Kumari

Anvitha K.

Swathi H. S.

PHYSICS DEPARTMENT

Dr. M. G. Vijay

Shailaja H.

Malathi Devi A.

Neelakanta Dhandothi

Soumyalatha

Rohini Nayak

Vrinda

Swathi

Prakash

Sandya

Ramyashree

Meghavarsha

Spoorthi

Mahesh Shenoy

Surabhi

CHEMISTRY DEPARTMENT

Arun Kumar B.

K. Bhaskara Acharya

Veera Ida Pinto

Dr. Babu M.

Pushpalatha

Rekha

Pooja J.

Avinash

Mahesh

Sowmya Nayak

Arun

Priya S.

Yogeesh Nayak

BOTANY DEPARTMENT

Usharani S.

Supritha Rao

Shruthi Nayak

BIOLOGY DEPARTMENT

Anitha Shetty

Divya Kanchan

Swathi

Anagha Bharadwaj

Vinutha Gatti

COMPUTER SCIENCE DEPARTMENT

Dr. M. Vishwanath Pai

Rekha N. Chandra

Rajamoorthy Rao

Praveena Kumari M.K.

Anupama Ajith

Vivek Nayak

Jayanthi R. Prabhu

Shilpa Shanbaug

Deepali Kamath

Ganesh Hegde

Bharathi Shenoy

Poornima Shetty

Rashmi

Ramya

Pavithra

K. Chithra

Shaila M.

Mithun S.

Akshatha Nayak

Megha Shenoy

Sanath

Sunitha Kini

Reshma

Pallavi

Library Department

Kishore H. V.

PHYSICAL EDUCATION DEPT.

Jayashree Nayak

Sathish Kumar Hegde

GANDHIAN STUDY CENTRE

U. Vinith Rao

GERMAN DEPT.

Prof. Dr. N. T. Bhat

N.C.C. OFFICERS

Lieut. Navya
Army Wing

Sub. Lieut.
Santhosh C. Shetti
Navy Wing

N.S.S. OFFICERS

Suchith Kotian
Unit - I

Priyashree K. T.
Unit - II

NON TEACHING STAFF

Babu K.

Krishna Kumar

Vasantha Kumar B. T.

Vilasini

Prabhakara K.

Anil Naik

Jagadeesh H.

Suresh U.

K. Kusuma

Ganesh Kumar K.

K. Manzoor Saheb

Madhava Naik

Mohandas Rao U.

Ganesha Moolya

Ganesh Kotian

Gopal

B. Shukur Saheb

Harisha

Asha R. Kedlaya

Savitha

Nityananda Kamath

Shridhara Nayak

Subrahmanya Shenoy

Mamatha

Roopa Kini

Hema

Ashwini

Anita

Sathish Sagri

Sathisha

Anasuya S. P.

Sharada

Geeta Ravi

Sunanda Sridhar

Laxmi Vijaya Kumar

Sunanda L. Nayak

Gunavathi

Manjula B.

Shobha

Vijaya Kumar

Asha Shetty

Krishnananda Nayak

Shantha

Udaya B.
Co-op. Store Sales Clerk

Manohar

Parent Teacher Association - Degree

Jayaprakash Rao
President

Vishnu Prasad
Secretary

Krishna Mudradi
Treasurer

Parent Teacher Association - PUC

Prathviraj Hegde
President

Sudheer Moorkoth
Secretary

Subrahmanya Basri K S
Treasurer

Office Bearers of Alumni Association

Prof. M. L. Samaga
President

M. Chittaranjan Hegde
Secretary

N. Bharatheesh Ballal
Treasurer

Hostel Staff

Jayalaxmi M. Rao
Hostel Warden

Sumana
Office Assistant

SUPERANNUATION

Surendranath Shetty
Dept. of Political Science

Vilasini
Clerk-Cum-Typist

Ph.D. AWARDEES

Dr. M. Vishwanath Pai
Dept. of Computer Science

Dr. Vasumathi Bhat
Dept. of Sanskrit

Dr. Vijayalakshmi
Dept. of Sanskrit

SPECIAL ACHIEVERS

Smitha B.
II B.Com.
Participation in
RD Paradise, Delhi

Shreyas Kotian
III B.A.
II Place in National
Elocution Competition, Delhi

Abhin Devadiga
I B.Com.
New Meet Record in
Khelo India

Nayana
III B.Sc.
I Place in State Level
Seminar

Pranav L. Achar
III B.Com.
Participation in All India
Inter-Varsity Karate

Sangamesh H. Handi
III B.Com.
Gold Medal in Goa
River Marathon

TOPPERS IN PUC - 2019 - 20

Medha N. Bhat
Science - PCMB

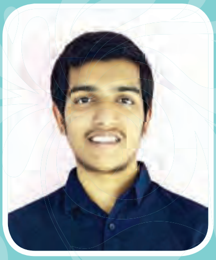

K. Ananthakrishna Nayak
Commerce

Samanvi
Arts

UNIVERSITY RANK HOLDERS

DHATRI K. S.
B.Com. (Voc)
II RANK

SADHANA
B.C.A.
III RANK

MADHAVI H. V.
B.Com. (Voc)
VII RANK

SPECIAL ACHIEVERS – NCC NAVAL WING-2019-20

ALL INDIA NOU SAINIK CAMP HELD AT EASTERN NAVAL COMMAND VISHAKAPATNAM (INS CIRCARS)

L.Cdt. Gauthamraj
II B.A. (JKP)

Cdt. Vipul Prabhu K.
II B.Com.

Cdt. Nithin
I B.Sc. (MPC)

Cdt. A. V. Pooja
II B.Sc. (MPC)

SHIP ATTACHMENT CAMP - HELD AT WESTERN NAVAL COMMAND MUMBAI (INS VEERBAHU)

Snr. P.O. Praful Poojary
III B.A. (JKP)

P.O. Cdt. Zahid Sultan
III B.Sc. (BZC)

EK BHARATH SHRESHT BHARATH CAMP AT MYSORE

Cdt. Dhanya
II PUC

Cdt. Varnaa
II PUC

EK BHARATH SHRESHT BHARATH CAMP AT BALLARI

Cdt. Roshan
II B.Sc. (MSCs)

KONKAN ODDESSEY OCEAN EXPEDITION - HELD INWTC - GOA

L.Cdt. Pareekshith
III B.Sc.

Cdt. Mahesha P. Nayak
III B.Sc.

L.Cdt. Sushma
II B.Sc. (MPCs)

Cdt. Poojana Gattigaru
II B.Sc. (MPCs)

Cdt. A. V. Pooja
II B.Sc. (MPC)

Cdt. Sampath J. B.
II PUC

YATCHING RAGATA CAMP MYSORE

Cdt. Varna
II PUC

Cdt. Pramod
II PUC

AKRAMAN FEST 2020

Cdt. Charan
I B.Com. (A)
Gold Medal in 600 m Swimming

Mudhiyappa
I B.A.
Gold Medal in 10 km Running

NCC -ARMY WING

SGT Rachana D.
Completed the All India Thal Sainik Camp at New Delhi & won Silver Medal in Judging distance Competition

SGT Pratiksha Shenoy
Attended Advanced Leadership Camp at Agartala, Assam, won 2nd place in Group Song

CPL Sanjana
Attended Ek Bharath Shresht Bharath Special Camp at Amritsar

CPL Namitha

CPL Shreya

Attended IGC-TSc at Tumkuru

SGT V. P. Rani

SGT Charith

SGT Prasanna

CPL Wilma

Attended Basic Leadership Camp at Mysore

NATIONAL AWARD

The First Place Winners in the National Level Drama Competition at Delhi

OUTGOING DEGREE STUDENTS

III B.A. (EHE)

Ashmitha

Charith

Deepthi A

Seema Pathak

Stalin D D'Souza

Ashwitha

Manjunatha

Moksha

Shravya G S

Shwetha N M

Dishanth

Srikrishna Adiga

Riha Fahika

Yadukrishna C

Supreeth M

III B.A. (HEP)

Krishna Shivappa

Pooja Rao

Ashwini

Neha

Pallavi

Prabhodhan Naik

Sameeksha

Shreeshaila Hiremath

Suchitra Naik

Swathi V

Swathi

Akshay Maiya G

Siddappa Nayaka M

C Suresh

Praveen M Acharya

III B.A. (JKP)

Prajwal Suvarna

Veekshith

Abhilash K B

Adithya M

Anitha G V

Ashok

Bhumika S P

Chaithra

Divya

Gautham

Gautham

Karunya

Latha G Nayak

Naveena S

Nikeesh

Praful

Rahul

Rajath Roshan

Ramya B

Shreyas G Kotian

Surabhi

Vijaya

Chinmaya Hegde

Naveen L

III B.Sc. (MPC)

Adarsh

Apoorva

Chaithra Pai K

Likhitha Nayak

Raydon Joe D'Silva

Sandesh V Shetty

Shreejaya Karantha

Shreenidhi

Simaz

Anusha

Deekshitha V Poojari

Dhanushree

Fouziya Banu

Geetha Prabhu

Hariprasad Borkar

Joyson Rodrigues

K Samskrithi Bharadwaj

Keerthi U Pai

Manaswi K

Manavi A K

Melroy S Kundar

Pallavi Nagaraj Moger

Pratheek

Rachana Prabhu R

Rakshitha

Rakshitha

Ranjitha A

Sharath K S

Shraddha Shriyan

Shravya

Shreya

Shreya K

Sukruth K Devadiga

Suma S Devadiga

Sumana N M

Sushmitha Prabhu

Vaishnavi A Naik

Vinutha V Nayak

Ananya B N

Anushree Jogi

Kamalesh Shenoy B

Kiran S G

Kishore Bhat T R

Pareekshith

Raghavendra Kaushal

Vinanthi D Shetty

Divya Prabhu

Deepa Prabhu

Mahesha P Nayak

Deeksha C Shetty

Nazveela

III B.Sc. (BZC)

Aamna Kausar

Amrath

Ananya U Salian

Ayesha Sadiya A

Gracy S W T

Mahima

Mahima Shenoy

Mohammed Zahid Sulthan

Nayana

Niveditha

Shreenidhi Nayak

Sonal

Soumya K

Srilakshmi S

Sudheeksha

Vaishaka

Adishree V Shetty

Akshatha K M

Anil Shenoy K

Anushree V Shetty

Bhavya

Chaithra Shetty

Chethana

Divya Acharya M V

Kavya

Kavya S Karanth

Manjula

Nidhi J

Pavan Kumar C K

Pooja M

Pragathi P Hegde

Reshma

Sandeep S

Sharanya Rao

Sreelatha S

Sourab K

Vaibhava R Bhandary

Vidisha P V

Vinutha

Vrinda Kini

Chethana Sanjai

Shriraksha

Shrirashmi

Sudeshna

U Prathibha Padiyar

Vignesh

Thanvi Vishishta H

Shrinath Hiremath

III B.Sc. (MSP)

Bhakti

Gaurav R Kanchan

Melryn Shenol D'Almeida

Mukesh Shetty

Nikitha

Nikshitha

Niyathi Shetty

Sanobar Banu

Sharanya Padmashali

Sowmya

V P Rani

Firoz Khadhar Sab Nadaf

Nagashree

Pooja

Prajna

Prasanna N Shetty

Rathish Bhandary

Sandhya Shetty

Vinayak Khavanakar

Yajnesh Kanchan

Yogish S

Chaya

Adithya S

Akshay Hegde

Suma P Hegde

Rashmitha Naik

Rakshitha

Archana Yadav B T

Shrishaila B Angadi

III B.Sc. (MSCs)

Abhishek C

Anusha

Jeshma J

Manish

Narayana Pai

Navya Kini

Nayana

Nikitha S

Pavan A N

Siddhant Salian

Shivani Poojary

Sudarsh

Suneha Petkar

Sweekrithi K

Prajnashree

Ujwal Kotian

Vrinda

Abhishek

Anantha Narayana

Arpith

Ashwitha Jain

Ganesh Poojary

Hitesh Sanil

Manasa Bhat

Manish

Murali M Shriyan

Rachana

Shrikara

Varun Bhat

Anantha Swaroop

Ramitha

Dhanalakshmi

Deekshitha

Indushree

Heena

III B.Sc. (MPCs)

Arjun Acharya

Disha

Disha U

Gauthami R Kanchan

Krishnaraj Acharya

Melona D'Souza

Pavana

Shivani R Mendon

Shruthi G

Spoorthi

Vishesh S Amin

Abhijith Nayak K

Ahmed Saeed Musthafa

Apoorva

Apoorva Nayak

Chaithrapooja

Deekshitha

Jayalaxmi

Likithraj

M Rachitha Achaiah

Megha

Nidhi H L

Nishan

Panchami H I

Prajwal

Prajwal Poojary

Priya S Poojary

Priyanka D Kotian

Rajesha

Shanmukha Nayak K

Sukshitha V S

Swaroop Shetty K

Varun S Tonse

Vijetha

Vishwanath

Bharathi M

Bhavya Kini

Dhruthi K N

Ganesh M Gouda

Kartikey S Hegde

Pragathi

Shreyas M Ballal

Sushma Kamath

Swathi K G

Vignesh Shetty

Pavan G Bhat

Poorvika K M

Navami T S

Niveditha

Preethika

III B.Com. - ‘A’

Anjana M Hegde

Ankit P Shetty

Deepthi Prabhu

Niranjan Bhat

Rojeta Aranha

S Suhas Kumar Shetty

Sai Venkatesh Satish

Sharon Reshma

Sheikh Abdul Zahid

Sherline D’Almeida

Shodhana Bhandari

Sourav R Hegde

Supriya S Suvarna

Vijeth Hegde

Akshay Bhat

Chetan R Shet

Deeksha P

Hani G K

P Chinmaya Upadhyaya

Ramakrishna

Sachith Kumar

Sandeep Naik

Shruthi K R

Soumya R

Soumya N

Deepthi D Patwardhan

Mahalasa S

Prajna K Y

Shreekara Upadhyaya

Shreya Pai K

Tilak Bhat

U Vishnu Das

Varun V Acharya

Vinaya Kumara M T

Pooja Nayak

Prathiksha Shetty

Jnani Shivani Shetty

Aishwarya

Anushree M S

Aparna

B R Rakshitha Nayak

Bhandary Harish S

Chaitra

Deekshith

Melisha M D'Souza

H Anisha

Kavana Rao H G

Megha S Poojary

Neetha Shenoy

Nisha

P Bhargavi V

Pavan S

Sanjana L Rao

Riya Renita Pinto

Riza

Supritha

Vishmitha

Wilsha M Quadras

Zuhanaz

Ananya P Poojary

Deepak K Palan

Deepthi Dinesh

Keerthana

Manjuprasad U G

Manjusha

Nagendra S Shetty

Pavan G

Pavithra S Kumari

Prajwal Nayak

Pratheeksha Bangera

Prathvi

Prerana

Priyadarshini

Shashwati

Shreeratna S Prabhu

Sinchana H

Sinchana R R

Sowjanya

Supriya

Suraksha H S

Swathi V

Nidhi S

Prarthana Upadhyaya

Sandhya K S

Srinivasa Murthy

Vidyashree

Sanketh Kumar

Vishal

Roopashree Shetty R

III B.Com. - 'B'

Adolf Shervin Amanna

Akanksh J B

Anusha

Aparna

B Akshatha Kini

Deepak

Josvita Sonia Mendonca

Kishan Shetty D

Krishnaraj N Adyanthaya

Lavanya S Aithal

Lavita V D'Souza

Meghana

Mohammed Numan

Navya N Nayak

Nikhil S Kotian

Vinutha S Poojary

Prajna K Poojary

Prathiksha

Prathiksha Nayak

Prathima

Priyanka

Ridhi R Shetty

Sahana

Sahud Ahmed

Senalda Lora Pereira

Sowmya

Sumera

Sweekar

Triveni Aithal

Vaishnavi N

Vikram N

Vishwas Shetty

Vitesh V Kamath

Yashwin N Shetty

Zeba Khanam

Ashwini

Ashwini Kumari H

Deeksha

Deekshitha

Dinesh

Ganesh

Kavya

Keerthi J Kumar

Kiran

Latha

Manisha V S

Mokshitha Shriyan

Mythri A

Nikhil Nayak

Nireeksha Karkera

Pramod G

Pranav L Achar

Prathik M S

Rachana

Rakesh U

Rakshith

Rakshith Nayak P R

Rini P J

Sachith Kumar

Samartha M S

Sangamesh H Handi

Shailesh

Shravya Shetty

Sifa M

Sinchana N

Sowrav

Sushma Kundar

Suvidha

Varsha

Varun

Yukthi H U

Amrutha

Archana M V

Deekshitha M V

Deekshitha M

H G Shreyank

Hariprasad Nayak

K Anirudh Nayak

K Shreyas Bhat

Lokesh Kumar

Neha

Prajna

Prajwal Nayak

Suraksha S Anchan

Vaishnavi Hebbar

Sushmitha Nayak

Prathiksha

Urjita A Nayak

III B.C.A.

Abhishek Acharya

Aleena

Amrutha

Anushka S Kotian

Anvay S Rao

B N Mohammed Zaid

Bhavith

Deepali Shetty

Huda Fathima Ahammed

Krithi Poojary

Manoj R V

Nagarjun

Nihal Prasad

Niriksha

Nishmitha Nayak

Prathiksha U

Preethika Wagle

Rachita R Patkar

Rahul Shenoy

Raksha Shetty

Rakshitha

Ranjitha Prabhu

Rashmi Shenoy

Rekha Kamath

Rithin

Sanjay Gautam

Sareena Banu

Shetty Nidhi Pratap

Soundarya V

Srihari Rao

Steve Nestone

Sumanth Bhat

Sumithra

Sushma

Vidyashree Shetty

Vimanshu

Adithi N Prabhu

Aman S Chikodi

Anujna M Rao

Ashika Amin

Ashritha M S

Asthik K

Chaithra Acharya

Chaithra D

Chirashree P

Dhanyashree

Divya Kotian

H B Sandhya

Haafizah

Joyce Rushel Saldanha

Rahul Jogi

Kedar Shenoy

Maithri V Kanchan

Manvitha S

Prajwal

Praneeth

Prathiksha

Priyanka Acharya

Raksha

Ramya

Ravithej

Rohan Kamath

Shrilaxmi Bangera

Shreya Amin

Shreya Kamath

Shreya R Rao

Shruthi

Sneha

Srilakshmi

Suman Shetty

Suraj

Sushmitha

Thashvika

Vaishnavi Kedlaya

Vandana Nayak

Sakshi Kamath

Deekshitha

H M Yogeesh

Harshitha S Kotian

Madhu

Pranil

Rashmi R Bhat

Shradda Kini

Soubhagya Pai

Soundarya

Swarnakala

Vaishnavi

Vibha

Vignesh

Rekha Bhat

Radhika Bhat

K Deeksha Nayak

II M.Sc.

Akshatha Shettigar

Akshay

Ancita D'Mello

Anushree

Ashwini Perampalli

Ashwitha

Bharath

Deepak G R

Devadiga A Suresh

Kanakaparmeshwari B

Madhura

Meghana

Pooja B S

Poornami Kiran

Sapna

Shravya S Patkar

Suma M Amin

Supriya Mendon

Sushmitha

Veekshitha

Jyoti Kamath

SPECIAL OCCASIONS

Sri Sri Eshapriya Swamiji's visit to the College before occupying the Paryaya Peetha

Dr. Thalthaje Vasanthkumar, former Professor of Kannada, Mumbai University delivers 'Prof. U. L. Acharya Memorial Endowment Lecture'

Official Visit of the Trustees - Dr. H. S. Ballal, Dr. Vinod Bhat, and Dr. H. Shantaram

Awareness Programme on 'Drug Abuses' organised by the State Temperance Board, B'lore.

Sanmathi releasing Ceremony.
Chief Guest: Dr. Hayavadan Upadhya, Kundapura

Sri P. B. Acharya, Former Governor of Meghalaya releases the MGM App Notify MGM

Mangalore University New Vice-Chancellor, Dr. P. S. Yedapadithaya pays a visit to the College

TRIBUTES

Smruthi Din: A tribute to Dr. TMA Pai

Kanaka Jayanthi Celebration

A tribute to Muddanna, a Kannada Litterateur

Teachers Day: A tribute to Prof. U. L. Acharya

OBITUARY

Suprabha
Lecturer in Physics

PU Section Sports Day

Annual Sports Day inauguration

Annual Sports meet

Annual Sports Meet inauguration

Basket ball tournament

Basket ball tournament Inauguration

Boys Basket ball Team

Girls Basket ball Team

Boys TT Team

College Athletes Team

College girls Throwball Team

Boys Volley ball Team

Annual Day

M.G.M PU COLLEGE
UDUPI-2
CULTURAL FEST

CELEBRATION

MGM P.U. COLLEGE
UDUPI
TALENTS DAY

Fancy Dress Competition

Sadbhavana Day

Inaugural of I PUC Classes

Distribution of Endowment Prizes

II PUC GROUP PHOTOS

Arts

Commerce-C1(MSABs + SEABs)

Commerce-C2 (BEACs + BSACs)

II PUC GROUP PHOTOS

Science - S1 (PCMB)

Science - S2 (PCMB)

Science - S3 (PCMB)

II PUC GROUP PHOTOS

Science - S4 (PCMS)

Science - S5 (PCMS+PCMCs)

Hostel Inmates

INCOME TAX ACT, 1961

✍ **Deepthi Prabhu**, III B.Com.

Income Tax Act, 1961 is an act to levy, administrate, collect and recover Income Tax in India. It came into force from 1st April, 1962.

Income Tax including surcharge (if any) and cess is charged on any person at the rate as prescribed by Central Act for that assessment year. Income Tax Act has provided separate provisions with respect to levy of tax on income received in advance as well as the income with respect of which the amount has not yet been received. A person also has to keep track of his TDS deducted while calculating his final tax liability at the end of the year.

For Income Tax Act, 1961, previous year is defined as the financial year which immediately proceeds the assessment year. In case the source of income is new or the business set up is new, previous year for that entity will start from the date of setting up of that business or profession or from the date when the source of income of this new existence starts and ends in the said financial year.

As per Income Tax Act, 1961, the total income of previous year for a person who is resident of India will include all his income irrespective of source of that income which is either received or has accrued in India in previous year.

However, if person is not an ordinarily resident in India as per Section 6 of Income Tax Act, 1961, income from the sources which accrues or arises to him outside India shall not be included in total income. In respect of non-residents any income which is received or arise in India is taxable in India.

It is one of the major sources of revenue to the government and thus is inevitable not to impose it on the income earned or utilized in the country. It helps meet the funds required to develop the country and other defense related needs of a nation.

There are basically two kinds of taxes – Direct Tax and Indirect Tax. Direct Tax is tax that is paid by an individual or any other person on the basis of his Income. It is a form of tax that is directly paid by the person to the Government, i.e., the liability to pay tax and the burden of tax falls on the same person. Indirect Taxes are the types of taxes where the person depositing the tax with government and the person actually having been burdened by the tax are different. Generally these taxes are included in the prices of the goods or services which are provided to the people and then such taxes are deposited by the person collecting the same from their customers. GST is one of the most popular type of indirect tax.

●

05 Pg_153-238 TY200028

CHANGING ECONOMIC CONDITIONS IN INDIA

✍ **Vaishnavi Shenoy**, I B.Com.

The Economy of India is characterized as a market Economy which is the worlds fifth largest Economy by nominal GDP and third largest by purchasing power parity. According to IMF on a per-capita income basis India ranked 142nd by GDP and 119 by PPP in 2018. In 2018-19 the foreign direct investment (FDI) in India was $64.4 billion with service sector, computer and telecom industry remains leading sector for FDI inflows. The Economy Slowed in 2018-19 due to the impact of demonetization in 2016 and introduction of Goods and Service Tax in 2017. Nearly 60% of India's GDP is driven by domestic private consumption and continues to remain worlds sixth largest consumer market. The GDP and Economic conditions were also influenced by government spending, investment and exports. In 2018 India was 10^{th} largest importer and nineteenth (19^{th}) largest exporter. The crisis brewing within the Indian Economy has gained unanimous acceptance by now. Even the largest and latest annual report of RBI (Reserve Bank of India) for the fiscal year 2018-19 confirmed that the Indian Economy has gained indeed a rough patch. India's GDP growth rate slipped to 5% in the first quarter of 2019-20. India has retained its position as the third largest startup base in the world with over 4,750 technology startup base in the world with over and over increased labour force participation, and higher education enrolment among other factors. With the improvement in the economic scenario there have been various investment in various sectors of Economy. The private equity deels reached US$ 24.4 million in 2017. The recent development of India also include Exports from India increased 4.32% in April, May 2019. Income tax collection in the country reached 2.50 lakh crore.

However India is still one among worlds fastest growing Economy due to its young positive population. Let us all help in development of India.

●

THE UNPLANNED JOURNEY

One's destination is not place
But rather a new way of seeing things
Unplanned movement is the best movement
Because we live it without expectations

Two road diverge in a green wood
Number of options to travel
But we choose is
The only place which is beautiful

The stage of being happy is wonderful
The main reason behind it is travelling

Life is not a fairy tale
So just enjoy life by travelling

The journey came to an end
But journey of life continues forever

✍ **Stalin Danson D'Souza,** III B.A.

05 Pg_153-238 TY200028

STOCK MARKET – HOW TO INVEST

✍ **Shreya S. Prabhu,** I B.Com.

Stock market investment and trading generally refers to owning the share of company's profits and related voting rights attached to investment. Stock market today has become volatile area of investment due to risks involved in the market. Securities and Exchange Board of India is the Regulator for the securities market in India owned by Government of India. It was established in 1988.

The basic idea behind investing in stock market is to put money you have saved into stock you think will increase in value over time.

Ways to invest in the stock market:

- **Buying shares in a Company:** Primarily there are two types of stock markets – primary and secondary market. Primary market is the place where the shares are issued for the first time. On the other hand the secondary market is the stock market where the existing stocks are brought and sold by retail investor.

- **Mutual Funds:** Mutual fund allow you to pool your money with others in a professionally managed portfolio. You are purchasing shares of the overall funds rather than actual shares of the individual underlying investments. Mutual Funds can offer diversification through a mix of stocks, bonds and other investments types with varying amount of risk.

Emerging trends in stock market investment:

Investors always need to stay updated with the current trends emerging in the market. The reason is that the recent online system and technical softwares have made the stock trading system very simple and sometimes complicated. Here are few emerging trends in stock market investment:

- The world is switching to online stock trading transactions. The current trend is to connect to the Internet and as a result it is changing all the traditional stock market trends.
- The basic trend of stock market investment is to purchase the stocks and the shares at low prices and then sell them when the prices are high. The one thing that has to be kept in mind while investing is that stock market is not rocket science technology investors have to keep patience to get profits.
- Investors has to diversify and divide your stock market investment. The decision to diversify your stock market portfolio is a very clever step. By doing this you will be able to liquidate your stock market investments prior to sustaining any dangerous loss. ●

05 Pg_153-238 TY200028

AMAZON RAINFOREST

✍ **Vaishnavi Shenoy**, I B.Com.

Amazon Rainforest, large tropical rainforest occupying the drainage basin of the Amazon River and its tributaries in northern South America and covering an area of 23,00,000 square miles. Comprising about 40 percentage of Brazil's total area, it is bounded by the 'Guiana Highlands' to the north, the 'Anden Mountains' to the west, the "Brazilian central plateau" to the south and the 'Atlantic Ocean' to the east. The immense extent and great continuity of the rainforest is a reflection of the high rainfalls, high humidity and monotonously high temperatures that prevail in the region.

The Amazon Rainforest is the world's richest and most-varied biological reservoir, containing several million species of insects, plants, birds and other form of life, many still unrecorded by science. The luxuriant vegetation encompasses a wide variety of trees, including many species of myrtle, laurel, palm and acacia as well as rosewood, Brazil nut and rubber tree. Excellent timber is furnished by the mahogany and the Amazonian cedar. Major wildlife includes jaguar manatee, tapir, red deer, capybara and many other types of rodents and several types of monkeys. In the 20th century, Brazil's rapidly growing population settled major areas of the Amazon Rainforest. The size of the Amazon forest shrank dramatically as a result of settler's clearance of the land to obtain lumber and to create grazing partners and farmland. Brazil holds approximately 60% of the Amazon basin within its borders and 15,83,000 square miles of this was covered by forest in 1970. The amount of forest cover declined to some 12,83,000 square miles by 2016, about 81% of the area that had been covered by forests in 1970. In the 1990's the Brazilian government and various international bodies began efforts to protect parts of the forest from human encroachment, exploitation, deforestation, and other form of destruction. Although Brazils Amazon continues to lose forest cover, the pace of this loss declined from roughly 0.4% per year during the 1980's and 90's to roughly 0.1-0.2% per year between 2008 & 2016. However, some 75K fires occurred in the Brazilian Amazon during the first half of 2019, largely due to encouragement from Brazilian pres. ●

05 Pg_153-238 TY200028

SKILL DEVELOPMENT

✍ **Vidyashree,** III B.Com.

Skill Development is one of the essential ingredients for India's future economic growth as the country transforms into a diversified and internationally competitive economy. Skill Development is going to be the defining element in India's growth story. Firstly, we need to re-define the relationship of education, employment and skills development. Secondly, as a very large population, India would never be able to upskill all of its youth across the country through the conventional education framework.

Government alone cannot accomplish this task. It calls for a concerted effort of government, private players and NGOs to address the issue in a comprehensive manner. If India is to gain its rightful place in the world, reap equal benefits and opportunities for all and rise from the debris of poverty and several other pressing issues, skills development will require to be given a place right on top of national priorities.

In the Union Budget 2012-13, the government has doubled its allocation of funds for skills development under the National Skill Development Fund (NSDF) to '1,000 crore, raising the corpus of the fund to '2,500 crore.

The launch of the credit guarantee fund and exempting vocational training institutions from service tax are steps taken to help make skills training affordable. Now skilling going to the school level gives ample opportunity to the youth to attain skills of their choice. There are number of skill development centres, ITI's, polytechnics and ITC's. Apart from the government owned and operated skill centres, there are few good private sector skill centres also available, even the private sector skill centres are also being funded by the government in some or the other way.

The student has to be cautious on a few points before taking a decision to go for skill training: the first and foremost is the placement track record of a particular skill centre as majority of the skill centres do not have a dedicated placement cells. Secondly, the track record of the training centre as due to major push by the government and easy availability of funds and grants there has been a sudden popping up of skill centres happening. I strongly feel that though more and more such training centres are required, their quality needs to be constantly monitored by an agency.

Third, what kind of certificate will be awarded by the skill centre. The important certifying bodies currently are NCVT and sector skills council of NSDC.

We all are aware through various reports and research about the aging population of the globe. India is uniquely positioned to fill the gap of the industry demand globally with its youth power. What mechanical revolution did to the European economy in the 50s and oil revolution did to Middle East economy in the 70s, the skilled manpower revolution can do the same to the Indian economy, if we are able to gauge and see the exact requirement of the industry globally and are able to train and certify our students to a level which is accepted by global standards.

Skill development is the need of the hour. If India is to stand tall among the advanced nations, skill development must be made the

05 Pg_153-238 TY200028

first priority. Indian Government should provide skill development programmes to each and every individual.

Success is the trophy one gets after learning lots of skills. Skills are of two types – general skills and job specific skills. Both are must to clinch success. One really has to work very hard to develop both types of skills. Since both types of skills complement each other, the role of general skills is much more than generally known so far. Even if one has high job – specific skills, expertise or specialization, one must possess the general skills to further succeed in life always.

So to conclude there are numerous job opportunities in India and world over for skilled people, there are ample number of skill development centres across the country, there are various schemes by government where in student does not have to pay a single penny from his pocket for getting trained, all this seems to be a perfect environment for getting trained and getting placed, just a word of caution, choose the skill centre very carefully as this is the first stepping stone for a career ahead.

●

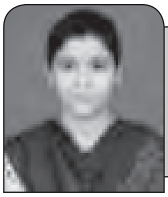

SILENCE SPEAKS

✍ **Swathi K. V.,** I B.C.A.

"Silence is the best answer for all questions." Silence speaks more than words. The saying "Silence speaks louder than words" means that silence implies more than words could ever say.

Just because someone doesn't answer, it doesn't mean he is not listening. Silence often speaks louder than words.

A person's action will tell you everything you need to know. Silence is most powerful scream. It doesn't always mean "yes". Sometime it means tired of explaining to people who don't even care to understand.

Do not break your silence to ignite war between people, but speak the truth that heals. Silence can sometimes save you. Everything doesn't warrant words.

A person truly evolves from his own silence and one such can keep the people around him in the awe of silence. Most of the times the best things people deserve from us is our silence. Speak through silence and it will be more powerful than harsh words.

The best music you can ever hear in your life is silence of yourself, silence of your loved ones. ●

05 Pg_153-238 TY200028

INTERNAL AUDIT

✍ **Sneha K. V.,** II B.Com.

Internal Auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value to and improve an organization's operation. It helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control and governance processes. Internal Auditing achieves this by providing insight and recommendations based on analyses and assessments of data and business processes. With commitment to integrity and accountability, internal auditing provides value to governing bodies and senior management as an objective source of independent advice. Professionals called internal Auditors are employed by organizations to perform the internal auditing activity.

The scope of internal auditing within an organization is broad and may involve topics such as an organisation's governance risk management and management controls over: Efficiency/Effectiveness of operations (including safeguarding of assets), the reliability of financial and management reporting and compliance with laws and regulations. Internal auditing may also involve conducting proactive fraud audits to identify potentially fraudulent acts; participating in fraud investigations under the direction of fraud investigation professionals and conducting post investigation fraud audits to identify control breakdowns and establish financial loss.

The Institute of Internal Auditors (IIA) is the recognized international standard setting body for the internal audit profession and awards the certified Internal Auditor designation internationally through rigorous written examination. Other in the United States the professional standards of the Institute of Internal Auditors have been codified in several states statutes pertaining to the practice of internal auditing in government (New York, Texas and Florida being three examples). There are also a number of other international standard setting bodies.

Internal auditors work for government agencies (Federal State and Local); for publicly traded companies; and for non-profit companies across all industries. Internal auditing departments are led by a Chief Audit Executive (CAE) who generally reports to the Audit Committee of the Board of Directors, with administrative reporting to the Chief Executive Officer (In the United States this reporting relationship is required by law for publicly traded companies).

●

05 Pg_153-238 TY200028

THE NEED TO RAISE THE MINIMUM DRIVING AGE

✍ **Anvitha R. B.,** II B.C.A.

Currently, young people in India can get their car driving license when they are eighteen years of age. There are some very good reason to raise this minimum age to twenty or even twenty-one. The main reason is that young people are not as mature as older people. When driving, and the proof of this is the greater number of young people involved in accidents. There must be better driver education programmes for the young, so that when they do get their licenses they will be able to drive safely.

Young people do not have the emotional maturity than older drivers generally have. They may be just as good technically. However, they may not be able to resist peer pressures as well as older people. Raising the minimum age would mean that drivers would on the whole be a more sensible and mature group, and there would not be as many accidents.

Every year thousands of people are killed on Indian roads and many thousands more are seriously injured. A great number of these people are young adults. In fact, young people aged fifteen to twenty-four make up fifteen percent of the population but account for approximately thirty-one percent of the fatalities.

Although not all these fatalities are drivers, raising the minimum age to twenty could reduce these figures. Changing the driving age would not solve all the problems on our roads. Drivers of all age causes accidents. I believe that another solution would be to change the laws about driver education programmes for all age groups. For example, we could make it compulsory for learners to have a set number of lessons with a registered driving school, instead of learning with friends and relatives. We could also introduce compulsory lessons on the effects of drink-driving and speeding especially for young age.

Raising the license age is likely to lower the number of fatalities and injuries involving young people on our roads. Therefore, it should be seriously considered. However, it should not be seen as the whole solution, and should be part of a broader programme of change to our driver licensing rules.

●

05 Pg_153-238 TY200028

DIGITAL BANKING IN INDIA

✍ **Suhas K.,** I B.Com.

Banking is an integral part of financial activity today and digital banking in India is highly advanced. Tracing its roots, the world Bank evolved from the Italian word 'Banca' which means 'bench'. The first bank in the modern sense of the world was established in Venice, Italy in 1157 and was called the Bank of Venice. In the Indian context the earliest bank were the Bank of Hindustan and the General Bank of India, both of which failed. Then the Bank of Calcutta was established in 1806 and it eventually came to be known as the State Bank of India.

Digital Bank is also called internet banking or online banking. When a bank provide its service online and customer can make transaction, submit requests and handle other banking activities online it is called digital banking. The first bank in India to offer internet banking was the ICICI Bank in 1996.

Role of digitization in Banking

Digitization is the process of converting data into digital format. Digitization means the adoption of technology. Banks are not just a part of our lives, but have a significant role in our daily lives. For many days will not end without at least a single financial transaction. Thus banks always try to adopt latest technologies to enhance customer experience.

Digitization is not an option for banking industry, rather it is inevitable because every industry is being digitized and banking sector is no exception. Mobile banking is increasing at a fast pace more than online banking.

Benefits –

1. Customer Service
2. 24 X 7 Availability
3. Time constrain
4. Online Bill Payments
5. Low overheads
6. Banking Benefits.

Trends in India –

1. Increase in customers
2. Chat bots
3. Merge Physical and Digital Process
4. Mobile Technology.

Scope

1. Education
2. Fear
3. Training

Future of Digital Banking in India

Technologically India is a very progressive country. We do not only adopt new technology but are constantly innovating, we are at the cutting edge of technology. Therefore the future of digital banking in India is very bright and we can look forward to new innovations and services from the banking sectors.

We have only discussed some aspects of digital banking in India or digital India in the banking sector and the future of digital banking in India. Digital banking should not be looked at just as a technological advancement. Neither is it a customer service initiative. It is a revolution in how the banking industry functions and the services it renders. ●

05 Pg_153-238 TY200028

BUSINESS COMMUNICATION

✍ **Gowri**, I B.Com.

Business communication is neither transmission of message nor message. It is the mutual exchange of understanding, originating with the receiver.

Communication is essence of management. The basic functions of management cannot be performed well without effective communication. Business communication involves constant flow of information feedback is integral part of business communication. Organisation these days are very large. It involves number of people, there are various levels of hierarchy in an organization.

Business communication is goal-oriented. The rules and regulations and policies of a company have to be communicated to people within and outside the organization. Earlier, business communication was limited to paper-work, telephone calls etc. But now with an advent of technology, we have cell phones, video conferencing, emails, satellite-communication etc. to support business communication. Effective business communication helps in building goodwill of an organization.

Types of business communication:

Electronic communication comprises different modes of communication apart from the traditional way. It includes, email, fax, technology can also be used as teleconferencing and voicemail. Employment mode of communication uses the body language and other means of communication especially for accepting applications for job, interview, follow-ups etc.

Communication Skills:

Today, effective communication is a vital tool for any business owner. Your success at getting point across can be the difference between sealing a deal and missing out a potential opportunity. It's also important within business, effective communication can help to foster a good working relationship between you and your staff, which can in turn improve morale and efficiency.

This guide us the key aspects of both verbal and non-verbal communication, how to listen to and understand others, and how to make the best possible first impression on the people you encounter in and around your business.

Especially in today's globalized market economy, effective communication is vital to the success and survival of any organization.

Business need people with good communication skills because communication is an essential part of the kind of work that is done in business organizations. Last but not the least appropriate body language is a very critical part of business communication. Right body language depicts confidence and clarity. So very necessary in a professional environment. Other important aspects of business communication skills are language tone and listening skills.

●

05 Pg_153-238 TY200028

LEAD PRAYANA... 2K20!

✍ **Vaishnavi**, I B.C.A.

Journey, we are all a part of journey. And there is no one in this world who wouldn't like to travel. Moving from one place to another is human nature. As soon as we hear the word "Journey" we think of fun, food and mind-blowing view of the new places. We accept fun moreover. Travelling is meant to be a break from the boring classes and very same schedule. But have you ever thought about a journey where you will learn more while having fun?

Educational trip? No leadership journey. Yes, nowhere else in India you will find a trip or a journey like this. An annual trip conducted by LEAD, Leader's Accelerating Development of Deshpande Foundation, Hubbali is a journey for youth aged 18 to 26 years old in Karnataka.

This 14 days journey began on 19th January, 2020 with a kick off session at VTU, Belgaum. The journey covered places such as Belgaum, Dharwad, Hubbali, Heggodu, Manipal, Dharmasthala, Moodbidre, Mysore, Bengaluru, Muddenahalli and Hirebendigeri. And the journey got an end with international conference called 'Yuva Summit' on 1st February, 2020.

We got the chance of meeting more than 10 role models in different parts of Karnataka. Not just meeting or greeting them we got this golden opportunity of listening to their wise words and get inspired, to discuss, ask questions and interact with them. What makes this more special is travelling for nearly 1800 kms. It includes visit to Mahesh Foundation, an NGO where they take care of HIV positive children and providing free education for slum children. Ratnamanasa, Dharmasthala where each and every daily chores were handled by their own primary-highschool going boys includes kitchen, gardening, other needs, milking cows, maintaining hostel etc. De-addiction centre, Dharmasthala where drug addicted people are treated mentally and devotionally which makes them to find peace and reality of the life. Kaliyuva Mane, Mysuru the school teaches students to lead skillfull life along with academics. Samarthanam, Bengaluru is a school or a place where skilled disabled students have been trained to the fullest, tailor training & beautician training for women who has suffered domestic violence. We had handful activities in farm far away from our colleges & city life in Vishal Farms & a visit to Vishal Natural Food Products Factory. 'Kalken' Sangeeth Vidyalaya, which is a school that basically provides Indian musical & academic education to about 200 underprivileged children for free. And also a great session with present head of KSV Mr. Adam Woodward. A day & night in village, Hirebendigeri, a small village in Haveri district we were split in pair into random houses and stay with them. This showed us a different phase of life. Visit to AEQUS, one of the biggest Aerospace company. Akshaya Patra, India's Biggest Kitchen, Kinnara mela-Sagara, Charaka- Sagara, Hongirana school which teaches from and with the nature, Manipal University, Republic day celebrated in Alva's College, Moodbidre, Infosys, Mysore, skill in the village college, DET etc. When you travel, go to the fields, (it might be technological fields like Aequs or Agricultural fields like Vishal Farms) when you see or feels things practically than just studying about it inside a classroom

05 Pg_153-238 TY200028

you learn more than just theories. Rather just reading about the role model in a book, meeting them and listening them live will induce more motivation in you.

And the best role models of lead prayana are none other than Prayanees themselves. 80 students from different background, different course, different age and different college are put together, for 14 days. No one has an escape. Everyone needs to speak with everyone. For 14 days everyone had to be an extrovert. Because after all when you interact with other prayanees you will learn a lot from their past, from their life stories. Many might have struggled to become what they are today. Your own problem might seem very small. And that is where you actually get inspired. Prayanees play the role-models sometimes. And within 14 days, because of all the fun-filled activities inside or outside the 2 buses, co-prayanees become your best friends. Lead Prayana is a package of fun, travelling, meeting new people and knowledge. One can learn to come out of their comfort zone and that is when one can learn more. More than meeting co-prayanees and role models one can meet themselves. One will understand her/his own abilities and inabilities and gradually will understand how one's inabilities can be turned into his abilities. Lead Prayana is a journey of life to understand life in a better way.

iam-prayanee

#lead-prayana 2020

●

TIME...!

The value of a year
Ask the student who has failed!
The value of a month
Ask the mother who delivers a pre-nature baby!
The value of a Day
Ask the Editor of news paper!
The value of an hour
Ask the scientist who missed the solar eclipse!
The value of a minute
Ask the one who missed the train!
The value of second
Ask the one who survived the accident!
The value of a millisecond
Ask the athlete who came second in Olympics!

Time waits for no one. Treasure every moment you have. You will treasure it even more when you can share it with someone special.

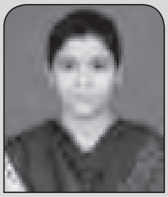

✍ **Swathi K. V.**, I B.C.A.

COLLEGE FEST

✍ **Alfiya Shaikh**, II B.C.A.

Whenever we hear something like a 'fest', we immerse ourselves into the thoughts of allowing colorful lights, unstoppable music, DJs and ever savouring foods. We tend to bend our hunches towards competitions, huge crowds, and cultural diversity which indeed gifts you a massive package of memories.

Knowing people, working with them and understanding them is like the crux of every fest. Interactions with different ideological personalities, add a bit more of the spice to your experience.

But that's not all that you get from a fest, there are plenty of things one learns while engulfing himself/herself into a fest. Apart from memories when partaking in a fest you learn to get out of your comfort zone.

Fests mean 'Few Earn Stages to Shine' which indeed tell us that fests provide a platform where you could enhance your socializing and communication skill. A fest, on the other hand, drives you to come out of your digital world and build a deeper connections with someone, that you may know a little less. A fest encourages you to, 'interact with people around by putting your phone down'. Explore your leadership skills.

These days, life is becoming faster and faster. Everyone is running, either to make a living or in the hopes of development and growth. With such a routine, it is hard for students to build strong relations and spend some quality time with them.

The Fest does not end with this, a lot of motivational speeches by some well known personalities, are also knocking your doors. The fest is going to serve you a varied amount of events, memories. ●

STEPPING STONE

✍ **Rashmi R.,** II B.C.A.

You fall, you rise, you make mistakes, you live, you learn. You are human. Not perfect! You have been hurt, but you're alive. Think of why a precious right it is to be alive to breathe, to think, to enjoy or to be happy and to chase the things you love.

Don't carry your mistakes around with you. Instead, place them under your feet and use them as stepping stones. Never regret. If it's good it's wonderful. If it's bad, it's experience! That's it.

Let the light, that is always present within us. Shine through us. We need to keep walking; even if the failures come it serves as wisdom and stepping stones to success.

Sometimes there is a sadness in our journey. The unexpected things will come but there is also lots of beauty for which we must thank about. We must keep putting one foot in front of the other even when we hurt or fails!

For we will never known what is waiting for us tomorrow! ●

05 Pg_153-238 TY200028

EDUCATION LOANS BE LIKE!

✍ **Akshay Bhat,** III B.Com.

Interest on education loan will be levied in two ways: Moratorium scheme and EMI scheme

1. **Moratorium scheme:** In this scheme education loan will not be given to student in a lump sum amount, but the loan will be given in installments. It may be given at the beginning of an academic year or beginning of every semester. In this scheme there is no compulsory to repay the loan in the time of completion of education of the student. Repayment of loan will get started after one year of completion of his education or after six months of getting into a job. The period before the payment of education loan is called as moratorium period, in this period simple interest will be charged on loan but the interest rate may change as per the regulations of RBI. Applicability of simple interest on this loan in moratorium period is a boon to students. E.g.: If a student has taken an education loan for $10 lakh for 4 years at 13% rate of interest his moratorium period will be for 5 years.

So let us calculate total amount payable by student at the end of 5th year,

Table showing simple interest in moratorium period

Year	Loan Amount	Total Amount	Rate of Interest	Total Interest
1	2,50,000	2,50,000	13%	32,500
2	2,50,000	5,00,000	13%	65,000
3	2,50,000	7,50,000	13%	97,500
4	2,50,000	10,00,000	13%	1,30,000
5	0	10,00,000	13%	1,30,000

Total loan payable ₹14,55,000

From the above table if a student take 10,00,000 as loan for 4 years after completion of his moratorium period he has to pay ₹4,55,000 as interest and a total of 14.55 lakh as total loan amount.

From this example I would like to give a caution to all my dear students that "in the name of education loan bank is trying to loot ₹4.55 lakh in the name of simple interest or any such sum of money." Generally education loan is taken by needy, poor students with a motive to get well education and get settled but as they complete their education a huge lump of interest will be waiting to be repaid by the student. Unemployment is a basic problem in a country like India today. ₹4.55 lakh of interest would be a huge burden to the student.

Students who have taken education loan will not be concentrating on interest or loan because they will be having lots of other serious matter to concentrate. In this cycle gap bank will be charging interest on education loan. Bank will never ask interest to be paid in moratorium period but the interest will be indirectly charged on this loan. All at once the interest will arise as soon as moratorium period ends. But still many students will be in an idea that education loan will not be charged with any interest! But this is false. Even though some people will be having the ideal of interest, but they will not know that it will be this huge amount.

To get rid of the huge burden of interest students have one more option i.e. he needs to pay the interest regularly in the moratorium period. If all these conditions are satisfied there will be 1% of deduction in interest rate (i.e. 13% – 1% = 12%) after completion of

05 Pg_153-238 TY200028

moratorium period student will be having only the principal amount to be payable as education loan. As per Income Tax Act of 1961 the assessee can get deduction U/S 80E for interest payable, this deduction can be claimed for 8 years from the date of commencement of loan. To get the above deduction the interest amount should actually be paid in the previous years.

EMI Scheme

After completion of moratorium period payment of education loan gets started as per EMI scheme. EMI means equated monthly installment scheme. In this scheme total amount of loan will be divided into equal monthly installment. EMI scheme differs from bank to bank as per their regulations. There are many unwanted bank which does not have proper EMI scheme which may lead to frauds. Students must be very careful about these above things. EMI scheme helps to repay the loan easily and help to gain income tax exemptions.

●

PATRIOTISM LIFE SAVER?

Being loyal to our nation is Patriotism
And lack of this leads to Violence and
Terrorism
Fighting, sacrificing lives for freedom
Showcases our loyalty and Patriotism

The spirit of Patriotism
is decreasing in a bad manner
As if a nail hit into
A wall with a hammer

Corruption, Corruption in everyone
Giving bribe in other's hand

Stop it ! Or it will lead to disaster
To build a beautiful nation thereafter
Patriotism is the only lifesaver forever.

THE MAGIC IN YOU

In my eyes your friendship is you
A pigeon in night sky plumage
With morning dipped beak
Perched on brown branches
Turning the invisible wind,
Chanting melodious words
That put my troubles at ease.

I got you I got you!
Be humble
Be mysterious
Be happy
You are free.

✍ **Arpita S.,** II B.Com.

05 Pg_153-238 TY200028

BUSINESSES RESPONSIBILITIES WITH RESPECT TO THE ENVIRONMENT COMMERCE

✍ **Shifali G. Poojari,** II B.Com.

Now-a-days, Business are very competitive. They are not afraid to put their businesses ethics at risk to make sure that they have the best products and services. Most businesses are only thinking about the money. They think that, as long as they make a lot of profit, other does not matter. They do not realize that they harm the environment and environment sustainability is at risk because of businesses. Businesses should not responsible only to their investors, employers, employees, and customer; they should put environment into account too. I agree with John Mackey who said that social responsibility or businesses is to their stakeholders: "customers, employees, investors, vendors, communities and the environments." Businesses should find a balance regarding their responsibility to their stakeholders. I believe that business have a responsibility with respect to the environment. They should conserve the environment, just using the environment as a tool to help them make a lot of profit. They should conserve the environment in the sake for our future generations given that human cannot live without environment. I will explain my perspective regarding businesses responsibility in environment, strong leadership style and value that businesses needed, and my reflection from past experience. I will build my argument based on several articles: If you want to cultivate Peace, protect creation by Benedict XVI, The Parable of the Sadhu article from Business Ethics, The Greatest Happiness Principle / Utilitarianism from Justice and other article from website to make my argument stronger.

Environmental sustainability is very important. However, it will be difficult to achieve. Most people do not care about the environment. They only care about themselves. They only think of environment as a tool to help them to live and fulfill their needs; and I agree with that view. I believe in Anthropocentrism point-a-view which is a human centered. I believe that only human are entitled to direct moral consideration. Other life and entities are there to help human to grow. Yet it does not mean that we can do as we please. We should preserve the environment. If you want to cultivate peace, protect creation article, it said that we should see the environment as "God's gift to all people and the use we make of it entails a shared responsibility for all humanity." From Book of Genesis, it points out that God made man based from his image and let him have a dominion over the all things that God created and fill the earth. However, now-a-days the meaning of God's word has been misunderstood. People took God's word literally. They became greedy and use God's creation as they please. People think they have a power because God entrusted his creation for human to dominate it. However, the true meaning of God's word is to be responsible regarding his creation, not has complete control over it. Men should take care of God's creation and cultivate it. Protecting the environment is a responsibility for all people whose life depends on it. People should start to realize that environment is in danger because of their lack of responsibility. People cannot live without environment and we should take care of it.

●

05 Pg_153-238 TY200028

ORIGIN OF BHARATHNATYAM

✍ **Sharanya,** I B.Com.

Once the celestials along with Devendra approached Lord Brahma and asked him to create a new Vedha. So, Lord Brahma meditated for a long time and created a new Vedha called Natyavedha. Natyavedha originated from 4 Vedhas namely Rigvedha from which literature was taken. Yajurvedha from which Abhinaya was taken, musical aspects were taken from Samavedha and Rasas from Atharvanavedha. Brahma taught this Natyavedha to Bharatha and asked him to practice it. Bharatha practised this Vedha along with 100 children and performed it in front of Shiva. After watching this performance, Shiva added Kaishiki Vruthi to Natyavedha. Thereafter, Bharatha learnt thandava from Thandu who was a disciple of Shiva and Lasya from Parvathi. Thus Natya originated.

The Natya created by Brahma was practiced and propagated on earth by Bharatha. Dance became very popular in South India as Bharathnatyam by assuming various forms in different regions and by adapting it to their culture.

In ancient times, this dance was prevalent in temples. In due course this dance developed with royal Patronage. It is learnt that there were many scholars who were well versed in this art. King Raja Raja Chola is said to have appointed 400 Courtesans to dance in the Brihadheshwara temple in Thanjavur. According to Badhami temple source, this art is said to have been at its zenith during those days. Even princes and princesses were highly proficient in this art. During the period of Chalukya, Rani Soratadevi was well versed in dance. Vishnuvardhana's queen Shanthala was also an expert in dance and music. This art was at the peak of its popularity during the days of the King Krishna Devaraya of Vijayanagara. There are several versions of descriptions pertaining to dance in Bharathesha Vaibhava written in the 16th century. King Simhabhupala wrote Lasyaranjana on dance in Kannada during the 17th Century. During 19th Century this art assumed its present form due to the Thanjavur Brothers. King Swathi Thirunal and Maharajas of Mysore patronized and developed this art.

During the 20th Century due to several reasons this art went into decline. It regained its former glory due to the strenuous efforts of Shri Ramgopal, Krishna Iyer, Sadhashivaiah and Smt. Rukmini Devi Arundel.

●

05 Pg_153-238 TY200028

CHEMISTRY IN EVERYDAY LIFE

✍ **Reshma Naik,** II B.Sc.

Chemistry is a Science that deals with the composition, structure and properties of substances and various elementary forms of matter. Chemistry is indeed in our everyday. We find Chemistry in daily life in the foods we eat, air we breathe, cleaning chemicals, our emotions and literally every object we can see or touch. Let's find out some Chemistry in our everyday life.

- Our body – Our body is mostly water, where the hydrogen and oxygen present in the water. Almost 99% of the mass of the human body is made-up of six elements: Oxygen, Carbon, Hydrogen, Nitrogen, Calcium and Phosphorous. Only about 0.85% is composed of another five elements: Potassium, Sulphur, Soldium, Chlorine and Magnesium.
- Our emotions – The emotions that we feel are result of chemical messengers, primarily neurotransmitters. Love, jealousy, envy, infatuation and infidelity all share a basis in Chemistry. The sweaty palms and pounding heart of infatuation are caused by higher than normal levels of norepine pherine Meanwhile, the high of being in love is due to a rush of phenylthylamine and dopamine.
- Soaps and detergents – Everyday while washing our clothes we use soaps and detergents. These soaps and detergents are made of chemical ingredients. Soaps are sodium or potassium fatty acids salts, produced from the hydrolysis of fats in a chemical reaction called saponification. In water, the sodium or potassium ions float free, leaving a negatively – charged head. Soap is an excellent cleanser because of its ability to act as an emulsifying agent. An emulsifier is capable of dispersing one liquid into another immiscible liquid.
- Sunscreen – We use Sunscreen while going out in sun. Sunscreen uses Chemistry to filter or block the sun's harmful ultraviolent rays to protect us from a sunburn, skin cancer. Sunscreen combines organic and inorganic chemicals to filter the light from the sun. So that less of it reaches the deeper layers of our skin. It almost protect our skin from harmful radiations.

●

05 Pg_153-238 TY200028

DIRECT SELLING IN INDIA – A NEW APPROACH

✍ **Riza,** III B.Com.

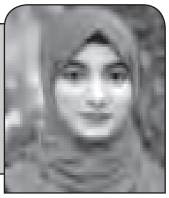

Direct selling can be undertaken by anyone regardless of age, gender, educational qualification or experience level and is largely dependent on communication and interpersonal skill of the direct seller or agent.

Direct selling also known as Multi Level Marketing (MLM), network marketing or referral marketing, has become an extremely popular now-a-days. Unlike its retail counterparts, in direct selling, products are sold to consumers through demonstration, usually at the consumer's home or office, and not at retail outlet. The success of direct selling lies on the direct seller's ability to create a personal contact with the consumer. Moreover, direct selling provides the option of working flexible hours enabling housewives, students, and small time job workers to pursue an additional career without much of a hassle. It encourages self-employment. No wonder, the direct selling industry in India has seen such rapid growth in the last two decades. While global players such as Amway, Oriflance, Tupperware, Q-net have become household names, homegrown companies such as AMC cookware, Vestige and Modicare are not too far behind.

The most challenging aspect for direct selling operations is the industry itself. Regulatory and policy reforms aside, it would be unfair to say that this industry has always been clean in its operation. The direct selling industry has its own set of operational flows, many of which still persist. A series of problems ranging from a feeble customer grievance redressal mechanism, inconsistent compensation, and refund policy, and mis-selling continue to hound the sector. Since direct selling is largely dependent on word of mouth, chances of even an odd instance being escalated is enough to give the entire industry a bad name.

The regulatory challenges to direct selling have resolved to some extent, with the Department of Consumer Affairs, GOI releasing the direct selling guidelines in September 2016. The direct selling sector had been at the receiving end for many years, but has gradually evolved over the years. It has the potential to be a major driver in pushing growth and generating employment in the economy. In fact, not just employment but direct selling can also address the issue of improving the female labour participation, which is currently little above 30 per cent as per World Bank's report on female labour force participation in India. What remains to be seen is, if the policy makers are willing to give the industry a chance.

●

05 Pg_153-238 TY200028

FORENSIC CHEMISTRY

✍ **Manasa P. Gunaga,** II B.Sc.

If you've watched any crime scene investigation show, you're probably familiar with this scene; a dead body is found and investigator collects evidence at the crime scene. In addition, perhaps, to blood and fingerprints, the scene may include other materials that may or may not seem to connect to the crime, but they must be investigated. This is where the forensic chemist comes in, to analyse any non biological materials found at a crime scene to the person who committed the crime. A forensic chemist will perform various tests, depending on what the material is, to find where the material came from? These information will help the police who are investigating the crime to narrow down their search for the person who committed crime.

History

Poisons were employed by early Egyptians and ancient Greeks and Romans. Democratus was probably the first Chemist to study poisons. Those days poisons was used for murder and execution. Arsenic and Hemlock were two popular poisons of ancient Roman times. Later a lot of tests and experiments have been performed and evolved forensic chemistry.

Forensic Chemistry and Toxicology

Toxicologists examine a wide range of materials such as blood stains, urine, blood gases for traces of poisons or drugs. In case of death by unknown cause, samples of victims lungs, blood, urine, vitreous human and stomach contents are examined for traces of poisons or medications. Insects found on or near corpses are also collected and examined.

In case of rape, traces of semen found on clothing or on body becomes important evidence as composition of semen varies from person to person.

In case of sexual assault, tiny samples of DNA in blood, skin, fingerprints or hair found on victim may be collected and tested. As DNA is specific from person to person, it can be used as evidences.

Fingerprints can also be used as main evidence as it differs from person to person. It is visible by application of light or dark powder, fingerprints on cheques and documents can be detected using ninhydrin, which turns purple due to reaction with amino acids. Also made visible by exposing to high power laser lights. And there are various methods to detect fingerprints.

Accidents caused by intoxicated drivers kill a lot of people. An equipment called 'Breathalyzer Kit' is used to estimate the blood alcohol level. It's done by, the person being tested blows through a tube, which bubbles the breath through a solution of chemicals. Those chemical change their colour to indicate the person is toxicated or not.

Precautions

A forensic chemist must take precatious to ensure that the tests performed on samples of materials produce accurate results and do not become contaminated. To prevent contamination, a forensic chemist must ensure that only sterile instruments are used during testing and for storing evidence collected from a crime scene. They'll also have to wear a special attire to prevent contamination.

So Forensic Chemistry being vividly interesting and also integral part of most of the crime scenes have been evolving through years and making a lot of new opportunities for new ideas and experiments through budding scientists.

●

05 Pg_153-238 TY200028

THE CHEMISTRY OF FEELINGS

✍ **Suma G. Bhat,** I B.Sc.

Our lives without emotions would be empty of values. So a famous poet Catullus once said, "We hate and we love; can one tell me why?" Science does not answers why questions; Science answers how questions. We cannot penetrate those kinds of thoughts but we can penetrate feelings scientifically but only with chemistry and neuroscience.

When we think about the reason behind our feelings; we will get to know that is hormones which influence us to express our feelings our brain communicate with the rest of the body via a chemical messenger called hormone. We cannot underestimate the power of these microscopic chemicals. They can even control our emotions and mood. Some of the hormones are:

Dopamine: The word dopamine means very different things to different people. From drug addiction to Parkinson's disease to a Hollywood movie. It has been part of over 110,000 research papers but still a source of controversy among neuroscientists. In general Dopamine is a neurotransmitter, one of those chemicals that is responsible for transmitting signals, located in a part of the brain called Ventral Tegmental Area (VTA), are VTA dopamine neurons become activated when something good happens unexpectedly. Such as the sudden availability of food. Most abused drugs cause the release of dopamine and this thought to contribute to their addictive properties. Chemically, it comes under the family of catecholamine and phenethylamine. Formula is $C_8H_{11}NO_2$.

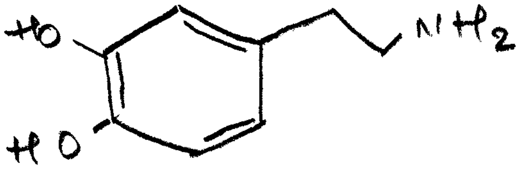

Serotonin: It plays a role in sleep and in depression, but this inhibitory chemical also plays a major role in many of our body's essential functions, including appetite, arousal and mood. Many antidepressants target serotonin receptors to improve your mood and lessen depressive symptoms.

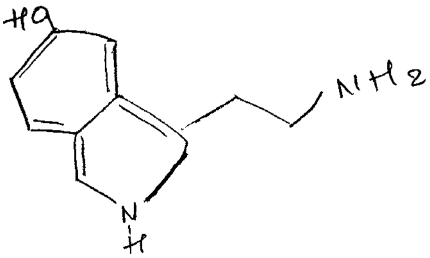

Oxytocin: Oxytocin is also known as love hormones. They are produced by the hypothalamus and are deposited by the pituitary gland. It is responsible for reproductive activities and emotional bonding. The bond between mother and new born baby develops when oxytocin is released. It influences interpersonal

05 Pg_153-238 TY200028

bonding. Psychological behaviour and trust in relationships. It is also involved in managing stress responses as well. It is a peptide of nine amino acids. The sequence is cysteine – tyrosine – isoleucine – glutamine – asparagin – cysteine – proline – leucine – glycine. The cysteine residues from a sulpher bridge. It has quite complex structure.

Testosterone: Testosterone is a very important male sex hormone that play a vital role in puberty. Testosterone is an androgen hormone which is closely related to aggression in teenage males Higher secretion of these hormones lead to emotions like sadness, rage, fear or anxiety, which affects the vulnerability of aggressive behaviour in adolescents. Its chemical formula is $C_{19}H_{28}O_2$.

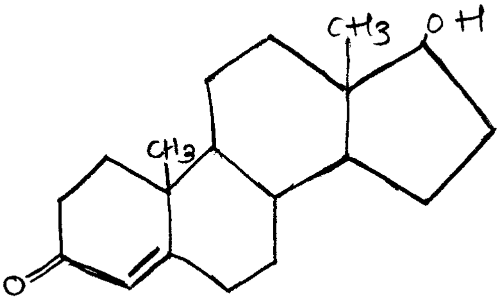

Oestrogen: These are female hormones. These hormones cause short term mood changes such as: anger, sadness and happiness. Its main function is development of female secondary sexual organs and characteristics. Its chemical structure is

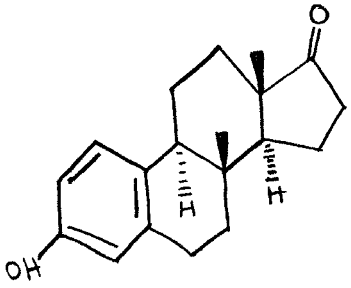

Conclusion:

These are some of the main chemical messengers which regulates our emotions. Chemistry had provided a basic platform to explain these things. We can say chemistry is in everywhere. Not only in industries or in laboratories it is also there in our emotions and expressions. Happiness, sadness, aggression, love, anger or anxiety are all controlled by the chemicals that are produced by our brain. ●

CHEMISTRY OF FIREWORKS

✍ **Bhoomika V. R.,** I B.Sc.

Fireworks are one of the most spectacular outdoor shows. They produce amazing bursts of colours that take a variety of shapes. But how do they work? How do they burn into so many colours and patterns? And why, if not handled properly, can they cause serious injuries or even death?

What's inside a Firework?

The source of most firework is a small tube called an aerial shell that contains explosive chemicals. All the lights, colours and sounds of fireworks come from these chemicals.

An aerial shell is made of gunpowder, which is a well-known explosive and small globs of

05 Pg_153-238 TY200028

explosive materials called stars. When we watch fireworks, we actually see the explosion of stars.

Each star contains four chemical ingredients: an oxidizing agent, a fuel, a metal containing colourant and a binder. In the presence of flame or spark, the oxidizing agent and the fuel are involved in chemical reactions that create intense heat and gas. The metal containing colourant produces the colour, and the binder holds together the oxidizing agent, fuel, and colourants.

How fireworks explode?

The explosion of firework happens in two steps: The aerial shell is shot into the air, and then it explodes in air, many feet above the ground.

To propel the aerial shell into the air, the shell is placed inside a tube, called a mortar, which is often partially buried in sand or dirt. A lifting charge of gunpowder is present below the shell with a fuse attached to it. When this fuse, called a fast-acting fuse, is ignited with a flame or spark, the gunpowder explodes, creating lots of heat and gas that cause a build-up of pressure beneath the shell. Then, when the pressure is great enough, the shell shoots up into the sky.

After a few seconds, when the aerial shell is high above the ground, another fuse inside the aerial shell, called a time-delay fuse ignites, causing the bursting charge to explode. This, in turn ignites the black powder and the stars which rapidly produce lots of gas and heat, causing the shell to burst open, propelling the stars in every direction.

During the explosion, not only are the gases produced quickly, but they are also hot, and they expand rapidly, according to **Charle's Law**, which states that as the temperature of enclosed gas increases, the volume increases, if the pressure is constant. The loud boom that accompanies fireworks is actually a **sonic boom** produced by the expansion of gases at a rate **faster than the speed of sound**!

If the stars are arranged randomly in the aerial shell, they will spread evenly in the sky after the shell explodes. But if the stars are packed carefully in predetermined patterns, then the firework has a specific shape.

Where do firework's colours come from?

What makes fireworks so special is the beautiful colours they produce. These colours are formed in one of two ways: luminescence and incandescence.

Incandescent light is produced when a substance is heated so much that it begins to glow. Heat causes the substance to become hot and glow, initially emitting infrared, then red, orange, yellow and white light as it becomes increasingly hotter.

More often, light from fireworks is produced by **luminescence**. When fireworks explode in the sky, the gunpowder reactions create a lot of heat, causing the metallic substances present in the stars to absorb energy from the heat and emit light. These metallic substances are actually **metal salts**, which produce luminescent light of different **colours** when they are dispersed in the air.

This light is produced by electrons inside the metal atoms. These electrons absorbs energy from heat, which causes them to move from their original **ground-energy state** to an **excited state**. Then nearly immediately, these electrons go to a lower energy state and emit light with a particular energy and characteristic colour.

The colour of light emitted by electrons varies depending on type of metal or combination of metals.

Red – Strontium salts, lithium salts [$SrCO_3$, $LiCO_3$]
Orange – Calcium chloride, ($CaCl_2$)
Yellow – Sodium chloride ($NaCl$)
Green – Barium compounds + chlorine producer barium chloride ($BaCl_2$)

Blue – Copper compounds + Chlorine producer Copper(I) Chloride (CuCl)

Purple – Mixture of strontium & copper compounds.

Fireworks Safety

Fireworks are a lot of fun to watch, but they must be handled with great care because they can be dangerous. Knowing rules and regulations is important too.

Also, regulations requires that consumer fireworks should have no more than 50 mg of gunpowder. Even 50 mg of gunpowder or less can cause serious injuries.

Despite people's attention to safety, accidents still happen. Most injuries are caused by the mishandling of fireworks. When they burn, they can reach temperature of up to 1000°C.

There is also a big push now to make fireworks as environmentally friendly as possible.

●

CHEMISTRY OF COSMETICS

✍ **Uthvika J. U.**, I B.Sc.

Cosmetics are not a modern invention. Human have used various substances to alter their appearance of accentuate their features for at least 10,000 years and possibly a lot longer.

Womens in Ancient Egypt used Kohl, a substance containing powdered galena (lead sulphide-Pbs) to darken their eyelids, and Cleopatra is said to have bathed in milk to whiten and soften her skin. By 3000 B.C. men and women in China had begun to stain their finger nails with colours according to their social class, while Greek women used poisonous lead carbonate ($PbCO_3$) to achieve a pale complexion.

In Australia, a cosmetic is defined under the Industrial Chemical Act, 1989 as a substance or preparation intended for placement in contact with any external part of the human body. We use cosmetics to cleanse, perfumes, protect and change the appearance of our bodies or to alter its odour.

What do cosmetics contain?

A typical product will contain anything from 15 – 50 ingredients. So women place around 515 individual chemicals on their skin each day through cosmetic use. While the formula of each product differs slightly, most cosmetics contain a combination of at least some of the following core ingredients: water, emulsifier, preservative, thickener, emollient, colour, fragrance and pH stabilisers.

Water

Water forms the basis of almost every type of cosmetics products including cream, lotion, shampoo. It acting as a solvent to dissolve other ingredient. It is used in the formulation of cosmetics is not regular tap water it must be ultra-pure. It must be free from microbes toxins and other pollution so it is labelled as distilled water.

05 Pg_153-238 TY200028

Emulsifiers

The term emulsifiers refers to any ingredient that help to keep unlike substances (such as water or oil) from separating. Many cosmetic products are based on emulsions. It is added to change the surface tension between the water and the oil producing a homogeneous and well mixed product with an even texture. Example of emulsifiers used in cosmetics include polysorbates, laureth - 4 and potassium cetyl sulfate.

Emulsifiers are used in creams and lotions to give them an even texture.

Preservatives

Preservatives are added to increase the shelf life and prevent the growth of microorganisms such as bacteria and fungi which can spoil the product it harms the user. Some cosmetics will require low levels of around 0.01%, while other will require level as 5%.

Some of the more popular preservatives include parabens, benzyl alcohol, salicylic acid, formaldehyde and tetrasodium EDTA.

Emollient

It soften the skin by preventing water loss. They are used in a wide range of lipsticks, lotions and cosmetics. A number of different natural and synthetic chemicals work as emollients including bees wax, olive oil, coconut oil and lanalin, as well as petrolatum, mineral oil, glycerin, zinc oxide, butyl stearate and diglycol laurate.

It help to prevent water loss. Beex wax can be used as an emollient as can many other natural and artificial chemicals.

Are cosmetics dangerous?

There's nothing like a bit of controversy to generate some media buzz. For over a decade there have been recurring reports in both the media and on hundreds of internet sites relating to potentially toxic substances present in cosmetics (lead, mercury, parabens) and the dangers they pore to the public. The chemicals such as: Parabens, Aluminium, Tricloson, Formaldehyde and Phthalates.

Lead in your lipstick?

News reports detailing levels of lead and other metals in lipstick are persistent and recurring but should consumers be worried? A 2013 study by the University of California Berkley examined the metal content of 32 different lipsticks. Researchers found traces of aluminium, manganese (which can cause neurological problems) and titanium in all the products they tested, while three quarters of the products contained lead (which affects the nervous system and can cause learning disabilities in children).

They exist in the products as impurities that is they are present in other ingredients such as the wax, oils or the mineral pigments used in the formula. The presence of there naturally occurring elements in lipsticks is not necessarily a problem – the important issue is the level or concentration.

Conclusion

In our pursuit of beauty, it is wise to remember that cosmetics can be complex combinations of chemicals. Achieving even a basic understanding of the long chemical names on a product ingredient list – what they are and what they do – can go a long way to helping consumers make informed decisions about the products they choose to use – certainly helpful when putting on your best face. ●

IMPORTANCE OF CHEMISTRY

✍ **Nishanth,** I B.Sc.

Chemistry is the branch of science that deals with the identification of the substances of which matter is composed; the investigation of their properties and the ways in which they interact, combine and change; and the use of these processes to form new substances.

Before understanding the importance of chemistry in general it is essential to know the importance of chemistry in everyday life.

1. Everything on earth is made up of chemicals: You, your food and the products you use in daily life such as soap, perfumes etc. all are made up of chemicals. Life without chemicals is impossible.
2. A number of changes that you observe are the result of chemical reactions like the rain, the change in the colour of leaves, cleaning of any particular material in your house, all involve chemicals.
3. The basic knowledge of chemistry is essential for all; you need to understand certain chemical reactions. When does your pocket food expire? What disinfections and repellents you should use to keep your house hygienic and healthy and so on.

"I never knew that chemistry is applied
To so many things in everyday life! I knew
That there would be a lot of match involved
And just thought that we would be
studying science
More in depth. Now that I've read this,
I am more
Interested in studying chemistry at school"

– Guest Jonathan Lice

Chemistry is important because it helps in exploring things which are unknown to mankind. Chemistry is important because it explains the future behavior of plants and animals and all of us use chemicals directly or indirectly in our daily lives.

We are using chemistry when we cook, when we wash, when we eat, when we get ready, when we play, when we think, as a matter of fact, we always use chemistry. Increasing our knowledge in chemistry is essential if we want to improve our daily lifestyle.

Chemistry is also important for the environment. When you are aware of the harmful effects of the gases like carbon dioxide and methane as a result of the green house effect, you can easily carve out the solutions for the reduction of its effects on the environment. If you possess a minimum knowledge of the importance and use of chemistry you can help in saving the environment to a large extent.

Understanding the basic chemistry is essential for all, but specializing in chemistry, making a career out of the subject is also interesting. Plenty of chemistry related high paying jobs are available today. All the medical students, physicists, geologists, nutritionists study chemistry.

What is essential to understand is that the importance of chemistry will increase day-by-day and it is essential to understand the basic chemistry to properly conduct the activities of the daily life.

●

05 Pg_153-238 TY200028

INTERESTING CHEMISTRY FACTS

✍ **Chaithra,** II B.Sc.

- The only solid elements that assume liquid form at room temperature are bromine and mercury. However, you can melt gallium by holding a lump in the warmth of your hand.
- Unlike many substances, water expands as it freezes. An ice cube takes up about 9% more volume than the water used make it.
- There is about 0.5 pound or 250 grams of salt (NaCl) in the average adult human body.
- Many radioactive elements actually glow in the dark.
- The only letter not appearing on the periodic table is 'J'.
- Lightning strikes produce O_3, which is ozone and strengthen the ozone layer of the atmosphere.
- Although oxygen gas is colourless, the liquid and solid forms of oxygen are blue.
- Hydrogen is the most abundant element in the universe, while oxygen is the most abundant element in the earth's crust, atmosphere and oceans.
- The rarest naturally occurring element in the earth's crust may be astatine. The entire crust appears to contain about 28 grams of the element.
- Bee stings are acidic, while wasp stings are alkaline.
- Hydrofluoric acid is so corrosive that it will dissolve glass. Although it is corrosive, hydrofluoric acid is considered as weak acid.
- Dry ice is the solid form of carbon dioxide.
- By the time you feel thirsty, you've already lost about 1% of your body's water.
- Sometimes, hot water freezes more quickly than cold water.
- If you pour a handful of salt into a full glass of water, the water level will actually go down rather than overflowing the glass.
- If you mix half a litre of alcohol and half a litre of water, the total volume of the liquid will be less than one litre.
- Hot peppers get their heat from a molecule called Capsaicin. While the molecule act as an irritant to mammals, including humans, birds lack the receptor responsible for the effect and are immune to the burning sensation from exposure. ●

05 Pg_153-238 TY200028

CHEMISTRY BEHIND TEA

✍ **A. V. Pooja,** II B.Sc.

Have you ever wonder what is the Chemistry behind tea? Well our day won't get start without a cup of tea lets know what is it.

Tea contains a hugely wide variety of chemical compounds, but some of the most important in terms of its taste and colouration are the polyphenols. Black tea is produced by the full oxidation of tea leaves, which are then dried. Compounds from flavonoids family called catechins makeup 27% of the composition of unoxidised green tea; due to the oxidation process this is reduced in black tea to around 4%. The oxidation products of catechins in black tea are polyphenols, which influence both its colour and flavour.

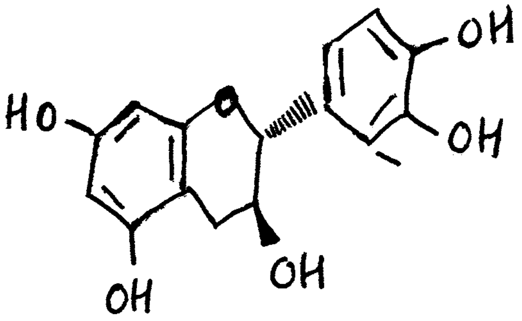

Catechin

The polyphenols in black tea can be split into a wide range of categories. One of the most important and well categorised of these are the theaflavins whilst the thearubigens are a large group of polyphenols whose specific structures are largely unknown to this point. Both of these groups contribute towards the orange red colouration of tea as well as to the taste.

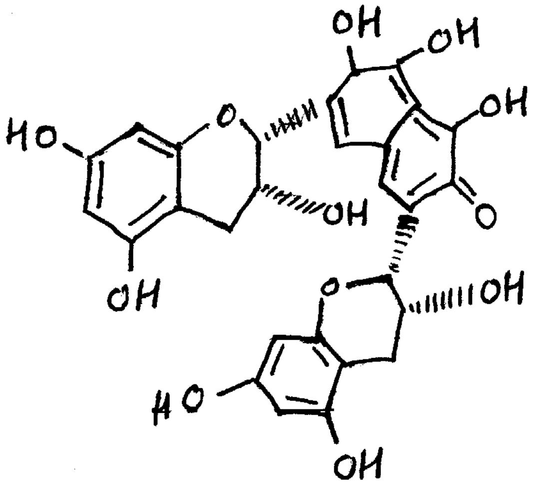

Theaflavin

The tea polyphenols have been reported in various research to exhibit antioxidants properly. Antioxidants have been touted as having a range of health benefits, but the scientific evidence for these are still a little vague in parts studies have shown that antioxidants can protect cells from damage as a result of free radicles – molecules with an unpaired electron but the results of some longer terms trials have been inconclusive as to their efficacy, particularly in cancer treatments. Meanwhile, others studies have indicated an inverse relationship between tea consumption and cardiovascular disease.

●

05 Pg_153-238 TY200028

PLASTIC TO FANTASTIC!!

✍ **Apoorva,** II B.Sc.

Plastic to energy projects are beginning to gain immenses traction in the energy industry, with rising awareness of the prolific environmental damage caused by single-use plastics and people's insufficient recycling habits leading researchers to turn to alternative disposal methods for our mounting plastic output. Such projects use the chemical energy stored in the materials hydrocarbon structure to create fuel.

Less than 5% of the plastic manufactured each year is recycled. The majority of the non-cycled plastics end up in our oceans, posing a disruption to marine ecosystem. Nearly a quarter of all plastic waste is polypropylene, which is used to make things like food containers, bottles, pipes and clothing.

Plastics are hydrocarbons that are made from petroleum and they can be converted back to liquid fuel. Researchers have typically used a process called pyrolysis to do this, which requires neating the plastics at high temperature.

Plastic to fuel conversion process – put dried plastic waste into a reactor and allow it for smooth rotation. The plastic to fuel oil conversion includes two stages. From 100˚C – 250˚C is the preliminary stage. The light oil gas shall be released at 100˚C and fluid oil at 120˚C. Lighter gas will rise up to the multifunctional oil condenser, then will be liquified and stored in oil tanks. Then incondensable gas is passed. The reactor is cooled down and the carbon black will automatically be released when temperature falls down to 50 – 70˚C.

But not all plastics are fit to be converted to fuel. Plastic water bottles, commercial cling wrap, cosmetic and food containers are not ideal sources of fuel. The benefit of pyrolysis however is that it can be applicable to whats called 'flexible plastics'. Along with pyrolysis, the researchers are using the process called as gasification, that involves heating plastic with air or steam to produce electricity. They believe that the process could one day be scaled to power cars, homes and eventually entire cities and towns.

●

05 Pg_153-238 TY200028

THE LOST CHURCH GIRL

✍ **Stalin Danson D'Souza,** III B.A.

A beautiful Christmas eve, all looks good and bright, what could possibly go wrong? 'Absolutely nothing thought Jack and nothing did. Two babies fighting over two candies and two grannies talk about their grand daughter is the best and all now seemed to be unpleasant and suddenly an air of peace of love seemed to cover the courtyard of the church and guess who made all this happen. One girl!!! No! She was 'the' girl!

This is God's most beautiful creation said Jack to his buddy Alex. "You are floared by her, I say" measured Alex consciously. Jack didn't believe in complication second dramatic events, he wanted her number second wanted if now. "By the way, what's her name?" asked Alex "Oh man!" there comes little Nancy at the right time. Nancy as always is of immense help. She brings in vital and fascinating information about this girl – Leah. Yes – Leah is her name Mrs. Leah Johny, that will be her name, imagined the youngest of the John family – Mr. Jack John.

"What! She belongs to the same ward of our church!! No way!! She can't be my neighbour for anysec said Alex utterly surprised. Leah, his dream girl was his girl the next door, his girl of the church. All this looks too good to be fare, didn't believe in wording of any evil eye or something, but wished there was no barricade whats ever. "When trouble is from the outside you try stopping it, but what if it's from the inside" he overhears his aunt saying that her only daughter. Alex did give if two thought. But Leah find no competition in Alex's head and heart. He was head over heels in love with this church girl.

And yes since they had a lot in common meeting up and becoming best of friends didn't seem two fairy tale fantasies. It was indeed easy but English dictionary has this word 'UNREQUTIED' love just grew better and deeper for Leah in Alex's heart against he saw of science second chemicals, the more they met, promise they wanted to. But each had their own reasons. We wish, he wished, they both had if same was it?

"Alex, you're the best of all my friends. I thank God for you each day. Come here for breakfast with you, disobeying Clacta. Because on friendship matters to me" said Leah, sounding rather right in her own sense of justification was she wrong? I'll leave it to you. Alex was the men affection, and didn't love the lot of words being said for bringing to parse. His heart told him that it was over. A cup and two couple sing the first and sadly the last gift he had for her.

The Arabian lands and deserts called Alex out to have his future set right and bright, but Leah wasn't leaving his head that quick. Kuwait didn't have Alex for long. Leah thoughts hunted him. He comes back to India and the Almistry had other plans, rather the best plans for him. He is married to the caring second wonderful girl and the invite for this blessed union was first given to his first love Leah.

The 21st of November, a Sunday morning Leah drinking cup of tea and playing with couple rings, those sat now played a very important role, occupied a very important space, she deadly missed him. A door bags, a letter falls second yes the fear of her life – the invitation of Alex's wedding! All seemed the other way sound, from that Christmas eve, if didn't at all seem good and bright! ●

05 Pg_153-238 TY200028

ANTS INTELLIGENCE

✍ **Maithri K.,** I B.Sc.

"Ants" who is not familiar to these friends cum foes of nature? Well, we people to get some curiosity when this word is read out. The first thing that strikes our mind is the painful ant bite. I shall take you to the roller coaster ride to the days back. I was in Grade 4 or 5. It was a cold day, a pleasant day in December, I came down the stairs. I came down the stairs, brushed my teeth, got ready to school. The moment I put socks, I felt a sting. I started to cry. Honestly, the ants bite for kids are like having an injection. Because our elders kept saying, if ants bite, they are poisonous and even the part where we had a sting would swell. Yes, of course some ants are poisonous but the way are elders used to tell us" stay away from ants "we kids whose minds were so tender believed that all were so. Those good old days had good cartoons as well one of my favourite show was doraemon. I still remember using the small torch how doraemon and nobita had entered the house of ants without any precautionary measures.

In a scientific way, an ant belongs to the family formicidae along with some wasps and bees. It belongs to the order hymenoptera. Some ants live upto 15 years and some ants like *Pharoah* ant for 4 – 12 months. There are more than 1000 known species all over the world. Ants are the most successful species on earth.

Robert P. has said, "Ants are pretty and simple creatures but they actually have rather evolved and complex societies."

They have conquered and colonized every continent and environment except Antarctica. Ants can be found in burning deserts, in jungles, and in cities in between human beings. They exhibit many behaviour consistent with intelligence and civilization, they build cities, farms, communicate and accomplish tasks through collective, highly organized goal-driven behaviour.

Very interestingly, ants live in structures called colonies. The colonies may be on ground, or on tree barks. The dimensions of the colony may be small or sometimes even it may reach to acres. The colonies of ants will be having some organic materials like hair, nails shells. These are used by the ants for feeding as well. Ant communities are governed by queens, whose only function is to lay eggs. Workers are the wingless females that do not reproduce but it takes care of the female offsprings and protect the community. Males have only one function i.e. it only mates with females. After mating it may die or live.

The ants feed on nectar, seeds, fungus, or insects. Some ants like army ants feed on reptiles, birds or even small mammals. Ants change their food depending upon seasons, in the spring, when ants are preparing to mate and lay eggs they prefer a high protein diet. They may eat meat scraps, oil, butter. In summer, where they build up their colonies, they require more energy and in order to complete their energy they feed on rich carbohydrate sources like sweet crumbs, spilled drinks. They enter house through small openings of doors, windows and make a small, tiny house in corners.

Ants are the only animals besides humans that farms food. There are species of ants that collect leaves and take them to specially constructed chambers within their colonies

05 Pg_153-238 TY200028

where they grow fungus on the decomposing leaves. The fungus is then eaten by the ants. Fungus forming is an example for intelligence and creativity.

Certain ants raise and keep other insects for food, just like humans raise domestic animals. They will domesticate aphids and act like shepherds by taking the aphids to food on plants, while protecting them from other insect predators.

Ants build cemeteries by collecting dead bodies into one place and start accumulating it there. Swarm intelligence is the term used to focus the artificial intelligence of simple agents giving out a different idea on it. Interesting fact is that through this swarm intelligence ants can find the shortest path for food, feed the whole colony, build a huge structure and they themselves get adapted to the favorable environment.

As Gordan said "ants aren't smart, but their colonies are". As individuals ants might be tiny dummies, but as colonies they respond quickly and effectively. The fundamental question is that how do ants come across the artificial intelligence? How was it inherited to them? What if some ants disagree while building up cemeteries? Consider the problem of job allocation of ants. A colony calculates each morning how many workers to send for fetching the food. Sometimes the number may vary depending on conditions.

Ants wars will often result in defected survivors being kept as slaves by victorious colonies.

There are certain species of ants that raid neighboring colonies in order to steal eggs or larvae and to increase the worker force of their colony. This process is called slave raiding.

Ants have proven to be amazing survivors, working as a collective "super mind" using information from all colony members to find best place to nest or to find food or to defend their societies any other work. ●

SOFT DRINKS ARE FAR FROM SOFT

✍ **Apoorva,** II B.Sc.

No party or celebration is complete without a range of soft drinks that titillate our taste buds before temporarily quenching our thirst. But what is this soft drink? It is a name given to a non-alcoholic beverage that is consumed cooled or chilled as opposed to a hot beverage like tea or coffee. It is a fizzy drink containing gaseous carbon dioxide, commonly called as soda pop. Some of the famous brands of soft drinks are 7 up, Mirinda, CocaCola, Fanta, Sprite, Pepsi, Mountain dew, Thumbs up, Limca etc.

A soft drink, on the basis of appearance can be classified into clear or cloudy drinks. The most essential ingredient of a soft drink is carbon dioxide which gives fizziness to such beverages. It contributes to the acidity of the beverage and plays a role as a preservative. Another item that we may see on the ingredient list of a soft drink is the preservative. It prevents the microbiological spoilage and increase self life of the beverage.

All cold drinks are not cool. When observed in a broader range, soft drinks have more

05 Pg_153-238 TY200028

harmful effects than the benefits. Aerated drinks are harmful to our society, especially for the youth. Over consumption of soft drinks are responsible for epidemic obesity. Such drinks are popular in all age groups, in fact kids and teens consider such drinks to be an inseparable part of their lives. However, health conscious people have acknowledged the ill effects of consuming such sugar sweetened beverages. Regular consumption of such drinks in the long run leads to weight gain and has an adverse affect on our cardio metabolic health. Like cigarettes, soft drinks also must contain a warning **“IT IS INJURIOUS TO HEALTH”.**

Consumption of soft drinks not only promoted obesity but also spikes up the risk of developing diabetes and heart related ailments. Sugar sweetened beverages although soothe our taste buds, are harmful to our body. The sugar in soda feed the bacteria in the mouth. These bacteria break down the sugar and release an acidic substance that eats away the enamel of your teeth and can increase the risk of developing cavities. The phosphoric acid, citric acid present in the soft drinks (especially in coke) depletes the calcium from bones thereby causing osteoporosis. Excessive drinking of soft drinks increases the blood insulin level causing type - 2 diabetes. It is observed that adolescents who consume soft drinks display a risk of bone fractures 3 - 4 folds higher than those who don’t consume soft drinks. There is risk of developing alzheimers disease.

Thus soft drinks contain no essential nutrients – no vitamin, no minerals, no fibre. It adds nothing to our diet except excessive amounts of added sugar and unnecessary calories.

It is always better to switch to alternatives than consuming soft drinks. Water will always top the list when it comes to the best beverage to drink. We can spice up our drink by adding some fresh fruits, veggies or herbs and let it sit in a refrigerator to create an infusion. Other healthful beverage include herbal tea, green tea, coconut water etc. These drinks not only keep us refreshed, but also adds joy to our life. ●

05 Pg_153-238 TY200028

NATURE'S DANCER

✍ **Deepa Shetty**, I B.Sc.

Dance:

The moment we think about dance, we enter into a new world and we normally see the movement of the body in a rhythmic way, usually to music and within a given space. The purpose of the dance may be for expressing an idea or emotion, releasing energy or simply delight in the movement itself.

I think you have read the title of this article, then please do not mistake it with dance that humans perform or the trained animals like dogs and cats do. Doesn't it sound crazy! Yeah, I'm instead speaking about the dance that has some meaning, purpose, and acts as a source of communication among some animals in their habitat. Here there are no trainees and no practices, and in nature it is automatic.

Honey bees:

These are one of the most intelligent and amazing creatures around us. The worker honey bees perform a series of movements often referred to as the **"Waggle dance"**, to say other workers the location of food sources. The scout bees fly from the colony in search of pollen and nectar. If successful in finding food supplies, the scouts return to the hive and dances on the honey comb. The bee first walks straight ahead, vigorously shaking its abdomen and producing a buzzing sound with the beat of its wings. The distance and speed of this movement communicates the distance of the foraging site to the other.

Honey bees also use two variations of the waggle dance to direct others to food sources closer to home. The round dance, a series of narrow circular movements alerts colony members to the presence of food within 50 meters of the hive. The sickle dance, crescent shaped pattern of moves alerts workers to food supplies within 50-150 meters from the hive.

Fruit fly:

This is a mini creature which uses dance to select its mate. Some species of these, dance to attract a male and some do not. Why do different species behave differently? Neurobiologists – Scientists, who study the link between the brain and biology, are always looking the clues. And they've just found a major one – the same gene is involved in mating rituals of two species of fruit flies, even though they act completely differently towards their mates. A species of fruit fly known as ***Drosophila subobscura*** engage in mating dance that includes what the researchers call a **"nuptial gift".**

Sea horse:

These engage in an eight hour courtship dance which includes spinning around swimming side by side and changing colors. It sounds crazy but it's true that when mating, the female releases up to 50 eggs into the pouch of males abdomen. Rarer, still they are among the only animal species on earth in which the male bears the unborn young.

Peacock:

These birds dance in the rain to attract a female partner. The male peacocks open its feathers in the rain, spreading its colorful feathers. They open up their feathers to attract peahens for mating. Male peacock spread their feathers not only in rain; they dance and open their feather whenever they feel the need to mate.

Not only these animals, there are still few dancers in the nature like cockatoo, peacock spider, dung beetle and manakin. ●

05 Pg_153-238 TY200028

Report on Anti-ragging Awareness Program

"RAGGING IS A CRIME AND REWARD IS JAIL"

✍ **Manasa Bhat,** I B.Sc.

Kunjibettu, 10 January, 2020 – The premier Institution Mahatma Gandhi Memorial College organized an "Anti-ragging awareness program" under the banner Womens Welfare Committee and IQAC of the college in the auditorium Nutana Ravindra Mantapa. The legal awareness and to alert the students about ragging and its consequences is the main objective of this program.

Prof. Surendranath Shetty (Dept. of Political Science, MGM College) was the guest speaker, the principal Dr. M. G. Vijaya was president of the program. The program began from the invocation by Miss Bhagyashree (I B.A.), welcomed by Mr. Sri Krishna Adiga (III B.A.) and Mrs. Jayashree Nayak mam (Dept. of Physical Education) florally welcomed the honourable dignitaries on dais.

Prof. Surendranath Shetty delivered a lecture on ragging and its consequences. He quoted – "Ragging is a disease". A brief history and different constituents of ragging, judgment and orders given by supreme court was elucidated very clearly. Ragging dated back to as early as 7-8 A.D. and originated in Greek where it took its first form in the field of sports where newly joined sportsmen were victims of ragging, to attain physical and mental fitness and to inculcate a team spirit in them. Later it radiated itself and reached the other educational sectors, especially in higher educational institutions, professional colleges, Universities, and related hostels. At present it has also reached to the Reality Shows! And in future it may also spread its arms in the Social Media.

He mentioned different forms like verbal abuse, physical abuse, dress code ragging. Raggers may order the victims to wear unusual dress, or to comb the hair in different jovial way, to wash their (seniors) clothes, to bring water, to climb up the wall, homosexualize and many more.

This may have an effect on the educational activities of the students and exploits the physical and mental health. It is so shocking but true that all the countries in the world has legally banned ragging, still it is in practice. In India, many students become the victims of this crime. The UGC of India imposed regulation upon Indian Universities to curb ragging and launched a toll free "anti-ragging" helpline. It has made it mandatory for all institutions to incorporate in their prospectus the directions of the government regarding prohibition and consequences of ragging. The G.O. say that:

1. To start anti-ragging movement during the time of admission and advertisement in the paper by the college.
2. To construct a anti-ragging committee constitute the principal of the institution, few senior members, student union members or student representatives and warden to enlighten the newly joined student on ragging and to raise the voice against ragging.
3. Ragging is totally prohibited and it's a punishable offence.

Shetty Sir, also added a note on the varied behaviour of the raggers. He said that raggers have psychological problems and some of the raggers may also have a criminal motivation and are usually called as professional raggers; for some it gives sense of authority by having

the freshman always at his command, a senior student nurtures a sense of authority which boasts his morale and puts him high (thinking to be supreme or great); for some ragging is a measure of retaliation (they were ragged by their seniors); may be because of identity crisis; for some gets satisfaction on some ones suffering (is a sadist – a person who enjoys inflicting pain on others).

Mr. Shetty concluded his discourse by **"Naavu Badukabeku, Bereyavarannu Badukalu Bidabeku".** (''ನಾವು ಬದುಕಬೇಕು, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಬದುಕಲು ಬಿಡಬೇಕು''.)

At the end of the program there was question and answer session. There were many questions. The first and the interesting question was that why the term ragging is usually used in educational institutions with reference to the students, even though the same situation or action occur in other areas of the society? Sir, answered "Yes, because history says that word was introduced originally for new students of sports field, then the same word extended to other education fields, but in other area it is called harassment.

Later Principal of the college Dr. M. G. Vijaya Sir concluded the program by giving set of examples and students were also informed of their part and role they should play in approaching the concerned person in case they are faced with any instance of ragging.

Ramesh Karla Sir (Student Welfare Officer), Arun Kumar Sir (coordinator of IQAC), programme organizers Vinodini mam, Latha mam, Jayashree mam and other staff members were present.

With MGM College students, students from Poorna Prajna College, Udupi and Madhava Pai Memorial College, Manipal were the beneficiaries of this programme.

Conclusion

The program was conducted to create an awareness and make the gathering enlighten about certain issues that may take a drastic change in persons or victims life. Anti-ragging awareness program provided us the knowledge about the history, different types of raggers and their psychology and whom do we approach as a victim in such situations. Ragging is a crime and victims suffers both mentally and physically in the short time lapse.

We should say "no to ragging as ragging doesnot break the ice, but break the lives, careers and families"!

Lets made a ragging free campus.

●

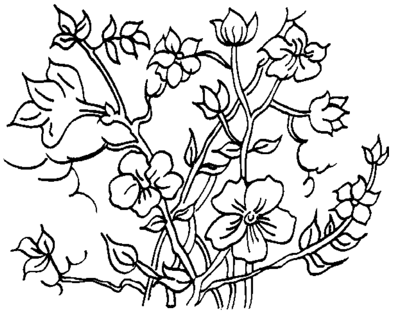

BUGS OR BEETLES! BEETLES OR BUGS!

✍ **Manasa Bhat,** II B.Sc.

From the tiny Lilliputian microscopic organisms to huge and massive terrestrial species, all critters in this planet differ from one another and vary in their morphological and physiological characters and features. Insects are always engrossing and curious creatures created by the Dame Nature as an offering to this planet.

We are all familiar with the bugs and beetles which are found walking, flying, swimming in our vicinity. Hold on… Did you know what makes the True Bugs unique organisms from their relatives like Lady Bugs, Love Bugs, Cockroaches etc. which belongs to the same class: Insecta! It's a known fact that all True Bugs are Insects but not all Insects are True Bugs. These little tiny bugs and beetles will make your eyes pop out of your head by their vivid colouration in their body. These are pesky and sometimes troublesome.

At first sight bugs and beetles may look alike to us but, it isn't the reality! So here are some of the key characters from which we will be able to differentiate these two fascinating organisms.

We have different varieties of bugs and beetles. True Bugs belongs to the order: **Hemiptera** (originated from two Greek words Hemi: Half and Pteron: Wings, i.e. the forewings of the True Bugs which are hardened

05 Pg_153-238 TY200028

near the base and membranous near the ends) and which comprises about 50,000 to 80,000 species such as Cicadas, Aphids, Planthoppers, Leafhoppers, Stink Bugs, Shield Bugs etc. On the other hand, beetles belongs to the order: **Coleoptera** (Coleo: Shield and Ptera: Wing, coined by Aristotle. Most of the beetles has an armoured body to protect their delicate flight wings and soft abdomen underneath. When the beetles fly, they hold their protective armour/ cover (Elyptra) out to move freely) comprises of Lady Bugs, Scarabs, Click Beetles, Long Horn Beetle, Stag Beetles etc.

True Bugs are the insects which go through **incomplete metamorphosis** which means they hatch out from the eggs and the nymph is the miniature version of the adult. Beetles undergo **Complete metamorphosis** with larva often referred to as grubs because of their hardened head pupating into adult size.

True Bugs have the **mouth parts** which are beak shape and comprises of rostrum and it comprises two pairs of stylets, outer two pairs of mandible and maxillae have serrated edges for piercing and labium, labrum form a tube around stylets to pass the saliva down. Sucky part of the mouth is proboscis which is different from the other insects which has moveable mouth parts which allow them to move food source to their mouth, but proboscis of the True Bugs are rigid and not retractable or rolled up. On the other hand adult Beetles chew their food. It might be obvious but not all insects do so. All the adult Beetles and their larva have mandibulate **mouth parts** made just for chewing. Most of the Beetles like lady Bugs feed on smaller insects. Few even feed on **Fungi**.

True Bugs:

Aphids are tiny creatures found in colonies dwell underneath on the surface of the leaves

Aphids

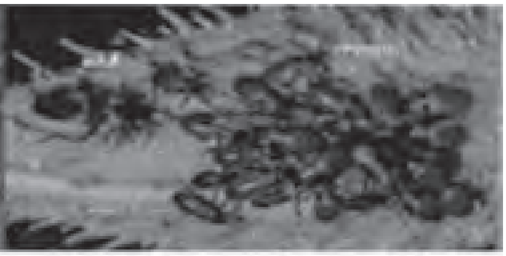

Milkweed Bugs

Water Scorpion

Bed Bug

05 Pg_153-238 TY200028

or plants, are capable of parthenogenesis (they can produce young ones from unfertilized eggs). Honey dew is a sugar rich sticky liquid secreted by Aphids as they feed on plant sap. Mouth parts of the Aphids penetrate into the phloem of the plants. The sugary liquid with high pressure is forced out of the anus. Heavily infested leaves can wilt.

Some Bugs are capable of producing smelling chemicals from the glands in sides of their body, especially group called **Stink Bugs**. Their unpleasant odour turns away the predators but has no staining effects on humans.

Common Milkweed Bugs has brightest colouration from orange to black, feed on Milkweed plants and this colouration is to warn the predators that it is poisonous with milkweed toxins.

Bed Bugs are common guests of our houses which are nocturnal and feed on blood. They hide themselves in the cracks, boxes etc. can cause itchiness on the skin.

Water Scorpion are the True Bugs that have long breathing tubes on their rear ends, enables them to breath air while still under the water.

Beetles:

Fire Flies are soft bodied beetles and are called as lightning bugs for their conspicuous use of bioluminescence during twilight to attract mates or prey. Bioluminescence occurs through a chemical reaction involving an enzyme called Luciferase. These produce false signals to attract potential mates.

Dung Beetles (Scarabs) feed on faeces. They use manure deposits from herbivores. The colouration of the body: Black, Green and Red. They have strong horns on their head or thorax that males use for fighting. Their dung contains half-digested grass and smelling liquid. There are three types of Dung Beetles: Rollers, Tunnellers and Dwellers.

Lady Bugs are natural enemies of Aphids and other sap feeders. A single Lady Bug eats up to 5000 Aphids in its life time. Adult females usually lay clusters of eggs on the plant close to Aphids or Scale or Mealy Bugs colonies. Their alligator like larva are predacious.

This makes the True Bugs and Beetles unique and bizarre creatures in the world of insects.

05 Pg_153-238
TY200028

FEEDING INDIA'S BILLION PLUS POPULATION, THE ROADMAP AHEAD

✍ **Harshitha Haridas,** I B.Sc.

India accounts for only 2.4 percent of the world surface, yet it supports and sustains 17.75 percentage of the world population. It is now estimated that by 2024, India will most likely overtake China to become the most populous country on the earth with 1.44 billion people. Ensuring food security for such a huge population will be a very big challenge for the government.

The three main aspects of food security as defined by World Health Organisation (WHO) are food availability, food access and food utilization. To ensure food security, the government should make sure that sufficient food is available, people are capable of buying food for their nutritional requirement and they have access to water and sanitation for proper utilization of food.

At present, the buffer stock of food grains in India is 3 times the required quantity. The Food Corporation of India (FCI) is forced to sell excess stocks in open markets to make space for further procurement of grains from farmers. India's agricultural policies now focus more on cereal production to meet the nutritional need in caloric, high-quality protein and fat intakes. At present, 14.5% of the population is undernourished in India.

Food availability and food access are two main factors for feeding India's billion plus population. The growth in World food production is likely to be slower in the future than earlier decades due to inadequate per capita income.

Food production and reduction of food wastage should go hand in hand to address the concern of food security in India. About one-third of the food produced in the world is wasted. In developing countries like India, the food loss happens in the early stage of food chain supply where the delay in taking food to the needed is the main cause of food wastage. This can be addressed by improving the infrastructure of villages and proper demand – supply management.

Agricultural production, livestock and fishing are the main sources of food in India. Livestock being considered as the source of around 14% of global greenhouse gas emission, sooner or later, the world will be forced to cut down the consumption of meat and livestock related foods. Aquaponics and marine fishing contributes a considerable quantity of food. But the sustainable agricultural production will always remain as the major requirement to ensure food security.

The way forward to ensure food security from agricultural production:

→ Farming methods like Zero Budget Natural Farming

→ Efficient irrigation methods should be taught to farmers

→ Kitchen gardens should be encouraged in all households.

→ Agrarian infrastructure should be improved and digitised.

Right to access for food is a "basic human right" and a basic requirement to ensure "the fundamental right to life". Government must ensure that we will remain self-sufficient in food production and all the citizens are given access for food they need.

At the same time, it's the duty of each individual to reduce food wastage and contribute in food production in all possible ways. ●

GENE NETWORK

✍ **Sudheer,** II B.Sc.

- A gene regulatory network is a set of gene or parts of gene that interact with each other to control a specific cell function. Gene regulatory network are important in development, differentiation and responding to environmental cues.

- **How it works**

  Gene regulatory networks are made-up of thousand of DNA sequences in a cell.

  - Inputs are signaling pathways and regulatory proteins known as transcription factors.
  - Signaling pathways respond to signals and activate the transcription factor protein.
  - Transcription factor bind to gene and make mRNA.
  - The mRNA synthesis the required proteins.

- **Importance**

  - Development, hormone secretion and cellular communication.
  - Prediction of adverse effect of new drugs.
  - Classification and clustering of genes.
  - Studying interaction between pathogen and its host.

- **Model of Gene regulatory network**

  1. Boolean network.
  2. Continuous network.
  3. Stochastic Gene network.

- **Key steps include the analysis of Gene network**

  - The range of variation of traits.
  - Co-variation among traits.
  - Architecture of large network of traits.
  - Quantitative trait locus mapping and causal model of the linkage between sequence differences and phenotype differences.

05 Pg_153-238 TY200028

DIVERSITY & USE OF ETHNOMEDICINAL PLANTS IN COASTAL KARNATAKA

✍ **Chethana**, I B.Sc.

Vegetational and floristic studies have gained increased importance and relevance in recent years in view of the present need for a thorough, up-to-date assessment of the natural resources of our country. Dakshina Kannada and Udupi districts in the state of Karnataka are among the floristically rich regions which need such intensive field studies. The flora of these districts is interesting and varied because of the wide physiographic differences, stretching from coastal belt to the mountain ranges of the Western Ghats.

The important vegetation includes about 1350 species of flowering plants belonging to 775 genera and 144 families of the 1720 species of flowering plants endemic to the western ghats, 213 species occur in Dakshina Kannada and Udupi districts.

The forests of these 2 districts are rich in medicinal plants. And it includes about 320 medicinal species and some have become endangered due to overexploitation and denudation of habitats.

Majority of the plants are used against several diseases, either alone or in combination with other plants. About 13 species are used in the treatment of 10 or more diseases where as 72 species are used against 5 or more diseases. Some of the examples for most popular medicinal plants in coastal Karnataka are Cyclea peltata, Aristolochia indica, Cuminum cyminum, Curcuma Longa, Asparagus racemosus, Calotropis gigantea, Ficus religiosa, Vitex negundo, etc.

Most important Ethnomedicinal plants of Coastal Karnataka:

1) Ixora Coccinea

Vernacular names: **Kepula, Kiskara.**

Uses: It is a analgesic, antiseptic, astringent, diuretic, sedative and stomachic. It is used as remedy for sores, diarrhoea, ulcers, abdominal pains, hiccups, fever, gonorrhoea, loss of apetite, nausea, dysentery, etc.

Plant part used for medicine: Stem, root.

2) Tabernaemontana Divaricata

Vernacular names: **Nandibattalu, Nanjatte**

Uses: Used in the treatment of diarrhoea, abdominal complaints, hypertension, headache, scabies, toothache, cough, snake and scorpion poinsoning.

3) Kalanchoe Pinnata

Vernacular names: **Kadu basale**

Uses: The leaves are astringent, antiseptic, diuretic and febrifuge. It is used as counterirr against poisonous insect bites, remedy for ringworm, treatment of dislocations, equimosis, callosities, etc. It is used as a plaster to the abdomen to relieve neurosis, treatment of earache, conjuctivitis, ophthalmic, etc.

Plant part used as medicine: Leaves

4) Ficus Racemosa

Vernacular names: **Atthi, Arthi**

Uses: Leaves are used to treat bilious infections, dysmenorrhoea, boils, blisters and

05 Pg_153-238 TY200028

measles. Fruits are an astringent, stomachic, carminative and used as remedy for visceral obstruction, diarrhoea, constipation. The decoction of bark is given to asthma and piles. Root sap will cure heat stroke.

5) Syzygium Cumini

Vernacular names: **Nerale, Nerolu**

Uses: It is used to relieve stomach pain, jaundice, anemia and some digestive disorders like diarrhoea, piles, cough are also treated using this fruit. It is used as carminative, anti-scorbutic and diuretic. It has adequate amount of iron and vitamin C. It enhances the immune system.

6) Tinospora Sinensis

Vernacular names: **Amratha balli**

Uses: It is used in the Indian Ayurvedic system of medicine for the treatment of jaundice, diabetes and rheumatoid arthritis and is also used as an immunostimulant. Experiments have examined its antineoplastic, antioxidant, hepatoprotective, hypolipidemic and immunologic properties.

Plant part used as medicine: stem, bark, leaves

7) Leucas Aspera

Vernacular names: **Thumbe**

Uses: It is reported to have antifungal, prostaglandin inhibitory, antioxidant, antimicrobial, antinuciceptive and cytotoxic activities. It is a traditional medicine of the Philippines to treat scorpion bites. As it is an antipyretic, helps to reduce fever. Juice of flowers can also be used for intestinal worm infection in children. ●

GREEN TEA

✍ **Maithri K.**, I B.Sc.

Green tea, native to China and India, has been consumed and hailed for its health benefits for centuries globally, but has only recently gained popularities in the United States.

All types of tea, except herbal tea, are brewed from the dried leaves of the Camellia sinensis bush. The level of oxidation of the leaves determines the type of tea.

Green tea is made from unoxidised leaves and is one of the less processed types of tea. It therefore contains the most antioxidant and beneficial polyphenols.

Facts on Green Tea:

1. Green tea has been used in traditional Indian and Chinese Medicine.
2. There are many different types of green tea available.
3. It help prevent a range of ailments including cancer of breast, bladder, ovarian, lever, throat, lung, prostate, skin and stomach.
4. It also improves the function of heart.
5. It lowers cholesterol.
6. It enhances the working of brain.
7. It regulates the cells' life cycles.
8. It helps in weight loss. ●

THE ENDANGERED MEDICINAL PLANT SPECIES OF INDIA

✍ **Shamitha,** II B.Sc.

Human beings have been using plants as medicine for as long as we have existed on Earth. However, because there have been many more people that are now using such plants in recent years, there has been a huge increase in demand for them. This increased use of medicinal plants has unfortunately led to heavy pressure on the native populations of these plants when they are collected from wild. Awareness of this problem is very important in order to prevent the ir extinction.

The following are just some of the endangered plants found in India that are highly valued for the medicines that they provide.

1. **Jatamansi (Nardostachys grandiflora) –** The roots and rhizomes have been used for the treatment of fits and heart palpitations, to treat constipation and regulate urination, menstruation, digestion.

2. **Kutki (Pierorhiza Kurroa) –** The rhizomes are widely used as an antibiotic and to treat liver ailments.

3. **Red Sanders (Pterocarpus santalinus) –** Its heartwood is used in the treatment of diabetes and to reduce inflammation.

4. **Snake root (Rauvolfia serpentina) –** The roots have been used for centuries in the treatment of various central nervous disorders, including anxiety states, maniacal behaviour associated with psychosis, schizophrenia, insanity, insomnia and epilepsy. Extracts are also used for the treatment of intestinal disorders and as an anthelmintic.

5. **Himalayan Yew (Taxus Wallichiana) –** The bark and leaves are used in Unani medicine as an sedative, and for the treatment of respiratory diseases, snake bites and scorpion stings, whilst in Ayurvedic medicine it is used in the treatment of headache, diarrhoea and other ailments.

●

CALCULUS IN REAL LIFE

✍ **Greeshma Bangera, Sulaxmi,** I B.Sc.

Maths has thousands of branches and each branches means something different to every person. Mathematics is an important of everyone's life and can be related to even the smallest part of life. Calculus is one of the important topic in Maths. The formal study of calculus started from the 17th century.

Calculus is the language of Engineers, scientists and economists. The work of these professionals has a huge impact on our daily

05 Pg_153-238 TY200028

lives from microwaves, TV and Cell phones to medicine, economy and national defense.

Space flight engineers frequently use calculus when planning for long mission. It is also used in Statistics to evaluate survey data to help develop business plans. Biologists use calculus to determine exact rate of growth in a bacterial culture. In graphics an artist uses calculus to determine how different 3 dimensional models will behave when subjected to rapidly changing conditions. It can create a realistic environment for movies and games. It is also used in architecture as well as electrical engineering and so on… Just imagine your real life without calculus!!

●

TRAVELER'S PALM

✍ **Ayeesha Afnan,** II B.Sc.

While visiting a botanical garden, a tall plant caught my eye. It looked so perfect with each of its long branches having a single broad leaf. Our botanist told us it was called **'Traveler's Palm',** which goes by the scientific name *Ravenala madagascariensis* which is native to Madagascar. Traveler's Palm is actually not a palm at all but due to the appearance of trunk it is named as Palm. It is closely related to banana tree as one might guess from the shape of the leaves. Traveler's palm has flowers that look like bird-of-paradise flowers, but with different colors.

Firstly, the Traveler's Palm gets its name due to leaves collect water and it stored it into the base of the plant so that a thirsty traveler can cut a hole in the trunk and get a significant amount of drinkable water. Secondly, Traveler's Palm tend to grow in an east-west direction, with each new branch turning either towards or away from the sun.

So it can also serve as a sort of compass, to put you back on track after quenching your thirst.

There is a belief that, "If you stand directly in front of a Traveler's Palm and make a wish in good spirit, it will come true." It is also said that it stabilizes blood glucose level in humans.

All in one, it is a unique plant. It is one of the most awe-inspiring natural palms in the world that can tolerate cold temperature down to 20F. It is the only plant to utilize lemurs as pollinators. Though the traveler's palm itself is not endangered, its lemur pollinators certainly are. To save a species, one must consider the entirely of its habitat. This is why conservation is so important.

●

05 Pg_153-238 TY200028

ROLE OF STATISTICS IN ACTUARIAL SCIENCE

✍ **Akshitha K.,** II B.Sc.

Actuarial Science is a discipline that assesses financial risks in the insurance and financial fields, using mathematical and statistical methods. Actuarial Science applies the mathematics of probability and statistics to define, analyze and solve the financial implications of uncertain future events. They'll calculate the probability of events occurring in each month into the future, then apply statistical methods to determine the estimated financial impact. Traditional actuarial science largely revolves around the analysis of mortality and the production of life tables, and the application of compound interest.

Life Insurance and Pension plans are the two main applications of actuarial science. Actuaries employ this specialty science to evaluate the financial, economic and other business applications of future events. Using this information, the actuary can calculate a reasonable amount of money that should be put aside now in order to ensure that enough money will be available later to pay for the event if and when it occurs in the future. For example: when a person purchases a car insurance policy, that person expects the insurance company to pay for the damage to their vehicle if and when they get into an accident in the future. In this example, the 'event' that I referred to earlier is a car accident.

An actuary will be able to predict the likelihood of the car accident occurring each month into the future. He'll be able to predict how much damage will be done to the vehicle if an accident does occur. All using statistics, so with this information, an actuary will be able to calculate an appropriate premium to charge the car insurance purchases [aka the policy holder].

In pension industry, actuarial science with the help of statistics compares the costs of alternative strategies with regard to the design, funding, accounting, administration and maintenance or redesign of pension plans. Short term and long term bond rates greatly influence these strategies – as do the funded status of the pension and benefit arrangements, collective bargaining, the employer's competitors, changing demographics of the workforce. Changes in the internal revenue code, changes in the attitude of the internal revenue service regarding the calculation of surpluses and both short and long term financial and economic trends. Under the influence of statistics in Actuarial science, It is also applied to property, casualty, liability and general insurance instances in which coverage is generally provided on a renewable period. Coverage can be cancelled at the end of the period by either party. ●

05 Pg_153-238 TY200028

SUSHMA SWARAJ – SYMBOL OF REVOLUTION

✍ **Chinmayi**, I B.A.

Sushma Swaraj a veteran leader of Bharathiya Janatha Party. She has dynamic personality and brilliant political leader who brought revolution in Indian politics after Indira Gandhi. Men, women took her as their role model.

Sushma Swaraj was born on 14th February 1952 at Ambala Cantt, Haryana to Hardev Sharma and Shrimati Laxmi. Her father was a prominent member of RSS. She studied bachelor's degree with major in Sanskrit and Political Science. Then she studied law at Punjab University, Chandigarh.

On 13th July 1975 she married Swaraj Kaushal a peer and fellow advocate at the Supreme Court of India. The Couple have a daughter Bansuri, who is a graduate from Oxford University and a Barrister at Law from Inner Temple.

In 1993 she started practice as an advocate in the Supreme Court of India. She began her political career with Akhila Bharathiya Vidyarthi Parishad in 1970. Later she joined BJP and became a national leader of the BJP.

At the very young age of 25 she became the member of Haryana Legislative Assembly from 1977-1982. Usually at that age Indian Girls are busy with their marriage life, but she entered into politics. Really she is a sign of women empowerment. Once again in 1987-1990 she was elected as MLA of Haryana state. She became the Haryana BJP state president. She also served as the Education Minister of Haryana state during 1987-1990.

Then she entered to National level politics. She became the 1st lady chief minister of Delhi in 1988. She also worked in the Cabinet headed by Atal Bihari Vajapayee in 1996. Under Vajapayee government she took Information and Broadcasting with additional charge of Ministry of Telecommunication from 19th March 1988 to 12th October 1988. During this time she declared film production as an industry. This was the notable work which made Indian film industry eligible for bank finance.

During 13th Lok Sabha election she contested against Sonia Gandhi. During that time she spoke kannada during her campaign. She was defeated by Sonia Gandhi, but she remained in the hearts of Kannada speaking people. Several times she was elected as the member of Rajya Sabha.

Swaraj had served as the Indian Ministry of External Affair under Prime Minister Narendra Modi from May 2014 to May 2019. She was only the second woman to hold this position after Indira Gandhi.

She was a good Orator. Her speeches were so good. Her voice was mind-blowing. Her way of answering questions in parliament, way of asking questions was too good. She was the first female spoke person of a national political party in India. She is the Indian Parliament's first and the only female MP honoured with outstanding parliament Award. She has contested 11 direct elections from four states. She accepted the prestigious Grand Cross of Order of Civil Merit, which was conferred by Spanish government.

6th August 2019 was the dark day for Indian politics. On that day Indians lost a great person with a radical view. On 6th August 2019 she passed away. With her death we lost a great diamond which enhance the fame of India. Though she is no more she is still remained in the hearts of millions of people. Her life journey is a good lesson to us. She is a symbol of revolution. ●

05 Pg_153-238 TY200028

HEALTH – INDICATOR OF ECONOMIC DEVELOPMENT

✍ **Chinmayi**, I B.A.

Health plays a prominent role in the life of individuals. It is responsible for the victory or defeat of an individual. The proverb "Health is Wealth" itself explains the importance of health. Health is not free from the diseases but it is a state where individuals can understand their capacity.

Health plays a vital role in the development of nation. Health is considered as an important concept in the social infrastructure. It provides healthy human resources for the economic activities. Many scholars opines that country's progress can be calculated on the basis of the health condition of the people. To calculate an estimate the health condition of the people they may use the data of life expectancy, birth rate, death rate etc. As per the study India has 17% of the world population. But it alone has 20% of global burden diseases. It is very sad to say that states like Bihar, Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Rajasthan lagged behind in the health facilities.

Before independence, health condition of citizens was bad. People were suffering from small pox and such other communicable diseases. There was no proper hospitals in India. Both birth rate and death rate were low. But later due to government effort, the state of health improved, which leads to the economic development.

India is a developing nation. In the last five years India witnessed the tremendous progress in the economic sector. India emerged as fastest growing economy in the last few years. But the high birth rate and low death rate adversely affected the economy in last few years. Because of the rapid progress in the industrial sector there will be destruction of environment, ozone depletion which leads to air pollution and such other problems. Today people of Delhi facing the problem of air pollution. The government trying its best to get rid from this situation.

To improve the health condition of the people the Government of India introduced many health schemes like Indradhanush, National Ayush Mission, National programme for health care etc. Government also launched Janawshadha centre to provide medicines at low cost. It also gives Ayushman health cards to poor people.

Today, India is dreaming of five trillion economy. To achieve this goal, we need to improve the health facility. If the health condition of people improved, then the people can work more effectively. It results in the increase of the percapita income, standard of living, national income etc. If national income of the country increases there will be chance of achieving five trillion economy.

Spending too much money on health schemes were not good. But Indian Government spends most of its income on health schemes. In the last budget government spend 62,398 cr. outlay for health sector. It is better to adopt eco-friendly policy. If the health condition of the people improved, then we can use this income for other issues like defence, transport, education, science, technology etc.

●

05 Pg_153-238 TY200028

TO ALL THE MEN IN OUR SOCIETY

✍ **Ayesha Imthiaz**, I B.A.

In our society, it is believed that Men don't have feelings and it is a shame if they cry out their emotions. I mean why? Aren't they humans? Don't they have a heart? If someone sees a guy crying they say, "Ary, tu ladka hokar roraha hai". Yes he is crying, big deal? When a small male child falls down and starts crying everyone tell him "Beta ladke rote nahi hai". Come on he is kid!! It's not always the girls who are hurted after a break up. I'd like to ask a few girls. Did he deserve that? Did he deserve falling for you and get treated that bad? Did he deserve to be compared to other men in this world who could get you some expensive gifts? Did he deserve the humiliations done by you in front of his friends, in front of your friends for not remembering the date of your first meet? Did he deserve to listen to your harsh words for telling you not to talk to that guy/girl as he felt it isn't safe for you? Did he deserve to be left just because your best friend did not like him? No, I repeat No? No one in this world deserves to be treated bad. How a girl has family issues, future plans, the same way even a guy has many responsibilities on his shoulder. You may all be thinking right now what can we do to make guys feel good. Let them cry if they want to please don't stop them. If they feel low make sure you make them feel you are there for them and the biggest step is not to call men as trash. Just because of some men in this country we can not blame every guy as the same and treat them bad. Remember even you have a father, a brother and may be a son later.

Dear Men,

If a woman is known as the most beautiful creation of god remember that you are god's first creation and the most handsome and the sweetest of all. If you feel unrespected, leave. Yes, leave! Know your worth. Treat men the way they treat you and see how they turn that, "ALL MEN ARE THE SAME" to "MY MAN IS THE BEST" at last to all the men out there.

"YOU ARE AMAZING"

●

05 Pg_153-238 TY200028

BECOMING – MICHELLE OBAMA: A BOOK REVIEW

✍ **Medha Bhat**, II P.U.C.

Michelle Obama served as the First Lady of the United States for eight momentous years – from 2009 to 2017. In this heart-touching, soul-enticing memoir, Mrs. Obama describes her extraordinary journey from being a young middle-class black girl from South Chicago to becoming one of the most celebrated women in the history of the nation.

The former FLOTUS (First Lady of the US) takes us through her moments of sadness and surprise, awe and immense hope, from failure and criticism to recognition and victory in a book spanning over 400 extremely articulate pages of genuine, incisive writing. The book's sales say it all – It sold more copies than any other book published in the United States in 2018, and is the most popular memoir ever.

The book is divided into three sections: *Becoming Me*, *Becoming Us*, and *Becoming More*, and constitutes a total of 24 chapters (excluding the preface and the epilogue).

Michelle Obama shares her struggles and joys as she learns more and more about herself and her country with each passing day. The first part starts with her birth into a hard-working middle-sized household, tucked away in a tidy brick bungalow belonging to her great aunt, Robbie. Her parents, Fraser and Marian Robinson, are portrayed as normal working-class blacks who believe that education makes a difference. She describes with lucid details her childhood with her brother Craig, her journey through kindergarten and elementary school, where at times she feels lonely and left-out because of her race. She makes references to the constant question she poses to herself, 'Am I good enough?' over and over again most of her life. Mrs. Obama's launch into high school and later to one of the leading universities in the world, Princeton University, where she is the only black woman in a class of over a hundred, can only set us wondering about the determination and conviction she possessed. While she places academics at the top of her priority list and aces at it, she finds that she draws immense energy from helping others around her, and that one can make a difference by being there for others. Acting along these lines, she works at a Legal Aid Bureau while still at university, and then decides to pursue a J. D. (Doctorate of Jurisdiction) from the finest law school in the world, Harvard Law School. After graduation, she takes up a job as an attorney at a high-end firm in Illinois, Sidley &

05 Pg_153-238 TY200028

Austin. While there, she is asked to mentor an incoming summer associate. Also a black, also from Harvard, the young man is described by the senior partners to be brilliant, perhaps the finest law student they have ever come across. All Michelle knows is that his name is Barack Obama. Little does Michelle know then that her carefully laid-out plans of a perfect life are hanging from a precipice, about to be tipped over, and changed forever with the arrival of this mystery-man.

Becoming More gives us a glimpse of the shift in Michelle's roles from a working woman with strong ideals into a mature wife and later, a caring mother. It takes off with the marriage of the Obamas, and describes how Michelle initially struggles to maintain a balance between work and home. When their daughters, Malia and Sasha are born, she dabbles determinedly both with housework and a job at the University of Chicago Medical Center. As Barack Obama graduates from law school, he begins to think of politics as a career option. This means a tedious work schedule, and time away from his wife and children. Michelle throws light upon those difficult days, where she would find herself often worked up and exhausted. Very soon, courtesy Barack's brilliance and hardwork, he becomes a senator.

The family becomes more and more ensnared in the harsh political world, until the nation begins to take serious notice of the suave and charismatic black lawyer from Chicago. Michelle uninhibitedly talks about her dislike for politics and her reluctance to let her husband join the run for president. Well, sometimes when fate takes over, all you can do is to let it plat its part for that's exactly what happens – Michelle Obama has to step aside and let her husband's dreams take control of the situation for there are greater and bigger things at play. The second part ends with the campaign of Barack Obama and the night of election results when Barack Obama is declared the 44th President of the USA, and Michelle Obama, quite unprepared, quite undecided, quite un-politician-like becomes First Lady of the most powerful country in the world.

Becoming More gives the reader a profound insight into what it means to be to suddenly have the entire world's attention turned to you, how it feels to become a groundbreaking historic icon overnight, and what dejections come with such privileges. Michelle Obama's pragmatic observations about the role the First Lady has to play; her repulse for political life, combined with the ecstasy and duty that come with the role; elaborate references to the White House life and the escapades with the Secret Service, and many more snippets of the daily life of America's First Family leave the reader entertained, befuddled and raving for more. She talks of the work she does to spread awareness about educating girls. Her emphasis on healthy diets with American grown fresh organic food are part of her health campaigns. The revelations she has of using the power of her voice follow her continued efforts for a better America in this final, defining part of this unputdownable read.

Poignant yet funny, warm yet bold, becoming is a memoir that is sassy all the way. Eloquent to the core, the book is a journey of its own. The title is apt and deals with the life-story of a person who feels that there is pride in owning a story that is one's very own, that there is courage and power in using one's voice, grace in accepting, and wisdom in hearing others out. This, according to the first black First Lady of USA, is how we become. ●

05 Pg_153-238 TY200028

NEEDN'T PRAY FOR AMAZON

✍ **Sakshi,** I B.A.

Recently Amazon was burning – One of the largest rainforest of the world which contributes almost 20% of earth's oxygen was burning for over 16 days. But, please do not pray or share various messages and memes in social media because praying won't work nor even sharing the messages would create any awareness among the people. Praying won't put out the fire and sharing the sorrowful messages won't prevent the next one from happening.

That day it was only amazon but tomorrow it will be the whole world. Yes, this fire is going to burn us too! Sao Paulo (largest city of Brazil) which is located about 3,000 kms. away from burning fire plunged into sudden darkness around 3 p.m. A dark smoky cover seemed to envelop the city and the rain that poured down smelled like smoke.

Brazil is 15000 kms. away from India yet the effect of this fire will be felt in India too. India would experience the same situation as Sao Paulo sooner or later.

Here's why

- The effect of this fire was seen in city which was 3,000 kms. away from the burning spot, then let us take a moment and think how far is remaining 12,000 km?
- This fire was so extreme that it was able to see it from the space.
- This fire was so extreme that if it would have been lasted for 1 more week it would have burnt up whole Brazil.

  Amazon rainforest is twice as big as India. It's a home for almost all the species of the world, and it absorbs 25% of carbon dioxide and it is being destroyed.

It is not a natural wildfire. Amazon is a rainforest and it remains wet. Fires normally don't spread in a rainforest to this extent.

The burning question is, "Who is burning Amazon now?"

This is not an accident. These fires were man-made. In the recent years nearly 1.2 billion trees were murdered and the forest land was going to be used for palm oil, paper and beef industry. Brazil itself is destroying its rainforest at the rate of 3 soccer field every minute. Sharing a picture of burning Amazon is not enough. It only allows spreading picture not awareness. It stops you from taking actual action. Instead try to do something productive.

1) Say 'No' to red meat.

   The main cause for the climate and environment change was clearing the forest for the cattles to graze for the beef industry. If you don't use red meat, share this with one who does.

2) Give two minutes of your time and plant a tree. You can help amazon by planting trees starting from your home.

The people who share the post of burning amazon share it just to show that they care. But in reality, no one cares. We humans are myopic and very short sighted.

Who cares what happens in 100 years? We won't be alive to see it.

What happens if the temperature increases

05 Pg_153-238 TY200028

by 2 degree? We have quiet good AC at our home. Who cares if amazon is burning? Once it rains it will be all fine.

This attitude is the reason why the world is dying. It's not the fault of anyone else. It is 'I' and 'you' who should be blamed. And if you feel that by sharing a picture quoted "Pray for Amazon" you have raised awareness, let me tell you, it too late for awareness.

The choice is ours. Things aren't different in India too.

One of us can't make any difference. But each one of us can make a difference. And there is only one small difference in these two.

And that's the reason why it makes difference.

DON'T SHOW OFF
SHOW WHAT YOU'RE MADE OF

●

PROBLEMS AND FAILURES

✍ **Sudarshana P. G.,** I P.U.C.

In our life we face many problems, what are these problems? They are nothing but something which we don't know to solve. Problems become more and more stronger, if we don't try to solve it. For an example, if we are not ready for a test normally we go pray to the god that the test gets postponed to next day but we never see our mistakes and we say that studies and exams are problem. If we had studied from the beginning there wouldn't be any problem of test or exams. This was just a small example but there are some problems which takes a longer time to solve which some times leads us to failure. We need to learn to not to give up.

Failures are common in everyone's life. Everyone fails in some or other part of their life due to their overconfidence or problems. But remember you fall to rise. Always failure leads to success. The one who never gives up and corrects his mistakes, he will be the most successful person in the world.

Remember "A mistake which makes you humble is much better than an achievement that makes you arrogant". Every problem is like a red signal, if you will wait patiently and find solution it will turn into green.

Life is never without problems, without needs, without hurtful movement, but never forget that we have a loving god who is protecting us, guiding us and helping us to attain a meaningful life.

If you want to enjoy your life follow two rules, "Failure should never go to heart and success should never go to head". Without crossing the worst situations no one can touch the best corners of life.

Finally never forget that nothing is permanent in this world not even our problems and troubles. ●

05 Pg_153-238 TY200028

THE PALACE OF ILLUSIONS – A REVIEW

✍ **Vidmahi,** I P.U.C.

The novel ‘The Palace of Illusions’ written by Chitra Banerjee Divakaruni was released by Picador in 2008. The novel is based on the Indian epic Mahabharata. Divakaruni beautifully describes the problems of women in patriarchal society through Draupadi the protagonist. The whole novel is in the voice of Draupadi expressing her feelings, emotions, questions, curiosities to the readers.

The novel has a unique way of unfolding the life of Panchaali. The novel can be divided into three parts in which the first part is about her birth and childhood days. The second part tells us about a time in her life where she actually comes to know the purpose of her life and her time with the Pandavas in the forest. The third and the final part picturises the revenge that she cranes for the insult that she had faced in front of the Kaurava clan.

Her birth was unusual as she and her brother stepped out of fire. Her brother, caretaker and Krishna remain as her only companions in her childhood. She is keen in learning about shastras and matters related to the ruling of kingdom. All this was not considered necessary as women were highly expected to take care of the household. Yet she was educated with things which were not considered important for queens. Then her days soon after her marriage to the greatest archer of all times, Kunti’s decision stuns her. She questions if no one ever cared about a woman’s opinion. Amidst all this, she is secretly attracted to a man who becomes the rival of her husbands. She keeps thinking that he would never treat her the way she was being treated. She then becomes the mistress of the most beautiful palace of their times. The way her life changed after the game of dice is picturised in an influential way. She then seeks revenge from the Kuru clan after loosing her dignity and her most processed palace. Everyday she keeps reminding her husbands about her humiliation in the court. After the declaration of war, she obtains a divine vision to view the war anywhere she was away from the field.

During the war, she is repentfull for her actions that caused the war. She looses her dear ones including her father, brother and sons. In the end after fulfilling the purpose of life, the Pandavas ascended heaven. On the way through the cold and freezing mountains Draupadi looses her consciousness and thinks about the happy moments in her life. She speaks to Krishna and asks about his real existence. Krishna as always riddles her. She closes her eyes and when she opens her eyes, she is in a grand hall where all the elders and the members of Kuru clan are present. She meets the man whom she loved the most and goes with him.

If your curious to know the inner feelings of Panchaali and who is the mysterious man she loves, you should read this novel. As for me, it was a great novel from page one to the end. It tells us the hidden conflicts in Draupadi’s mind.

●

05 Pg_153-238 TY200028

SASYA AYURVEDA – 2019 A REPORT

✍ **Nayana,** III B.Sc.

8 students from final year B.Sc. got an opportunity to visit Sri Dharmasthala Manjunatheswara College of Ayurveda, Udupi. There we attended a state level seminar as delegates. The seminar was about "Ethnobotany". The entire responsibility of the seminar was on the shoulders of Department of Dravyaguna (biochemistry), S.D.M. College.

The formal function was started by melodious prayer sung by students of S.D.M.C. Dr. Shridhar Bairy was the chief guest and Dr. Mamatha K. V. was the President. The President conveyed her message on nature. She reminded us that humans are nurtured by nature and nature shouldn't become victim of human's greed.

After the formal session, Dr. Shrikanth P., HOD of Dravyaguna gave his seminar on "Current trends and future perspectives in Ethnomedicine". In the introduction, he defined Ethnomedicine as – "the traditional health care practices of indigenous people pertaining to human health." He added, "Tribal people are illiterate but they know everything about plants. They have their own health care system". He continued, Ethnomedicine is the mother of all other system of medicines. Ethnomedicine is very efficient because of its properties like resistance, cost effectiveness and efficacy. The recent term given is Phytotherapy. 80% of world population has faith in traditional medicine. India is the richest source of medicinal plants. Over 7000 plants are used in India as medicines. He mentioned some phyto constituents like, Scapalamine from *Datura meta*, Vinblastine, Vincristine from *Vinca Rosea*.

The second seminar was by Dr. Shridhar Bairy. He is a working Ayurvedic Physician at Vijaya Ayurvedic Clinic at Brahmavar. He got his Ph.D. from Mangalore University. He presented 30 research papers well known for research in Ethnomedicine. He was the director of folklore research centre. He spoke on, "Ethnomedicinal wisdom". He started his seminar with a sanskrit quote.

''जगत्येवमनौषधम् न किन्चिद्विध्यते द्रव्यं वशान्नानार्थ तो गयो:।''

Which means that each substance in the world has medicinal values provided if it is used in a definite mode, processing and combination. He told that our ancestors had good observation skills. So they could identify the plants very easily. He mentioned two streams of Ayurveda – codified and non-codified system. He described tribal people as, "uneducated scientists". He suggested us to interact with tribal people and to respect their knowledge. He also mentioned a famous quote from Ayurveda, ''यत् पिण्डे तत् ब्रह्माण्डे।'' which means, "your body is a miniature universe". He gave some examples of common people who discovered medicinal uses of some neglected plants. He told that such information should be documented. He mentioned an example of using leaves of *Holigarna arnottlana* which belongs to family Anacardiaceae. He gave a new information about 3 genders in Ayurveda namely, पुं, स्त्री, नपुंसक । Here they don't consider Androecium, Gynoecium aspects. He also mentioned about "Bala". Here different plants are called by same names at different areas. Later he explained medicinal uses of some

05 Pg_153-238 TY200028

plants. The stem of *Asystasia Variabilis* squeezed in water and used for "pittha". The root of white *Caesalpinia mimosoides* is used in "Vaatha". *Meme cylon malabaricum* reduces effect of chemotherapy if 2 tender leaves are used per day. He mainly spoke about substitution of declining species with regional species.

The next session was done by Dr. Suma V. Mallya. She spoke on, "Endangered medicinal plants and their conservation strategies". She gave the definition of endangered species as – the species which are very likely to become extinct in near future. She mentioned the threats like, overexploitation for medicine, timber, fruits, unscientific collection, human interference, natural calamities are responsible for the destruction of useful plants. She mentioned many important species from which parts are removed and used in the preparation of medicines – Rhizomes of *Aconitum heterophyllum*, fruits of *cinnamomum tamala*, leaves, barks of *Taxus wallichiana*. She highlighted that *Decalpis hamiltonii* has been endangered globally. She also appreciated the Government, especially National Medicinal plants Board which provided '14,000 crores support for research. This board was set up on 24th November, 2000. She also spoke about centrally sponsored AYUSH mission, Insitu conservation, exsitu conservation, Indian Forest Act – 1972, Forest Conservation Act, 1980. She told about the method of collecting plant parts. According to Ayurveda, the collector should collect with clean mind. Early morning is the best time to collect plant parts. She also mentioned the challenges like site selection, species selection, establishment and management, ownership, people participation, sustainability, funds and management. Finally, she enlightened that we have to be sensitive to the issues. We should develop concern towards conservation. At the end, she mentioned the name of Salumarada Timmakka who won Padmashri for her selfless dedication in conservation of plants.

The last session was done by Dr. Mohammed Faisal. He spoke about, "Glimpses of Ethnomedicine and its relevance in Ayurveda". He started his seminar by talking about the aim of Ayurveda. The aim is to provide health care facilities to everyone in the society. He mentioned several other systems of medicines and their origin. He spoke about India's strength in herbal technology, current scope of Indian system of medicine, primary health care, secondary health care. He also spoke about plant diseases. He mentioned several species and their uses. One best example is the preparation of *Canthium Dosa* to reduce pittha or heat.

After the seminars we attended a quiz program where he had to identify dry and wet specimens. After quiz, we went for delicious lunch. They made good arrangements. After lunch, the Professors took us to the campus for field visit. The campus was very beautiful and it had a lot of plant species. They explained about each and every species and told how to identify them. We saw nearly 250 species in that session. After the field visit, valedictory was arranged. There they asked feedback and I shared my opinion on seminars. The program was ended with the national anthem.

Conclusion: Overall, this seminar was introduced us Ethnobotany. Since this aspect is not dealt in medical schools or colleges it's our duty to popularize Ethnobotany. Tribal people are the "uneducated scientists". Their knowledge in this particular aspect should be documented since there are only few records maintained. The tribal people should be provided with better living facilities. They are the true nature lovers. Let's respect them from the core of our hearts!

●

SYMMETRIES IN NATURE

✍ **Varshini, Prasad Shetty**, I B.Sc.

"The laws of nature are the mathematical thoughts of God". I have always preferred being outside than being inside. Nature is beautiful in its own way. Leaves and flowers are so simple in their construction, yet so pleasing to look at. Spider web, well not pleasing to get on you, are lovely to look at all covered in dew in the early morning. The butterflies are vibrant and you can't help but watch them if they chose to flatter by you. But why is this? The answer to all these questions is symmetry. Symmetry is defined as, "the correspondence in size, form, and arrangement of parts on opposite sides of a plane, line or point; regularity of form or arrangement in terms of like, reciprocals, or corresponding parts". Mathematics is everywhere in this nature. We seldom note it. Here are very few properties of mathematics that are depicted in nature.

Symmetry is everywhere you look in nature. Symmetry is when a figure has two sides that are mirror images of one another. It would then be possible to draw a line through a picture of the object and along either side the image would look exactly the same. This line would be called a line of symmetry. There are two kind of symmetry.

One is bilateral symmetry in which an object has two sides that are mirror images of each other. The human body would be an excellent example of a living being that has a bilateral symmetry. The other kind of symmetry is radial symmetry. This is where there is a centre point and numerous lines of symmetry could be drawn. The most obvious geometric example would be a circle.

→ **Sphere:** A sphere is a perfectly round geometrical object in three-dimensional space, such as the shape of the round ball. The shape of the Earth is very close to that of an oblate spheroid, a sphere flattered along the axis from pole to pole such that there is a bulge around the equator.

→ **Hexagon:** Hexagons are six-sided polygons, closed, 2-dimensional, many sided figures with straight-edges. For a beehive, a close packing is important to maximize the use of space. Hexagons fit most closely together without any gaps; so hexagonal wax cells are what the bees create to store their eggs and larvae.

→ **Cones:** A cone is a three-dimensional geometric shape that tapers smoothly from a flat, usually circular base to a point called the apex. Volcanoes form cones, the steepness and height of which depends on the runniness of the lava. Fast, runny lava forms flatter cones; thick, viscous lava forms steeped sided cones.

Mathematics has been so interesting ever since I starting observing the beauty of nature and their hidden shapes and size which are related to mathematics.

●

AMASING FACTS IN MATHEMATICS

✍ **Thilaka, T. A. Anagha,** I B.Sc.

1. 2520 is the smallest number that can be exactly divided by all the numbers 1 to 10.
2. 1 divided by 998001 gives a complete sequence from 000 to 999 in order.
3. Ancient Babylonians did math in base 60 instead of base 10. That's why we have 60 seconds in a minute and 360 degrees in a circle.
4. The word "HUNDRED" comes from the old Norse term, "HUNDRATH', which actually means 120 not 100.
5. 40 when written "forty' is the only number with letters in alphabetical order.
6. Four is the only number in the English language that is spelt with the same number of letters as the number itself i.e. FOUR (4).
7. What comes after a Million, Billion and Trillion? A Quadrillian, Quintillion, Sextillion, Septillion, Octillion, Monillion, Decillion.
8. Google search engine is a term which is delivered from word "googol" which is a mathematical term for the number 1 followed by 100 zeroes.
9. If you fold a paper 103 times, it would have be the thickness of observable universe.
10. Among all shapes with the same area, CIRCLE has the shortest perimeter.
11. Mathematical proof that 1+1=2 takes 162 pages to explain in the three volume work "Principia Mathematica".
12. A mathematical wonder: 111,111,111 multiplied by 111, 111, 111 gives the result 12, 345, 678, 987, 654, 321.
13. There are just 4 numbers [after 1] which are the sums of the cubes of their digits.

    $153 = 1^3 + 5^3 + 3^3$
    $370 = 3^3 + 7^3 + 0^3$
    $371 = 3^3 + 7^3 + 1^3$
    $407 = 4^3 + 0^3 + 7^3$

05 Pg_153-238 TY200028

PRIME NUMBERS – WHY ARE THEY SO EXCITING?

✍ **Shubha S. Revanakar,** II B.Sc.

From the beginning of human history, prime numbers aroused human curiosity. What are they? Why are the question related to them so hard? One of the most interesting things about prime numbers is their distribution among the natural number. On a small scale, the appearance of prime numbers seems random, but on a large scale there appears to be a pattern, which is still not fully understood.

Have you ever wondered why the day is divided into exactly 24h, and the circle into 360 degrees? The number 24 has an interesting property. It can be divided into whole equal parts in a relatively large number of ways.

For example, 24 ¸ 2 =12, 24 ¸ 3 = 8, 24 ¸ 4 = 6 and so on. This means that a day can be divided into two equal parts of 12h each, daytime and nighttime. This is also the reason why the circle was divided into 360°. If the circle is divided into two, three, four, ten, twelve or equal parts, each part will contain a whole number of degrees, and there are many additional ways of dividing a circle.

In ancient times dividing a circle into equal sized sectors with high precision was necessary for various artistic, astronomical and engineering purposes. A whole number that can be written as product of two smaller numbers is called a composite number. A number that cannot be broken down in this way is called a prime number.

Prime numbers have occupied human attention since ancient times and were even associated with the supernatural. Even today, in modern times, there are people trying to provide prime numbers with mystical properties. The well known science author Carl Sagam wrote a book in 1985 called 'Contact' dealing with extraterrestrials trying to communicate with humans using prime numbers as signals. The idea that signals based on prime numbers could serve as a basis for communication with extraterrestrial cultures continues to ignite the imagination of many people to this day.

Euclid's proof for the existence of infinitely many prime numbers:

To prove that there are infinitely many prime numbers, Euclid used another basic theorem, which states that "every natural number can be written as a product of prime numbers". It is easy to be convinced by the truth of this last claim. If you pick a number that is not composite, then that number is prime itself. Otherwise, you can write the number you chose as a product of two smaller numbers. If each of the smaller number is prime, you have expressed your number as a product of prime numbers.

If not, write the smaller composite numbers, as products of still smaller numbers, and so forth. In this process, you keep replacing any of the composite numbers with products of smaller numbers. Since it is impossible to do this forever, this process must end up with can no longer be broken down, meaning they are prime numbers.

Why is this important? Who does it interest? Mathematicians judge their problems first and foremost by their difficulty and intrinsic beauty. Prime numbers score high in both of these criteria. However the prime numbers are also useful in a practical way. Research on prime numbers has found an important use in encryption, in the past few decades. We mentioned this in starting. When we withdraw

05 Pg_153-238 TY200028

money from an ATM, we use a debit card, and the communication between us and the ATM is encrypted. Like many other codes for encryption, the one found on almost every debit card called RSA is based on the properties of prime numbers.

The story of prime numbers is still surrounded with mystry, so, their story is not yet over and done with…

WHAT IS MATHEMATICAL RESEARCH?

✍ **Harshitha Haridas**, I B.Sc.

The name 'math research' itself would sound strange to many. What does math research entail exactly? For, in other research like economics or biology one collects data and analyses it and draws conclusions. But what does one do in math?

There are two types of mathematical research, commonly referred to as 'theorem proving/problem solving' vs. 'theory building'. Typical characteristics of theorem proving/ problem solving type research is to try and tackle a famous open problem, usually stated in the form of a conjecture as to the validity of a statement or the specification of a problem. Quite often, this will entail spending a lot of time learning the relevant material, analyzing particular attempts at solutions, trying to figure out why they don't work, and hopefully come up with some improvement to an existing attempt, or a whole new attempt, that has a good chance of working. Very famous open standing questions include: The Riemann Hypothesis and $P \neq NP$ (which are examples of theorem proving) and the solution of Navier-Stokes equations (an example of problem solving), all the three are in the Clay's Institute millennium problems list. Theory building is somewhat different activity that involves the creation of new structures, or the extension of existing structures. Usually, the motivation behind the study of these new structures comes from a desire to generalize (in order to gain better insight or be able to apply particular techniques of one area to a broader class of problems).

Typical activities would include a lot of reading on relevant structures, understanding their global role, finding out, what generalizations or new structures would make sense, what the aim of the new theory will be, and then a long process of proving basic structure theorems for the new structures that will necessitate tweaking the axioms. A striking example of this kind of research is Grothendieck's reformalisation of modern algebraic geometry. Cantor's initial work on the set theory can also be said to fall into this kind of research.

Of course, quite often, the combination of the two approaches is required.

Today, research can be assisted by a computer (experimentally, computationally and exploratory). Any mathematics research will require extensive amount of learning (both of results and of techniques) and will certainly include long hours of thinking. I find the entire process extremely creative. The role of mathematical research is to discover all possibilities!

05 Pg_153-238 TY200028

MATHS IN COOKING

✍ **K. Nirutha Bhat,** II B.Sc.

1. Introduction

Mathematics is the subject that we learn from the day we start going to school and till the end of our life. This is the only subject which never leaves you. Once we start knowing numbers and it's concepts the use of concepts of mathematics increments in our life.

What is the meaning of the word mathematics? In Greek, mathematics is knowledge study learning, which includes the study of topics such as quantity, structure, geometry etc.

We students sometimes perplexed with topics try to run away from it. But we cannot as it is involved in each and every action of our life.

A Cooking

i. Mathematics is just playing with numbers in different forms. One among them is cooking. Mathematics in cooking enhances the taste of your food. There are many concepts of mathematics used in cooking, some are: quantities, fraction, division etc.

ii. We might have not think math has much to do with cooking but the truth is that the better your math skills are, the better you will be in the kitchen.

2. Converting temperature

Sometimes a recipe might need cooking temperatures in Celsius but dial on your range displays Fahrenheit and vice versa. If you know the formula to convert Celsius to Fahrenheit you can easily figure out.

Formula is F = ((9/5)*c)32

Ex: Celsius temperature is 200 then ((9/5)*200)+32 = 392 degrees Fahrenheit.

To convert 392 degrees Fahrenheit to Celsius.

(392-32)/(9/5).

3. Changing Quantities

If you want to prepare more than one batch or food in bigger quantities of each ingredient. Multiply each ingredient by the number of batches.

Eg.: If a recipient provides an ingredient list of six cookies but you want to make it 12 you need to multiply all the ingredients by 2 to make larger batch. That may involve multiply of fractions.

Eg.: If recipe calls of 2/3 cup of milk you need to double it i.e.

2*2/3 = 4/3 we can write it in mixed fraction as $1^1/_3$.

By this we can understand the knowledge of fraction is very much useful to make

05 Pg_153-238 TY200028

the recipe from smaller to bigger batch. Ex: If the recipe provides ingredients for 24 cookies and you want to make six then you need quarter the each ingredient so the recipe requires two teaspoons of baking powder you need only half that is 2/4=1/2.

4. **Weight and time in cooking**

Consider you need to cook many vegetables it depends on its mass.

Formula: Cooking time in minutes =
15 + mass in g/500*25

We have all seen the cooking shows of famous chef grabbing a pinch of this, a bit of that, a handful of other making a mouth watery dish. It is important to know the great culinary math. We use kilograms, liters, units to buy grocery, milk but after buying to cook we should know the units for each dish. A pinch more of salt may ruin the dish and it's very easy to ruin dish but cooking a dish with proper knowledge of math. From measurements to ratios to conversion is the most important part of cooking so you need a solid grounding in math.

●

MATHEMATICS IN ASTRONOMY

✍ **Shreejaya Karantha,** III B.Sc.

Mathematics is closely related to ancient sciences like astronomy. Astronomy is the science of studying extraterrestrial objects like stars, planets, radio sources etc. and their phenomena. It has wide application of mathematics from a very long time. Mathematics is and always has been of central importance to astronomy.

Basic use of mathematics in astronomy is for counting entities, celestial bodies, sources in the sky and in the calculation of distance between us and objects in the sky.

Mathematical developments were motivated by astronomical requirements. In fact, astronomers' attempt to understand the space better lead to the systematic approach to spherical geometry. Spherical geometry played an important role in navigation and cartography in olden times, along with being basis for tracking of stars and planets in night sky.

When we look into the night sky through a telescope, the camera attached to it records data in the form of a series of numbers regarding the distance, intensity of light from a source etc. In order to interpret them, we need to use mathematics and statistics to understand the information behind those numbers.

"Historically, Astronomy and Mathematics have been most intimately related. In antiquity the roll of celebrated masters in one of these sciences would almost exactly coincide with that in the other", says F. R. Moulton in his journal article "The influence of Astronomy on Mathematics". He believes that in more modern scientific era, Newton, Euler, Lagrange, Cauchy and many others are honored equally as both mathematicians and astronomers.

'The development of calculus in the seventeenth century allowed calculation of changing quantities with greater accuracy

05 Pg_153-238 TY200028

and ease, including quantities like the speed a body is moving at. Developments in the representation of geometric quantities by algebraic expressions facilitated the further refinement of astronomical models. Increased understanding of the forces at work in the universe enabled calculations and predictions to take account of why things behaved as they did more effectively, and build this into the mathematical models used for calculation.

Mathematical model is a description of a system using mathematical concepts. For the study of various fields in astronomy and astrophysics, mathematical models are used. For example, to understand star formation an algorithm is computed, the relevant mathematical equations that explain the interaction between components of a star are put forward and observed data is modeled with the theoretical data to see how well the data fits.

Astronomy requires vector calculus, limits and integrals, linear algebra, graph theory and many other mathematical tools for its thorough understanding. The principles of spherical trigonometry underpin the calculations of modern astronomy.

In conclusion, Mathematics has a supervisory control over research in astronomy and astronomy-oriented subjects. It is important to be thorough with basic Mathematics in order to learn and study astronomy. ●

MATH, NOT FOR EVERYONE, FACT OR MYTH?

✍ **Sharon J. D'Souza,** II B.Sc.

Is there any truth to the statement that some people just can't learn mathematics? While it is true that some people are better at math than others just like some are better than others at music or art or anything else. It is also true that the vast majority of people are fully capable of learning mathematics. Learning mathematics does not come as naturally as learning to speak, but our brains do have the necessary equipment. So, learning math is somewhat like learning to read: we can do it, but it takes time and effort, and requires mastering increasingly complex skills and content. Just about everyone will get to the point where they can read a serious newspaper, and just about everyone will get to the point where they can do high school level algebra and geometry even if not everyone wants to reach the point of comprehending or solving partial differential equations.

"I'm just no good at math" is said so often and with so little embarrassment that it seems as though our society has accepted the "fact" that math is not for most of us. The problem is that this notion is a MYTH. Virtually everyone is fully capable of learning the numeracy content and skills required for good understanding of arithmetic procedures, algebra, geometry, and

05 Pg_153-238 TY200028

probability deep enough to allow application to problems in our daily lives.

Just how "naturally" do we learn mathematics?

Humans have a clear proclivity to learn some types of information. The most notable example is language; given normal linguistic input, virtually all children learn their native language without effort or explicit instruction. In fact, we seem to have some innate knowledge of grammatical structures; our minds are so biased to learn language, we will improve on imperfect linguistic input. So to say,

(1) Humans are born with the two way ability to appreciate the concept of number.

One way is an approximate number sense. This sense cannot support precise enumeration, but it does enable us to compare two sets of objects and immediately know which set is larger. For example, if you saw 50 beans scattered on one table and 100 beans on another, you would know at a glance, without counting, which table had more beans on it. People can use their natural sense of numerosity to make these judgments, and are not making judgments by the area taken up by the beans, the density, or other cues. Studies have determined that infants have this approximate number sense and judgment, although it is not as fine-grained as that seen in older children or adults. The other way in which humans are born with an appreciation of number is that we have a way of representing precise values in our minds. Though researches show that errors and response times increase sharply as the number of objects increases beyond four.

(2) Humans seem to be born with a sense that numbers and space are related.

First, many cultures make use of a spatial representation of numbers, for example, via a number line. Second, numbers and space are represented in overlapping areas of the brain. Damage to a particular region of the brain (the intraparietal sulcus, which is on the upper part of the brain, toward the back) leads to difficulties with directing spatial attention and difficulties with processing numbers. Still, how we express our inborn sense that numbers and space are related is clearly affected by culture. Many researches show that virtually for us small numbers "belong" on the left side, and large numbers "belong" on the right and it is reversed in Iranian adults who read from right to left. In short, we initially learn counting as a culture-specific system.

So what comes 'naturally' to us for mathematics?

We have a natural number sense that allows us to understand and manipulate very small quantities with precision, and much larger quantities in approximation. Of course this is not the ability that someone while solving present day math problem solver seeks for. Just as reading does not come naturally, but uses visual and language representations that are natural. Though mental or visual math (abacus) is not used much since the invention of calculator. That means educators should not expect students will learn mathematics with ease. Though one is born with the ability to learn math, we should expect that mathematical proficiency will require careful cultivation and will develop slowly with patience.

●

BBM BATCH 1975-78: MEMORABLE REUNION-2020

BBM 1975-78 Batch of MGM College, Udupi has been unique in several ways. It was the first batch of BBM at MGM College. The batch ended up securing 7 out of 10 ranks from Mysore University for the College. This batch was shaped as the cream of the college, guided by the Course Director Prof. N. Shreesha Ballal and the entire faculty of BBM under the watchful but superb supervision of then Principal Prof. K. S. Haridas Bhat.

Most of the batchmates pursued further studies while few explored the corporate career and few the entrepreneurship. Today all of them have successfully settled in their life in different parts of this world as eminent professionals in different levels of the corporate positions in varied industry verticals or as outstanding business entrepreneurs or as exceptional home makers.

This batch has been maintaining close interactions within themselves and also with the college. The first ever unity after college days was shown when one of their classmates expired in a fire accident 40 years ago, then this batch constituted in his memory, a scholarship fund in the college by the name "Vasudev Shetty Memorial Scholarship Fund".

In the past they had organised their class reunion in different cities. In the recent past, during 2018 they met at Hyderabad and our ex-Principal Prof. Shreesha Acharya blessed that occasion.

Their reunion of year 2020 was held on 15th February 2020 at our MGM college premises. 34 out of 39 surviving classmates attended the meet. Classmates from different corners of the globe, from countries like USA, UK, Dubai, Oman and from different parts of India gathered to recollect their good old memories and to express their indebtedness to their college and their Gurus.

The event started with a mock classroom

session at Vikramashila where this batch used to have their classes during their college days. It was a great rewind of memories for them when they all sat on the bench and desk at the same place where they had their classes 45 years ago!!!

The formal stage programme was held at Ravindra Mantapa presided by Prof. M. G. Vijaya, Principal, MGM College. Batch members showered their respect to all their gurus who taught them during their college days. They wanted as many of their lecturers as possible to be present. They could pool in Prof. Shreesha Acharya, Prof. Dayanand Shetty, Prof. Srinivas Upadhyaya and Prof. Thirumaleshwar Bhat who all were once their lecturers.

The event began with invocation prayer by the batchmates Mrs. Indumathi and Mrs. Pushpalatha. Mr. Ganesh Rao welcomed the gathering. Guruvandana was held honouring each of the Gurus present on that occasion. A list of all the lecturers who taught this batch was read out and each one were remembered and thanked. All the Gurus on the dais delivered their blessing words laced with their best memories to their loving students. Keshav Nayak, Sadanand Nayak, Shivaprasad from the batch recalled their nostalgic moments of college days. Mrs. Sheela Vijayakrishna representing the spouses narrated her lovely experiences of being a family member of the BBM Batch 1975-78.

A souvenir magazine, commemorating the occasion with the family details of the classmates and with interesting contributions from batchmates of sweet memories as compiled by Vasudev Adiga with contributions from batchmates was released on the occasion. Principal, Prof. M. G. Vijaya, who encouraged and steered the entire event gave his blessing words. BBM batchmate Mrs. Sathyavathi Hebbar, a talented Yakshagana amateure artist gave a Yakshagana dance performance to the august gathering. Finally Narahari Joshi thanked the dignitaries and those who shaped the successful reunion meet – 2020. The whole programme was anchored by Giliyal Jayaram Bhat.

A sumptuous famous Udupi lunch was arranged at the Geethanjali dining hall of MGM College. This event was followed by other cultural and social programmes depicting the Coastal Karnataka flavour at a river side resort Paradise Lagoon and Gala evening dinner on boat at Kodi Bengre. The core committee consisting of U. Ganesh Rao, Mr. Gokuldas Adappa, Mr. Jayaram Bhat, Mr. Niranjan Nayak, Mr. Ramachandra Kamath, Mr. Vasudev Nayak, Mr. Vasudev Adiga and Mrs. Sudha Devdas was responsible for the successful conduct of the entire event which was well appreciated by all.

NATIONAL SEMINAR: ADVANCES IN NANOTECHNOLOGY AND ENVIRONMENTAL CHEMISTRY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

✍ **Adarsh,** III B.Sc.

Success is no accident. It is hard work, perseverance, studying, sacrifice and most of all love of what you are doing for learning to do. One vision, days of hard work and determination resulted in the success of this "One-Day National Seminar", on the topic 'Advances in Nanotechnology and Environmental Chemistry for Sustainable Development'. The seminar was organized by the Department of Chemistry, MGM College, Udupi on 19 February 2020 at Nutana Ravindra Mantapa. More than 400 students and teachers took part in the seminar.

The theme of the seminar primary focuses upon the aspects of Nanotechnology and Environmental Chemistry. It seeks to discuss, understand, disseminate about the importance of Nanotechnology in the field of Chemistry with special emphasis on Environmental Chemistry.

The seminar was inaugurated by Sri B. Sadashiv Prabhu, K.A.S., Additional District Commissioner, Udupi and addressed the gathering and gave his view on the importance of keeping the environment clean and unpolluted. Dr. Narayan Sabhahit, Registrar, MAHE, Manipal, graced the function as the Chief Guest and enlightened us with the importance of clan eco system. Dr. M. G. Vijaya, Principal, MGM College, Udupi gave his presidential remark about the seminar. The Guest Panel also included Dr. Suresh Kulkarni, Assistant Professor, Department of Atomic and Molecular Physics, Manipal Academy of Higher Education, Manipal, who was also the Guest Speaker for the first session and Mrs. Malathi Devi, Principal, MGM PU College, Udupi. The master of ceremony for the function was Miss Chaitra Pai. Mr. Arun Kumar B., Convener and HOD of Chemistry welcomed the gathering and Mr. K. Bhaskar Acharya proposed the vote of thanks.

The one-day seminar was divided into two sessions, one in the morning and one in the afternoon. The first technical session was conducted by Dr. Suresh Kulkarni, Assistant Professor, Department of Atomic and Molecular Physics, Manipal Academy of Higher Education, Manipal, on the topic "Nanotechnology – Recent approaches towards Environmental Chemistry". Various aspects and importance of Nanotechnology and how this technology is being used in the recent time and how it can be useful in creating a better world where humans and nature or the environment can live in peace without harming each other was explained in this session.

After the first session a delicious lunch was served to all the guests, students and staffs from the students of the host college. The second technical session followed after the lunch.

05 Pg_153-238 TY200028

The Second Technical Session was conducted by Dr. Harikrishna Bhat K., CSIR Emeritus Scientist, Former Chief Scientist and Head, MSTD, CSIR National Institute for Interdisciplinary Science and Technology (NIIST), on the topic environment friendly chemical processes and technologies for sustainable development.

Another highlight of the seminar was a stage play by the students. Well, the very idea of having a stage play during a National seminar left everybody surprised. The title of the play was “Belakinondu Kirana – Marie Curie”. The reason behind having this play was because this play was about “Two times Nobel Prize Winning Scientist Mary Curie” and this was an attempt made to show the students the journey of this great scientist and the difficulties she had gone through to become a successful researcher/scientist and inspire them to do the same and engage themselves in research field and contribute to the society. This play also went on to win the State Level Competition.

The Chief Guest for the Valedictory was Dr. H. Shantaram, Administrative Officer and Secretary, the Academy of General Education, Manipal. Dr. M. G. Vijaya, Principal, MGM College, Udupi was also present and addressed the gathering. Guest of Honour, Dr. Harikrishna Bhat also shared his experience about this seminar with the students.

The Prize Distribution Ceremony of various competitions conducted by the Department of Chemistry also took place and the Guests gave away all the prizes to the winners.

Master of ceremony for the programme was Miss Nayana.

In the present era of nanotechnology and nanoscience, the focus of the scientific fraternity, academia industry and all the stakeholders of chemical science and life science lay upon understanding and applying the cutting-edge knowledge and technologies in an ecofriendly manner. This approach is very important while we speak of eco-friendly chemical processes and technologies for sustainable development. Hence such seminars are necessary part of teaching and learning process in the higher educational institutions. The seminar aims to enlighten the students about the vast core of the subject and its eco-friendly dimensions.

In this seminar an attempt was made to provide an overview of the current status of

Chemistry for the implementation of clean, eco-friendly and less wasteful manufacturing processes for the sustainable development of our country. ●

05 Pg_153-238 TY200028

MY CAMP EXPERIENCE

✍ **CPL Sanjana G. Kunder,** II PUC

My camp experience was very good. I attended "Ek Bharat Shrestha Bharat" (EBSB) camp held at Amritsar, Punjab from 4th June to 15th June 2019. I would consider it as the golden period of my life. Because attending a camp was my dream and it became true through 'Ek Bharat Shrestha Bharat' camp. Cadets from all over India has attended the camp.

"Punjab is known as land of 5 rivers". They are Sutlej, Beas, Ravi, Chenab and Jhelum. And 'Amritsar', colloquially known as 'Ambarsar' and historically known as 'Ramdaspur' is located in the Punjab state of India. It derives its name from 'Amrit Sarovar' which was built by 'Guru Ram Das' in the village of Tung. Amritsar upholds lot of history from ages.

We visited many places starting from "67th Armed and Regimental" force where we saw tankers of Indian army which will be used during wars and all the armed equipments like rifles, tripod, astronaut finding model, etc. I felt proud to see our Indian force standing so strong with all the modernized equipments. We were also taken to Wagha border on the same day and that was truly a best part of my camp. There were thousands of Indians sitting and cheering Indian Border Security Force. I was so enthusiast by seeing that view.

Another fine day we were taken to 'Golden Temple' and I was so overwhelmed by the hospitality offered by them to their guest. After that we visited Jallianwala Bagh where the history of war was explained to us.

We also had many other cultural programs in the camp. We were given the opportunity to represent our state culture and present it on the stage. And lot more opportunities were given to the cadets to exhibit their talent and to make the camp memorable one. And also they organized some sports event which was fun to participate. Overall each and every moment of 'EBSB' camp was very memorable one. And the best part is that, I met lot of extremely talented cadets and had very caring camp commanders who supported each and every cadet throughout the journey. I'm very thankful that I have got an opportunity to attend 'EBSB' camp and made lot of good memories for life.

I also attended 'Combine Annual Training Camp' (CATC) held at Alvas College, Moodubidri from 27th September to 6th October 2019. All MGM College NCC Army Wing [2nd and 3rd year] cadets attended CATC camp, and we really enjoyed the camp very much. We had many competitions amongst the group such as Drill competitions, Cultural competitions and group games were held. And the best part was I got the opportunity to fire the bullet for the first time in my life. Moreover I had a great time and enjoyed the lot during my camp days.

Uses of Joining NCC

I feel proud that I have joined NCC (National Cadet Core). Joining NCC is one of the right decision of my life. According to me being an NCC cadet not only makes you physically fit and smart, but it also boosts your self-confidence and helps you to explore new things. It improves us as a person, by filling us with all kinds of positive motive, thoughts, energy and make us as a good citizen of the country.

Me as an cadet earned lot of precious gifts for life in NCC. That is self-confidence, ability to face problem, cleanliness, unity, team work, leadership quality, communication skill, discipline, time management, good etiquette and being strong at every situation. And I believe all other NCC cadets might have the same experience.

●

05 Pg_153-238 TY200028

GANDHI IN INDIAN ENGLISH LITERATURE: A ONE-DAY SYMPOSIUM

✍ **Chinmayi,** I B.A.

Literature is something which played a prominent role during the freedom struggle of India. It is a weapon through which leaders conveyed the feelings of patriotism among the citizens. They used literature as a platform to spread the movement among the people.

"Mahatma Gandhi" the name itself encourages the people to follow the path of *ahimsa.* This name has the power to lead the youth in righteous way. Gandhi who played prominent role in Indian Freedom Struggle also fought for the social changes in India.

As we know our college bears the name of 'Mahatma Gandhi', it is built in memory of Gandhiji. Our college always teaches and remembers the message of Gandhi through the 'Gandhian Study Centre, sponsored by the UGC under the scheme of Epoch-Making Social Thinkers of India.

This year we celebrated Gandhi's 150th birth anniversary in the most befitting manner. In memory of this, the Dept. of English and Gandhian Study Centre jointly organised a symposium on "Gandhi in Indian English Literature" on 21st September 2019.

The symposium was inaugurated by Prof. Varadesh Hiregange, Director, Gandhian Centre for Philosophy Arts and Science and presided by our beloved Principal, Dr. M. G. Vijaya. We invited Dr. M. G. Hegde, Former Chairman, Department of Studies in English, Rani Chennamma University, Belagavi as the Guest Speaker.

Dr. M. G. Hegde, the main speaker of symposium, introduced Gandhi as a literary person. He spoke about Gandhi's contribution to Indian English Literature. Gandhi did not write much works in English but he wrote in other languages. He was the first person in India who wrote his own biography.

In his speech he explained about Gandhi's influence in Indian English Literature. He also spoke about some important Gandhian ideals that can be seen in the English literature in India during the Gandhian Era and even in Post-Independence Period. Gandhi emerged as a national figure after launching the Non-Co-operation Movement in 1920. His ideas, thoughts, speech, words are the new concepts in Indian English Literature. Writers mainly highlighted the ideals of Gandhi to connect with

05 Pg_153-238 TY200028

contemporary society and to address the social problems like caste rigidity and untouchability. Gandhian way of simple living and his ideals were the main sources of Indian English authors at that time.

The authors depicted Gandhi and Gandhian themes as guest characters. Gandhi was presented as Mahatma who inspired the characters in the stories and novels. This type of representation can be seen in the writings of R. K. Narayan, Mulk Raj Anand, Raja Rao and many others. He also gave the illustration from Mulk Raj Anand's 'Untouchable', R. K. Narayan's 'Waiting for Mahatma', and Raja Rao's 'Kanthapura'. Gandhian principles, thoughts, nonviolence, his view on untouchability and caste system were the main themes of writings.

Finally, he concluded his lecture by saying that Gandhian contribution in Indian English literature is very less than other Indian languages.

After his speech we had an interactive session between listeners and speaker. It was the centre of attraction of the symposium. Dr. N. T. Bhat, author and former Professor of English, Prof. M. L. Samaga, former Principal of MGM College, Udupi and A. O., Rashtrakavi Govinda Pai Research Centre, and Prof. Cyril Mathias, former Professor of Milagres College, Kallianpur, Smt. Vasantha, Associate Professor of English, Poorna Prajna College, Udupi, Sri Sridhar Bhat, Govt. First Grade Women's College, Udupi and Sri J. P. Rao, President, Parent-Teachers Association of our college responded to Dr. Hegde's presentation and shared their views.

The faculties of other Departments and members of the Department of English of our college and the students of Optional English were also present. The Optional English students of neighbouring colleges – Poorna Prajna College, Udupi, Government First Grade Women's College, Ajjarakadu, Udupi, SMS College, Brahmavar made the symposium meaningful with their participation. The students expressed their happiness over their participation in this symposium and went back with lasting impressions.

Dr. Devidas S. Naik, Head of the Department of English welcomed the guests with his sweet words. Mr. Vinith Rao, Co-ordinator and Researcher of the Gandhian Study Centre presented vote of thanks.

This programme is something special to me because the Guest Speaker showed Gandhi as a literary figure. Before this symposium I considered Gandhi as a freedom fighter and social worker. But after this symposium I get to know that Gandhi not only fought for our nation but also enriched and contributed in the field of literature in India.

●

05 Pg_153-238 TY200028

OPTIMISTIC IMPACT OF CORONA VIRUS IN OUR LIVES

✍ **Syeda Reha Khadri,** II B.Sc.

"Stay positive, better days are on their way" has become a slogan of the year 2020 as everyday of this year until now has taught us to be patient, brave and hopeful for a better tomorrow.

Covid 19 – Corona virus, since the day of its discovery has made everyone so concerned and horrified. The first case of this virus was reported in Wuhan, China and from then this pandemic hasn't stopped itself from spreading wildly and widely all around the globe. Every single media platform has kept us updated on this particular pandemic such that we are all aware of most facts of the corona virus.

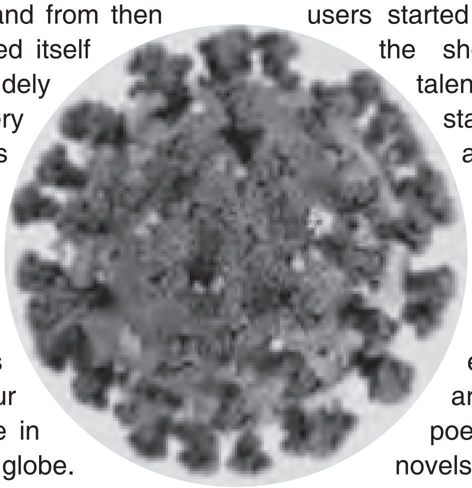

One of the drastic changes corona virus brought to our lives was a complete pause in most activities around the globe. India being a part of it has also faced a term called "lockdown" adding onto another history soon. It was on 24 March 2020 when the Prime Minister of India declared a nationwide lockdown to fight against the corona pandemic. This declaration changed a lot of things in and around us. Every single responsible Indian had to face the consequences of this lockdown due to the corona virus and students of the nation cannot be excluded from this.

At first the lockdown seemed like a vacation or a break from the study field but soon the students realized that this wasn't a normal break but a quarantined lockdown as they were not allowed to step out of their houses. Half way through April 2020 most of the parents were surprised to see their children get sick of using their phones and amusingly discovering, enthusiastically practicing and improving their hidden and unpolished talents.

The social media stories and feeds were transformed into an art exhibition, an actual entertaining platform when majority of the users started using it as a platform for the showcase of their creative talents and skills. Most of them started cooking and became a master chef version of their own while others were sketching, painting, singing, composing songs and music and dancing. Some were also found cheerfully engaging themselves in the art of calligraphy, photography, poetry and story writing, reading novels, comics and all sorts of books of different genres.

Irrespective of the strength and effect of the corona pandemic, the studies and classes had to be continued in the nation and hence a familiar but new concept of online classes was introduced to the students. At first students seemed to be interested and found it easier to sit at home and have lessons in a different manner but still electronic devices and the virtual classes couldn't replace the classroom and its vibes. A general opinion of online class being ineffective was spread all around but then it was something that had to be conducted even if it wasn't the same as the real classes. Well, school and colleges are the places which

05 Pg_153-238 TY200028

seem like a fixed boring place sometimes because we are supposed to follow a scheduled and strict plan within the campus, attend all the classes and complete all the assignments without fail but it is also a place which every student misses during vacation and presently even during the lockdown.

Optimism is the necessity of the hour at present. Keeping aside all the unpleasant, disastrous impact and facts of corona virus is actually a better thing to do. An important point that cannot be ignored is a fact that the virus made it very difficult for people to move around thoughtlessly, it made all of us sit in our houses and spend a valuable time with our family also it gave the mother Earth and excellent time to heal. The air pollution decreased, greenery increased and the ozone layer also got fixed up to an extent. This would not have been possible within such a short period of time if people weren't made to sit at their homes.

Every human on earth is eagerly waiting for the vaccine against corona and a lot of brave souls are directly in fight with it and are also searching for an exact remedy. This virus for sure has taught us various life lessons that will be taught and remembered by the generations to come.

As a conclusion I request everyone to express their gratitude by any small gesture to thank all the fighters who selflessly participated and still are involving themselves in it to save the world and make corona virus a history that will never repeat itself. ●

COVID-19: RISE OF ONLINE CLASSES DURING THE PANDEMIC

✍ **Shamayil,** II B.Sc.

With schools shut down all over the world, the schools and the students are adapting to this new type of learning. Globally, over 1.2 billion children are out of the classroom. This resulted in the drastic change of education into e-learning.

This new form of learning is said to have more cons from people all over the world. Online classes are not suitable because many students who belong to rural areas are facing too much difficulties. There are a lot of students who don't have basic necessities to join an online class i.e.:

1) Load shedding
2) Weak Internet connection
3) Expensive 4G packages
4) No laptops or better-quality phones

Kids of age 6 are asked to attend online classes every alternate day. It's absurd, 6-year-old students attending online classes,

05 Pg_153-238 TY200028

and the teachers/management expecting them to have full attendance and concentration while the video call keeps buffering and the child doesn't understand anything. They just have to stare at the screen. Globally, a lot of parents have agreed that online classes for children below the age 12 are totally pointless.

Then again, this whole thing is a double-edged sword. The schools have to justify collecting the fees. Schools still have to pay the salaries of the teachers and the management. Cancelling the online classes will cause problems to the schools.

A lot of parents are wondering if the online classes would continue to persist the post pandemic. However, worldwide, 95% of students in Switzerland, Norway, and Austria have a computer to use for their schoolwork, only 34% in Indonesia do, according to OECD data.

Even if a person is able to afford basic necessities for an online class, to the students who are adjusted very well to the traditional learning method, online classes can be very uncomfortable due to many factors.

a) Lack of accreditation and low quality.
b) There is a little or no face to face interaction. Building relationships with your instructor and classmates will require more effort in an online environment.
c) More work or assignments are given to the students because the teachers want to ensure that students have understood the lessons but this only increases the work load on the students which leads to stress.
d) There are intense requirements for self-discipline. Time management and organization skills are necessary to stay on top of your work. But this results in the students not spending time with themselves. Students won't be enjoying the process of learning and will gradually lose interest.

Despite the potential pitfalls, there are people who are satisfied with their online education and happy that they chose it over traditional classroom education. If you know the positives and negatives, you can make an informed decision whether online learning is right for you.

PLACEMENT CELL

✍ **Manoj,** III B.C.A., Placement Secretary

The Placement Cell in our College plays a crucial role in locating job opportunities for under-graduates passing out from college by keeping in touch with reputed firms and industrials establishments. We have been successful in maintaining our high placement statistics over the year.

In the academic year 2019-20 many companies visited our campus. We conduct various training sessions by professionals to help students build their career in the corporate world. Nearly 3,500 students from various neighbouring colleges and districts appeared for these placement drives held in our college. A placement drive typically comprises of an introductory session about the profile of the company and the job description offered by the company followed by several tests including online examination, essay writing, group discussion and debates. The students who got selected in these rounds will be allowed to appear for the technical and HR rounds.

We have been successful in conducting online examinations of 60 minutes for over 1000 students in a single day. Various MNC's like Infosys, TCS, Wipro, Deloitte have been visiting us for recruitment drives since several years with a great number of intakes into their companies. In the year 2019-20 a total of 138 students of our college got placed and following is the list of various companies our students got placed. Internship/ Placements are also provided to all the M.Sc. Computer Science students of our College. These placement drives are organized by our placement Coordinator Dr. Vishwanath Pai sir and his team of teachers from Computer Science Department and other Departments with the support of our Principal Dr. M. G. Vijaya sir. The details are given below:

Infosys – 70
Deloitte – 5
Infosys BPM – 10
Cognizant – 29
Wipro – 14
TCS – 10.

●

05 Pg_153-238 TY200028

A JOURNEY THAT CHANGED MY LIFE

✍ **SGT Pratiksha Shenoy**, I B.A., Army Wing

Thanks to NCC I got the opportunity to attend the Advanced Leadership Camp which was held at Agartala, the capital of Tripura. This camp has changed me a lot and has brought positivity and confidence in me.

After the whole Mangaluru group got united in Udupi, we boarded a bus to Belgaum. After reaching there we were taken to Gurudwara as it was Guru Nanak Jayanti. The whole Karnataka and Goa Directorate came together and we went to Pune. As we had to wait for the next train for the whole day, we went for outing and visited Shaniwar Wada. From Pune we moved to Howrah, West Bengal. From Howrah we finally got the Train to Agartala. The train journey which comprised of six days was itself a beautiful experience. We had a BSF soldier in our train compartment and we learnt a lot about the beautiful culture, behavior, food habits of the people of West Bengal. We got to see many beautiful mountains and sceneries of Assam. After finally reaching the grand station of Agartala, we were taken to Shaheed Bhagat Singh Hostel, our camp site.

The camp was amazing. We were lectured by many eminent officers, ANOs of different Directorates, etc. For the first few days in the morning sessions we had lectures based on leadership, personality development, creative thinking, RTI, role of Media in nation building, etc. Evening sessions were open for discussions on topics like women empowerment, human rights, knowing our country, etc. We also learnt a lot about our northeast states, their culture, their patriotism and many more. We had an overview of SSB (Short Service Board). They taught us how to prepare for the SSB interviews and conducted mock tests.

We were taken to the Famous Ujjayanta palace and museum of Agartala, Artillery base and 21 sector Assam rifles where we had the chance to do obstacle training. The best part was when we were taken to the India-Bangladesh border. The famous gymnast Dipa Karmakar had visited our camp and we had a best interaction with her.

During the cultural competitions we were all introduced to the cultures of Gujarat, Maharashtra, Assam, Goa, Shillong, Nagaland, Tripura. The proudest moment was when the Karnataka and Goa Directorate secured the first place in overall participation and activities and I was happy to get the runner-up place along with our group for our folksong, which was loved and appreciated by all.

The departure was painful as we had become a family even though we were held from different places. The ANO of Tripura had shared his experiences and taught us many lessons about life. He even taught us the famous song of the Assam regiment, “Badluram ka badan”.

At the end of the camp I earned a lot of friends from different states who are still in touch with me. While travelling back we got to visit the beautiful river Brahmaputra.

NCC teaches you to be a perfect human being, no matter where you reach. It gives you a peek into the lifestyle of the Indian Army. NCC helps the youth to develop qualities like obedience, discipline, punctuality, leadership, etc. NCC also gives opportunity to showcase student’s talents in various fields like cultural, traditional and sports. Moreover it gives you the pride of being an Indian.

Finally, I thank my ANO Lt. Navya ma’am for giving me this lifetime opportunity.

Jai Hind!

05 Pg_153-238 TY200028

NATIONAL CADET CORPS

LIVE A LIFE LESS ORDINARY!

✍ **SGT Rachana,** III B.Sc., Army Wing

NO GOLD IN THE EARTH WILL SHINE BRIGHTER THAN THE GOLD IN YOUR RANK!

The day I believed these words was the day I decided to leave NCC with the pride of wearing the rank with golden stripes on. This is SGT Rachana proudly living the cadet life to the fullest.

Started NCC as an escape from my daily routine, it always used to give a kick start to my weekends leaving me exhausted till the next day. First few weeks were hard as we had to have perfectly ironed clothes, a 8 knot without any excuse, polishing our shoes, take all the punishments for our silly self-mistakes and then hours of drill and what not, but in no time I fell in love with it that I didn't realize when NCC itself became my routine!

First year in NCC passed by learning all the basic subjects and knowing about NCC, 2nd year brought excitement as we had the chance to attend camps and apply everything we had learnt for a year practically. I got into a competition camp known as Thal Sainik Camp. My first ever camp it was where cadets are filtered in every camp and only the best cadets are selected and sent forward. Unfortunately I got rejected in the third camp, but was determined enough to try it again the next year no matter what. Attended B certificate examination and cleared it with Alpha grade and moved to the 3rd and final year of this beautiful journey. Practiced hard enough physically and mentally, trained for all the 6 events namely Health and Hygiene, obstacle Training, tent pitching, judging distance, field signals, map reading and firing. Seniors trained us right and we all got into the first phase of TSC.

First 2 camps for me was like a repeating camp were I shared my knowledge to all my juniors and taught them whatever I knew about all the events. I was the battalion senior of 21 KAR BN, UDUPI. Got selected for the IGC (Inter Group Competition) myself leading the Mangalore Group in Tumkur and this was the phase where I had got rejected the previous year and I had no option this time to go back home and therefore I had to make my place in the next camp, got nominated for obstacle training course proved myself and got runners up trophy and went forward with the good performance in all the events.

You get to learn a lot in the camp. Going out of your comfort zone gets fun too. waking up early, going for pt, trekking for the map reading, judging distances where ever you go, communicating with the field signals, jogging every step you take, not giving up even after the 5th practice of the tent pitching to give the best timing, sleeping in our combats and waking up in the same, not taking bath for days together, washing clothes at midnight, not letting the DMS lose its shine, helping the co-cadets even when you are late, living unitedly, mingling with people from other states, forgetting the word impossible and working and obeying the officers. No bond gets stronger in 10 days if it's not in a camp.

40 cadets were filtered to makeup the Karnataka & Goa directorate team and I was one of them. Kit was distributed and we left to the final destination, New Delhi! I was going to live my dreams finally...

All the events and competitions among the

05 Pg_153-238 TY200028

17 powerful directorates were fought also we were taken for Delhi Darshan and it was finally the day which every cadet waited and worked for months together. In this world full of fancy gowns and lehengas all I wished for was this blue saree and blazer! Wearing it with pride representing our state.

I EARNED MY UNIFORM, I EARNED MY RANK and the icing on the cake was me banging a silver medal in my event, judging distance and field signals. Left Delhi with utmost satisfaction after contributing a medal to our very own KARGOA directorate!

I always thought too much to answer the question "What's the happiest moment in your life?" and guess what;

I finally have an answer now!

WE JOIN WITH PRIDE!
WE LIVE WITH PRIDE!
WE LEAVE WITH PRIDE!

JAI HIND!

●

THE BEAUTY OF MUSIC

Music is a short story
When you are drawn in music, its like
you never have to worry
Music will always be there for you
When you are happy, sad or angry
Music can match your situation and
help you out
It keeps your soul up and your spirit alive
Music gives you something you believe in
It moves you to the motivation to do
something marvelous
Life is in music itself.
The beauty of music can do wondrous things.
Music can make people break out of the
shell that they fell trapped in.
For some it's an inspiration, part of life
and escape
So listen to the Music around you
Music makes life complete
This is the beaurty of music.

✍ **Sushmitha M.**, II B.Com.

05 Pg_153-238 TY200028

‘SPECTRUM’ – A MULTI-COLOURED UMBRELLA!

✍ **Mahima Shenoy,** III B.Sc., General Secretary, SWC

Our College organises an intra-college fest every year, popularly known as ‘Spectrum’. The Students Welfare Council (SWC) of the college takes up the whole responsibility of organising this event and coordinates the each and every thing meticulously. Of course, the fund is being sanctioned by our College wherein, it makes use of it in a systematic way.This programme is a colourful umbrella under which all the competitions and events are brought in.

The Spectrum is conducted to unite the entire college by letting all the streams compete with each other, where it encourages the interaction among them. This celebration gives a festive look to the college and instills within the students that they belong to one family – MGM Family! The fest consists of series of competitions that declares one stream as the ultimate winner. Spectrum started in the academic year 2015-16 and since then, every year B.Com. has made its way to the winner’s trophy.

This year, the SWC, along with its President Mr. Shreyas Kotian decided the set of competitions to be conducted and launched the Pre-Spectrum grandly on 12th February 2020. The Spectrum anthem was also released on YouTube for the first time in the history of MGM sung by our final year B.A. student, Mr. Rajath. After the Pre-Spectrum launch, for the next two weeks, all the competitions were conducted in fair manner and the results of the events were dropped in a box and locked.

Decorations began a week before the Spectrum and several students enthusiastically volunteered to help. The decorations were all completed by the previous night of Spectrum inauguration, but unfortunately this year Udupi

05 Pg_153-238 TY200028

faced heavy rainfall that night. The students practically lost all their hopes with each falling rain drop and even thought of postponing Spectrum. But soon made up their minds and tried their best to fix all the decorations. The college was filled with puddles and mud. The Muddana Mantapa, where the grand celebration was to happen was almost soaked with rain water and destroyed the preparations made for it.

But once the rain stopped in the morning, the hearts of the students and teachers were filled with hope and made up their minds to rebuild the destroyed! Everyone lent their helping hands in arranging the fallen chairs and building a brick bridge for the dignitaries to walk on. They reconstructed the lost one! Many students emerged as real heroes with their masonic works and vigour!!

In just a few minutes, everybody's faces were lit with a smile as the Chief Guest of the day, Mr. Aravind Bolar, a renowned Tulu actor entered the college premises. The festive atmosphere was doubled and the sky lanterns were lit by the Chief Guest symbolizing the Spectrum inauguration. The Spectrum Winner's Trophy then made its appearance on the stage with all the sparkling dance performances around. All other trophies, along with our Principal Dr. M. G. Vijaya and the Chief Guests, Mr. Aravind Bolar and Mr. Rakesh Poojary then headed to the stage. The Chief Guest, Mr. Aravind Bolar then brightened up the situation by all his entertaining dialogues. He also talked about the importance of education in our lives and enlightened everyone with his remarkable and humorous words. Even Mr. Rakesh Poojary inspired us with his notable words.

05 Pg_153-238 TY200028

Major competitions were then conducted on the same day and the next, on March 2nd and 3rd with all the top-notch judges. After conducting all the competitions, the SWC, along with the Principal headed to a room where they added up the points of all the competitions carefully, derived the winner and immediately documented it. To make the counting more transparent, an LCD projector was also installed that displayed the activities of the room directly to the audience seated in the MuddanaMantapa. After counting, the SWC declared the winners of various competitions conducted and prizes were distributed. Later, the President of the Council, Mr. Shreyas Kotian unveiled B.Com. as the winner of Spectrum 2019-20. Likewise, the second place was bagged by B.Sc., third by B.C.A. and fourth by B.A. After the prize distribution, the Principal talked a few words regarding Spectrum and the event was terminated.

Infact, this is the one Mega Event of our College that our fellow friends remember it forever!!!

●

RENAISSANCE : A LEARNING SPACE FOR THE YOUNG BUSINESS MINDS

✍ **Deeksha P.,** III B.Com.

It is very well known that MGM College is a deep ocean of opportunities and students always make best use of it. One of them is 'Renaissance'. Before it was named Vocational Premier League, widely known as VPL. It is specially meant for B.Com. Vocational students. December is one such month where every corner of the Old Block will be discussing about the one who will become the VPL Commissioner of the year, who will be the team leaders and what will be the team's names and a lot of things related to the bidding process of VPL. Sounds interesting right? One month full of competitions related to tax, commerce, common sense, stock market, theatre and much more. Six teams, six leaders, one commissioner and whole vocational batch will be divided through bidding just like IPL bidding. Every day different competitions will be conducted and practicing Chartered Accountants, Law Practitioners and other qualified professionals will be invited to judge the competitions. Students will have to put their professional hats on and compete against each other to be the ultimate champ. This way everyone will get to learn new things everyday, throughout the league.

This platform boosts one's self-confidence and gives an experience worth million. The master mind behind this concept is CA Shridhar Kamath. His dedication to put students to adapt to the reality is impeccable. End of the league will be the conference – The Renaissance, a two-day fun-filled event. First day there will be various educational sessions and fun activities. This year's sessions such as Everyday Illusions by Mr. Tejaswi, Positive Attitude by Dr. Kusum, Handling Pressure by Udupi's famous psychologist Dr. P. V. Bhandary and Presentation Skills and Alternate Professions for Millennials made a big impact on student's career. This is followed by the most awaited stage, where students will be on their tip toes to know the champion of the league. This day is filled with lot of knowledge and skills promoting activities like Panel Discussion where students and professionals sit and discuss about particular tax topic, quiz, talk show on serious issues and for entertainment cultural programme and mock press. At last the winner of each competition will be announced and honoured. In brief, win or loss, one will not go empty hands. The prize of new skill and knowledge is assured to everyone. Learning something other than the syllabus will live with one throughout his life and Renaissance is one such event that gives immense knowledge and fun to the students. As it says, it is a place where taxmen meet. ●

INCLUSIVE GROWTH IN NEED FOR INDIA

✍ **Shivani,** I B.Com.

Inclusive growth is a concept that helps in equal opportunities of all participants of economy do the economic growth which will benefit every section of the society.

The inclusive growth links macro and micro economic determinants of the economic growth.

Indian market is the second largest consumer market in the world. Steply it has being facing towering economic development in many years. Inclusive growth generally is a fast development assisting every section of the society is benefied is the foremost approach of Government of India. It determines the trend and extent of disparity. Improving the quality of life, reducing poverty, increase in employment and ensuring all are benefited from the economic growth is the primary motive of inclusive growth plans.

The macro and micro factors also influence and helps in promoting inclusive growth. It helps the growth process that is environment friendly growth, aims for good governance. Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act, one of the largest social network in India, this has improved the standards of living of people. Apart from it National Rural Health Mission, Bharat Nirman has stressed to education, health, infrastructure thereby making growth more inclusive.

The need of inclusive growth in India is essential for sustainable growth of impartial allocation of wealth. The most suitable way to attain inclusive growth is through developing people's skills. The government plan of "Skill India" by Prime Minister Narendra Modi has also being a improved and created a rise in employment opportunities. The need of inclusive growth in sectors such as in Indian market. Agriculture, employment, Human development and increase in GDP should be seen; Health and education must be the main stress of the inclusive growth.

Reducing in poverty and inequality will increase openness and will create a common or equalness and this will make a new standards in the economic growth as discriminations, and some illegal works and political influences are hindrances of inclusive growth, and it should be cleared off.

In recent years India is moving from 'Incredible India' to 'Inclusive India'. Thus to fulfill it government has put forth planning commission that has made inclusive growth as a goal, the Eleventh five year plan from 2007-12 and Twelth five year plan from 2012-17 lists the proforma challenges which prolongs the focus on inclusive growth. 70% of the poor in India from rural areas, where they lack in vital social and infrastructure services such as healthcare, education especially drinking water. Thus this should be improved as to provide determined developments and encourage rural talents. 68% of the people in India is occupied in agricultural aspects but fewly go for agricultural sector as there is no chance in earning profits. Agriculture decreases because of uneven land holdings, water scarcity and poor monsoon makes crop failure and thus creates a pace of debts to be repayed.

Though India is the second largest in population, there is a widespread poverty, and the country faces the challenges of connecting the rising gap of two half's of the society. This

05 Pg_153-238 TY200028

is the main part of inclusive growth that is the reducing of poverty". It was also "Mahatma Gandhi's dream to make India developed and skillful country". So the government should take important measures and also private sector should gain the government to work together as a team.

Thus I strongly approve and stand for a strong inclusive growth. This will not only improve the standards of living, market, or financial sectors but will also clear all the discriminations and blind social beliefs. So instead of the tagline "lets put India first". It must be "Let India be first" agenda and propaganda of every citizen of India. Then India will be a developed country with strong determination and work. ●

WAITING FOR "YOU"

You are the first one
You are the only one
You are the last one
And with you begins mine, don't need anyone else.

You are dwelling in my heart
You are beyond imagination, I know
As I close my eyes
It's you I feel

'Love' might be just a word
But the feeling of being one is unheard
The world is filled with sadness
But only love can fill it with happiness

You be with me till my last breath
But, I will be with you even after your death
You dwell in my heart like a whale in an ocean
You float in my heart like a ship in the ocean

When everyone goes away…
It's only you, by heart yearns to be in my way
The only inner voice I hear is only "you"
The only inner voice I hear is only "you"

✍ **Stalin Danson D'Souza,** III B.A.

05 Pg_153-238 TY200028

NAMMA CAFÉ: A NOVEL IDEA!

✍ **Deepthi Patwardhan,** III B.Com.

This year the Annual Sport Meet of our College went off with a different taste! On this day the Members of the Students Welfare Council (SWC) came out with a novel idea of putting up a Cafeteria called ***Namma Café*** on no loss-no profit basis. With this thestudents' appetite has been satisfied with a variety of dishes served to them on this occasion. A festive atmosphere has been created with the beatings of the drums and music.

Every year the Sports Day in the college generally captivates students by the Music System (DJ). But this year to bring some changes and creativity in the ground the SWC planned for *Namma Café*. Since there is no canteen near the Sports Ground (ALN Rao Ground, Udupi) this initiative happened to be successful.

Every year the Sports Meet would be conducted usually in the month of February. But many students used to stay at homes as there is no food court for their hungry stomachs.Only the athletes with their friends used take part in this event. But after the March fast most of the students used to leave the ground.

Having understood this situation, the Students Welfare Council came up with a notion of starting a cafeteria on the ground so that more students could be attracted to witness the sports event. We sought the permission of the Principal to put up a stall at the Stadium with some food items. The list of the food items has been publicised well in advance. The members of the SWC arranged the things beautifully and meticulously so that every student comes to the ground would go back a sweet memory.

screenwriter and director working in Kannada Cinema was invited who addressed the students and also inspired them by his valuable words. He spoke about the importance of sports in students' life. Chetu Malpe and Malpe Vasanna were also invited to cheer the participants in the competition.

This occasion was an initiative to encourage the innovation and creativity amidst the students and had no intention to earn revenue. This happened to be a successful event with approximately 1000 students being gathered. The team also received the appreciation.

This was a beautiful experience where the SWC and the volunteers learnt something very important which could be adapted in our lives those being to be united, communicate well, manage things and most importantly to be patient.

The event was organised by the SWC members along with the cooperation of few volunteers and with the guidance and support of the college staff. Food items like Vada Pav, Bonda, Sharabath, Panipuri, Candy, Chakkuli-Tove, Ice-cream, Soft drinks, Fried Rice, etc. were marketed at a reasonable price.

To draw the attention of the students, 3 famous personalities were also invited to the occasion. Firstly, Raj B Shetty, an actor,

05 Pg_153-238 TY200028

अस्साम् की मर्दानी – ऐ. पि. एस्. संजुक्त पराशर

✍ **अक्षता नायक,** द्वितीय बि.सि.ए.

इनके जज़्बा और हौसले के सामने खूँखार से भी खूँखार आतंकवादि भी थर थर काँपते हैं। देश के दुश्मनों के लिये वो काल है। नापाक इरादेवालों के लिये वो है लेडि यमराज। लोग उसे कहते हैं अस्साम् की मर्दानी।

अस्साम् की जंगलों में ये जहाँ से गुज़रती हैं वहाँ से दहशतगर्दों की दहशत्गर्दी खतम हो जाती है। बडे बडे आतंकवादियों के हालात बिगड जाती है। आतंकवादियों के ऊपर कालि बनके टूटती है ये बेटी संजुक्त।

हाथों में ए.के.47 रैफल और शरीर पर वर्दीवाली इस महिला का पूरा नाम है संजुक्त पराशर। संजुक्त अस्साम् की सोनितपुर जिले की एस.पी. हैं। अस्साम् के जंगलों में बोडो उग्रवादियों के खिलाफ़ संजुक्त ने अभियान छेड रखा है। दिन हो या रात संजुक्त हर समय उनके खिलाफ अभियान में लगी रहती हैं।

अस्साम् की पहली महिला ऐ.पि.एस्. आफ़िसर जाबाज़ि की जीति जागती तस्वीर हैं। उनके नेतृत्व में चलाये गये अभियानों में कई उग्रवादी मारे गये। जिन्होंने भी कानून को अपने हाथों में लेने की कोशिश की, संजुक्त ने उन हाथों को उठने के काबिल नहीं छोडा।

एक रिपोर्ट के अनुसार 2014 में संजुक्त के टीम ने 275 उग्रवादियों को गिरफ्तार किया, इसके मुकाबले 2013 में 272 उग्रवादियों को संजुक्त की टीम ने सलाखों के पीछे पहुँचाया हैं।

जहाँ आम् पुलिस् ऑफिसर जाने से डरते हैं वहाँ संजुक्त बेखौफ़ होकर ऑपरेश्न चलाती हैं। सोनित्पुर के घने जंगल में जहाँ उग्रवादियों को खोज निकालना बडी चुनौती है इसके साथ घने जंगलों के बीच जंगली जानवारों से भी बडा खतरा है। इसके अलावा अभियान में नदियों और झीलों को पारकर दूसरे छोर तक पहुँचना भी एक कठिन चुनौती है।

अक्सर जब लोग संजुक्त से पूछते हैं कि क्या आपको डर नहीं लगता ? एक महिला कैसे इतना जोकिम वाला काम करलेती है?

तो संजुक्त कहती है – 'महिला होना कोई बाधा नहीं है। ये सब भ्रम है। महिला हो या पुरुष पुलिस में हम सबको समान अधिकार और जिम्मेदारियाँ मिली हैं। मुझे कहीं कोई फ़र्क या भेदभाव नज़र नहीं आता। किसी महिला को कठिन चुनौती मिली है तो, ये अच्छी बात हैं बिना डरे हमें खुद को तैयार करना चाहिए।'

अपनी इसी बहादुरी के लिये संजुक्त देश की लडकियों के लिये रोल माडेल बन गयी है। ●

06 Pg_239-270 TY200028

एक कदम स्वच्छता की ओर

✍ **अक्षिता के.**, द्वितीय बि.एस.सी.

''एक कदम स्वच्छता की ओर'' इसे तो हमने बहुत बार सुना है, पर क्या हम इसे निभा भी रहे हैं? क्या हम अपने देश और गाँव को स्वच्छ रखने में सफल हुए हैं? देश या गाँव को छोडिये क्या हम अपने घरों को साफ़-सुथरा रख पाएँ हैं? अगर हमें अपने देश को सुंदर रखना है तो हमें पहले पर्यावरण को साफ़ रखना होगा। इसे बनाए रखने के लिए हमें अपने आसपास कचरा फ़ेंकना नहीं चाहिए। हम सब मिलकर काम करेंगे तो हम अपने देश को गंदगी से मुक्त करके सुंदर बना सकते हैं। इसे देखकर दूसरे देश के लोग हमारी तारीफ़ करेंगे और वे भी एक कदम स्वच्छता की ओर बढ़ेंगे। बच्चे भी दुनिया को स्वच्छ रखने में मदद कर सकते हैं। अगर बच्चे किसी को भी कचरा फेंकते हुए देखेंगे तो उन्हें समझाएँगे कि ऐसा करना गलत है। अक्सर कारखानों से बहता हुआ पानी समुद्र को गंदा करता है। इन्हें रोकने के लिए सब को मिलकर उनके खिलाफ कडी कारवाई करनी चाहिए। आपने दूरदर्शन में विज्ञापन भी देखा होगा, वे हमें यह बताते है कि हमें घरों में शौचालय बनाकर इस्तेमाल करना चाहिए। सड़क पर थूकना नहीं चाहिए।

दुकान से सामान खरीदकर ले जाते समय हमें कागज की थैली का ही इस्तेमाल करना चाहिए। अगर हम स्वच्छता की ओर ध्यान नहीं देंगे तो लोगों की आयु घटेगी और अंत में सबका नाश होगा। इसलिए हम सब मिलकर देश को बचाना चाहिए और हमारी धरती को स्वच्छ रखना चाहिए।

आइए हम सब मिलकर काम करें। सोच और हिम्मत तलवार हैं, जिनकी मदद से हम स्वच्छता की ओर एक कदम बढ़ा सकते हैं। ●

कॉलेज जीवन

✍ **गायत्री सालियान**, प्रथम बि.सि.ए.

स्वतंत्रता, बड़े होने की भावना और हमारे अपने कंधे पर जिम्मेदारी! कॉलेज जीवन हमे उस बडी दुनिया के लिए तैयार करती है। कोई फर्क नहीं पडता कि आप स्कूल में कितने स्मार्ट थे, आप कॉलेज की परीक्षा में असफल होने का एक वास्तविक मौका देते हैं। मैंने ''रट्टा मार'' के लंबे समय के बावजूद परीक्षा में किताबों के कीड़ों को संघर्ष करते देखा हैं। कॉलेज जीवन यह जीवन है जब आप अपने आप ध्यान केंद्रित करना शुरू करते हैं करियर और जो आप चाहते हैं उसके प्रति गंभीर हो जायेंगे। यह है आपके जीवन का सुनहरा चरण जिसके तहत आप जा रहे हैं। खुद को बढ़ाने के लिए आपको बहुत सारी अवसर प्राप्त होगी।

06 Pg_239-270 TY200028

कॉलेज जीवन आपके सामने बहुत सारी चुनौतियाँ लायेगी। इस अवधी में आप अपनी स्वतंत्र इच्छा को सीखते हैं। हमने अपनी स्कूल कि शिक्षकों को अपने गुरु के रूप में देखा। हमने उनका सम्मान किया और थोडी दूरी भी बनाए रखा। हालाकि कॉलेज जीवन में शिक्षक–छात्र का रिश्ता दोस्तों की तरह बन जाता है और हम अपनी परेशानी और खुशी उनके साथ बाँटते हैं। दोस्तों के साथ घूमना लोगों को कॉलेज कि सबसे आम याद हैं। उन्हें याद होगा कि कैसे दोस्तों का समूह कॉलेज के आस पास घूमता था और एक दूसरे पर प्रैंक करता था। लोग अपने कॉलेज कैंटीन में बिताए समय को देखते हैं। इसे हर छात्र का केंद्र माना जाता था जहाँ वे अपने दोस्तों के साथ खाना और बातचीत करना पसंद करते थे। ऐसे बहुत सारी यादे कॉलेज जीवन में बनाया है। कॉलेज जीवन आपके जीवन का वह हिस्सा है जिसकी याद आपको हमेशा रहेगी। ●

महिला सुरक्षा

✍ **दीक्षा यु.,** प्रथम बि.सि.ए.

हम सभी जानते हैं कि हमारा देश हिंदुस्तान पूरे विश्व में अपनी अलग रीती रिवाज़ तथा संस्कृति के लिए प्रसिद्ध है। भारत में प्राचीन काल से ही यह परंपरा चली आरही हैं कि यहाँ महिलाओं को समाज में विशिष्ट आदर एवं सम्मान दिया जाता है। भारत वह देश है जहाँ महिलाओं कि सुरक्षा और इज्जत का खास ख्याल रखा जाता है। भारतीय संस्कृति में महिलाओं को देवी लक्ष्मी का दर्जा दिया गया है। अगर हम इक्कीसवीं सदी की बात करे तो महिलाएँ हर कार्यक्षेत्र में पुरुषों के साथ कंधे से कंधा मिला काम कर रही हैं। चाहे वो राजनीति, बैंक, विद्यालय, खेल, पुलिस, रक्षा क्षेत्र, खुद का कारोबार हो या आसमान में उडने की अभिलाषा हो।

यह बात तो सौ प्रतिशत सच है कि भारतीय समाज में महिला को देवी लक्ष्मी के समान पूजा जाता है। पर महिलाओं के प्रति नकारात्मक पहलू को भी नजरअंदाज नहीं किया जा सकता। भारत में गुजरते एक एक पल में महिला का हर स्वरूप शोषित हो रहा है फिर चाहे वो माँ हो, बेटी हो, बहन हो, पत्नी हो या 5-7 साल की छोटी बच्ची ही क्यों न हो। हर जगह नाबालिक लडकियों से छेडछाड की जा रही है। उन्हें परेशान किया जा रहा है। राह चलते फब्तियाँ कसी जा रही है। सडके, सार्वजनिक स्थल, रेल, बस आदि असामाजिक तत्वों के अड्डे बन गए हैं।

ग्रामीण क्षेत्रों में तो और भी बुरे हालत है। बलात्कार के आरोपी कई बार जान पहचान यहाँ तक घर का ही कोई सदस्य निकलता है। दहेज के लिए जलाया जाना, सास–ससुर द्वारा पीटा जाना जैसी घटनाएँ तो रोज की बात हो गई है। निर्भय सामूहिक बलात्कार केस जिसने पूरे देश को झकझोर के रख दिया उसे कौन भूल सकता है। महिलाओं की संख्या देश की कुल जनसंख्या की आधी है। इसका मतलब वे देश के विकास में भी आधी भागीदार हैं। उसके बावजूद 21वीं सदी में हिंदुस्तान में ऐसी घटनाओं का होना हमारी संस्कृति को केवल शर्मसार ही करता है।

महिला सुरक्षा एक सामाजिक मसला है, इसे जल्द से जल्द सुलझाने की जरूरत है। महिलाएँ देश की लगभग आधी जनसंख्या है जो शारीरिक, मानसिक और सामाजिक रूप से पीडित हैं। यह देश के विकास तथा तरक्की में बाधा बन रहा है। ●

06 Pg_239-270 TY200028

बातें

✍ **सिम्रान,** प्रथम बि.ए.

बातें – वो जो मनुष्य को मनुष्य से जोडती है, जो रिश्तों, मुस्कुराहटों को जन्म देती है। वही बातें हैं। बातें हमारी ज़रूरतें हैं। ज़रूरतें इच्छाओं, दु:खों और खुशियों को प्रकट करने की। बातें हमें अपने आप से मिलाती हैं, ज़रूरत है तो बस उनके उपयोग को समझने की; के हम उन्हें कब और कैसे बोलें।

सोचने पर अजीब लगता है कि हम इन्हें बचपन से सीखते आते हैं लेकिन फिर भी जब उन्हे इस्तेमाल करने की बात आती है तो हम या तो मौन हो जाते है या तो उनका ऐसा प्रयोग कर बैठते हैं कि सब कुछ सुलझाने की जगह सब उलझा देते हैं। जिसका परिणाम बस इतना ही होता हैं कि वह बातें या तो हमारे दिल में या तो सामने वाले के दिल में हमेशा के लिए टूटे कांच के टुकडे की तरह चुभते ही रहते हैं।

जरूरी नही है कि बातें हमेशा लबों से ही व्यक्त हों, कभी–कभी बिन बोले भी हम बहुत कुछ कह जाते हैं। और यकीन मानिए मौन बातें भी उतने ही प्रभावशाली और शक्तिशाली होते हैं जितना मुश्किल उन्हें दूसरों के दिलों में पहचानना होता है। इसका सबसे सरल उदाहरण हमारी आँखें हैं, जो दिल का हाल ज़ाहिर करने में तब हमारी सहायता करती है जब हमारी ज़ुबान हमारा साथ छोड देती हैं।

बडा दिलचस्प एहसास होता है जब कोई हमारे बिन बोले ही हमें समझ जाता है, हमें हमारे कमीयों, ज़रूरतों को भाँप लेता है। ऐसा लगता है जैसे कोई सच्च में हमे जानता – पहचानता है, कोई सच में 'हमारा' है।

अपार शक्ति है इन बातों में, शक्ति है किसी को हसाँने या रुलाने की। हमारी मधुर बातें किसी के जीवन में प्रकाश डाल उन्हें घोर अंधकार से दूर कर सकती है तो वही हसँते हुए को रुलाने के लिए एक कहोर वाक्य ही काफी होते हैं। इसलिए तो कहते हैं कि हर सिक्के के दो पहलू होते हैं और हर नदी के दो किनारे।

बातें तो हम सब करते हैं। अपार बातें करते हैं। ऐसा होने पर हमें ज्ञात होना चाहिए कि बातें एक बार बोल देने के बाद वापस लिए नहीं जा सकते। हमारी बातें हमें हमारे जीवन के अत्यधिक आवश्यक वस्तु या लोगों को गवाँने का मूल कारण बन सकती है, यदि हम उनका चुनाव ठीक तरह से न करे तो। बातों का गलत प्रयोग रिश्तों में दरार लाने के लिए काफी है। हर बार माफी काम नही करती। दीवार में लगाए कील को एकदम से हम निकाल तो सकते हैं, लेकिन कील निकल जाने पर भी दीवार में उसकी छेद रह ही जाती है। यहीं हाल रिश्तों का भी होता है।

इन सब से अच्छा तो यही है कि बातें करने से पहले ही उससे होने वाले प्रभाव का अनुमान लगा दिया जाए तो रिश्ता हमेशा के लिए उत्तम रूप धारण कर सकता है। ●

वर्षा जल संरक्षण

✍ **शुभा एस. रेवणकर,** द्वितीय बि.एससी.

''बूँद – बूँद जो छत पर बरसे
बिनती है सब नर नारी से
ना बहने दो इसको घर से
वरना जन जन जल को तरसे''

पानी की एक–एक बूँद कितनी कीमती है: यह उपर्युक्त पंक्तियों में स्पष्ट उल्लेख किया गया है। छत पर पड़नेवाली बरसात की बूँद का महत्व यहाँ स्पष्ट बताया गया है। आज हर एक बूँद पानी बचाने पर ध्यान देने की आवश्यकता आ गई हैं। आजकल गाँव से लेकर शहर तक सभी जल का संकट भुगत रहे हैं।

पुराने समय में जो जल एकत्र करने की पारंपरिक विधियाँ थीं, वर्षा के पानी को बड़े तालाबों में एकत्र किया जाता था। लेकिन आज एक से एक प्रसिद्ध तालाब, झील और सागर सूखकर लघुता में सिमटते जा रहे हैं। भारत में पानी के मामले में अधिकतम वर्षा चेरापूँजी, न्यूनतम पश्चिमी छोर पर जैसलमेर में होती है। तुलनात्मक दृष्टी से यह वर्षा का पानी अन्य देशों से काफी अधिक होते हुए भी हमारा दुर्भाग्य ही कहा जायेगा कि हम प्रकृति के इस वरदान का सदुपयोग नहीं कर पायें, ना ही कर पा रहे हैं। वर्षा के पानी से खेतों में प्रत्यक्ष सिंचाई के अतिरिक्त एक चौथाई से भी कम पानी का उपयोग हम नहीं कर पा रहे हैं।

राजस्थान के रूपारेल नदी के आस–पास का क्षेत्र जल संचयन का एक सटीक उदाहरण है। इस स्थान पर बहुत कम वर्षा होती है, फिर भी संतुलित संचालन और संरक्षण की प्रणालियों के कारण यहाँ बडे पैमाने पर, नदी के जल स्तर में कमी होने लगी। तब स्थानीय जनता के निदर्शन से क्षेत्र की महिलाओं के जोहड़ से बाँध बनाया गया। जिससे वर्षा जल का संग्रहण हो सके।

वर्षा जल संरक्षण के तरीके :

※ कृषि में वर्षा जल का संचयन :

जल पौधों एवं फसलों के विकास के लिए अति आवश्यक है। इसलिए कृषि के क्षेत्र में जल का संरक्षण बहुत ही आवश्यक हैं। भूमि में खुदाई करके वर्षा जल का संग्रहण किया जा सकता है।

※ घरेलू स्तर पर वर्षा जल का संचयन :

इसमें घर के छत पर गिरने वाली बारिश के पानी का संग्रह करके उसे पानी के स्त्रोत में छोड दिया जाता है। वर्षा जल के संचयन व्यवस्था को चार मुख्य भागों में विभाजित किया जा सकता है।

(क) वर्षा जल को एकत्रित करना।

(ख) संग्रहण।

(ग) वितरण।

(घ) व्यवस्था का रख–रखान।

क्षेत्र आवश्यकता और बजट के अनुसार, जल संचयन व्यवस्थाएँ सरल या जटिल रूप की हो सकती है।

वर्षा जल संरक्षण के लाभ :

अधिकतर लोग इसे महसूस नहीं कर पाते हैं, परन्तु वे कुछ इंचो की ही वार्षिक वर्षा जो हमारे देश में होती है, वह एक अनमोल संसाधन हैं। जल संरक्षण न केवल बाढ़ों की संभावना को घटाता है, बल्कि वह समुदाय की भूमिगत जल पर निर्भरता को भी कम करता है। पानी के बहने को कम करने एवं वर्षा जल का प्रयोग जो कि बाष्पीकरण पर प्रतिवर्ष गिरता है।

वर्षा जल के उपयोग कई तरह कर सकते हैं।

* अनमोल भूमिगत जल को संरक्षित करना है और अपने महीने भर के पानी के बिल का व्यय कम करता है।
* स्थानीय बाढ़ें और सीवेज व्यवस्था से संबंधित समस्याओं को कम करता है।
* भूमि के नमक पदार्थों की वृद्धी को बहा देता है और इसका प्रभाव आपके पौधों के बेहतर स्वास्थ्य पर दिखता हैं।
* भूमि के प्रयोग और संपत्ति के रखरखाव की आवश्यकताओं को कम करता है।
* विभिन्न कार्यों के लिये अत्यंत उच्चतम स्तर के पानी को प्रदान करता है।

निष्कर्ष: जब हो इतने फायदे और इसे करने में भी इतनी आसान हो तो क्यू न हम इसे चलाने की कसम क्यू ना खाए। अगर सभी मिल–जुलकर कदम उठाएँ तो कुछ भी नामुमकिन नहीं है।

''जल जन–जीवन का अमृत है।''

जज़बात

अपने जब साथ छोड़ने लगे तो,
कभी मत मानों हारे हो तुम।
ज़िंदगी ही साथ छोड़ेगी एक दिन,
यही सच है, मत भागो तुम।

आज़ादी की माँग से,
इज्जत घटने की फिकर में
ज़िंदगी को कहाँ छोड़ आये हम,
अपनी खुशी को आज दफनाये हम।

उम्मीद टूटी वहाँ
जहाँ जीत की आस थी।
सपनों को उन्होंने तोड़ा
जिसमें जीने की तलब थी।

नहीं निबानी जमाने की रसमें,
अब बस!! यही दिल पुकारे।
पर बोलने नहीं देगी, ये दुनिया,
बदनाम करती रहेगी, सारी ज़िंदगी हमें।

✍ **अनीषा,** द्वितीय बि.ए.

06 Pg_239-270 TY200028

नागरिकता संशोधन अधिनियम

✍ **पंचमी**, प्रथम बि.कॉम.

भारत देश जहाँ हर एक दूरी पर बोलियाँ बदलती है, आचार-विचार बदलते हैं, लेकिन उन सब को एक ही धागे में बाँधे रखनेवाली चीज हमारी एकता है। लेकिन इस एकता को तोडने कई घटनाएँ भारत देश में आजकल घट रही हैं। जैसे कहते हैं कि एक कटोरी दूध को खराब करने के लिए एक बूँद नींबू रस काफी है उसी तरह भारत जैसे महान देश के एकता में रोक लाने के लिए छोटे से छोटे घटनाएँ भी काफी हैं। नागरिकता संशोधन अधिनियम भी एक ऐसा निर्धार था जिसके कारण पूरे देश में कोलाहल मच गया था।

सी.ए.ए. अर्थात नागरिकता संशोधन अधिनियम के तहत भारत देश में रहनेवाले अवैध अप्रवासियों की स्थिति पर संशोधन करने के लिए लागू किया गया था। हिन्दू, सिख्क, बौद्ध, जैन, पारसी, ईसाई पाकिस्तान, अफगानिस्तान और बांग्लादेश में रहनेवाले अगर 2014 के अंदर बिना किसी दस्तावेज के भारत देश में अप्रवासी बनकर आए है तो उन्हें नागरिकता प्रधान किया जाएगा। जो भी धर्म इन मूल देशों में अगर धार्मिक उत्पीडना का सामना कर रहे होंगे तो उन्हें भारत देश में सहारा देना ही इस सी.ए.ए. का मूल उद्धेश रहा है।

इस कानून के लागू होने से पहले यह छह धर्म के लोग, इन तीन देशो से अगर अप्रवासी बनकर आते हैं तो उन्हें खरीब ग्यारह साल तक भारत देश में वास करने से भारत देश की नागरिकता प्रधान किया जाता था। लेकिन इस अधिनियम के तहत केवल 5 साल भारत देश में वास इन 6 धर्मो को नागरिकता प्रदान किया जाएगा।

लेकिन इस सी.ए.ए. के अधिनियम के तहत त्रिपुरा, अस्साम, मिजोराम, मणिपुर में रहनेवाले आदिवासि क्षेत्रों पर अन्वय नहीं करता है। इसके अलावा मणिपुर, अरुणाचल प्रदेश और नागालेंड जैसे राज्यों में लाइन परमिट रीजन पर भी लागू नहीं करता है।

इस अधिनियम पर अनेक लोगों का विरोध है। विपक्ष दल का कहना है कि इस अधिनियम से मुसलमान धर्म भी लाभान्वित हो सकते थे लेकिन उन्हें इस अधिनियम शामिल नहीं किया गया है जो कानून के खिलाफ है। उनका कहना है कि कानून भेदभावपूर्ण है। भारत देश धर्मनिस्पक्षता के लिए पूरे विश्व में प्रसिद्ध है लेकिन उन्हें इस अधिनियम में शामिल न करके भारत देश ने भेद-भाव का खेल खेला है।

भारत देश की 15% आबादी मुसलमानों के होने के बावजूद भी भारत देश ने इस अधिनियम के द्वारा मुसलमान अप्रवासियों को शामिल नहीं किया है। इसी कारण से पूरे भारत देश में इस अधिनियम के खिलाफ विरोध हो रहा है। जहाँ छह धर्मों को भी अगर समान भाव से देखा जाता है तो मुसलमानों को भी उसी समानता से देखना आवश्यक है यह सभी लोगों का वाद है।

भारत के कोने-कोने में इस अधिनियम का विरोध करने में लोग शामिल हुए थे। मिजोराम, मणिपुर जैसे राज्यों में होनेवाले विरोध का तो दूसरा मकान तक पहुँच गया था। यह विरोध मिडिया को आकर्षित कर रहा था। लोगों का मानना था कि भारत देश में इन अप्रवासियों के आने से रोजगारी में और भी समस्या होती है। जहाँ भारत देश में बेरोजगारी सीमा पार कर गयी है तो इस अप्रवासियों को रोजगारी से और भी बढ़ जाएगी।

भारत देश ने तभी स्पष्ट रूप से कहा था कि यह अधिनियम उन अवैध अप्रवासियों के लिए है जो अपने मूल देश में धार्मिक उत्पीडना का सामना कर रहे होंगे। भारत के विभजन के दौरान भारत देश के अनेक लोग दूसरे देश पहुँच गये थे जहाँ उन्हें उनकी इच्छा की धर्म को पालन करने की स्वतंत्रता नहीं थी। और पाकिस्तान, अफगानिस्तान और बांग्लादेश जैसे देशों में मुसलमानों को कोई भी समस्या नहीं थी। समस्या हमेशा उन अल्पसंख्यों को ही रहता था। जो हमेशा भारत देश का सहारा लेते आ रहे थे। उन अल्पसंख्यों को सहारा देना ही इस सी.ए.ए. का मूल उद्देश था।

भारत देश कोई भी क्रम लागू करता है तो वह लोगों तक

06 Pg_239-270 TY200028

पहुँचाने में विफल हो जाता है। इस सी.ए.ए. का उद्देश भी भारत देश के लोगों को सही मायने में नहीं पहुँचा था। जहाँ लोगों को यह सोच आने लगी कि देश में वास करनेवाले मुसलमानों को भी देश छोड के जाना पडेगा जो सही नहीं था। इसलिए भारत देश जो भी कानून लागू करता है तभी लोगों को सही ज्ञान देने के लागू करना चाहिए जिससे विरोध कम हो और जिस तरह विरोध से देश की संपत्ति का नष्ट हुआ हो उसे कम कर सके। इसके साथ-साथ भारतवासियों का भी धर्म होता है कि वे कानून के द्वारा लागू किये गए सभी अधिनियम को समझे और अनावश्यक विरोध न करके सरकार के साथ-साथ चलने का प्रयास करें। इसी में देश की भलाई है।

महिलाओं पर बढते अत्याचार-कारण एवं निवारण

✍ **प्रशांत,** द्वितीय बि.एससी.

स्त्रियों के सन्दर्भ में भारतीय समाज में दो प्रकार के दृष्टिकोण पाये जाते हैं। एक दृष्टिकोण समाज में स्त्री को पुरुषों के समकक्ष सम्मान एवं परिस्थिति दिलाने के पक्ष में है। तो दूसरा दृष्टिकोण उन्हें पुरुषों से निम्न दर्जे का मानता है, अत: उन्हें अनेक अधिकारों से वंचित करने के पक्ष में है। प्रथम दृष्टिकोण वाले नारी को शक्ति, ज्ञान और सम्पत्ति का प्रतीक मानते हैं और उसे लक्ष्मी एवं सरस्वती और दुर्गा के प्रतीक पूजा मानते हैं। और पुरुष का अर्धांगिनी का प्रतीक भी मानते हैं। यह भी माना जाते हैं कि:

''यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवता''

अर्थात् : जहाँ नारी की पूजा या सम्मान प्राप्त होता है वहाँ भगवान का वास होता है।

यदि वास्तव में समाज में नारी के यही स्थान प्राप्त है तो नारी के प्रति किसी भी प्रकार का अपराध अत्याचार एवं हिंसा नहीं होना चाहिए था। नारी के प्रति दूसरा दृष्टिकोण नारी को समाज में पुरुषों के समान अधिकार दिलाने का विरोधी है। उसी कारण से समाज में नारी को उत्पीड़ित किया जाता है, उसका शोषण एवं दमन होता है, उसके प्रति हिंसा बढती जाती है। उसके साथ बलात्कार किया जाता है। उसे प्रताड़ित किया जाता है। पीटा जाता है और साथ ही साथ जलाया जाता है। नारी के प्रति किए जानेवाले अपराधों एवं दुर्व्यवहारों को देखकर मैथिलीशरण गुप्त ने कहा था कि : ''नारी जीवन हाय तुम्हारी यही कहनी, आंचल में दूध और आँखों में पानी।'' यह बहुत ही मार्मिक कथन है।

महिलाओं के प्रति हिंसा अर्थ परिभाषा

महिलाओं के प्रति हिंसा से तात्पर्य है, महिलाओं के निकट रिश्तेदारों जैसे माता, पिता, भाई, बहन, सास या परिवार के किसी भी सदस्या या अन्य व्यक्तियों द्वारा किया जानेवाला हिंसात्मक व्यवहार एवं उत्पीड़न जो नारी को शारीरिक और मानसिक रूप से आघात पहुँचाता है। महिला हिंसा की प्रयोजक परिभाषा इस प्रकार है। किसी महिला से प्रत्यक्ष या परोक्ष बल प्रयोग करके कुछ लेना जो कि वह स्वेच्छा से देना नहीं चाहती तथा जिससे उस महिला को शारीरिक आघात या भावनात्मक धक्का या दोनों ही लगे हो।

06 Pg_239-270 TY200028

महिलाओं के विरुद्ध हिंसा के प्रकार

जिस हिंसा का उद्देश्य धन प्राप्त करना होता है जैसे दहेज के लिए पत्नी को पीटना एवं यातनाएँ देना। जिस हिंसा का उद्देश्य कमजोर पर सत्ता कायम करना होता है। जिस हिंसा का कारण तनावपूर्ण पारिवारिक परिस्थितियाँ होती हैं। जो हिंसा अपराधकर्ता के व्यक्तित्व सम्बंधी विकृति के कारण की जाती है। जो हिंसा पीड़ित महिला द्वारा प्रेरित होती है।

महिला के विरुद्ध हिंसा के कारण

1) पुरुष प्रधानता: भारत में ही नहीं वरना विश्व के लगभग सभी समाजों में पुरुषों की प्रधानता पायी जाती है। वह शक्ति को स्थापित एवं साबित करने के लिए नारी पर अत्याचार करता है।

2) स्त्रियों का पुरुषों पर आर्थिक निर्भरता: हमारे देश में बचपन से वृद्धावस्था तक नारी को भय, आशंकाओं और हादसाओं के साये से गुजरता है। उसमें आत्मरक्षा तथा स्वावलंबन का विकसन तो परिवार करना है और न समाज। यही कारण है कि वह अपने ऊपर होनेवाले अपराधों को सहने के लिए विवश है।

3) समाचार माध्यमों द्वारा नारी की विकृत छवि प्रस्तुत करना: स्त्रियों पर बढ़ते अपराधों का मुख्य कारण समाचार माध्यमों उसमें विशेषकर फिल्म तथा विदेशी चैनलों द्वारा दिखाई जा रही नारी की अश्लिल छवी है।

4) सामाजिक कुप्रथाएँ: भारत में अनेक कुप्रथाएँ प्रचलित है। जिनके बाल विवाह, परदा प्रथा, विधवा पुनर्विवाह का अभाव आदि प्रमुख है। इन महिलाओं पर बढते अपराधो को ही होना पड़ता है।

महिलाओं पर बढते अपराधों की रोकथाम हेतु उपाय

1) नारियों पर होनेवाले अपराधों के मुकदमों की सुनवाई शीघ्र होना चाहिए तथा पीड़ित स्त्री को न्याय मिलने में विलम्ब नहीं होना चाहिए।

2) महिला थानों तथा परिवार अदालतों को अधिक संख्या में खोला जाना चाहिए ताकि महिलाएँ बेझिझक होकर अपने ऊपर होनेवाले अत्याचारों के विरुद्ध न्याय की मांग कर सके।

3) सरकार और स्वयंसेवी संघठनों को ऐसी महिलाओं के लिए आवास की व्यवस्था करनी चाहिए, जिनके साथ प्रति दिन हिंसा हो रही है।

4) नाबालिक बच्चियों के साथ किया जानेवाला बलात्कार तथा यौन उत्पीड़न गैर–जमानती अपराध घोषित किया जाना चाहिए तथा इसके दोषी व्यक्ति के लिए कडी से कडी सजा का प्रावधान होना चाहिए। ऐसे मामलों में पीड़ित बच्ची के बयान को ही महत्व दिया जाना चाहिए।

निष्कर्ष

आजकल हम अखबार में पढते रहते हैं कि महिलाओं पर अत्याचार और हिंसा के उपरोक्त विवेचन के बाद हम इस निष्कर्ष पर पहुँचाते हैं कि महिलाओं को अपने अधिकारों के प्रति जागरूक होना पड़ेगा। महिलाओं में जागरूकता लाने के लिए स्वयं सेवा संस्थाओं एवं ज्ञान और सरकार सभी को मिलकर प्रयत्न करना होगा। और सबसे ज्यादा महिला को अपने अधिकारों और कर्तव्यों के लिए सजग होना पड़ेगा। जब तक महिलाएँ अपने ऊपर होनेवाले अपराधों को चुपचाप सहन करती रहेंगी उन पर अत्याचार होते रहेगा।

06 Pg_239-270 TY200028

मेरा सुंदर भारत देश

✍ **पंचमी,** प्रथम बि.काम्.

''जो भरा नहीं है भावों से बहती जिसमें रसधार नहीं।
वह ह्दय नहीं वह पत्थर है जिसमें स्वदेश का प्यार नहीं।''

मैथिलीशरण गुप्त की यह पंक्तियाँ सुनते ही हमारे मन में एक अजीब सा हलचल उत्पन्न होता है और हमारे देश के लिए कुछ कर गुजरने की चाह होती है। हमारे देश के उन्नति के लिए हमसे क्या हो सकता है और हम किस तरह योगदान दे सकते हैं इस बार में सोचना ही भारतवर्ष की उन्नति के लिए हमारा योगदान होगा। देश की आर्थिक स्थिति में विकास, शिक्षा की अभिवृद्धि, देश की गरीबी को मिटाना या देश के उन्नति में बाधाएँ लानेवाले सभी उन चीजों को मिटाने में हमसे क्या योगदान होगा और उससे देश की उन्नति कैसे हासिल हो पाएगी इसके बारे में सोचना ही देश की उन्नति पर पहला कदम होगा।

करीब बहत्तर साल से हमारे देश ने अनेक क्षेत्रों में अपना योगदान दिया है। उन क्षेत्रों के उन्नति के बारे में कुछ संक्षिप्त रूप में बताना चाहूँगी।

सबसे पहले शिक्षा के क्षेत्र में हमारे देश ने एक अभूतपूर्व उन्नति प्राप्त किया है यह कहने में हम सबको गर्व होना चाहिए। आज हमारे देश की साक्षरता दर करीब 75% तक पहुँच गया है। हमारे देश के तक्षशिला और नलंदा विश्वविद्यालय ने पूरे विश्व में शिक्षा के महत्व को पसराया है। अगर विदेश के लोग हमारे देश में आके शिक्षा प्राप्त करते है तो हम यह सोच सकते हैं कि किस तरह हमारे देश ने उन्नति प्राप्त की है।

शिक्षा की उन्नति के कारण हमारे देश में अनेक आविष्कार हुए हैं और इन आविष्कारों ने भारतवर्ष की उन्नति में एक श्लाघनीय योगदान दिया है।

कृषि क्षेत्र में हरित योजना के द्वारा भारत देश ने एक अभूतपूर्व उन्नति प्राप्त की है। भारत देश एक कृषि प्रधान देश है। कृषि की उन्नति हमारे देश की उन्नति पे कारण होता है।

हमारे देश ने प्रौद्योगिक और अंतरिक्ष विज्ञान में भी एक ऐतिहासिक उन्नति प्राप्त की है। 1975 में आर्यबट्टा की उपग्रह का डिजाईन बनाने से लेकर मंगल कक्ष में पहले प्रयास में जा पहुँचने का पहला देश हमारा भारत है। चंद्रमा के मिट्टी में पानी का खोज भी हमारे देश भारत ने किया है।

हमारा देश अनेकता में एकता के लिए प्रसिद्ध है। इस देश के हर हजार किलोमीटर में बोलिया बदलती, आचार–विचार बदलते हैं। लेकिन हम सबको एक ही धागे में बाँधे रखनेवाली चीज भारत की एकता है। 1947 से पहले हमारा देश अंग्रेजों का गुलाम था, सोने का चिडिया कहलानेवाले देश को लूट कर गरीब देश बनाने के बावजूद आज हमारा देश उन अंग्रेजी देशों को हर क्षेत्र की उन्नति के लिए टक्कर दे रहा है। हम यह कह सकते हैं कि कुछ क्षेत्रों में उन देशों से अधिक उन्नति हमारे देश ने प्राप्त की है यह कहने में हमें गर्व होता है।

1947 से आज तक हमारे देश ने उन्नति के लिए कई आयाम कायम किये हैं। गाँव से लेकर शहर तक, शहर से लेकर देश तक, देश से लेकर विदेश तक हर क्षेत्र में भारत ने उन्नति की झंडे गाडे हैं। हमारे प्रधानमंत्री अटल बिहारी वाजपेयी के शब्दों में

''बाधाएँ, आए घोर प्रलय
पैर के नीचे अंगारे, सिर पर बरसे ज्वालाएँ।
निज हाथों में हँसते हँसते
आग लगाकर जलना है
कदम बढाकर चलना है।''

इस तरह मेरा भारत एक महान एवं सुंदर देश है। •

वर्तमान परिप्रेक्ष्य में हिन्दी भक्ति साहित्य का पुनर्मूल्यांकन

✍ **पंचमी**, प्रथम बि.काम्.

भक्ति काल का भारतीय इतिहास में अपना एक अलग ही स्थान है, जिसने न सिर्फ उस वक्त के समाज को बदला बल्कि आनेवाली पीढ़ियों को अपने पूजनीय ईश्वर से जुड़ने का एक अलग माध्यम दिया। भारत में अगर हम भक्ति काल की बात करें तो इसकी शुरुआत आठवीं या नौवीं शताब्दी में दक्षिण भारत में हुई थी, मगर हमें इतिहास में इसका उल्लेख बहुत कम मिलता है। भक्ति काल का अपने आप में ही एक अलग महत्व है, इसी काल ने हमें अपने पुराने रीति-रिवाजों से ऊपर उठकर भक्ति का नया तरीका दिया। जो कि न सिर्फ हिन्दुओं में बल्कि मुसलमानों और सिक्कों में भी हुआ। आज हम ईश्वर का गुणगान करते हैं उनके करीब आने के लिए भजन, गीत, आरती करते हैं, ये सब इसी भक्ति काल की देन है।

भारत में 17वीं शताब्दी बहुत ही ज्यादा दिक्कतों वाला रहा था, शाह जहाँ ने राजकोष खाली कर दिया था, जिससे पूरी अर्थव्यवस्था चरमरा गयी थी, दक्षिण भारत में भी भीषण सूखा पडा था और खाने के लाले पडे हुए थे। औरंगजेब के हिन्दुओं पर अत्याचार और कुछ सालों बाद नादिर शाह का आक्रमण इन सब ने भारतीय लोगों को तोड़ के रख दिया था। कहते हैं कि संकट की घडी में भगवान की ही याद आती है। उसी प्रकार उस समय भी लोगों ने भगवान को तलाशने शुरू किया और वापस अपने धर्म की ओर बढने लगे और नए-नए तरीके निकालने लगे अपने भगवान से जुडने के लिए और वहीं से भक्ति काल की शुरुआत हुई।

इस काल में अनेकों संगीतकार, लेखक, कवियों ने अपना अपना योगदान दिया, और सबसे लोकप्रिय भगवानों में से थे शिव, विष्णु, शक्ति, राम और कृष्ण जिनके अविस्मरणीय कवितायें आज भी लोगों के दिल में बसी हुई है। भक्ति साहित्य ने लोगों को अपने भगवान से सीधे तरीके से जोडने का काम किया, अगर हम उस साहित्य के भजनों और गीतों पे ध्यान दे तो, पाएंगे कि ये कोई भजन या गीत नहीं बल्कि एक भक्त और भगवान के बीच का संवाद है, जिसमें भक्त अपने दु:ख, दर्द, शिकायतें भगवान से साझा कर रहा है, साथ ही साथ भगवान को मोहित करने का प्रयास कर रहा है।

वर्तमान परिप्रेक्ष्य में हिन्दी भक्ति साहित्य का पुनर्मूल्यांकन करने से यह जान सकते हैं हिन्दी भक्ति साहित्य पाखंड के प्रचलन के सख्त खिलाफ था और दोयम दर्जे के लोगों को पसंद नहीं करता था। आजकल के लोगों का आराम और एश के जीवन का पालन करने का खिलाफ था। भक्ति साहित्य ने हमेशा लोगों को उन्य जीवों के प्रति दयालु होने और सच्चे प्रेम का अभ्यास करने का उपदेश दिया है। जो वर्तमान दिनों में कहीं गायब है। इन सभी विषयों पर अगर वर्तमान स्थिति मूल्यांकन करती है तो शायद उन्हें भक्ति साहित्य केवल काल्पनिक लग सकता है।

हिन्दी भक्ति साहित्य में हर एक कवि ने सज्जन एवं सत्संग में रहने का आग्रह किया है जो मूल्यों और सिद्धांतों का पालन करते हैं। हिन्दी भक्ति साहित्य ने हमेशा इस बात पर जोर दिया कि प्रेम ही एकमात्र माध्यम था जो संपूर्ण मानव प्रकार को बंधुत्व के अटूट बंधन में बांध सकता था। भक्ति साहित्य ने सभी को नफरत छोडने और प्यार से व्यवहार करने का सलाह दिया था जो आज के युव पीढी या वर्तमान स्थिति को समझना बहुत आवश्यक है। हर दिन जाति, धर्म पर दंगे करके देश की शांति को खराब करनेवाले वर्तमान पीढी को इस बात को समझाना अति महत्वपूर्ण है ।

आज की दुनिया, दुनिया के अत्यधिक भौतिकवाद से ग्रस्त है। दुनिया की गहरी बैठे आर्थिक असमानताएं दुनिया भर में असंतोष फैला रहा है । इन संदर्भ में भक्ति साहित्य

06 Pg_239-270 TY200028

की दयालु नैतिकता के सिद्धांत प्रासंगिक है। आज के इस वर्तमान स्थिति में भ्रष्टाचार ने पूरे देश के मौलिक विषयों का खत्म कर डाला है। अगर हिन्दी भक्ति साहित्य के द्वारा बोध किए गए ईमानदार जीवनशैली को समझा जाए तो वर्तमान परिप्रेक्ष्य को बदलने का एक तरीका प्रदान करेगा। सांप्रदायिकता भारतीय सामाजिक संदर्भ में एक बुरी बुराई है, भक्ति साहित्य में बोध किए गए समानता और सार्वभौमिकता इन सभी मुद्दे को कुछ हद तक हल करने में सहायक है।

भारत में 17वी शताब्दी में आए सभी कष्टों को सामना करने के लिए भक्ति साहित्य ने जन्म लिया था। लेकिन आज यह भक्ति तर्कसंगत सोच और नास्तिकता के कारण गायब होने लगी। वर्तमान परिप्रेक्ष्य में केवल भक्ति एक अंधविश्वास है। भक्ति ने दुनिया के कई हिस्सों में पहले ही अपना स्थान खो दिया था। आज के वर्तमान स्थिति में हिन्दी भक्ति साहित्य का पुनर्मूल्यांकन करेंगे तो हम कह सकते हैं कि आजकल देश में होनेवाले सभी रीति के अत्याचार-अनाचारों को सामना करने का तरीका यह भक्ति साहित्य देता है। भगवान पर पूरा विश्वास और सरल जीवन आज के वर्तमान युग के सभी प्रश्नों को जवाब है। भक्ति साहित्य में बोध किए गए सभी मौलिक तत्वों को वर्तमान युग अपनाता है तो शायद किसी और साहित्य का अध्ययन की आवश्यकता नहीं है।

●

राष्ट्रभाषा के रूप में हिन्दी

✍ **दीपा शेट्टी**, प्रथम बि.एस.सी.

भाषा के द्वारा मनुष्य अपने विचारों का आदान-प्रदान करता है। अपनी बात को कहने के लिए और दूसरों की बात को समझने के लिए भाषा एक सशक्त साधन है।

प्रत्येक राष्ट्र की अपनी अलग-अलग भाषाएँ होती हैं। पर जिस भाषा को राज-कार्य में उपयोग किया जाता है और जिसे अधिकांश लोग बोलते हैं उसी भाषा को राष्ट्र भाषा का दर्जा प्राप्त हो सकता है।

राष्ट्रभाषा का अर्थ है राष्ट्र की भाषा। अर्थात् ऐसी भाषा जिसे देश के अधिकांश लोग आसानी से लिख सकें, समझ सकें और बोल सकें। भारत में आजादी से पहले अंग्रेजी सरकार ने अंग्रेजी माध्यम से सारा काम चलाया, किन्तु अब सब के लिए एक भाषा का होना जरूरी है, जो अपने देश का हो, वह है हिन्दी।

भारत संविधान ने बाईस भाषाओं को मान्यता मिली हैं। परन्तु 'हिन्दी' ऐसी भाषा है जो देश में एकता लाने में सहयोग देती है। और स्वतंत्रता से पूर्व भी हिन्दी ने लोगों को जोडे रखा।

हिन्दी को संस्कृत की बडी बेटी कहा जाता है। इसका विशेष गुण यह है कि यह बोलने, लिखने और पढ़ने-पढ़ाने में अत्यंत सरल है। इसकी बडी विशेषता यह है कि संसार के लगभग सारे भाषाओं के शब्द इसमें धुलमिल गए हैं। बेंच, स्टेशन, पेंसिल आदि अनगिनत शब्द अब इसके खुदके बन गए हैं।

इन सबके अलावा हिन्दी देश-विदेश के विश्वविद्यालयों में भी पढ़ाया जाता है। सबसे बडी बात यह है कि हिन्दी का साहित्य भी विशाल है। सिर्फ हिन्दी ही एक ऐसी भाषा है जो भारत का है, और जिसे भारत के अधिकांश लोग बोल और समझ सकते हैं।

एक भारतीय होने के नाते हम सबका यह कर्तव्य बनता है कि हम भारतीय भाषाओं को मान्यता दे, सबसे ज्यादा हिन्दी को। तभी हिन्दी राष्ट्र भाषा के रूप में मान्यता पा सकती हैं।

●

भारत देश की उन्नति (अब और आगे)

✍ **हर्षिता हरिदास,** प्रथम बि.एस.सी.

हमारे भारत जैसे महान देश की उन्नति का प्रत्येक दायित्व, हम नागरिकों पर हैं। इस देश की उन्नति एवं प्रगति का कारण यहाँ के नागरिक ही बन सकते हैं।

सर्वप्रथम, इस देश के नागरिकों को अपने कर्तव्यों एवं दायित्वों से भली–भांति अवगत होना अनिवार्य है। एक कर्तव्यनिष्ठ नागरिक पूर्ण रूप से देश की उन्नति के लिए एक उत्तम सहयोग बन सकता है। एक उन्नत राष्ट्र बनने के लिए कई आवश्यकताएँ है। अच्छी शिक्षा, आर्थिक स्थिति में वृद्धि, अनुशासन, गरीबी को पूर्ण रूप से मिटाना, समस्त राजनीतिक एवं सामाजिक मुद्दों को मिटाना आदि।

एकता ही देश की विशेषता

हमारे भारत देश की उन्नती का एक महत्वपूर्ण तत्व है, 'अनेकता में एकता'। तरह–तरह की जाति एवं मसहब के लागों का मिल–जुलकर वास होता है यहाँ, हर हजार किलोमीटर पर बोलियाँ बदलती हैं। ऐसी विविधता विश्व में कहीं भी नहीं पाई जाती। अत: यह ही हमारी विशेषता का कारण बनना चाहिए। ऐसा देश, जहाँ पर विविध प्रकार की जातियाँ हों, बोलियाँ बोली जाती हों, अनेक प्रकार के पहनावे हो एवं पकवान बनाएँ जाते हो, जहाँ पर पूरब से पश्चिम तक मौसमों में इतना परिवर्तन हों, ऐसे इस अनेकता सहित देश में 'एकता' ही उन्नति का सर्वोच्छ कारण बन सकता हैं।

अच्छी शिक्षा होना भी अति महत्वपूर्ण हैं। अच्छी शिक्षा का मतलब, ऐसी शिक्षा जिस से आने वाली पीढ़ियों को देश के प्रति मातृप्रेम, भावना हो एवं एकमात्र उन्नति हेतु नूतन विचारधाराएँ भी जग उठे। सर्वशिक्षा अभियान में इसी मुद्दे पर ज़ोर दिया गया है। देश के जनता की उच्च शिक्षा से बेरोजगारी कम होगी। यह गरीबी हटाने में एकमात्र सहायक हो सकता है। मूलत: प्राथमिक शिक्षा अनिवार्य की जानी चाहिए।

देश की महिलाएँ आजकल हर क्षेत्र में आग्रनी हो रही हैं। यह हमारे देश के लिए बड़ी गर्व की बात हैं।

उन्नति के दूसरे पहलू पर कृषि एवं विज्ञान की वृद्धि हैं। डिजिटल इंडिया एवं वैज्ञानिक वृद्धि देश की प्रगति के लिए अनेक तरह से सहायक हैं। हमारे देश में आधे से अधिक जनता कृषि से अपना जीवन–यापन चलाते हैं। अत: कृषिक क्षेत्र में विकास की वृद्धि अनिवार्य हैं। नए आधुनिक तकनीकों और मशीनरियों को लाना अनिवार्य हैं।

आधारिक संरचना यानि की इन्फ्रास्ट्रक्चर डेवेलपमेन्ट भी विकास हेतु अनिवार्य हैं। हमारे देश में रक्षा के क्षेत्र में चार बड़ी सैन्य शक्ति हैं। हमारे सशस्त्र बल का आत्मनिर्भर होना बड़ी विकास हेतु एक उच्च ज़रूरत हैं।

खाद्य सुरक्षा, आर्थिक विकास में वृद्धि, पूर्ण कुल साक्षरता एवं वृद्धों के लिए प्रभावी योजनाएँ बनाने पर भी ध्यान केन्द्रित करना आवश्यक है।

वैज्ञानिक स्थर में भी विकास–वर्धना ही देश को आत्मनिर्भर बनाने में योगदान दे सकती हैं।

ISRO एवं DRDO अपनी सफल वैज्ञानिक कारवाओं के लिए जाने जाते हैं। प्रशंसा एवं प्रोत्साहन ही एकमात्र सहयोगी हो सकता है इन्हें सफलता की ओर तेज़ी से बढने के लिए। एक विशाल सांस्कृतिक देश को पूर्णविकास की ओर प्रेरित करते हुए सफलता प्राप्त करने में इस देश के कण–कण एवं प्रत्येक व्यक्ति प्रतिभागी हैं।

उपसंहार के रूप में यह कहा जा सकता है कि हमारे भारत देश ने गांव से देश, देश से विदेश तक अपनी उन्नती के झंडे गाडे हैं। आगे भी ऐसा ही होना चाहिए।

जय हिन्द

06 Pg_239-270 TY200028

राजनीति

✍ **अनीषा,** द्वितीय बि.ए.

भारत देश अपने सांस्कृतिक एवं अपने इतिहास के लिए जाना जाता है। भारत में विविध धर्म के लोग हैं। यह देश कई भाषाओं की जन्मदाता है। यहाँ कई त्योहार मानाये जाते हैं। लोग अपने धर्म के अनुसार अपने-अपने त्योहार मनाते हैं। जहाँ सब अपने अपने रीति और रिवाज़ के अनुसार अपने त्योहारों का स्वागत करते हैं। त्योहारों के समय लोग अपने -अपने धर्म को अलग रख के दूसरों की खुशी में शामिल होते हैं। त्योहार हो या कोई दूसरा कार्यक्रम सब एक होकर आनंद से रहते थे। एक वह दौर है और अब एक यह दौर है। जहाँ लोग 'एकता' का अर्थ जैसे भूल गये हो।

'एकता' माने एक होकर रहना। जब देश की बात आये तब एक होकर हर मुसीबत की सामना करना। अब लोग 'एकता' तो छोड़ो 'मानवता' को ही भूल चुके हैं। 'एकता' अपनी मतलब खो चुकी है। इसका प्रमुख कारण है 'राजनीति'। राजनीति को अगर कुरुक्षेत्र कहा भी जाय तो गलत बात नहीं होगी। नेता अपने स्वार्थ के लिए मासूम सी जनता को धर्मों के नाम पर अलग करने की कोशिश करते हैं। राजनीति में बने रहने के लिए यह लोग किसी भी हद तक चले जाते है। ''हाथी के दाँत दिखाने के और खाने के कुछ और''। - यह मुहावरा राजनेताओं के लिए ही लिखी गयी है। राजनेता लोग चुनाव के वक्त की गयी हर बात कुछ और होती है और दिखानेवाली और करनेवाली बात कुछ और होती है। जनता तो नेता और भारत की संविधान की कट्पुथली बनकर रह जाती है।

भारत का संविधान सबके लिए एक है। और इसका पालन और इज्जत करना हम सबका अधिकार है। जब हम भारतीय चुनाव के वक्त अपना सुपात्र चुनते हैं तब अपने आँखों में कुछ उम्मीद लेकर चुनाव करते हैं। यह उम्मीद रहती हैं कि यह सुपात्र हम सब के लिए कुछ अच्छा करेगा, हमारे देश को उन्नति की ओर लेकर जायेगा, पर उम्मीद तो उम्मीद के लिए ही बने हैं। राजनेताओं ने तो लोगों के धर्म को अपना पहला हथियार बनाया है। लोगों को धर्म और किसी धर्म के नाम पर भडखाना और दंगे फसाद करवाना तो इन नेताओं के लिए आम बात है। चाहे उस दंगे फसाद में किसी की जान क्यों ना चली जाये। चाहे किसी को घर-परिवार क्यों ना उजड़े नेताओं को तो सिर्फ अपनी सत्ता और अपनी कुर्सी से मतलब है।

इन राजनेताओं के लिए जब हम अपना कीमती वोट देते हैं, इसलिए क्योंकि कुछ अच्छा हो जब पहले ही संविधान लिखा जा चुका है तो नयी संविधान की क्या जरूरत है? जब भगवान ही इंसान की सृष्टि में नर और नारी का भेद किया है तो हम कौन या यह नेता कौन होते हैं इंसान को बनानेवाला? अगर यह प्रश्न हर एक भारतीय के मस्तक पर आये और इसके बारे में सोचे तो क्या कुछ परिवर्तन नहीं आ सकता है? धर्म तो सिर्फ इसलिए बनाये गये हैं। क्योंकि हमारी समाज में पहचान हो सके। चाहे हम कोई भी धर्म के हो, सबसे पहले हम भारतीय है। भारत को धर्म के नाम पर बाँटना बंद करना है। इंसान को धर्म से ज्यादा इंसानियत का धर्म अपनाना होगा। नेता तो हमारी भलाई के लिए बनाये गये हैं। और जब हम भारत के नागरिक किसी को बना सकते हैं तो हम मिठा भी सकते हैं। किसी से उसका धर्म छीनेंगे तो वह तुम्हें अपना धर्म बनालेंगे । लोगों के धर्म उनकी विश्वास और आस्ता का प्रमाण है। कोई भी धर्म किसी का बुरा करने के लिए नहीं कहता । अगर यह बात समझ आगयी तो कोई भी राजनीति हम भारतीय का कुछ नहीं बिगड पायेगी।

राजनेता की दूसरी हथियार युवा पीडी है। नेता अपने लिए युवाओं की भावना को लेकर खेलती है। राजनीति युवाओं को आकर्षित करती है और उनके हाथों अपना काम

06 Pg_239-270 TY200028

करवाती है। जिसका परिणाम युवा खुद भोगता है। युवा का खून गरम है। नेताओं को पता है इनका उपयोग कहाँ और कब किया जाये – सेब चाकु पर गिरे या चाकु सेब पर गिरे नुकसान तो सेब का ही होगा। वैसे ही युवा ना चाहते हुए भी अपना नुकसान खुद करवा देता है। कभी युवाओं को धर्म के नाम पर, कभी लव–जिहाद के नाम पर और कभी पैसों के नाम पर उनका इस्तेमाल किया जाता है।

भारत में क्यों एक बूढे नेता को ही चुना जाता है। क्योंकि उनके पास ज्ञान और दुनियादारी की समझ है। सिर्फ इसीके कारण उन्हें नेता बनाया जाता है। पर युवा की राजनीति में आने दिया जाये और देश की उन्नति के बारे में सोचा जाए तो, युवाओं की नयी सोच भारत की उन्नति को एक नयी दिशा मिल सकती है१ भारत में बेरोज़गारी, दंगे–फसाद, गिरती हुई आर्थिक स्थिति की और महिलाओं पर होनेवाली अत्याचारों को छोड़कर, धर्म और देश भक्ति के प्रमाण पत्र के बारे में बात हो रही है।

2019 के पत्र के अनुसार अमेरिका ने कहा है कि ''भारत देश विदेशी महिलाओं के लिए घूमने के लिए सुरक्षित स्थल नहीं है।'' यह बात हम भारतीय के लिए कितनी शर्मनाक बात है। यह बताती है कि हमारा देश कितना आगे बढ़ रहा है और हमारी इज्ज़त कितनी घट चुकी है। इन सब परेशानियों का कारण सिर्फ नेता का स्वार्थ है। जो अपने बल का उपयोग आम जनता पर कर रही है। और आगे भी करती रहेगी। कबीरदास जी ने कहा है। ''जाति न पूछो साधु की पूछ लिजिए ज्ञान'' पर आज का समाज पहले जाति पूछता है फिर उस व्यक्ति का ज्ञान। क्योंकि नेता और सरकार ने लोगों को इस तरह भडका चुका है कि इससे बाहर सोचना लोगों ने छोड़ दिया है।

पर बात इतनी भी नहीं बिगडती कि सुधार ना जा सके। भारत को धर्म के आधार पर तोडनेवाले लोगों को पहचानना बहुत जरूरी है। तब जाके लोगों के प्रति एकता जाग उठेगी। स्कूल और कॉलेजों में एकता एवं प्यार से रहने के लिए प्रोत्साहित करना चाहिए। क्योंकि कोई भी धर्म हमसे हमारी भारतीय होने का अधिकार नहीं छीन सकता। भारत में युवा को नेता बनने का काबिल हो उसे नेता के लिए चुनाव में जीतना होगा। सिर्फ युवा ही अपने नये सोच से समाज को बदल सकता है। हम सब जब कोई भी फार्म भर रहे हो और उधर आपकी जाति पूछी जाये तो भारतीय लिखना होगा इसी से एक नयी शुरुआत होनी। एक दूसरे के बिना हम अधूरे हैं।

जब हम एक ही देश में, एक ही प्राणवायु चाहिए, एक ही तरह का पानी पीते हैं, और हम सब का खून का रंग एक है तो सिर्फ जाति के आधार पर अलग होना सही नहीं है। हम सब एक है, हमारी देह की रचना एक। इंसान की वेष भूषा को नहीं देखकर इनसान की हृदय को पहचानना होगा।

●

06 Pg_239-270 TY200028

प्राथमिक शिक्षा का माध्यम – अंग्रेजी

✍ **चिन्मयी,** प्रथम बि.ए.

'घर पहली पाठशाला है और माँ सर्वप्रथम गुरू है।' जब बच्चों ने घर की परिसर से बाहर गया तो उसका मन कच्चा मिट्टी जैसे रहता है। अगर हम कच्ची मिट्टी पर बीज बोता तो वह बड़ा वृक्ष बन जाता है। जब बच्चे घर से शिक्षा प्राप्त करने पाठशाला दाखिल होते हैं तो वे बिलकुल नादान होते हैं। अगर वहीं से इन बच्चों को प्राथमिक शिक्षा अंग्रेज में दिया तो, उनका भविष्य मजबूत होगा। इसलिए नवोदया, मोरार्जी देसायि जैसे आवासीय विद्यालय में प्राथमिक कक्षा में ही अंग्रेज का शिक्षण दिया जाता है।

शिक्षा पाना हर एक बच्चे का अधिकार है। यही कारण है कि शिक्षा को मौलिक अधिकारों में शामिल किया गया है। पाँच से चौदह वर्ष की आयु के भारत में पैदा होनेवाले सभी बच्चों को प्राथमिक शिक्षा प्राप्त करनी चाहिए। यह मुफ्त में उपलब्ध है। भारत सरकार ने एक समान शिक्षा नीति लागू की हैं, जिसमें प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेजी है। आजकल सरकारी स्कूलों में बच्चों को आकर्षित करने के लिए और गुणवत्तापूर्ण शिक्षा प्रदान करने के लिए अंग्रेजी का उपयोग किया है। अगर बच्चों की प्राथमिक शिक्षा अंग्रेजी में दिया तो, वो भविष्य में किसी भी तरह का सवाल का सामना कर सकता है। अगर किसी भी इमारत का नींव मजबूत हो तो उस इमारत बहुत समय तक रहता है। उसी तरह बच्चों को उनकी प्राथमिक शिक्षा अंग्रेज के माध्यम में दिया तो उनका भविष्य उज्ज्वल हो जाता है। इसलिए अंग्रेजी भाषा को प्राथमिक शिक्षा का माध्यम बनना ज़रूरी है।

कंप्यूटर के द्वारा दुनिया की सभी जानकारी हमारी उँगलियों पर रहता है। वो जानकारी अंग्रेजी भाषा में होता है। उस जानकारी को समझाने के लिए अंग्रेज भाषा में निपुण होना ज़रूरी है। अंताराष्ट्रीय भाषा के रूप में अंग्रेजी बच्चों में आत्मविश्वास बढ़ाती है। जिन बच्चों ने मातृभाषा में सीखा है उनके पास सामग्री का एक संग्रह है, लेकिन इसे तुरंत व्यक्त करने में सक्षम नहीं हैं, वो बच्चों प्रतिगामी, हीनता भाव का अनुभव कर सकते हैं। अंग्रेजी माध्यम की प्रतिभा और ताकत से छात्रों ने आसानी से अपने लक्ष्य तक पहुँच सकते हैं। इसलिए प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेजी बनना ज़रूरी है।

यह एक ऐसी कहावत है जो अतीत से सुनी जाती रही है कि जो बच्चें अपना प्राथमिक शिक्षण अंग्रेजी में पाता है, वो अपना संस्कृति को भूल जाता है और अंग्रेजों का संस्कृति को अपनाता है। ये झूठ है। हमारे देश पर लगभग दो सौ वर्ष तक अंग्रेजों का शासन था। हमारे अधिकांश राष्ट्रीय नेता अंग्रेजी माध्यम में शिक्षित है। लेकिन उनकी देशभक्ति हमारे वर्नाकुलर भाषा में सीखी गई लोगों से कहीं ज्यादा है। इस बात को हम हमारा देश का स्वतंत्रता का आंदोलन में देख सकते हैं। देश की महानता खोज जाने में अंग्रेज भाषा हमारी मदद की है। यदि अंग्रेजी का शिक्षण प्राथमिक चरण में दिया तो उनमें देशभक्ति का जज्बा जगाता है, इसका सही उदाहरण महात्मा गाँधी, राजाराम मोहन रॉय, महर्षि अरविंद, आदि जैसे महान लोग है।

बच्चों को उनकी प्राथमिक शिक्षा अंग्रेज माध्यम में देने से उनका ज्ञान बढता है साथ ही उनमें संकुचित मनोदशा का समाप्त होता है। पूरी दुनिया में उन लोगों को काम करने का मौका मिलता, जो अंग्रेज माध्यम में सीखा है। बच्चों को प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेज हो जाने से वो अंग्रेज भाषा में सक्षम रख सकते हैं। जब ''भारतीय संस्कृति का जड़े गहरी है तो प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेज बन जाने से कोई नुकसान नहीं है।'' जो भी भारतीय नागरिक हासिल करते हैं वे गर्व से दावा करते हैं कि वे भारतीय है। अंग्रेजी शिक्षा के शुरुआती चरण में यह दिखाना संभव है कि ''आज के बच्चे देश की संपत्ति है''। अंग्रेजी में प्रारंभिक शिक्षा प्रदान

करके राधाकृष्णन जी के शब्द ''भारत का भविष्य कक्षाओं में हैं'' को पूरा कर सकते हैं।

लेकिन कुछ लोग ऐसी तर्क देते हैं कि बच्चों की प्राथमिक शिक्षा उनकी मातृभाषा में ही होनी चाहिए। ये बात भी सच है। ये भी कहलाता है कि शिक्षा का माध्यम अंग्रेजी होने के कारण बच्चों में आत्मविश्वास की कमी, हीनभावना पनपती है। प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेजी हो जाने से छात्रों ने अपनी बचपन की खुशियों का एहसास नहीं कर सकते। बच्चों में अपनी मातृभाषा के प्रति घृणा का भावन पनपता है। वो अपनी संस्कृति का अनादर भी कर सकते हैं। प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेज बन जाने से कई भाषाओं का अवनति हो रहा है। इसका सही उदाहरण ''संस्कृत भाषा'' है।

भारत में संयुक्त परिवार की प्रथा है। लेखिन अंग्रेज माध्यम की शिक्षा के कारण संयुक्त परिवार विनाश के कगार पर है। छात्र में मूल कम पड रहे हैं। स्वामी विवेकानंद जी ने सौ साल पहले सरल जीवन के महत्व पर जोर दिया था। लेकिन आज सरल जीवन के प्रति बच्चों की प्रवृत्ति कम है। आध्यात्मा ने अपना दर्जा खो दिया है। हमारे बहादुर नायक एवं भारत देश के प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी जी ने अपने योग और आध्यात्मिकता के कारण दुनिया में स्थान ग्रहण किया है, ना कि अपनी अंग्रेजी शिक्षा के कारण। लोग ये भी मानते हैं कि प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेजी बन जाने से छात्रों का विकास हो सकता है और भविष्य में उसे अच्छी नौकरी मिल सकती है। ये बात अक्सर झूठ है। इनफोसिस के संस्थापक श्रीमान नारायण मूर्ति जी और उनका धर्मपत्नि सुधा मूर्ति जी ने उनका प्राथमिक शिक्षा का माध्यम उनकी मातृभाषा थी। वो आज दुनिया के हजारों लागों को नौकरी दिया और 'इन्फोसिस' जैसा महान कंपनी का स्थापना की।

प्राथमिक शिक्षा में अंग्रेजी माध्यम का उपयोग करना और अलग विषयों को भेजना एक सिक्के की दो पहलू माना जाता है। इससे बच्चों का सर्वांगीण विकास होता है। छात्र अपनी प्राथमिक शिक्षा का माध्यम अंग्रेज सीखने के साथ–साथ दूसरी भाषाओं का भी सीखना चाहिए। इससे उसका ज्ञान और संस्कार बढ जाता है। अपने जीवन को सफल बनाने के लिए बच्चों को अंग्रेज भाषा का साथ कई विषय का, कई भाषाओं की जरूरत है। अंग्रेज माध्यम की कल्पना में कई सारी भाषा, भारतीय संस्कृति, मूल्य, आदर्श को भूलना गलत है। अंग्रेजी शिक्षण माध्यम को शुरू से ही स्वीकार करने में कुछ भी गलत नहीं है। भाषा संस्कृति एवं राष्ट्र निर्माण की क्षमता है।

•

लौटा दो बचपन

जीवन के हर पड़ाव को किया पार
और आज यहाँ खडी हूँ तैयार
जब भी हम अपने अतीत को झाँके
दिल कहता है कि
काश! बचपन लौट आ जाए।

झूम उठती थी मस्ती की हवा
हर मोड़ पर थे हम बिंदास
कभी–कभी पड़ती थी हमें खूब डाँट
लेकिन यह भी है, बचपन का एक किस्सा
जो है जिंदगी के प्यार भरा हिस्सा

अक्षिता के., द्वितीय बि.एससी.

06 Pg_239-270 TY200028

जननि जन्म भूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी

✍ **वैभव आर. भंडारी,** तृतीय बि.एससी.

जननि और जन्मभूमि स्वर्ग से भी श्रेष्ठ है। मैं भाग्यशाली हूँ कि मेरा जन्म ऐसी पावन भूमि पर हुआ है। जहाँ पर अब्दुल कलां, महात्मा गाँधी, भगत सिंह, स्वामि विवेकानंद जैसे महान राष्ट्रप्रेमियों का जन्म हुआ है। और उस पावन भूमि को हम आज 'भारतवर्ष' कहते हैं।

समस्त विश्व में ही भारत एक ऐसा देश है जहाँ पर विभिन्न संस्कृतियों और धर्मों का लोग एक दूसरे के साथ सद्भाव में रहते हैं और अपना भारतीय संस्कृति को बहुत सम्मान और आदर करते हैं। मैं एक पूरी तरह से विकसित देश के रूप में भारतवर्ष का सपना देखता हूँ। जो न केवल उपयुक्त क्षेत्रों में उत्कृष्टता हासिल करेगा बल्कि अपना सांस्कृतिक विरासत को भी बराबर रखेगा।

लेकिन आज बहुत समस्याएँ जैसे भ्रष्टाचार, अधिक असमानता, जातिवाद, बेरोजगारी में भारतवर्ष की उन्नति मंद गति में चल रहा है।

आज शिक्षित लोग नौकरी के लिए विदेश जा रहे हैं। क्योंकि हमारा देश में नये रोजगार की सृजन नहीं हो रहा है। इससे भारत के संपन्मूल विदेश में इस्तेमाल हो रहा है। इससे ही भारत अभी भी विकासशील राष्ट्र है। इसलिए शिक्षित और प्रतिभाशाली लोगों को मौका मिलने का जरूरत है और हमारा देश में ही स्व-रोजगार के सृजन के महत्व और प्रोत्साह देने का जरूरत हैं। इसके साथ सरकार भी इस दिशा में प्रगतिशील योजनाओं को अनुष्ठान करने का आवश्यकता है। इससे ही हम बेरोजगारी का समस्या को मूल से ही हट सकते हैं।

जैसे कि आप जानते हैं भारत गाँवों का देश हैं। यहाँ की सत्तर प्रतिशत लोग गाँव में ही निवास करते हैं। भारतवर्षोन्नति के लिए हम हमारा गाँवों की तरफ विशेष ध्यान देना होगा क्योंकि, जब तक विकास के मामले में गाँव और शहर एक समान नहीं होगा तब तक भारत की उन्नति नहीं हो पायेगा। इसलिए गाँवों में अच्छी परिवहन व्यवस्था, सडकों का निर्माण होना चाहिए। इसके साथ पीने के पानी, बिजली का व्यवस्था भी होना चाहिए। और किसानों को सम्मान करना चाहिए। उनको आधुनिक विज्ञान का परिचय होना चाहिए।

भारतवर्षोन्नति के लिए देश के हर एक नागरिक शिक्षित होना जरूरी है। क्योंकि सुशिक्षित नागरिकों से संस्कारयुत समाज से ही सुभद्र राष्ट्र इसे हम भूल सकते हैं। ऐसे देश के हर एक नागरिक शिक्षित बनने से विज्ञान और तकनीक के क्षेत्र में महत्वपूर्ण अभिवृद्धि होती हैं। ये अन्य क्षेत्रों जैसे वैद्यकीय, व्यवसाय, अंतरिक्ष में अभिवृद्धि पाने के लिए मदद करेगी। इससे भारत सभी क्षेत्रों में उत्कृष्टता हासिल करेगी।

संस्कृति और संस्कार की शान मिले ऐसे।
हिंदु मुस्लिम और हिंदुस्तान मिले जैसे।
हम मिलकर रहे ऐसे कि।
मंदिर में अल्ला मस्जिद में राम मिले जैसे।

राष्ट्रप्रेम एकता का भावना हैं। एकता के इस भावना को प्राप्त करने के लिए हम समानता प्राप्त करना बहुत आवश्यक हैं। इसलिए जातिवाद पर काबू पाने के बिना और लिंग समानता के बिना भारत के उन्नति नहीं हो सकता है। इसलिए देश के हर एक स्थर पर महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम के आवश्यकता है।

भारत की उन्नति में राजनीति का भी एक बहुत बडा पात्र है। जब कभी कोई चुनाव आती है तो हम उम्मीदवारों का योग्यता, पिछले अनुभव, प्रस्तुत क्षमताओं को देखकर नहीं लेकिन उनके प्रचार और अभियान को देखकर वोट देते हैं। बाद में हम सरकार को दूषी मानते हैं। इसलिए एक अच्छा राजनेता शिक्षित होना चाहिए और राष्ट्रहित को अपने स्वार्थ

06 Pg_239-270 TY200028

से ज्यादा महत्व देना चाहिए। क्योंकि एक अच्छी राजनेता लोकतंत्र का आत्म है।

आज भारतवर्षोन्नति के लिए हम देश को स्वच्छ और स्वस्थ रखकर पर्यावरण का रक्षा करने का आवश्यकता है। इसके साथ नैतिक मौल्यों, सामाजिक उन्नति, अस्पृश्यता का निवारण, अंधविश्वास का समाप्ति, राष्ट्रीय एकता पर बल देना होगा। इससे ही भारत सभी राष्ट्रों से आगे रहेगी। और विश्व के सब राष्ट्र भारतवर्ष को फिर एक बार भक्ति से सिर झुकाने का स्थिति आयेगी और अंतिम रूप से मैं यही कहना चाहता हूँ मेरा भारतवर्ष महान था, महान है और महान रहेगा। जै हिंद।

फूल और काँटा

फूल नहीं हमें काँटों में भी बसना चाहिए,
सिर्फ खुशी में नहीं, हमें गम में भी हँसना चाहिए।
सही होने पर गवाही मत दिया कीजिए,
क्योंकि ये नफरतों के बाजार है, इसमें जीने का मज़ा लिया कीजिए।

बीते पल की कुछ यादें सजाए रखना चाहिए;
आनेवाले पल से आरजू लगाए रखना चाहिए,
क्योंकि हर पल तो यूँ ही गुज़र जाती है...
इसलिए मुस्कुराहट बनाए रखना चाहिए।

दर्द की बारिशों में अकेले ही संभालना पड़ता है;
लोगों को जब कुद के लिए ही कोई फुर्सत नहीं,
तो औरों को जक्म कोई सिला नहीं करता,
लेकिन खुशियाँ जब बरस्ती है तो न जाने कहाँ से भीड़ लग जाती है।

वक्त, जिन्दगी में सब कुछ सिखाया करती है,
गलतियाँ, जिन्दगी का एक सामान्य भाग, लेकिन दोहराया मत कीजिए।
कभी-कभी दिया भी तेल की कमी से बुजा करती है
इसलिए हर बार हवा पे कसूर मत लगाया कीजिए।

✍ **दीपा,** प्रथम बि.एससी.

06 Pg_239-270 TY200028

कल करे सो आज कर आज करे सो अब

✍ **कृपा बि.**, द्वितीय बि.काम्.

समय एक कीमती उपहार है। जिसे भगवान ने खुद मनुष्य को सौंपा है और बदले में सिर्फ इतना चाहता है कि वह उसका सही रूप से इस्तेमाल करें। समय के कीमत को हम किसी के साथ तौल नहीं सकते। समय जैसी मूल्यवान संपदा का भंडार होते हुए भी हम हमेशा उसकी कमी का रोते रहते हैं क्योंकि हम इस अमूल्य समय को बिना सोचे समझे खर्च कर देते हैं।

ऐसा कहा जाता है कि सफलता की दिशा में पहला कदम समय का सदुपयोग होता है। जो अपने समय की ठीक से व्यवस्था नहीं कर सकता है वह हर चीज में विफल हो जाता है। विकास की राह में समय की बरबादी ही सबसे बडा शत्रु है। एक बार हाथ से निकला हुआ समय कभी लौटकर वापस नहीं आता है। समय किसी का दास नहीं है। वह अपनी गती से चलता है। यह जानते हुए भी मनुष्य अधिकांश समय व्यर्थ के कामों में नष्ट कर देते हैं। इसलिए कबीरदास जी ने कहा है कि –

कल करे सो आज कर, आज करे सो अब।
पल में प्रलय होयेगी, बहुरि करेगा कब।।

इसका मतलब यह है कि, किसी भी काम को कल पर नहीं टालना चाहिए। क्योंकि आज का कल पर और कल का काम परसों पर टालने से काम अधूरा रह जाता है। खराब हुए भोजन की तरह अरुचिकर हो जायेगा। समय अमूल्य धन है, जिसे हम हमेशा के लिए रख नहीं सकते लेकिन सदुपयोग करना जरूरी है।

समय का मूल्य समय के बीत जाने पर ज्ञात होता है। समय के दुरुपयोग से दु:ख और दारिद्र्य की हाथ लगते हैं। समय का भयंकर शत्रु आलस्य है। आलस्य जीवन का एक कीड़ा है। यदी वह लग जाए तो जीवन नष्ट कर देता है। आज बहुत से नवयुवक अवकाश के दिनों में निटल्ले घर पर बैठे रहते हैं। समय का दुरुपयोग एक पाप है। जो इस पाप के कीचड में गिर जाता है उसका विकास कभी नहीं होगा। कहावत भी है – ''आसाढ का चूका किसान और डाल का चूका बंदर कही का नहीं रहता।''

लखपति व्यापारी समय के चूक जाने से भिकारी बन सकता है। पाँच मिनट देर से स्टेशन पर पहुँचने से गाडी छूट जाती है। परीक्षा में समय पर ना आने से छात्र को परीक्षा से हाथ धोना पडता है। अत: समय के दुरुपयोग से हमें बचना चाहिए।

समय तो उच्चतम शिखर पर पहुँचने की सीढी है। जीवन का महल समय मिनटों रूपी ईंट से बनता है। किसी महान इनसान ने सही कहा है ''या तो आप दिन को चलता है या दिन आपका चलता है''। अर्थात् जीवन के हर क्षेत्र के लोगों के लिए सच है। चाहे वह छात्र, कार्पोरेट कर्मचारी या गृहिणी ही क्यों न हो। हर एक को अपने कार्यों को व्यवस्थित रूप से पूरा करने के लिए समय प्रबंधन करना जरूरी है।

टेक्नोलॅजी के इस मार्डर्न युग में रोटी, कपडा और मकान के अलावा आज हर इन्सान के लिए एक और बुनियादी जरूरत जो सामने आ रही है वो है इन्टरनेट और दूरदर्शन मनुष्य को आकर्षित कर रहे हैं। जिसके सामने मानव अपना सारा काम भूल जाता है। परन्तु इन सभी आकर्षणों के बाद भी हम समय का सदुपयोग करने का तरीका अपना लेंगे तो, हमें सफलता की ओर बढने से कोई नहीं रोक सकता है।यही सफलता का राज़ है। ●

06 Pg_239-270 TY200028

भारत में महिला सुरक्षा!

✍ **नयना,** तृतीय बि.एससी.

''यत्र नार्यस्तु पूज्यंते रमंते, तत्र देवताः'' जहाँ नारी की पूजा होती है, वहाँ देवता का वास होता है। इस देश में तो बड़ी-बड़ी पंक्तियाँ, बड़ी-बड़ी बातें प्रचलित हैं। पर कोई भी अनुष्ठानित नहीं है। नारी घर में ही सुरक्षित नहीं है। फिर रात या राम राज्य की बातें तो भूल ही जाइए। याद है? गाँधीजी ने कहा था कि जब महिला रात में, भारत की किसी सड़क में अकेली निर्भीत होकर घूमेगी तो वही दिन से भारत 'राम राज्य' कह लाएगा। क्या हम इसकी कल्पना भी कर सकते हैं?

यह बात तो तय है कि भारत महिलाओं के लिए सुरक्षित नहीं है। बिना कारण से कोई ऐसा नहीं कह रहा। भारत के न्यायालयों में लाखों से ज्यादा महिला-दौर्जन्य के केस बाकी है। कुछ केस को तो पुलिस दाखिल ही नहीं करती। व्यवस्था ठीक नहीं है। इसके जिम्मेदार कौन है? सब! सामने अन्याय होते हुए भी चुपचाप रहनेवाली जनता, रिश्वत लेनेवाली पुलिस, न्यायांग, न सुननेवाली सरकार।

अब इसमें पुलिस को आप दोष नहीं दे सकते। इन्हें दिन में सोलह घंटे से भी ज्यादा काम करना पड़ता है। एक ही पुलिस आफीसर पर दस लोगों की जिम्मेदारी है। हमारे भारत की पुलिस सेवा में 30% से भी ज्यादा स्थान खाली है। न्यायांग व्यवस्था में 40% स्थान खाली है। कौन भरेगा यह सब? सरकार? क्या कर रही है सरकार।

जब पुलिस की ऊपर जिम्मेदारी बढ़ जाती है तो, काम ठीक से नहीं कर पाती। भला! एक ही अफ़सर कितने लोगों की तकलीफें सुने? एक ही न्यायाधीश कितने वकालत की सुनवाही करे? इसलिए भारत में न्याय प्रक्रिया विलंब है। अंग्रेजी की एक कहावत, "Justice delayed, is justice denied" – भारत में हमेशा लागू हो रहा है। देर की न्याय से बहतर है न्याय ही न मिलना। इसलिए लोग कोर्ट-कचैरी के चक्कर भी नहीं काटते। केस ही नहीं डालते।

भारत में कितनी बलात्कार, एसिड़ वार हो रहे हैं? असंख्य! तो इन सब का नुकसान क्या है? हाल ही में हो रहे अपराधों को समर्थ न्यायांग एवं पुलिस व्यवस्था से मिटा सकते हैं। पर देर तो होगी। लेकिन भविष्य में यह सब न हो इसलिए हमारे युवा लोगों को तथा बच्चों को संस्कारपूर्ण भरपाई शिक्षण देना अनिवार्य हैं। स्त्री को बहन और माता के रूप में गौरव देना सिखाना ही है। इसलिए सभी लोग यह ठीक से देखना चाहिए कि, क्या अपने बच्चे सही मार्ग में है? उनसे कोई आपराधिक प्रक्रिया तो नहीं हो रही? भविष्य में अच्छे इन्सान बनेंगे या नहीं?

यह परेशानियों के असली जड़ है – बचपन में सही परवारिश न मिलना। ऐसे बच्चे आगे बढ़कर अपराधी ही बनते हैं। इसलिए सरकार, आम आदमी, अफसर – सभी लोग इसके बारे में सोचना चाहिए कि भविष्य के प्रजाओं को सन्मार्ग मिल रहा है या नहीं। इन सबकी जिम्मेदारि हम सब पर है। ●

06 Pg_239-270 TY200028

बहुभूषणा भारतीयसंस्कृतिः

✍ **वैष्णवी,** प्रथम बि.सि.ए.

'सम्' उपसर्गपूर्वकात् 'कृ' धातोः व्युत्पन्नः संस्कृतिरिति शब्दः यस्यार्थः 'सम्यक् कृति'रिति । 'सभ्यता' इत्यस्य शब्दस्य पर्यायत्वं भजति यस्य कस्यापि मानवजनस्य संस्कारसूचिका भवति तदीया संस्कृतिः । समस्तमनुकुलस्य स्वरूपपरिचायिका सा दर्पणवद्भवति । इह जगति जीवतः तत्तद्देशप्रदेशीयजन–समुदायस्य जीवनपद्धतिं द्योतयति तत्तत्संस्कृतिः । विश्वेऽस्मिन् विद्यन्ते विशिष्टाः विभिन्नाः अनन्याश्च नानास्वरूपाः संस्कृतयः ।

अस्माकं भारतवर्षे सुप्रतिष्ठिता भारतीयसंस्कृतिः या तु समस्तलोके अतीव सुपरिचिता सुभूषिता च । का विशेषता अस्याः? इति पृष्टे साभिमानं सुघुष्टमस्ति यत् निखिलभुवने प्रसिद्धासु तिसृषु प्राचीनतमसंस्कृतिषु अन्यतमा भवति नः भारतसंस्कृतिः । आर्यावर्तदेशीयजनतायाः जीवनपद्धतिः अनया प्रतीयते इत्यतः असौ 'आर्यसंस्कृतिः' । वेदवाङ्मयमूलत्वं सा भजते इत्यतः 'वैदिकसंस्कृति'रिति उदीरितम् । सुज्ञाननिधिभिः अनेकैः महर्षिवरैः ज्ञाननयनेन सानुसन्धानम् आविष्कृतमिति कारणेन इयम् 'आर्षसंस्कृतिः' इति शंस्यते । वेदैर्बोधितानि सञ्जीवनमौल्यानि, सद्विचाराश्च भारतीयानां जीवनपथे आचर्यन्ते । उदाहरणमिदमेकं यथा – 'अहिंसा परमो धर्मः' इत्यस्ति काचित् श्रुतिवाक् । वेदोक्तपथपरायणैः भारतीयैः स्वजीवने परिपाल्यते सः सन्देशः । वेदाश्रितैः विविधशास्त्रग्रन्थैः तथा च नानाकाव्यकृतिभिः बोधिताः जीवननीतिमणयः अस्माकं विभूषणप्रायाः ।

भारतीयकलानां प्रादुर्भावे विकासे चापि वेदमूलत्वमेव अङ्गीक्रियते । चतुष्षष्टिकलासु मूर्धन्यभूताः पञ्चललितकलाः सन्ति । सङ्गीतसाहित्यचित्रादिशिल्पाः अग्रमान्याः ललितकलाः ।

'संस्कृतिः संस्कृताश्रिता' इत्युक्तरीत्या आर्यसंस्कृतिप्रादुर्भावे मूलं संस्कृतभाषागतं वाङ्मयम् । विशेषतः वेदाः, उपवेदाः, अपि च तदाधारितशास्त्रवाङ्मयम् । 'भारतस्य प्रतिष्ठे द्वे संस्कृतं संस्कृतिस्तथा' इति सूक्तिः सर्वथा यथार्थं भजते । सामाजिक–सांस्कृतिक–राजकीय–व्यावहारिकादिषु सर्वेषु हि क्षेत्रेषु भारतीयसंस्कृतिः विश्वस्तरे गुरुत्वं प्राप्नोति । 'कृण्वन्तो विश्वमार्यम्' इति अत्युदात्तं ध्येयवाक्यं भारतीयश्रुतिवाङ्मयं प्रददाति । विश्वकल्याणचिन्तनं अस्याः संस्कृतेः बीजरूपमस्ति । 'विश्वकुटुम्बता' इति परिकल्पनमपि भारतीयचिन्तनपरम्परायाः प्रतिष्ठा वर्तते । उदारचरितता एव विश्वकुटुम्बतायाः मूलम् । तत्तु सत्त्वशीलमानवतायाः बीजं खलु । 'सर्वे जनाः सुखिनः सन्तु' इत्यस्याम् आशंसनवाण्यां भारतीयसंस्कृतेः अतिशयवैशिष्ट्यम् औन्नत्यं च विद्योतते । 'मा कश्चित् दुःखभाग्भवेत्' इत्याशास्ते सर्वः भारतीयः । 'सर्वधर्मसहिष्णुता' इत्यपि अपरम् औदार्यम् आर्यसंस्कृतौ वर्तते । इत्यतः कालान्तरेण तदा तदा बहुवैदेशिकम् बहुधा आक्रमणं घटितमपि संस्कृतिरेषा न विकारतां गता, न चापि वा क्षीणा । अद्यापि विशालेऽस्मिन् भरतखण्डे नानामतीयाः नानाधर्मीयाः नानाभाषीयाः बहुकोटिशः प्रजाजनाः सौहार्दं भजमानाः सहजीवनं साधयन्तः यशस्विनः जयशीलाश्च सन्ति । जयतु भारतम्; जयताद् भारती । ●

06 Pg_239-270 TY200028

मृत्परीक्षणात् वृष्टिसम्भावनज्ञानम्

✍ **पल्लवी भट्,** द्वितीय बि.एस्सि.

जलं हि जगति सकलजीवजालस्य जीवनाडी वर्तते । समुचिते ऋतौ सुवृष्टि: भवति चेत् भूमौ समृद्धि: सञ्जायते । सा भवति सस्यशालिनी । कृषिव्यवहारसम्बद्ध: भूयान् भागस्तु वृष्टिमेव अवलम्बितोऽस्ति । अपेक्षितप्रमाणेन सम्भूतवृष्टिफलत: एव नदीषु कूपेषु सरस्सु च जलं प्रपूर्णं भवति । नद्यादिषु जलविहीनेषु जातेषु लोके पानार्थमपि जलस्य अभाव: परिदृश्यते । यद्यपि अद्यतनकाले आविष्कृतानाम् आधुनिकतन्त्रज्ञानसाधनानां साहाय्येन जलबन्ध–जलसेचनादय: कृषिकर्मोपकारका: व्यवस्था: स्यु:, तथापि निसर्गदत्तजलैर्विना तानि प्रयोजनाय न सिद्ध्यन्ति । तात्पर्यत: इदं तु निश्चितमुच्यते यत् परिपक्वकाले भानौ दृष्टेषु सान्द्रमेघेषु एव तावत् जीवसङ्कुलस्य जीवनयात्रा सुखकरी भवति । नूनं वृष्टेरभावे तु जीवनं कष्टग्रस्तं भवति ।

कदा कियता प्रमाणेन वृष्टिर्जायत इति यदि जनै: निष्कृष्ट तया ज्ञायेत तर्हि भाविजीवननिर्वहणाय सम्यक् उद्दिष्टयोजना: कल्पयितुं सुकरं स्यात् । कृष्युद्यमादिनानाक्षेत्रगतप्रक्रियासु ईदृक् परिज्ञानं पूर्वलभ्यं यदि भवेत् तन्महदुपकारकम् । पूर्वानुमानमाश्रित्य वृष्टिसम्भावनस्य प्रमाणादिविचारप्रतिपत्तौ वातावरणगतवायुमानमापिका: व्यवस्था: समग्रे देशे सर्वकारेण प्रतिष्ठापिता: सन्ति । तत: प्राप्तानि विवरणानि सङ्गृह्य प्रतिनित्यं दैनिकवातावरणगतविचारा: समूहमाध्यमव्यवस्थाद्वारा जनानां कृते परिज्ञापिता: भवन्ति । तत्र वायुमानविचारपरिज्ञाने विशेषत: अभ्यूहा आश्रीयते । अद्यत्वे तु एतादृश्याम् अभ्यूहायां उपग्रहसाहाय्यं प्राप्यते । तथापि वृष्ट्यादिविचारपरिज्ञाने विशेषसाफल्यं नाधिगतम् अद्यावधि ।

अस्मिन् क्षेत्रे उपकारकमस्ति किञ्चन साम्प्रदायिकं जानपदीयं तन्त्रज्ञानम् । टिबेट्प्रभृतिषु प्रदेशेषु आबहो: कालात् एतस्य ग्राम्यतन्त्रज्ञानस्य उपयोग: क्रियमाणोऽस्ति । तस्य परिचयोऽत्र प्रस्तूयते ।

भूमौ त्रिपादपरिमित: (४० अङ्गुलीमित:) गर्त: निर्मितव्य: । तत्रत्य: ताप: कियान् अस्तीति ज्ञातव्य: । तत्साहाय्यभूतानि उष्णतामापकसाधनानि अद्यत्वे तु सर्वत्र उपलभ्यानि सन्त्येव । यदि शिशिरकाले मृत्तिकाताप: किञ्चिदधिकतर: तर्हि अवगन्तव्यं यत् ग्रीष्मे द्विवारं वृष्टि: भवेदिति । ग्रीष्मकाले यदि स: मृत्तिकाताप: न्यून: अस्ति तर्हि निर्णीयते आगामिवर्षकाले वृष्टि: न्यूनप्रमाणेन भविष्यतीति ।

उष्णतायुक्ता मृत्तिका वातावरणं प्रति उष्णतां प्रेषयति । तत्कारणात् वायौ असान्द्रता उत्पद्यते । तत: वृष्टिमेघानां आकर्षणं भवति । यदि मृत्तिकायां शीतांश: अधिक: विद्यते तर्हि वातावरणे जाड्यम् उत्पन्नं भवति । तेन च मेघानाम् आगमनं निरुद्ध्यते । निदाघे समुद्रजलात् समुत्पन्ना: मेघा: अन्तरिक्षे सञ्चरन्त: भूमिसमीपे ग्रीष्मान्ते आयान्ति इति यदस्ति नियतिव्यवस्था तत्र ऋतुपरिवर्तनमेव हि कारणम् । एवं समुपगता: मेघा: भुव: उष्णताम् अवलम्ब्य क्वचित् अधिकां क्वचिदल्पां च वृष्टिं यच्छन्ति । अत एव भूमण्डले तत्र तत्र वृष्टिप्रमाणे तारतम्यं दृश्यते । इदं प्रज्ञानं प्राचीनकालात् क्रमेण जनपरम्परया आगतम् । इत्थं महत्यस्ति प्राचीनभारतीयविज्ञानपरम्परा ।

वराहमिहिर:, वाग्भट:, लल्लटाचार्य: इत्यादिशास्त्रज्ञा: भूलक्षणादिविचारान् विवृण्वन्ति । मृत्तिकाया: रक्तकृष्णादिविविधवर्णमाश्रित्य तथा च मधुराम्लकषायादिनानारुचिमवलम्ब्य यथोचितजातिसस्यानि यथाकालं प्रारोपितव्यानि इति तै: मार्गदर्शनं दत्तमस्ति वृक्षायुर्वेदशास्त्रे । वृष्टिप्रमाणमाश्रित्य मृद्गुण: विपरिणमते। बृहत्संहिताग्रन्थादिषु कृषिक्रियोपकारकं सुमहत् परिज्ञानं बहुतरं प्रदत्तमस्ति । एवं यद्यपि विपुलज्ञानं शास्त्रनिबद्धं विद्यते तथापि अत्रोदाहृतं भूमितापानुसारं वृष्टिसम्भावनविषयावगमनं तु प्राय: क्वापि ग्रन्थे न प्रतिपादितं दृश्यते । इत्थं ग्रन्थप्रामाण्यरहिता: अपि नैकविधा: जानपदीयपरम्परामात्रे प्रचलिता: पारम्परिकज्ञानबिन्दव: अद्यापि जीवन्ति भारतवर्षे । एतेषाम् अनर्घताविषये नास्ति सन्देह: । ●

06 Pg_239-270 TY200028

डा. ए.पि.जे. अब्दुल् कलाम:

✍ **रञ्जिता नायक्,** प्रथम बि.काम्.

परिवर्तिनि संसारे मृत: को वा न जायते ।
स जातो येन जातेन देशो याति समुन्नतिम् ।।

सूक्तिरियं मानववर्यस्य अब्दुल् कलामस्य व्यक्तित्वविषये सम्यगन्विता भवति । उदात्तचरितम् एनं के न जानन्ति? भव्यभारतदेशस्य राष्ट्राध्यक्षतापदवीं समलञ्चकार स: । तत: पूर्वं च बाह्याकाशतन्त्रज्ञानविभागे विज्ञानी सन् बहुप्रथित: आसीत् । नैकासु राष्ट्रीयप्रगतियोजनासु कलाममहाभागस्य योगदानं गण्यमान्यं च वर्तते ।

बाल्यं शिक्षा च –

अस्य जन्म तमिळुनाडु प्रान्ते रामेश्वरक्षेत्रे मध्यमवर्गीय मुसल्मानकुटुम्बे अभवत् । पिता जनुलाब्दीन् तु धनवान् वा विद्यावान् वा नासीत् । किन्तु स: समाजे सभ्यगृहस्थ: सन् उदरम्भरणाय प्रामाणिकरीत्या नाविकत्वं निर्वहति स्म । अविभक्ते कुटुम्बे अब्दुल् कलाम: पालित: । तस्य पञ्च सहोदरा: पञ्च सहोदर्यश्च आसन् । कलामवर्यस्य व्यक्तित्वे जीवने च तत्पितु: नीतिनिष्ठव्यक्तित्वस्य प्रभाव: अधिकतया जात: । कलामजनक: स्वयं शिक्षणवञ्चितोऽपि जीवनविद्यायां दक्ष: निजवृत्तिबद्धतावान् तथा च संस्कारसम्पन्नश्च आसीत् ।

पञ्चवर्षीय: कलाम: रामेश्वरे स्थितायां पञ्चायतप्राथमिकशालायां शिक्षार्थं प्रवेशित: । गृहे सदा निर्धनता बाधते स्म । अत: कलाम: स्वस्य प्रारम्भिकशिक्षामनुवर्तयितुम् आवश्यकाय धनार्जनाय प्रत्यहं प्रात: स्वपत्तने प्रतिगृहं वृत्तपत्रिकावितरणं करोति स्म । एवं बाल्यादेव विद्यार्जनाय धनार्जनम् अनिवार्यम् आपतितं तस्य जीवने ।

वृत्तिजीवनम् –

क्रिस्ताब्दीये १९५८ तमे वर्षे कलाम: मद्रास् इन्स्टिट्यूट् आफ् टेक्नोलजी नाम महाविद्यालयत: अन्तरिक्षविज्ञाने स्नातकपदवीम् अधिगतवान् । तत्पश्चात् हावरक्राफ्ट् इति परियोजनायाम् उद्योगं सम्प्राप्नोत् । ततश्च 'भारतीयान्तरिक्षानुसन्धानं तथा विकास:' इति संस्थायां नियोजितोऽभूत् । क्रिस्ताब्दीये १९६२ तमवर्षत: तत्संस्थायाम् उपग्रहप्रक्षेपणस्य विविधासु परियोजनासु स्वभूमिकां समर्थतया निरूढवान् । तत्प्रकल्पस्य निर्देशकत्वेन भव्यभारतस्य प्रथमं स्वदेशीयोपग्रहं एस्.एल.वि.नामकं निर्मीय तत्प्रक्षेपणाय अपेक्षितक्षिपणिनिर्माणस्य सर्वव्यवस्थां विहितवान् । क्रिस्ताब्दीये १९८० तमवर्षे जुलैमासे पुनरेकं रोहिणीनामकम् उपग्रहं सफलतया अन्तरिक्षं प्रापितवान् । स: उपग्रह: विशेषत: पृथिवीकक्षाया: निकटे संस्थापित: । इदमपि श्रेय: कलामवर्यस्य कीर्तिवर्धनाय अकल्प्यत । रोहिण्या: प्रक्षेपणफलत: विश्वस्तरीयस्य अन्ताराष्ट्रीयान्तरिक्षसमाजस्य सदस्यत्वं भारतस्य इदंप्रथमतया प्रदत्तमभवत् । एतत्तु महत्प्रतिष्ठावहं भारतीयानाम् ।

'इस्रो' (ISRO) संस्थाया: व्योमयानसम्प्रेषणकार्यक्रमस्य अनुमतिप्रापणश्रेयोऽपि कलामेन अधिगतं वर्तते । भारतीयतन्त्रज्ञानेन 'अग्नि:' तथा 'पृथिवी'नामकयो: अनयो: उभयोरपि क्षिपण्यो: विन्यासम् अयमेव व्यदधात् ।

श्रीमान् डा. कलाम: क्रिस्ताब्दीयस्य १९९२तमवर्षस्य जुलै मासत: क्रिस्ताब्दस्य १९९९तमवर्षस्य डिसेम्बरमासपर्यन्तं भारतदेशस्य रक्षणामन्त्रिण: विज्ञानमार्गदर्शकत्वपदम् अध्यारूढ: ततोऽनन्तरं सुरक्षाशोधविकासविभागस्य सचिवपदवीमपि समलङ्करोत् । क्रि.श. २००२तमवर्षात् क्रि.श. २००७तमवर्षपर्यन्तं भारतदेशस्य सर्वोत्कृष्टपदभूते राष्ट्राध्यक्षस्थाने व्यराजत ।

स्ट्रेटेजिक् मिस्सैल् सिस्टम् इत्यस्य उपयोगं आग्नेयास्त्रस्य रूपेण कलाममहाभाग: कृतवान् । अस्य फलत: भारतदेश: परमाण्वस्त्राणाम् उत्पादनस्य क्षमताप्रापणे सफलोऽभूत् । डा. कलाम: क्रि.श. २०२०तमवर्षपर्यन्तं भारतसर्वकारस्य प्रधानवैज्ञानिकोपदेशकत्वेन नियोजित: आसीत् । किन्तु तत्पूर्वमेव कालस्तमनयत् इति तु यत् दुर्दैवमेव । परन्तु स्वस्य चरमदिनपर्यन्तमपि स: देशसेवायां व्यापृत: एवासीत् । आधुनिकभारतम् इतोऽपि प्रगतिपरं विधातुं स: विशिष्टा: क्रियायोजना: निरूप्य सर्वकाराय समर्पयत् ।

06 Pg_239-270 TY200028

डा. कलामस्य ग्रन्थरूपोपायनम् –

मान्यकलामवर्य: स्वसंशोधनात्मकविचारसारान् ग्रन्थरूपेण सङ्गृह्य मनुकुलाय समर्पितवानस्ति । स्वजीवनसाधनाधारेण अधिगतान् अनर्घान् वैज्ञानिकप्रज्ञाबिन्दून् स: स्वग्रन्थेषु क्रोढीकृतवान् । तेषु प्रमुखा: – Wings of Fire, My Journey – Transforming Dreams into Actions, India 2020 – A Vision for the New Millennium, Ignited Minds: Unleasing the Power within India, Touring Points – A Journey through Challenges इत्यादय: । सर्वेऽपि एते ग्रन्था: नानाभारतीयभाषासु वैदेशिकभाषासु च अनूदिता: सन्ति ।

डा. कलाम: कश्चिदेक: अतिविशिष्ट: विज्ञानी यस्मै त्रिंशत्सङ्ख्या: विश्वविद्यालया: गौरवसूचकं डाक्टरेट् उपाधिं प्रदत्तवन्त: । 'अहो ज्ञानं महाधनं' ननु । सर्वाधिकत्वेन स: अत्युत्कृष्ट: मानवतवादी, मर्यादापुरुषश्च आसीत् यस्य जीवनादर्श: अस्माकं मार्गदर्शको वर्तते इति साभिनन्दनं स्मरामो वयम् ।

●

पावन्यै तुलस्यै नम:

✍ **मेघना शानुभोग्,** प्रथम बि.सि.ए.

भगवतो महाविष्णो: सुमहत्प्रीतिभाजनं दिव्यं सस्यवरं वर्तते या परमपावनी श्रीतुलसी । यथार्थतया 'हरिप्रिया' इति नाम्ना लोकविश्रुता सा । इदं तु सर्वविदितमेव यत् वैदिक–मतस्थगृहिणां गृहाङ्गणे पुरोभागे प्रतिष्ठापितं यत् वृन्दावनं लसति तदेव तुलस्या: संनिधानम् यन्मूले आस्तिकगृहस्थै: प्रत्यहमपि भानूदयकाले अविस्मृत्य महत्या श्रद्धाभक्त्या शुद्धजलम् आवर्ज्यते, गन्धपुष्पाक्षतादिभि: समर्च्यते, असकृच्च सप्रदक्षिणप्रणमनेन वन्द्यते संसेव्यते च । न तावदेव, सायं सन्ध्याकाले च दीपप्रज्वालनं कृत्वा वृन्दावनाग्रे तन्महि–मात्मकस्तोत्रपठनपूर्वकम् अभिवाद्यते । अयं तु तुलस्या: नित्यपूजनविधि: ।

श्रीतुलस्या: प्रादुर्भावकथनं तावत् जिज्ञासाम: । पुरा किल श्रीहरिदिग्दर्शनमनुसृत्य अमृतसम्प्राप्त्यर्थं देवदानवगणाभ्यां मिथ: मिलित्वा क्षीरसागरमन्थनम् आचरितम् । तत्फलत: प्रथमं यद्यपि अनिष्टं हालाहलविषं प्रादुरभवत्, ततोऽनन्तरं क्रमश: नैकानि प्रियाणि सुवस्तूनि समवाप्तानि । तानि च – उच्चै:श्रवस् नाम दिव्याश्व:, ऐरावतं इति दिव्यदन्ती, कामधेनु:, कल्पतरु:, पारिजातद्रुम:, कौस्तुभमणि:, अप्सरस:, चन्द्र:, अमृतकलश: – इत्यादीनि नानारूपात्मकानि आसन् । तदानीं दुग्धाम्बुधे: उदरात् अमृतकलशे प्रादुर्भूते सति महाविष्णो: आमोदमयदृष्टि: तदुपरि असरत् । एवं भगवतो नेत्रोद्भूतै: आनन्दबाष्पै: सद्य एव सस्यश्रेष्ठा तुलसी सञ्जाता तत्र । इत्थम् अत्यपूर्वतया अभिजाता या तुलां (सादृश्यं) स्यति (खण्डयति) इत्यत: 'तुलसी' इति भगवता नाम कृतम् । अपि च श्रीहरि: तामनुगृह्णन् एवम् आदिशति यथा, 'तुलसि, त्वं भुवि भक्तानां गेहाङ्गणे निवसन्ती तेषामुद्धरणपरा भव' इत्ययं विचार: विष्णुपुराणे उल्लेखितोऽस्ति । क्षीरसमुद्रात् उद्भूतां श्रीतुलसीं क्षीरनैवेद्यसमर्पणपूर्वकम् आराधयन्ति चेत् भक्ता: अतिशयपुण्यभाजना भवन्ति । 'ಅಲಯಕೆ ಭೂಷಣ ತುಲಸಿವೃಂದಾವನ' इत्युक्तिरस्ति ।

कार्तिकमासावधौ श्रीहरि: स्वयं दामोदरनामकत्वेन तुलस्यां संनिहितो भवति । अस्य मासस्य शुक्लपक्षे द्वादश्यां तिथौ उत्थानद्वादशीपर्व भवति । आषाढमासस्य प्रथमैकादशीदिवसादारभ्य यो महाविष्णु: योगनिद्रारत: समास्ते सोऽद्य कार्तिकैकादशीतिथौ उत्तिष्ठति इत्यत: तत्पर्व

06 Pg_239-270 TY200028

‘उत्थानैकादशी’ इत्युच्यते । तदनन्तरदिवसश्च ‘उत्थानद्वादशी’ इति व्यवह्रियते । अयं दिवस: यदि रेवतीनक्षत्रयुत: सम्भवति तदतीव श्रेष्ठ: । तद्दिने तुलसीमहाविष्ण्वो: विवाहमहोत्सव: अतिवैभवेन आचर्यते श्रद्धालुभि: ।

उत्थानद्वादशीमहोत्सवाचरणं कथं विधीयते इति किञ्चिद्विवृणोम्यत्र । वृन्दावने तुलसीसमीपे एक: आमलकवृक्षविटप: प्रभाते गृहस्थै: स्थाप्यते । यत: आमलकवृक्षे साक्षात् विष्णुदेवो निवसति । तुलस्यामलकौ वधूवरौ इति प्रतीयते । यत: तयोरन्त: वृन्दाविष्णू प्रतिवसत: किल । वृन्दावनं परित: पुष्पपत्रात्मक: सुन्दर: सालङ्कृतमण्डप: विनिर्मीय पुरत: स्थण्डिले चित्रात्मकरङ्गवल्ली च विरच्यते गृहसदस्यै: ।

तत: शुचिर्भूतै: सर्वै: मिलित्वा फलपुष्पगन्धाक्षताभि: समर्चनं विधीयते । तुलसीवनाग्रे मधुरभक्ष्यपानकादिनैवेद्यं समर्प्य धूपदीपौ सारातिक्यं नीराजनञ्च दर्श्यन्ते । तत्र तुलसीकल्याणमहोत्सव: मन्त्रपूर्वकविधिना विधीयते । सर्वेऽपि सतोषं तुलसीमण्डपस्य समन्तात् सभक्तिनर्तनं कुर्वाणा: भजनगायनसङ्कीर्तनादिभि: दैवप्रसादनम् अनुतिष्ठन्ति । तुलसीकल्याणोत्सवं य: साक्षात् पश्यति, स्वयमपि चोपासते तस्य इहजीवने सर्वसौभाग्यं लभ्यं भवति । परत्रापि च मुक्तिभाग् भवति । प्रत्यहमपि यस्मिन् मन्दिरे सूर्योदये तुलसीपूजा, सायं सन्ध्याकाले च वृन्दावने दीपप्रज्वालनपूर्वकं भजनसङ्कीर्तनं समाचर्यते तत्र दुष्टशक्तिबाधा निवार्यते । अपि च गृहे सर्वेषां सर्वसौमाङ्गल्यमय: आनन्द: लभते ।

श्रीहरिपूजायां तुलसी आवश्यकी । विना तां आरधनमपूर्णम्। ‘ಒಲ್ಲನೋ ಹರಿ ಕೊಳ್ಳನೋ । ಎಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯಗಳಿದ್ದೂ ತುಳಸಿ ಇಲ್ಲದ ಪೂಜೆ ॥’ इत्यस्ति हरिदासवाणी । तुलसीगन्धितवायो: सेवनेन अस्माकमारोग्यं वर्धितं भवति । देवपूजाकाले तीर्थजले तुलसी योज्यते । अत: तीर्थसेवनं न केवलं पुण्यावहम् आरोग्यवर्धकम् अपि । प्रत्यहं प्रात: तुलसीदलानि चर्व्यन्ते चेत् मधुमेहव्याधि: नियन्त्रिता भवति ।

ಶ್ರೀ ತುಲಸೀಮಾತೆ ದಾಮೋದರಪ್ರೀತೆ । ಪಾಪರಹಿತೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಪ್ರದಾತೆ ॥ इत्यस्ति कश्चित् तुलसीस्तव: । गृहिण्य: प्रत्यहमपि तुलसीदेव्युपासनेन नित्यसौमाङ्गल्यं, दीर्घायुर्योगं च आप्नुवन्ति । अत एवमुक्ता तन्महिमा –

ನಿನ್ನ ಪೂಜಿಸಿ ಉದಕವನೆರೆಯಲು । ಸಂಪನ್ನೆ ನೀನೊಲಿದು
ಪಾಲಿಪೆಯಂತೆ ॥
ನಿನ್ನೊಳಿರುವ ಹರಿ ಧನ್ವಂತ್ರಿಯಂತೆ ಸಂ । ಪೂರ್ಣೆ ನೀನೊಲಿದು
ಪೊರೆ ಹರಿಪ್ರೀತೆ ॥

इत्यस्ति न: प्रार्थना । सुप्रसन्नया तुलसीमात्रा क्षिप्रानुगृहीता भूयामहे । ●

न मातु: परदैवतम्

✍ **विद्याश्री कल्कूरा,** द्वितीय बि.काम्.

जीवलोकगतेऽस्मिन् संसारे सर्वस्यापि जीविन: मात्रा समं नास्ति अपर: । सर्वोत्कृष्टं स्थानमस्ति जनन्या: । ‘ತಾಯಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ’ इति काचित् कार्णाटी सूक्तिरस्ति । वेदसारभूतायाम् उपनिषदि आचार्यस्य शिष्यानुशसनम् इदमस्ति – ‘मातृदेवो भव । पितृदेवो भव । आचार्यदेवो भव’ इत्यादि । अर्थात् जगति सर्वप्रथमतया मातृगौरवं प्रतिपादितम् अस्ति ।

माता जगत: निर्मात्री भवति । ‘मिमीते इति माता’ इत्यस्ति निर्वचनम् । जीवलोकस्य सृष्टिमूलं सा धात्री ब्रह्मशक्तिं वहति ।

प्रसवादारभ्य स्वसन्ततिपालने पोषणे निर्माणे च धात्री कियत् क्लेशं सहते ! यादृशी: वेदना: यातनाश्च अनुभवति । स्वोदरे गर्भधारणादारभ्य आजीवनमपि सा सन्ताननिर्माणे अहोरात्रं तपश्चरति । शैशवे स्वार्भकहिताय रात्रिषु निद्रां त्यजति । यद्यपि अहस्सु महत्सु गृहवार्तादिषु व्यापृता भवति तथापि निशासु शिशुशुश्रूषणाय जागरणं कुर्वाणा माता शरीरायासं नैव गणयति । प्रत्युत मनस्तोषेणैव सर्वक्रियासु सोत्साहं प्रवर्तते । महागुर्वीमपि प्रसववेदनां सा शिशुमुखदर्शनेन विस्मरति । शिशो: लालनं, पालनं, पोषणं तथा च संस्कारप्रदानादिषु स्वकर्तव्येषु कियत्सा वत्सला, प्रेमला च भवति । महती त्यागमयी, तपश्शीला,

06 Pg_239-270 TY200028

सहनामयी, सर्वसमर्पणशीला, क्षमावती, आनन्दमयी, अमृतवर्षिणी चापि जननी । 'मात्रा समं नास्ति शरीरपोषणम्' इत्यस्ति काचित् मधुरवाणी । निजार्भकस्य मनस्तुष्ट्ये कायपुष्ट्ये च सदैव यतमाना साभवति । कन्नडकविता काचिदेवं वर्तते –

ಎಲೆ ತಾಯೆ ನೀ ಎನ್ನ ಗರ್ಭದೊಳ್ ಧರಿಸಿದೆ
ಭೂಮಿಯೊಳ್ ಭರಿಸಿದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದೆ ॥
ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿಟ್ಟೆನ್ನ ಜೋಗುಳವ ಪಾಡಿದೆ
ದಿಟ್ಟಗಳ ಮುರಿಮುರಿದು ಕ್ಷೇಮವನು ಬೇಡಿದೆ ।
ಕೆಟ್ಟಬೇನೆಗಳಂದು ಮುಡಿಪುಗಳ ಕಟ್ಟಿದೆ
ಕಷ್ಟಗಳ ನೀ ಸಹಿಸಿ ಸುಖವೆನಗೆ ಉಣಿಸಿದೆ ॥

सत्यम्, यथार्थमुक्तम् । वेदव्यासगुरुणा मातृमहिमाविषये प्रोक्तवचनेषु किञ्चिदत्र उल्लेख्यते । 'माता सत्यं पिता धर्मो......' । अपि च 'नास्ति मातृसमो गुरुः' इत्यादीनि । नूनं माता एव सुतानामाद्या परमगुरुश्च । तेषां पाठशालाप्रवेशनात् प्रागेव अनुक्षणमनुदिनं चैव तनुजान् शिक्षयति । सोत्कण्ठं प्रेमामृतधारां स्रावयन्ती स्वसुतानां सुन्दरभविष्यं प्रतीक्षते, अतीव महत्त्वाकाङ्क्षिणी तिष्ठति माता तनयानां श्रेयोदर्शने । तादृक् वात्सल्यमय्याः मातुराशीर्भिः प्रवर्धमानाः सञ्जाताः बहुभाग्यवन्तः इति प्रशंसतीयं कविता ।

ಮನೆಯೆ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆ ಜನನಿ ತಾನೆ ಮೊದಲ ಗುರುವು
ಜನನಿಯಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತ ಜನರು ಧನ್ಯರು ।
ಜನನಿ ಪಡೆದ ಜನರು ತಾವೇ ಜಗದಿ ಮಾನ್ಯರು ॥

एवं जननी जीवलोकस्य असदृशबन्धुरस्ति । भुवनस्य भाग्यरूपिणी सा । अतुलानर्घधनमपि । मातृरूपेण देवः प्रत्यक्षं निवसति नः अतिनिकटे । 'जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी' इत्युक्तमस्ति रामायणे रामचन्द्रेण ।

'कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवती'ति श्रीशङ्करगुरूणां वचनमस्ति । ईदृश्याः दैवरूपिण्याः मातुर्विचारे भक्तिः अवश्यंकार्या । पुत्राः वयं सदा ऋणिनः स्याम । तदृणनिर्यातने यावच्छक्यं तावत् प्रयतमानाः ऋणमुक्ताः भवेम । यद्यपि सम्पूर्णतः मात्रर्णविमोचनं न शक्यं तथापि आजीवनं तन्निर्यातनपराः तिष्ठेम ।

●

शालग्रावशिलामहिमा

✍ **वैष्णवी एस्.**, द्वितीय बि.एस्सि.

'शालग्रावशिला यत्र तत्र संनिहितो हरिः ।'

यत्र महिमामयं शालग्राव प्रतिष्ठापितं भवति, यत्र दिव्यरूपः शङ्खः विद्यते, यत्र च तुलसीवृन्दावनं सुनिष्ठितं वर्तते, तत्र हि श्रीमतो भगवतः श्रीहरेः सांनिध्यं भवतीति उपर्युक्तश्लोकस्य पूर्णभावः ।

भारतीयवैदिकसंस्कृतौ दैवोपासनविषये शालग्रावशिलायाः सुमहत् स्थानं भजते । यतः सः शिलाविशेषः पुरुषोत्तमस्य महाविष्णोः दिव्यसंनिधिः । 'शालग्राव' इति पदस्य भ्रष्टरूपमद्यत्वे जनमुखे रूढिवशात् 'सालिग्राम' इति विपरिणतम् । 'शास्त्राद् रूढिर्गरीयसी' इति नीत्या व्यवहारसुगमनार्थम् अहमपि अस्मिन् लेखने सालिग्रामपदमेव प्रयुञ्जे ।

वैदिकमतस्थाः ये आस्तिकमहाशयाः जनाः सन्ति ते निजमन्दिरेषु मठेषु वा देवालयेषु च परमपवित्रं सालिग्रामं सम्प्रतिष्ठाप्य प्रत्यहमपि नियतविधिमाश्रित्य भूरिभक्त्या आराधयन्तः श्रिहरिकृपापात्राः भवन्ति । तत्फलतस्तेषां मनोगतानि सकलाभीष्टानि परिपूरितानि भवन्तीति प्रतीयते । प्रतिदिनमपि यो भक्तः नियमानुसारं श्रीहरिस्तवात्मकपुरुषसूक्तपठनपूर्वकं तुलसीमिश्रितेन जलेन सालिग्रामं अभिषिञ्चन् अर्चनं विदधाति, पूजाप्रक्रियानन्तरं च तत्तीर्थजलं प्रसादभावेन सेवमानो भवति तत्फलतः सः अतिशयपुण्यवान् जायते । न तावदेव, यद्यपि व्याधितस्तस्य कायः तथापि कालक्रमेण व्याधिमुक्तो जायते । सदा निरामयी सः भवति । साधकस्य वपुर्गतनरनाडिषु सर्वेषु

06 Pg_239-270 TY200028

धमनिषु च दैवतरङ्गात्मकं नवचैतन्यं समुल्लसतीति यदिदं सिद्धं सत्यं वर्तते । सालिग्रामस्य परममहिमा तत्र कारणं भवति ।

ईदृश्य: परमपावन्य: शिला: कुत्र लभ्या: इति पृष्ठे उत्तरमिदं भवति यत्, अतिसुदुर्लभा: अमी यत्र कुत्रचित् नावाप्या: । किन्तु जगति एकत्रैव स्थले उद्भवन्ति । तत्तु हिमाद्रे: उपत्यकायां स्थिते धवलगिरौ प्रवहन्त्यां सुपवित्रायां गण्डकीनद्यां विद्यमानं चक्रतीर्थाख्यं पुण्यस्थानम् ।

पुरा श्रीहरिभक्ताया: समवाप्तहरिकरुणाया: वृन्दादेव्या: अपेक्षानुसारेण तस्यै गण्डकीनदीस्वरूपं भगवता प्रदत्तं भवति । तत: स्वयम् च स: भगवान् वृन्दामनोगतं पूरयितुं तदुदरे अर्थात् नदीमध्ये सालिग्रामशिलारूपत्वं भजमान: सर्वदैव नदीस्वरूपिण्या: स्वभक्ताया: निकटे सम्प्रीत्या निवसति इति विष्णुपुराणोक्ता कथा श्रूयते ।

सालिग्रामशिला तु सातिशयं कृष्णाभयुक्ता रुचिररुचिमती च भवति । विष्णुसालिग्रामाख्यं शिलाखण्डं विशेषत: गृहस्था: स्वालये प्रतिष्ठाप्य समुपासते । देवालयेषु कपिलसालिग्रामं वा नृसिंहसालिग्रामं वा प्रतिष्ठाप्य पूजयन्ति । वासुदेवसालिग्राम:, सुदर्शनसालिग्राम: इत्याख्यनानाविधा: बहुधा परिदृश्यन्ते । सर्वेषु च एषु सालिग्रामेषु भगवत: आयुधवराणि यानि सन्ति शङ्ख–चक्र–गदा–पद्मानि तानि निसर्गत: एव स्वयमङ्कितानि दृश्यन्ते ।

बद्धश्रद्धया शुद्धभावेन च य: प्रत्यहं पञ्चामृताभिषेकपूर्वकं सालिग्रामम् अर्चयति तस्य अपरिमितपुण्यं फलति । न तावदेव, तत्पञ्चामृतप्रसादस्य सेवनेन आरोग्यवर्धनं तथा दीर्घायुस्त्वं चापि सम्प्राप्येते । अमिता काचित् मन:शान्तिस्तस्य संलभते इति प्राज्ञानामनुभवात्मकवचनं श्रूयते ।

यत्र अनेकसालिग्रामाणां पूजनं विधीयते तत्स्थलम् इतोऽप्यतिशयपवित्रक्षेत्रं भवति हरिमहिम्ना । इदं स्वयं हरिरेव घोषणं कृतवानस्ति – 'यस्मिन् क्षेत्रे अष्टोत्तरशतसङ्ख्यान् सालिग्रामान् सम्प्रतिष्ठाप्य विष्णोर्मम आराधनं यथेष्टं सातिशयं च विधीयते तत्र स्वयं पूर्णसांनिध्येन निवसन् निजभक्तानां इष्टकाम्यानि सम्पूरयामि' इति विष्णुपुराणवचनमिदम् ।

कस्मिंश्चित् एकस्मिन् सामिग्रामे परमत्मनो हरे: ५५३६ विश्वरूपाणि संनिहितानि भवन्ति । अत: एकस्मिन् सालिग्रामे आराधिते सति भगवत: ५५३६ विधदिव्यनामरूपाणाम् उपासनं साधितं भवति । येन अपूर्वकृपापात्रता सिद्ध्यति । अयं विचार: स्कान्दपुराणोक्त: वर्तते । सालिग्रामदानम् अपि अतिश्रेष्ठम् इति प्रतीतिरस्ति । सत्पात्राय महात्मने सालिग्राम: ससङ्कल्पं दानरूपेण समर्प्यते चेत् समस्तभूमण्डलदानसमं फलं लभ्यमित्यपि पुराणे प्रोक्तमस्ति । नित्यं य: नारायणाष्टाक्षरमन्त्रस्य वा द्वादशाक्षरमन्त्रस्य वा अखण्डजपं कुर्वाण: तुलसीदलसहितशुद्धजलेन सालिग्रामं अभिषिञ्चन् पूजयति स: भक्त: अविरतम् इहपरगतीरवाप्नोति; सर्वत्र च सौभाग्यवान् भवति इत्येनां प्राज्ञोक्तिमनुसृत्य वयमपि जीवनसाफल्याय सुलभसाधनभक्तिमार्गम् इमम् आश्रयेम ।

●

दानमहिमा

✍ **हर्षिता एन्,** द्वितीय बि.एस्सि.

भारतीयसनातनसंस्कृतौ दानमित्येकं मानवीयमौल्यम्, अपि च पुरुषार्थसाधनपथे कश्चिदेक: 'सद्धर्म:' इति परिगण्यते । तावत् महत् स्थानं भजते दानक्रिया । दानशूरकर्ण:, दानवीरबलिचक्रवर्ती, शिबिचक्रवर्ती, जीमूतवाहन:, दधीचि–महामुनि: इत्यादय: इतिहासप्रसिद्धा: जाता: असदृशदानशीलत्वेन ।

कर्णस्त्वचं शिबिर्मांसं जीवं जीमूतवाहन: ।
दधीचिरस्थीनि किमदेयं महात्मनाम् ।।

इत्यस्ति काचित् सूक्ति: । भगवता मे सानुग्रहं यद्दत्तमस्ति, तेन न केवलं स्वप्रयोजनसाधनम्, अपि तु दैवदत्तद्रव्ये एक: भाग: यथोचितं सत्पात्रेभ्य: सुमनसा प्रदातव्य: । तादृक् दानं कल्पते

06 Pg_239-270 TY200028

भगवत्प्रीतये । स्वीकर्तुः हृद्गताय भगवते इदं देयं समर्पितमस्तु इति अनुसन्धानं दाता स्वमतौ निधाय दानमाचरेत् । तदप्येकम् ईश्वरपूजनविधानम् । तदेवमुक्तम् –

ಕೆರೆಯ ನೀರನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ । ವರವ ಪಡೆದವರಂತೆ ಕಾಣಿರೋ ।
ಹರಿಯ ಕರುಣದೊಳಾದ ಭಾಗ್ಯವ । ಹರಿಸಮರ್ಪಣೆ
ಮಾಡಿ ಬದುಕಿರೋ ॥

दानी निजतनुमनोधनपूर्वकं देयविषयं त्रिकरणसाक्षिकं सत्पात्रेभ्यः प्रदद्यात् इति शास्त्रेण मार्गदर्शनं कृतमस्ति । 'देयं दीनजनाय च वित्तमि'ति श्रीशङ्करभगवत्पादानां वचनं प्रसिद्धम् अत्र स्मर्यते । 'देशे काले च पात्रे च यद्दानं सात्त्विकं मतम्' इति गीतावाक्यम् । दातुर्योग्यता, देयविषययोग्यता, स्वीकर्तुः पात्रता तथा च दानक्रियाश्रितकालदेशप्रसङ्गौचित्यप्रज्ञा इत्याद्यंशाः विवेचितव्याः दानक्रियायाम् । यदि सर्वं यथोचितं सानुरूपं च विद्यते तद्दानं सत्पात्रदानम् अथवा सात्त्विकदानम् इति गृह्यते । तत्करणे कृष्णार्पणबुद्धिरवश्यंभाव्या च । यतः गीतायां भगवता कृष्णेनैव बोधितम् इदम् –

यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहाषि ददासि यत् ।
यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥

लोके त्रिविधं दानं भवतीति गीता बोधयति । सात्त्विक–राजस–तामसदानमिति । विना प्रतिफलापेक्षया सात्त्विकमानसैः सश्रद्धभक्त्या पारमार्थिकश्रेयोलाभाय यत् हार्दं सत्पात्रदानम् अनुष्ठीयते तदुत्कृष्टप्रकारकं सात्त्विकदानमिति सन्दिष्टं कृष्णेन । वयम् इदमेव स्वजीवने अनुसरेम । राजसदानं नाम लौकिकप्रेयोऽ–भिलाषिभिः राजसमानसैः स्वप्रतिष्ठाप्रदर्शनबुद्ध्या वा प्रतिफलम् अपेक्ष्यापि वा आचर्यमाणं भवति । केवलं लौकिकलाभादिकम् अपेक्ष्य स्वार्थबुद्ध्या वा विना श्रद्धया अप्रशस्तवस्तुविषयादयः तमस्विभिः अपात्रेभ्यः यद्दीयन्ते तत् तामसदानम् इत्युक्तम् । सात्त्विकदानेन दातुः लोकप्रीतिर्जायते हार्दिकी तृप्तिश्च लभते । अपि च यानि पारलौकिकप्रयोजनानि प्रदातुरिष्टानि श्रेयोमोक्षादीनि च अवाप्यन्ते ।

मनुजजीवने धनमायाति याति च । परं तु अशाश्वते इह संसारे मानवः स्वजीवनावधौ कियत् नीतिपथानुसरणं करोति तदवलम्ब्य तस्य मरणादनन्तरमपि अमरत्वं सिद्ध्यति । यत् स्वभुजोपात्तवित्तं मानवेन मौल्याधारितविधानेन समर्जितमस्ति तस्य यथोचितविनियोगेन सः महान् भवति ।

दानं भोगो नाशस्तिस्रो गतयो भवन्ति वित्तस्य ।
यो न ददाति न भुङ्क्ते तस्य तृतीया गतिर्भवति ॥

इत्युक्तं सुभाषितकारेण । वित्तस्य यथोचितं स्वोपभोगः सानुरूपदानत्यागौ इत्येवंविधधनविनियोगनीतिः येन नानुस्रियते तस्य सञ्चितसर्वस्वं स्वहस्तदानेन विनापि परहस्तगतं भवेत् । आयतिकाले चोरवशं स्यात् राजवश्यं वा तत्स्यात् । 'ಇಟ್ಟದ್ದು ತನಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟದ್ದು ಪರರಿಗೆ' इत्युक्तवत् कृपणो नरः स्वेनैव स्वयं वञ्चितः भवति । तदकार्यम् इति सन्दिष्टमस्ति सुभाषितकारेण । हस्तेऽद्य विद्यते सति यत्स्वोपात्तवित्तं विना विलम्बं सत्पात्रदानं विधाय धर्मः आर्जनीयः । यतः श्वस्तनगतिः कीदृग्भविष्यतीति को जानाति? 'दानेन पाणिर्न तु कङ्कणेन' अलङ्क्रियते इति अपरा सूक्तिरस्ति । दानस्य फलतः सुकृतसम्पदक्षयता सिद्ध्यति । 'हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति' इत्यस्ति भासरूपके कर्णोक्ता शोभना वाणी ।

तैत्तिरीयोपनिषदि दानप्रक्रियाविधिः एवमनुशासितं भवति – 'श्रद्धया देयम् । अश्रद्धया अदेयम् । श्रिया देयम् । भिया देयम् । ह्रिया देयम् । सम्पदा देयम् । संविदा देयम्' इति । दानकाले दातुः धर्मश्रद्धा परमावश्यकी । पात्रत्वविवेचनविचारे योग्यतानुसारप्रज्ञापि अत्यपेक्षिता । निरहङ्कारबुद्धिर्भवेत् दानी । प्रतिग्रहीतुः आवश्यकतानुसारं देयमिति औचित्यप्रज्ञा दातुर्मतौ वर्तितव्या । ईदृशा दानाचरणेन धर्मः सर्वथा विवर्धते ।

अतः दैवदत्ते अस्मिन् सुदुर्लभे अस्मिन् नरजन्मनि सर्वं शास्त्रोक्तम् उदात्तपथमनुसरन्तो वयं कृतिनः स्याम । इति शम् ।

●

06 Pg_239-270 TY200028

POETRY

✍ **Ayesha Imthiaz,** I B.A.

محبت اک سفر ہے جس کی منزل نہ ہو
جانتی ہوں ہر موڑ آسان نہیں ہوگا۔

نہ کسی موڑ پر کسی کا ساتھ ہوگا۔
لیکن جو آسانی سے مل جائے وہ محبت بھی کیسی؟

اسلئے اک عرصے سے ہمنے یہ سفر شروع کیا۔
لوگ ہزار ملے، ہم نادان بلائے گئے۔

لیکن جسمیں نادانی نہ ہو وہ محبت ہی کیسی؟
مسافر تو بہت ملے، دوسری منزل لے جانے کے لئے۔

ڈر تھا کہ منزل خفا نہ ہو جائے، یا کہیں اسے میرا
انتظار نہ ہو تو؟

لوگوں نے کہا برباد کر دیگی یہ راہ تمہیں۔
خوشی نہیں بربادی ملیگی تمہیں۔

لیکن جسمیں برباد نہ ہوئے وہ محبت ہی کیسی؟

06 Pg_239-270 TY200028

ہماری زندگی میں تاریخ (عشماس) کی اہمیت

✍ **Simran,** I P.U.C.

تاریخ ایک اہم مضمون ہے اور جب ہمارے معاشرے کی تشکیل کی بات آتی ہے تو وہ ایک بہت ہی اہم کردار ادا کرتا ہے۔ تاریخ ماضی کے واقعات کا مطالعہ ہے۔ ہم ماضی کا تذکرہ کرتے ہیں جب اس کو موجود زمانے سے تشبیہ دیتے ہیں۔ ان کی کمی لینے میں ماضی کے یہ اقدامات ہمارے مستقبل کے اعمل کو بھی شکل دیتے ہیں لہذا تاریخ ہمیں مستقبل کے تیاری میں اہم کردار کرتے ہے۔

تاریخ اہم ہے کیوں کہ؟

(۱) تاریخ حب الوطنی کو فروغ دیتی ہے اور ذمہ دار شہریت میں اضافہ کرتی ہے۔

۲ تاریخ ہمیں سمجھنے میں مدد دیتی ہے کہ ہماری پہلے لوگوں کے اعمال کس چیز سے آگاہ کیا۔

(۳) تاریخ واقعات کے مطالعہ کے ذریعے ثقافتی شعور اور بین تہذیبی تعریف کو بخوبی محسوس کیا جا سکتا ہے۔

تاریخ کی قدر کو کم نہیں کیا جا سکیا۔ تاریخ کا مطالعہ غیر متعلق نہیں ہے جس طرح لوگ اس کو پیش کرتے ہے، ہمیں ماضی میں نہیں رہنا ہے لیکن ہم یقینی طور پر اس سے سبق حاصل کرکے اور مزید معنی خیز زندگی گزارنے کے لئے سیکھے گئے اسباق کو استعمال کرکے بہتر طور پر بہتر کام کر سکتے ہیں۔

06 Pg_239-270 TY200028

بیٹی

✍ **Riza,** III B.Com.

باپ اور بیٹا پچھلے لان میں کرکٹ کھیل رہے تھے ۔
والد بیٹے کا دل رکھنے کیلئے جان بوجھ کر ہار رہا تھا
بیٹا جیت کی سرشاری میں خوش تھا ۔

نعرے مار رہا تھا سات برس کی پیاری بیٹی
بینچ پر بیٹھی سارا منظر دیکھ رہی تھی وہ ابو کی مسلسل ہار نہ سہہ
نہ پائی دوڑ کر آئی باپ سے لپٹی ، رو کر بولی :

"ابو میرے ساتھ بھی کھیلیں
آپکو جتوانے کی خاطر میں ہاروں گی"

06 Pg_239-270 TY200028

STUDENTS WELFARE COUNCIL FORMATION

Inaugural Ceremony of the Students Welfare Council for the year 2019-20

Dr. Vincent Alva, Principal, Milagres College, Kallianapura delivers the Inaugural Address

Sri Ramesh Karla, SWO, administers the Oath to the Council Members

Presidential Remarks by the Principal, Dr. M. G. Vijaya

SEMINARS and WEBINARS

Sri Jagadeesh, DC, Udupi inaugurates the Conference on
'Wild Life Journalism' organized by Dept. of Journalism

A Symposium on 'Gandhi in Indian English Literature' organized
by the Dept. of English in association with the Gandhian Study Centre.
Guest Speaker: Dr. M. G. Hegde, Professor of English, Kumta

National Webinar on "Post COVID Scenario: Role of Teachers in Building
Future Generation" organised by the Dept. of Commerce.
Guest Speaker: Dr.Vijaya Saraswathi B. Puttur

Dr. Narayana Sabhahit, Registrar, MAHE, Manipal inaugurates the National
Seminar on "Advances in Nanotechnology and Environmental Chemistry for
Sustainable Development" organized by the Dept. of Chemistry

A Webinar on "Creative Teaching Techniques", a Joint Venture of
Teaching-Learning Centre and IQAC. Guest Speaker: Dr. R. G. Hegde,
a National Soft Skills Trainer, Dandeli

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: ENGLISH

MUSE, the English Bulletin Releasing Ceremony

An Interview with Dr. Rajendra Chenni,
former Professor of English, Kuvempu University

A Session on “Structural English Grammar”
by Dr. N. T. Bhat, former HoD of English

A Session on “Appreciation of Poetry”
by Dr. Devidas S. Naik, HoD of English

A Film Show on the Prescribed Text

Group Discussion

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: KANNADA

Na. Mogashale Sahitya Vihara Programme

Prof. Shankar, a noted magician, shares his professional experience

Celebration of 'Vishwa Kudagannada Day'

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: HINDI

Celebration of Hindi Utsav:
Chief Guest : Mr. Mrityunjai Mishra, AGM, Syndicate Bank.
Guest of Honour : Dr. N. P. Narayana Shetty, Principal, Bhandarkar's College, Kundapura

Hindi Diwas: Mr. Santhosh Setti, participates as a Guest Speaker at SMS College, Brahmavara

First in Prerana Fest at St. Aloysius College, M'lore

Tara Jameen per – Overall Runners at PPC, Udupi

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: COMMERCE *and* COMMERCE CLUB

Releasing of the Bulletin, Educom by CA Mallesh

'Investor Awareness Programme' in association with MUCTA and Franklin Templeton Asset Mutual Fund

Vocational Conference: Chief Guest: CA Sandesh Kumar, B'lore, a proud Alumnus

A One-day Soft Skills Training Programme

Union Budget analysis by CA Andrea Lewis, Brahmavar

Felicitation to Swachhatha Karyakarta's. Chief Guest: CA Ganesh Kamath

'Talents Hunt' Programme

'Vanamahotsava'

07 Pg_271-302 TY200028

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: COMPUTER SCIENCE *and* IT CLUB

Infosys Placement Drive

Crossword Competition

Students Seminar- “How to monetize an Android App”

App Launching Competition

Launching Session - IT Products of students

M.Sc. : Orientation for the PG Students

M.Sc. : Inauguration of M.Sc. Fest, ‘Pradeeptha’

M.Sc. : Unveiling of Pradeeptha Cultural Show

M.Sc. : Mr. Dinesh Karnik, CEO, Prueba Software hands over the Certificate and Award

Placement Processing

A Workshop for the faculties on
“Working Internets and Online Teaching”

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: HUMANITIES

Dept. of Economics: 'World Population Day'.
Chief Guest: Mr. Rohith Amin, VB Law College, Udupi

Dept. of Economics: A Special Talk on 'Endangered Species' by Dr. Vijayalaxmi, Lecturer in Sanskrit

Dept. of Economics: A.D. Shroff Memorial Elocution Competition

Dept. of Political Science: Inauguration of Arts Club by Mr. Jayaprakash Hegde, former MP

Ms. Shashtra Shetty, Femina Miss India speaks on 'Fine Arts'

Orientation for I B.A. EHE students

Ms. Shwetha Rao, IES Officer motivates the students on 'Civil Service Exam Preparation'

Dept. of History: Peer Teaching

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: JOURNALISM

Spectrum: A Five-Day Photo Exhibition on Nature

Open Session on the Wild Life Journalism with
Krupakar - Senaani and other Dignitaries

Journalism Day: An Interaction with
Prof. Varadesh Hiregange, MAHE

Guest Lecture ‘Kathe heluva kathe’ by
Sri Bhanuteja, a Senior Journalist, Bangalore

Workshop on Basic Photography
Resource Person: Mr. Dinesh Maneer, Kumta

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: PHYSICS

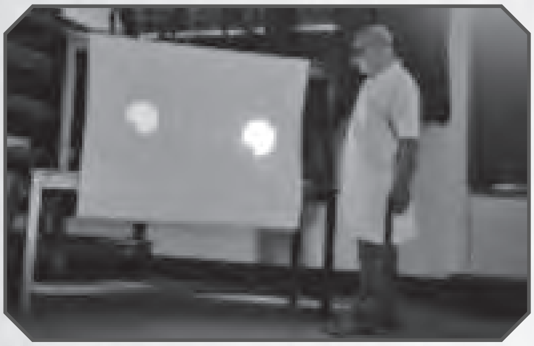

Annular solar eclipse watching

A Special Talk on 'Making of Great Scientist' by Dr. Raviprakash Y., MIT, Manipal

Extension Activity at Volakadu Govt. High School

A Seminar Competition for the Students

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: CHEMISTRY

Releasing of the House Bulletin, Crystal

Extension Activity: III B.Sc. students conducted classes for the nearby High Schools and PU Colleges

Preparation of Minor Research Projects in Chemistry Lab by the Students

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: MATHEMATICS

Students Seminar

Adithya S. of III B.Sc. has attended MTTS Level 0 at IISER Thiruvananthapuram

Student's participation in Seminar

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: STATISTICS

Ms. Akshitha, II B.Sc. welcomes the Staff and Students

Ms. Akshatha Adiga, Lecturer in Statisitcs speaks on 'Sustainable Development Goals'

Mr. Akshay Hegde, III B.Sc. presents his views on 'PC Mahalanobis'

07 Pg_271-302 TY200028

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: BOTANY

Students Seminar: 'Rain Water Harvesting'
by Ms. Nayana, III B.Sc. (BZC)

Releasing of Bulletin, S2S2S by Dr. Chaitra Hebbar,
SDM College of Ayurveda, Udyavara

An Interactive Session with Kripakar-Senaani,
Wildlife Photographers

Plant a Week: The SWC Members plants a seedling

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: ZOOLOGY

Campus Birding 2019-20

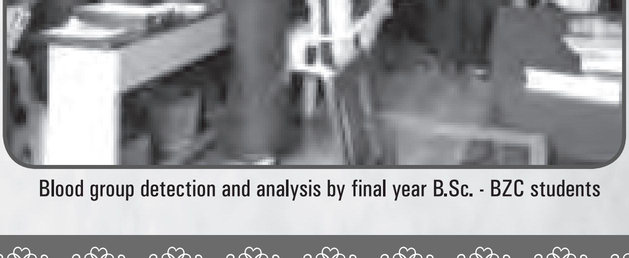

Blood group detection and analysis by final year B.Sc. - BZC students

KATTE PANCHATHIKE

Popular Theatre Artiste Sri Mandya Ramesh Shares his Professional Experience

Popular Cine Artist, Mr. Vijaya Raghavendra addresses the students

A felicitation to the Drama Personages for bagging the
First Place in the National Drama Competition
Chief Guest: Dr. Sripad Bhat, noted Stage Director

Sri P. B. Acharya, former Governor of
Nagaland addresses the students

GANDHIAN STUDY CENTRE

Gandhi Jayanthi: Prof. Shreeraj Gudi, MAHE,
Manipal delivers a Lecture on the 'Relevance of Gandhian Thoughts'

Extension Lecture on Gandhi by Vinith Rao to School Children
in collaboration with BVT

Dr. M. G. Vijaya, Principal inaugurates
'Gandhi Darshana Exhibition'

Gandhi Jayanthi – Ramdun by the Students

School Children's Visit to the Gandhian Centre

LIBRARY SECTION

Sri Sharada Pooja Mahotsava

Orientation Session

Dr. Devidas S. Naik, HOD of English speaks on his books
'Maddalevadana' & 'Honna Hariwana'

Practical Orientation to M.Li.Sc. Students of MAHE

NCC: ARMY WING

Self-defence Classes

Vanamahotsava

Trekking Programme to Kavaledurga

Blood Donation Camp

Observation of Kargil Vijay Diwas

Releasing of the NCC Bulletin

A Special Talk by Ex-CSUO
Ancilla M. Saldana

NCC: NAVAL WING

Second Place in Independence Day Marchfast

Vanamhotsava

Shramadan at Historical Temple, Indrali

Observation of International Yoga Day

Trekking Programme

Swachcha Bharath: Segregation of Bio-degradable waste

07 Pg_271-302
TY200028

NATIONAL SERVICE SCHEME

Inaugural of the Activities: Chief Guest : Dr. Arunkumar S. R., Kundapura

Special Programme Orphanage Children at Planet Mars Foundation, Kallianpur

Special Camp: Volunteers at Neelavara Goshaala

An Address by Sri Sri Vishwaprasanna Theertha Swamiji of Pejavar Mutt, Udupi

Observation of 'Sadbhavana Day'
Guest Speaker: Sathish Nayak Patla

First Place in the University Level NSS Fest held at Mulki

Participation in the Street Play Competition at District Authority, Manipal

Participation in Anti-drug Jatha

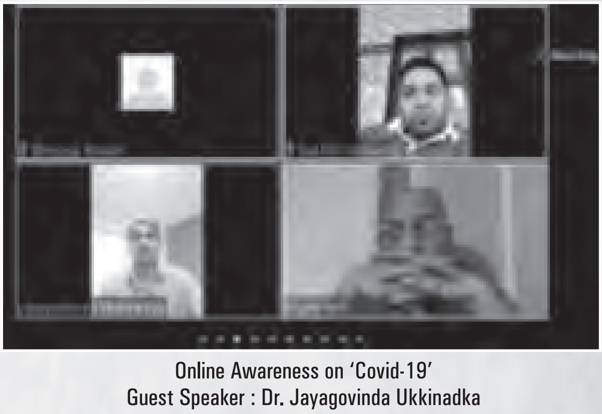

Online Awareness on 'Covid-19'
Guest Speaker : Dr. Jayagovinda Ukkinadka

SPORTS and GAMES

Annual Athletic Meet:
Chief Guest : Dr. Kemparaj H.B., Former Physical Director, MAHE

Film Director, Mr. Raj Shetty addresses the Athletes

Victory Ceremony

College Cricket Team

Participants in the Manipal Marathon 2020

College Basketball Team

College Kabaddi Team

Throw Ball Team

TEACHING *and* LEARNING CENTRE

A meeting with Dr. A. Krishna Rao and Family at Manipal, Sponsors of the Project

Dr. Devidas S. Naik
"Look beyond the Context"

A discussion on 'Plan of Action'

Prof. Laxminarayana Karantha
"Slowdown of Indian Economy"

Dr. Putti Vasanth Kumar
"Traditional Food Habits"

Mr. Ramachandra Bhat
"Personal Finance"

Dr. Shyamala Hande, MAHE
"Research Avenues"

Prof. K. Surendranath Shetty
"Article 370 and 35A"

DRAMA & THEATRE

The First Place Winners in the
National Level Drama Competition at Delhi

Presentation of play 'Panchavati', at Delhi

Radio Programme at MIC on 'Drama Recitation'

Representing the Mangalore University in the National Level
Youth Fest at Delhi

Two-days' Workshop on Theatre Art 'ARENA'

Winners in State Level Science Drama Competition at B'lore

ANNUAL DAY CELEBRATIONS: FOUNDERS & COLLEGE DAY

Rendering of 'Vaishnava Jana Tho Thene Kahiye' by the Students

A Welcome Address by Dr. Devidas S. Naik, HOD of English

Presentation of Annual Report by the Principal, Dr. M. G. Vijaya

Chief Guest, Dr. M. S. Moodithaya, Pro-VC, Nitte University addresses the gathering

PTA President, Sri J. P. Rao speaks on the occasion

Mr. Shreyas Kotian, President, SWC, receives the 'Best Out-going Student' Award

Presidential Remarks by Dr. H. Shantaram, Secretary & A.O., A.G.E., Manipal

HOSTEL FEST: VADIRAJA VIDHYARTHINI NILAYA

TAILORING CLASSES

BVT Members teaching the New- Learners

Faculties Interest in Learning

Recognitions to the BVT Members

Covid-19 : Presentation of Masks to the Principal by the New-Learners

YOUTH REDCROSS

Vanamahotsava

Blood Donation Camp

A Special Talk

Chief Guest : Mr. Jyothi N., Inspector of Excise, Udupi
(Drug Abuse Programme)

RANGERS and ROVERS

Inauguration of Annual Activities of Rovers and Rangers by Sri Jairam Naik

Vanamahotsava

Camp fire and Session on "ಸದೃಢ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ – ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ"

Dr. Ganapathi Bhat, S.D.P.T. First Grade College, Kateel inaugurates the programme, 'Service and Personality Development' at Neelavara

ANNUAL DAY CELEBRATIONS: STUDENTS WELFARE DAY

Rendering of the National Song, 'Vande Matharam' by the Students

Mr. Shreyas Kotian, President of the SWC delivers the Welcome Address

Ms. Mahima Shenoy, General Secretary presents the Welfare Council Report

Chief Guest: Dr. Nanda Kishore, Associate Professor, MAHE, Manipal addresses the Gathering

Sri Ramesh Karla, SWO speaks on the occasion

Presidential Remarks by the Principal, Dr. M. G. Vijaya

The President of the SWC returns the flag to the Principal with a Sense of Gratification

FELICITATIONS

Felicitations to Ms. Dhatri and Ms. Madhavi for securing the Ranks in Mangalore University Semester Exams. Guest: CA Ananthanarayan Pai, Udupi

Samanvi - II PU Arts
Receiving Tyagaraja Award

Ms. Smitha B. having participated in RD Parade at Delhi

Mr. Shreyas Kotian for securing the Second Place in the National Level Elocution Competition

Ms. Sadhana, III Rank in BCA

Mr. Abhin B. Devadiga for his New Meet record in 200 M run (21.33 sec.) in KHELO INDIA at Guwahati

ENTERTAINMENTS

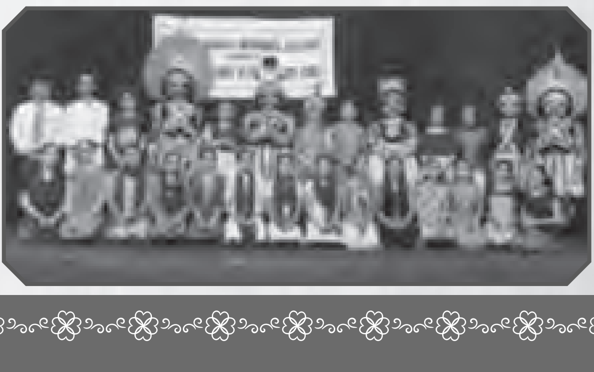

MUDDANNA SAHITYOTHSAVA

An Oration by Dr. M. Mahabaleshwara Rao, Udupi

A reply to the Toast by Dr. Rajendra Chenni

Presentation of ‘Muddanna Literary Award’ to Dr. Rajendra Chenni, a noted Litterateur

Presidential Remarks by the Principal, Dr. M. G. Vijaya

TULU AISIRI and ETHNIC DAY

A Traditional Touch

SWC Members with ***Mangala Kalasham***

Dignitaries : With Measured Steps!

Sri Dayananda Kathalsar, President, Tulu Academy inaugurates the Tulu Aisiri

Falicition to Srinivasa Gowda for having created a new record in ***Kambala***

SPECTRUM – SHOWCASING THE TALENTS!

A Galaxy of VIPs

Mr. Shreyas Kotian, SWC President, with his Welcome Address

SWC Members with 'Pandora's Box'

Sri Aravind Bolar, a Tulu actor with his inaugural address

A Felicitation to Sri Rakesh Poojary,
Zee Kannada 'Comedy Kiladi' Show Winner

Onlookers Gallery

ALUMNI CHAPTER

Alumni Day Celebration

Kathak Dance Presentation by an Old Student

Alumni Get-together

PARENT-TEACHERS ASSOCIATION

Annual General Body Meeting: Welcome Address by Mr. Ganesh Kotian, President, PTA

Presidential Remarks by the Principal, Dr. M. G. Vijaya

Charge handover to the New Office Bearers of the PTA

A get-together of Parent-Teachers

UNIQUE PROGRAMME ON THE CAMPUS

KSOU VC Dr. S. Vidya Shankar - Artist

'Samskruthi Vishwa Pratishtana'

Special coaching camp

Janapada Academy

Film making course

Rangabhoomi

Ragadhana

Road safety

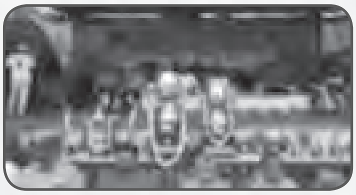

Gayathri P. Salian, I B.C.A.

Sushmitha, II B.C.A.

Sushmitha N.S., I B.Com.

Rashmi Shenoy, III B.C.A.

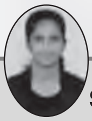

Shravya, II M.Sc.

Shmitha G.,

Sagar Acharya, II B.Sc.

08 Pg_303-312 TY200028

Ranj

Meghashree B.S., II B.Com.

Archana, III B.Com.

Thejaswi U. Poojary, I PUC.

08 Pg_303-312 TY200028

Pallavi Kodagu, I P.U.C.

Hithali G.

Deepali Shetty, III B.C.A.

Amaika A..

Dhiraj, I M.Sc.

Pruthwi S.P., II B.C.A.

J. Shreyas, I B.C.A.

Shabitha

Ashish, I P.U.C.

Shrikanya, I P.U.C.

Amisha S., I B.C.A.

Nidhi Nayak, I PUC

Disha, III B.Com.

Swathi, III B.A.

Centennial of Gandhi's First Visit to Coastal Karnataka (1920 - 2020)

Seven Social Sins

- Wealth without Work
- Pleasure without Conscience
- Science without Humanity
- Knowledge without Character
- Politics without Principle
- Commerce without Morality
- Worship without Sacrifice

info@manipalgroup.info